INSTITUTUL DE ISTORIE NAŢIONALĂ
DIN BUCUREŞTI

DOCUMENTE PRIVITOARE LA TÂRGUL ŞI ŢINUTUL ORHEIULUI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCTIV
DE
AUREL V. SAVA

BUCUREŞTI
1944

DOCUMENTE PRIVITOARE LA TÂRGUL
ŞI ŢINUTUL ORHEIULUI

INSTITUTUL DE ISTORIE NAŢIONALĂ
DIN BUCUREŞTI

DOCUMENTE PRIVITOARE LA TÂRGUL ŞI ŢINUTUL ORHEIULUI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCTIV
DE

AUREL V. SAVA

BUCUREŞTI
1944

STUDIU INTRODUCTIV

TÂRGUL ŞI ŢINUTUL ORHEIULUI

Numele Orheiu pare a arăta o înrâurire ungară deoarece în limba maghiară Orhei înseamnă: loc păzit. Este o denumire caracteristică, evidenţiind, din cele mai vechi timpuri, predestinaţia utilizării localităţii pentru scopuri militare [1].

Dacă Orheiul nu este continuarea vechei cetăţi Petridava, cum a pretins Dimitrie Cantemir [2], însăşi existenţa unei asemenea păreri indică o tradiţie de vechime semnificativă.

Documente mai vechi de Ştefan cel Mare care să vorbească despre Orhei nu avem. Ştim însă cu certitudine că Orheiul a fost organizat de către marele voievod spre a servi Moldovei drept bastion de apărare împotriva năvălirilor tătăreşti din ce în ce mai ameninţătoare, Hotinul şi Cetatea Albă fiind aşezate la o prea mare depărtare una de cealaltă pentru a apăra singure, în bune condiţiuni, întreaga frontieră răsăriteană a Moldovei.

Cred că, în special, năvala din 1469 a oardei apusene tătareşti de sub conducerea lui Eminec, fiul hanului Mamaî, nimicită de Ştefan Vodă la Lipnic, a fost motivul imediat al întăririi vechei cetăţi naturale de pe Răut.

In adevăr, de unde până atunci nu este pomenit în hrisoavele domneşti niciun pârcălab de Orhei, cu începere dela 1 Aprilie 1470, prin Gangur pârcălabul Orheiului, această dregătorie figurează în mod statornic în Divanele Moldovei până la 1480, August 29 [3].

---

[1] General Scarlat Panaitescu, *Cetăţile-ruini din Basarabia*, Bul. comis. monum. ist. din *Basarabia*, 1924, p. 96.

[2] V. Pârvan, *Getica*, 1926, Buc., pp. 257, 258; Hugas Ingigian, *Mărturii armeneşti despre Români, Valahia şi Moldova*, extras din Analele Acad. Rom., Memoriile secţei istorice, seria III, tom IX, mem. 8, p. 59.

[3] N. Iorga, *Histoire des Roumains*, IV, 1937, p. 184; Teodor Bălan, *Vornicia în Moldova* în *Codrul Cosminului*, VII, 1932, p. 171.

Ca o dovadă de importanța militară, pe care o acorda marele Domn Orheiului, stă faptul că doi dintre pârcălabii cari s'au succedat aici au fost boieri de seamă și chiar rude ale Domnului, Vlaicul și fiul său Duma — unchiul și vărul voievodului [1].

In același scop al apărării marginei Ștefan Vodă colonizează regiunea, întemeind noui așezări ostășești, aici la marginea răsăriteană a țării.

Cel mai caracteristic document în această privință este acela referitor la satul Gangura, care și astăzi, peste veacuri, poartă amintirea lui Gangur, cel dintâiu pârcălab cunoscut al Orheiului [2].

Prin hrisovul său din 1484, Iunie 8 Domnul Ștefan dăruește lui Mălușcă, — dela care numele moșiei Mălușcenii pe care este așezat astăzi satul Băcioi, — lui Neicea, lui Cozma Băzanul, — întemeietorul cunoscut al satului Răzănii, satul lui Ion Pelivan și al lui Ion Inculeț — și lui Drăgan *un loc pustiu ce se află de amândouă părțile Vișnovățului, lângă Bâc.* Această danie, spune hrisovul, *le-am dat-o lor pentru dreapta și credincioasa lor slujbă către noi și ca să fie straje împotriva Tătarilor, așa precum au fost până acum, fiind din ceata boierului nostru Gangur* [3].

Tradiția rosturilor ostășești ale acestei așezări răzășești este încă vie, aproape trei secole mai târziu, după cum se vădește din cuprinsul cărții domnești de scutiri de biruri pe care o dă Grigore Alexandru Ghica la 29 Martie 1765, oamenilor din satul Puhoi [4].

Colonizări asemănătoare face Ștefan Vodă în 1481, Aprilie 19, când dăruește lui Ivașco Andronic *un loc de pustietate de pe Răut, în capul Briahnii, la Movila Săpată, ca să-și facă acolo sat,* hotarul locului fiind *în cât să va putea hrăni din destul un sat»,* satul Târzienii de astăzi [5] și la 1500 întărind lui Duma Pocșescul și Manei siliștea pe care se află astăzi satul Pocșești [6].

Aceste colonizări se făceau însă în locuri rămase libere între hotarele satelor deja existente, căci în părțile acestea se aflau

---

[1]) C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*, II, p. 445.

[2]) Ștefan Ciobanu, *Orașele*, în monografia *Basarabia*, 1926, Chișinău, p. 85.

[3]) Bibliografie asupra acestui document în Aurel V. Sava, *Documente Lăpușna*, p. 274.

[4]) A. V. Sava, *op. cit.*, p. 210.

[5]) Vezi volum, doc. nr. 1, p. 5.

[6]) Vezi volum, doc. nr. 3, pp. 7—10.

numeroase sate străvechi. Citez unele din ele ale căror documente au ieşit, din fericire, la iveală.

Astfel, *Mârzeştii*, existau pe vremea lui Ştefan cel Mare. La 1470, Noemvrie 26, marele voievod întăreşte stăpânirea boierilor săi Dumitru Budeiu şi a fratelui acestuia Gheorghe Budeiu, fiecăruia asupra uneia din cele două jumătăţi ale satului [1]).

Cinişeuţi (Синишеуци) face la 5 Februarie 1495 obiectul întăriturei voievodale a lui Ştefan cel Mare. Satul exista mai de mult, iar voievodul întăreşte numai stăpânirea anterioară a lui Toader, pisarul său [2]).

Rezina îi este confirmată aceluiaşi Toader pisar, prin acelaşi document din 5 Februarie 1495. Satul era străvechi, *unde a fost Aleja vătăman*, iar Toader pisarul îl cumpărase cu 70 de zloţi tătăreşti dela Donca, fiica Nastei, nepoata Marinei [3]).

Paşcanii, de pe Ichil, vechiu sat al lui Hodca Pâşca este de asemenea întărit moştenitorilor acestuia printr'un hrisov al lui Ştefan cel Mare din 1495, Martie 13 [4]).

Hirova era pe vremea lui Ştefan cel Mare satul lui Toader sin Miclea Belcescu şi Dragotă Vulpăscu. O atestă un ispisoc al acestui domnitor din 1495, Martie 27 [5]).

Populaţia aceasta de ostaşi şi de plugari a stat dintru început sub ascultarea militară şi administrativă a pârcălabului de Orhei.

Când vitregia vremilor distrugea cetăţile şi izgonea căpeteniile, satele dacă nu plecau şi ele în pribegie îşi continuau vieaţa lor, de-a-lungul căreia se împletea din ce în ce mai tare firul tradiţiei.

Dela 1480, August 29, cei doi pârcălabi ai Orheiului nu mai figurează însă ca martori în Divanele Moldovei.

Evenimente care nu ne sunt cunoscute aduseseră probabil o decădere a dregătoriei. Poate cetatea însăşi a Orheiului a fost câtva timp părăsită.

Ştirile pe care le avem despre Orhei sunt ştiri triste. Sub Bogdan al III-lea în 1510, Tătarii calcă pământul Moldovei odată în Aprilie—Mai, altădată în August—Septemvrie. Ei au prădat,

---

1) L. T. Boga, *Documente basarabene*, IV, pp. 8—9.

2) Mihai Costăchescu, *Doc. mold. dela Ştefan cel Mare*, p. 197.

3) Mihai Costăchescu, *ibidem.*

4) Vezi volum nr. 2, p. 6.

5) I. Bogdan, *Doc. Ştefan cel Mare*, II, p. 81. Vezi volum nr. 5, p. 12.

spune cronicarul *dela Orhei până la Dorohoi şi pre Prut în sus, făcând multă robie de oameni şi dobitoace* [1]).

Inscăunat a doua oară în Domnia Moldovei Alexandru Vodă Lăpuşneanu, *vrând să intre în voia Turcilor, precum s'o făgăduise înaintea împăratului, că va risipi toate cetăţile din ţara Moldovei, numai să-i dea Domnia... Alexandru Vodă, făcând pe cuvântul împăratului, umplând cetăţile de lemne, le-au aprins de au ars şi s'au risipit; numai Hotinul ce-au lăsat, ca să fie apărătură despre Leşi* [2]).

Pârcălabii de Orhei, nu mai figurează în Divanele domneşti; apar totuşi, în unele documente, spre a mărturisi continuitatea dregătoriei lor. Menţionez astfel pe Stepan, pârcălabul Orheiului, căruia Petru Vodă Rareş îi dărueşte la 8 Martie 1533, două sate, în pustie: unul pe Ialpuh, la rediul Stângăcenilor şi altul la gura Malurilor, unde este heleşteul lui Coţofană [3]).

Distrugerea cetăţii Orheiului şi strămutarea localităţei în regiunea unde se află astăzi, era un fapt împlinit pe la mijlocul veacului al XVI-lea. Documentele încep să facă vorbire de locul unde a fost aşezat *Orheiul* vechiu.

Astfel, încă din 1574, Mai 10, un document subscris de însăşi Ioan Vodă cel Cumplit spune în slavoneşte: **мѣсто на конец пещерам, по выше стараго wрхїа, где ѹпадает дорога стараго wрхїа ѹ ревта** [4]) adică *loc, la sfârşitul Peşterii, din sus de vechiul Orhei, unde cade drumul Orheiului vechi în Răut.*

Pentru acelaşi loc, care printr'o serie de documente, aflată de mine, se vădeşte a fi, fără posibilitate de îndoială, satul Trebujenii, de astăzi, dă şi Eremia Movilă la 1593, August 11, o întăritură domnească asupra unui *loc, la capul Peşterilor, din sus de Orheiul vechi, unde cade drumul Orheiului vechi în Răut, în vad, pe din sus de Chişinău, supt stâncă, pre de ceia parte de Răut* [5]).

O determinare asemănătoare se găeşte într'un document dela Radul Vodă Mihnea, cu data de 1617, Aprilie 15, prin care se întă-

---

[1]) C. C. Giurescu, *op. cit.*, p. 131.

[2]) Grigore Ureche şi Simion Dascalul, *Letopiseţul Ţării Moldovei*, Ed. C. C. Giurescu, pp. 147—148.

[3]) Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, IX, p. 22.

[4]) Vezi volum, doc. nr. 10, p. 18.

[5]) *Ibidem*, doc. nr. 15, p. 26.

reşte stăpânirea Antimiei, femeia lui Lupul logofătul și neamurilor ei, curgători din Poroseaci stolnic asupra unui **брод за мин ѡт рѣѹт, гдє изидєт рѫѹт от стєнкѹ, пониж стараго орхєѧ** adică *vad de moară în Răut, unde ese Răutul din stâncă, din jos de vechiul Orhei* [1]).

Tot astfel un document din 1618, Ianuarie 28 referitor la o moară din Maşcăuţi repetă: *din vadul cel din sus, di unde iasă Răutul din stâncă, din gios de Orheiul cel vechiu* [2]).

Aceste date ca şi alte numeroase documente ale satului Trebujeni, publicate în acest volum stabilesc fără posibilitate de controversă că vechiul Orheiu s'a aflat lângă Trebujeni *din jos de Peşteră* şi *din sus de Maşcăuţi.*

Această aşezare a vechiului Orhei a fost admisă şi de Zamfir Arbore [3]) şi de către d-l profesor Ştefan Ciobanu. D-l profesor Ciobanu a revenit însă asupra acestei păreri, scriind următoarele: *Ipoteza admisă şi de noi cu altă ocazie că cetatea Orheiului ar fi fost ceva mai jos de Orheiul actual, la o distanţă de vreo 18 km, lângă satul Trebujeni, n'are niciun temei. Vechiul Orhei a fost ceva mai sus, pe Răut, între satul Mitoc şi Orhei, unde se văd şi acuma urme de valuri şi mormane de pământ* [4]).

Acelaşi autor vorbind despre cetatea veche ce se află în localitatea Peştera, lângă comuna Trebujeni, ne spune că ipoteza că aici ar fi fost Orheiul vechi este o ipoteză care cade, dacă luăm seama că într'un act dat de către Ştefan cel Mare la 20 Ianuarie 1497 se pomeneşte un sat *Moleşti, lângă Orhei,* sat care, afirmă d-l Ciobanu, fără altă dovadă decât asemănarea numelui, n'ar fi altul decât satul Mălăeşti, situat la câţiva km mai sus de Orheiul de astăzi, pe Răut, ceea cè ar dovedi că în vremea lui Ştefan cel Mare, Orheiul era aşezat pe locul unde se găseşte şi astăzi.

Aceasta ne face să credem, spune Domnia Sa, că *lângă Trebujeni a fost un alt oraş moldovenesc. In legătură cu acest oraş,*

---

[1]) Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade,* IX, pp. 91, 92; XXIV, p. 195.

[2]) M. Costăchescu, *Documentele moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare,* I, p. 462, nr. 10. Cf. C. C. Giurescu, *op. cit.,* II, p. 445.

[3]) *Basarabia în secolul a l XIX-lea,* p. 287 şi *Dicţionarul geografic al Basarabiei,* p.

[4]) Ştefan Ciobanu, *Oraşele,* în monografia *Basarabia,* 1926, Imprimeria Statului Chişinău, p. 87. Cf. General Scarlat Panaitescu, *op. cit.,* p. 96.

au fost și două mănăstiri vechi de pe malul opus cetății, săpate în piatră.

A existat totuși un *Orheiu vechi* și până se va afla numele necunoscut al orașului moldovenesc de lângă Trebujeni, trebue să admitem, față de textul categoric al documentelor că acest oraș chiar, a fost Orheiul vechi.

Cetatea veche a Orheiului era însă o cetate naturală. Poziția sa geografică rămânea și mai departe bună de folosit în scopuri ostășești. De aceea, când nevoile o cer și când pe tronul Moldovei se înalță vreun domn războinic și viteaz, vechea cetate pare a fi utilizată iarăși.

Să admitem că numai o simplă coincidență, după aproape o sută de ani, face să reapară din nou pârcălabii de Orhei printre boierii de Divan? Nu e oare mai explicabil că acest eveniment se datorește mai de grabă înscăunării lui Ioan Vodă cel Cumplit și războaelor din vremea acestuia?

In 1572 și 1573 figurează cu această calitate Cârstea și Danciul, iar în 1574 Danciul. In 1575, Martie 30 este pârcălab de Orhei Negrilă, iar în 1576, Iulie 16 Bucium [1]). Acelaşi Bucium, împreună cu Cămârzan continuă a fi pârcălabi de Orhei în documentele din 1576, Noemvrie 8 [2]) și 1576, Decemvrie 5 [3]). Dela această dată înainte lista pârcălabilor de Orhei cunoscuți este destul de bogată [4]).

Un alt voievod moldovean care a apreciat în deosebi poziția strategică a vechiului Orhei a fost Eremia Movilă. Dela el ne sunt cunoscute mai multe documente domnești dela sfârșitul anului 1603, datate în sate orheiene, ceea ce dă la iveală o îndelungată petrecere a voievodului pe aceste meleaguri. Astfel la 9 Noemvrie 1603 se afla în Săpoteni, la limita actualului județ Lăpușna; o lună mai târziu, la data de 4 Decemvrie 1603, dă o întăritură de moșie orheiană în satul Văsieni; tot în Văsieni se găsea și în preajma sărbătorilor Crăciunului, la 21 Decemvrie; în Iași nu-l știu întors decât la 26 Ianuarie 1604 [5]).

---

[1]) T. Bălan, *Documente bucovinene*, I, p. 73 și 75.
[2]) Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XIX, p. 99.
[3]) *Ibidem*, V, 229, 232.
[4]) Vezi lista lor în anexa dela sfârșitul acestui studiu.
[5]) Aurel V. Sava, *Doc. Lăpușna*, p. 33.

Revăzând poate vechea cetate a Orheiului, lângă care se afla o moşie proprie, Peştera sau Movilova, se va fi hotărît, silit de nevoile vremii, să întocmească din nou aici o cetate puternică.

Suretul unui act domnesc din 13 Mai 1612 al domnului Ştefan Tomşa, pe care-l publicăm în acest volum [1]), ne povesteşte că *au vinit înnaintea Domnii Sale şi înnaintea boiarilor Domnii Sale, rugătorii Domnii Sale călugării dela Sfănta mănăstire a lui Golăe logofătul şi al Domnii Sale cinstit şi credincios pan Voico, marele logofăt cu mare jalobă zicând că în zilele răposatului Eremiei Movila Voievod au avut gând ca să facă cetate la Peştire, pe apa Răutului şi atuncea multe sate boereşti de prin pregiurul Peştirilor le-au fost luat şi le-au făcut să fie ocol acii cetăţi şi au vrut să le dea lor alte sate. Ce întru aceia n'au putut să facă acele schimburi, căci l-au apucat moartea şi atuncea s'au fost luoat şi aceste sate Oxintia şi Golăeştii.*

Ştefan Tomşa Voievod restitue satele proprietarilor de mai nainte. Golăeştii nu este altul decât Trebujenii, moşie a mănăstirei Golia.

Peştera, ca aşezare orăşenească a existat totuşi. Intr'un document cu data de 18 Iulie 1617 iscălesc alăturea de Aslan, pârcălabul Orheiului şi Dragul, pârcălabul de Peştere cu şoltuzul de-acolea [2]). In volum, dau publicităţii un alt document scris la Peşteră în luna Iulie 25. Anul nu este scris în zapis, dar probabil că datează tot din 1617, deoarece semnează în el tot Aslan, pârcălabul de de Orhei ca şi Dragul, pârcălabul de Peşteră împreună cu şoltuzul Tudoran [3]).

Târgul dela Peşteră se desfiinţează, după cum am văzut de către Ştefan Tomşa.

La 1639, Noemvrie 1, Vasile Lupul Voievod dărueşte lui Apostol Catargiul, marele său postelnic, satul Peştera, din ocolul târgului Orheiului. In document se face arătare că Peştera *mai înainte s'a mai numit şi Movilova*, adică al lui Movilă [4]).

Intemeiat pe aceste ştiri nu mi-a fost greu să descifrez într'un document dela Academia Română, donat de Paul Gore, cu data de 1633, Septemvrie 6, prin care Moisei Movilă Voievod dărueşte

---

[1]) Doc. nr. 37, p. 48, 49.
[2]) I. Bianu, *Documente româneşti*, p. 36; Acad. Rom., 21—LXXII.
[3]) Doc nr. 44, p. 56.
[4]) Doc. nr. 73, p. 79.

lui Pătraşcu Donici un sat din ţinutul Orheiului, falsul făcut prin raderea numelui satului iniţial şi înlocuirea lui cu numele Ioşilova, că documentul a fost referitor în realitate, la satul Movilova. Pentru precizare, sub textul slavon şi iscălitura domnească, voievodul adaogă cu mâna sa: *Socotit-am pentru slujba lui, ce ni-au slujit şi l-am miluit şi căci acest satu, ce scrie mai sus, l-au descălecatu şi l-au făcut den pajişte părinţii Domnii Mele şi i l-am dat. Şi pentru credinţă sîngur cu mâna me am scris* [1]).

După moartea lui Apostol Catargiu şi a fiului acestuia Enache, nerămânând urmaşi, satul Peştera redevine loc domnesc. De aceea Vasile Vodă la 1650, Noemvrie 24, îl dărueşte din nou lui Gheorghe Catargiul pârcălabul [2]).

Către finele veacului al XVII-lea satul Peştera este jefuit de Cazaci [3]).

Cât priveşte noul târg al Orheiului el era în plină desvoltare la începutul veacului al XVII-lea.

Aşezarea sa era dintre cele mai prielnice. Dimitrie Cantemir în a sa *Descriere a Moldovei* vorbeşte astfel despre târgul Orheiului şi despre aşezarea sa biogeografică: *târg micşor, dar frumos şi îmbelşugat cu toate cele necesare vieţii omeneşti. Hrană îndestulătoare îi procură lacul Orhei, aşezat în apropiere, spre răsărit* ... [4]) *lung de şase mile şi lat de două, format din râurile Răut şi Cula. Lungimea şi lăţimea lui se măresc printr'un iaz făcut de domnitorul Vasile Albanezul ca să oprească apa şi să facă mori aducătoare de venituri. In mijloc lacul are o insulă, mică în adevar, dar odinioară împodobită cu vii alese şi cu roade de tot felul* [5]).

Deşi iazul Orheiului constituia o mare bogăţie a ţărei, Cantemir se înşală când scrie că el a fost făcut de către Vasile Vodă. O serie întreagă de documente, din care unele sunt publicate în acest volum, ne arată că Alexandru Lăpuşneanu este, după cât se ştia în 1609, cel dintâi care a iezit acest iaz.

Astfel la 1609, Aprilie 25 Constantin Movilă Voievod dăruind iazul mănăstirilor Dragomirna şi Secul scrie: *le-am miluit cu*

---

[1]) Doc. nr. 62, p. 69 Cf. Acad. Rom., doc. nr. 82—CLXXXI.
[2]) Doc. nr. 86, p. 90.
[3]) Gh. G. Bezviconi, *Boerimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, I, p. 221.
[4]) Dim. Cantemir, *Descrierea Moldovei*, Ed. G. Adamescu, p. 16.
[5]) *Ibidem*, p. 10.

un iaz cu ezătură, pustiu, lângă Târgu Orheiu, pe apa Răutului, pi care să-şi iezasce şi să-şi facă şi mori; cari iaz mai înainte era ezit încă de Alexandru Voievod şi din vremea aceia sunt trecuţi 55 ani, — ceea ce ar da ca dată a primei ieziri anul 1554, — *până la Domnia Noastră şi nime din Domni nu l-au fost înnoit după ce s'au rupt şi au stătut părăsit şi pustiv, fără folosul nimărui.* Mănăstirile să ezască deci din nou iazul, să scrie în pomelnicul mănăstirei pe voievod cu familia sa şi *pi raposatul Domn Alexandru Voievod, care mai înnainte au fost stăpân acelui iaz* [1]).

Primul document despre târgul Orheiului este din 1607 Aprilie 15 şi poartă semnătura lui Nicoară Donici, pârcălabul Orheiului. *Adecă eu Nicoară Donici, pârcălabul Orheiului, iată, căutând la alţi ctitori şi miluitori ai sfintelor mănăstiri, am râvnit şi am dat şi am miluit dintru a noastră mica de Dumnezău dată avere, pe sfânta mănăstire, cea din nou zidită, care să cheamă Secul... cu nişte casă şi cu tot locul lor şi cu dughene, care sânt în mijlocu târgului Orheiului, care sânt de noi făcute pe ai noştri drepţi bani şi cumpărătură* [2]).

Dania aceasta este întărită mănăstirii la 15 Aprilie 1607 de Simion Movilă Voievod, la 17 Ianuarie 1612 de Ştefan Toma Voievod, la 16 August 161? de Radul Mihnea Voievod şi la 1 Mai 1619 de Gaspar Voievod [3]).

In 1627, sub Miron Barnovschi Movilă, Orheiul, — oraş iubit Movileştilor — este ales în tratative diplomatice cu Polonii, ca loc de pedepsirea vinovaţilor de prădăciuni în Polonia [4]).

Cu adevărat înfloritor ajunge Orheiul pe vremea domniei lui Vasile Voievod.

El este acela care a purtat o deosebită grijă organizării şi înzestrării târgului şi satelor din ocolul târgului şi ţinut. Numărul hrisoavelor sale orheiene este extrem de mare.

El dă poruncă să se refacă iazul, de care au avut grijă Alexandru Lăpuşneanu şi Constantin Movilă Vodă.

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 31, p. 42.

[2]) *Ibidem*, doc. nr. 27, pp. 38, 39.

[3]) *Ibidem*, doc. nr. 28, 36, 42 şi 48; pp. 39, 40, 48, 54, 55, 59, şi 60.

[4]) Gh. Duzinchevici, *Miron Barnovschi Moghilă şi Polonia*, în Anuarul Institutului de Istorie Naţională din Cluj, VII, (1936—1938), pp. 178—179.

După toate probabilităţile el înfiinţează suburbia Slobozia Doamnei spre cinstirea şi folosul propriei sale Doamne.

El înalţă biserica catedrală a oraşului, *biserica domnească* a Sfântului Dumitru, care dăinueşte şi astăzi şi a căreia pisanie slavonească stă şi astăzi mărturie a unui trecut glorios.

Incă din timpul domniei sale documentele încep să facă pomenire despre biserica domnească şi despre preoţii ei.

Astfel, în 1646, Aprilie 8 *Istrate, popa cel domnesc de trâg Orhei*, dă mărturii [1]), în 1661 trăia *preutul Canţir, dela biserica cea domnească* [2]) şi *diaconul Lupu ot ţărcvi gospodari ot trâg Orheiu* [3]), în 1666 *preutul cel domnesc Ermulai din târgu din Orheiu* [4]), în 1691 *ereul Moisăi de Orhei* [5]), în 1724, *Constantin protopop sin popii lui Constantin celui gospod* [6]), etc.....

In 1665, Eustratie Dabija Vodă se întemeiază pe mărturia dată de *biserica domnească den Orhei* în ce priveşte ceea ce a lăsat cu limbă de moarte Toader Pisovschi care a murit aici, în târg [7]).

Infăţişarea târgului, pe vremea aceea şi în special pe timpul domniei lui Vasile Vodă era dintre cele mai atrăgătoare.

Arhidiaconul Paul din Alep care îl însoţea pe patriarhul Macarie din Antiohia în Ţările Române şi în Rusia, în notele sale de călătorie are pentru Orhei o descriere dintre cele mai măgulitoare. El vede un târg frumos, cu străzi podite cu lemn ca şi în capitala ţării, la Iaşi, cu pâraie ce se strecurau pe margine, cu mori de apă şi cu un heleşteu mare, peste care era aruncat un pod.

Conducerea târgului o avea şi la Orhei ca şi în celelalte târguri moldoveneşti şoltuzul cu cei 12 pârgari [8]); asupra lor se afla pecetia

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 81, p. 86. L. T. Boga, *op. cit.*, III, p. 9. Popa Istrate a avut probabil doi feciori şi anume pe *Boşii diacul, ficiorul popei celui domnesc de târg de Orhei* şi pe *Ursu, snă popa Istratie.* Vezi volum, doc. nr. 147, p. 148.

[2] L. T. Boga, *op. cit.*, XVII, p. 10, 14.

[3] *Ibidem*, p. 15.

[4] *Ibidem*, p. 18.

[5] Vezi volum, doc. nr. 157, p. 154.

[6]) Vezi volum, doc. nr. 195, p. 190.

[7] Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, IV, p. 224.

[8]) Vezi volum, doc. nr. 80, 139, 147, 195; pp. 84, 140, 148, 190.

târgului [1]. Pecetia pe care o publicăm noi în facsimil este pare-se la fel cu aceea descrisă de d-l L. T. Boga [2]. Deşi s'ar putea spune că animalul desemnat în mijlocul peceţiei este un miel, în realitate este vorba de un cal.

Pe lângă diversele moşii din ţinut, cu şi fără sate pe ele, a existat şi o moşie domnească a târgului. Ea avea la început o întindere foarte întinsă. Nu numai târgul Orheiului, dar şi alte numeroase sate erau aşezate pe această moşie, iar veniturile respective aparţineau Domnului Moldovei ca unui adevărat proprietar de moşie. Ocolul târgului a fost şi aici, ca pretutindeni în Moldova, proprietatea rămasă domnească, după epoca nesfârşitelor danii domneşti de locuri pustii, care este veacul al XV-lea şi începutul veacului al XVI-lea. Dar şi aici la Orhei, ca şi la Lăpuşna [3], ca şi în alte târguri domneşti ale Moldovei, ocolul târgului s'a micşorat cu încetul din pricina aceluiaşi obiceiu cunoscut al domnilor de a face danii boierilor lor credincioşi.

Molovata. Prin două hrisoave, purtând datele de 1602, Iunie 31 şi 1603, Aprilie 10, voievodul Irimia Movilă dărueşte moşia Molovata marelui paharnic Ion Cărăiman, spre a-i răsplăti credinţa cu care a servit Domnia în timpul luptelor sale cu Mihai Viteazul, domnul Ţărei Româneşti [3]. Dela Cărăiman paharnicul Molovata trece la moştenitorii acestuia. In adevăr, la 1617, Ianuarie 16 Radul Voievod întăreşte stăpânirea slugii sale Dumitru Buhuş şi soţiei sale Safta, fata lui Ion Caraiman, paharnicul [4].

Ustia este un alt sat, fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Orheiului. Este dăruit la 1618, Aprilie 15, de către Radul Mihnea Voievod, mănăstirei Solca din Bucovina [5].

In cea de a doua jumătate a veacului al XVIII-lea moşia Ustia este stăpânită de marele logofăt Iordache Ghica, dela care rămâne consilierului de stat Alexandru Ghica, proprietarul târgului Orhei [6].

---

[1] Vezi facsimilul dela p. 3 şi doc. nr. 147, p. 148.

[2] L. T. Boga, *op. cit.*, XVII, p. 3, şi 7.

[3] Gh. Ghibănescu, *Ispisoace şi zapise*, I, 2, pp. 8 şi 18.

[4] *Ibidem*, p. 100.

[5] Gh. Ghibănescu, *Uricarul*, XVIII, 1892, Iaşi, pp. 285—305. Teodor Bălan, *Documente bucovinene*, I, 1933, Cernăuţi, pp. 180—184.

[6] Gh. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, pp. 57, 58.

Peştera sau Movilova, pe care Irimia Movilă a voit s'o facă cetate şi târg, cu ocol propriu [1]) este dăruită de Moisei Movila Voievod logofătului Pătraşcu Danovici la 1633, Septemvrie 6 [2]).

Şase ani mai târziu Peştera este dăruită de Vasile Voievod lui Apostol Catargiu marele postelnic [3]). Murind însă atât Apostol Catargiu cât şi fiul acestuia Enache şi nefiind urmaşi care să moştenească, moşia redevine domnească. Vasile Vodă o dărueşte din nou la 1650, Noemvrie 24 pârcălabului Gheorghe Catargiul [4]).

Prin împărţeala catargiască din 1749, Martie 1, Peştera intră în stăpânirea Mariei Catargiu, soţia răposatului Ştefan Catargiu [5]).

Ivancea a fost dăruită de Irimia Movilă vornicului Nicoară Donici, tatăl lui Andrei Donici, căruia şi Vasile Vodă îi întăreşte stăpânirea la 1638, Octomvrie 15 [6]).

Aceiaşi selişte care *au fost driaptă domniască, a noastră moşie, supt ascultarea ocolului Târgu Orheiu* este dăruită şi de Gheorghe Ştefan prin hrisovul său din 1656, Martie 12, lui Apostolache Rusu, pârcălabul Orheiului [7]). Această ultimă danie i se mai întăşeşte lui Apostolache atât de Gheorghe Ghica Vodă cât şi de Ilieş Alexandru Vodă la 1667, Aprilie 23 [8]).

O mărturie din 1709, Decemvrie 7, ne arată împrejurările politice care au pricinuit deposedarea Donicեştilor — partizani ai lui Vasile Lupu — pentru a fi puşi în posesiune Ionăşcuţeştii — partizani ai lui Gheorghe Ştefan. Ca urmare, Mihai Racoviţă judecând pricina între urmaşii celor doi beneficiari ai daniilor domneşti dă câştig de cauză lui Darie Donici vel ban îndepărtând din stăpânire pe Grigoraş stolnicul fiul lui Postolache pârcălabul [9]).

Darie Donici este ctitorul bisericei din Ivancea şi Nicolae Donici încă până la 1826 Iunie 5 stăpânea aci un iaz şi o moară pe care le vinde vărului său Iancul Rusu [10]).

[1]) Vezi volum, doc. nr. 37, p. 49.
[2]) Vezi volum, doc. nr. 62, p. 70.
[3]) Vezi volum, doc. nr. 73, p. 79. Cf. Gh. Ghibănescu, *Surete*, IX, p. 231.
[4]) Vezi volum, doc. nr. 86, p. 90.
[5]) Gh. Ghibănescu, *op. cit.*, IX, p. 221.
[6]) Vezi volum, doc. nr. 67, pp. 73, 74.
[7]) *Ibidem*, doc. nr. 94, pp. 102—104.
[8]) *Ibidem*, doc. nr. 114, p. 121.
[9]) *Ibidem*, doc. nr. 180, pp. 172—174.
[10]) *Ibidem*, doc. nr. 384, p. 485, 486.

Lucaceuca, sat ce iaste din hotarul târgului nostru Orheiului, cu tot venitul şi cu hotarul cât iaste ales şi cu vad de moară în apa Vaticiului, este dăruit la 1673, Iunie 1 de Ştefan Petriceicu Vodă lui Chiriac Sturza, fost mare jicniceriu [1]).

La rândul său şi Mihai Racoviţâ Voievod întăreşte la 1709, Iunie 25 pe marele paharnic Ioan Sturza, fiul lui Chiriac Sturza în stăpânirea satului Lucaceuca, *ce iaste în hotarul târgului Orheiului* [2]).

Vatra iazului Orheiului este dăruită după cum am văzut, la 1609, Aprilie 25 de către Constantin Movilă Voievod mănăstirilor Dragomirna şi Secul. In hrisovul de danie se arată că se dă *acel iaz ca să-l ezască şi să-l facă şi mori... şi să le fie moşie cu toati acareturile ce vor face acolo şi cu toate folosurile* [3]).

* * *

Ceea ce rămâne moşia târgului Orhei după această serie de danii domneşti se hotărniceşte în 1724 şi Mihail Racoviţă Voievod judecând toate pricinile ce existau pe atunci între târgoveţii din Orhei şi moşiile megieşe, dă la 1724, Iulie 28 un ispisoc prin care hotărăşte ca moşia târgului să rămâie şi mai departe domnească [4]).

După vreo treizeci de ani însă, vine rândul şi acestei moşii, să fie dată danie.

La 1 August 1758 Scarlat Grigore Ghica Vodă printr'un hrisov al său face ştire *pentru o casă cu loc cu tot ce-au avut aice în Eş credincios boieriul nostru dumnealui Costantin Răşcanul biv vel stolnic, care casă cu loc fiind dreaptă al dumisale o am luat-o Domnia Mea di s'au cuprins în locul ograzii casălor de Beilic, ce s'au făcut aice în Eş.* In schimbul acestei case voievodul dărueşte boierului său *o bucată de loc domnescu a târgului Orheiului, cât au rămas nedat de alţi luminaţi domni.*

Acest loc se delimitează în însuşi hrisovul, potrivit mărturiei hotarnice făcute de Neculai Botezatul şi Stamatie, pârcălabii de Orhei, care au măsurat locul cu funia *di şesăzăci de stânjăni, cu stânjăn de om de mijloc.*

[1]) Vezi volum, doc. nr. 135, pp. 135, 136.
[2]) Vezi volum, doc. nr. 173, pp. 166, 167.
[3]) Vezi volum, doc. nr. 31, p. 43.
[4]) Vezi volum, doc. nr. 194, 195, pp. 188—195.

S'a început măsurătoarea *din hotarul dumisale Vasile Rusăt vel vornic până în hotarul dumisale Filip Catargiu vel spatar şi s'au aflat curmezîşul treizăci şi două de funii, adică până în matca Sârbenicăi. Aşijdere măsurând şi lungul hotarului din hotarul dumnealui vel spătarului până în hotarul Chipircenilor, unde să chiamă la curmătură şi s'au aflat şeptizăci şi cinci de funii lungul, iară parte dispre apus, măsurându-să câmpul în curmezîş s'au găsit cinci funii. Aşijdere şi lungul la câmpu măsurându-l din hotarul dumisale vornic Vasîle Rusăt şi până în hotarul Isacovii s'au aflat tot locul domnesc, cari au mai rămas ne dat altor boeri s'au mănăstiri di alţi luminaţi domni...* [1]).

In acest hrisov de danie se cuprind şi moşiile Vaticiul, Pacişna şi Blajia, după cum hotărăşte o carte de judecată a marelui logofăt Ion Bogdan, respingând pretenţiunile protivnice ale mănăstirii Trei Sfetitele din Iaşi [2]).

Imediat după această judecată Ioan Teodor Voievod porunceşte o nouă hotărnicire a moşiei biv vel stolnicului Costandin Răşcanul şi stâlpirea ei, *a tot locului domnesc a târgului Orheiului... împrejur cu petri.*

Mărturia hotarnică făcută la 21 Mai 1761 de vornicul de poartă Ioniţă Meleghe fixează cu bogăţie de amănunte hotarele acestui loc domnesc [3]). El se învecina cu moşia Piatra a marelui vistiernic Filip Catargiul, cu valea Porosăcicăi [4]), cu hotarul Drăghiniciului, cu moşiile Chiperceni şi Ciuhoreni [5]), cu moşia mănăstirei Sf. Sava, cu o moşie a hatmanului Vasile Rusăt şi cu moşia Isacova.

După hotărnicie, la 1761, Iunie 1 Ioan Teodor Calimah Voievod întăreşte din nou stăpânirea lui Constantin Răşcanu biv vel stolnic asupra acestei moşii: *locul târgului Orhei* [6]). Cinci ani mai târziu, la 1766, Mai 2, Constantin Răşcanu biv vel stolnic capătă o nouă întăritură domnească dela Grigore Alexandru Ghica Voievod [7]).

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 232, pp. 238, 239.

[2]) Vezi volum, doc. nr. 234, pp. 241, 242.

[3]) Vezi volum, doc. nr. 235 şi 237, pp. 243—246 şi 248—250.

[4]) Vezi o hotarnică a Porosăcicăi în L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 107.

[5]) Vezi o hotarnică a Ciuhorenilor, *ibidem*, p. 52.

[6]) Vezi volum, doc. nr. 237, pp. 248—25 şi Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, X, p. 256.

[7]) Vezi volum, doc. nr. 245, pp. 257—261.

Cu vremea, nu cunosc împrejurările, această moșie *locul târgului Orhei* se desparte în două. O primă bucată este aceea a târgului însuși. Proprietarul Orheiului era în 1807 Costachi Balș. El se judecă la Divanul Moldovei cu locuitorii târgului pentru plata bezmanului locului pe care aceştia își aveau așezările. In judecată el înfăţişează ca temeiu al dreptului său două documente şi anume: *a)* un hrisov dela Alexandru Ioan Calimah Vodă din 1795, Iulie 21 şi *b)* o carte domnească dela Alexandru Constantin Moruzi Voievod din 1806, Mai 10 [1]).

Dela Costache Balş, târgul Orheiului trece, probabil în 1812, din cauza prevederilor tratatului dela București, în stăpânirea consilierului de stat Alexandru Ghica [2]), care în 1819 își dă consimţimântul legal cu ocazia vânzărei unui loc de casă din târg [3]) şi care în 1822 se judecă la judecătoria ținutului Orhei cu vechilii mănăstirilor Neamţul şi Secu pentru dughenile ce pretindeau mănăstirile că au danie în Orhei dela Nicoară Donici, pârcălabul[4]).

Pe la sfârșitul secolului trecut seliștea oraşului aparţinea unei doamne Aristiţa Pangelos, care a murit nebună la Chişinău [5]).

* * *

După dania din 1758, August 1, domnii Moldovei nu mai aveau moşii domnești ca să poată face danii. S'au ivit atunci în ținut boieri însărcinaţi de domn cu căutarea de moșii stăpânite fără drept, ca atare domneşti.

Astfel la 3 Iunie 1796 Alexandru Ioan Calimah poruncește spătarului Şerban Canano și biv vel banului Manolache Donici să cerceteze *undi să vor afla moşii domneşti cuprinsă cu nedreaptă stăpânire di cătră unii şi alţii.* Răzeşii cari stăpâneau moşiile Beneşti, Ciocălteni, Indărăpnici [6]) și Căcărezeni [7]) din ținutul

---

[1]) Teoder Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 276.
[2]) Gh. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, I, p. 57.
[3]) Vezi volum, doc. nr. 377, p. 479.
[4] Vezi nota la doc. nr. 48, p. 60.
[5]) Zamfir C. Arbure, *Basarabia în secolul XIX*, 1898, Buc., p. 287.
[6]) Vezi studiul nostru: *Din istoria jurisprudenței românești; Răzeşii în proces cu domnia Moldovei* în *In amintirea lui Constantin Giurescu*, 1944, București, pp. 453—471 și în volumul de față doc. nr. 305, 307, 309, 311.
[7]) T. Codrescu, *Uricariul*, VI, p. 279.

Orheiului au trebuit să se judece în Divanul Domnesc cu înseşi domnia Moldovei spre a li se recunoaşte în cele din urmă îndrituirea de a-şi stăpâni moşiile străbune, cu toate că nu au putut să înfăţişeze vreun hrisov de danie domnească.

Faptul acesta că domnii încercau să deposedeze de pământul lor sate de mazili şi răzeşi orheieni este foarte semnificativ.

Orheienii cari altădată constituiau o grupare de interese, având o voinţă colectivă bine determinată, după un veac de domnie fanariotă îşi pierduseră virtuţile militare şi importanţa politică de pe vremuri. Cronicile şi hrisoavele vorbesc adeseori, în veacurile al XVI-lea şi al XVII-lea despre orheienii, lăpuşnenii şi sorocenii care, strânşi în jurul Domnului la vreme de nevoie sau chiar revoltaţi împotriva lui, înţelegeau să joace un rol activ în istoria ţării lor. Ostaşi de frunte ai ţării, dintre ei s'au ridicat căpetenii militare vestite şi în mijlocul lor s'a creiat chiar organul de conducere militară care a fost serdarul.

O răsfoire a cronicilor este edificatoare.

In 1581 împotriva lacomului Iancu Vodă Sasul *s'au rădicat Lăpuşnenii de s'au sfătuit ca să se desbată de supt mâna Iancului Vodă şi buhnindu-să, au rădicat dintre dânşii pre Lungul domn.* Ei dau luptă cu Iancul Sasu *şi dând războì vitejaşte de îmbe părţile, pierdură Lăpuşnenii războiul şi domnişorul încă se înecă în Prut* [1].

In 1592 Orheianii şi Sorocenii sunt aceia care se răscoală contra asupritorului Aron Vodă: *De nevoe mare, ne mai putând suferi ţara, s'au ridicat Orheianii şi Sorocenii cu un domnişor ce-i zicea Ionaşco, pre carele îl alesese între dânşii cap si-i puseseră nume Bogdan Vodă.* Ca să-şi înscăuneze domnul lor, ei luptă, dar sunt înfrânţi pe Răut *şi pe domnişorul încă-l prinse, ce nu-l omorî, numai ce-i tăe nasul şi-l călugări* [2].

O altă răscoală are loc sub Gaspar Graţiani: *Să rădicasă în zilele aceştii domnii şi un domnişor dela Orhei, ce îndată Gaspar Vodă au trimis oaste şi au eşit şi singur împotriva lui; şi l-au prinsu şi pre dânsul viu pre domnişor şi câteva capete dela Orheiu, pre care i-au şi omorît îndată* [3].

[1] Grigore Ureche vornicul şi Simion Dascalul, *Letopiseţul Ţării Moldovei.* Ed. C. C. Giurescu, pp. 171, 172.

[2] *Ibidem*, pp. 180, 181.

[3] Miron Costin, *Letopiseţul Ţărăi Moldovei*, Ed. Ioan Şt. Petre, p. 102.

Pe vremea răzvrătirii lui Gheorghe Ştefan contra lui Vasile Lupul, *Orheiul ce era capete, era tot de a lui Ştefan Vodă* [1]), urmând exemplul lui Ştefan serdarul, prins şi omorît de Vasile Vodă [2]). Totuşi, spre a se reîntoarce în Domnie, Vasile Vodă *au ales 800 de oşteni într'ales Orheiani şi Lăpuşneni şi i-au trimis asupra lui Ştefan Vodă cu nepotu-său Ştefan paharnicul* [3]). Dar în bătălia ce are loc la Valea Sacă *călăreţii lui Ştefan Vodă i-au înfrânt pre Orheiani. Au plecat fuga şi Ştefăniţă păharnicul şi Hânceştii şi i-au gonit straja aceia a lui Ştefan până i-au trecut fără vad apa Bistriţii.* Cu toate acestea Vasile Vodă dârz, *nelăsându-se, au tras şi Orheianii şi Lăpuşnenii la sine şi au răpezit şi la Cazaci* [4]) după ajutoare.

In 1672, pe timpul celei de a doua domnii a lui Duca Vodă, Lăpuşnenii, Orheienii şi Sorocenii s'au răsculat contra Voievodului asupritor, chiar sub conducerea a doi foşti serdari Mihalcea Hâncul şi Apostol Durac. Ei primesc luptă chiar cu armata turcească, sunt înfrânţi la Paşcani, pe Ichel, în ţinutul Orheiului, dar trec Nistrul şi se aşează la Raşcov, de unde fac numeroase incursiuni în nordul Moldovei [5]).

Din aceste fugare citate rezultă cred în mod lămurit că Orheienii, Lăpuşnenii şi Sorocenii trebuiau să-şi aibă o căpetenie a lor, care să facă cât mai strânsă legătura dintre ei şi domnie. Această căpetenie a fost serdarul, numit chiar, mai târziu, serdarul de Orhei.

* * *

Serdăria este o demnitate necunoscută în Moldova până în prima jumătate a veacului al XVII-lea.

Cuvântul apare mai întâi în letopiseţul Ţărei Moldovei al lui Miron Costin şi pare a avea înţelesul generic, împrumutat din limba turcă, de căpitan de oştire.

Astfel când în 1645 au pătruns trupe ungureşti în Ungurimea de sus, *Apostol de Orhei au fost serdar într'acea oaste cu Racoţii* [6]).

---

1) *Ibidem*, p. 204.
2) *Ibidem*, pp. 202, 203.
3) *Ibidem*, p. 224.
4) *Ibidem*, p. 225.
5) I. Neculce, *Cronica lui*, Ed. Procopovici, p. 218.
6) Miron Costin, *Letopiseţul Ţărăi Moldovei*, Ed. Ioan Şt. Petre, p. 178.

Apostol de Orhei era pârcălab al Orheiului, iar titulatura de serdar pe care i-o dă cronicarul este ocazională și-i este atribuită pentrucă el era conducătorul oștirii moldovenești.

Comandantul oștirii unguresti venite în ajutorul lui Gheorghe Ștefan Voievod este *Petchi Iștian, serdariul lui Racoții* [1]. Acesta *măcar că este la stăpânul său serdar, va și poftește să hie toate pre sfatul lui Condrațchii,* polcovnicul craiului leșesc, *ca unuia carele amu atâtea războae au avut cu Căzacii și știe rândul și hirea lor* [2].

Statornicirea unui dregător cu numire de serdar, nu împiedecă însă întrebuințarea cuvântului și cu înțeles generic de conducător de oaste. Miron Costin folosește cuvântul cu amândouă înțelesurile atunci când scrie despre oastea trimisă de Ștefăniță Vodă contra hatmanului căzăcesc Cheșca. Oastea avea în fruntea ei pe: *Catargiul și cu Grigorie paharnicul și cu Mihalcea Hâncul serdarul* și a fost înfrântă pentrucă era *foarte cu proastă tocmeală, cu orânduiala serdarilor ce era fără crieri.* Mihalcea Hâncul serdarul este enumărat printre mai mulți serdari, cari conduceau oștirea moldovenească.

Câțiva ani mai târziu, când noua dregătorie a serdarului căpătase oarecare vechime, tot Miron Costin este acela care, în Poema Polonă, dă o definiție precisă *Sărdarul este un fel de hatman de câmp. Acesta trebue să stea întotdeauna la Orhei sau la Lăpușna, la granița tătărească. Călărașii din aceste două ținuturi: Orheiul și Lăpușna sunt sub poruncile lui* [3].

Dimitrie Cantemir în descrierea Moldovei evidențiază și el caracterul eminamente militar al dregătoriei: *Serdarul, sau după expresiunea europeană locotenentul general, are comanda călăreților din ținuturile Lăpușnei, Orheiului și Sorocei și păzește teritoriul dintre Prut, Nistru și Basarabia contra năvălirii Tătarilor dela Crâm și din Bugeac* [4]. El repetă această afirmație, sub altă formă și în altă lucrare: *oștile giosene sau din Țara de gios, în carile măcar că anume n'am pomenit Codrenii, Fălcienii, Lăpușnenii, Orhienii i proci, însă aceste toate sub un nume și sub un purtător să*

---

[1]) *Ibidem,* p. 229.
[2]) *Ibidem,* p. 230.
[3]) Miron Costin, *Istoria în versuri polone,* ed. P. P. Panaitescu, p. 118.
[4]) Dimitrie Cantemir, *op. cit.,* p. 81.

înţeleg, precum mai dinainte au fost sub vornicul de Ţara de gios, iară acum sub sărdariul, care iaste sub hatman [1]).

Serdarul este dar, în adevăr, un dregător militar, *un ofiţer de graniţă, creiat după datinile Turcilor şi după tradiţia bugeceană a Tătarilor lui Cantemir* [2]).

Cu toate că am reuşit să alcătuim o listă satisfăcătoare a serdarilor este destul de greu să răspundem cu hotărîre la întrebarea: care a fost cel dintâi serdar?

Am văzut că încă din 1645, *Apostol de Orhei au fost serdar într'acea oaste cu Racoţii.* Apostol însă avea demnitatea de pârcălab al Orheiului şi serdar a fost numai *într'acea oaste.* Este însă semnificativ că tot Orheiul — mediu de tradiţie militară — este acela care a dat conducător de oaste şi *serdar*, mai înainte de creierea dregătoriei permanente a « serdarului ».

Cel dintâi care apare în Letopiseţe ca serdar, dregător cu rosturi determinate, este Ştefan serdarul, — proprietar a multor moşii din Lăpuşna — amestecat în complotul lui Gheorghe Ştefan contra lui Vasile Lupu. Ştefan serdarul, după arătarea cronicarului, era tocmai însărcinat de domn *să găteze nişte stiaguri de slujitori să hie gata şi cându ar da ştire să purceadă cu o samă de oameni la câmpi peste Nistru, că-şi deschisese cale neguţitorii, Grecii cari îmblau la Moscu pentru săboli pre la Tighinea, pentru greul vămii şi făcea scădere vămii aice în ţară. Ce pusese gându Vasilie Vodă să-i sparie de pe acela drum peste câmp.*

De aceea, aflând de răscoală, *la mai mare grijă au stătut Vasilie Vodă de sărdariul, fiind atâtea oşti pe acele vremi şi marginea toată pe seama lui. Ce îndată au scris cărţi şi la serdariul Ştefan să vie cum mai de sârg la curte* [3]).

Pedepsit cu moartea, Domnul îi confiscă moşiile. Volosenii, una din ele este dăruită la 9 Iunie 1653 de către Vasile Lupu, marelui său logofăt Racoviţă Cehan. Documentul vorbeşte de acel *câne în veci neiertat Ştefan serdar* [4]).

[1]) Dimitrie Cantemir, *Hronicul vechimei a Romano-Moldo-Vlahilor*, ed. Grig. Tocilescu, Buc. 1901, p. 244.

[2]) N. Iorga, *Studii şi documente*, XXII, p. 15.

[3]) Miron Costin, *Opere complete*, ed. V. A. Ureche, I, p. 587; ed. Ioan St. Petre, pp. 198, 201—203.

[4]) Miron Costin, *Opere complete*, ed. V. A. Ureche, I, p. 754.

Şi în documentele mai târzii, ale urmaşilor săi, se pomeneşte şi numele lui Ştefan şi dregătoria sa: Ştefan serdarul [1]).

Tot ostaş este şi Andronic serdarul, partizanul noului domn Gheorghe Ştefan.

Nu ne vom ocupa aici de personalitatea serdarilor. Din lista lor, pe care o publicăm la finele acestui studiu, se vede că aproape fiecare nume de serdar din veacul al XVII-lea este o dovadă despre rostul ostăşesc al acestei dregătorii. Nume ca acelea ale lui Gligoraş Hăbăşescul, Mihalcea Hâncul, Gavriliţă Costache, Talmaci, Alexandru Buhuş, Constantin Cantemir, Gheorghiţă Gherghel, Dediul, Ilie Drăguţescul, Gheorghe Albotă, Vasile Baerschi, Ioniţă Costin, etc., sunt pomenite în letopiseţele Moldovei din cea de a doua jumătate a veacului al XVII-lea în legătură cu fapte militare.

Au avut serdarii chiar din această epocă şi atribuţiuni administrative pe lângă cele ostăşeşti? Socotim că da. Dimitrie Cantemir scrie următoarele asupra rangului serdarilor:

Serdarul, logofătul al doilea şi al treilea, postelnicul al doilea şi căpitanul dorobanţilor, deşi sunt sub poruncile altor boeri mai mari cu aceiaşi însărcinare, încât s'ar părea că ar trebui puşi mai bine în clasa a doua, totuşi fiindcă serviciul lor este mai de cinste decât al altora şi trebue să fie zilnic mai des pe lângă principe, au obţinut loc între primii boeri şi aceleaşi drepturi ca şi ei. Ori printre alte drepturi boerii de prima clasă — spre deosebire de aceia din a doua şi a treia clasă «*se bucură de privilegiul ca în toată Moldova, oriunde s'ar întâmpla să poposească, au căderea să asculte plângerile locuitorilor şi să hotărască asupra lor* [2]).

Această *competinţă jurisdicţională legată de persoana boerilor* mari ai Moldovei a putut fi exercitată adesea în localităţi şi ţinuturi ale căror venituri fuseseră hărăzite de către Domn dregătorilor însăşi; ea a putut însă uneori să se exercite într'o circumscripţie teritorială, ţinuturi sau târguri, care aveau dregători locali cu *competinţă jurisdicţională teritorială* şi să ducă la conflicte de atribuţiuni.

---

[1]) T. Bălan, *Documente bucovinene*, III, p. 85; Aurel V. Sava, *Documente Lăpuşna*, pp. 56, 225; L. T. Boga, *Documente basarabene*, XI, p. 5.

[2]) Dim. Cantemir, *op. cit.*, p. 82.

Serdarii care aveau drepturile personale de jurisdicţie ale boierilor mari, au început din ce în ce mai mult să se fixeze pe locurile de unde se recrutau ostaşii săi. Şi cum, treptat, puterea militară scădea, serdarul a devenit mai degrabă un judecător şi administrator al regiunii din care se recrutau ostaşii săi, decât un comandant militar.

Astfel un zapis din 1699, Noemvrie 18 ne dă detalii interesante asupra judecăţii ce a avut loc, se pare în satul Steţcani din Orheiu, dinaintea serdarului, pentru o nevoie la care a căzut Vasile Popăscu: *de am luoat o groapă de pâne a unor călugări dela Horodişte... ; apoi călugării fiind păgubaşi s'au apucat de saat să li plătească pânea, iar satul s'au pus în spinarea mea zicând că sântu eu vinovat. Iar eu întâi am tăgăduit şi am pus şi doi oameni de-au giurat pentru mine precum sânt om dreptu. Iar când au fost mai pri urmă soţiile mele au spus drept că au luat ei pânea şi împreună cu mine. Deci dumnealui Darie Donici sărdaru, hiind dumnealui socotitori aice la margine, ne-au adus pe noi pe toţi de faţă să dăm seama. Deci noi ne-am învoit cu soţiile mele şi am dat eu dumisale pentru gloaba mea şi pentru gloaba acelor doă soţii a mele şi pentru limbă strâmbă ce-au giurat rău acei doi oameni pentru mine, partea mea şi surorii mea Aniţa..., am dat dumisale sărdarului Darie acea ocină cu tot vinitul ca sà-i hie dumisale dreaptă ocină şi moşie în veci şi cuconilor dumisale şi nepoţilor dumisale* [1]).

Că în acest document nu este vorba de un act de jurisdicţie teritorială al serdarului, ci de unul personal, al său, în calitatea sa de boier mare, ne-o dovedeşte cartea domnească din 1714, Iunie 13 prin care Nicolae Alexandru Voievod rândueşte pe Constantin Costache vel stolnic să cerceteze pricina dintre serdarul Darie Donici şi Grigoraş fost stolnic pentru moşia Poiana Ivancei căci *dumnealui sărdariul i-au mai scris un ràvaş să vie la Iaşi cu drese ce-a hi având şi iar n'au vrut sà vie cum vàzum şi un răvaş a lui Grigoraş scriind la sărdariul că nu poate să vie. Deci să-i poronceşti Dumneata să vie la Dumneata, hiindu Dumneata acolo la acea margine trimis şi să-şi aducă dresăli ce-ar hi având şi el şi dumnealui sărdariul şi să li iai seama cu mare dreptate şi să-i aşezi cum vei*

[1]) Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 146.

afla dreptu [1]). Iată dar că nu numai serdarul era socotitor al marginei, ci şi — din întâmplare — şi un mare stolnic.

In această calitate din ce în ce mai statornică de socotitor al marginei, serdarul obţine din ce în ce mai mult o competinţă jurisdicţională teritorială. El aduce părţile de faţă la judecată înaintea sa şi încasează pe loc gloabe, ce se plăteau de cele mai multe ori în natură prin danii de moşii.

Dacă, în documentele din acest volum, în veacul al XVII-lea pârcălabii de Orhei sunt rânduiţi de domn să facă dreptate, dela începutul veacului al XVIII-lea serdarii înlocuesc pe pârcălabi. Semnalez astfel că, de pildă, în 1728, din şase cărţi de poruncă dela Mihail Racoviţă Voievod nu este niciuna care să fie adresată pârcălabilor. Dimpotrivă, prin ele este rânduit Lupu Gheuca serdarul să cheme pe împricinaţi la judecată, înaintea sa.

In timpul acesta se aflau totuşi câte doi pârcălabi nu numai la Orhei, la Soroca, la Lăpuşna, ci şi la Chişinău, târg de curând înfiinţat de Eustratie Dabija Vodă. Ori tocmai pârcălabii. după scrisul lui Cantemir, erau rânduiţi *judecători statornici ca să împartă dreptatea în fiecare oraş şi târg* [2]) şi acesta tocmai *fiindcă boierii cei mari sunt ţinuţi mai totdeauna să fie la Curte şi nu pot cerceta procesele tuturor, în toată ţara.*

Este drept că în două din cele şase cărţi de poruncă dela Mihail Racoviţă sunt delegaţi alături de serdar şi doi pârcălabi ai Orheiului, dar această împrejurare se explică prin faptul că în proces figurau înseşi *târgoveţii de Orheiu*, fiind vorba de hotărnicirea moşiei târgului Orheiului.

Conflictul de atribuţiuni dintre serdari şi pârcălabi, dacă nu sub aspectul modern al competinţii, cel puţin sub acela al revendicărilor legate de executarea atribuţiunilor dregătorilor ale oc.

Pentru deslegarea acestui conflict Grigore Ghica Voievod, cum arată hrisovul său din 1730, Aprilie 5, convoacă unui sfat extraordinar al boierilor mari, completat cu boieri cari au fost ei înşeşi serdari, spre a hotărî asupra plângerilor făcute de pârcălabi împotriva amestecului serdarului în *obiceile pârcălăbeşti de altădată.*

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 178, p. 171.

[2]) Dim. Cantemir, *op. cit.*, pp. 16, 17, 106.

Cuprinsul documentului evidenţiază caracterul de tranziţie al dregătoriei serdarului. Atribuţiile ostăşeşti, din cauza decăderii puterii militare a Moldovii, sunt mai multe reminiscenţe; atribuţiile administrative încep a se întemeia. Pârcălabii obţin câştig de cauză, numai în ce priveşte îngrădirea dreptului de judecată al serdarului.

In materie militară, serdarul are paza marginii. El trebue să poarte grija cailor tătăreşti sau turceşti, oriunde s'ar afla. Intru cât hotnogii, vechile căpetenii militare subordonate serdarului s'au desfiinţat *stricându-se acele bresle în locul acelor hotnogi au rămas de pun sărdarii nemesnici pe la margine, de sânt şi de straja marginii şi ce să lucrează dila dânşii iau înştiinţare.* Nemesnicii duc serdarului pe tâlharii de cai tătăreşti, dar nu-i pot judeca nici globi.

In materie judecătorească, serdarul poate fi judecător numai în mod excepţional: *la târguri, ce sânt la acele trii ţinuturi, mergând sărdariul să aibă a giudeca şi a globi pi obiceiul vechi trii zile numai odată într'un an, iar când s'ar tâmpla să margă sărdariul cu alte poronci, la giudecăţi şi la gloabe să nu se amestice* şi chiar în pricinile judecate de serdar, gloaba să o ia pârcălabul.

Cu această ocazie nu poate totuşi strica judecăţile pârcălabilor, lucrare îngăduită numai Divanului.

Pârcălabii rămân aşa dar judecători fireşti în toate pricinile; *numai moarte de om când se va face va avea treabă vornicul cel mare, potrivit vechiului obicei.*

In materie administrativă toată marginea în sama şi purtarea de grija sărdariului să fie.

Robii, oriunde s'ar afla la sărdariul să se ducă.

Vornicii di prin sate, aşa dar alţii decât nemesnicii, înlocuitorii hotnogilor, *numai sărdariul să aibă triabă a-i pune şi a-i scoate, iar alţii să n'aibă triabă şi pe carii din vornici sau din lăcuitori i-ar afla sărdariul că sânt pricină di rîsîpa oamenilor, pe unii ca aceia iarăşi sărdariul să-i certe şi să le vie di hacul lor.*

Când a fi sărdar nou, numai odată să ia o vulpe pi an di tot satul; aceasta pentrucă *s'au stricat slujitorii di pi margine şi-au rămas ţăranii.*

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 200, pp. 198—200.

Totuşi în administraţia internă a satelor serdarul nu are dreptul să se amestece *ci numai clucerii şi vornicii satelor să aibă triabă.* Documentul dela Grigore Ghica Voievod nu arată, în schimb nicio atribuţie administrativă a pârcălabilor.

Şi aşezământul din 1741 al domnului Constantin Mavrocordat are un paragraf în care se ocupă de serdari şi anume li se interzice să ia dela salahorii şi cărăuşii ce se trimit cu plată în slujbele împărăteşti: *nici un ban să nu le oprească sàrdariul, nici leu de car, nici opt de om pedestru de purces, nici bani de paidos, nici de leafa logofeţelului ce va avea serdarul, nici bacşiş lipcanilor* şi nici să-i silească să cumpere marfă dela el [1]).

Pârcălabii rămân judecători în târgurile din ţinut, iar serdarul capul administraţiei civile şi militare al unei regiuni alcătuite din trei ţinuturi; el poate supraveghea chiar activitatea judecătorească a pârcălabilor. Fără a putea reforma hotărîrile acestora, el poate semnala Domniei judecăţile rele ale pârcălabilor, judecăţi *făcute pi mâzdă sau pi voe veghiată.*

Pârcălabilor de Orhei, Lăpuşna şi Soroca li se dă o lovitură de moarte. Pârcălabii aceştia sunt puşi pe o treaptă mult inferioară aceleia pe care se găseau colegii lor din celelalte ţinuturi, ca de pildă cei dela Galaţi, care nu aveau pe deasupra lor, în localitate, un alt boier mare al ţării.

Totuşi, pârcălabii tuturor târgurilor moldoveneşti încep să dispară din documentele vremii, ceea ce îl şi face pe Gheorgachi logofătul în 1762 să scrie în Condica sa de ceremonii că *dela o vreme s'au rădicat* odată cu *acest obiceiu a slovenii şi rânduiala pârcălabilor* [2]).

In adevăr, zece ani după rânduiala făcută de Grigore Ghica urmează şi cunoscuta reformă a lui Constantin Mavrocordat, care, între altele, după cum scrie cronicarul *au mai ales şi câte un boer mazil şi i-au făcut ispravnici pe la toate ţinuturile şi le-au dat ţinuturile cu slujbe pe mâna lor.* Şi dacă în alte locuri nu a avut vreo altă dregătorie locală, pe care să o toarne în tiparul ispravniciei, la Orhei şi Lăpuşna, Constantin Mavrocordat l-a transformat pe serdar în ispravnic, pâstrându-i numai numele de serdar.

[1]) Th. Codrescu, *Uricariul,* IV, p. 402.

[2]) Dan Simionescu, *Literatura românească de ceremonial. Condica lui Gheorgachi,* 1762; 1939, Bucureşti, p. 305.

De unde până în 1742, toţi serdarii cunoscuţi mie poartă titlul de *serdar*, după această dată, cu câteva excepţii şi numai în primii ani, ceilalţi poartă alături de titlul noii dregătorii, denumirea vechii dregătorii ce au ocupat. Astfel Enache aga, vel serdar (1745) [1]) Constantin Proca biv vel stolnic, serdar de Orhei (1754) [2]), Constantin Kogălniceanu biv vel stolnic i vel serdar (1761) [3]), Constantin biv vel spătar i vel serdar (1762, 1763)[4]), Arghirie vel ban i serdar de Orhei (1764, 1765) [5]), Manolache Roset vel spătar i vel serdar (1765) [6]), etc., etc.

Numai cel dintâi serdar de după reformă, mai înainte ca lucrurile să se fi aşezat temeinic, Pavel, se intitulează în aprilie 1742 *Pavel serdarul, ispravnic de Orhei şi Lăpuşna* [7]). De asemenea, în 1744, Iulie 31, la doi ani după reformă, când noile noţiuni administrative nu erau încă lămurite, dregătorul ţinutului iscăleşte *Dumitraşcu vel paharnic, ispravnic serdării* [8]).

O reflecţiune care se impune dela sine în ceea ce priveşte titlul serdarilor este aceia că până la reforma lui Mavrocordat, cât timp serdarii erau asimilaţi boierilor mari, ei semnau *serdari*. Când au devenit simpli ispravnici, încetând să fie boieri mari, ei au iscălit, în genere, *vel serdari*, adică mari serdari.

Circumscripţia teritorială militară a serdarului de altădată era însă prea mare pentru serdarul ce devenea ispravnic de ţinut. De aceia, la 1742 Aprilie 24, voievodul scrie vel căpitanului de Soroca: *S'au deosebit ţinutul Sorocii dă celelalte ţinuturi; ci de acmu să fie în seama lui şi tabla ce face să o facă deosăbi de Lăpuşna şi de Orheiu şi răsurile va lua dumnealui dela Soroca, iar Orheiul şi Lăpuşna să fie în sama sărdariului şi li va lua şi răsurile* [9]).

---

[1]) Vezi volum, doc. nr. 221, p. 223.

[2]) T. Codrescu, *Uricar*, XIV, pp. 111, 113.

[3]) N. Iorga, *Studii şi documente*, XXII, p. 109. Doc. inedit în colecţia mea.

[4]) L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 56; XVIII, p. 70. Acad. Rom., doc. nr. 237—XXIII.

[5]) L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 58. Doc. inedite în colecţia mea.

[6]) General R. Rosetti, *Familia Rosetti*, I, p. 108, 109; L. T. Boga, *op. cit*,, XX, p. 228.

[7]) N. Iorga, *Studii şi documente*, VI, p. 443.

[8]) Document aflat în colecţia Municipiului Chişinău.

[9]) N. Iorga, *op. cit.*, p. 359.

Tot Constantin Mavrocordat prin reforma sa, după cum scrie cronicarul Ion Canta a dat, tot în aceeași vreme, ținuturile cu slujbele pe mâna a câte doi ispravnici, *boeri giudecători* cu dreptul de a deslega pricinile *asupra tot obrazul, orice breaslă ar fi* [1]).

Această dublare a serdarilor se poate constata documentar, deabia după mai bine de douăzeci de ani dela reforma lui Constantin Mavrocordat. O carte domnească din 1768, Februarie 5 se adresează nu unuia, ci la doi serdari: *Darie Donici biv vel paharnic și Dumitrache vel ușer, vel serdari* [2]).

De aceia dublarea serdăriei, chiar dacă poate fi pusă principial, în legătură cu organizarea dată țării de Constantin Mavrocordat, ea corespunde în fapt, potrivit documentelor ce-mi sunt cunoscute, rânduelilor statornicite de Grigore Ioan Calimah Voievod care socotind că *ispravnicii ținuturilor fiind învăluiți cu taxilul banilor și cu alte poronci și trebuinți ale ținutului* a mai numit pe lângă ispravnic și un boier judecător.

După 1768, deși nu toate cărțile domnești de poroncă sunt adresate ambilor titulari ai serdăriei, de multe ori fiind socotit chiar un singur serdar îndestul pentru judecarea anumitor pricini sau pentru săvârșirea anumitor treburi locale, totuși din numeroasele documente ce cunoaștem, ca și din lista serdarilor, pe care am întocmit-o rezultă că și după pacea dela București, sub stăpânirea rusească până la 1827, cât timp *oblastia* Basarabiei s'a bucurat de o formală autonomie, au funcționat doi boieri serdari.

Ca toți ceilalți ispravnici ai ținuturilor Moldovei ei se schimbau aproximativ anual.

Căpetenii administrative ale ținutului, dregători cu salarii fixe, cu *remunerație după buget*, activitatea lor nu mai interesează decât prea puțin istoria Moldovei. Faima lor se creează în legătură cu activitatea și priceperea lor dregătorească, unii dintre ei fiind pomeniți în poezia populară [3]). Rareori întâmplări de peste hotare

---

[1] I. Minea, *Reforma lui C. Mavrocordat*, p. 23; N. Iorga, *op. cit.*, VI, p. 210.

[2]) Aurel V. Sava, *op. cit.*, pp. 266, 286.

[3]) Vezi Melchisedec, *Cronica Hușilor*, II, p. 170.

Frunză verde de chirău
De l-ar bate Dumnezău
Pe Vasile Cananău,
Că de când s'o sărdărit;
Mult norod o sărăcit;
Dela Nistru până 'n Prut
O rămas negru pământ.

fac centrul să ia măsuri cu privire la straja marginei, la relaţiile de frontieră [1]), la întâmpinarea oaspeţilor.

Un singur eveniment istoric reliefează totuşi oarecare importanţă politică a serdarului. Aceasta pentrucă era căpetenia marginei, cu posibilităţi de a intra în legătură cu străinătatea. Este vorba de complotul în care îşi pierde capul serdarul de Orhei Ioan Cuza *« biv vel spătar i vel serdar »* la data de 8 Aprilie 1778, 1778, complot cunoscut şi în literatură sub numele de conspiraţia Dârmănescului. Boierii, care făceau parte din această conspiraţie, influenţaţi de doctrinele liberale apusene l-au denunţat pe domnitorul Constantin Moruzi prin *eftale* răspândite în ţară şi trimise şi paşei turc dela Bender.

Serdarii de Orhei dela finele veacului al XVIII-lea, chiar dacă poartă unii din ei nume ilustre, sunt în realitate boieri funcţionari, bucuroşi că au căpătat slujbă pe un an de zile.

In cartea domnească din 1804, Decemvrie 1 prin care este numit Manolache Donici serdar la ţinutul Lăpuşna şi Orheiului, noului serdar i se porunceşte ca întâlnindu-se *cu dumnealor dregătorii ci au fost până acum* să ceară dela ei *toate cărţile de poronci ce vor fi la ţinut, arătându-vă şi care din poronci au luat săvârşire şi care n'au luat. Şi pentru poroncile ci nu vor fi luat săvârşire pân' acum să vor trimite să li căutaţi dinpreună, silindu-vă atât spre săvârşirea poroncilor, cum şi pre buna statornicie şi dreptatea lăcuitorilor* [2]).

O ultimă reminiscenţă a atribuţiunilor militare de altădată: serdarul are încă sub comanda sa câteva sute de călăraşi, în special pe călăraşii menzilarilor de poştă.

In *întâia condică de orândueli a lui Grigore Ghica Vodă* [3]) din 1775 se arată efectivele călăraşilor din ţinut şi sumele ce percepea serdarul dela ei.

30 căpitanul de călăraşi mezilgii otŭ Bărăiacu, cu 110 călăraşi.
30 căpitanul de călăraşi mezilgii otŭ Gangura, cu 80 călăraşi.

---

[1]) Vezi Aurel V. Sava, *Documente moldoveneşti privitoare la Românii de peste Nistru*, 1942, Bucureşti, p. 27, un document referitor la dreptul de trecere a Nistrului pe pod umblător.

[2]) L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 88. Vezi *ibidem*, pp. 75—77 o poruncă domnească ca să se oprească *jidovii* din Chişinău să facă velniţe pe apa Bâcului.

[3]) N. Iorga, *Studii şi documente*, XXII, p. 25.

30 *căpitanul de călăraşi mezilgii otŭ Chişinău, cu 110 călăraşi.*
30 *căpitanul de călăraşi sărdăreşti cu 150 călăraşi.*
50 *căpitanul de J ra cu 50 călăraşi.*
30 *vel căpitan de Lăpuşna cu 30 panţiri.*
20 *căpitanul de călăraşi menzilgii otŭ Lăpuşna cu 80 panţiri.*
30 *căpitanul de Orhei cu 30 panţiri.*
2 *de tot satul într'un an otŭ Lăpuşna; Orheiu însă un leu la Sfântu Gheorghe, unŭ leŭ la Sfântu Dimitrie. Poclonu dela vătaful de călăraşi i de chirigii, după cumŭ să va putĕ tocmi şi vătavul va urma cu carte gospodu, după rânduiala condicii.*

La rândul lor vel căpitanul de Lăpuşna, vel căpitanul de Orheiu şi vel căpitanul de Soroca luau, cel dintâi 30 lei, ceilalţi doi 20 lei *din răsurile isprăvniciei la tot čfertul, bezŭ alte ridicături i răsuri din agiutorinţă i mucarelŭ.*

Cu mici deosebiri de amănunt aceeaşi *rânduială a dregătoriei ţinuturilor* şi a *pocloanelor* ce se cuvin şi serdarilor se găseşte într'un capitol separat pentru ţinutul unic al Lăpuşnei şi Orheiului în *Condica de aşezământ* pe 1776 tot a domnului Grigore Ghica Vodă [1]. *Serdăria de Orhei* este plătită cu 400 lei lunar, tot atât cât sunt plătiţi *doi ispravnici* în celelalte ţinuturi.

Din personalul serdăriei mai făceau parte *«polcovnicul serdăriei»* cu 30 de lei lunar şi, ceea ce nu se întâlnea la celelalte ispravnicii, *doi trâmbaci, doi doboşeri, un surmaciu, un fluieraşu a sărdării, câte trei lei unul*, pe lună [2].

---

[1]) Petru Răşcanu, *Lefile şi veniturile boerilor Moldovei în 1776*, Iaşi, 1887, pp. 57 şi 81.

[2]) V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, tom III, fasc. III—IV, 1892. Buc. p. 265.

PÂRCĂLABII DE ORHEI

1470, Aprilie 1	**Gangur**	I. Bogdan, *Doc. dela Ştefan cel Mare*, I, p. 180.
1470, Noemvrie 26	»	L. T. Boga, *Doc. basarabene*, IV, p. 8—9.
1472, Ianuarie 25	»	Gh. Ghibănescu, *Surete*, XVIII, p. 74.
1479, Mai 24	»	M. Costăchescu, *Doc. dela Ştefan cel Mare*, p. 98.
1479, (1480) Noemv. 15	»	*Ibidem*, p. 107.
1481, Octomvrie 15	**Vlaicul**	*Ibidem*, p. 113.
1482, August 10	»	*Ibidem*, p. 115.
1483, August 14	»	*Ibidem*, p. 118.
1483, Octomvrie 17	»	*Ibidem*, p. 121.
1486, Septemvrie 14	**Grozea Micotici**	I. Bogdan, *Doc. dela Ştefan cel Mare*, I, p. 286.
1489, Ianuarie 16	»	M. Costăchescu, *op. cit.*, p.133
1490, Martie 15	»	*Ibidem*, p. 140.
1491, Aprilie 20	»	*Ibidem*, p. 290.
1533, Martie 8	**Stepan**	Gh. Ghibănescu, *Surete*, IX, p. 22.
1572/1574	**Cârstea şi Danciul**	Vezi vol. doc. nr. 8 şi 10, pp. 16. 19.
1575, Martie 30	**Negrilă**	T. Bălan, *Doc. bucov.*, I, p. 73.
1576, Iulie 16	**Bucium**	*Ibidem*, I, p. 75.
1576, Noemvrie 8	**Bucium şi Cămârzan**	G. Ghibănescu, *Surete*, XIX, p. 99.
1576, Decemvrie 5		*Ibidem*, V, p. 229, 232.
1583,	**Paţea şi Popăscul**	
1589, Iunie 25	**Durac şi Căpotici**	G. Ghibănescu, *Surete*, XXI, p. 125.
	Ştefan Căpotici	L. T. Boga, *Doc. basarabene*, XVIII, p. 32.
1603, Iunie 2	**Ciogole**	Acad. Rom., doc. nr. 237 — CLXXV.
1607, Septemvrie 23	**Nicoară Donici**	L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 3.

1609, Martie 9	**Pavel**	Acad. Rom., doc. nr. 74 — XXX.
1609, Octomvrie 25	**Gheorghe**	Gh. Ghibănescu, *Ispisoace și zapise*, I, 2, p. 77.
1610, Mai 10	**Pavel**	Ioan Antonovici, *Doc. bârlădene*, IV, p. 47.
1615, Septemvrie 14	**Postolache,** *biv* pârcălab	Gh. Ghibănescu, *Surete*, XXI p. 203.
1617, Iulie 18	**Aslan** și **Ionașcu** [Mihăilescu]	Acad. Rom. doc. nr. 21, LXXII.
		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 38, 39.
		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XXI p. 209.
1641, Aprilie 22	**Ionașcu Rusul**	Vol. nr. 75, p. 80.
1642, Aprilie 2		Vol. nr. 77, p. 82.
1643, Martie 31	**Ionașcu Rusul,** biv vornic	A. V. Sava, *Doc. Lăpușna*, p. 59.
1645, Mai	**Apostol**	Vol. nr. 79, p. 84.
1646, Aprilie 8	**Mihalcea Durac** și **Gheorghe** [Leca], postelnicul	Vol. doc. nr. 80, p. 84.
1650, Noemvrie 24	**Gheorghe Catargiul**	Vol. doc. nr. 86, p. 90.
1652, Februarie 2		L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 3, 7.
1652, Mai 12		*Ibidem*, XVII, p. 5.
1652, Februarie 2	**Matiaș Sturza,** medelnicer	L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 3,7.
1655, August 3	**Postolachi** și **Tudosie**	*Ibidem*, XVII, p. 6.
1656, Martie 12	**Apostolache**	Vol.,doc. nr. 94, p. 102, 103.
1657, Iulie 17	**Todorache**	Dr. Andrei Veress, *Doc. privitoare la Istoria Ardealului*, X, p. 315, 316.
1658	**Constantin**	Volum, doc. nr. 225, p. 228.
1658	**Apostol**	Gh. Ghibănescu, *Ispisoace și zapise*, III, 1, p. 14, 15.
1661, Ianuarie 10	**Nicolache**	L.T.Boga, *op. cit.*, XVII.p.10.
1661, Martie 20	**Leca**	*Ibidem*, p. 15.
1665	**Vârlan**	Vezi doc. nr. 110, p. 119.
1665, Octomvrie 3	**Gheorghe Catargiu**	L. T. Boga, *op. cit.*, XVII, p. 18.
1666, Aprilie 5	**Apostol Rusu**	*Ibidem*, p. 17.
1666, August 10	**Gheorghe Catargiu,** biv pârcălab	Acad. Rom., doc. nr. 46-CLXXXIII.
1666, August 10	**Postolache**	Acad. Rom., doc. nr. 46-CLXXXIII.

1667, Aprilie 23	**Apostolache,** biv pârcălab	Volum, doc. nr. 114, p. 121.
1667, Septemvrie 29	[**Nicolae**] **Donici**	L. T. Boga, *op. cit.*, XVII, p. 19.
1669, Septemvrie	**Toader**	Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 121.
1669, Octomvrie 27	**Ghinea,** biv medelnicer	L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 14.
1675, Iulie 20	**Andrei Mihuleț**	Volum, doc. 137, p. 137.
1676, Martie 13		L. T. Boga, *op. cit.*, XVI, p. 13.
1676, Martie 20		Volum, doc. 139, p. 138, 139.
1676, Martie 20	**Gavril Donici**	*Ibidem* p. 140.
1676, Martie 20	**Loghin Clucerescu**	*Ibidem.*
1677, Iunie 28		Volum, doc. nr. 142, p. 143.
1678, Decemvrie 28		Volum, doc. nr. 143, p. 144.
1679, Mai 20	**Mihuleț**	Volum, doc. nr. 145, p. 145.
1679, Iunie 5	**Mihuleț,** biv pârcălab	Volum, doc. nr. 146, p. 146. 147.
1681, Aprilie 15	**Loghin Clucerescu**	Volum, doc. nr. 150, p. 150.
1681, Mai 15		Volum, doc. nr. 151, p. 151.
1683, Aprilie 12		Volum, doc. nr. 152, p. 151.
1685, August 11	**Grigoraş Sava**	Gh. Ghibănescu, *Surete*, XI, p. 54.
1688, Ianuarie 29		Hurmuzachi, *Documente*, III, supl. II, p. 173, 174.
1689, August 7	**Gheorghieş Zanohi,** biv pârcălab	L. T. Boga, *op. cit.*, XVII, p. 19, 20.
1691, Iulie 16	**Loghin Clucerescu**	Volum, doc. nr. 157, p. 154.
1702, Februarie		Volum, doc. nr. 162, p. 158.
1705, Februarie 28		Volum, doc. nr. 165, p. 160.
1710, Februarie 26		Volum, doc. nr. 175, p. 168.
1706, Iunie 18	**Enache Ranet**	L. T. Boga, *op. cit.*, III, p. 9.
1712/1713	**Constantin Carpuz**	Volum, doc. nr. 177, p. 169,70.
1715, Aprilie 8		Volum, doc. nr. 179, p. 171.
1714, Mai 24	**Todercaşco**	Inedit. Colecția mea.
1715, Aprilie 8	**Pavel Chirică**	*Ibidem.*
1719, Ianuarie 30		Volum, doc. nr. 184, p. 178.
1724, Iunie 26		Volum, doc. nr. 194, p. 188.
1723, Decemvrie 18	**Grigoraş Leca**	Volum, doc. nr. 191, p. 184.
1724, Iunie 26		Volum, doc. nr. 194, p. 188.
1727, Iulie 7		Volum, doc. nr. 198, p. 196.
1731, Iunie 1	**Grigoraş Leca,** biv pârcălab	Volum, doc. nr. 202, p. 201.
1724, Iulie 28	**Postolache Donici**	Volum, doc. nr. 195, p. 190.
1724, Iulie 28	**Toderaşcu Loghin**	*Ibidem.*
1748	**Lupu**	Acad. Rom., doc. nr. 186-CXXII.

SERDARII DE ORHEI

1653	**Ştefan** serdarul	Th. Bălan, *Doc. buc.*, III, 85. Andreescu şi Stoide, *op. cit.*, 69, 84, 105. Aurel V. Sava, *Lăpuşna*, p. 56.
1654	**Andronic** [**Cerchez**] serdarul	Aurel Sava, *op. cit.*, p. 52 notă V. A. Ureche, *M. Costin*, *op.* I, p. 614. Letopiseţe I, 2, p. 338;
Inainte de 1657	**Toader** serdarul	Reg. Trib. Lăpuşna, arh. veche, dos. 5.807/I/1816, fila 12 [1]).
?	**Albul**, serdarul [2])	L. T. Boga, *Doc. bas.*, XIV, p. 42.
1658, Iunie 1	**Gavril Costachi**, biv serdar	N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI, p. 193.
1657, Ian./Febr.	**Grigoraş Hăbăşescu**	C. Andreescu şi C. Stoide, *op. cit.*, p. 6.
1657, Decemvrie 1		Vol. nr. 96, p. 105.
1657, Decemvrie 21		Vol., nr. 97, p. 106.
1658, Februarie 18		G. Ghib., *Surete*, IV, p. 162.
1658, August 6		Th. Bălan, *op. cit.*, II, p. 160.
1659, Martie 16		Acad. Rom. *Creşterea col.* XXXI-XLIII, p. 31.
1659, martie 20/30		N. Iorga, *St. şi doc.*, IV, p. 343.
1659, Mai 2	**Mihalcea Hâncu**	Aurel Sava, *Lăpuşna*, p. 80—82.
1660, Ianuarie 2		N. Popovschi, *Istoria bisericii basarabene*, p. 493.
1660, Mai 30/Iunie 9		Hurmuzachi, *Doc.*, XV, 2, pp. 1294—1295.

---

[1]) *Leul, fiul lui Toader serdarul.*

[2]) Strămoş al Doniceştilor.

1660, Octomvrie 11	**Mihalcea Hâncu**	Gh. Ghibănescu, *Isp. și zap.*, III, 1, p. 159.
1661, Ianuarie		C. Andreescu, *op. cit.*, p. 58.
1663, Mai 20		Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 94.
1664, Martie 24		*Ibidem*, p. 98.
1665, Iunie 12		*Ibidem*, p. 99.
1670, Iulie 2		*Trudy*, II, p. 200, 201
1669, Aprilie 20 1670, Iulie 12	**Apostol Durac** biv sărdar	Vezi vol. nr. 117, p. 123, și nr. 124, p. 128.
1667, Martie 12	**Gavriliță** [Costache], biv sărdar	N. Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 25, 33.
1668, Ianuarie 15		N. Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 86.
1668, Mai 29		Antonovici, *Doc. bârlădene*, III, p. 204.
1668, Iunie 17	**Gavriliță** [Costache], serdar	Antonovici, *Doc. bârlădene*, III, p. 209.
1668, Noemvrie 19	**Gavriliță** [Costache], biv serdar	Gh. Ghibănescu, *Surete*, V, p. 180.
1669, Iunie 25	**Talmaci**	A. Sava, *op. cit.*, p. 111.
1669, Septemvrie 29	**Grigore Hăbășescu**	L. T. Boga, *op. cit*, XVII, p. 18 și 19.
1670, Februarie 2	**Alexandru Buhuș**	Gh. Ghibănescu, *Isp. și zapise*, III, II, p. 103.
1671, Ianuarie 8		V. A. Ureche, *Miron Costin*, I, p. 125.
1671, Martie 10		Vezi volum nr. 127, p. 131.
1671, Aprilie 5		Gh. Ghibănescu, *op. cit.*, p. 126.
1673, Octomvrie	**Constantin Cantemir**	I. Neculce, *Letopiseț* p. 66, 115.
1677, Ianuarie 16		Gh. Ghibănescu, *Surete*, V, p. 34. Gh. Ghibănescu, *Surete*, XIII p. 12.
1678 Iunie		Gh. Ghibănescu, *Surete*, V, p. 39.
1680, Ianuarie 9	**Constantin Cantemir**, biv serdar	V. A. Ureche, *Miron Costin*, I, p. 708.
1678, Iunie	**Constantin Jora**	Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, V, p. 39.
		G. Potra, *Țiganii*, p. 265.
1679, August 15		L. T. Boga, op. cit., p. 16.
1680, Ianuarie 9		V. A. Ureche, *op. cit.*, I, p. 708.
		Condica Mitr. Iași, p. 24—25.

1680, Mai 15	**Constantin Jora**	Gh. Ghibănescu, *op. cit.*, XVI, p. 102.
1680, Iunie 20	**Constantin Jora,** *biv*	Gh. Ghibănescu, *Isp. şi zapise*, IV, I, p. 46.
1679, Iunie 5	**Iftimia** sărdăreasa, sora lui Dumitraşcu Boul logofăt	*Ibidem*, p. 34.
Circa 1680	**Constantin Cantemir**	N. Iorga, *St şi doc.*, VI, p. 35.
1680, Octomvrie 13		Gh. Ghibănescu, *Isp. şi zapise*, IV, 1, p. 49.
1681, Ianuarie 2	**Gheorghiţă**	Gh. Ghibănescu, *Surete*, V, p. 166.
1681, Ianuarie 17	**Gheorghiţă**	*Ibidem*, p. 100 Ac. Rom., 75—CXV
1681, Ianuarie 20		Ghibănescu, *Surete*, V, p. 101 Acad. Rom., 77—CXV.
1681, Aprilie 14		Ghib., *Surete*, V, p. 166.
1681, Ianuarie 3	**Dediul**	*Creşteri*, XVII, p. 36.
1683, Martie 2		*Ibidem.*
1683, Martie 22		*Ibidem.*
1683, Iulie 17		Gh. Ghibănescu, *Surete*, V, p. 19.
1684, Ianuarie 4		Ion Neculce, *Letop.* p. 94 98.
1688, Martie 7		*Creşteri*, XVII, p. 36
1685, August 25	**Nicolae Donici,** *biv*	V. A. Ureche, *Miron Costin*, II, p. 529.
1686, Iunie 9		*Surete*, VII, p. 135.
1684, Februarie	**Ilie Drăguţescu**	Ion Neculce, *Letop.* p. 102.
1685, Aprilie 28	**Ilie Drăguţescu,** *biv*	Vitencu, *Documente*, p. 12.
1685, Mai 13	**Ilie Drăguţescu**	L. T. Boga, XVIII, p. 24.
1685, Mai 24		V. A. Ureche, *Miron Costin* I, p. 16. Gh. Ghibănescu, *Isp. şi zapise*, IV, 1, pag. 91, 93.
1686, Iunie 18	**Ilie Drăguţescu,** biv	N. Iorga, *St. şi Doc.*, V, p. 404
1686, Aprilie 25		V. A. Ureche, *op. cit.*, I, p. 164.
1686		Gh. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 135.
1686		Th. Bălan, *Doc. buc.*, III, p. 77,83.
1688, Mai 8	**Ilie Drăguţescu,** serdar	N. Iorga, *St. şi doc.*, IX p. 79.
1684, Decemvrie 17	**Gheorghe Albotă**	L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 23.

1685, August 25	**Vasile Baenschi** [1]	V. A. Ureche, *Miron Costin*, II, p. 529
1686, Aprilie 28		Th. Bălan, *op. cit.*, III, p. 77.
1686, Iunie 9		Gh. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 135, 139.
1686, Iunie 18		N. Iorga, *St. și Documente*, V, p. 404.
1686, Iulie 9		Acad. Rom., *Mss. Pencovici*, V, nr. 81.
1688, Iunie 25		*Gazeta mazililor și răzeșilor din Bucovina*, nr. I, nr. 6.
1691, Mai		Al. Vitencu, *Vechi doc. moldovenești*, p. 13.
1686 (?)	**Ioniță Costin**	Inf. Sever Zotta.
1689, Iunie 10		Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, V, p. 50 și XIII, p. 18.
1689, Noemvrie 30		N. Iorga, *St. și doc.*, XVI, p. 394.
1690, Septemvrie 20		Gh. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 143.
1691, Ianuarie 26		V. A. Ureche, *Miron Costin*, I, p. 713.
1691, Iunie 22	**Ioniță Costin,** *biv*	Gh. Ghibănescu, *Surete*, XIII p. 18.
1693, Februarie 4	**Ioniță Costin,** *biv*	A. R. XXIII—250.
1690, Iulie 20	**Brăescu Mogâlde,** biv serdar	Gh. Ghibănescu, *Surete*, XVI, p. 107.
1690, Noemvrie 25	**Toader Palade**	Gh. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 144.
1691/1692	**Nicolae Hrisoverghi**	Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, IV, 1, p. 202
1693, Decemvrie 8	**Darie Donici**	*Bul. comis. ist.*, IV, p. 173/174.
1695, Iulie 11	**Gheorghe Apostol (Gheorghiță)**	I. Antonovici, *Doc. bârlădene*, III, p. 183. Cf. C. Gane, *Mavrodineștii*, p. 83.
1695/1696	biv serdar	Gh. Ghib. *Surete*, VIII, p. 53. N. Iorga, *St. și doc.*, XVI, p. 200.
1698, Septemvrie 1		*Creșteri*, XXXI, p. 55.
1700, August 28		Th. Bălan, *Buc.* III, p. 110.

[1]) Vasile Baințchi «ce-au fost serdar, staroste de Focșani». 1675, Septemvrie 14 în M. Vitencu, *Vechi doc. moldovenești*, 1925, Cernăuți, p. 11.

1701, Mai 10	biv serdar	*Bul. com. ist.*, IV, p. 175.
1704, Octomvrie 25	biv serdar	A. R. doc. 186—CXLII.
1705, Februarie 7	biv serdar	Vezi volum, doc. nr. 164, p. 159.
1695 (toamnă)	**Moisei** [1])	Neculce, *Let.*, pp. 157—159, 163—164.
1697, Aprilie 28	**Costache Gavril**	*Bul. com. ist.*, IV, p. 221. *Uricar*, III, 274. *Surete*, mss. XIII, p. 201 N. Iorga, *St. și doc.*, XVI, p. 199. Antonovici, III, p. 84—86.
1699, Noemvrie, 13	**Dario Donici**	A. Sava, *Lăpușna*, p. 146.
1702, Februarie 20	**Miron Darie,** biv serdar(?)	Ac. Rom., 72/CXII
1702, Octomvrie 7	**Cârstea** [2])	L. T. Boga; *op. cit.*, XVII, p. 21, 25, 24.
1702, Octomvrie 8		Th. Bălan, *op. cit.*, III, p. 114; VI, p. 309.
1702, Octomvrie 18		N. Iorga, *op. cit.*, V, p. 405.
1703, Mai 22		Codrescu, *Uricar*, XVI, p. 44.
1704, Septemvrie 12	**Ion Sturza**	T. Codrescu, *Uricar*, II, p.107.
1705, Ianuarie 12	**Ion Sturza**	I. N. Halippa, *Trudy*, I, p. 201, 202.
1705	**Ghiorghiță**	Neculce, *Cronica*, p. 220.
1706, Iunie 11	**Ștefan** [3]), biv serdar	A. V. Sava, *Lăpușna*, p. 150.
1707, Februarie 23	**Ștefan Milescu**	Vol., doc. nr. 167, p. 161.
1709, Februarie 11	**Darie Donici**	*Bul. Ion Neculce*, 3/1923, p. 10.
1709, Februarie 20		Vol. doc. nr. 169, p. 162.
1709, Aprilie 2		Vol. doc. nr. 170, p. 163.
1709, Aprilie 13		Vol. doc. nr. 171, p. 164.
1709, Aprilie 20		Vol. doc. nr. 172, p. 165.
1709, Aprilie 26		Acad. Rom. doc. nr. 203-XXII.
1709, Mai 1		Inedit.
1709, Septemvrie 6		Inedit.
1711, Mai		Vol. doc. nr. 176, p. 168, 169.
1712, August 1		*Bul. com. ist.* IV, p. 42.
1712, Octomvrie 24		Acad. Rom., doc. nr. 18—XXII.

[1]) Fost în 1692, Mai 24, căpitan de lefecii, *Creșteri*, XXXI, p. 50.
[2]) Transcris din eroare Cântea.
[3]) Poate Ștefan Căpotici.

1714, Iunie 13	**Dario Donici**	Vezi vol. nr. 178, p. 170.
1714, Februarie 16	**Mogâlde,** biv serdar	Ac. Rom. doc. 227—CLII.
1715, Martie 20		Ac. Rom. doc. 95—CLI.
1715, Mai 2		*Creşteri*, XXXI, p. 65.
1716, Iauuarie 18		Ac. Rom. doc. 96—CLI.
1716, Aprilie 20	**Ştefan Miclescu,** biv serdar	Ac. Rom. mss. 5181, f. 133. N. Iorga, *St. şi doc.*, VIII, p. 76. Cf. Ghibănescu, *Kogălnicenii*, p. 247.
1716, Iulie 15	**Drăcache,** biv serdar	Vezi volum, doc. nr. 181, p. 175.
1716, Iulie 31	**Apostol Leca**	Ac. Rom., doc. nr. 158—CXL.
1717, Februarie 25		Inedit.
1717, Martie 26		Inedit.
1720, Octombrie 20		L. T. Boga, *op. cit.*, p. 199.
1720, Decemvrie 29		A. Sava, *op. cit.*, p. 156.
1724, Noemvrie 23		Th. Codrescu, *Uricar*, XXV, p. 264.
1719, Aprilie 25	**Miron Darie,** *biv* serdar	Th. Bălan, *op. cit.*, III, p. 91.
1722, Februarie 20		*Ibidem*, IV, p. 15, 8.
1723, August 16		*Ibidem*, III, p. 99. N. Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 409.
1723, Iunie 2	**Savin,** biv serdar	N. Iorga, *St. şi doc.*, VI, p. 42.
1723, Iulie 22	**Lupul Gheuca**	A. V. Sava, *Lăpuşna*, p. 158.
1723, August 21		Vezi volum, nr. 190, p. 183.
1723, Octomvrie 8		A. V. Sava, *Lăpuşna*, p. 159.
1723, Decemvrie 22		*Ibidem*, p. 161.
1724, Mai 1		Vol. doc. 193, p. 185.
1724, Iunie 26		Vol. doc. nr. 194, p. 188.
1724, Iulie 28		Volum. doc. nr. 195, p. 190.
1724, Noemvrie 22	**Dădachi (Drăcachi)**	A. V. Sava, *Lăpuşna*, p. 161.
1725, Mai	**Dracea,** biv	Potra, *Ţiganii*, p. 305—306.
1725, Iulie 30	**Lupul Gheuca**	L. T. Boga, *op. cit.*, X, p. 20.
1726, Ianuarie 13		T. Bălan, *op. cit.*, IV, p. 58.
1726, Iunie 14		Inedit.
1727, Iulie 11	**Lupul Gheuca,** biv	Inedit, colecţia mea.
1728, Iulie	**Miron**	T. Bălan, *op. cit.*, IV, p. 8.
1729, Ianuarie 4	**Lupul Gheuca**	Inedit, Colecţia mea.
1730, Aprilie 12	**Iordache Roset**	G-l R. Rosetti, *Familia Rosetti*, I, p. 51, nota 12.
1731, Martie 20	**Lupul Gheuca**	N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI, p. 294.
1732, Iunie 15		Acad. Rom. doc. 112—CXIV.

1732, Iulie 15	**Lupul Gheuca**	Codrescu, *Uricar*, XXV, p. 264.
1732, Septembrie 19		A. V. Sava, *Lăpuşna*, p. 169.
1733, Septemvrie 6		Inedit.
1733, Septemvrie 21		Inedit.
1734, Ianuarie 20	biv	L. T. Boga, *op. cit.*, XIII, p. 4.
1736, Septemvrie 30	biv	A. V. Sava, *op. cit.*, p. 174.
1734, Februarie 20	**Armagul**	C. Erbiceanu, *Mitr. Moldovei*, p. 14.
1734, August 18		L. T. Boga, *op. cit.*, p. 7.
1735, Ianuarie 16		Vezi volum, nr. 205, p. 204. *Ibidem*, nr. 361, p. 447.
1739, Ianuarie 10	**Miron Darie** biv vel serdar	T. Bălan, *op. cit.*, IV, p. 152.
1739, Iunie 24		*Ibidem*, IV, p. 155.
1739, August 14		*Ibidem*, V, p. 59.
1739, Decemvrie	**Lupul**	I. Neculce, *Letopiset*, p. 473.
1740, Octomvrie 6	**Panaite**	Doc. Municipiului Chişinău; Cf. I. N. Halippa, *Trudy*, II, p. 182, 194, 195.
1741, Iulie 10	**Enacache**	Vezi volum doc. nr. 216, p. 217.
1742, Mai 20	**Pavel** (**Pavlache**)	Vezi volum doc. nr. 218, p. 220.
1742, Iunie 29		Vezi vol. doc. nr. 219, p. 220.
1742, Iulie 5		N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI, p. 397. *Ibidem*, p. 243.
1744, Ianuarie 4	**Dimitrachi,** vel serdar	A. V. Sava, *op. cit.*, p. 188.
1744, Iulie 31	**Dumitraşco,** vel paharnic, ispravnicul sărdării	Col. Municip. Chişinău.
1745, Iulie 1	**Enache** [**Ipsilanti**], aga	Vezi vol. nr. 221, p. 223.
1745, Octomvrie 9	(?)	N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI. p. 393.
1746, Februarie 21	**Constantinos** serdaris	L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 49.
1749, Iunie	**Iordache,** biv vel serdar	Arhiva, I, p. 98.
1749 (1750), Sept. 20	**Vasilache** [**Saegiu**]	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 41. A. V. Sava, *op. cit.*, p. 194.
1751, Mai 5		L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 32.
1751, Iunie 5		Inedit, Col. Toma Huidea din Vărzăreşti Lăpuşna.

1751, Iunie 28	**Vasilache [Saegiu]**	Vezi volum doc. nr. 223› p. 225.
(?)	**Vasilache Măzărachi**	Vezi volum doc. nr. 296, p. 335.
1754, Decembrie 4	**Constantin Proca,** biv vel stolnic	T. Codrescu, *Uricar*, XIV, p. 111, 113.
1755, Iunie 24	**Dumitrache Băsălachi** (?)	Copie inedită.
1755, Septemvrie 10	**Niculi**	A. V. Sava, *op. cit.*, p. 195.
1756, Iulie 10		
1756, Octomvrie 24 [1]		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XI, p. 61.
1755/1756	**Manolache** (**Giani**) **Roset,** serdar la Chișinău	N. Iorga, *Doc. fam. Callimachi*, I, p. LXXVIII; Kogălniceanu, *Let*, III, p. 174 nota, 229.
1756, Iunie 8		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 188.
1765, Septemvrie 1	**Arghirie** [2]	Gh. Ghibănescu, *op. cit.*, XXIV, p. 83.
1757, Iulie 5	**Păun,** biv vel stolnic	*Creşteri*, XVII, p. 39.
1758, Iulie 28		Vezi vol. doc. nr. 231, p. 237.
1760, Februarie 17 [3]		L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 39.
1757, Octomvrie 29	**Tomazichi**(?)	Vezi vol. nr. 228, p. 234.
1760, decemvrie 11	**Dumitrache,** serdar de Chişinău	A. V. Sava, *op. cit.*, p. 228.
1761, Mai 18	**Iamandache,** serdar de Orhei	T. Codrescu, *Uricar*, XXIV, p. 425.
		N. Iorga, *op. cit.*, XXII, p. 111.
1763, Noemvrie 20	**Iamandache** [4], *biv*	Acad. Rom. doc. nr. 142-CXLV.
1761, Iulie 6	**Constantin Kogălniceanu,** biv vel stolnic i vel serdar	Doc. inedit. Colecţia mea. Cf. N. Iorga, *op. cit.*, XXII, p. 109.
1762, Iulie 25	**Constantin** (**Costache**), biv vel spatar i vel serdar	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 56.
1763, Aprilie 10		Acad. Rom. doc. nr. 237—XXIII.

[1]) Transcris Niculae.
[2]) Ginerele domniței Anitza Paladi.
[3]) Transcris greşit Pagon.
[4]) « Ginere răposatului Scarlatache Costache, biv vel ban ».

1763, Mai 24	**Constantin (Costache)** biv vel spătar i vel serdar	Vezi volum, doc. nr. 361, p. 446, 447.
1763, Iunie 14		L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 70.
1764, Iunie 19	**Arghirie,** vel ban i serdar de Orhei	Trib. Lăpuşna, Arhiva veche dos. nr. 3.580, fila 56.
1764, Iunie 24		Colecţia mea.
1764, Octomvrie 5		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 58.
1765, Mai 10	**Manolache Roset,** vel spatar i vel serdar	G-l R. Rosetti, *op. cit.*, I. p. 108—109.
1765, Mai 14		Colecţia mea.
		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 288.
1765, Mai 23	**Iliaş,** biv vel serdar	Teodor Bălan, *op. cit.*, IV, p. 208; VI, pp. 75, 168.
1766, Februarie 20	**Păun,** biv vel paharnic, vel serdar	N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI, p. 398.
1766, Iunie 11		Vezi volum, doc. nr. 246, p. 261.
1766, August 16[1]		L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 43.
1766, Septemvrie 11	**Lupu,** biv vel paharnic (?)	Vezi volum, doc. nr. 247, p. 262.
1766, Septemvrie 24	**Darie Donici,** biv vel paharnic	Vezi volum, doc. nr. 248, p. 263.
1767, Mai 27	**Gheorghe,** biv vel sulger, vechilul serdăriei	I. N. Halippa, *Trudy*, II, pp. 336, 337.
1767, Iulie		
1767, Octomvrie 3	**Gheorghe,** biv vel medelnicer, vel serdar	N. Iorga, *St. şi doc.*, XVI, p. 398.
1768, Februarie 5	**Darie Donici,** biv vel paharnic	Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 216, 218.
	Dumitrache, biv vel uşer	
1774, Iulie 4	**Darie Donici,** vel paharnic	Inedit. Colecţia mea.
1775, Octomvrie 10	**Constantin Răşcanu** biv vel spatar	Visarion Puiu. *Doc. bas*, p. 91.
	Darie Donici, biv vel paharnic	
1775, Noemvrie 4	**Ianacache Milu,** biv vel spatar i vel serdar	Vezi volum, doc. nr. 252, p. 267.

[1]) Transcris greşit Pagon.

1777, Ianuarie 8	**Ianacache Mihu,** biv vel spatar i vel serdar	Act inedit. Col. Ec. Ţvetinovici.
1776, Iunie 4	**Constantin Răşcanu,** biv spatar	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 110.
1776, Mai 13	**Ion Cuza** [1]), biv vel spatar i vel serdar	Acad. Rom. doc. nr. 100—CXLII.
1776, Mai 29		Acad. Rom. doc. nr. 102—CXLII.
1776, Iunie 7		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 110.
1777, Februarie 2		Acad. Rom. doc. nr. 170—XXII.
1777, Aprilie 4 [2])		Doc. în colecţia mea.
1778, Aprilie 18 [3])		Gh. Ghibănescu, *Cuzeştii*, p. CLXXXII—CCI.
1777, Aprilie 4	**Thoma Ţic,** biv vel agă	Colecţia mea.
1777, August 9	**Toma Dimache** [4]), biv vel agă	L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 52.
1779, Februarie 8	**Constantin Răşcanu,** biv vel spatar	*Creşteri*, XVII, p. 42.
1779, Mai 11		Regest în colecţia mea.
1779, Iunie 24		Ilie Ţurcanu, *Monografia Satului Năpădeni*, 1933. Bălţi p. 7.
1779, Iulie 2		Volum, doc. nr. 261, p. 281.
1779, Iulie 20		Doc. inedit. Colecţia mea.
1779, Octomvrie 13		Vezi volum, doc. nr. 261, p. 283.
1779, Noemvrie 5		Ilie Ţurcanu, *op. cit.*, p. 11.
1780, Ianuarie 8		Vezi volum, doc. nr. 262. Cf. *Creşteri*, XVII, p. 42.
1780, Februarie 25		Inedit Colecţia Ec. Ţvetinovici.
1780, Aprilie 4		Volum, doc. nr. 263, p. 284.
1780, Mai 8		Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 233.
1780, Iulie 15		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XXIV, p. 99.
1780, August 9		Vezi volum, doc. nr. 264, p. 286.

[1]) Avea moşie la Bogzeşti şi Puţintei, în ţinutul Orheiului (L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 129 şi XVII, pp. 223, 23.

[2]) Impreună cu Thomaţic, biv vel aga.

[3]) Este omorît de Dumitru Moruzi Voevod pentru participarea sa la aşa zisa răzvrătire a Dârmănescului.

[4]) Proprietar al moşiei Dângeni din ţinutul Lăpuşnei.

1780, Decemvrie	**Constantin Râşcanu,** biv vel spătar	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 102.
1781, Februarie 7		Acad. Rom. doc. nr. 81—CXLII.
1779, Februarie 8	**Şerbanache,** biv vel comis	*Creşteri*, XVII, p. 42.
1779, Iunie 24 [1])		I. Ţurcanu, *op. cit.*, p. 7.
1779, Octomvrie 13		Vezi volum, doc. nr. 261, p. 283.
1780, Decemvrie		L. T. Boga, *op. cit*, XX, p. 102.
1781, Februarie 7		Ac. Rom. doc. nr. 81—CXLII.
1779, Iunie 19	**Darie Donici,** biv vel paharnic	Acad. Rom. doc. nr. 155—XXII.
1779, Iulie 2		Vezi volum, doc. nr. 261, p.
1779, Iulie 20		Doc. inedit, Colecţia mea.
1779, Decemvrie 20		Doc. inedit colecţia Petre Lazu,
1780, Ianuarie 8		Vezi volum, doc. nr. 262 şi *Creşteri* XVII, p. 42.
1780, Februarie 25		Inedit. Col. Ec. Ţvetinovici.
1780, Aprilie 4		Vezi volum, doc. nr. 263.
1780, Mai 8		Aurel V. Sava, *op. cit.*, p. 233.
1780, Noemvrie 13	**Nicolae Baluş,** vornic serdar de Orhei	T. Codrescu, *Uricar*, XVI, p. 235.
1781, Martie 31	**Iancu Razul,** biv vel spatar i vel serdar	L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 61.
1781, Aprilie 28		Colecţia N. Foltea-Ciuciuleni.
1781, Iulie 12		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XI, p. 141.
1781, Iulie 19		Vezi volum, doc. nr. 266.
1781, Iulie 29		Doc. inedit. Col. mea.
1781, August 28		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XI, p. 71.
1781, Octomvrie 21		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 107, 113.
1781, Iunie 10	**Arghirie,** biv vel ban vechil serdăriei	Trib. Lăpuşna, Arhiva veche, dos. 4.054, fila 108.
1782, Martie 20	**Constantin Cantacuzino** vel serdar	V. A. Ureche, Analele Acad. Rom. s. II, t. XII, p. 288, 999.
1782, Iulie 5	**Iancu Razul,** biv vel spatar	Vezi volum. doc. nr. 263 p. 284.

[1] Autorul a transcris « Şerbanache Balerache, biv vel vornic, serdar de Orheiu ».

1782, Iulie 5	**Constantin Donici,** biv vel spatar, vechilii serdăriei	*Creşteri*, XVII, p. 42.
1783, Ianuarie 24	**Iancu Razul,** biv vel spatar **Constantin,** biv vel comis,	L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 65.
1783, Mai 25	**Toma Dimache,** biv vel aga	Inedit. Colecţia mea.
1783, Mai 30	**Constantin,** biv vel comis,	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 115.
1783, Iunie 15	serdari de Orhei	Inedit. Ion Tăbârţă-Iurceni.
1783, Iunie 20		Vezi volum, doc. nr. 271.
1783, Aprilie 2	**Dumitrache Sturza,** vel serdar	N. Iorga, *Studii şi doc.*, VIII, p. 79.
1783, August 20		Inedit. Colecţia mea.
1783, Septemvrie		V. A. Ureche, *op. cit.*, p. 1.055.
1783, Noemvrie	**Constantin Balş,** vel serdar	V. A. Ureche, *op. cit.*, p. 1.024.
1784, Mai 29	**Grigoraş Ipsilanti,** biv vel aga, serdar de	Vezi volum, doc. nr. 274, p. 304.
1784, Decemvrie 28	Orhei	Inedit. Colecţia mea.
1786	**Lupu Balş,** biv vel serdar	Codrescu, *Uricar*, XV, p. 273.
1785, Mai 22	**Iancu Razul,** biv vel spatar, serdar de	Acad. Rom. doc. nr. 77—XXII.
1786, Aprilie 8	Orhei	Acad. Rom., doc. nr. 7—XXII.
1786, Aprilie 25		Vezi volum, doc. nr. 278, p. 308.
1786, Aprilie 28		Vezi volum, doc. nr. 279, p. 309, 310.
1786, Mai 23		Gh. Ghibănescu, *Surete*, XI, p. 71.
1786, Iunie 5		Inedit. Colecţia mea.
1786, Iunie 17		Acad. Rom. mss. 13, fila 32 şi doc. nr. 3—XXII.
1786, Iunie 18		Vezi volum, doc. nr. 283, p. 320.
1786, Noemvrie 10		Colecţia mea. (Pac. Sperieţi).
1787, Iulie 5		Acad. Rom. doc. nr. 163—XXII.
1787, Iulie 20		Inedit. Colecţia mea.
1787, August 19		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 123.

1787, Iulie 4 1800, Iulie 24	**Ioniță Roseti,** serdar	Acad. Rom. mss. CXXXII, p. 166. Acad. Rom. doc. 166—CXXXII.
1788, Ianuerie 28	**Enache[Kogălniceanu]** stolnicul	Gh. Bezviconi, *op. cit.*, p. 224. și Acad. Rom. doc. nr. 36—XXII.
1789, Ianuarie 12	**Manolache Donici,** serdar de Orhei	*Ibidem*, p. 229.
1789, Februarie	**Arghirie Cuza,** serdar	Gh. Ghibănescu, *Cuzeștii*, p. CCXII.
1789, Martie 6		N. Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 168.
1791, Februarie 6	biv	*Ibidem*,
1792, Iulie 3		*Ibidem*.
1794, Septemvrie 27		*Ibidem*, p. 169.
1790, Februarie 9	**Alexandru Ianculeu,**	Doc. inedit. Col. mea.
1790, Mai 23	biv vel agă, serdar de Orhei	Vezi volum, doc. nr. 293, p. 332.
1791, Iunie 25	**Marco,** portarul, serdar	*Creșteri*, XVII, p. 43.
1791, Septemvrie 6	de Orhei	A. V. Sava, *op cit.*, p. 246, 269.
1792, Iulie 17	**Iancul Razul,** biv vel spatar și serdar de Orhei	Acad. Rom., doc. nr. 295—XXIII.
1792, Decemvrie 8	**Iancu Razul,** biv vel spatar	
	Dumitrache Shina, biv vel căminar	A. V. Sava, *Doc. orheiene*, I. *Mănăstirea Hărbovăț*, p. 12.
1793, Martie 25	**Ioniță Rosetti,** serdar	V. A. Urechie, *op. cit.*, V, p. 526.
1796, Aprilie 3		N. Iorga, *St. și doc.*, VI, p. 170.
1797, Februarie 25		T. Bălan, *op. cit.* VI, p. 156..
1798, Iulie 19		N. Iorga, *op. cit.*, Cf. G-l R. Rosetti, *Rosettești*, I, p. 100.
1793, Septemvrie 10 1795, Iulie 14	**Iordache Rosetti,** serdar	Vezi G-l R. Rosetti, *op. cit.*, p. 28.
1793, Aprilie 14	**Alexandru Ianculeu,** biv vel aga	Acad. Rom. 167—XXII.
1793, Iulie 9		L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 70.
1793, Iulie 9 [1]	**Dimitrachi,** biv vel comis	L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 70.

[1]) In acest document Dimitrachi este trecut biv vel stolnic.

1794, Octomvrie 26	**Iordache Negre,** biv vel postelnic, serdar de Orhei	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 150.
1795, Februarie 28	**Dumitrache,** căminar, serdar de Orhei	Vezi volum, nr. 299, p. 338.
1795, Noemvrie	**Iordache Romano,** vel postelnic şi	Copie Inedită. Colecţia mea.
1796, Februarie 9	**Iancul Racoviţă,** vel spatar, serdari de Orhei	Acad. Rom. doc. nr. 4 şi 53/XXII.
1796, Februarie 18		Vezi volum, nr. 302, p. 342.
1796, Aprilie 6	**Iordache Romano,** vel postelnic	T. Codrescu, *Uricar*, XVI, p. 235.
1796, Iunie 26		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 177.
1795, Decemvrie 15	**Gheorghe Cuza,** serdar	*Uricar*, XV, p. 304.
1796, Aprilie 1	**Gheorghe Cuza,** *biv* vel serdar	Gh. Ghibănescu, *Surete*, VII, p. 302.
1797, Aprilie 28		Acad. Rom. docum. 159—CXXXIX.
1796, Mai 16	**Teodorache Diboglu**	Inedit. Colecţia Ion Sănduţă din Ialoveni-Lăpuşna.
1796, Noemvrie 13	**Costache Sturza,** serdar	L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 189.
1796, Noemvrie 28	**Iordache Negrea,** biv vel postelnic, serdar de ţinut Orhei şi Lăpuşna	Vezi volum, doc. nr. 309, p. 356.
1797, Ianuarie 28		Vezi volum doc. nr. 308, p. 353.
1797, Iunie 9		Vezi volum doc. nr. 311, p. 360.
1797, August 10		A. V. Sava, *Mănăstirea Hărbovăţ*, p. 14.
1797, Octomvrie 30		L.T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 190.
1797, Octomvrie 31		Acad. Rom., XXII—nr. 206.
1797, Decemvrie 4		Vezi volum, doc. nr. 312, p. 362.
1797, Decemvrie 8		Vezi volum, doc. nr. 313, p. 362.
1798, Februarie 5		Vezi volum doc, nr. 313, p. 365.
1799, Septemvrie 2	**Teodorache Diboglu,** biv vel spatar şi serdar de Orhei	Gh. Ghibănescu, *Surete*, X, p. 202.
1799, Noemvrie 26	**Manolache Donici,** biv vel spatar şi **Ioan Carpu,** biv vel paharnic	L. T. Boga. *op. cit.*, XIV, p. 79.

1799, Decemvrie 9	**Teodorache Edibzade** (— **Diboglu**), biv vel spatar, serdar de Orhei	Inedit. Colecţia mea
1799, Decemvrie 17		Arhiva veche. Trib. Lăpuşna dos. 8.044/819, fila 39.
1800, Decemvrie 28		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 208.
1801, Aprilie 20		Acad. Rom. doc. nr. 169—CXLII.
1801, Aprilie 22		Inedit. *Mănăstirea Vărzărești-Lăpuşna.*
1801, Iulie 1	**Răducanu Roset**, hatman **Iacovache Rizu**, postelnic	Cf. Radu Rosetti, I, p. 144.
1801	**Nicolae Stamatin**, biv vel serdar	Potra, *Ţiganii*, p. 50.
1802, Noemvrie 21	**Manolache Donici**, biv vel spatar şi serdar de Orhei	Inedit. Colecţia mea.
1803, Ianuarie 30		Gh. Ghibănescu, VI, p. 101.
1803, Mai 7		Acad. Rom. 257—XXIV.
1803, Iunie 2		Inedit. Colecţia mea.
1803, August		Vezi volum. nr. 323, p. 378.
1803, August 14		Gh. Ghib. *Surete*, VI, p. 104.
1803, Septemvrie		Inedit. Colecţia mea.
1803, Octomvrie		*Ibidem.*
1803, Noemvrie 13		*Ibidem.*
1803, August 20	**Alexandru Caragea**, spatar, serdar de Orhei	Vezi volum, doc. nr. 323, p. 378.
1803, Septemvrie		Inedit. Colecţia d-rei Ecaterina Ţvetinovici.
1803, Octomvrie		Inedit. Colecţia d-rei Ecaterina Ţvetinovici.
1803, Noemvrie		Inedit. Colecţia d-lui Ion Tăbârţă-Iurceni.
1805		Acad. Rom., doc. nr. 174—XXIII.
1805, Februarie 4		Inedit. Colecţia mea.
1805, Martie 3		Vezi volum, doc. nr. 327, p. 382.
1805, Martie 22		*Ibidem*, doc. nr. 329, p. 388.
1805, Iulie 14		Doc. Colecţia mea.
1805, Iulie 23		Acad. Rom., doc. nr. 151—XXVI.
1805, August 5		Vezi volum, doc. nr. 332, p. 394.
1805, Decemvrie 4		Colecţia N. Foltea, Ciuculeni-Lăpuşna.
1806, Iunie 1		Vezi volum, doc. nr. 338, p. 404.

1804, August 20	**Vasile Caliarhi**	Inedit. Colecţia mea.
1804, Septemvrie 25		
1804, Octomvrie 11		
1804, Mai 10	**Ioniţă Sturza,** vel spatar	Inedit. Colecţia mea.
1804, Iulie 1		Codrescu, *Uricar*, XXV, p. 272.
1804, Iulie 2		Inedit. Colecţia mea.
1804, August 18		Trib. Lăpuşna, dos. 8.019/ 1835, fila 37.
Până la 1804, Decemvrie 1		L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 88.
Dela 1804, Dec. 1	**Manolache Donici,** biv vel spatar şi serdar de Orhei	*Ibidem*, Acad. Rom., 92—XXIV.
1805, Februarie 4		?
1805, Februarie 23		Gh. Ghibănescu, VI, p. 112.
1805, Martie 3		Vezi volum, doc. nr. 327, p.
1805, Mai 2		Acad.Rom., doc. 116–XXIV.
1805, Iunie 28		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 260.
1805, Iulie 9		Doc. inedit mănăstirea Vărzăreşti-Lăpuşna.
1805, Iulie 30		Inedit. Colecţia mea.
1805, August 5		Vezi volum, doc. nr. 332.
1806, Iunie 4	**Crupenschi,** spatar	Colecţia V. Vutcărău din Ialoveni.
1806, Septemvrie 3	Vechilii sărdăriei	Inedit. Mănăstirea Vărzăreşti
1807, Decemvrie 4	**Vasile Roset,** spătar şi serdar de Orhei	Vezi volum, doc. nr. 351.
1808, Aprilie 10		Vezi volum, doc. nr. 353 şi 355, p. 440.
1808, Iunie 27		Acad. Rom., doc. nr. 178—XXIII [1]).
1808, August 4		Acad. Rom., doc. nr. 183—XXIII [2]).
1808, Mai 3	**Ioan Carp,** biv vel serdar	Potra, *Ţiganii*, p. 314.
1808, Iunie 27	(?) spătar [1])	Acad. Rom., doc. nr. 178—XXIII.
1808, August 4	**Dracache Roset,** căminar	Acad. Rom., doc. nr. 183—XXIII.
1809, Iulie 22	**Dracache Roset,** căminar	Vezi volum, doc. nr. 357.

[1]) Iscălitură indescifrabilă. A se vedea G. Rosetti, I, pp. 152, 153. Ac. R., Msse XXVI, 142 şi 143.

[2]) Ioan Carp împreună cu alt spătar (semnături indescifrabile).

Până la 1809, Oct.	**Manolache Donici,** spătar şi **Dracache Roset,** căminar	Aurel V. Sava, *Ispravnicii din Moldova şi Valahia sub ocupaţia rusă* (1806—1812) în Arhivele Basarabiei, VI, p. 111.
Dela 11 Oct. 1809	**Manolache Dimache,** vornic şi serdar de Orhei şi **Constantin Sturza,** spătar şi serdar de Orhei	Arhivele Basarabiei, VI, p. 111. Cf. Acad. Rom., doc. nr. 155—CXIV.
1809, Octomvrie 11	**Manolache Dimache,** vel vornic	Arhivele Basarabiei, VI, p. 111.
1809, Noemvrie 1		Acad. Rom., doc. nr. 155—CXIV.
1810, Aprilie 28		Inedit. Colecţia mea.
1810, Mai 10		Inedit. Colecţia Ec. Ţvetinovici.
1810, Septemvrie 26		Col. Municipiului Chişinău.
1810, Noemvrie 15		Vol., doc. nr. 352, p. 436.
1811, Ianuarie 10		Inedit. Colecţia mea.
1811, Ianuarie 14		Inedit. Colecţia Ec. Ţvetinovici.
1811, Februarie 6		Vezi volum, doc. nr. 361, p. 449.
1811, Martie 21		L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 274.
1811, Aprilie 10		Vezi volum, doc. nr. 362, p. 451.
1811, Iulie 10		*Ibidem*, doc. nr. 362, p. 452.
1811, August 23		*Ibidem*, doc. nr. 363, p. 453.
1811, Septemvrie 15		Acad. Rom., doc. nr. 177—XXIV.
1811, Septemvrie 26		Col. Municipiului Chişinău.
1811, Noemvrie 15		Inedit. Colecţia mea.
1811, Decemvrie 10		Inedit. Colecţia mea.
Dela 1809, Oct. 11	**Constantin Sturza,** spătar i serdar de Orhei	Arhivele Basarabiei, VI, p. 111.
Dela 1809, Nov. 1		Acad. Rom., doc. nr. 155—CXIV.
1809, Decemvrie 31		Inedit. Colecţia mea.
1810, Ianuarie 21		L. T. Boga, *op. cit*, XVIII, p. 80.
1810, Martie 22		Inedit. Colecţia mea.
Dela 1 Aprilie 1810	**Grigore Balş,** spătar şi serdar de Orhei	Acad. Rom., doc. nr. 155—CXIV.
1810, Aprilie 28		Inedite. Colecţia mea.

1811, Ianuarie 10	**Ioan Palade,** spătar şi serdar de Orhei	Inedit. Colecţia mea.
1811, Februarie 6		Vezi volum, doc. nr. 361, p. 449.
1811, Aprilie 10		Vezi volum, doc. nr. 362, p. 451.
1811, Mai 6		Inedit. Colecţia mea.
1811, Iulie 28		Inedit. Colecţia mea.
1811, Septemvrie 26		Inedit. Colecţia Municipiului Chişinău.
1811, Noemvrie 15		Colecţia mea
1812, Martie 7	**Constantin Cost(?),** spatar	Colecţia mea.
1812, Iunie 6		Colecţia mea.
1812, Noemvrie 27	**Iordache Milu**	Vezi volum, doc. nr. 365, p. 457.
1813, Mai 6	**Iordache Milul** şi **Toader Crupenschi**	Inedit. Colecţia mea.
1813, August 9	**Iordache Milu**	Vezi volum, doc. nr. 369, p. 464.
1813, Octomvrie 8		Inedit. Colecţia Ţvetinovici.
1814, Septemvrie 7	**Toma Stamate,** vel paharnic şi serdar	Colecţia Ec. Ţvetinovici.
1815, Ianuarie 31		Inedit. Colecţia mea.
1815, Ianuarie 19		A. V. Sava, *op. cit.*, p. 26.
1815, Ianuarie 27		Inedit. Colecţia mea.
1815, Ianuarie 19	**Ioan Sturza,** vel spătar	A. V. Sava, *op. cit.*, p. 26.
1815, Mai 31		Colecţia Ec. Ţvetinovici.
1815, Septemvrie 1	Maior **Şeinovici**	Inedite. Colecţia mea
1816, Martie 17		Inedite. Colecţia mea.
1816, Mai 3		Inedite. Colecţia mea
1816, Martie 17	**Ioan Cheşcu,** stolnic, serdar de Orhei	Inedit. Colecţia mea
1816, Aprilie 5		Inedit. Colecţia mea.
1817, Aprilie 26	**Zamfirache Ralea,** căminar, serdar	Inedit. Colecţia mea.
1817, Iunie 14		Inedit. Colecţia mea.
1818, Iunie 20	**Iamandi,** serdar, asesor colegial	Gh. Bezviconi, *Boierimea dintre Prut şi Nistru*, I, p. 67.
1819, Februarie 13	**Rusu,** zasidatel, ispravnic de Orhei	Colecţia mea.

DOCUMENTE

Pecetia târgului Orheiu în 1679, August 30
(Vezi mai jos doc. nr. 147, p. 148).

1.

1481, Aprilie 19.

Ştefan Voevod dărueşte lui Ivaşco Andronic un loc în pustietate, pe Răut, în capul Brahnei, la Movila Săpată şi cu balta Briahnova ca să-şi facă acolo sat şi un loc de ţarină lângă Pilişeoani. (Regest).

...«un ispisoc den 6959, april dela domnul Ştefan Voevod ce scrie că au dat şi au miluit pe Ivaşc Andronic cu a lui driaptă ocină şi cumpărătură un loc de pustietate de pe Răut, în capul Briahnii, la Movila Săpată şi cu balta Briahnova, ca să-ş facă acolo sat şi iaz şi moară în matca Răutului într'acelaş hotar şi tij i-au mai dat şi i-au mai întărit un loc de ţarină lângă Pelişăoani, care acel loc de ţarină şi l-au cumpărat el dela Mihaiu Purcărescu şi dela fratile lui, dela Ion Purcărescu, drept un cal ca de 25 zloţi tătărăşti, ca să-i fie lui uric cu tot venitu, iară hotarul acelui loc di pustietati di pi Răut, în capu Briahnii, la Movila Săpată, să fie pi di amândoaî părţile de Răut şi în cât să va putè hrăni din destul un sat, iară hotarul locului aceluia de ţarină să fie pâr la stâlpul pe unde au hotărît pan Boldur.

Dintr'o mărturie hotarnică cu data de 1811, Mai semnată de vornicul Manolache Dimache pentru hotărnicia moşiilor Târzieni, Braviceni şi Mălăeşti, aflată în colecţiunea d-lui Iacob Lozinschi, magistrat din Chişinău.

Un regest al aceluiaşi document se află în actul găsit de mine la d-l Ion Emanoil Luca din Isacova, publicat mai jos cu data de 1803, Mai 29.

Intru cât în 6959, Ştefan Vodă nu era încă înscăunat în domnia Moldovei socotim că data a fost cetită greşit. Cred că data reală este 6989, iar eroarea este datorită uşoarei confuzii ce se poate face între cifrele respective н şi п.

Documentul e pomenit cu aceeaşi dată eronată în *Uricar*, VI, p. 252. Satul întemeiat pe locul pustiu este Târzienii.

2.

1495, Martie 13.

Ştefan Voevod întăreşte lui Cozma şi fratelui său Mihul şi surorii lor Nastea, copiii lui Hodca Pâşca, satul Păşcanii pe Ichel şi o selişte sub Porosăci, unde să împreună drumurile, la fântână. (Suret).

Suret dela Ştefan Voivod, leat 7003, mart 13.

Facem înştiinţare pentru adevărate slugile noastre Cozma şi frate-său Mihul şi sora lor Nastea, ficiorii lui Hodca Pâşca, că i-am miluit pre ei osebit de altă milă a noastră, le-am dat şi le-am întărit întru al nostru pământ al Moldovii, pre a lor dreaptă ocin[ă] şi moşie satul Păşcanii pe Ichil în jos, cu hălăşteu şi cu fântână, ce este mai din sus de sat, întru acelaş hotar şi o silişte supt Porosăci, unde să înpreună drumurile la fântână şi la prisacă.

Pentru aceia ca să fie lor şi dela noi uric şi cu tot venitul lor şi copiilor lor, nepoţilor şi strănepoţilor şi a tot neamul ce să va alege mai aproape, neruşuit niciodată în veaci, iar hotarul acelui sat de mai sus scris anume Păşcanii şi silişte să fie lor pre unde au hotărît dum. Movila păharnic şi cu megiiaş şi după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din veac. Pentru aceia credinţă Domnii Mele de mai sus scris Ştefan Voevod şi credinţa a prea iubiţi fiilor Domnii Mele Alixandru Bogdan şi Vlad Voevod şi credinţa tuturor boiarilor noştri dela dumnealui Boldur vel vornic pân la dumnealui Frunteş vel comis, iar după a noastră viaţa cine va fi domn a ţării aceştiea să nu strice a noastră danie şi întăritură ci mai vârtos să dea şi să întărească, de vreme ce este a lor dreaptă ocină şi moşie, iar pentru mai mare credinţa şi întărirea acelor de mai sus scrise, am poroncit cinstit şi credinciosului boiariului nostru dumnealui Tăutului logofăt să scrie şi a noastră peceate către această carte să o lege.

S'au tălmăcit de Evloghie dascal slavenesc leat 7269, mai 20.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

D-l L. T. Boga a publicat în *Documente Basarabene*, IV, p. 14 traducerea unei copii ruseşti a aceluiaşi document. Suretul de faţă al lui Evloghie Dascalul complectează parte din lipsurile acelui text şi precizează că proprietarul vechi al Păşcanilor se numea Hodca Pâşca. Cf. M. Costăchescu, *Documente moldoveneşti dela Ştefan cel Mare*, p. 202.

3.

1500.

Ştefan Voevod întăreşte lui Duma Pocşăscul şi Manei o selişte lângă Lopatna, cumpărată cu 220 de zloţi tătăreşti dela « Iacob », Cristina şi Anuşca, copiii lui Mihăilă Oţel gramatic. (Còpie slavonă).

† милостїю божїею мы стефан воевода, господаръ земли молдавскои. знаменито чиним ис сим [листом] нашим въсѣм кто нан възрит или чтоучи его оуслышит ѡже прїид[е прѫд нами и прѫд ѕсими нашими молдавскими боꙗре...] отъ синъ михаила оцела граматика и сестри его крестина и анѕшка по их доброи воли, никимъ непонѕжень а ни присил[овани и продали свою правою ѡтнинѕ ѡт своего праваго] ѕрика отъ ѕрика оан (!) михаила оцела граматика едно селище на исписиле на имѣ нижнеи лопатна и ѕстїѫ лопатнои[.....]ыим дѕми попшескѕлѕ и мани за 22 златиь татарски и ѕставше нашн слѕги дѕма попшескѕ и мани [и заплатиль оуси исполна тоты вышеписанїи пинези ѕ роукы слоуз нашемъ ꙗков] сын михаила оцела граматика и сестра его крестина и анѕшка [прѫд нами и прѫд нашими боꙗре, ино] мы видѣвше их доброи воли токмеж и полнѕю заплатѕ мы так[ождере и от нас есмы] дали и потвръдили есми слѕги наши дѕм[а повшескѕл и мани тоа прѫдреченое сел]ище на исписали дно и обиде лопатна до ѕсти лопатнои где ѕп[адаетъ] ѵ безин ѵ ставѕ юзнѕ да естъ им от насъ ѕрикъ н с[ъ въсем доходом им и дѣтем их и ѕнѕчатом их и прѣоуиѕчатом ихъ и прашѕрѣтом ихъ и въсемѕ родѕ их, кто сѣ изберетъ наиближнїи непорѕшенно николиже на вѣки. а хотар виш[еписанн. . . .] и долѕ лопатна до ѕсти лопатнои где ѕпадаетъ з безинъ ѕ ставѕ почениши отъ ѵсти лопатнои безинемъ отъ дола (?) до столпа... на врѣхъ дѣла на дѕбъ а что опасвѕона (?) немъ та врѣхомъ дѣла о исписили его на ротѕ таже тем пѕтемъ та и весь лопатнѕ до врѣх д... вы гдѣ смо перво почали то есть весь хотаръ тои селище.

Я на то есть вѣра нашего г[осподств]а вишеписаннаго ми стефанъ воевода и вѣра [прѣ]възлюбленнаго [сина господства богдана воеводы и вѣра наших боꙗрь, вѣра пана дѕма, вѣра пана [болдѕра дворника, вѣра пана стефѕла, вѣра пана дѕма брѕдѕра, вѣра пана [тоадера] и вѣра пана негрила [пархалабове хотинскыи, вѣра пана еремїа и] вѣра пана драгоша пархалаба немески, вѣра пана шандра

нокограднского, кѣра пана л8ка арб8ре портарѣ соучакского, [кѣра пана кълнъ8 спатарѣ, кѣра пана исака кистѣрника, кѣра пана могила чашника, кѣра пана Їѡна фр8нтеша] столника, кѣра пана петрика комиса и кѣра въсѣх болѣр нашиⷯ молдавских великих и малих. а по нашем живота кто боудет господарем нашеи земли от дѣтеи наших или от нашего рода или пак боуд кого Бъ изберет господарем быти нашеи земли молдаксков, тот бы ем8 непор8шил нашего даанїа и потвръжденїа, али бы ем8 8твръдил и] 8крѣпил за[н8]же дали и потвръдили есмы ем8 за што [он соби к8пиль за свои правїи пинѣѕи. А на болш8ю крѫпость и потвръжденїе томоу въсемоу вишеписанномоу велѣли есмы нашемоу] вѣрномоу пан8 тъоут8[локи] логофет8 писати и на[ш8 печать привѣсити к сем8 лист8 нашем8. . . . .

7008 ан мнс 4 20.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu, Noi Stefan Voevod, Domn Ţării Moldovei.

Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor care vor vedea-o sau o vor auzi cetindu-se că a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveni . . . . . . ot, feciorul lui Mihail Oţel grămăticul şi cu surorile lui Cristina şi Anuşca, de a lor bună voe de nimeni siliţi, nici asupriţi şi au vândut a lor dreaptă ocină din al lor drept uric, din uricul. . . . . . Mihăilă Oţel grămăticul, pe scrisori [1]) anume Lopatna din jos şi Gura Lopatnei . . . . . . lui Duma Pocşescul şi lui Manea cu 220 de zloţi tătăreşti şi s'au sculat slugile noastre Duma Pocşescul şi Manea şi au plătit deplin acei mai sus scrişi bani în mâinile slugei noastre [lui Iacob], feciorul lui Mihail Oţel grămăticul şi ale surorilor lui Cristina şi Anuşca înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri. De aceia, Noi, văzând a lor de bună voie tocmeală şi plată deplină, noi deasemenea am dat dela noi şi am întărit slugilor noastre lui Duma Pocşescul şi Manii, această mai sus zisă selişte, ... [1])

---

[1]) Nu pot traduce în niciunul din cele trei locuri unde îl întâlnesc cuvântul «наиспнснаⷨ sau испнсали» şi cred că nu poate fi tradus cu «fie scris aci» cum o face suretul publicat de d-l T. Boga. Prefer să las netraduse cuvintele transcrise de mine din copia greu de cetit. De asemenea şi ortografia care lasă mult de dorit. Cifrele din textul copiei sunt cifre arabe.

Lopatna, până în Gura Lopatnei, unde se varsă în Bezin la iazul Iuznu (?), să le fie şi dela noi uric şi cu tot venitul, lor şi copiilor lor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lor, cine li se va alege mai deaproape, nestricat niciodată, în veci. Iar hotarul mai sus scris [......] valea Lopatnei până la Gura Lopatnei, unde cade în Bezin, la iaz, începându-se din Gura Lopatnei, pe Bezin din vale până la stâlp...... în vârful dealului, la stejar...... pe acest vârf de deal......, la Roată, peste acest drum...... şi toată Lopatna până în vârful dealului......, de unde întâi s'au început. Acesta este tot hotarul acestei selişti.

Şi la aceasta este credinţa Domniei Noastre, mai sus scrisă, Noi Ştefan Voevod şi credinţa prea iubitului fiu al Domniei Noastre Bogdan Voevod şi credinţa boerilor noştri, credinţa panului Duma, credinţa panului Boldur vornicul, credinţa panului Şteful, credinţa panului Duma Brudur, credinţa panului Toader şi credinţa panului Negrilă, pârcalabii Hotinului, credinţa panului Ieremia şi credinţa panului Dragoş, părcălabii dela Neamţ, credinţa panului Şandru de Cetatea Nouă, credinţa panului Luca Arbure, portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătarul, credinţa panului Isac vistiernicul, credinţa panului Movilă paharnicul, credinţa panului Ion Frunteş stolnicul, credinţa panului Petrică comisul şi credinţa tuturor boerilor noştii moldoveni, mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi ca domn Ţării noastre din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăşi ori pe cine îl va alege Dumnezeu ca să fie ca Domn Ţării noastre, Moldovei, acesta să nu le strice dania noastră şi întăritura, ci să le întărească şi împuternicească, pentrucă şi-a cumpărat cu ai săi bani drepţi. Şi spre mai mare întărire şi putere a acestor toate, mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru pan Tăutul logofătul să scrie şi pecetea noastră s'o atârne de această carte a noastră.

7008 an, luna 20.

Côpie slavă scrisă pe hârtie groasă, imitând ca formă originalul. Sunt arătate în cöpie rândurile (în total 16 rânduri de text), având la capăt linii punctate pentru pasagiile care lipsesc din original sau cari sunt indescifrabile. Această copie mi-a fost procurată de către d-l judecător Gorunovici din Peresecina dela proprietarul Braşoveanu. Am complectat parte din pasagiile ce lipsesc în original cu ajutorul altor documente contemporane din colecţiile I. Bogdan şi Mihail Costăchescu. Un suret al aceluiaş document — care încă de acum un veac era « *foarte rupt şi putred* » s'a publicat de

L. T. Boga în *Doc. Basarabene*. IV (1929) p. 8, 15, 18 şi apoi în Mihai Costăchescu *Documente moldoveneşti dela Ştefan cel Mare*, 1935, Iaşi, p. 238.

Copia noastră slavonă are avantajul de a ne arăta şi câţiva boeri din Divanul respectiv, care lipsesc în suretul sus menţionat. Cităm pe: panul Duma. pe Boldur vornicul, pe Şteful, pe Duma Brudur, pe Negrilă [pârc. Hotinului], pe Dragoş pârc. de Neamţ, pe Sandu pârcălabul de Roman, pe Luca Arbore portar de Suceava şi pe Petrica comisul.

Localitatea la care se referă documentul este de sigur Pocşeştii, aşezată la gura Lopatnei. Dela ea îşi are numele Duma Pocşescul, cel care o cumpăra dela Mihai Oţel. O dovadă că seliştea exista în veacul al XV-lea.

Cf. regestul din 1527 Martie, publicat de d-l I. Minea în *Cercetări Istorice*, anul IV, nr. 2, p. 140.

4.

1507, Fevruarie 28.

Bogdan Voevod dărueşte lui Ion şi nepotului său Lupşe un loc în pustie, pe Sagala, jumătate de fântână, ce se numeşte Pietroasa, partea de jos, ca să-şi aşeze sat. (Original).

† Милостїю божїею, мы богдан воевода господарь земли молдаской. знаменито чиним иссим листом нашим въсѣм кто нан възрит или чтѹчи его ѹслышит. ѡже тоти истннїи наше слѹги Іѡн и племеникъ его лѹпше слѹжили нам правою слѹжбѹ и мы видѣвше право вѣрнѹю их слѹжбѹ до нас жаловали есмы их особною нашего милостїю дали и потвръдили есмы им от нас ѹ нашеи земли ѹ молдаской едно мѣсто от пѹстини, на сагали, половина крѣници що сѣ зовет пїетроаса нижнаа част [половина] село и да ест им от нас ѹрик и съ въсем доходом и дѣтем их и равно и ѹнѹчатом их и прѣѹнѹчатом их и пращѹрѣтом их и въсемѹ родѹ их кто сѧ им изберет на иближныи непорѹшенно николиже на вѣкы, а хотар томѹ мѣстѹ от пѹстини на имѣ пол кръници на сагалѣ що сѣ зовета пїетроаса нижнїи части да есть колико может ѡжикати ед[ина село] досыт. а на то ест вѣра нашего господства вышеписаннаго мы богдан воеводї и вѣра болѧри наших вѣра пана щефѹла, вѣра пана тоадера и пана негрила паркалабов хотинских, вѣра пана еремїа и пана драгоша паркалабов немецких, вѣра пана шандра новоградского, вѣра пана арбѹра портарѣ сѹчавскаго, вѣра пана клънъоа спатарѣ, вѣра пана исака вистѣрника, вѣра пана шарпе постелника, вѣра пана могили чашника, вѣра пана фрѹнтеша столника, вѣра пана петрика комиса и вѣра въсѧх болѧри наших

молдавских [великих и малих а по нашем] животе кто будеть господар нашеиземли [от детеи наших] или от нашего рода или пак буд кого въ изберет господарем быти нашеи земли молдавскои, тот би [им непорушил нашего] даанїа и потвръжденїа, али би им утвръдил и укрепил занужѐ дали и потвръдили есмы им за их прав[ою и верную службу] а на болшую крепость и потвръжденїе въсему вышеписанному велели есмы нашему верному пану тъутулу логофету, писати и нашу печат закесити ксему листу нашему.

писал васко сръбул,

у [...] влето з҃еі҃, месеца фев. к҃и.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu, Noi Bogdan Voevod, Domn Ţării Moldovii. Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor care vor vedea-o sau o vor auzi cetindu-se, iată aceste adevărate slugi a noastre Ion şi nepotul său Lupşe ne-au slujit nouă cu dreaptă slujbă şi noi dacă am văzut slujba lor dreaptă şi credincioasă către noi, i-am miluit cu osebita noastră milă şi le-am dat în ţara noastră, în Moldova, un loc în pustiu, pe Sagala, jumătate de fântână, care se cheamă Petroasa, partea de jos, jumătate de sat. Şi să le fie lor uric şi cu tot venitul şi copiilor lor şi asemenea şi nepoţilor lor şi strănepoţilor lor şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege mai de aproape, nestricat, niciodată, în veci.

Iar hotarul acestui loc din pustiu anume jumătate fântâna, pe Sagala, ce să chiamă Pietroasa, partea de jos, să fie cât poate trăi un sat în destul.

Şi la aceasta este credinţa Domniei noastre mai sus scrise, Noi Bogdan Voevod, şi credinţa boerilor noştri, credinţa panului Şteful, credinţa panului Toader şi a panului Negrilă părcălabi de Hotin, credinţa panului Eremia şi panului Dragoş, părcălabi de Neamţ, credinţa panului Şandru de Cetatea Nouă, credinţa panului Arbure, portar de Suceava, credinţa panului Clănău spătarul, credinţa panului Isac visternicul, credinţa panului Şarpe postelnicul, credinţa panului Movila paharnicul, credinţa panului Frunteş stolnicul, credinţa panului Petrică comisul şi credinţa tuturor boerilor noştri moldoveni mari şi mici.

Iar după viaţa noastră, cine va fi Domn Ţării noastre, din copiii noştri sau din neamul nostru sau ori pe cine îl va alege

Dumnezeu să fie Domn Ţării noastre Moldovei, acesta să nu le strice dania noastră şi întăritura, ci să le-o întărească şi să le-o împuternicească pentrucă le-am dat-o şi le-am întărit-o pentru dreaptă şi credincioasă slujbă.

Şi pentru mai mare tărie şi împuternicire acestor mai sus scrise, am poruncit credinciosului nostru, pan Tăutul logofătul să scrie şi să atârne pecetia noastră de această carte a noastră.

A scris Vasco Sârbul, în ...... anul 7015, luna Fevruarie 28.

Transcris după o copie fotografică aflată în colecţia d-lui Ion Pelivan.

Cf. Mihai Costăchescu, *Documente moldoveneşti dela Bogdan Voevod*, 1940, Bucureşti, p. 87; L. T. Boga, *Documente basarabene*, V, 1929, Chişinău, p. 4 şi I. Minea, *Cercetări istorice*, anul IV, 1929, Iaşi, p. 139 còpii, surete şi rezumate ale aceluiaşi document. Originalul nu pomeneşte nimic de Lata, pretinsul nepot al lui Ion, titularul daniei. Nu se poate ceti localitatea unde s'a scris documentul.

V. mai jos documentul din 1569, Martie 15, asupra aceleiaşi moşii.

5.

1529, Martie 23.

Petru Voevod întăreşte lui Dragotă şi surorilor lui stăpânirea pe o jumătate din satul Hirova, partea din sus. (Regest).

7037, Martie 23. Ispisoc dela Domnul Petru Voevod prin care întăreşti lui Dragotă şi surorilor lui pe a lor dreaptă ocină şi moşie, giumătate de sat de Hirova, parte de sus, unde au fost casile lui Rosomac, care ar fi şi hotărîtă.

Colecţia mănăstirei Hârbovăţ-Orhei.

Extras din hotărîrea cu data de 1823, Septemvrie 10 a judecătoriei politiceşti a Oblastiei Basarabiei.

Documentul este în legătură cu ispisocul din 1495, Martie 27 dela Ştefan cel Mare publicat în întregime de Ioan Bogdan, *Documentele lui Ştefan cel Mare*, II, Bucureşti, 1913, p. 81. In aceeaşi hotărîre a judecătoriei politiceşti am găsit şi un regest al ispisocului publicat de Bogdan cu următorul cuprins: *7003, Marti 27. Ispisoc dela Domnul Ştefan Voevod prin cari întăreşti lui Toader sin Miclea Belcescul şi Dragotă Vulpăscu pe satul Hirova dintre Dereneu şi Hirişăni, unde au fost casile lui Rosomac, pe care l-au cumpărat ei dela fata lui Rosomac.* Se vădeşte dar că « гришан » este în adevăr Hirişăni. Hirova nu a aparţinut niciodată mănăstirei Hirova (Ciurova) care nici nu exista în 1817. Hirova a fost moşie răzăşească (v. ‚I. N. Halippa, ‚Труды III, p. 167), iar ispisocul citat se afla în 1825 în posesia *răzeşilor de moşia Hirova*, care ştiau, la acea dată, unde au fost casele şi un beciu al lui Rosomac.

6.

1569, Martie 15. Iași.

Bogdan Voevod întărește lui Stoica, lui Nicoară și lui Nechita stăpânirea asupra unei jumătăți de sat de pe Petroasa din ținutul Orheiului, unde a fost casa lui Manole Ușariul pe care au cumpărat-o dela Neagul și dela fratele și sora acestuia Ionașcu și Bunata, copiii lui Isai, nepoții lui Manole Ușariu în preț de douăsute patruzeci de zloți tătărești. (Còpie).

Cu mila lui Dumnezău, Noi Bogdan Voevod, Domnul Țării Moldovii.

Facem înștiințare precum au venit înnainte noastră și înnainte tuturor boerilor noștri slugile noastre Neagul și frate-său Ionașcu și sora lor Bunata, ficiorii lui Isai, nepoții lui Manole ușeriul, de a lor bună voe, de nime asupriți, nici siliți, ce de a lor bună voe au vândut a lor driaptă ocină și moșie din dresu ce au avut moșul lor Manole Ușariul dela unchii noștri Ilie și Ștefan Voevod din dres de întăritură ce-au avut moșul lor Isai dela Ștefan Vodă cel tânăr, din giumătate de sat ce-i pe Pietroasa, unde au fost casa moșului lor Manole Ușeriul, giumătate parte din gios. Aceia au vândut-o slugilor noastre lui Stoico și lui Nicoară și Nechitei drept 240 de zloți tătărăști, însă Stoica au dat singur 140 zloți, iar Nicoară au dat 60, iar Nechita au dat 40, acești bani 240 de zloți tătărăști au dat ei în mâinile slugilor noastre Neagului și lui Ionașcu și surorii lor Bunata, ficiorii lui Isai, nepoți lui Manole Ușeriul.

Pentru aceia și noi văzând a lor buna învoială și tocmală și plată deplin am dat și am întărit slugilor noastre lui Stoico și lui Nicoară și Nichitei, cu acea mai sus scrisă din giumătate de sat de pe Pietroasa, unde au fostu casa lui Manole Ușeriul, giumătate, parte din gios, despre răsărit ca să fie moșie lor și feciorilor lor, nepoți și strănepoți și a tot niamul ce să vor alege mai aproape, iar hotarul acei părți din giumătate de sat de pe Pietroasa, giumătate parte din gios, despre răsărit, să fie despre toate părțile după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din veacu. Și pentru mai buna credință și întăritura, am poroncit

credinciosului boeriului nostru Gavril vel logofăt să scrie şi a noastră pecete către această carte a noastră să o lege.

Au scris Hâncovici, în Iaşi.

Vlet 7077, Mart 15.

(P. G.).

Academia Română, mss. 13, fila 32 (Condica de documente a mânăstirii Bărboiului).

In aceeaşi condică pentru moşia Petroasa pe Sigala, la ţinutul Orheiului se mai află:

1. *1786, iuni 17.* Hotarnica ce fac Ştefan Ciogole vornic de poartă, Ion Strătan hotarnic şi Gavril Michiu hotarnic moşiei Petroasa, alegând mânăstirii Bărboiul o jumătate şi răzeşilor altă jumătate din moşie.

In ea se pomeneşte că la acea vreme Sfinţia sa părintele mitropolitul se afla în târgul Chişinăului.

2. *1786, iulie 24.* Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod, pe temeiul hotarnicei de mai sus, întăreşte stăpânirea mânăstirii Bărboiului pe jumătatea de sus a moşiei Petroasa din ţinutul Orheiului.

Pentru Petroasa a se vedea documentul din 1507, Fevruarie 28, publicat mai sus.

Localitatea se află pe valea Sagalei, lângă Ignăţei în ţinutul Orheiului.

7.

1569, Aprilie 2.

Bogdan Voevod întăreşte lui Lazor, Procopi şi Nichitii a patra parte dintr'a patra parte dintr'un loc pustiu de ceia parte de Răut, la Puţul Tătăresc, la capul Briahnovii, pe care au cumpărat-o dela Marica şi Stanca, fetele lui Ivancu pârcălabul. (Regest).

Ispisoc dela Domnul Bogdan Voevod scriind precum au venit înnaintea Domnii Sale Mareca şi soru-sa Stanca, fetile lui Ivancu pârcălabul şi au vândut a lor driaptă ocină şi moşie di dres de întăritură ce au avut-o Ivancu pârcălabul dela strămoşul Domnii Sale Bogdan Voevod un loc de pustietate de ceia parte de Răut, la Puţul Tătărăsc, la capul Briahnovii din sus la doaî Movili Ingemănate din tot satul, din a patra parte a patra parte, aceia au vândut-o lui Lazor şi lui Procopi şi Nichitii drept 80 zloţi tătărăşti, iaгă hotarul acei din a patra parte a patra parte din tot satul din loc di pustiu, di ceia parte de Răut la Puţul Tătărăsc, la capul Briahnovii, la doaî Movili Ingemănate să fie din tot

hotarul din a patra parte a patra parte, iară dispre alte părţi după hotarul cel vechiu, pe unde au umblat din vac.

Dintr'o mărturie hotarnică cu data de 1811, Mai a vornicului Manolache Dimachi aflată în colecţia d-lui Iacob Lozinschi magistrat din Chişinău.

Imi mai sunt cunoscute încă alte trei regeste şi anume două în dosarul nr. 16 dela Inspectoratul Cadastral din Chişinău la filele 28 şi 196 verso, iar altul în cartea domnească din 1803, Mai 29 (v. mai jos nr. 321) publicată în acest volum.

Documentul care se afla acum vreo sută de ani în stăpânirea răzeşilor de Braviceni, fiind referitor la satul lor, este pomenit şi în *Uricar*, VI, p. 253.

Am căutat să fac legătură între Ivancu pârcălabul şi Ivaşcu Andronic din documentul datat de mine 1481, Aprilie 19 (v. mai sus nr. 1), dar orice ipoteză mi s'a părut încă hazardată.

8.

1572, Martie 12. Iaşi.

Ioan Voevod dărueşte lui Dumitru armăşelul şi fratelui său Andruşco şi Ştefan Uşurelul, Maxim şi Radul, o bucată de loc din pustie la gura Boşcanei, unde se varsă în Ichel până la gura Ichelului, cu loc de moară, ca să-şi aşeze sat. (Traducere după traducerea rusească a unui suret).

Cu mila lui Dumnezeu, Noi Ioan Voevod, fiul lui Ştefan Voevod, Domnul Ţărei Moldovei. Prin aceasta facem ştire cui se cade a şti, că aceste adevărate slugi ale noastre, Dumitru armăşel cu fratele său Andruşco şi Ştefan Uşurelu, Maxim şi Radul, slujindu-ne pe noi cu slujbă credincioasă şi dreaptă, le-am dat din mila noastră, în ţara noastră a Moldovei o bucată de loc din pustie la gura Boşcanei, unde se varsă în Ichel până la gura Ichelului, cu loc de moară în Ichel, unde vor putea să-şi aşeze sat.

Pentru aceia le-am dat această carte, ca să le fie lor cu tot venitul lor şi copiilor lor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi la tot neamul lor, ce li se va alege mai aproape, neclintit niciodată în veci, iar hotarul acestei bucăţi de loc din pustie să începe din gura Boşcanei până la gura Ichelului cu loc de moară în Ichel cât vor putea să-şi aşeze sat.

Iar la aceasta este credinţa noastră Ioan Voevod, fiul lui Ştefan Voevod şi a iubitului nostru fiu Petru Voevod şi a tuturor boerilor noştri credincioşi Dumbravă vornicul Ţărei de Sus, Păcurar vornicul Ţărei de Jos, Cozma Murgu, Ioan Caraghiuzel şi Lupu

pârcălabi de Hotin, Maxim și Romașcu pârcălabi de Neamț, Toderașco și Țopa, pârcălabi de Cetatea Nouă, Gârlea, portar de Suceava, Cristea și Danciu, pârcălabi de Orhei, Mălai (lipsă), Eremiia postelnic, Grigore spătar, Iani vistiernic, Bucium paharnic, Bilăi stolnic, Nicoară comis și a tuturor a lor noștri moldovenești boieri mari și mici, iar care după noi, dintre fii noștri sau din neamul nostru, sau pe oricine îl va învrednici Dumnezeu să fie Domn Țărei noastre, Moldovei, să nu strice, ci să întărească în veci stăpânirea celor mai sus scriși pentru slujba lor dreaptă și credincioasă. Pentru care am poruncit credinciosului nostru boer Ioan Golăi, marele logofăt, să lege la această carte a noastră, pecetea noastră.

In original: Ioan Voevod.

Din sârbește a tâlmăcit pe limba moldovenească D...... biv vel postelnic.

Originalul, cu textul rusesc, în colecția d-lui A. Iaroșevici, proprietar din comuna Vadul lui Vodă, județul Lăpușna.

Până la începutul veacului al XIX-lea moșia Boșcana păstra tradiția mersului ei pe bătrâni, caracteristic moșiilor răzășești. Din Dumitru armașul este pogorîtoare familia Donică-Iordăchescu (Vezi mai jos nr. 351, doc. din 27 Noemvrie 1807). Prin schimburi și cumpărături intră în răzășie și devine proprietar al moșiei spătarul Teodorache Diboglu (Vezi mai jos, doc. 320 și 332 și Condica Liuzilor din 1803 în *Uricar*, VIII, p. 278).

O carte domnească inedită din 1800, Iunie 22 judecând pricina dintre Teodor Ediboglu biv vel spătar cu răzeșii din Boșcana « *ce-au rămas cu părți într'această moșie* » determină cât le-a mai rămas răzeșilor, în fiecare din cei patru bătrâni ai Boșcanei și anume: Iordăchescul, Vlasă, Burcă și Frimu și ordonă lui Manolache Donici biv vel spătar, Vasile Haitul biv vel pitar și lui Simion biv vel jignicer să-i aleagă spătarului, părțile ce i se cuvin în fiecare bătrân. (Academia Română, doc. nr. 5—XXVI).

9.

1573, Fevruarie 27.

Ioan Voevod reînoește și întărește copiilor lui Maxim Bolcăș dania pe care a avut-o acesta dela Ștefan-Vodă bătrânul asupra unui loc din pustie pe Răut, la Chișinău, la capul piscului Vătricii. (Suret).

Suret de la Ioan Ștefan Vodă, veleat 7081, fev. 27.

Facem înștiințare pentru adevărate slugile noastre Avraamu și surorile Naste și Neacșa și Gafta și Brat și Vlaico și Ileana

și Ilea Bolcoş, toţi feciori lui Maxim Bolcăş, miluitu-i-am pre ei osăbit de altă milă a noastră și li-am dat și li-am întărit lor întru al nostru pământ al Moldovii, a lor dreaptă ocină din dresă de danie ce are tatăl lor Maxim Bolcăş dela strămoșul nostru Ștefan Vodă bătrânul, un loc den pustie pe Răut, la Chișănău, la capul piscului Vătricii și dresurile ce au avut tatăl lor Maxin de danie dela strămoșul nostru Ştefan Vodă bătrânul li-ar fi prăpădit când au venit Alexandru Vodă cu Tătari în ţară şi zic ei că n'au dela nime nici o supărare sau pâră. Deci și noi, înpreună cu tot sfatul boiarilor noştri am cercat şi am aflat precum că este a lor dreaptă ocină și n'au dela nimenea nici o pâră. Pentru aceia şi noi am dat și am întărit lor cu acestu uric al nostru, ca să fie a lor cu tot vinitul ca şi mai înnainte, lor și copiilor, nepoţilor şi strănepoţilor și a tot neamul ce să va alege mai aproape, neruşuit nici odănăoară în veaci, iară hotarul acelui loc din pustie, de mai sus scris, ce-i pe Răut, la Chișănău, la capul piscului Vetricii, să fie despre toate părţile după hotarul cel vechi, pe unde au înblat de veaci.

Pentru aceia credința Domnii Mele și a prea iubit fiiului Domnii Mele Petru Voevod şi credinţa boerilor noştri dumnealui Dumbravă vel vornic de Ţara de Jos și dumnealui Pârvul vel vornic de Ţara de Sus și dumnealui Grigorie vel spătar și dumnealui Iani vel vistiernic și dumnealui Bucium vel păharnic și dumnealui Pilipovschii vel stolnic şi dumnealui Nicoară vel comis şi credința tuturor boiarilor noştri, iară după moartea noastră cine va fi Domnu Ţării noastre, să nu strice a noastră danie și întăritură, ce mai vârtos să dea şi să întărească.

Şi pentru mai mare credinţă şi întăritură, am poroncit cinstitului şi credinciosului nostru boiar dumnealui Ion Golăe vel logofăt, să scrie și a noastră peceate către această adevărată carte să o lege.

S'au tălmăcit de Egloghie dascal, let 1765, Mai 16.

Academia Română, doc. 112—CXLII.

Este vorba de sigur de viitorul sat Bolcăseşti, pomenit în doc. din 1673, Martie 21 (v. mai jos n-le 125 şi 134). Năvala tătărască a avut loc în 1564 cu prilejul celei de a două înscăunări a lui Alexandru Lăpuşneanu, când, după cum scrie cronica lui Ureche, Tătarii *au acoperit ţara ca un roi până la Prut prădând și arzând.*

10.

1574, Mai 10. Iaşi.

Ion Voevod întăreşte stăpânirea lui Ion Golia, marele logofăt şi a lui Eremia pârcălabul cu soţia sa Tudora, asupra două locuri în pustie, unul: Oxintia, pe Nistru, între Molovata şi Mocşia cu loc de mori de ceia parte a Nistrului pe pârâu, la gura Iahurlicului şi altul la capătul Peşterei, din sus de vechiul Orheiu, unde cade drumul vechi în Răut, în vad, din sus de Chişinău sub stâncă, locuri pe care ei le-au cumpărat dela însuşi Domnia Sa cu opt cai buni şi patru sute de zloţi tătăreşti. (Original).

† Милостїю божїю Іwн воевода сынъ стефана воевода господаръ земли молдавскои. wж тот истинїи наш вѣрнїи и почътенїи боларин пан Іwн голъи великїи логофет и слꙋга наш вѣрнїи Єремїꙗ пръкълаб и жена его тꙋдора дали и потвръдили естмы им от нас ꙋ нашїи земли молдавскои двѣ мѣста от пꙋстини един над нистрꙋ где сѧ именꙋет wксентїꙗ междо моловата и междо мwкшїꙗ и съ мѣсто за четири млини от тое страна нистра ꙋ потоци оу ꙋстїе ихорликꙋл где ꙋпадает оу Нистрꙋ а дрꙋгое мѣсто на конец пещерам по више стараго wрхїꙗ где ꙋпадает дорога стараго wрхїа оу ректѧ ꙋ брꙋд по више кишиневѣ под стенкꙋ по тое страни ректѣ wткъ нестрꙋ и съ два млини ꙋ ректѧ ꙗко да ꙋсадѣт соби тамо двѣ села почто они соби кꙋпили от самомꙋ господствами и дали нам осем кони добри и четиристѧ злат татарскых пинѣзи готових ꙋ наш вистѣр и дадохом им и ꙋтвръдихом с сим нашим знаменитом листом како да ест им от нас ꙋрик и отниноу и викꙋпленїе съ въсем доходом и и дѣтим их и ꙋночатом и прѣꙋночатом их и прашорѣтом и въсемꙋ родꙋ их кто сѧ им изберет наиближнїи непорꙋшеноу николиже на вѣкы. а хотар тѣм вишеписаним двом мѣстовом от пꙋстини на имѣ wксентїꙗ междоу моловата и междо мокшїꙗ и съ мѣсто за четири млини от тое страноу нестра ꙋ потоци оу ꙋстїе ихорликꙋ где ꙋпадает оу нестрꙋ и дрꙋгое мѧсто на конец пещерам по више стараго орхеꙗ где ꙋпадает дорога старого орхеѧ оу ректѧ оу брꙋд по више кишеневѣ под стенкоу по тое страни ректѧ откъ нестрꙋ и съ два млини ꙋ ректѧ да ест къ нестрꙋ аби сѧ досѧгал хотар обом мѣстом и да ест елико может ожиквати двѣ села досит. а на то ест вѣра нашего господства вишеписаннаго Іw воевода сынъ стефана воеводї и вѣра

прѣвъзлюбленнаго сына господствами петра воеводї и вѣра въсѫх воıар наших молдавскых вѣра пана дѹмбравѫ дворника долнѣи земли, вѣра пана грѹмаѕа дворника горнѣи земли, вѣра пана козми мѹргѹ, вѣра пана лѹпе хѹроу пръкалаб хотинских, вѣра пана толдера пръкалаб немецкїи, вѣра пана Іон карагюзѫл пръкалаба новоградскых, вѣра пана Еремїѫ портарѣ сочавскаго, вѣра пана данчоула пръкълаб орхеиских, вѣра пана мъгаю пътрѹ постелник, вѣра пана глигорїе спътарѫ, вѣра пана ıани вистѣрника, вѣра пана бѹчоума чашника, вѣра пана билъи столника, вѣра пана некоара комиса и вѣра въсѫ воıар наших молдавскых великих и малих а по нашим животѣ [кто бѫ изберет от дѣтїи наших или от нашего родѹ или пак бѹд кого богѣ изберет господарем бити нашеи молдавстѣи земли тот би им непорѹшил нашего даанїа и потвръжденїа али би им дал и ѹкрѣпил за нѹже ест мы им дали и потвръдили зацю ест им права викѹпленїе от самаго ми господство. а на вѡлшїи крѣпости и потвръжденїе тѣм въсѫм вишеписаним велѣли естмы писати и наш печат привѣсите к семоу истинномоу листоу нашемоу.

писал крстѣ михъилескѹл ѹ ıасох въ лѣто ҂зпв месеца маїа ї день.

аз Іѡ воевода и снъ наш пътрѹ.

Traducere.

Cu mila lui Dumnezeu, Ioan Voevod fiul lui Ştefan Voevod, Domn Ţărei Moldovei.

Adică acest cinstit al nostru credincios şi strălucit boier pan Ion Golăi mare logofăt şi sluga noastră credincioasă Eremia pârcălabul şi soţia sa Tudora le-am dat şi le-am întărit lor dela noi în ţara noastră a Moldovei, două locuri în pustiu, unul pe Nistru, care se numeşte Ocsintia, între Molovata şi între Mocşia şi un loc pentru patru mori de ceia parte a Nistrului pe pârău, la gura Iahurlicului, unde se varsă în Nistru şi alt loc la capătul Peşterei, din sus de vechiul Orheiu, unde cade drumul vechiului Orheiu în Răut, în vad, din sus de Chişinău, sub stâncă de cealaltă parte a Răutului, spre Nistru şi cu două mori în Răut, ca să-şi aşeze acolo două sate, pentrucă ei şi le-au cumpărat dela însuşi Domnia Mea şi ne-au dat opt cai buni şi patru sute de zloţi tătăreşti, bani gata, în vistieria noastră. Şi le-am dat şi le-am întărit cu această a noastră luminată carte ca să le fie lor dela noi uric şi ocină şi

çumpărătură cu tot venitul lor şi copiilor lor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lor, cari se vor alege mai aproape, neclintit niciodată în veci. Iar hotarul acestor mai sus scrise două locuri din pustiu, anume Ocsintia între Molovata şi între Mocşia şi cu loc de patru mori de cealaltă parte a Nistrului, pe pârîu, la gura Iahurlucului, unde cade în Nistru şi alt loc la capătul Peşterei din sus de vechiul Orhei, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de Chişinău, sub stâncă, de cealaltă parte a Răutului, dinspre Nistru şi cu două mori în Răut, să meargă până în Nistru hotarul ambelor sate şi aşa cât să poată trăi două sate îndestul.

Şi la aceasta este credinţa Domniei Noastre mai sus scrisului Io Voevod, fiul lui Ştefan Voevod şi credinţa prea iubitului fiu al Domniei Noastre Petru Voevod şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni, credinţa panului Dumbravă vornicul Ţărei de Jos şi credinţa panului Grumaz, vornicul Ţărei de Sus, credinţa panului Cozma Murgu, credinţa panului Lupu Huru, pârcălabul Hotinului, credinţa panului Toader, pârcălabul Neamţului, credinţa panului Ion Caraghiuzel, pârcălabul de Cetatea Nouă, credinţa panului Eremia, portarul Sucevei, credinţa panului Danciul, pârcălabul Orheiului, credinţa panului Mălaiu Petru postelnic, credinţa panului Grigore spătarul, credinţa panului Iane vistiernicul, credinţa panului Bucium paharnicul, credinţa panului Bilăi stolnicului, credinţa panului Necoară comisul şi credinţa tuturor boierilor noştri moldoveni mari şi mici.

Iar după viaţa noastră pe cine îl va alege Dumnezeu din copiii noştri sau din neamul nostru sau iarăş pe oricine îl va alege Dumnezeu să fie Domn Ţărei noastre moldoveneşti, acela să nu strice dania şi întăritura, ci să le dea şi să le întărească că şi noi le-am dat şi le-am întărit pentrucă le este lor dreaptă cumpărătură dela însăşi Domnia Mea.

Şi pentru mai mare putere şi întăritură a tuturor celor mai sus scrise am poruncit ca să se scrie şi pecetia noastră, să se atârne de această cinstită carte a noastră.

A scris Cristea Mihăilescu în Iaşi la anul 7082, luna Mai, 10 zile.

eu Ion Voevod şi feciorul nostru Pătru.

Documentul original se află la mine şi l-am publicat cu facsimil în *Documente moldoveneşti privitoare la Românii de peste Nistru*, extras din *Moldova Nouă*, anul VI, 1942, Bucureşti, p. 11.

Interesul său deosebit stă în înrudirea prezumată ce se trage din coproprietatea celor doi titulari ai documentului Ion Golăi, marile logofăt şi Ieremia pârcălabul.

Documentele publicate în acest volum ne dau indicaţii asupra descendenţilor lui Irimia pârcălabul. Ii cunoaştem doi copii şi anume Gavril eromonahul, egumenul Bistriţei şi Frăsina, căsătorită cu Simion Portărescu, care a avut numeroşi urmaşi. Documentele mai vorbesc şi de doi copii ai Tudorei, soţia lui Eremia pârcălabul şi anume popa Toader şi Ileana. Asupra urmaşilor lui Simion Portărescu a se vedea însemnarea noastră la p. 217. Vom reveni cu altă ocazie asupra descendenţilor lui Irimia pârcălabul.

Cf. Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Ion Vodă cel Cumplit*, ed. I, Bucureşti, 1865, p. 233; ed. II, Bucureşti, 1894, p. 226. — Sever Zotta, *O mistificare genealogică: Ieremia Golia*, în volumul omagial: *Inchinare lui Nicolae Iorga cu prilejul împlinirii vârstei de 60 de ani*, 1931. Cluj, pp. 431—433.

Interesul actual al documentului este acela al jurisdicţiunei domnului Moldovei asupra unor locuri de moară *de ceia parte a Nistrului*, care, totuşi se află, *în Ţara noastră, a Moldovii.*

11.

1582, Decemvrie 13. Iaşi.

Petru Voevod întăreşte Anei, jupâneasa lui Ioan Golăe, fostul logofăt şi copiilor ei Mihail şi Cristina satul Golăeşti cu mori pe Răut, pe care l-a avut Ion Golăe cu ispisoc de danie şi de cumpărătură dela Ion Voevod. (Original).

Иѡ петрѣ воевода божїю милостїю господарь земли молдаксконі.

ож прїндошѫ прѣд нами и прѣд нашеми молдакскими болѣри анна жѹпанница нашемѹ вѣрномѹ Іѡн голѣи бившїи логофет и сынь емѹ михаил и дочка емѹ крстина оумолити и въпросити от господсткоами лист за потврьждение от испсок за даанїе и за кѹпеж що имал Иѡн голѣи бив логофет от иои воевод едно село на ръвтѣ и съ млини ѹ ръвтѣ где сѣ тепер именѹет голѣещїи таж господсткоами и съ нашего съвѣта искахом и ѡбрѣтохом аж ест им правоа отниѹ и даанїе. Тѣм рад и господсткоами дадох и пот-

кръдих анни жѹпаници Іѡнѹ голъи бик логофет и сыном еим михаил и крстини тое прѣдреченное село голъещїи що на ръвтѣ и съ млини оу ръвтѣ како да ест им село и исписок съ въсем доходом и ин да сѧ не ѹмишает прѣд сим листом нашим.

пис оу Ꙗш въ лѣт ҂зча, дек гı.

господинь реч.

L. P.

† андрею логофет ѹчил.

† рошка.

Traducere.

Io Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţărei Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri moldoveni, Ana, jupâneasa credinciosului nostru Ion Golăe, fostul logofăt şi cu fiul ei Mihail şi cu fiica ei Cristina, rugându-se şi cerând dela Domnia Mea carte de întăritură pe ispisocul de danie şi de cumpărătură ce a avut Ion Golăe, fost logofăt dela Ion Voevod, un sat pe Răut şi cu mori în Răut, unde se numeşte acum Golăeştii. Deci Domnia Mea şi cu sfatul nostru am cercetat şi am aflat că le este lor dreaptă ocină şi danie. Pentru aceia şi Domnia Mea am dat şi am întărit Anei, jupâneasa lui Ion Golăi, fost logofăt şi fiului ei Mihail şi Cristinei acest mai sus zis sat Golăeşti, ce este pe Răut şi cu mori în Răut, ca să le fie lor sat şi ispisoc cu tot venitul şi altul să nu se amestece peste această carte a noastră.

S'a scris în Iaşi la anul 7091, dec. 13.

Domnul a spus.

(L. P.)

Andrei logofăt a învăţat.

Roşca.

Originalul şi un suret în colecţia mea.

Locul identificat în documentul din 1574, Mai 10, sub denumirea de *loc la capătul Peşterii, din sus de vechiul Orheiu, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de Chişinău,* a devenit sat şi s'a numit Golăeşti, după numele proprietarului. E satul Trebujeni de astăzi.

12.

1588, August 4. Iaşi.

Petre Voevod, confirmând împărțirea făcută între jupâneasa lui Golăe logofătul şi jupâneasa lui Eremia pârcălabul, întăreşte Golăiesei jumătatea de sat din Golăeşti pe Răut şi jumătatea de sat din Oxintia, o moară la Mihăilaşa și cu Stuhucinile, loc de folosința acestei mori. (Original).

петръ воевода божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

ѡж прїидѣ прѣд нами и прѣд нашими болѣри великими и малими кнѣгинѣ голъю логофет и съ кнѣгинѣ еримїеи пръкълаб по их доброи воли никим нипонъждени а ниприсиловани и раздѣлили соби своих правїи отнини и викȣпленїи двѣ селове что имали ȣ волост орхенскомȣ на имѣ голъещїи и оксентїꙗ и досталос къ част кнѣгини голъꙗс половина село от голъещи вишна част и съ млин ȣ ръвтѣ под пещере и съ едно мѣсто от перемȣр над млинȣ что ест за годованїе тои млини под пещере и половина село от оксентїꙗ нижна част и съ двѣ млини от ниж что сȣт ȣ ꙗхȣрлȣк и съ мѣсто за сѣдник ȣ нистрȣ ȣпротив млинам а пак къ част кнѣгинѣки Єримїи досталос половина село от голъещи нижна част и съ млин ȣ ръвтѣ ȣ противъ фередѣом и половина село от оксентїꙗ вишна част и съ двѣ млини ȣ ꙗхȣрлȣк от више и съ мѣсто за сѣдник ȣ нистрȣ ино ми видѣвши их за добро волною токможȣ и раздѣлѣнїе что соби раздѣлили а мы такождери и от нас дали и потвръдили кнѣгини голъꙗси тот и прѣдреченїи част за отнини от голъещи и от оксентїꙗ како да ест еи ї от нас и съ въсѣм доходом ин дас неȣминает и такождери дали и потвръдили есми кнѣгини голъꙗси една млин где сѣ зовет ȣ михъилаша и мѣсто за годованїе тои млина что сѧ зовет стȣхȣчиниле подли част голъещими от виш что таа млин била даанїе голъи логофет от господствами от исписок за данїе что имал от господствами како да ест еи и от нас съ въсѣм доходом ин да сѧ не ȣминает.

† господинъ реч.

пис ȣ ıас лѣт ҂з҃ч҃ѕ аг҃ст д҃.

L. P.

строич вел логофет ȣчил и искал.

† андреи.

Traducere.

Petre Voevod cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţărei Moldovei. Adică au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri mari şi mici jupâneasa lui Golăe logofătul şi cu jupâneasa Eremiei pârcălabul de a lor bună voe de nimeni silite, nici asuprite şi şi-au împărţit ale lor drepte ocini şi cumpărături, două sate ce au avut în ţinutul Orheiului, anume Golăeştii şi Oxentia şi a căzut în partea jupânesei Golăesei o jumătate de sat din Golăeşti, partea din sus şi cu moară în Răut sub Peşteră şi cu un loc din şanţ asupra morii, care este spre folosinţa acestei mori de sub Peşteră şi jumătate de sat din Oxintia, partea din jos şi cu două mori din jos ce sunt în Iahurluc şi cu loc de aşezare în Nistru în dreptul morilor. Iar în partea jupânesei Irimiei a căzut jumătate de sat din Golăeşti partea de jos şi cu moară în Răut în dreptul Feredeilor şi jumătate de sat din Oxintia partea de sus şi cu două mori în Iahurluc din sus şi cu loc de aşezare în Nistru. Deci noi văzând a lor de bună voe tocmeală şi împărţeală, ce s'au împărţit şi noi de asemenea şi dela noi i-am dat şi i-am întărit jupânesei Golăesei aceste mai sus zise părţi de ocini din Golăeşti şi din Oxintia, ca să-i fie ei şi dela noi şi cu tot venitul şi altul să nu se amestice. Şi asemenea i-am dat şi i-am întărit jupânesei Golăesei o moară, unde să numeşte la Mihăilaşa şi loc de folosinţa acelei mori ce să numeşte Stuhucinile, lângă partea Golăeştilor din sus, care această moară a fost danie Golăi logofătul dela Domnia Mea din ispisoc de danie ce a avut dela Domnia Mea, ca să-i fie ei şi dela noi cu tot venitul şi altul să nu se amestece.

Domnul au zis.

Scris în Iaşi, anul 7096, august 4.

(L. P.)

Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

Andrei

Originalul la dispoziţia mea, publicat de mine în *Documente moldoveneşti privitoare la Românii de peste Nistru*, extras din *Moldova Nouă*, VI, Bucureşti, 1942, p. 13.

Subliniem faptul că locul pustiu dăruit în 1574 s'a numit în întregimea lui Golăeşti, deşi jumătate aparţinea soţiei lui Eremia pârcălabul.

13.

1591, Noemvrie 20. Iaşi.

Ieromonahul Gavril, egumenul sfintei mănăstiri Bistriţa, vinde lui Gorciul aprodul a treia parte din partea de sus din Trebujeni cu a treia parte de moară la Feredeu, cu şapte sute de zloţi tătăreşti. (Original).

Се аз ермонах Гавриаїе Їгȣмен от Стаа монастир рекомаа Вистрица свѣдителствȣю сим записом моим сам на себе никим непонȣфден а ни присилованнѵ по своеи доброи воли и продал ꙗк своа правда отнинȣ и дѣдинȣ от по'овина село от Тръбȣжен ȣ волост Орхею третаа част вишнаа част и съ третаа част за млин от Фъредеȣ за седмъ сот злат татарских та ꙗк продал панȣ Горчюл апрод и въставише пан Горчȣл апрод и заплатил въсе испълно ȣ рȣки наши тих вишписанних седмъсот злат татарских сего радї да бȣдет емȣ от нас отнина и дѣдина и ин никто да сѣ не ȣмишает от братїи наших или от нашего рода бȣд кто бȣдет за сїе пишем и свѣдителствȣем да сѣ знает.

† пис ȣ Ꙗс ват з҃р ноев к҃.

L. P.

Traducere.

Adică eu, eromonahul Gavril, egumenul dela Sfânta mânăstire numită Bistriţa, mărturisesc cu acest zapis al meu singur, de sine de nimeni silit şi nici asuprit, ci de buna mea voie şi am vândut dreapta mea ocină şi moşie din jumătate de sat din Trebujeni în ţinutul Orheiului a treia parte, partea de sus şi cu a treia parte de moară dela Feredeu, drept şapte sute de zloţi tătăreşti, acecsta a vândut-o panului Gorciul aprod şi s'a sculat pan Gorciul aprod şi a plătit tot deplin în mânile noastre toţi mai sus scrişii şapte sute de zloţi tătăreşti.

Pentru aceasta să-i fie dela noi ocină şi moşie şi nimeni să nu se amestece din fraţii noştri sau din neamul nostru, oricine ar fi. Pentru aceasta scriem şi mărturisim ca să se ştie.

Scris în Iaşi, la anul 7100, Noemvrie 20.

(L. P.)

Colecţia mea.

Eromonahul Gavril a fost fiul lui Eremia pârcălabul, despre care se discută dacă făcea parte din familia Golia. Vezi în acest volum doc. nr. 10, 19.

14.

1591, Decemvrie 27.

Aron Voevod întăreşte Gorciului aprodul stăpânirea asupra unei părţi de moşie din jumătate de sat din Trebujeni, din ţinutul Orheiului, a treia parte, din partea de sus, cumpărată de el dela eromonahul Gavril, egumenul mănăstirii Bistriţa. (Suret).

Suret di pi ispisocul ot Aron Vodă din leat 7100, dec. 27.

Adecă au venit înnaintea noastră şi înnaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boiari, rugătoriul nostru ermonah Gavriil egumen dela Sf[â]nta mănăstire Bistriţa de nime silit nici asuprit, ce de a lui bună voie şi au vândut a sa driaptă moşie din giumătate de sat de Trăbujani, ce este în ţinutul Orheiului a triia parte, partea din sus drept 700 zloţi tătărăşti. Pre aceia au vândut-o slugii noastre Gorciului aprod şi s'au sculat sluga noastră Gorciul aprodul şi au plătit deplin acei mai sus scrişi bani. Deci şi noi dacă am văzut de bună voe tocmal[ă] şi plată deplin şi dela noi aşijderea am dat şi am întărit pre acea moşie mai sus scrisului slugei noastre Gorciului aprod cu loc de moară, cum ca să-i fie lui driaptă moşie şi cumpărătură în veci neclintită. Şi altu să nu să amestece.

Suretul în colecţia mea.

15.

1593, August 11.

Ieremia Movilă Voevod, reînoind un hrisov dela Ion Vodă, furat din casa popii Drăgan din Suceava, întăreşte Anei jupâneasa lui Golăe logofătul cu fii săi Mihai, Cristina şi Ştefan şi Frăsinei, fata Irimii pârcălabul, Oxintia şi locul de la capul Peşterei, din sus de vechiul Orhei, mori în Răut cum şi patru mori de ceia parte a Nistrului, în gura Iahurlucului. (Suret).

Suret di pe ispisocul ot Eremiia Movila Voevoda din leatu 7101, ac. 11.

Adecă au venit înnainte Domnii Sale şi înnaintea boiarilor Domnii Sale Ana, giupâniasa lui Golăe logofăt şi cu fiii săi Mihaiu şi Cârstîna şi fiiul ei Ştefan şi Frăsina, fata Eremiei, biv pârcălab şi s'au jeluit cu mare jalobă şi cu mare mărturie cu boiari şi cu

slujitori de frunte din curtea Domnii Sale şi cu mulţi oameni buni şi cu popa Drăgan din târgu din Suceavă aşe zicând precum direasă de cumpărătură ce au avut ea dela acest Ioan Vodă pe 2 locuri din pustie: un loc pe Nistru unde să chiamă Ocsentiia, între Molovata şi între Mogşiia cu locuri de patru mori pre de ceia parte de Nistru în pâraie, în gura Iahurlucului unde cade în Nistru, alt loc la capul Peşterilor din sus de Orheiul Vechiu, unde cade drumul Orheiului vechiu în Răut în vad pe din sus de Chişinău, supt stăncă pre de ceia parte de Răut, dispre Nistru şi cu 2 mori în Răut, care le au cumpărat dela Ion Voevoda drept 8 cai buni şi drept 400 zloţi tătărăşti din ispisoc de cumpărătură dela Ion Voevoda şi uric de la Domniia Sa, ce au avut giupâniasa Golăias pre a triia parte, parte din sus din giumătate de sat ce să chiamă Golăeştii, ce sint în capul Peşterilor pe din sus de Orheiul vechiu, între Molovata şi între Mogşiia, unde cade drumul Orheiului vechiu, pre cari au cumpărat dela Gorciul aprodul, acele dreasă le au furat din casa popii lui Drăgan din Suceavă. Deci Domniia Sa văzind a lor mare jalobă şi cu mare mărturie Domniia Sa iarăş i-au făcut ei întărire şi au dat ei acele mai sus scrisă moşii cum ca să-i fie ei şi cuconilor ei dela Domniia Sa cu tot vinitul, iar de s'ar afla în vreo vreme, sau să vor ivi acele dreasă, şi or vrea să pârască cu dânsăle, sau să zică pe cum au cumpărat acele moşii, sau vor zice că li-i schimbătură, unii ca aceia să fie de mare ruşine şi ca să-ş plătiască capetile, căci le au furat, după cum mai sus scrie. Şi ca să nu aibă credinţă şi altul să nu să amestice.

S'au tălmăcit în şcoala sloveniască, leat 1741, mai 13.

Originalul publicat de mine, *op. cit.*, p. 14. Vezi mai sus p. 23.

16.

Fără veleat (cca 1600).

Ionaşcu Bărboşel din Biliceni vinde lui Nicoară logofătul a cincea parte din jumătate de sat din Dereneu. (Regest).

Tălmăcirea unui zapis din limba sârbească, împreună cu urghinal, dela Năvrăpescul jîcniceriu i Hraniţă diiacu i Ursu din Mihalaşa i David din Ciulucani i Şanţa aprodul din Vovineşti i Portărescul din Biliceni şi Rusul din Spanciocani precum înnainte lor au venit Ionaşcu Bârboşăl din Biliceni şi de a sa bună

voe au vândut a sa driaptă ocină din sat din Dereneu, din a cince parte din giumătate de sat, cât lui i să va alege, drept 66 de taleri aceia au vândut-o lui Necoară logofăt.

Extras din hotărîrea din 1823, Ianuarie 9 a Verhovnoi Sovetului Oblastiei Basarabiei. Acad. Română. Pachet de doc. basarabene, neinventariat.

Cf. pentru datarea regestului Năvrăpescul biv jicnicer în 1606, Aprilie 2 în Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, V, p. 239.

17.

1602, Fevruarie 24.

Ieremia Voevod întărește împărțirea moșiilor și țiganilor lui Bucium vornicul între Antemia, văduva lui și Grigore Bucium cu ceilalți frați ai săi, feciorii vornicului Bucium. Intre moșiile lui Bucium vornicul erau în ținutul Orheiului a treia parte din Echimăuți și a treia parte din Saharna. (Suret).

† Suret dipe un ispisoc dela Irimie Vodă, 7110, fev. 24.

Adică au vinit înnainte noastră și înnainte a lor noștri boiari Anthemie, giupăniasa răpăosatului Bucium vornicu și au jăluit pe ficiorii săi Gligori Bucium pe cum n'au putut să s[ă] așeză întru dânșii singuri cu moșiile și cu viili și cu țigani, numai înnainte noastră și înnainte a tot svatul nostru așe s'au tocmit și s'au așezat întru sini: unde s'au ales osăbită parte a răpousatului Bucium vornicu de moșii și de vii și de țigani și partea giupânesii lui iar osăbită și s'au vinit în parte lui Bucium vornicu giumatate de sat de Crainici pe Polucini și cu Poenili și satul Faurii cu vad de moară și satul ce să chiamă Lunca Mare cu vad de moară și giumatate de sat Oteștii cu vad de moară în Răcătău și giumatate de sat de Buciulești cu vad de moară în Bistriț și giumatate de sat Găureni pe Prut și a trie parte de sat de Echimăuți în ținutul Orheiului și a trie parte de satul Săharna și satul Boșotenii pe Bistrița cu vad de moară și a patra parte de satu Poienile la Vaslui și 2 fălci de vii în dialul Horodiștii, lângă Cotnari și 1 falce de vie în Zlodiica și iară 21 de sălași de țigani anume Țaga țiganca și Vasili sin Isac și Crăciun sin Isac și Ion Nodă și Ion Roșca și Paraschiva și Iachim și Purice și Gligori sin Petrii și Năgoș și Sima și Mușatu și Badă și Mana și Vasili Căras și Slav căldărar și Gligori sin Candachii și Stoica lăutar și Avram tij și

Ion tij şi Cioban. Şi iarăş locurile şi părţili giupănesii ce i s'au vinit: satul Năneştii şi cu hotarul Unghenii şi giumatate de sat Horgeştii pe Răcătău şi cu vad di moară şi a patra parte din sat din Găleşti pe pârîul Răcătăul şi a patra parte Bizigheşti cu moară şi a patra parte satul Poenili la Tecuci şi giumatate de sat de Voineşti şi a patra parte de sat Corneştii dela Cârligătură şi a patra parte de sat de Porosălnici tij i trii fălci de vie la Cotnar, 2 fălci la dialul Horodiştii şi 1 falci la Zlodiica şi şease sălaş de ţigani anume Isaico şi Onea şi Mănelea şi Colţul i Stoica sitar i Vasili cuhar şi celi mai de sus scrise părţi cari s'au vinit parte răpăosatului Condre Bucium vornic, s'au dat să le ţie şi să le stăpânească ficiorii lui aceste părţi de moşii şi de vii şi 21 di sălaş di ţigani, iar părţile de moşie şi de vii şi de 6 sălaşi de ţigani s'au dat să li ţie giupăniasa sa şi să fie volnic cu cari cum va vrè să facă, singur ce va vre.

Deci dacă s'au aşezat de bună voia şi noi văzând bună tocmală întru dânşii şi înnainte noastră şi a tot svatul nostru, datu-li-am şi li-am întărit lor, pe celi mai de sus scris moşii şi alesă parte lui Bucium, osăbit şi parte giupânesii iar osăbit, de acum să fie a lor cu tot vinitul.

let 7248, iuni.

Petriceico vel logofătu [1]).
Sturzea vel logofăt.

Vasilco

Academia Româna, ms. 4079, fila 132.

18.

1602, Fevruarie 27. Iaşi.

Ieremia Movila Voevod întăreşte stăpânirea lui Dancu din Orheiu asupra unui loc pe apa Vaticiului, cu mori şi fânaţ pentru care a dat domniei un cal. (Original).

† Єремїа могила воевода божїю милостїю господаръ земли молдавскои. Дал есми сеи лист господствами сем8 человѣкъ на име данко от wрхею на то он да ест моцен и силен и сим листом господствами держатї и обранити свою правою отнин8 едно мѣсто

[1]) Iscălitura Petriceico logofăt s'a scris odată spre a se înlocui cu aceea a lui Sturza şi apoi s'a scris din nou de altă mână şi cu altă cerneală.

иже имает на рѣцѧ Катꙋч и млин иже имает и єдно сѣно иже бъдет томо покосено и ѡт иж млинок и ѡт ше млинок да им[ает...
ат късе колико бъдет по на его то и никто да на им[ает] ни жаднаа дѣло понеж он дал єдин кон господсткамн радї тое мѣсто протож никто да не смѣет емꙋ опирати или або робити (?) по сїа реч господсткамн.

L. P.

пис ꙋ Іас къдѣт ҂зрї феб. кз.

† господнъ реч.

† великїи болѣри ꙋчили.

† Сава.

Traducere.

Ieremia Movila Voevod cu mila lui Dumnezeu, Domnul Ţărei moldovei am dat această carte a Domniei Mele acestui om cu numele Dancu din Orheiu ca el să fie tare şi puternic cu această carte a Domniei Mele a stăpâni şi a apăra a sa dreaptă ocină, un loc ce are pe râul Vatici cu mori ce are şi un fânaţ, ce-i va fi acestuia cosit şi dintre mori, dintre ...... mori, să aibă ...... tot cât va fi după el...... Şi nimeni să nu aibă nici o treabă pentrucă el a dat domniei mele un cal pentru acel loc. Pentru aceasta nimeni să nu îndrăznească a-l împiedica sau a lucra după acest cuvânt al domniei mele.

Scris în Iaşi în anul 7110 Fevruarie 27.

† Domnul a zis

† Marii boieri au învăţat

† Sava

Documentul în colecţia mea. Starea lui lasă de dorit. Citirea pe alocurea este cât se poate de dificilă. Din această cauză transcriem mai jos, un regest al aceluiaşi document cuprins într'o hotărîre cu data de 1818, Aprilie 30 a Departamentului al doilea al Ocârmuirei Oblastii Basarabiei, Presudsfia Politicească:

1-iu. 7110, Fevruar 4. Ispisoc dela Domnul Irimiea Movila Voevod prin care să cuprinde că pe Danciul din Orheiu, miluindu-l cu un loc domnesc pe moşie Vaticiul, cu mori câte sânt acolo, cu loc de câmpu şi arături, prin cât va ave acolo di trebuinţă îi întăreşte stăpânire, pentrucă şi Danciul încă au dat Domniei Sale un cal bun împotriva acelui loc.

Noi am citit numele celui dăruit данко. Regestul acesta vorbeşte de Danciul. Un alt regest din 1722, Septemvrie 20 vorbeşte despre Dancul (v. mai jos nr. 189).

19.

1602, August 21. Iaşi.

Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea jupânesei lui Golăe pe a treia parte din partea de sus din Trebujeni, partea călugărului Gavril, fiul lui Ieremia pârcălabul, pe care a cumpărat-o dela Gorciul aprodul. (Original).

† Єрими́ꙗ могила воевода божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Ож прїидоше прѣд нами и прѣд въсеми нашими болѣри молдавской кнѣгинѣ голъꙗсѫ съ добромꙋ мартꙋрїе и лист и запис от горчꙋл апрод иж за доброю волѣ его продает своа права отнинꙋ и викꙋпленїе что имал он от на гаврилїе юнокоꙋ из половин за село от голъещи из чѫст от вижнїе третаа част, чѫст из виш, чѫст гаврилїе юнокоꙋ сїꙋ еримїен пръкълаб и съ третаа чѫст замлеи что сѣ зовитъ до фередѣе где ꙋдарит дорог моловатеи через стак дорог тот вел. тѣт радї господствами съматрѣꙗща и послѣдствꙋꙗща тоꙗ съ доброю волѣ проданїе еще дали и поꙋтвръдили кнѣгинови гѡлъꙗсе [и сни еи крстина и михаил] [1]) тоа отнинꙋ и викꙋпленїе и истинним ꙗко да бъдет она дꙋжна и моцна съ сем листом господствами дръжати и ѡ[боро]нити своꙗ прав отнина исъ въсем доходом что бъдет ꙗко от селѣ на прѣд некто да не имает въ-лазити или въ нѣчто омишатис николеж на вѣки прѣд сеи листом господствами. так дат на ети инак не ꙋ... ни...

сам господин казал

пис ꙋ ꙗс въл[ѣ]т ҙрї авгꙋст ка.

(L. P.)

петричанко логофет ꙋч.

Traducere.

Eremia Movilă Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn Ţărei Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveni jupâneasa Golăiasă cu bună mărturie şi carte şi zapis dela Gorciul aprod care de bună voia sa vinde dreapta sa ocină şi cumpărătura ce a avut el dela Gavrilie călugărul din jumătate de sat din Golăeşti din partea de sus a treia parte partea din sus, partea lui Gavrilie călugărul fiul lui Eremia pârcălabul şi

cu a treia parte de moară ce se chiamă la Feredeu, unde loveste drumul Molavatei peste iaz, unde duce drumul. Pentru aceia Domnia Mea văzând și urmând această cu bună voie vânzare încă i-am dat şi i-am întărit jupânesei Golăiese şi copiilor ei Cristina şi Mihail această ocină şi cumpărătură şi adeverim ca să fie cu această carte a noastră tare și puternică să stăpânească şi să păzească dreapta sa ocină şi cu tot venitul ce va fi, ca de acum înainte nimeni să nu aibă a intra sau în ceva să se amestice, niciodată, în veci, împotriva acestei cărţi a Domnii Mele. Aşa.... şi altfel.

Scris în Iaşi, la anul 7110, august 21.

Insăși Domnul au poruncit.

(L. P.)

Petriceico logofăt a învăţat.

Documentul în colecţia mea.

20.

1603, Aprilie 12.

Ieremia Movila Voevod judecă pricina ce au avut Sacota vătavul și Lupan, feciorul Ţapului şi Magda, fata Dragăi cu rudeniile lor Gherman, Urîta şi Marina, feciorii lui Simeon pentru a patra parte din moşia Pohribeni, cumpărată de moașa lor Vasca Lehoaia dela Danciul Pohrib. (Suret).

Un uric depi ispisocul Domnului Irimie Movila Voevod din let 7111, apr. 12 cuprinzătoriu că au vinit înnainte sa şi a boerilor săi mari şi mici sluga sa Sacota vătavu şi Lupan ficiorul Ţapului i Magda, fata Dragăi şi cu alţi ai lor şi au pârît pe rudeniile lor Gherman şi Urîta şi Mărina cu fraţii lor, ficiori lui Simeon, toţi nepoţi Vascăi Lehoai pentru a patra parti din satul Pohribeni, ţinut Orhei zicând că moaşa lor Vasca Lehoae ar fi avându zapisi di cumpărătură şi urici dela Ilieş Vodă şi are parti di moşie ci au cumpărat-o dela Danciul Pohrib zet Gherman au răspuns că Urîta şi Mărina cu fraţii lor, ficior lui Simeon au făcut meşteşug şi au scris numili moşului lor Vasca şi tatului lor Simeon vrând să ţie singur. Şi au cercetat Domnie Sa şi au văzut că cu meşteşug au urmat vicleşug pârîții mai sus şi întăreşte stăpânire jăluitorilor dându moşie în patru părţi adică o parte Sacotă, di vremi ci au

cumpărat parte lui Toader drept 24 galbeni di aur, iar o parti ficiorului Măricuţii şi o parti ficiorului Simeon, toţi nepoţi Vascăi Lehoai cum si cuvini lor mai cu drept.

Extras din hotărîrea din 26 Noemvrie 1823 a judecătoriei ţinutului Orhei. In Pohribeni avea 3 bătrâni şi 17 stânjeni vistiernicul Grigore Sturza, care le dă zestre lui Alexandru Ghica biv vel spătar. Acesta le dă în schimb tatălui său logofătul C. Ghica, pentru ca şi acesta, la rândul său în 1795 să le transmită Sf. Spiridon din Iaşi. Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XV, pp. 153, 214.

21.

1603.

Ieremia Movilă Voevod rândueşte pe Danciul biv pârcălab ca după cererea jupânesei lui Golăe şi a lui Simion Portărescul să-i hotărnicească Goliesei o treime din jumătatea de sus a Golăeştilor, cumparată de ea dela Gorciul aprodul şi să aleagă şi hotarul Storjecilor dinspre Golăeşti şi cu moara dela Mihailaşa. (Suret).

Suret di pi o carte ot Ierimiia Vodă let 7111.

Scrie Domniia Sa la Danciul biv pârcălab, face ştire cum s'au pârît de faţă giupâniasa Golăiasă cu Simion Portărescul şi cu Ieremiia din Golăeşti pentru satul Golăeştii şi ei te au cerşut dela Domnie Mea ca să le fii lor hotarnec. Deci văzind cartea Domnii Mele, iar tu să aibi a strânge oameni buni din sus şi din gios şi să înparţi precum va fi mai cu dreptul, cu sufletile voastre de satul Golăeşti ce-i este ei cumpărătură dela Gorciul aprodul din giumătate de sat a triia parte, partea din sus. Pre aceia au cumpărat din sat şi din câmpu şi cu mori, pre unde au hotărît Bălţatul logofătul. Aşijderea ca să alegi şi hotarul Storjecilor dispre Golăeşti şi cu moara dela Mihăilaşa, care vatra satului Mihăilaşii este dispre răsărit, iar moara dispre apus. Şi locul satului merge pre dispre amândoaî părţile Răutului, pre unde au hotărît Bucium vel vornec şi pre unde de în veaci au lăcuit şi să pui stâlpi în sat şi în cânpu şi în ţarină şi pretitinderea precum vii afla mai bine şi să ne faci ştire.

Originalul la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 125, fila 307. Documentul s'a publicat de L. T. Boga în *Documente basarabene*, VI, nr. IV, p. 8. Ne îngăduim să publicăm totuşi suretul, din cauză că înseşi numele hotarului Storjecii, este rupt în documentul original.

22.

1603, Decemvrie 4. Văsieni.

Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea pităreilor Ioachim şi Onciul asupra părţei de moşie din Mihăilaşa din ţinutul Orheiului, cumpărată de ei dela Văscan, fiul Dodosei. (Original).

† Иѡ еремїа могила воевода божїю милостїю господарь земли молдавской. ѡж прїидошѣ пред нами и пред ѹсими наши молдавскими болѣри въскан синѹ додошѣ от михъилашѣ от волост орхенскомѹ за доброю волю неким нипонѹжденой а ни присилован и продал своею правою отнинѹ и дѣднинѹ от село михъилашѣ част ег что сѣ им изберет та продал въскан слѹгам намим іаким и ончюл питъреи от михъилашѣ за петдесѣт талер сръбрьних и такождере въсталшїи слѹгам нашим іаким и ончѹл питъреи и заплатиаи ѹсих тих пинѣзи іакож виш сѹт писан. а ми такождере и от нас дали и потвръдили слѹгам нашим іаким и ончѹл како да ест им отнина и кѹпежнїе и съ въсем доходом и ни да сѧ не ѹмишает прѣд сим листом нашим.

† пис ѹ въсїіани вълѣт з҃рві҃ дек д҃.

† господнъ казал.

† великїи логофет ѹчил и искал.

† дѹмитрѹ

Traducere.

Io Ieremia Movila Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn Ţărei Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveni Văscan, feciorul Dodoşei din Mihăilaşa din ţinutul Orheiului de a sa bună voe de nimeni silit, nici asuprit şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie din satul Mihăilaşa, partea lui ce i să va alege. Aceasta a vândut-o Văscan slugilor noastre Ioachim şi Onciul pitărei din Mihăilaşa pentru cinzeci de taleri de argint şi deasemenea s'au sculat slugile noastre Iachim şi Onciul pitărei şi au plătit toţi aceşti bani cum sunt scrişi mai sus.

Şi noi de asemenea şi dela noi am dat şi am întărit slugilor noastre Iachim şi Onciul ca să le fie lor ocină şi cumpărătură

și cu tot venitul. Și altul să nu se amestece înaintea acestei cărți a noastre.

Domnul a poruncit.

Scris la Văsieni în anul 7112, dec. 4.

Marele logofăt a învățat și a iscălit,

† Dumitru

Originalul la Academia Română, doc. nr. 5—CXL. Cf. *Creșterea colecțiilor*, XIX, p. 221. Vezi și mai jos doc. nr. 35 din 1611, August 23.

Imi mai este cunoscut un act dela Irimia Movilă, datat tot din Văsieni la 21 Decemvrie 1603. (Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XX, p. 123). Asupra acestei deplasări voevodale în ținutul Orheiului, vezi: Aurel V. Sava, *Doc. lăpușnene*, p. 33 în notă).

23.

1604, Mai 10. Iași.

Ieremia Movilă Voevod întărește stăpânirea lui Cristea sulgerelul asupra unei treimi din partea Nastei din Corotceni pe Molovateț, treime cumpărată dela Nastasia Oloaga, fata Nastei, nepoata lui Iosip. (Original).

† Иѡ Єремїа могила воевода божїю милостїю господаръ земли молдавской.

ѡж прїидошѣ прѣд нами и прѣд нашими болѣри настасїꙗ ѡлоага дочка настѫ внѹка юсип по еи доброи волѣ никим непонѹждена а ни присилована и продала свою правою отнинѹ и дѣдинѹ от своих правих и питомих привилїе третаа част от част матери еи насти ѡт коротчѣни что на моловате и съ мѣсто за стави и за млини что с изберет третаа част; та продала кръстѣ слѹжерел за два десѣт и шест талере сребрънихъ. того радї како да ест емѹ и от нас отнина и викѹпленїе съ въсем доходом и ин да с не ѹмишает.

пис ѹ ꙗс лѣт ҂зрвї, маи ї,

† гднъ реч.

(L. P.)

† строич вел логофет ѹчил и искал

строич логофет.

† еремїꙗ въсѣнѹл

Traducere.

Io Ieremia Movila Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn Ţărei Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră şi înaintea boerilor noştri Nastasia Oloaga, fata Nastei, nepoata lui Iosip de a ei bună voe de nimeni nevoiţi, nici siliţi. Şi şi-a vândut a ei dreaptă ocină şi moşie din a ei drepte şi de baştină privilegii a treia parte din partea mamei ei Nastei din Corotceani, care e pe Molovatee şi cu loc de iaz şi de moară cât se va alege a treia parte. Acestea le-a vândut Cârstei sulgerel pe douăzeci şi şase de taleri de argint. Pentru aceia să-i fie şi dela noi ocină şi cumpărătură cu tot venitul şi altul să nu se amestece.

Domnul a zis.

Scris în Iaşi, anul 7112, mai 10.

(L. P.).

Stroici vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

Eremia Băseanul

Originalul la dispoziţia mea.

La acest document se referă un fragment din ispisocul cu data de 1609, august 16 al lui Constantin Movilă Voevod publicat de L. T. Boga în *Documente basarabene*, XIV, p. 7. La acea dată Cristea sulgerelul, ajuns Cristea păhărnicelul vinde şi el la rândul său a treia parte din Coropceni postelnicului Chiriţă Dumitrachi Paleologul.

In 1817 satul Coropceni aparţinea domniţei Catinca, fiica logofătului Constantin Ghica (I. Halippa, *op. cit.*, III, 131).

24.

1604, Mai 20.

Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Apostol paharnicul cu fraţii săi, nepoţii lui Isai Morozanul şi lui Gheorghe cu fraţii săi, nepoţii lui Ioan Papa asupra satului Terşiţeii de pe Dobruşa, dela ţinutul Orheiului. (Regest).

7112, Mai 20. Un suret de pe un ispisoc dela Irimiia Vodă cu care întăreşte unui Apostol paharnicul şi fraţilor săi şi rudeniilor lor, nepoţilor lui Isai Morozanul şi lui Gheorghii cu toţi fraţii şi rudeniile lor, nepoţii lui Ioan Papa pe a lor driaptă ocină şi moşii satul Trăciţăi pe Dobruşa la ţinutul Orheiului, asupra căruia sat au avut şi dresuri dela bătrânul Ştefan Vodă şi s'au strecat putre-

zind într'o groapă. Drept aceia li-au întărit stăpânire prin ispisocul acesta.

Din perilipsisul documentelor moşiei Terşiţeii dela ţinutul Orheiului a marelui logofăt Dumitraşcu Sturza cu data de 1784, Iunie 29. La Academia Română, nr. 80, CLXXV.

Din acelaşi perilipsis rezultă că în 1784 stăpâneau partea de sus a satului Morozăneştii şi Durăceştii.

25.

1607, Fevruarie 10.

Ghermănescu diacul şi cu rudeniile lui, feciori şi nepoţi lui Gavril şi Lupşei şi lui Ion vând lui Dumitrache Chiriţa marele postelnic un loc de sat Ghermăneştii, la Molovateţ, în ţinutul Orheiului. (Suret).

Suret de pe o mărturie de zapis iscălită de câţiva boeri mari din veleat 7115, fev. 10 dni.

Iată eu Crâste vel vornic de Ţara de Sus şi Orăş hetman şi Boul şi Voico visternici şi Vărăntar vel comis şi Ghenghe şi Ursul vornici de poarta şi Ionaşcu vel armaş şi Avram uşeriu mărturisim cu această scrisoare a noastră precum au venit înnaintea noastră Ghermănescu diiac şi rudeniile lui Onciul stolnicel şi Simion stolnicel şi Ileana şi cu alte rudenii ai lui, feciori şi nepoţii lui Gavril şi Lupşei şi lui Ion de a lor bună voe de nime siliţi, nici asupriţi şi au vândut ei a lor dreaptă ocină şi cumpărătură a părinţilor lor din ispisoc de mărturie ce au avut dela răposatul Eremie Voevod jumătate dintru un loc de sat care [este] pe din gios, la capul Culişăului, la capul Piscului, unde să înpreună văile ce sint pe Culişeu şi cu loc de iazuri şi de moară la Molovateţe ce-i în ţinut Orheiului. Aceia au vândut-o ei fratelui nostru dumisale lui Dumitrache Chirică vel postelnic drept doao sute taleri de argint şi le-au plătit lor deplin denainte noastră. Pentru aceia şi noi am făcut această mărturie dela noi dumisale Chiricii postelnic ca să-i fie lui de crezare, până când îş va face luiş şi dres domnesc. Şi peceţile noastre încă am pus cătră această carte a noastră ca să se ştie.

Au scris Nebojatco uricariu.

S'au tălmăcit de Gheorghie Eyloghi dascal 1780, noem 25 dni.

Suretul în colecţia Academiei Române, CXL — 213. In acelaşi depozit şi originalul 79 — CXXXIX. Cf. *Creşterea colecţiilor*, XIX, p. 222.

26.

1607, Fevruarie 24.

Simion Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Dumitrache Chiriţă marele postelnic asupra unui loc de sat Ghermăneştii la Molovateţ în ţinutul Orheiului. (Suret).

Suret depe ispisoc sirbesc dela Simion Moghila Voevod din veleat 7115, fev. 24 dni.

Precum au venit înnaintea noastră şi înnaintea tuturor boerilor noştri ai Moldaviei, a mari şi mici, sluga noastră Sava Ghermănescul diiac şi rudeniile lui Onciul stolnicel şi Simion stolnicel şi Ileana şi cu alte rudenii ai lor, feciori şi nepoţii lui Gavril şi Lupşei şi lui Ion, de a lor bună voe de nime siliţi, nici asupriţi şi au vândut a lor dreaptă ocină şi cumpărătură a părinţilor lor: jumătate dintr'on loc de sat ce este pe din gios, la capul Culişăului, la capul Piscului, unde să înpreună văile ce să numesc Ghermăneştii, la Molovatiţ şi cu loc de iaz şi de moară la Molovatiţă, ce este în ţinut Orheiului. Aceia au vândut credincios boeriului nostru dumisali Dumitrachi Chiriţii vel postelnic drept doao sute taleri de argint din ispisoc de mărturie ce au avut dela răposatul fratele Domniei Mele Erimie Voevod, ce au fost lor cumpărătură acel loc dela dum. Moghila vel logofăt şi dela fratele său Văscan pârcălab şi dela surorile lor Tudosca şi Anuşca din dres de baştină ce au avut ei dela Ilie Voevod.

Pentru aceia ca să-i fie lui şi dela noi acel de mai sus scris loc boeriului nostru de mai sus scris dum. Dumitru Chiriţă vel postelnic uric şi ocină şi cumpărătură cu tot venitul. Şi altul să nu să amestece.

S'au tălmăcit de Gheorghie Eyloghi dascal 1780, noem. 25 d.

Originalul în colecţia Academiei Române, 212—CXL.

27.

1607, Aprilie 15. Iaşi.

Nicoară Donici, fost pârcălab al Orheiului, dărueşte mănăstirei Secul nişte case cu tot locul lor şi cu dughene în târgul Orheiului. (Suret).

Suret tălmăcit de pe sărbie de pe scrisoarea de danie dela Nicoară Doniciu, ce au fost pârcălab Orheiului din leat 7215, april 15.

Adecă eu Nicoară Doniciu pârcălabul Orheiului, iată căutându la alţii ctitori şi miluitori ai sfintelor mănăstiri am râvnit şi am

dat şi am miluit dintru a noastră mică de Dumnezău dată avere, pe sfânta mănăstiri, cea din nou zidită, cari să cheamă Săcul, unde este hramul sfântului, slăvitului proroc şi înnainte mergătoriul, botezătoriul Domnului Ioan şi cinstita lui tăere, cu nişte casă şi cu tot locul lor şi cu dughene, care sânt în mijlocu târgului Orheiului, care sânt de noi făcute pi ai noştri drepţi bani şi cumpărătură şi după acest al nostru de bună voi, de mână făcut zapis, ca să aibă părinţii călugări dela sfânta mănăstiri să-ş facă lorîş îndreptări şi dila Mărie Sa milostivul Domn şi ca să aibă a ruga pe Domnul Dumnezău pentru greşalile noastre şi a născătorilor noştri, după rânduiala sfintii bisărici şi pominire a face din an în an, precum şi celoralanţi ctitori, iară după moarte me şi a jupânesăi meli, cini ar voi a să ispiti a strica această danie a noastră şi miluiri, den fiei noştri sau din neamul nostru, aciea să fie neertaţi dela Domnul Dumnezău, ci au făcut ceriul şi pământul şi dila toţi sfinţii şi să fii lor pârîş sfântul Ioan la straşnicul judeţi a lui Hristos. Iară pentru mai mare credinţa eu cu mâna me mai jos am iscălit şi pecetea mea am pus pe această scrisoare.

S'au scris în Iaş.

Necoara Donici am iscălit.

Trib. Lăpuşna, s. II-a, arhiva veche dos. civil nr. 1773/1822.

28.

1607, Aprilie 15. Iaşi.

Simion Movilă Voevod întăreşte dania unor case şi dughene din târgul Orheiului făcută de Nicoară Donici mănăsirii Secul. (Suret).

Suret tălmăcit dipi sârbie dipi ispisoc de întăritură dela domnul Simon Moghila Voevod din leat 7215, apr. 15.

Io Simion Moghila Voevod, cu mila lui Dumnezău Domn pământului Moldavei.

Iată au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noştri ai Moldavii mari şi mici al nostru credincios boeriu dumnalui Necora Donici pârcălabul Orheiului. De a lui bună voi de nimine silit nici asuprit au dat şi au miluit sfânta mănăstire di nou zidită ci să cheamă Săcul, unde este hramul sfântului, slăvitului Ioan înnainte mergătoriul şi botezătoriul Domnului şi

cinstita lui tăere cu nişte casă şi cu tot locul lor şi cu dughenile care sânt în mijlocul târgului Orheiului, care casă şi dughene sânt dintru a lui facere pi a lui dreaptă cumpărătură. Şi noi văzând a lui de bună voi danie şi miluire am dat şi am întărit mai sus scrisăi sfintei mănăstiri cele mai sus zisă casă şi dughene şi cu tot locul lor ca să fie lor şi dila noi ďanie şi întăritură cu tot venitul niclătit, niciodată în veciu, înnainte aciştii cărţi a Domnii Mele.

Domnul au zis.

S'au scris în Iaş.

Simion Voevod

Stroici vel logofăt au învăţat şi au iscălit.

Arh. Trib. Lăpuşna, s. II-a, arhiva veche a judecătoriei Orhei, dos. civil nr. 1773/1822.

29.

1607, Noemvrie 4. Iaşi.

Simion Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Dumitrachi vel postelnic pe a treia parte din partea Nastei din satul Corotceni de pe Molovateţ cu locuri de iaz şi de mori, pe care a cumpărat-o dela Crâstea Sulgerelul. (Original).

Нѡ Симеѡн Могила воевода божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

ѡж прїиде прѣд нами и прѣд нашими болѣри слуга наш крстѣ сулжерел по ег доброи волѣ никим непонуждени а ни присилован и продал своа праваа отнина и вик8пленїе от исписок от свѣто почившаго брату господствами Еремїа могила воевода третаа част от част насти от село коротчани что на моловатеи и съ мѣсто за ставки и за млини чтож он купил от настасїѧ ѡлога, дочка насти внука юсип. То продал нашему вѣрному болѣрину пану думитраки вел постелник за петдесѣт та[ле]ре сребрънихъ и заплатил ему исплъна от прѣд нами. тѣм радї како да ест ему и от нас урик и ѡтнина съ въсем доходом и ни да с не умишает.

пис у ıас влѣто ҂зрѕї, ноем д҃.

господинъ велѣл.

(L. P.)

вел логофт искал

дръдан тъутул

Traducere.

Io Simeon Movila Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn Țărei Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri sluga noastră Crâstea Sulgerelul de a lui bună voe de nimeni nevoit, nici silit și a vândut a sa dreaptă ocină și cumpărătură, din ispisocul dela sfânt răposatul fratele Domniei Mele Ieremia Movila Voevod, a treia parte din partea Nastei din satul Corotceni, ce este pe Molovateț și cu locuri de iaz și de mori pe care și el a cumpărat-o dela Nastasia Oloaga, fata Nastei, nepoata lui Iosip. Aceasta a vândut-o credinciosului nostru boer panu Dumitrachi marele postelnic pe cincizeci de taleri de argint și i-a plătit lui deplin dinaintea noastră. Drept aceia să-i fie lui și dela noi uric și ocină cu tot venitul și nimeni să nu se amestece.

Domnul a poruncit.
(L P.).
Scris în Iași anul 7116, noem. 4.
Vel logofăt a iscălit.
Drăgan Tăutul

Originalul în colecția mea.

30.

1609, Aprilie 8.

Constantin Movila Voevod împuternicește pe Simion și pe Damian cu răzeșii lor să stăpânească satul Chiperceni din ținutul Orheiului pe care Ion Rusulei cu răzeșii lui l-au vândut lui Vasile Lozenschi stolnicul. (Original).

† **Иѡ костантинȣ могила воевода божїю милостїю господар земли молдавскои.** Dat-am cartea Dumnii Mele slugii noastre lui Simion și lui Dămiian și tuturor răzășilor săi din sat din Piperceni de ținutul Orheiului ca să hie tari și putternici cu cartea noastră să-și ție satul lor Pipercenii cu toată ocină sa și cu vecinii și cu morili și cu hălăștei și cu pomături și cu viile, cu prisăcili cu tot hotarul de moșie, carele au fost dat și închinat părțile lor de Ion

Rusulei i răzăşii săi boiarinului nostru lui Vasilie Lozenschii stolnicul ...... de-acum înnainte nici o treabă să n'aibă cu satul lor şi cu moşie lor, nici cu vecinii ce să hie în pace satul şi vecinii lor de către ...... să-ş ţie ei satul ...... au fost de faţ ...... cini a hi ven[ind] în satul lor de ......ră pri la şi-ş vor hi l...... tust... să-i gonească din sat toţi să să ducă la [ormile s]ale de unde au fost şi ca să hie tari cu cartea noastră [şi] diregătorul boirescu şi vătămanul din satul lor, carele nu va să ias de bună voe sa, şi nu va asculta di carte Domnii Mele să-l scoaţă din sat afară...... şi să-l ucigă...... şi să-l scoaţă din sat afară...... preste cartea Noastră.

ѹ ıас лѣт ҂зрзї, ап. и҃.

сам господинъ реч.

Constantin Voevod

Originalul şi un suret la Academia Română, neinventariat.

Cuprinsul actului se întregeşte prin acela al documentului din 1612, Septemvrie 24, publicat mai jos, la nr. 38.

31.

1609, Aprilie 25.

Constantin Movilă Voevod milueşte mănăstirile Dragomirna şi Secul cu un iaz cu ezătură, pustiu, lângă Târgul Orheiu, pe apa Răutului. (Suret).

Suret di pi ispisoc dila Costantin Moghila Voevod scris sirbeşti în Iaş la anul di la zădirea lumii 7117, apriil 25.

In numile Tatălui şi a fiiului şi a Sfântului Duh, sfânta întru o fiinţă şi nedispărţită troiţă, iată eu robul lui Dumnezău, Iisus Hristos, mântuitoriul nostru şi adivărat închinători Sfintii Troiţ bogu, Costantin Moghila Voevod, cu mila lui Dumnezău Domn Ţării Moldaviei dila Domniea Me pre râvna ci către Dumnezău cu osârdnica dragosti către sfintile bisărici din toată inima me, cu luminat suflet dorind mântuire sufletească şi întru Dumnezău adormiţălor sufleti părinţilor mei, am miluit sfintili mănăstiri Dragomirna, undi esti hramul Pogorîrii Sfântului Duh şi mănăstirea Secul, undi esti hramul Tăerii Cinstitului cap sfântului proroc mergătoriul înnainte şi botezătoriului Ioan cu un iazi cu

ezătura pustiiu lângă Târgu Orheiu pi apa Răutului pi cari să-ş păzască şi să-ş facă şi mori, cari iaz mai înnainte era ezit încă di Alicsandru Voevod şi din vreme aceia, sânt trecuţ 55 ani pân la Domniea noastră şi nimi din Domni nu l-au fost înnoit după ci s'au rupt şi au stătut părăsit şi pustiiu, fără folosul nimărui. Drept aceia Domnia Me am dat acel iaz numitilor mănăstiri ca să ezască şi să-ş facă şi mori pentru folosul lor spre pominirea celor mai înnainte răposaţilor Domni şi să le fii moşii cu toati acareturile ci vor faci acolo şi cu toati folosurile nistrămutat niciodinioară în veci şi să să scrii în sfintile mănăstiri la pomelnic pi răposatu întru Domnu părinti Domnii Meli Irimiea Voevod, maica-me Elisaveta, fraţii Alecsandru şi Bogdan Voevod şi iarăş şi pi răposatul Domn Alecsandru Voevod cari mai înnainte au fost stăpân acelui iaz. Aceste toate de mai sus numite să fii lor şi dila noi danii şi miluiri nistrămutată niciodinioară în veci, iar cini să va ispiti să strîci această danii şi miluiri a noastră ce am dat di mai sus numitilor mănăstirilor, mai ales pentru multa cheltuială ci au să facă aceli mănăstiri pi acareturi ci au să facă, unul ca acela să nu fii ertat dila Domnul Dumnezeu, ci să-i fii pârîş însuş Domnul nostru Iisus Hristos şi a lui Pre Curată şi fără prihană purure fecioară, maica şi Sfântul slăvitul proroc şi botezătoriul lui Hristos Ioan şi mai mult nimi să nu să amestici înnainte aceştii cărţi Domnii Meli.

Insuş Domnul au poruncit.

Iscălit însuş Costantin Moghila Voevod.

Stroici vel logofăt.

Petraşco vornic ucinil uric.

Au scris Cerneaga.

(L. P. Dom.).

Am tălmăcit, iscălit căpitan Gavril Cosovschii biv tălmaci di Divan Cnejiei Moldaviei la anul 1820, apr. 7 în mănăstirea Curchi.

In colecţia mea.

Vestitul iaz al Orheiului n'a fost deci făcut de Domnul Vasile Lupu, cum scrie Dimitrie Cantemir în *Descrierea Moldovei*, fiind iezit încă din vremea lui Alexandru Lăpuşneanu.

32.

1609, Iulie 25.

Constantin Movilă Voevod întărește stăpânirea lui Hanțiu pitarul asupra a trei părți de ocină dintr'un sat indescifrabil din ținutul Orheiului, cumpărate dela nepoții lui Pătrășcanu biv pârcălab. (Regest).

2. 7117, Iuli 25. Cartea Domnului Constandin Movila Voevod cuprinzătoare că Nastasîia şi cu fratili ei Pavăl i Anghelina şi Frăsîna, ficiori Măricăi, nepoţi lui Pătrăşcanul biv pârcălab, di a lor bună voi după ispisoc şi o mărturii ci ave di mai înnainti, au vândut trii părţi ocină —, însă numili satului să vedi rupt şi nici cum nu să poati înţălegi — dela ţînutul Orheiului slugii domnii sali Hanţiu pitariu, ficiori Ghinii Dărdasca drept 310 taleri, cari hârtii iarăş să vedi însămnată di mincinoasă.

Tribunalul Lăpuşna, Arhiva veche, dos. 8715/1821, filele 345 verso şi 409 verso.

Hanţul pitarul este însă un nume cunoscut. A fost proprietarul moşiilor Neşcani şi Sferja din ţinutul Orheiului (vezi P. Mihailovici, *Documente din Basarabia* în *Arhivele Basarabiei* nr. 2/935, p. 166). O spiţă de neam a curgătorilor din Hanţul pitarul publicată tot de preotul Paul Mihailovici în *Buletinul Institutului social român din Basarabia*, I, 1939, Chişinău, p. 144). Este pomenit şi mai jos ca martor: Hanţul pitarul ot Sferja la [1614], Noemvrie 1 (v. doc. nr. 40).

33.

1610, Mai 16. Iaşi.

Pavel şi fratele său Toader vând lui Beldiman biv vornic de poartă, partea lor de ocină din satul Sămăşcani, din ţinutul Orheiului. (Suret).

Tălmăciri în limba moldovinească depe un zapis vechiu sârbăscu, scris în Eşu la let 7118, maiu 16.

Ursul marile pitar şi Gavril sulger şi Toader sulger şi Niţul vatav a vornicului Urechi şi Pleşa aprod, încredinţăm cu acest zapis al nostru, precum că au vinit înnainte noastră Pavăl şi fratele său Toader, feciorii [Armancăi] şi nepoţii [Armancăi] de nimine siliţi, nici asupriţi şi au vândut a lor driaptă ocină şi moşii parte lor câtă să va alegi din satul Sămăşcanii, ce este în ţinut

Orheiului, cu tot venitul, pe aceiaşi au vândut-o fratelui nostru Beldiman biv vornic de poartă, drept 30 taleri bătuţi şi le-a plătit lor toţi deplin denainte noastră în mânule lui Pavăl şi frăţîne-său Toader.

Deci noi văzând a lor de bună voia tocmală și plată deplin între dânşii şi spre mai mare credința am pus şi peceţili noastre cătră acest zapis al nostru.

Şi eu Başotă cămăraș am scris.

Ursul vel pitar am iscălit.

(L. P.).

S'au tălmăcit de Ioan Stamatie, biv vel pit la 1808, mart. 7 în Iaşi.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul II cu documente neinventariate.

Un act asemănător — « copie veche » — având data de 7119, Martie 27 Mihăilaşa la Academia Română, 73, CXXXVII. Cf. *Creşterea colecţiunilor*, XVII, p. 35.

Scriitorul zapisului este cămăraşul Gheorghe Başotă, Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XXIII, p. 11.

34.

1611, August 23. Iaşi.

Constantin Movilă Voevod întăreşte boerului său Beldiman biv vornic, cumpărăturile ce a făcut în trupul moşiei Sămăşcani din ţinutul Orheiului, dela nepoţii Armancei. (Suret).

Tălmăcire în limba moldovinească depe uricu vechiu sârbăscu dela Domnul Costandin Moghila Voevod din let 7119, august 23, scris în Eși de Bașotă.

Noi Costandin Moghila Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domnu Țării Moldovvii. Iată au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noștri ai Moldovii, a mari şi a mici, credincios boeriul nostru Beldiman biv vornic cu'n zapis de mărturii dela boeri și oameni buni dela David biv pârcălabul şi dela Gheorghii din Ciulucani şi Pleş aprodul şi Gheorghi Comş și Glighi aprodu și Ionașcu şi Negrul și Zbere Culcău și Gavril diiacul şi Drăgan stolnicul şi dela mulţi oameni buni, precum au venit înnainte lor Toader și fratele său Pavăl, feciorii Armancii și tiji ruda lor

Vasili, ficior lui Dumitru, nepot Armancii şi tij Nastasîia şi fratele ei Mihăil, ficiori Măricăi, tiji nepoţi Armencii şi tij Iachim [lipsă], nepot Armancii de a lor bună voia de nimi siliţi, nici asupriţi şi-au vândut a lor dreptă ocină şi moşii toată parte lor câtă să va alegi din sat Sămăşcanii, ce-i în ţinut Orheiului, din vatra satului, din apa şi din tot venit, pe aceiaşi au vândut-o mai sus numitului credinciosului boeriului nostru Nichifor Beldiman vornic, drept 70 taleri bătuţi şi le-u plătit lor toţi deplin denainte noastră. Deci noi văzând zapis lui de mărturii dela boeri şi dela oameni buni şi plata deplin, la aceasta şi noi dela noi i-am dat şi i-am întărit ca să-i fii lui dela noi ocină şi uric cu tot venit şi alt să nu să amestici.

Domnul au poroncit.

(L. P.)

Pătraşcu vel logofăt au învăţat şi au iscălit.

S'au tălmăcit de Ion Stematii biv vel pit în Iaş, la 1808, mart. 7.

Arhivele Statului, Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul III.

Incepând cu Nichifor Beldiman marele logofăt, vor stăpâni în Sămăşcani boieri din familiile cele mai însemnate ale Moldovei: Savin Prăjescu, Mateiaş Sturza, Gavril Palade, Grigoraş Hăbăşescu, Chiriac Sturza, Mihalache Sturza, Şerban Buhuş, etc.

35.

1611, August 23. Iaşi.

Constantin Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Onciul şi a lui Ioachim, asupra părţii de moşie din Mihăilaşa dela ţinutul Orheiului, pe care au cumpărat-o ei dela Văscan, feciorul Doduşei. (Original).

Іѡ Костантин могила воевода божїею милостїю господара земли молдавскои. ѡж прїиде пред нами и пред ѹсими нашими молдавскими болѣри великими и малими слѹѕи наш oнчюл и ꙗким съ едни запис за свѣдителство от болѣри и от людї добри ож прѣд кѹлкъѹ вътах и от Іонашко костескѹл вътах и от чолпан пътрашко дїꙗк како прїиде пред ними въскан сйъ додѹшѣ кнѹч

[1]) по скои доброю колю никим непонѹждеи а ни присилован и продал скоа прака отнинѹ и дѣдининѹ елико с изберет от село михъилаш что ѹ колост орхеюскои част емѹ съ късем доходом от катрѹ села и от полѣ и от кода и от повсѹдѹ та продали киш пишем іакимоки и ончюл за петдесѣт талери сребрених и заплатил им ѹсе испл'ьна от пред ними ино ми кидѣхом их доброю запис за м'ьртѹрїе и пл'ьною заплатѹ къ том и ми от нас дали и потк'рьдили естми како да ест им и от нас отнинѹ и ѹрик съ късем доходом и ин да с не ѹмишает.

пис ѹ іас кл'ѣто зрѳї, ак кг.

(Р.)

аз п'ьтрашко кел логофет ѹчил и искал.

† башот

Traducere.

Io Costantin Movila Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţărei Moldovei.

Adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveni, mari şi mici, slugile noastre Onciul şi Ioachim cu un zapis de mărturie dela boeri şi dela oameni buni, că înaintea lui Culcău vătaful şi a lui Ionaşcu Costescul vătaful şi a lui Ciolpan Pătraşcu diacul, cum a venit înaintea lor Văscan, feciorul Doduşei, nepot ...... [1]) de a lui bună voe de nimeni silit, nici asuprit şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie câtă i se va alege din sat din Mihăilaşa ce-i în ţinutul Orheiului, partea lui cu tot venitul din vatra satului şi din câmp şi din apă şi de pretutindeni. Aceasta a vândut mai sus scrişilor Ioachim şi Onciul pentru cincizeci de taleri de argint şi i-au plătit lui toţi deplin dinaintea lor. Şi noi dacă am văzut al lor zapis bun de mărturie şi plată deplină între aceasta şi noi dela noi i-am dat şi i-am întărit ca să-i fie lui şi dela noi ocină şi uric cu tot venitul. Şi nimeni să nu se amestice.

Scris la Iaşi în anul 7119, august 23.

Pătraşcu vel logofăt a învăţat şi a iscălit.

Başotă

Originalul la Academia Română. Pach. CXL, nr. 4. Pecetie mică rotundă pe hârtie aplicată. Cf. *Creşterea colecţiunilor*, nr. XIX, p. 222 şi Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XX, p. 194.

[1]) Loc liber în original.

36.

1612, Ianuarie 17. Iaşi.

Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea mănastirii Secul, asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, ce le are danie dela Nicoară Donici (Suret).

Suret tălmăcit de pe ispisocul de întăritură dela Domnul Ştefan Voevod din let 7120, ghen. 17.

Io Ştefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domnu pământului Moldovei.

Dat-am şi am întărit Domniea Mea rugătorilor noştri igumenului şi a tot soborul dela sfînta mănăstire Săcul, unde iaste hramul cinstitului şi slăvitului proroc şi înnainte mergătoriul şi botezătoriul Domnului Ioann şi cinstita lui tăere a lor drepte moşii şi strămoşeşti dintru a lor drept uric de întăritură, ce au avut dela răposatul Symion Voevod, nişti casă şi cu tot locul lor şi cu dughenele lor, care sânt în mijlocul târgului Orheiului, care acele casă şi dughenele le-au dat pre iale răposatul Doniciu pârcălabul, cei mai sus scrisă mănăsteri pentru sufletul lui şi a născătorilor lui. Pentru aceia ca să fie şi dela noi danie şi întăritură sfintei mănăstiri cu tot venitul şi altul să nu să amestice înnaintea aceştii cărţi a noastre.

S'au scris în Iaşi.

Sângur Domnul au zis.

Voico logofăt au învăţat.

Ionaşco

Trib. Lăpuşna, s. II-a: Arhiva veche a judecătoriei Orhei, dos. civil nr. 1773/822.

37.

1612, Mai 13.

Ştefan Voevod întoarce mănăstirei Golăi satele Oxintia pe Nistru şi Golăeşti pe Răut, pe care le luase Irimia Movilă Voevod, ca să le facă ocol cetăţii ce s'a apucat să facă pe apa Răutului, la Peşteră. (Suret).

Suret di pe ispisocul ot Ştefan Voevoda din leatu 7120, mai 13.

Adecă au vinit înnaintea Domnii Sale şi înnaintea boiarilor Domnii Sale rugătorii Domnii Sale, călugării dela Sfînta mănă-

stire a lui Golăe logofătul şi al Domnii Sale cinstit şi credincios boiarin pan Voico, marele logofăt, cu mare jalobă aşea zicând ei că când au fostu în zilele răposatului Eremiei Movila Voevoda, au avut gând ca să facă cetate la Peştire pe apa Răutului şi atuncea multe sate boereşti di prin pregiurul Peşterilor le au fost luoat şi le au făcut să fie ocol aceii cetăţi şi au vrut să le dea lor alte sate. Ce întru aceia n'au putut să facă acele schimburi, căci l-au apucat moartea şi atuncea s'au fost luoat şi aceste sate Ocsentie şi Golăeştii pe Răut şi au arătat înnaintea Domnii Sale şi direasă de cumpărătură dela Ion Voevod. Deci Domniia Sa dacă au văzut a lor drepte direasă ce au arătat ei înnainte Domnii Sale şi atâta jalobă şi strâmbătate, Domniea Sa s'au milostivit şi au întorsu lor acele mai sus scrise sate Ocsentiia pe Nistru şi Golăeştii pe Răut şi cu locuri de mori în Răut cum ca să le fie lor şi dela Domniea Sa drepte ocine şi moşii în veci şi altul să nu s[ă] amestece.

S'au tălmăcit în şcoala sloveniască leat 1741, mai 23.

Colecţia mea.

38.

1612, Septemvrie 24.

Ştefan Voevod dă rămaşi pe Pavel şi Ioan Rusulei cu alţi răzeşi ai lor în pricina ce au avut cu Simion spătarul, cu fratele acestuia Damian spătarul, cu Condrea vistierul, cu Ana si cu popa Orza, care au pus fierie, pentru o jumătate de sat din Chiperceni. (Suret).

Còpii dipi ispisocu sîrbescu dila Ştefan Vodă din anu 7121, septemvrie 24.

Venit-au înnaintea noastră şi înnaintea boerilor noştri, Pavăl şi Ioan Rusulei şi Nichifor şi alt Pavăl şi Nanciu şi Ioan Taţinco şi Gherman şi Marcu şi Mărica şi Ştefan şi alţi răzăşi a lor, toţi nepoţi lui Vlaşco Băşcul şi lui Vlaşin şi Ursul zăt Vighiian şi s'au întrebat de faţ, înnaintea Domnii Meli cu slugili noastri Simion spatar şi cu frati-său Dămiian spatar şi cu Condrea vistier şi cu Anna şi popa Orza, pentru giumătate di sat di Chipirceni, ce din gios giumătati, zicând că au fost înpresurat-o Lozînschii biv stolnic, iar slugili noastri ce mai sus sânt scrişi Simion spatar şi Dămiian spatar şi Condrea vistier şi Ana şi popa Orza, ei ne-au

spus că au vândut acei oamini di bună voia lor lui Lozînschii stolnicu şi le-au făcut lor multă nevoi şi greutati şi înpresurari, iar ei dacă au văzut atâta nevoe şi asupreală, n'au putut răbda, ci s'au sculat cu toţii di au jăluit pe Lozînschii înnaintea lui Costandin Movila Vodă şi a boerilor săi şi au întors cu toţii banii 160 taleri, precum au arătat înnaintea noastră şi ispisocul dela Costandin Movila Vodă şi cu atâţa marturi boeri di Curtea domnească, scriind cum ei au întorsu acei 160 taleri în mânili lui Lozînschii.

Deci noi dacă am văzut aceli ispisoace dila Costandin Vodă şi cu atâtea mărturii, am îndreptat pi slugili noastri, cei mai sus scrişi, Simion spatar şi Dămiian spatar şi Condrea vistier şi Ana şi popa Orza şi am luat dela dânşii fheriie 12 zloţi, iar Pavăl şi Ioan Rusulei şi Nichifor şi alt Pavăl şi Nanciul şi Ioan Taţinco şi Gherman şi Marcu şi Mărica şi Ştefan şi alţi răzăşi a lor, ei au rămas înnaintea noastră din toată legea ţării şi di acu să nu mai aibă a-ş întreba cu slugili noastri, ci mai sus sânt scrişi, nici să-i rămâi în veci piste cartea noastră.

(L. P.)

Voicu, velichii logofăt

Originalul suret la Academia Română, neinventariat.

Pe verso suretului se face însemnare că a fost tradus din sârbeşte la 7231, Iuni 28 de Pavel diacul şi că originalul se află la Alexandru Lascu din Chiperceni. Se atestă conformitatea la 1818, Iunie 9 de Dimitrie Jărdan, vornicul de poartă.

39.

1613, Decemvrie 17. Iaşi.

Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea lui Beldiman, marele logofăt asupra părţilor de ocină ce a cumpărat dela răzeşii nepoţi ai Armencei şi strănepoţi ai lui Vlaşin din sat din Sămăşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

Tălmăcire în limba moldovinească depe uricu vechiu sârbescu dela Ştefan Voevod din let 7122, dechemvrie 17, scris în Eşi de Marcuri.

Noi Ştefan Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domnu Ţării Moldovvii. Iată au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor

noştri ai Moldovvii Pavăl şi frate-său Toader, feciorii Armencii şi rudele lor Vasili, ficior lui Dumitru şi rudele lor Mihail şi soru-sa Nastasîia, ficiorii Maricăi şi rudele lor Iachim, fecioru Anghelinii şi rudele lor Nasta şi sora ei Agafiea, fetele Tudosii, toţi nepoţi Armencii, strănepoţi lui Vlaşin de a lor bună voie de nimeni siliţi, nici asupriţi şi au vândut a lor driaptă ocină şi moşii dintr'a lor drepte dresuri de cumpărătură ce-au avut strămoş lor Vlaşin dela bătrânul Ştefan Voevod din giumătati de sat Sămăşcanii a opta parte, ce este ...... în ţinut Orheiului; pe aceiaşi ei au vândut-o cinstit, credincios boeriului nostru dumnealui Beldiman, marile logofăt, drept 80 taleri de argint şi le-u plătit lor deplinu acei bani mai sus arătaţi 80 taleri de argint denainte noastră şi denainte a tot sfatul nostru. Deci noi văzându a lor de bună voie tocmală şi plată deplinu aşijdere şi dela noi i-am dat şi i-am întărıt cinstit credincios boeriului nostru mai sus numitului Beldiman, marile logofăt dintr'ace giumătate de sat Sămăşcanii a opta parte. Drept aceia să-i fii lui şi dela noi uricu şi cumpărătură cu tot venitul şi altul să nu să amestici.

Insuş Domnul au poroncit.

(L. P.)

Balş logofăt au iscălit.

S'au tălmăcit de Ioan Stemati biv vel pitar în Eş la 1808, mart. 7.

Arhivele Statului, Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul III.

40.

[*1614*], *Noemvrie 1.*

Antemia, soţia lui Pătraşcu visternicelul cu sora sa Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dodoşii şi strănepoatele lui Duma Ciochină, vând lui Beldiman, marele logofăt, din jumătatea de jos a satului Sămăşcani din ţinutul Orheiului din jumătate de jumătate o a patra parte sub pădurea Horodiştei până la fântână, cu loc de heleşteu. [Original].

† Се ѹбо ми Глигоріе вел питар и Ншнашко третіе логофет и Бъсѣнѹл бив ѹрикар и Никѹла къмъраш от окнѫ и Дѹмитрѹ бив питар и Исак Дïжк от Дишкова и Власіе Питърел от Морозѣни и

Бокше от тѣрчецїе и л8п8л от вербка пѣх и ханц8л питар от скержѣ и андроник пѣхѣрничел от хоро[ди]ще и д8ма 8ш от захорна от волост сороцкои свѣдѣтелств8им ми въси сим нашим писанием іакож прїидошѣ прѣд нами и прѣд др8гих многи людї добрих и старих сл8ги господарьских Антемїѧ жителница пѣтрашко вистерничел и сестра еи настасїѧ дъщери въскан вн8цѣ додошѣ и прѣпрѣвнvцѣ д8ма Чокинѧ по их доброи волѣ некым непон8жденѣ ани присилованѣ и продашѣ онѣ своѧ правая отнина и дѣдина от нижнѣа половина села Семешканїи от половина из половина четврътаа част что под лѣс8 Хородищ до крънйц и съ мѣсто за став и за млини на потоци села что 8 волост орхеиской. Та онѣ продашѣ ег млт пан8 белдиман великом8 логофет за осмдесѣт талер сребрених[1]) от 8рик что имал прѣдѣд их д8ма чокинеск8л за даанїе и за потвръждение от стараго стефана воеводї ино ми іакож 8видѣхом аж они продавали от свъих доброи воли а ми от нас сътворихом сїа лист ег млст пан8 белдиман8 великом8 логофет да бъдет за свѣдѣтелство и за 8вѣренїе и да себи 8крѣпит и съ нарѣденїе господское и печити наши ещеже [поставихом] зде и сами съ нашим ръкам ешеж писати .... [ₓзрк]г нок а.

(P.)

Іонашко логофет

(P.)

мартор аз д8митр8 бив питар.

(P.)

Traducere.

† Iată adică noi Grigore, marele pitar şi Ionaşco al treilea logofăt şi Băseanul fost uricar şi Necula cămăraş de Ocnă şi Dumitru fost pitar şi Isac diac de Dişcova şi Vlasie pitărel de Morozeni şi Bocşe de Tărceţei şi Lupul de Verca, păh[ărnicel] şi Hanţul pitar de Sverjea şi Andronic păhăınicel de Horodişte şi Duma uş[erelul] de Zahorna din ţinutul Sorocei, mărturisim noi toţi cu această scrisoare a noastră cum au venit înaintea noastră şi înaintea altor mulţi oameni buni şi bătrâni, slugi domneşti, Antemia, soţia lui Pătraşco visternicelul şi sora ei Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dodoşei şi strănepoatele lui Duma Ciochină

[1]) In original: свебрених.

de a lor bună voe, de nimeni silite şi nici asuprite şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din jumătatea de jos a satului Sămăşcani din jumătate din jumătate a patra parte, care este sub pădurea Horodiştei, până la fântână şi cu loc de iaz şi de moară pe râul satului, care este în ţinutul Orheiului. Aceasta au vândut-o Inălţimei sale panului Beldiman, marele logofăt cu optzeci de taleri de argint din uricul ce a avut străbunul lor Duma Ciochinescul de danie şi de întăritură dela bătrânul Ştefan Voevod.

Deci noi, dacă am văzut că au vândut de a lor bună voe şi noi am făcut dela noi această carte Inălţimei Sale panului Beldiman, marele logofăt, ca să-i fie de mărturie şi de crezare şi ca să-şi întărească şi cu dres domnesc. Şi peceţile noastre încă le-am pus aici şi însăşi cu mâinile noastre încă am scris ......

[712]3, noemvrie 1.

Ionaşcu vel logofăt.

martur, eu Dumitru biv pitar.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Actele Crupenschi. Pachetul II, neinventariat.

In josul actului: *a opta parte din giumătate de sat parti din gios*, scris mai târziu de o altă mână. Data nu se cunoaşte.

41.

1614, Noemvrie 1. Iaşi.

Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea lui Nichifor Beldiman marele logofăt asupra părţilor de ocină ce a cumpărat dela Antimia şi Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dodoşii, strănepoatele lui Duma Ciochină, din sat din Sămăşcani, din ţinutul Orheiului. (Suret).

Tălmăciri în limba moldovinească depe uricu vechiu sârbescu dela Ştefan Voevod din let 7123, noemvrie 1 scris în Eşi de Nebojatco.

Noi Ştefan Voevod cu mila lui Dumnezeu Domnu Ţării Moldovei. Iată au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noştri ai Moldovii a mari şi a mici Antimiia şi soru-sa Nastasîia fiicili lui Văscan, nepoatile Dodoşii şi prestrănepoate a lui Duma Ciochină de a lor bună voia, de nimi silite, nici asupriti şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşii din diresă de danii ce au avut

mai sus numitu strămoş lor Duma Ciochinescul dela bătrânul Ştefan Voevod din uric de întăritură ce au avut iarăş dela Ştefan Voevod din giumătate pe din gios a satului Sămăşcanii din giumătate de giumătate o al patrăle parte supt pădure Horodiştii pără la fântână şi cu loc de heleştei şi mori pe pârîu satului, în ţinut Orheiului. Pe aceiaş au vândut-o cinstit, credincios boeriului nostru Nechifor Beldiman marile logofăt drept 80 taleri de argint şi le-au plătit lor deplin denainte noastră şi denainte sfatului nostru. Drept aceia să-i fii lui şi dela noi uric şi ocină şi întăritură cu tot venit şi din vatra satului şi din câmpu şi din apă şi din tot venitul acelui locu, ce este pentru hrana. Şi alt să nu să amestici.

Insuş Domnul au poruncit.

(L. P.).

S'au tălmăcit în Iaş la 1808, mart 7 de Ioan Stematii biv vel pitar.

Arhivele Statului, Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul III.

42.

1616, August 16. Iaşi.

Radul Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirei Secul asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, ce le are danie dela Nicoară Donici biv pârcălab. (Suret).

Suret dipi ispisoc dila Radul Voevod scris sârbeşte în Iaş la anul dela zidire lumii 7124, avgust 16.

Noi Radul Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldavii.

Dila Domnia Me am dat şi am întărit cu acest al nostru ispisoc monaşilor dela sfânta mănăstiri Săcul, unde să prăznueşte hramul tăeri cinstitului cap sfântului proroc şi înainte mergătoriului Ioan Botezătoriu pi a lor dreaptă moşii din drept ispisoc şi întăritură ci au avut ei dela răposatul Simion Voevod şi Ştefan Voivod pi casă cu tot locul lor şi dughene în mijlocul târgului Orheiului, care acele casă şi dughene au avut ei danie dela Donici biv pârcălab date acei sfinte mănăstiri pentru pomenire sufletului lui şi tot neamul. Drept aceia văzând Domnie Me acele priveleghii şi întă-

rituri dela alţii ci au fost mai înnainte Domni şi dila Domnie Me am dat şi am întărit stăpânirea acei sfintii mănăstiri ca să-i fii lor şi dila Domnie Me cu tot venitul nestrămutat nici odinioară în veci şi altul să nu să amestece înnainte aciştii cărţi Domnii Mele.

Insuş Domnul au poruncit.

Iscălit însuş Radul Voevod.

(P).

Trib. Lăpuşna, s. II-a, arhiva veche a judecătoriei Orhei, dos. civil nr. 1773/1822.

Vezi în legătură cu acest document, doc. nr. 27, 28, 36 şi 48.

Documentul este important întru cât precizează că Radul Mihnea era înscăunat 16 August. Cronologia lui N. Iorga nu arată decât luna urcării. pe tron. Predecesorul său părăsise scaunul la 2 August.

D-l Aurelian Sacerdoţeanu în *Liste de suverani*, publicată în *Hrisovul*, I, 1941, p. 166, dă de asemenea numai luna August ca dată a începutului Domniei lui Radu Mihnea.

43.

1617, Aprilie 14.

Radul Voevod întăreşte stăpânirea vel stolnicului Rusu şi a soţiei sale asupra unei pătrimi din a treia parte din moşia Căpiniciul cu loc de moară în Vatici, cu vii, păduri, prisăci şi livezi, în ţinutul Orheiului. (Regest).

7125, [April] 14. Còpii formalnică dipi ispisocul Domnului Radul Mihnea Voevod întăritori Rusului, stolnic mari şi soţii sali [Antimia] din a triia parti, o a patra parti din moşiia Căpiniciul cu loc de moară în Vatici i cu vii, cu păduri, cu prisăci şi cu livezi în ţinut Orheiu.

Dintr'un *izvod di scrisorili moşii Căpiniciul înfăţoşaţi în cantora hotărăturilor oblastii Besarabiei, di vecinicul ei stăpânitori dvoreaninul Grigorii Rusul*, aflat în colecţia d-lui Ioan Pelivan.

Am complectat regestul cu ajutorul altui regest publicat de Gheorghe G. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, 1940, Buc., p. 274, 275, 279, 280. De aici rezultă că obiectul întăriturii erau moşiile Căpiniciul, Bucşeştii şi un loc nelucrat pe Ichel.

Moşia Căpiniciu a fost aşa dar timp de trei sute de ani în stăpânirea familiei Rusul (Russo) începând cu stolnicul Rusul şi terminând cu Grigore Rusul şi urmaşii săi.

44.

Fără veleat, [*cca. 1617*], *Iulie 25. Peştera.*

Aslan pârcălabul Orheiului hotăreşte cu oameni buni, megieşi, slugi domneşti şi vătafi moşiile Trebujeni pe Ràut şi Oxintia la Nistru, ce sunt ale călugăraşilor dela mănăstirea lui Golăi, ce au fost logofăt. (Original).

Aslan prăcălab Orhiiscomu, dau ştire şi mărturisescu cum au venit călugăraşii dela sfânta mănăstire, ce să cheamă a lui Golăiu, ce au fost logofet, cu cinstita carte a dumnisali Domnu Nostru, scriindu la noi să le socotescu locul şi ocinili a doî sate, ce să cheamă Tărbujanii pre Răut şi Ocsintiia la Nistru. Intr'acea am strânsu mulţi oameni buni şi megiiaşii de înpregiur şi slugi domneşti şi vătaj şi am mărsu spre locul lor, de am luat a socoti cu acei oameni buni înpreună şi am scos bătrânii înnainte, carii au ştiut locul bine şi hotarăli pre urma unui hotarnic anume Bălţatul ce au fost logofăt. Mers-am pre urma acelor hotară şi pre urma bătrânilor, tot di în hotar în hotar şi cum scrie în uricul dela Ion Voevodă. Cându au fostu despre Molovata aflat-am multu loc luat a sfintei mănăstiri, câteva rânduri de pământuri, despre Marcăuţi. Aşijdire s'au aflat hotarăle clătite şi mutate di în locul său despre Băluşăşti. Aşijdire s'au luat a sfentei mănăstiri un rându de pământuri, iară călugăraşii şi cu oamenii săi n'aam aflat să hie ei luat di într'alte ocine o palmă de loc, iar ei aceli trei sate aflat-am cu sufletul miu şi cu acei oameni buni că-s toţi vinovaţ şi de hatalmu sfintei mănăstiri. Intr'acea au fost anume Măn de Susleani, Iachim cel bătrân, Bălaş cel bătrân şi Moş de Marcăuţi şi Ion de Ocsăntiia, Horceag de Movilova dăîn slugili domneşti, Costin văt Petrilivă, Ionaşco vătav de săneţari, Dragul prăcălabul de Peşter, şoltuzul Tudoran şi mulţi oameni buni.

Aceasta scriem şi mărturisim cu aciastă scrisoare a noastră.

пис ꙋ пещтер юл. кє҃

eu Aslan pârcălabul [1]).

Originalul la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 125, f. 38.

Pentru a data documentul în a doua sau a treia decadă a veacului al XVII-lea ne folosim de hotarnica publicată de L. T. Boga, *Documente basarabene*, XX, pp. 36-38 în care întâlnim pe Aslan şi Ionaşco, pârcălabii Orheiu-

[1]) Semnătură grecească.

lui sub domnia voevodului Radul Mihnea şi în special de doc. din 1617, Iulie 18, Academia Română, 21-LXXII în care pe lângă Aslan pârcălabul de Orhei apar şi Costin vătaful de hânsari, Ionaşcu vătaful de sineţari şi Dragul pârcălabul dela Peşteră.

45.

1617, Noemvrie 18. Iaşi.

Radul Voevod întăreşte Frăsinei, fetei lui Irimia pârcălabul şi lui Toader, fiul Tudorei, jupâneasa Irimii pârcălabului o jumătate de sat, partea de sus din Oxintia, pe Nistru la ţinutul Orheiului. (Original).

† Ио радꙋл воевода божїю милостїю господарь землѧ молдавскои. ож дал и поткрьдил есмѧ фрьсини дѣщи Еремїи пркжлаба и тоадер снъ тꙋдори кнѣгини еремїи пркълаба на их правою отнинꙋ и кꙋпежно от ис прикилїе за викꙋпленїе что имали отцове их бишисаних от Іѡана воеводовї половина села от оѯинтїѧ вишнѣа част над нистра что ꙋ волост орхеискои того радї да ест им и от нас тоа половина села от оѯентїѧ отнинꙋ и поткрьжденїе съ късем доходом и ин да сѣ не ꙋмишает.

пис ꙋ іас влѣто ҂зрк҃ѕ нов. нї҃.

(L. P.)

гианге логофет искал.

небожатко

Traducere.

Io Radul Voevod cu mila lui Dumnezeu, domn Ţărei Moldovei.

Precum am dat şi am întărit Frăsinei, fetei lui Irimia pârcălabul şi lui Toader, fiul Tudorei, jupâneasa lui Irimia pârcălabul pe a lor dreaptă ocină şi cumpărătură din privilegiul de cumpărătură ce au avut părinţii lor mai sus scrişi dela Ioan Voevod, jumătate de sat din Oxintia partea de sus pe Nistru, ce este în ţinutul Orheiului. Pentru aceia ca să le fie lor şi dela noi această jumătate de sat din Oxintia ocină şi întăritură cu tot venitul şi altul să nu se amestece.

Scris în Iaşi în anul 7126, nov. 18.

Ghianghea marele logofăt.

Nebojatco

Pecetie de ceară roşie aplicată.
Originalul şi suret în colecţia mea.

46.

1617, Noemvrie 22.

Radul Voevod întărește lui Simion spătarul și fratelui său Damian spătarul a opta parte din partea de sus a satului Chiperceni, pe care au cumpărat-o cu 62 taleri de argint dela Ana, cu feciorii ei, fata lui Buzdugan, nepoata lui Tomșa Piperciu. (Suret).

Còpii dipi ispisocu sîrbăscu dila Radu Vodă din velet 7126, noemv. 22.

Iată că au vinit dinaintea noastră și dinaintea boerilor noştri Ana şi cu ficiorii ei, fata lui Buzdugan, nepoată Tomșii Piperciu di a lor bună voi, de nimi nevoiţi, nici asupriţi ş'au vândut a sa driaptă ocină și moșii din dresă de întărituri ci au avut părintili lor Buzdugan dela Irimiia Vodă din giumătati satul Pipercenii (— Chipercenii) di sus a 8 parti. Și iară din ceelantă giumătati a satului din gios toată partea lui Buzdugan, ci să va alegi şi cu parti din ezărul ci s'a venit, ci esti deasupra pârăului Lucaceuca, ci-i la ţinut Orheiului, acelea au vândut săminţiilor sale, slugilor noastri lui Simion spatar și frățini-său lui Dămiian spătar drept 62 taleri de argint și le-au plătit lor diplin dinaintea noastră și dinaintea sfatului nostru.

Drept aceia ca să le fii lor şi dila noi uricu și ocină şi întăritură cu tot venitul şi altul nimi să nu să amestici.

(L. P.).

Suretul acel vechi di pi ispisocul sîrbesc la velet 7229, iuni 9 s'au tălmăcit de Axinti uricariu di pi sârbii, românești și apoi la anu 1777, mai 29 s'au prifăcut di Vasile Codreanu, diiacu di Divan.

Dela sărdăriia Orheiului

Còpiia aceasta poslăduindu-să din cuvânt în cuvânt și fiind întocma cu còpiia urghenalului și s'au încredințat și di către sărdar.

Nr. 202, în Chișinău.

Anu 1818, iuni 21.

Sărdar Iamandi

(L. P.).

Stolnacealnic Haitul

Originalul la Academia Română, neinventariat.

Stampila serdării are în mijloc pajura rusească iar pe margine, legenda нр. оргієвскои землскои сардаріи.

47.

1618, Noemvrie 26.

Ştefan Voevod judecă pricina dintre Vlasă pitărelul şi Isac diacul din Dişcova şi dă dreptate celui dintâi să răscumpere dela cel din urmă părţile de moşie ce cumpărase în Morozeni dela câţiva răzeşi. (Regest).

1-iu, 7127, noemvr. 26. Tălmăcirea di pi ispisocul Domnului Ştefan Voevod di pâra ci au avut Vlasă pitariul din Morozăni cu Isac diiacul de Dişcovva pentru oareşcare părţi di ocină din satul Morozănii ci au fost cumpărat Isac diiacu dela nişte rudenii a lui anume Coadă, feciorul Petrii şi Lupului şi dela Toader şi sora lui Maica, feciorii Fătului, nepoţi Solomiei, zîcând Vasîle Pitărescu că iel au zîs lui Isac diiaconu ca să nu cumpere dela acele rudenii a lui, fiind el, adică diiaconu, om străin, pentru care pricină au avut iei giudecată şi la Sămion Vodă să-ş iei numitul diiaconu banii şi n'au vrut să-i priimască şi iel ş'au făcut un uric viclean şi dându-să dreptate Pitărescului au întors banii şi i s'au întărit stăpânire.

Tribunalul Lăpuşna, Arhiva veche, dos. 5823, fila 601.

In text, numele ambelor părţi litigante variază. Ele se pot însă preciza cu oarecare certitudine pe baza documentului original cu data de 1614, Noemvrie 1, publicat mai sus sub nr. 40. Astfel numele adevărat al reclamantului nu este nici Vlasă pitarul, nici Vasile Pitărescul, ci Vlasă pitărelul, iar acel al pârîtului este Isac diacul.

48.

1619, Mai 1. Iaşi.

Gaşpar Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirei Secul asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, pe care le are danie dela Nicoară Donici biv pârcălab. (Suret).

Suret tălmăcit de pe sârbie de pe ispisocul de întăritură dela Domnul Gaşpar Voevod din let 7127, maiu 1.

Io Gaşpar Voevod cu mila lui Dumnezău Domnu Pământului Moldavii. Iată Domniea Mea am dat şi am înnoit rugătorilor noştri călugărilor dela sfânta mănăstire Săcul, unde iaste hramul cinstitului şi slăvitului proroc şi înnainte mergătoriul şi botezătoriul Domnului Ioann şi cinstita lui tăere a lor dreapte moşii şi strămoşeşti din ispisoc de întăritură ce au avut ei dela răposatul Symion Voevod şi dela Ştefan Voevod şi dela Radul Voevod nişti casă cu

tot locul lor şi cu dughenele, care sânt în mijlocul târgului Orheiului, care acele casă şi dughenele le-au dat pre iale Doniciu, ce au fost pârcălab acei sfinte mănăstiri pentru sufletul lui şi a născătorilor lui. Pentru aceia văzând Domniea Mea a lor dreapte drease dela alți Domni mai denainte, Domniea Mea încă am dat şi am întărit sfintei mănăstiri Săcului ca să fie lor şi dela Domniea Mea cu tot venitul neclătit niciodată şi altul să nu să amestice înnaintea aceştii cărţi a noastre.

Singur Domnul au zis.

S'au scris în Iași.

Gherghe vel logofăt au învățat și au scris.

Haraga

Tribunalul Lăpuşna. arhiva veche a judecătoriei Orhei, dos. civil nr. 1773/1822.

Procesul este purtat de vechilul mănăstirii Neamţu şi Secu cu statchii sovetnic Alexandru Ghica, proprietarul târgului Orheiului. Mănăstirea revendică dela boer mai multe dugheni — fără să le indice — pe care le-a avut în stăpânire până la arderea târgului, eveniment care s'a întâmplat de asemeni la o dată ce nu se arată. Târgul, se spune în dosar, era domnesc ş pe vremea daniei pârcălabului Necoară.

In legătură cu acest document vezi mai sus nr. 42.

49.

1619, Mai 26.

Gaşpar Voevod întăreşte lui Niţul aprodul partea de moşie din Popovca, ce se cheamă acum Micleşti, din ţinutul Orheiului pe care a cumpărat-o dela nepoţii Popăscului. (Suret).

Suret dela Gaşpar Voevod let 7127, mai 26.

Facem înştiinţari precum au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boerilor noştri Iosif şi cu frati-său Simion, ficiorii Tomşii şi Nicoară şi fimiea lui Sora, fata Lucăi, toţi nepoţi Popăscului de ai lor bună voe, de nime siliţ, nici asupriţ, au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din ispisoc de întăritură, ce ari Luca dela Petru Voevod, din ispisoc de cumpărătură ci ari dela .....Voevod din giumătate de sat de Popovca, ci să chiamă acum Micleştii, ce-i la ţinutul Orheiului, parte din gios, toată parte lor ce să va alegi parti Lucăi de cumpărătură dela Mărica, fata lui Mihăilă Popăscu. Aceia au vândut-o slugii noastre Niţul aprodul pentru 100 de talir de argint. Dici şi noi văzând a lor bună învoială şi tocmală

și plată deplin și noi încă am dat și am întărit acilui de mai sus scris, slugii noastri Nițului aprod, pre ace di mai sus zisă parte de ocină de satul Popovca, ci să chiamă acmu Micleștii, din giumătati di sat, parte din gios, ci să va alegi parti lor, ci să va alegi. Pentru aceia ca să-i fie lui și dela noi dreaptă ocină și cumpărătură cu tot venitul și altul ca să nu să mai amestice piste carte noastră.

S'au tălmăcit de Evloghie dascal, leat 1765, noemvrie 9.

Colecția mea.

50.

1620, Fevruarie 9.

Radul Voevod întărește stăpânirea lui Vasile Grămadă biv sulger asupra moșiei Bulăești din ținutul Orheiului. (Regest).

7128, fevr. 9. Ispisoc sîrbesc dela Radul Voevod întăritoriu lui Vasile Grămadă biv sulger pe moșiia Bulăeștii.

Academia Română, ms. 1600, fila 39. Data documentului: 7128 este copiată greșit deoarece Radu Mihnea nu a putut domni în Fevruarie, decât în anii 1617, 1618, 1624 și 1625.

51.

1620, Mai 23.

Gașpar Voevod întărește stăpânirea lui Dumitru Măcaca, asupra unui heleșteu cu moară în părîul Ichelului, din ținutul Orheiului, cumpărat dela Istrati, ficiorul lui Ionașcu Popizdan și dela sora lui Chiliana. (Regest).

7128, maiu 23. Un ispisoc dila Domnul Gașpar Vodă, precum au vinit înnainte Domnie Sali Dumitru Măcaca și au arătat un zapis de mărturie dela Ionașcul Mărgilitescu și dela Ștefan, ficior lui Cotârlă pah[arnicul] și dela alți oamini buni scriind într'acel zapis precum au vinit înnainte Mării Sali cu acel zapis dela Istrati, ficior lui Ionașcul Popizdan și dela sora lui, Chiliiana, ci scrie în zapis că au vândut a lor dreapt[ă] ocină și moșii un heleșteu cu moar[ă] în pârâu Ichelului, ci esti la ținutu Orheiului, din Lacul cu Trestee în sus cu toati scursurile.

Dintr'un « perelipsis di scrisorile moșii Bularda, ci esti pi Ichel în ținutu Orhei. 98, iuni 12 » semnat de Dimitrie Jărdan căpitan, aflat în posesia mea.

In acest perilipsis figurează mai multe din regestele publicate de d-l L. T. Boga în *Documente basarabene*, XX, pp. 209—213 pe care de aceea nu le-am reprodus. Regestul de faţă face excepţie întru cât completează pe acela publicat de d-l Boga.

52.

1622, Februarie.

Ştefan Tomşa Voevod întăreşte lui Ionaşcu Rusul şi fratelui său Bosie cumpărături făcute în moşia Căpiniciul. (Regest).

7130, april, fără zi. Ispisoc cu tălmăcirea lui dila Ştefan Tomşa Voevod, întăritori lui Iionaşcu Rusul şi frăţîni-său lui Bosăi, pi cumpărături din satul Căpiniciul.

Extras dintr'un « izvod de scrisori » din colecţia lui Ion Pelivan. V. mai sus doc. nr. 43.

53.

1622, Aprilie 7.

Ştefan Tomşa Voevod judecă pricina dintre Ionaşcu Rusu şi popa Băzdâga din Grebleşti cu nepotùl său Crâstea, pentru o parte din Căpiniciu. (Regest).

7130, april 7. Ispisocul cu tălmăcirea lui dila Ştefan Tomşa Voevod di giudecata ci au avut boeriul Ionaşcu Rusu cu popa Băzdăga din Greblești și nepotul său Crâstea, pentru o parte din Căpiniciu.

Colecţia d-lui Ioan Pelivan. V. nota de sub doc. nr. 43 Cf. Gh. G. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, pp. 274, 275, 277, 279 şi 280.

54.

1622, August 16.

Ştefan Tomşa Voevod întăreşte lui Ionaşcu Rusul pe părţile din moşia Căpiniciul ce i-a dăruit unchiul său Cărăbaş. (Regest).

7130, Avgust 16. Ispisoc cu tălmăcirea lui dila Ştefan Tomşa Voevod, întăritori lui Ionaşcu Rusul pi daniia ci i-au făcut unchiul său Cărăbaş (— Cărăbăţ?) din moşia Căpiniciul din ţinut Orheiu.

Colecţia d-lui Ioan Pelivan. V. nota de sub doc. nr. 43 In acelaşi izvod se dă şi regestul daniei lui Cărăbaş cu data de 7130, Iunie 2.

55.

1622, August 19.

Ştefan Tomşa Voevod întăreşte stăpânirea lui Ionaşcu Rusul, diacul şi fratelui său Bosie, feciorii stolnicului Rusu, cumpărăturile şi clironomia unchiului lor Cărăbaş, în satul Căpiniciul. (Regest).

7130, avgust 19. Ispisoc cu tălmăcirea lui dila Ştefan Tomşa Voevod, cu cari întăreşti lui Ionaşcu Rusul, diiac şi frăţini-său Bosăi, ficiorii stolnicului Rusu, pe cumpărăturile lor din satul Căpiniciul, precum şi clironomiia unchiului său Cărăbaş.

Colecţia d-lui Ion Pelivan. V. mai sus doc. nr. 43.

56.

1623, Mai 18. Iaşi.

Ştefan Voevod întăreşte lui Ursu medelnicerul o parte de ocină din satul Micleşti din ţinutul Orheiului şi anume jumătate din cumpărătura Mogâldei pitarului dela Cozma Stravoe, pe care Ursul a cumpărat-o dela Ileana şi Alexandra, fetele Mogâldei. (Original).

† Иѡ Стефан Томшѣ воевода Божїю милостїю господарь земли молдавскои. Ѡж дали и потврьдили есми слꙋѕи нашии ꙋрсꙋл меделничѣр его правою отнинꙋ и кꙋпежно от исписок за сведѣтелство | и за и викꙋпленїе что имал от радꙋл воевода една част за отнинꙋ от село миклещи, что ꙋ волост | ѡрхеискомꙋ, что тоа ест емꙋ права и викꙋпленїе от илѣна и от сестра еи александра дьщи | моглъди вив питар. але половина от тоа част за отнинꙋ, что кꙋпил отець им моглъдѣ вив | питар от козма стравое, внꙋк микланч от их нарѣденїе что имал козма стравое от стараго | александрꙋ воевода... по тое кꙋпил сови за четирдесѣт талери сребрьних. Тѣм радї како | да ест и от нас........ наш вишписаномꙋ слꙋѕи наш ꙋрсꙋ меделничѣр за тоа част за отнинꙋ от село миклещи | половина от кꙋпежною могьлди вив питар правою отнинꙋ и викꙋпленїе и ꙋрик и | потврьжденїе непорꙋшенно емꙋ николиж на вѣки вѣчнїи и ни да с не ꙋмишает.

господин казал пис ꙋ іас вьлет ₓзрла, маи иї

гианѓѣ вел логофет ꙋч и искал

борьлѣнꙋл

Traducere.

Io Ştefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţărei Moldovei.

Iată am dat şi am întărit slugei noastre Ursul medelnicerul dreapta lui ocină şi cumpărătură din ispisocul de mărturie şi cumpărătură ce a avut dela Radul Voevod: o parte de ocină din satul Micleşti, ce-i la ţinutul Orheiului, care îi este lui dreaptă [ocină] şi cumpărătură dela Ileana şi dela sora ei Alexandra, fetele lui Mogâldea biv pitar, însă jumătatea acelei părţi de ocină pe care a cumpărat-o tatăl lor Mogâldea biv pitar dela Cozma Stravoe, nepotul lui Miclici, din dresul pe care l-a avut Cozma Stravoe dela bătrânul Alexandru Voevod, ... aceasta a cumpărat-o cu patruzeci de taleri de argint.

Pentru aceia ca să-i fie şi dela noi ...... mai sus scrisei slugi a noastre Ursul medelnicer, pe această parte de ocină din satul Micleşti, jumătate din cumpărătura Mogâldei pitarul, dreaptă ocină şi cumpărătură şi uric şi întăritură neclătită, niciodată în vecii vecilor. Şi nimeni să nu se amestece.

Domnul au poruncit.

Scris în Iaşi, anul 7131, Mai 18.

(L. P.)

Ghianghe, mare logofăt, a învăţat şi a iscălit.

Borăleanul

Documentul pe hârtie, cu pecetea mare roşie căzută, în colecţia mea.

57.

1625, Fevruarie 20. Buceaci.

Maria Chiriţoaia a răposatului Chiriţa Dumitraşcu Paleolog postelnicul, dărueşte lui Mardarie, fiul Tomei, ocina sa Ghermăneştii din ţinutul Orheiului. (Original).

Eu giupăneasa Mariia Chiriţo[a]e a răpăusatului Chiriţei Dumitrachii postelnicu Pal[e]olog dau ştire cu ceastă scrisoarea a mea cum eu văzind slujba cestui vornic anume Mardarii, ficiorul Tomei ce-au fost vornic în Botăşeni, cum mi-au slujit cu direptul dentru pru[n]ciia sa şi 'n ţară striină, în Ţara Leşască până şi l-am însurat den casa nostră, pentru ceia eu m'am sculat şi l-am

miluit cu un loc de ocină ce-au fost cumpărătură direaptă a nostră anume Ghermăneştii în ţănutul Orheiului dela Ghermănescul diiacul şi di la toată rudia lui pentru 200 taleri de argint, cum mai bini vor spuni diresele carele i-am dat: unul dela Erimiia Vod[ă], altul dela Simion Vodă, al treilea a boerilor de mărturie, ce-au făcut dentru cine s'au cumpărat.

Pentru ceia să hie lui Mardarii, ficiorului nostru dereaptă ocină şi dare dela noi, ca să n'aibă nimea a să mesteca. Ca să să ştie.

въ лѣто ₓзрлє҃, пис ѹ бѹчач мсца҃ февр к҃ дни.

Documentul în colecţia Academiei Române, CXL — 202.

58.

1628, Iunie 24. Iaşi.

Ionică şi surorile lui, Mărica şi Odochia, copiii Diniului sin Anghelinii, nepoţi Micului, vând lui Vlase cămăraşul a şasea parte din jumătatea de jos a satului Dereneu şi din Prihodişte, dela ţinutul Orheiului. (Suret).

Suret de pe o mărturii sârbască dila căţiva boeri din let 7136, Iunii 24.

Adică noi Pătraşcu Başotă vtori logofăt şi Arsănii vornic de poartă şi Rotopan vornic de poartă şi Potlog vornic şi Fărmachii vornic şi Andrii Grăbence şi Mierăuţă vornic şi Borălianu uricar şi Pătraşc cămăraş şi Ştefan diiacu şi Corlat diiacu scriim şi dăm ştire cu această carti şi scrisoari a noastră, precum au vinit înnainte noastră Ionică şi surorile lui Mărica şi Odochiia, ficiorii Diniului sin Anghelenii, nepoţi Micului de nimine siliţi, nici asupriţi, ci de a lor bună voi ş'au vândut a lor driaptă moşii şi ocină, din giumatate ce din gios a satului Dereneu şi din Prihodişte a şasă parte, ci este în ţinutu Orheiului cu locu di iaz şi de moară şi cu locu de cosit fânaţi şi cu livezi şi cu tot vinitu, acele li-au vândut prietenului nostru lui Vlasăi cămăraşu drept şasăzăci taleri bătuţi.

Deci Vlasăi cămăraşu s'au sculat şi au plătit toţi deplin acei bani şa[să]zăci taleri bătuţi în mânile acelor oamini, de mai sus scrişi, lui Ionică şi surorilor lui Măricăi şi Odochii, fii Diniului sin Anghelinii, nepoţi Micului.

Pentru aceia şi noi, dacă am văzut de bună voe a lor tocmală şi plată deplin, aşijdire şi di la noi am dat această carti de credinţă şi de mărturii, ca să aibă a-ş faci luiş şi dres domnescu. Atâta scriem şi mărturisim cu această carte a noastră, iar pentru mai mari tării am pus peceţile noastre şi cu mânile noastre am iscălit. Şi eu Şaidir diiacu am scris în Eş.

Potlog vornic
Pătraşc Başotă, logofăt Fermachi vornic
Ionaşc Rotopan, vornic Borelianul, uricariu
şi cu Irimie logofăt m'am întâmplat la această mărturie
şi Vartic dila logofăt cel mari Irimie Corlat, diiacu
Şaidir diiacu

Din limba sărbască am tălmăcit eu Ioan, căpitan za Darabani la 1801, mai 30, Eşi.

Colecţia Academiei Române, în curs de inventariere.

59.

Fără veleat (cca 1630), Iunie 9. Iaşi.

Lupul, marele vornic al Ţărei de sus mărturiseşte că s'a înţeles cu Frăsina, fata Eremiei ce a fost pârcălab, cu Toader şi Ileana, copiii Tudorei să cumpere jumătate de sat la Chişinău, în apa Răutului, dar că nu a plătit până atunci preţul vânzării. (Original).

† єто аз Lupul vel dvornic долнѣи земли, scriem şi mărturisescu cu această scrisoare a noastră cum eu am fost neguţat cu Frăsina, fata Eremiei, ce-au fost prăcălab şi cu Toader, feciorul Tudorei şi cu Ileana, fata Tudorei, sora lui Toader şi cu toţi feciorii lor ce am neguţat den giumătate de sat doo părţi den partea de gios şi den câmpu şi den vatra satului şi cu'n vad de moară unde să cheamă la Chişeneu în apa Răutului, unde cade drumul trăgului celui bătrân la apa Răutului vad de mo[a]ră dereptu optu boi de negoţ şi [d]reptu opt vaci cu viţei bune şi dereptu şeaptezeci de galbin bani buni. Deci acesta otcină iaste neguţată şi zapis înncă mi-i-au făcut pre acele semne cum mai sus iaste scris, iară eu lor plată lor nu le-am făcut, nici le-am dat nice un ban, nici o vită, ce le-am făcut dela mine ceastă scrisoare în loc de plată, când le voiu face plată cest zapis să să spargă. De nu

le voiu face plata ca să să spargă zapisele ce mi i-au făcut pre acela loc ca să să ştie. De aceast mărturisim şi mai val să nu hie întru noi.

пис оу ıас кн. ѳ дни

(L. P.)

Lupul vel dvornic iscal.

Pecetie de ceară, mică, aplicată, căzută.

Colecţia mea. Pecetie de ceară, mică, aplicată, căzută.

Soţia Lupului logofătul, anume Antimia (vezi mai jos doc. nr. 72), fata lui Simion Ciucul, nepoata lui Poroseci stolnicul avea în 1617, moşie în partea locului, lângă Trebujeni: « *un vad de moară în Răut, care iaste mai jos de vechiul Orhei, unde iasă Răutul din stâncă* ». Vezi Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, IX, pp. 91—93 şi XXIV, pp. 157—160. Acest vad de moară se afla în cuprinsul satului Macicăuţi, după cum rezultă dintr'o mărturie din 1617. Vezi: Gh. Ghibănescu, *op. cit.*, XXI p. 195.

60.

1630, Decemvrie 10.

Nepoţii şi strănepoţii Eremiei pârcălabului şi a jupânesei acestuia Tudora vând lui Lupu, marele vornic, o jumătate din satul Oxintia de pe Nistru, dela ţinutul Orheiului. (Suret).

Suretul dipe mărturiea boiarilor celor mari din vlto 7139, dec. 10.

Adecă noi Lupul vel vornic de Ţ[a]ra de sus i Gheanghe biv vel vornic şi Necula Catargiul şi Apostol Catargiul, frate lui vel pah. şi Pătraşco vel spătar şi Cujbă biv vel clucer şi Grama biv vel stol. i Pavăl vtori logofăt şi Evstratie trete logoft. şi Gheuca biv med. i Tăutul biv logofăt şi Ionaşco Avram vor. şi Neniul vor. şi Dumitraşco vor. vornecii de poartă şi alţi boiari de curte Mării Sale lui Vod[ă], scriem şi mărturisim cu acestu zapis al nostru precum au venit înnainte noastră Dumitraşco şi fratele lui Vremeş şi Costantin, ficiorii Frăsinii, fata Erimii pârcălabul şi cu surorile lor Miierăuţa şi Draga şi sora lor ficiorii popii lui Toader şi seminţiia lor Gligorie, ficior Ileanii, fata giupânesii Erimii, cu toţi nepoţii şi prenepoţii Erimii pârcălabul şi a giupânesii sale a Tudorii di a lor bună voe de nime îndemnaţi, nici asupriţi, ş'au vândut a lor dreaptă ocină şi moşiia [1]) din drese ce-au avut [1])

[1]) Loc liber în original.

Voevod giumătate de sat de Oxintie la Nistru în ţinutul Orheiului. Acea giumătate de sat de Oxintie ei au vândut-o fratelui şi priiatenului nostru dumisale Lupului, marele vor[nic] di Ţara de gios, drept 300 de taleri de argint, iară ceialaltă giumătate de sat dintr'acelaş sat Oxintie o ţini călugării dela sfănta mănăstire care să numeşte mănăstire Golăe şi când au vrut dumnealui să cumpere acea giumătate de sat, întâiu au întrebat pe călugări lăsa-vor pe dumnelui să cumpere acea giumătate de sat, iară călugării ei l-au lăsatu-l cu a lor bună voe ca să cumpere dumnelui acea giumătate de sat de Oxintia.

Drept aceia şi noi dacă am văzut între dânşii de bună voe tocmală şi deplin plată, iară noi încăş asemine dela noi am făcut acestu zapis ca s[ă] fie de credinţe şi de mare putere şi întărire, ş'am pus şi ale noastre peceţi pre această adivărată carte a noastră ca să s[ă] ştie şi sint iscăliţi toţi boiarii ce s'au zis mai sus.

Tanasie, logofăt de taină

Colectia mea.

61.

1631, Octomvrie 5.

Mărturie hotarnică dela Toader Bârsan vornicul de gloată, pentru despărţirea a două sate: Hogineştii şi Bravicea. (Regest).

O mărturii hotarnică din 7140, Octomvrie 5, dila un Toader Bârsan (?) vornic glotnei, prin cari scrii după giudecata ci au avut la Domnii, Frăţiman, ci au fost pah[arnic] şi Moisii ficiorul lui Frăţiman, cu podrujie sa cu Bolboceştii cu Ionaşcu i Gavril şi Grigorii pentru două sate, ci au fost neînpărţiţi şi nestâlpiţi şi fiind rânduit Bârsa vornicul di Alexandru Vodă, au mers şi au măsurat cu funiia pi patru locuri din hotarul Hogineştilor până într'a Bravicii, undi s'au îndoit funiea, au pus stâlpă în păduri, în obârşiia Ciripcăului şi în mijlocul prisăcii lui Gavril şi la câmp în dial în colţul stâncei din gios şi dinspre Cula, în drumul cel mari în gura vâlcelii, ci s'au numit a lui Caragoi şi în dial în capătul prilogului lui Gavril şi în dreptul locului până la ulmi, până în gura Văii Bourilor, în Măetini.

Colecţia mea. Regest neadeverit de nimeni. Pe aceeaşi foaie de hârtie un regest cu data de 7245, Septemvrie 2 publicat mai jos. V. nr. 206.

62.

1633, Septemvrie 6. Iaşi.

Moisei Movilă Voevod, dărueşte lui Pătraşcu Danovici, logofătul un sat domnesc Movilova, la ţinutul Orheiului, sat aşezat de părinţii domnului pe loc domnesc, lângă vechiul Orheiu. (Original).

† Іѡ Моvси Могила воевода Божїю милостїю господаръ земли молдавскои. Ѡж тот истинїи наш вѣрнїи болѣрин наш пътрашко доновичȣ логофет слȣжил господствами правоїю и вѣрною слȣжбȣ. Тѣм и ми видѣвше правою егѡ и вѣрною слȣжбȣ до нас жаловал есми его от нас особною нашею милостею и дал и помиловал есми ег от нас ȣ нашеи земли молдавскои едно селѡ права господарско на имѣ [мов]илова что сѣ нынѣ имѣнȣет <пе>щ[ера] въ волост ѡрхеюскомȣ где бѣше ветхїи орхею але от селѡ ест сътровен и ѡсѣдан за отци и родители господствами тамо на мѣсто господарско того радї того више писанаго село на ими [мов]илова что с нынѣ имѣнȣет [пещера] где бѣще ветхїи орхею да ест господствами вишереченномȣ нашемȣ вѣрномȣ болеринȣ [пътрашко данович]о логофетȣ права отнинȣ, данїꙗ и милованїꙗ и ȣрик съ въсѣм доходом емȣ и дѣтем ег ащелиж проꙗвлѣют никих нарѣденїꙗ ȣ иннших от господствами на село от ест да сѣ не верȣет да сѣ орвают а по нашим животѣ и господванїꙗ кто сѣ повȣсит разȣрите сїꙗ нашѣ данїꙗ и милованнїꙗ тот да бъдет триклѣт и проклѣт от господа Бога сътворшаго небо и земли и от пречистаа его матерь и ѡт д҃ евангелисти от вї҃ верховних апостолъ и от тиї҃ свѣтих отеци иже въ невеих свѣтеи градѣ и да сѧ осадитсѣ ꙗкож даѳан и авирона и да имает частȣ съ ꙗда и съ проклѣтом арїꙗ и съ инними невѣрними еж възъпише на [Христ]а кръв его на них и на чѣд их иже естȣ и бъдет въвѣки вѣком амин.

сам господин велѣл   пис ȣ ꙗс въ лѣто ҂зрмв сеп з҃.

Іѡ моисеи могила воевода

† Socotit-am pentru slujba lui ce ni-au slujit şi l-am miluit şi căci acest sătu ce scrie mai sus, l-au descălecatu şi l-au făcut den pajişte părinţii Domnii Mele şi i l-am dat şi pentru credinţa sângur cu mâna mea am scris cine a străca a me miluire, să fie neertat. D[atu-]ni-au şi bani.

Іѡ моисеи могила воевода.

Traducere.

Io Moisei Movila Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţării Moldovei.

Iată acest adevărat boer credincios al nostru Pătraşcu Danovici, logofăt, a slujit Domniei Noastre cu dreaptă şi credincioasă slujbă. De aceia şi noi, văzând a lui dreaptă şi credincioasă slujbă către noi, ne-am milostivit cu deosebita noastră milă şi i-am dat şi l-am miluit în Ţara noastră Moldova cu un sat, drept domnesc, cu numele Movilova, care acum se numeşte Peştera, în ţinutul Orheiului, unde a fost vechiul Orheiu. Insă acest sat a fost făcut şi aşezat de părinţii şi născătorii Domnii Mele, acolo, pe loc domnesc. Drept aceia, acest mai sus scris sat, cu numele Movilova, care acum se numeşte Peştera, unde a fost vechiul Orhei, să fie dela Domnia Noastră mai sus scrisului boer credincios al nostru lui Pătraşcu [Danovici] logofătul dreaptă ocină, danie şi miluire şi uric cu tot venitul, lui şi copiilor lui. Iar dacă s'ar afla oarecare drese la alţii, dela Domnia Mea pe sat, acestea să nu se creadă, să se rupă. Iar după viaţa şi Domnia Noastră, cine ar îndrăzni să strice dania şi miluirea noastră, acela să fie afurisit de Domnul Dumnezeu, Făcătorul cerului şi al pământului şi de Prea cinstita sa mamă şi de patru evanghelişti şi de 12 slăviţi Apostoli şi de 318 sfinţi părinţi, care au fost la Nicheia, cetatea sfântă, şi să fie aşezaţi cu Dathan şi cu Aviron şi să aibă parte cu Iuda şi cu blestematul Arie şi cu alţi necredincioşi, care au strigat la Iisus Hristos, sângele lui asupra lor şi asupra copiilor lor, care este şi va fi în vecii vecilor. Amin.

Insăşi Domnul a poruncit.

Scris la Iaşi, în anul 7142, Sept. 6.

Io Moisei Movila Voevod

Originalul se află la Academia Română, doc. nr. 82, CLXXXI. Textul prezintă ştersături şi adăogiri. Numai graţie altor documente, la a doua cetire am înlocuit numele « Ieşilova », în mod evident corectat cu acela de Movilova, putând descifra şi pasagiul referitor la « vechiul Orhei ». Vezi mai jos, doc. nr. 73, 106. Localitatea Peştera este aceea pe care a vrut s'o întărească Domnul Ieremia Movilă. V. mai sus, doc. nr. 37.

La traducere nu am mai adăogit completarea autografă a Domnului Moisei Movilă scrisă moldoveneşte, în completarea textului slavon, prin care se insistă că « Movilova » este o aşezare a Movileştilor.

Numele de familie al logofătului Pătraşcu a fost de asemenea adăogat, prin corectare ulterioară.

63.

1634, Iulie 22. Iaşi.

Vasile Voevod întăreşte stăpânirea lui Savin Prăjăscul asupra unor moşii din Sămăşcani, Mihăılaşa, Flămânzeni și Bucičca. (Original).

† Иѡ Басилие воевода Божїю милостїю господаръ землн молдавскои.

Dat-am cartea Domnii Meli cinstitu și credincios boiarinul Domnii Mele Savin Prăjăscul, vel dvornic de Ţara de gios, spre ceaia ca să fie tare şi puternic cu cartea Domnii Mele a opri şi a ţine giumătate de vecini și giumătate de hăleşteu şi un râmnicu din satu din Sămăşcani ce-au fost a lui Beldiman logofetul. Aşijderele să aibă a opri câţi vecini să vor afla în satu în Mihăilaşea de moșie. Aşijderele să fie tare cu cartea Domnii Mele a lua a zăcea din hotarul Flămâ[nze]nilor cine va fi aratu sau cositu pre locul lui Beldiman ce-au fost logofăt. Aşijderele să aibă a opri giumătate de satu de Bucičca şi giumătate de vecini și giumătate din tot locul și să aibă a lua a zecia din tot locul dintr'acea giumătate de satu, pentru căci acea giumătate de satu dela Toader Beldiman și dela Ghergheloaia протож и никто да несмѣет за дръжати или опирати пред сим листом господствами инак да не бъдет.

† саам господнъ реч
(P. D.)

ѹ Иас лет $_{x}$зрмк юл кв

† Alesandru

Pecetie mare rotundă, cu tuş roşu.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Actele Crupenschi. Pachetul II, neinventariat.

Savin Prăjescu, a fost ginerile lui Nechifor Beldiman logofătul. Desigur, soţia sa Maria i-a adus zestre părţile de moşie ale lui Beldiman. Soţii n'au avut urmaşi. Vezi: I. C. Miclescu-Prăjescu, *Obârşia unei familii din Moldova* în *Revista Istorică Română*, X, 1940, p. 183.

Jumătatea cealaltă a satului Buciuşca a fost a lui Vasile Mihăilescu, care a dat-o zestre fiicei sale Nastasia căsătorită cu jicnicerul Mateiaş Sturza (vezi mai jos doc. nr. 87). La începutul veacului al XVIII-lea moşia aparţine lui Manolache Hrisoverghi, după moartea căruia rămâne fiicei acestuia Safta. (Vezi mai jos doc. nr. 207).

64.

1635, Martie 5. Iaşi.

Vasile Voevod scrie lui Niţul ce-a fost vornic, că împăcându-se dinaintea sa Negrescul şi Guroaia cu Pantiul, cei dintâi au dat celui din urmă părţile lor de moşie din Epureni. (Original).

† Иw Vasilie Voevod Божїю милостїю господаръ земли молдавскои. Scriem Domniea Mea la sluga noastră la Niţul ce-au fost vornic. Dau-ţi ştire că s'au pârît de faţă înnaintea Domniei Mele Pantiul den Perisicina cu Guroae şi cu Negrescul, zicându Pantiul, că i-au furat Poiană, feciorul a Guroae noao iape. Deci s'au tocmit denaintea Domniei Mele şi s'au înpăcat şi au dat Guroae şi cu Negrescul Pantiului partea lor de ocină den sat den Epureani, cu tot venitul ce să va aleage partea a Guroae ş'a Negrescului şi să nu să mai pârască unul cu alaltu dea iasta pâră nice odinioară în veaci înnaintea cărţei Domniei Mele.

сам господинъ велѣл. оу ıаc лет ˣзрмг, март е.

(P. C.)

† Apostol

Colecţia Băncei Municipiului Chişinău. Pecetie rotundă, cu tuş roşu. Acest vornic Niţul este probabil din partea locului. Fiul său *Solon, fiul Niţului, ce-au fost vornic* semnează ca martor în 1635, Septemvrie 21 alături de *Vasile, feciorul lui Miron din Paşcani dela Orhei* şi de *Ionaşcu, feciorul lui Macsîn Surlă din Chivereşti de Lăpuşna*. Vezi: (Gh. Ghibănescu, *Ispisoace şi zapise*, II[1], p. 109.

In 1619 Niţul aprodul avea părţi de moşie la Micleşti-Orheiu. Vezi mai sus nr. 49.

In 1672, Niţeşti împreună cu Doniceştii aveau moşie la Hruşova în ţinutul Orheiului. Vezi Aurel V. Sava, *Documente Lăpuşna*, nr. 100, p. 126. Vezi şi doc. nr. 67 şi 115, din acest volum.

65.

1637, Mai 7. Iaşi.

Vasile Voevod rândueşte pe Harea din Verejeni să aleagă şi să stâlpească partea de ocină ce are Moga din Ciocâlteni, în moşia Căcărezeni. (Original).

† Иw Vasile Voevoda Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Scriem Domniia Mea la sluga nostră la Harea din Vrejeani, dămu-ţi şterea că Domnii Mele s'au jeluit Moga din Ciocâlteani, pre Parvana, zicându înnaintea Domnii Mele că-i înpresoară

ocina din sat din Căcărăzeani. Dirept aceaia dac'ai vedea cartea Domnie Mele, iar tu să strângi oamini buni di prinpregiur și să mergi la sat la Că[că]rezeani și să alegiți partea Mogăi din cânpu și din țarină și din fânaț și din vatra satului și din tot vinitul cât să va alege partea lui și cât să va vini partea lui, voi să o stâlpiți, nemăruia să nu fățăriți, ce cum veți afla mai cu direp, așea să faceți, iar cui va părea cu strânbol, el să vie să stea de fați înaintea Domnii Mele. De iasta vă scriem Domniia Mea и нак не бъдет.

† господинъ велѣл. оу ıас лт ₓзр҃ме, мај з҃.

(P. D.)

† Popoțea

Colecția mea.
Documentul scris pe hârtie albă. Peceție mare rotundă cu tuș roșu.

66.

1638, Iulie 7.

Vasile Voevod rânduește pe Sturza și Ionașco să aleagă siliștea Vozliublena, dintre Sircova și Sămășcani și s'o dea lui Neculai din Ghireni și lui Bârsan vornicul. (Regest).

Un suret de pe o carte gospod dela Vasile Voevod din let 7146, iubi 7 prin care scrie la un Sturza și Ionașco arătând că un Neculai din Ghereni au arătat un ispisoc de întăritură dela Irimiia Voevod pe o siliște anume Vozlublena cu loc de heleșteu și de moară și li să poroncești ca să miargă la fața locului să stringă oameni buni megieși și să aliagă ace sileşte Vozlublina, ce iaste între Sircova pe vale și între Sămășcani cu loc de heleșteu și cu tot venitul și să o de pe mâna acelui Neculai din Ghereni și a lui Bârsan vornicul.

Din anaforaua Divanului Moldovei din 1803, săptămvrie 20.

67.

1638. Octomvrie 15.

Vasile Voevod întărește stăpânirea lui Andrei Donici asupra hotarului Ivancea danie dela Irimia Movilă Voevod. (Copie).

Ispisoc sârbescu dela Vasălii Vodă din vălet 7147, oct. 15.

Adică Domniia Me dăm și întărim slugii noastri lui Andrii Donici ficiorul [lui] Donici vornicul pre a lui driaptă ocină și danii și miluire din diresă de danie și miluire ci-au avut părintile său Donici, ci-au fost vornic, dela Irimie Vodă, hotarul satului Ivance, pe

unde i-au dat şi i-au stâlpit lui răposatul Irimiia Vodă şi pe undi au hotărît şi au stâlpit şi în zîlile Domnii Mele, boeriul nostru credincios Niţul vornicul de poartă cu oameni buni şi bătrâni dinpregiur megiiaş şi târgoveţi din târgul Orheiul, dela un loc ce să chiamă Dobrian Poiana Ivancii pân la Fundătură, pân undi să înpreună cu hotarul Peresăcinii, pe undi au pus ei stâlpi di piatră.

Drept aceia acel loc ce esti mai sus scris ca să fii dela Domniia Me slugii noastri lui Andrii Donici driaptă ocină şi danii şi miluire şi întăritură şi uric cu tot vinitul neclătit, niciodinioară în veci. Pentru aceia nime, nici târgoveţii ca să n'aibă a mai pârî de acmu preste aciast carte a Domnii Mele.

Am scos copii de pe copiia lui Acsinte uricariul.

H. Donici.

Actul în posesiunea d-nei Popov, actuala proprietară a moşiei Ivancea.

68.

Fără veleat [*cca 1639*], *Ianuarie 1. Iaşi.*

Mihalcea Durac căpitanul face schimb de sălaşe de ţigani cu Toderaşcu logofătul al treilea. (Original).

† се ѹбо ми гаврилаш великїи логочет и дѹмитрашко шолдан великїи дворник долнѣи земли и Іонашко кѹжбъ великїи дворник горнѣи земли и гаврїил хетман и пръкълаб сѹчавскъї и апостол катарџинѹл великїи постелник и григорашко ѹреке великїи спътар и георги великїи чашник, иордаки бик вел вистїїарник и палад̈їе великїи вистїїарник и дѹмитрашко вел комис и тома великїи столник и васил̈їе банѹл великїи меделничар и дѹмитрашко їарали вел клѹчар и щтефан вел сѹлџер и тоадер петричаико вел житничар и енаки вел пиитарю и щефан моимъскѹл вел армаш и викоиш вел шетрар и ръкокиц вторїи логофет и величко постелник и стрътѹлат вторїи сѹлгер и нѣнюл дворник глотнїи и васил̈їе рошка дворник глотнїи и бърсан дворник глотнїи [1]) scriem şi mărturisim cu ceastă scrisoare

[1]) In traducere: *Adică noi Gavrilaş mare logofăt şi Dumitraşco Şoldan mare vornic al Ţărei de Sus şi Ionaşco Cujbă mare vornic al Ţării de jos şi Gavril, hatmanul şi pârcălab Sucevii şi Apostol Catargiul mare postelnic şi Gligoraşco Ureche mare spătar şi Gheorghe mare paharnic, Iordachi, ce-au fost mare vistiernic şi Paladie mare vistiernic şi Dumitraşco mare comis şi Toma mare stolnic şi Vasile Banul mare medelnicer şi Dumitraşco Iarali mare clucer şi Ştefan*

a noastră cum au venit înnaintea noastră Mihalcea Durac căpitanul, de nime nevoit, nici asuprit ce de a lui bună voe şi au făcut tocmală şi schimbătură cu dumnialui cu Toderaşco logofătul al treile de au dat doao sălaşe de ţigani anume ...... [1]) la cu fămeia sa şi cu ficiorii săi ce va avea şi însuraţi şi neînsuraţi şi ...... [2]) cu fămeaia sa şi cu ficiorii săi, carii vor fi însuraţi şi neînsuraţi şi i-au dat dumiialui Toderaşco logofătul un sălaş de ţigani cari le iaste lui direaptă cumpărătură dela Eremiia Nădăbaico anume Andronic Puica cu ţiganca lui şi cu toţi feciorii lui câţi va avea şi însuraţi şi neînsuraţi, însă au datu acestu sălaşu de ţigani pentru acele doao sălaşi, căci s'au socotit că acest ţigan anume Andronic are câţiva feciori, fete măritate şi nemăritate şi feciori neînsuraţi, ca să fie deopotrivă cu acele doao sălaşi de ţigani, ce mai sus scriem. Dreptu aceia văzând noi de a lor bună voe tocmală şi îngăduinţă, făcutu-le-am şi dela noi acest zapis de mărturie ca să le fie de credinţă şi pre mai mari credinţă pusu-ne-am şi peceţile şi am iscălit ca să să ştie.

Gavrilaş vel logofăt (P)	U. Ias. ghen. 1 Şoldan vel vornic (P)
Gavril hatman (P)	(P) [3])
az Iordachi biv vel vistier (P)	Dumitraşco Iarali vel clucer [4])
(P) az Toma....... iscal vel stolnic	
az Ştefan vel sulger iscal	Racoviţ Cehan vtori logofet iscal. (P)
Strătulat vtori sulger (P)	

Academia Română, doc. 84—LXXXIV.

---

mare sulger şi Toader Petriceaico mare jitnicer şi Enachi mare pitar şi Ştefan Moimăscul mare armaş şi Chicoş mare şetrar şi Răcoviţ al doilea logofăt şi Veličco postelnic şi Strătulat al doilea sulger şi Neniul vornic de gloată şi Vasilie Roşca vornic de glată şi Bârsan vornic de gloată.

[1]) rupt în original.
[2]) loc liber în original.
[3]) Pecetie fără iscălitură lângă ea.
[4]) Semnătură grecească.

69.

1639, Iunie 25. Iaşi.

Vasile Voevod împuterniceşte pe Ghermăneşti să oprească partea de moşie din sat din Ghermăneşti a răzeşilor lor care n'au contribuit la cheltuelile procesului lor cu vornicul Roşca. (Original).

† Ιω Βас(и)лие воевода Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Dat-am cartea Dumniei Mele cestor oameni Ghermăneştilor spre acea să fie tari şi puternici cu cartea Dumnii mele a opri locul acelor oameni ce sântu răzeşi cu dânşii la sat la Ghermăneşti pentru nişti bani ce au cheltuit ei pentru acel loc cându s'au pârît cu vornicul [Dumitr]u Roşca sau să li înto[a]rcă toţi câţi câţi au moşie la Ghermăneşti pricât vor fi ei cheltuit cu acea pâră, iar carei nu vor vroi să întoarcă să-i oprească......, iari lor de li va părea cu strânbul să vii să stea de faţ.

тои пишьм инак нимчинит.

† сам господинъ велѣл. ѹ іас влт ${}_{\times}$зрмз юни ке.

(L.P.)

Originalul pe hârtie albă. Pecetie mare rotundă, cu fum. Colecţia Academiei Române, CXL—196.

Vornicul Roşca despre care face pomenire acest document pare a fi Dumitru Roşca vornic de târgu Iaşilor în 1637, noemvrie 4 (Gh. Ghibănescu, *Ispisoace şi Zapise*, II[1], p. 145), vornic de gloată 1644 *(ibidem*, II[2], pp. 63, 65), vornic de Botoşani *(ibidem*, II[2], p. 85).

Dacă n'aş fi descifrat litera finală a numelui: *u*, aş fi înclinat pentru Vasile Roşca vornic de poartă între 1636—1646, fratele lui Constantin Roşca vistiernicul, pârcălab de Hotin şi proprietar al Chişinăului şi al lui Gheorghe Roşca vistiernicul proprietar în Vărzăreştii de pe Bucovăţ în ţinutul Iaşilor, astăzi în judeţul Lăpuşna *(Uricar*, XVIII, pp. 410, 411).

70.

[1639], Iulie 13. Orhei.

Drăgan şi cu fraţii săi, feciorii Hârcescului vând lui Mateiaş Sturza a patra parte din partea lui Stan din moşia Sămăşcani din ţinutul Orheiului (Original).

† Adecă eu Drăgan şi frate mieu Blehan şi soru-noastră Nastasie Dăhnoae şi frate-meu Nicoară şi frate-său Vasilie Hărcescul toţi ficiorii Hârcescului şi nepoţii lui înşine pre noi mărturisim cu

cest zapis al nostru de nimene siliţi nice nevoiţi, ce de a noastră bună voe, am vândut a noastră ocină şi moşie din sat din Sămăşcani a patra parte din parte lui Stan şi cu tot vinitul din vatra satului şi din ţarin şi din fănaţi şi din hăleştee şi din poeni şi cu locuri de priseci şi cu tot hrana ce este pre ace moşie şi o am văndut dumisale lui Matiiaş Sturze direptu şeszeci de taleri bătuţi şi în tocmala noastră au fostu Andreica din Piscani şi Draga din Biliceni şi Strahoe din Mihailaş şi Hilip vătavul din târgu din Orheiu şi alţi omini buni şi bătrâni megiiaş dinpregiur şi ca să-i hie lui ocin şi moşie lui şi ficiorilor săi şi nepoţilor săi şi strănepoţilor săi şi mai pre marea credinţă ne-m pus şi peceţile să să ştie.

пис ѹ орхею юл. гї дьн.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Actele Crupenschi. Pachetul II, neinventariat.

O copie a acestui document în colecţia Academiei Române. Cf. *Creşterea colecţiunilor*, XVII, p. 35. Aci documentul este datat [1640], iulie 13, probabil din pricina documentului anterior din 1640, mai 18 prin care Vasile Voevod întăreşte alegerea ce au făcut Niţu ce au fost vornic şi Grigorie de Ciohoreni părţilor de moşie din Sămaşcani ale lui Mătiaş Sturza şi ale fraţilor săi de către părţile lui Burlan şi ale lui Simion de Sămaşcani.

71.

[*cca 1639*], *August 19. Orheiu.*

Mihalcea Durac, pârcălabul Orheiului întăreşte de faţă cu martori mărturia dată de Cazac căpitanul de călăraşi de Orhei, de Cociorveiu hotnogul, de Moldovan fost hotnog şi de alţii în ce priveşte cumpărarea unui ţigan de către răposatul Irimia vornic mare, socrul şetrarului Malcoci, dela jupâneasa lui Vreme din Cunicea. (Original).

† ето аз Mihalce Durac pârcălabul de Orheiu. Adecă au venit înnainte noastră Căzac, căpitanul de călăraşi de Orheiu şi Cociorveiu hotnogul den satu den Ialoveni de ţinutul Lăpuşnii şi Moldovan ce au fostu hotnog den satu den Buecani şi Nicoar[ă] Nistre den Martineşti şi Ţogoe de Buhuşouca de au mărturisit înnainte noastră cu sufletele lor cum au fostu în tocmală cându au cumpăratu dumnealui socrul dumisali lui Malcoci şetrariului, răposatul Irimie ce au fostu vornic mari, în zilele lui Alexandru Vodă un ţigan anume pre Barciul cu ficiorii săi cu toţi, când au

avutu atunce dela dumneaei giupâneasa lui Vremi, ce au fostu ușeriu den satu den Cunice den ținutul Sorocii și dela Ștefan, ficiorul ei de au datu pentru acel țiganu și pentru ficiorii lui doao zeci de galbeni, bani buni. Și cându au mărturisit acești oameni tâmplatu-s'au dumnealui Măteiașu Sturze și Păpare de Mihăilașe și Bosiiu de Gărblești și Toader izbașe de călărași și mulți oameni buni de ținutu. Deci noi văzându că mărturisescu acești oameni buni, ce mai sus scriem cu sufletele lor cum au fostu într'acea tocmală cându s'au cumpăratu acel țigan ce mai sus scriem, noi încă ne-[a]m sculatu de am făcut dela noi cestă mărturie dela toți câți mai sus sântem scriși dumisale lui Malcoci șetrariul pre mărturie celor oameni ce s'au tâmplatu într'ace tocmală și deaca am văzut că mărturisescu cu sufletele lor și mai pre bună credință pusu-ne-m și pecețile noastre într'această mărturie și am iscălit. Să să știe.

ѹ Orheiu av. 19.
Petrașcu (?) șatrar

Academia Română, doc. 205—IV.

Patru peceți în fum reprezentând diverse desene.

Hotnogul Ștefan Cociorveiu răzeși din satul Ialoveni este cunoscut. Cumpăra pământ în 1639, Aprilie 16 în satul Săceteni, obținând întăritură domnească dela Vasile Vodă la 1643, Septemvrie 9 (A. V. Sava, *Documente lăpușnene*, I, pp. 50, 61 și 62).

Nicoară Nistre din Mărtinești este pomenit în documentul din 1641, Aprilie 22 ce publicăm mai jos (v. nr. 75).

Mateiaș Sturzea e menționat în documente fără niciun rang în 1639, Iulie 13 (v. mai sus nr. 70). In 1651, Iunie 8 (mai jos, nr. 87) este însă biv jicnicer.

72.

1639, Septemvrie 3.

Gheorghe, fiul Lupului marele vornic dăruește mănăstirei Golia o jumătate din siliștea Oxintia de pe Nistru, în ținutul Orheiului pentru sufletul tatălui și rudelor sale. (Original).

ѧз Gheorghie snă Lupul biv vel dvornic dăm știre cu cest zapis al nostru cum am dat giumătate de seliște anume Oxentia, ce iaste pre Nestru în ținutul Orheiului, o am dat Svintei mănăstiri anume la Golăe pentru sufletul vornicului și pentru sufletul părenților dumisal pentru căci i-au scris la sfântul pomeanic și pre toți frații

noştri. Derept aceai ca să fie svntei mănăstiri direaptă ocină şi darea neclătită în veaci. La sfântul pomeanic s'au scris Leca, Agafiea, Ioan Lupul и кнѣгинѣ его антемїю и подроужїа его. Alta după aceasta danie a noastră datu-ne-au călugării şi patruzeci de galbeni şi într'aceasta tocmală tâmplatu-s'au mulţi oameni buni, iar cine să vaa amesteca dentru oamenii noştri ca să strice aceasta dare ce s'au dat la svânta mănăstire pentru sufletele acelor duş de lume, acela om ca să dea sam înnaintea înfricatului şi groznicului giudeţ ce va hi.

veleat 7148 meseţa sep. 3 dni.

indiscifrabil

Ghiorghie sn Lupul iscal — аз Buhuş iscal

[indiscifrabil] aga iscal — Ion

Ştefan [1]) biv armaş iscal — аз Vasile Banul medelnicer iscal

Colecţia mea.

73.

1639, Noemvrie 1.

Vasile Vodă dărueşte lui Apostol Catargiul vel postelnic satul Peştera, numit mai înainte Movilova, ce făcea parte din ocolul Târgului Orhei. (Regest).

7148, nomv. 1. Ispisoc dela Vasile Vodă cu care au miluit pe Apostol Catargiul vel post[elnic] cu un sat anume Peştera în ţinut Orheiului, care mai înnainte se numea Movilova, care sat arătă că au fost al Domniei Sale la ocolu târgului Cotnar [2]). Suretu acesta nu este iscălit de nime.

Dintr'un perilipsis de *scrisori a dums. banului Ştefan Catargiu pe moşie Peştera.* Extras din dos. nr. 125, fila 319 dela Direcţia Cadastrului din Chişinău.

Vezi în ceea ce priveşte Peştera şi Movilova nota de sub documentul din 1633, Septemvrie 6, publicat mai sus la nr. 62.

---

[1]) Este vorba de Ştefan Moimescul.

[2]) De sigur o eroare a aceluia care a făcut rezumatul. In loc de Cotnar trebue citit Orhei.

74.

1640, Martie 11.

Vasile Voevod judecând pricina dintre răzeşii de Târzieni şi cei din Braviceni pentru balta Breahnova dă rămaşi pe cei din urmă. (Regest).

Un ispisoc dela domnul Vasili Voevod scriind că viind înnainte Domnii Sale Apostol Grăjdianu i Grigore şi Focşa şi Parvana şi alte niamuri a lor şi s'au pârît de faţă cu Nicoară şi Hăbiiac şi Fătul şi alţii ai lor din sat Bravicenii pentru o baltă cu peşti, ce să numeşti Briahnova, cu heleşteu şi moară în matca Răutului, la capul Briahnovii, la Movila Săpată, zicând răzăşii de Târzieni că li să împresoară ace baltă cu peşti dispre răzăşii de Braviceni, arătând şi un dres dela bătrânul Ştefan Voevod, cum şi răzăşii de Braviceni au arătat un dres dela domnul Bogdan Voevod din 7077, april şi după legea ţării găsind pe răzăşii de Braviceni că umblă cu nedreptati, i-au dat rămaşi, dovedindu-să că acè baltă Briahnova esti moşie din hotarul Târzienilor.

Din hotarnica vornicului Manolache Dimachi din Mai 1811, aflată în colecţia d-lui Iacob Lozinschi, magistrat din Chişinău.

75.

1641, Aprilie 22. Iaşi.

Vasile Voevod rândueşte pe Ionaşcu Rusul, pârcălabul Orheiului să fixeze zi de soroc la Divan lui Gavril Stencu din Tulbureşti şi Petrii din Sămănauca cu Nicoară Nistre din Mărtineşti şi lui Vasile din Pocşeşti ca să se judece pentru un heleşteu din Popşeşti. (Copie)

Copie dipe carte de soroc dela Vasili Voevod din let 7149, april 22 zile.

Noi Vasile Voevod, **Божїю милостїю господари зємли молдавской,** scriem Domnie Me la boierul Domnii Meli la Ionaşcu Rusul pârcălabu de Orheiu, dăm ştire dacă vii vede carte Domnii Mele, iar tu ca să aibi a da zi lui Gavril Stencu de Tulbureşti şi Petrii de Sămănauca şi altor răzăş a lor din Tulbureşti cu slugile Domnii Mele cu Necoară Nistre de Martineşti şi cu Vasile din Pocşăşti şi cu Ştefan deacolo pentrucă ce să jăluesc slugile noastre Nicoară şi Vasile şi

Ştefan că au strâmbătate pentru heleşteu din Pocşăşti. Pentru acela lucru, ca să le dai zi când va hi voia lui Necoară şi a lui Vasile şi a lui Ştefan să vie să ste faţe înnainte Domniei Mele.

Aşa scriem Domnie Me şi într'alt chip să nu fie.

In Eş.

Insuş Domnul au poroncit.

(L.P.)

Costandin

Intocmai dipe acei adivărată.

Grigorie Stavilă.

Colecţia d-lui Braşovanu din Poiseşti.

76.

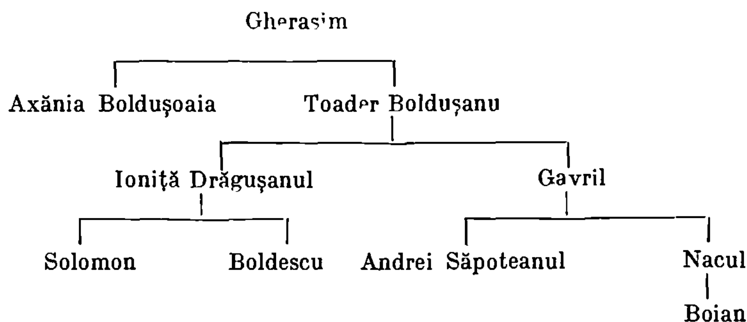
1641, Mai 18.

Axenia Bolduşoaia dă danie nepotului său Gavril, feciorul lui Toader din Voinova partea sa de moşie din satul Drăguşani. (Regest).

Zapis dela Axăniea Bolduşoaia, fata lui Gherasîm, prin care arată că au dat danie nepotului iei Gavril, fecior lui Toader din Voinova, toată partea sa, ce i să va alege din partea Condreştilor a patra parte den sus din satul Drăguşani.

Arhiva Trib. Lăpuşna s. II-a. *Arhiva giudecătoriei ţinutului Orhei*, dos. civil nr. 1715/1822.

Testamentul lui Andrei Săpoteanul în *Buletinul Ion Neculcea*, anul I, fasc. II, 1922, p. 270 şi datele din dosar dau următoarele informaţii genealogice:

Vezi mai jos şi documentul din 1807, Mai 5: o însemnare de curgerea neamului pitarului Grigore Săpoteanul.

77.

1642, Aprilie 2.

Ioan Vasile Voevod întăreşte, între altele, lui Ionaşcu Rusul pârcălabul părţi de moşie în Căpinici la ţinutul Orheiului.

1. 7150, april 2. Ispisoc cu tălmăcirea lui dila Ioan Vasîli Voevod întăritoriu lui Ionaşcu Rusul pârcălab, între alti moşii şi pe părţili din Capinici i vaduri di mori şi locuri de prisăci în ţinut Orheiu pe Ichel.

Dintr'un *izvod de scrisori* aflat în colecţia d-lui Ioan Pelivan. Vezi mai sus doc. nr. 43.

Nefiind în posesiunea originalului nu putem afirma cu certitudine dacă Ioan Vasile Voevod nu este în realitate Io Vasile Vodă. S'ar putea totuşi, ca ispisocul să emane dela Ioan Voevod, fiul lui Vasile Voevod cum este, de pildă, cazul documentului din 1639, dec. 12 publicat de Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, IX, p. 133.

Despre moşiile lui Ionaşcu Rusul a se consulta A. V. Sava, *Documente lăpuşnene*, p. 61.

78.

1643, Octomvrie 12. Iaşi.

Vasile Voevod întăreşte stăpânirea lui Pantiul din Peresecina asupra părţilor de ocină ce are Guroaia la Epureni, în ţinutul Orheiului pe care ea i le-a dat ca să scape capul fiului ei Poiană, ce l-a prădat pe Pantiul de nouă epe. (Original).

† Иѡ Василїе воевода божїю милостїю господаръ земли молдавской. Ѡж прїидоше прѣд нами и прѣд въсими нашими молдавскими болѣри великих и малих слуга наше пантюл от пересъчина и указовал прѫд нами един запис за свѫдителство от многих люди добри ѡт кръстнїи [1]) мещнаш писаш въ тот запис како прїиде прѣд ними гуршае и съ [2]) еи негрескула по их доброи волѫ некимъ непонужден а нипришеловани и дали части им за отнину елико сѣ изберет ѡт селѡ епурѣни что у волост ѡрхеюскому съ вес приход ..... та дал слузѣ нашем вишеписан пантюлови радї девѣт вобжли что било украл сыну ему поіан от пантюл и не имает съ чим платити главу сынъ им поіан нъ дал част им

[1]) Sic.

[2]) Loc liber în original.

за отнинѹ єлико сѣ изберет от село єпѹрѣни съ кєс прихѡд ино ми іако ѹвидѣхом тот истинїи запис от тих люди добри вѣрокали єсми и от нас єщеж дали и потвръдили єсми слѹгам наш пантюлок на тоа выш прѣдречена част за отнинѹ от село єпѹрѣни єлико сѣ изберет част гѹрωає и съ ... єи негрєскѹл како да єст емѹ права отнинѹ и кѹпежна съ въсѣм доходом непорѹшенно николиж на вѣки и ин да сѣ не ѹмишает.

сам господинъ велѣл. ѹ іас влѣт ҂зрнв мѣсеца ѡк. ві.

(L. P)

тодерашко вел логофет искал.

† димитрашко

Traducere.

Io Vasilie Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domnul Ţărei Moldovei. Adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveneşti mari şi mici sluga noastră Pantiul din Peresecina şi a arătat înaintea noastră un zapis de mărturie dela mulţi oameni buni, megieşi deprinprejur, scriind în acest zapis cum a venit înaintea lor Guroaia şi cu ...... ei Negrescul de a lor bună voe de nimeni siliţi, nici asupriţi şi au dat partea lor de ocină cătă li se va alege din satul Epureni, ce este în ţinutul Orheiului cu tot venitul. Aceasta au dat-o slugei noastre mai sus scrise Pantiul pentru nouă iepe pe care le-a prădat fiul ei Poiană dela Pantiul şi nu are cu ce plăti capul feciorului ei, Poiană, ci a dat partea lor de ocină cât se va alege din sat din Epureni cu tot venitul. Deci noi dacă am văzut acest zapis adevărat dela aceşti oameni buni şi noi am crezut şi am dat încă şi am întărit slugei noastre Pantiului pe această mai sus pomenită parte de ocină din satul Epureni, câtă să va alege partea Guroaei şi cu ...... ei Negrescul, ca să-i fie lui dreaptă ocină şi cumpărătură cu tot venitul, neclintită niciodată, în veci şi altul să nu se amestice.

In Iaşi, anul 7152, luna octomvrie 12.

Insăşi Domnul a poruncit.

(L.P.)

Toderaşcu mare logofăt a iscălit

† Dumitraşcu

Documentul pe hârtie mare, groasă în colecţia mea. Pecetia aplicată de tuş roşu, a căzut.

79.

1645, Mai.

Gheorghe Ştefan sulgerul şi Apostol pârcălabul de Orhei despart hotarul satului Isacova de acela al târgului Orheiului. (Regest).

O scrisoare din velet 7153, maiu scriind aşe, Gheorghii Ştefan sulger i Apostol pârcălabul de Orheiu: adică ni-au triimes Măriia Sa Vodă să socotim şi să alegim locul satului a Isacovii dispre hotarul târgului. Deci am socotit cu oamini buni din târg anumi Gligori, ci au fost şoltuzu şi Sămion Mihuleţi şi Vasîle Drăghinici şi Tănasă Drăghinici şi Enachi Ştefulenca şi mulţi oamini buni de prinpregiur megieşi ca să vini hotarul satului Isacovii din drumul târgului la dial, pre Rublinca, pâră în muchiia dialului, în Hârtop şi aşa merge tot înnainte pâră întră drumul în pădure şi zîci că au şi stâlpit şi pentru credinţa au iscălit.

Dintr'o hotarnică din 1805, August 20 a spătarului Lupu Donici aflată la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 16, fila 197 verso. La acea dată documentul se afla în mâna răzeşilor de Isacova.

80.

1646, Aprilie 8. Orhei.

Andrei, feciorul lui Vicol din Braviceni vinde a patra parte din bătrânul tatălui său din sat din Braviceni vornicului Apostol. (Original).

Adecă eu Andreiu, feciorul lui Vicol din Braviceni, nepotul lui ...... [1]) singur pre mene mărturisescu cu cestu zapis al mieu cum eu de bună voia mea de nime nevoit, nici asuprit am vândut a mea direaptă ocină şi moşie din sat din Braviceani dintru bătrân a patra parte, partea tătâne-mieu lui Vicol toată parte cătă să va alege din vatra satului şi din ţarină şi din fânaţ şi din tot vinitul ce să va alege pre acea parte, ce mai sus scrie şi o am vândut dumisale vornicului Apostol dirept patruzăci de lei şi am luat deplin plată den mânule dumisale toţi aceşti bani ce mai sus scrie şi în tocmala noastră fost-au Mihalcea Durac pârcălabul şi Istratie popa cel domnescu de târg de Orheiu şi Gligorie şoltuzul de Orhei şi Ghiorghie postelnicul, pârcălabul şi Mihuleţ de Orheiu şi Enachie

---

[1]) Loc liber în original.

Stefulenco şi Vasilie Din şi Ştefan şi Vărnava şi mulţi oameni buni, când am făcut acestu zapis. Deci, de acmu înnainte ca să hie dumisale dereaptă ocină şi moşie în veaci. Pentru aceia nime deacmu înnainte dintru sămenţiia mea ca să nu mai aibă a mai amesteca nici dănăor în veaci şi pre mai mare credinţă ne-am pus şi peceţile ca să hie de mărturie să-ş fac[ă] dumnealui şi direase domneşti. Să să ştie.

пис ȣ Orheiu въ лѣт ҂ЗРНД ап. и

Ghiorghie Leca
(P.)

аз поп истратіе бих лицом

(x) az Vasilie iscal. (x) az Ştefan iscal

Academia Română, 252—XXIII.

O frumoasă pecetie a lui Gheorghe Leca cu legenda doi cai pe picioarele dinapoi, faţă în faţă, despărţiţi printr'o cruce. Jos se poate ceti Gheorghie Leca.

81.

Fără veleat [*cca 1646*]. *Orhei.*

Donosie, fiul lui Gherasim din Bogzeşti vinde partea sa din sat din Braviceni vornicului Apostol. (Original).

† Adecă eu Donosie, nepotul lui Ghiarasim de Bogzeşti scriu şi mărturisăscu cu cest zapis al meu cum eu de bună voia mea de nime nevoit, nice asuprit am vândut a mea direaptă ocină şi moşie ce să va alege partea mea din sat din Braviceani, ce este pre Răut, în ţinutul Orheiului, aceasta am vândut cu dumisali lui Apostol dvornicul dereptu doozăci de lei bani gata dinaintea dumisale vornicului Ionaşco şi Sturzii de Piscani şi dinaintea Mihalcii de Braviceani şi dinaintea popei lui Istratie cel domnescu de trăg de Orheiu şi dinaintea lui Moisăi Frăţiman din Văsiiani şi dinaintea lui Mafteiu Săpoteanul de acolo şi dinaintea lui Ştefan Popăscul de Ghermăneşti şi dinaintea a mulţi oameni buni.

Şi pre mai mare credinţă mi-am pus şi pecetea. Deci şi noi încă deacă am văzut de a lor bună voie tocmală şi deplin plată, noi încă ne-am pus pecetile şi am şi iscălit. Să să ştie.

Şi eu Bosii diiacul, ficiorul popei celui domnesc din trâg de Orheiu am scris.

Durac Moiseiu Frăţiman iscal.

(P.)

......ş pârcălab

Stefan biv Turcu Mafteiu Săpoteanul

ce l-au chemat Răgeap.

(Alte două semnături indiscifrabile, una de pârcălab).

Academia Română, 251—XXIII.

82.

1646, August 5.

Vasile Voevod întăreşte stăpânirea lui Andrei căpitanul de curteni şi a femeei sale asupra unor părţi de ocină din Biliceni, din Horodişte şi din Prihodişte cu locuri de mori pe Ciuluc, Cula şi Dereneu cumpărate dela Micul şi Sacota, feciorii lui Vasile Portărescul, dela Vremeş şi Constantin, feciorii lui Simion Portărescul şi dela Nastasia, fata Chirinei, nepoata Portăreştilor (Suret).

Suret di pi ispisoc sărbescu dela Vasile Vod. 7154, av. 5.

Precum au venit înnainte noastră şi înnainte tuturor boiarilor noştre mari şi mici Micul şi cu frate-său Sacota, ficiorii lui Vasile Portărescul şi iarăş Vremeş şi frate-său Constantin, feciorii lui Simion Portărescul, de a lor bună voie de nimene săliţi, nici asupriţi s'au vândut a lor dreaptă ocină şi cumpărătură toată parte tatălui lor cât să va alegi di baştină şi de cumpărătură din satul Bilicenii şi din Horodişte şi din Dereneu şi din Prohodişte, ce-i pe Ciuluc şi pe Cula în ţinutul Orheiului, din vatra satelor şi din cânpă şi din ţarină şi cu fănaţ şi cu loc de mori în Ciuluc şi pe Cula şi pe Dereneu şi cu viie şi cu pomăt şi cu tot venitul; acele le-au vândut ei slugii noastră lui Andrei căpitan de curteni şi femei sale ......[1]) drept 200 taleri di argint şi după aceia iarăş au venit înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri Nastasiia, fata Chirinii, nepoat[ă] Portăreştilor de a iei bună voie de nimene sălită, nici asuprită şi am vândut a sa dre[a]ptă ocină şi moşie, cătă să va alegi parte ei din parte mâni-sa Chirinii a patra parte din sat din Dereneu şi din Prihodişte dintru acelaş ţinut din vatra satelor şi din cânpu şi din ţarină şi cu fănaţ şi din tot venitul, aceia au vândut-o slugii noastre

[1]) Loc liber în original.

lui Andrii căpitanul şi fimeii sale drept 20 ughi bani buni şi s'au sculat sluga noastră de mai sus scris Andrii căpitan şi fămeia sa şi au plătit tot deplin acei bani de mai sus scriş în mâinile acelor vânzători dinnainte noastră şi dinnainte boierilor noştri.

Deci noi dacă am văzut a lor de bună voie tocmală şi plată deplin şi la noi încă am dat şi am întărit slugii noastri di mai sus scris Andrii căpitan şi fămeiei sale pe aceste de mai sus scrise părţi di ocină din satul Bilicenii şi din Horodişte şi din Dereneu şi din Prihodişte cu locuri de mori pe apa Ciulucului şi pe Cula | şi pe Dereneu şi cu pomătu | [1] şi cu viie şi cu tot venitul ca să fie lor dreaptă ocină şi cumpărătură şi întăritură cu tot venitul şi altul să nu să amestice.

S'au tălmăcit de Gheorghie Evloghi la let 1775, oc. 26.

Suretul acestui ispisoc l-am scos eu di pi cel adevărat suret ce iera tălmăcit di Gheorghi Evlogli la let 1793, iuniie 4.

Ioan Vuluţ

Colecţia mea.

83.

1647, Ianuarie 18.

Vasile Voevod întăreşte lui Vasile Grozav diacu şi soţiei sale Anisia cumpărătura ce au dobândit în satele Pocşeşti şi Lopatna din ţinutul Orheiului drept un cal bun dela Sora, fata Anghelinei, dela fiul ei Bradul şi dela nepotul ei Cozma din Cristeşti. (Copie).

Tălmăcire scoasă dipe ispisoc sărbăsc dila Vasile Voevod din let 7155, ghenarie 18 zile.

Noi Vasîle Voevod cu mila lui Dumnezău, domn pământului Moldovii. Iată au venit înnainte noastră şi înnainte boerilor noştri (din Moldova) [1]) a mari şi mici Sora, fata Anghelinii şi cu ficiorul ei Bradul şi cu nepot ei Cozma din satul Crăsteştii şi de a lor bună voe de nime siliţ, nici asupriţi ş'au vândut a lor driaptă ocină (di baştină) [2]) toată parte Anghelinii din satul Pocşăştii şi din Lopatna din giumătate de sat a patra parte ci-i în ţinut Orheiului din vatra satului şi din câmp şi din tot venitul; acele li-au vândut ginerului lor slugii noastre lui Vasile Grozav şi fimei lui, nepoţii sale Anisăii pentru un cal bun preţuit în cinzăci taleri gata. Şi li-au plătit lor

[1]) Adăogat de copist, probabil la colecţionare.
[2]) Adăogat deasupra rândului,

deplin înnainte noastră şi a boerilor noştri (...... lipsă un rând)) iar noi şi dela noi am dat şi am întărit slugii noastre lui Vasîle diiacu şi fimei lui Anisăii pe acele mai sus numite părţi de ocină din Pocşăşti, din Lopatna ca să le fie lor driaptă ocină şi cumpărătură şi uric şi întăritură nestrămutată niciodinioară în veci. Şi altul să nu să amestici.

Insuş domnul au poroncit.

(L.P.)

Toderaşcu vel logofăt

Dumitraşcu

1815, Iiulii 25. In Chişinău am tălmăcit căpitan Gavril Cosovschii, biv tălmač de Divan Moldavii.

Colecţia d-lui Braşovan din Pocşeşti.

Pocşeştii este o localitate din cele mai vechi ale Orheiului. O dovedeşte numele străvechiului ei proprietar Duma Pocşescul. Vezi mai sus pag. 7.

84.

[*1647*].

Mărturia lui Verha din Căcărezeni şi a lui Leica, feciorul lui Ivanco cu fraţii lui Sema şi Gliţina din Căcărezeni, prin care vând lui Paul şi feciorilor săi Moga şi Odochia din Ciocâlteni, părţile lor de moşie din satul Căcărezeni. (Original).

† сє ѹко аз Verha din Căcărăzeni şi Leica, feciorul lui Ivanco şi fraţii lui Sema şi Gliţina de-acolo, mărturisim înşine pre noi cu acestu zapis al nostru, că noi de-a noastră bună voe de nimene nevoiţi, nice siluiţi, ne-am vândut a noastră drăpte ocină şi moşie, partea noastră din sat din Că[cărezeni o par]te de sat din vatra satului şi din ţarină şi din văile cu [fâ]nu şi de tutindirelea di unde va hi hrana acelui sat, om vândut Paului şi feciorilor lui Mogăi şi Odochiei din Cioclătiiani (= Ciocâlteni), pentru trii sute de taler bătuţi bani gata.

Aşijderile şi eu Şitul mărturisesc com mi'u vândut o parte di ocină iarăş din Căcărăzini din parte mea, a patra parte, pentro un cal a Mogăi din Cioclătiiani.

Şi cându s'au făcut asta tocmală, făcutu-s'au denainte a mulţi omeni bini şi bătrâni din prinpregiur megiian i denainte lui Albotă din Braviceni şi Pantea de-acole şi Şte[fan] de-acole şi Gliga de-acolea şi Hamarge de Târziiani, Nechifor de [Cioc]lătiiani şi

Gâța de-acolea și alți omeni buni și pre mai mare credință ne-am pus și pecețile pe ac[es]tu zapis de mărturie.

Aceasta mărturisim cu sufletele noastre.

(P) (P) (F) (F)

Zapisul se află în colecția mea.

Am dat zapisului data 1647 pentrucă la data de 7155, mart 18 în temeiul lui a dat Vasile Vodă un hrisov prin care întărește cumpărătura făcută de Paul și de copiii lui Moga și Odochia. A se vedea mai jos mărturia de cercetare din 1796, Iulie 20, p. 345.

85.

1647, Martie 20.

Andrei, Floca și Ciurca, feciorii lui Ghervasie, nepoții Lupului, vând lui Ionășcuță Rusul, marele sulger, moșia lor din jumătate de sat din Verpca, a cincea parte, pe Bâc, în ținutul Orheiului. (Original).

† Adecă eu Andreiu și cu frate-mieu Floca și cu soru-noastră Ciurca, ficiori lui Ghervasiei, nepoții Lupului, scriem și mărturisim cu acest zapis al nostru cum de bună voia noastră, de nime nevoiți, nici asupriți, am vândut a noastră direaptă ocină și moșie din giumătate de sat de Verpca a cincea parte, ce iaste pre Bâc, în ținutul Orheiului cu loc de moară și de hăleșteu pre Bâc și din vatra satului și cu loc de prisac și cu pomet și cu tot venitul, aceasta o am vândut dumisali giupânului Ionășcuți Rusul sulgeriul cel mare, dereptu treizăci de taleri bătuți și ne-au plătit dumnealui tot, deplin acei bani ce mai sus scriu 30 de taleri bătuți dinainte dumisale lui Gheorghie Ștefan spătariul cel mare și Costantin Ciogolea cluceriul cel mare și Gheorghie Roșca al doile vistiiarnic și Grigorie Șaidir, al treile logofăt și Andreiaș Răcoviți, comisul și Grigorie comisul și Roșca și Neniul dvornici de gloată și alți boiari din Curtea Dumisali lui Vodă și mai pre mare credință ș'au pus pecețile și au iscălit. Și eu Dumitrașco am scris.

значитс.. 8 іас лѣт ҂зрне, март к

az Ghiorghie Ștefan vel spătar iscal.

az Constandin Ciocole vel clucer

az Grigorie Șaidir, logofăt az Ilieș Șeptilici iscal

† Gheorghie Roșca, vistiernic iscal.

az ...... jicnicer az ...... az Gligorie, comis

Academia Română, doc. nr. 2—CXLV.

86.

1650, Noemvrie 24.

Vasile Vodă dărueşte lui Gheorghe Catargiul pârcălabul satul Peştera, cu loc de moară în Răut, rămas iarăş domnesc prin moartea fără urmaşi a lui Enache Catargiul, fiul lui Apostol Catargiul postelnicul. (Regest).

7159, Noem. 24. Ispisoc dela Vasile Vodă cu care milueşte pe Gheorghie Catargiul cu un sat Peştera, cu loc de moară în Răut, care sat arată că l-au fost dat lui Apostol Cat[argiul] postelnic şi murind el, cum şi mai pe urmă fiiul său Enache Catargiul, cărue nu i-au rămas ficiori, au rămas acel sat iarăş domnesc şi l-au dat lui Ghiorghie Catargiu pârcălab; iscălit acest suret de un Pamvo iermonah bulgar.

Dintr'un perilipsis de: *scrisori a dums. banului Ştefan Catargiu pe moşie Peştera*, extras din dos. nr. 125, fila 319, dela Direcţia Cadastrului din Chişinău.

87.

1651, Iunie 8. Iaşi.

Vasile Vodă reînoeşte privilegiile şi dresele ce a avut Mateiaş Sturza, jicnicerul, pe satul Bucişca de pe Nistru şi pe părţi din satul Sîrcova, ambele din ţinutul Orheiului, dresele vechi fiind pierdute din vremea năvălirei Sultanului cu oşti tătăreşti şi a lui Hmielniţchi cu cazaci zaporojeni. (Original).

† Иѡ васнлїе воевода божїю милостїю господаръ земли молдакскои.

Ѿж прїидѣ прѣд нами и прѣд въсѣми нашими молдавскими болери великих и малих наш вернїи и почитѣнїи болерин мътиѧш стѹрѕѣ бив 1) жикничер и жаловалсѣ прѣд нами съ великаа жалобѹ и съ многаа свѣдателство люди добри и старїи и слѹги господсткам и околнїи мѣциѧши сице рѣкъше болерин наш вышписанїи съ тих свѣдителство аж что он имал привѣлїѧ и нарѣдѣнїѧ за дѣднинѹ и за кѹпежнѡ и за поткръждѣнїе и за тѣжбѹ от петра воевода и от илиѧш воевода и от иримїѧ могила воевода и от иних господара прѣждѣ нас бывшїи и от самаго господсткам на половина сѣла что се имѣнѹет бѹчичка вышнаа част на нистре

---

1) Loc liber în original.

ѹ колост ѡрхеискомѹ что ест правал дѣднинаа кнѣгини болеринѹ нашемѹ вышеписанномѹ на имѣ настасїа дьщіа покоиннаго васил҃їе михънилескѹл съ брод за млин на рѣцѣ бѹчичка и такождѣре дрѹгаа половина от тогож сѣло бѹчичка нижнаа част съ брод за млин на рѣцѣ бѹчичка ѹ хлѹсе что кѹпил болерин наш вышеписании мътиаш стѹрѕѣ от кандакїе дъщіа покоиннаго пътрънкан вик клѹчѣр от колост тотрѹш и имал болерин наш мътїаш стѹрѕѣ велиаа тѣжбѹ съ нѣких человеци от хороднице радї тот вышеписанїи брод на бѹчичка ѹ хлѹсе и обрѣталсе тот брод старїи того сѣла бѹчичкъи. И хотар томѹ сѣлѹ даждѡ рѣцѣ бѹчичка и такождѣрѣ на четвръттаа част от вѣс сѣло что с имѣнѹет съркова на ръзънѣ ѹ тогож колостѹ что измѣнал ѹнко болерина нашѣго вышеписаннаго покоиннїи ѹрсѹл вик вел дворник съ дан и съ фътѹл и съ въси сърodници им от ск[.......] кад таа вышеписаннаа четвръттаа част дал ѹрсѹ дворник иннаач етвръттаа част от сѣло пицига ѹ тогож ко[лостѹ та]кождѣре колико се извѣрѣт права кѹпежннаа от того сѣла съркова что кѹпил покоинїи ѹрсѹ дворник от [роман]а и от грама и от ѹрсѹл и от гаврил синове пъркѹл внѹци бодорчїи и такождѣре что кѹпил ѹрсѹ дворник от тогож сѣло от алексїи и от глигорча и от мирон късѣ част им. и также дѣре колико сѣ извѣрет късѣ част воцѹл и братїах емѹ синове дѹмитрѹ тиж от тогож сѣла и такождѣре късѣ част къ[сиан]ъ] и жени его, сынѹ тѹркѹл колико извѣрет част тѹркѹл от тогож сѣла что вѣше късианов правал дѣдинаа [такождѣре] колико извѣрет дрѹгаа част късїанова от тогож сѣло что вѣше късиании правал кѹпѣжннаа съ поло[жинцеми] и колико се извѣрет част глигорїе и сѣстри его антѣмїи что им вѣше правал дѣдина от тогож сѣла и колико се изверѣт част ѡангирїи и дъщи емо [антимїи] от того сѣло и колико с извѣрет част лѣ:ко синъ враен от того села и късѣ част василїе ..амвлът[орю] и късѣ част иримїнча от орхею тиж от того сѣла съркова и късѣ част стрѡа от того сѣла что [он имал съ положи]нцеми и късѣ част Гаврил Боднар от того сѣло что он имал съ положинцеми късѣ част саки и братѹмѹ в[аско] дѣнїи от того сѣла и късѣ част истихїе что имала мати его от тог сѣла и късѣ част сном пълъ ?) от тог сѣла и късѣ част гиоргїе синъ къзан от тог сѣло что платил та част ионашк от лѣлко понѣж вѣше заклад до лѣлко. И но тѣх въси выш прѣдречѣнїи части за отнинѹ от сѣло съркова кѹпил болѣрин наш

мѣтиıаш стѹрзѣ от тѣх вышеписаннїи продажники а тѣх привѣлїıа и нарѣдѣнїıа еж вышинишем что имал болерин наш вышписаннїи тѣх ѹси изгибли когда прїидѣ солтан сь конска татарскїих и хмилницкїи хетман сь козакове запорозскїи и плѣнѣщѣ наше землѥ молдавскою от нистре даждо планинѹ когда сь жиже тьргѹ ıаскїи и тьргѹ сѹчавскїи ино ми сь вьсѣго нашѣго сьвѣта ıакож ѹвидѣхом толико жалобѹ сь многаа свѣдитѣлство а ми ѹмилостивихом сѧ и от нас еще ж дали и потврьдили болеринѹ нашѣмѹ вишписанномѹ мѣтиıаш стѹрзи жикничер на тот виш прѣдрѣченно вѣс село бѹчичка сь броди за млини на рѣцѣ бѹчичка и тѣх вьси части за отнинѹ от сьрвова сь вьсѣм доходом ино аще проıавлѣетсе вь нѣка врѣме нѣких привѣлїıа и нарѣдѣнїıа что имал болѣрин наш да нѣвѣрѹет сеи дас сѧ вь рѹци болеринѹ нашемѹ стѹрзи тѣм ради како да ест емѹ [и от нас] праваа отнина и дѣдина и кѹпежно и потврѣжденїıа сь вьсѣм доходом.

† саам господинь велѧл.

оу ıасох лѣто ҂зрнѳ мѣсеца юн и дени.

(L. P.)

гавриллаш вел логофет.

† нонашко.

Traducere.

Io Vasilie Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţării Moldovei.

Adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boerilor noştri moldoveni, mari şi mici boerul nostru credincios şi cinstit Mătiaş Sturzea, ce-a fost jicnicer şi s'a jeluit înaintea noastră cu mare jalobă şi cu mare mărturie, oameni buni şi bătrâni şi slugi domneşti şi megieşi de prin prejur, astfel zicând boerul nostru mai sus scris cu această mărturie, precum că el a avut privilegii şi drese de moşie şi de cumpărătură şi de întăritură şi de pâră dela Petru Voevod şi dela Iliaş Voevod şi dela Irimia Movilă Voevod şi dela alţi domni, cari au fost înaintea noastră şi dela însăşi Domnia Mea pe o jumătate de sat, care se numeşte Buciuşca, partea de sus, pe Nistru, în ţinutul Orheiului, care este dreaptă moşie jupânesei boerului nostru mai sus scris, anume Nastasia, fata răposatului Vasilie Mihăilescul, cu vad de moară pe pârâul Buciuşca şi de asemenea altă jumătate din acelaş sat Buciuşca, partea de jos, cu vad de moară în pârâul Buciuşca,

la Hluse, pe care l-a cumpărat boerul nostru mai sus scris, Mateiaş Sturzea, dela Candachia, fata răposatului Pătrăşcan, ce a fost clucer dela ţinutul Trotuşului. Şi a avut boerul nostru Mateiaş Sturzea mare pâră cu nişte oameni din Horodişte pentru acest mai sus scris vad pe Buciuşca, la Hluse şi s'a aflat acest vad vechiu al acestui sat Buciuşca. Şi hotarul acestui sat este până la pârâul Buciuşca. Şi de asemenea pe a patra parte din tot satul care să numeşte Sîrcova pe Rezina în acelaş ţinut, pe care l-a schimbat unchiul boerului nostru mai sus scris, răposatul Ursul, ce-a fost mare vornic cu Dan şi cu Fătul şi cu toate rudele lor [care pentru această] mai sus scrisă parte a patra a dat Ursul vornicul altă a patra parte din satul Piţiga în acelaş ţinut.

De asemenea cât se va alege dreaptă cumpărătură din acelaş sat Sîrcova, pe care a cumpărat-o răposatul Ursul vornicul dela [Roman] şi dela Grama şi dela Ursul şi dela Gavril, feciorii lui Pârvul, nepoţii Bodorcii şi de asemenea, ce a cumpărat Ursul vornicul din acelaş sat dela Alexe şi dela Gligorcea şi dela Miron, toată partea lor.

Şi de asemenea cât se va alege toată partea lui Boţul şi a fraţilor lui, feciorii lui Dumitru tot din acelaş sat.

Şi de asemenea toată partea lui Văsian şi a femeei lui, feciorul lui Turcul, cât se va alege partea Turcului din acelaş sat, fiind dreaptă moşie a lui Văsian.

De asemenea cât se va alege altă parte a lui Văsian din acelaş sat, care a fost dreaptă cumpărătură a lui Vasian [cu Polojiceştii].

Şi cât se va alege partea lui Gligore şi a surorii lui Antimia care l-a fost lor dreaptă moşie în acelaş sat.

Şi cât se va alege partea Şanghirii şi fetii lui, [Antimii] din acelaş sat şi cât se va alege partea lui Lelcu, feciorul Braei din acelaş sat şi toată partea lui Vasile Imblătorul şi toată partea lui Irimicea din Orhei tot din acelaş sat Sîrcova şi toată partea lui Stroe din acelaş sat, pe care a [avut-o cu Polojiceştii] şi toată partea lui Gavril Bodnar din acelaş sat, pe care el a avut-o cu [Poloji]ceştii şi toată partea lui Sava şi a fratelui său [Vasco... ?] din acelaş sat şi toată partea lui Istihie, ce a avut mama sa în acelaş sat şi toată partea feciorilor lui Pilă din acelaş sat şi toată partea lui Gheorghe, feciorul lui Căzan din acelaş sat, pe care i-a răscum-

părat-o această parte Ionașcu dela Lelco, la care fusese pusă zălog.

Deci toate aceste mai sus pomenite părţi de ocină din sat din Sîrcova, le-a cumpărat boierul nostru Mătiaş Sturza dela aceşti mai sus scriși vânzători.

Insă aceste privilegii și drese, ce scriem mai sus, pe care le-a avut boerul nostru mai sus scris, acestea toate le-a pierdut când a venit Sultanul cu oaste tătărească și hatmanul Hmilnițchi cu cazacii zaporojeni şi au rohit ţara noastră, a Moldovei, dela Nistru până la munte, când a ars tărgul Iași și târgul Sucevii.

Deci noi cu tot sfatul nostru, cum am văzut atâta jalobă cu multe mărturii și noi ne-am milostivit și dela noi încă am dat și am întărit pe boerul nostru mai sus scris Mătiaş Sturzea jicnicer, cu acest mai sus zis, întregul sat Bucișca cu vad de moară pe pârâul Buciuşca și pe aceste toate părți de ocină din Sîrcova cu tot venitul.

Deci dacă s'ar afla după oarecare vreme niscaiva privilegii și drese ce a avut boerul nostru, să nu se creadă și să se dea la mâna boerului nostru Sturzei.

Pentru aceia ca să-i fie lui și dela noi dreaptă ocină și moşie şi cumpărătură şi întăritură cu tot venitul.

† Insuși Domnul a poroncit.

In Iaşi, la anul 7159, luna Iunie 8 zile.

(L. P.)

Gavrilaş vel logofăt.

Ionaşcu

Originalul pe hârtie la Academia Română, 109—CLXXXI în stare rea, cu foarte multe rupturi. Am putut să-l completez şi anume: pasagiile puse în paranteză, cu ajutorul unui suret din colecţia d-lui Ion Pelivan. Acest suret are ca titlu: *Suretu scos rumănește de pe ispisocul cel sărbesc dela Vasilie Voevoda din let 7159, iunie 8 în zilele Preosfinţitului Mitropolit a toată Moldavia, Gavril* şi se încheie: *Acest hrisov s'au tălmăcit depe uricul cel sărbesc, ce iaste dat dela Vasilie Voevod de întărire și de stăpânire pe câteva părţi de ocini după cum arată anume de Procopie dascal.* пис оу Іасох во свѣтаю митроп. от *Iași let 7271, fev. 5 d.*

Cuvântul « Polojicești » care apare de trei ori incomplet în cuprinsul documentului a trebuit să fie adoptat de mine ca nume de familie, în lipsa altei posibilităţi de tălmăcire. Cuvântul Polojiceşti este și acela al suretului din colecţia d-lui Ion Pelivan.

88.

1652, Martie 20.

Maftei sîn Todoran și cu alți nepoți ai Pistrugii și strănepoți ai lui Dragoș, vând lui Vasile Mârzacul vel căpitan de Soroca, trei moșii, în pustie, pe apa Coboltii: Petroasa, Grăpenii și Șochinii din ținutul Sorocăi, a treia parte din Pistrueni pe Răut și jumătate de Olișcani din ținutul Orheiului. (Suret).

Suret de pe un zapis sârbescu din let 7160, mart 20.

Adecă noi Maftii sîn Todoran și fămie mea Safta și eu Andrii Bădicul și fămie mea Nastasiea cu fii noștri Iordachi, Tudosca și eu Istrate și fămie Tudosca cu fiei noștri Vasili i Ștefan i Mariea i Davidu și cu rudenie noastră Iordachi, Gafiea, Timuș, Vărvara cu fratele nostru Gavril, Anița, Petre, Tudosiea, Antimiea, Ion, Cozma, Arpintii cu toții sîntem nipoț Pistrugăi și strănepoți lui Dragoș, scriem și dăm în mâna de acum a noastră scrisoari dumisale Vasile Mârzacul vel căpitan de Soroca, de nime siliț, numai de a noastră bună voia, am vândut al noastri drepti trii moșii ce avem în pustii, pe apa Cobolta anumi: Petroasa i Grăpenii i Șochinii, care sînt în ținutul Sorocăi cu iazuri și cu mori pe aceste moșii de mai sus arătate. Și iarăș am mai vândut dumisali a trie parti din tot satul Pistruenii ce iasti pe apa Răutului, iarăș în ținut Sorocăi pe amândoao părțile acelui iaz. Și iarăși am mai vândut dumisali din giumătate de satu din Olișcani, ce iaste în ținut Orheiului pe vale Cernii cu apă, parte din sus giumătate de satu dela giumătate ce să va alegi a patra parte dela satul Olișcanii și am vândut dumisali mai sus numitului în 450 taler de argint și 3 părechi boi buni și 3 vace cu vițăi și 2 cai buni, deplinu în mânule noastre am luat plata aceasta, acești bani și noi i-am dat dumisale această scrisoari la mâna dumisali. Și la această scrisoari au fost boeri și mulți oamini di cinsti, bătrâni și tineri și toți înpregiurașii și pintru mai bună credință ne-am iscălit și pecețile noastri am pus la această scrisoari ca să nu avem de acum nici un fel de greșală asupra acestor moșii și a noastră spravnocie (?) pricina să nu aibă la mai sus numiti săleşti și cu [ia]zurile lor și scrisorile acestor moșii de mai sus arătate s'au prăpădit din cetatea Sorocăi, cându au vinit căzacii Zaporojan de au avut răscoală cu Leșii. Atunce s'au prăpădit toate scrisorile acestor

moşii, iar mărturii dela oamini încredinţată am adus şi am dat la mâna dumisale Vasile vel căpitan, ca să stăpâniască şi fii lui şi nepoţîi şi strănepoţîi în veci şi a noastră pecete şi mânule am pus la această a noastră încredinţată scrisoari şi zapis. Cu aceasta sfârşim.

Let 1776, dechemvrie 1.
eu Vasile Adam postelnic, martor.
eu Ştefan Mintrinachi, martor.
eu Marco vel căpitan Sorocăi, martor.
S'au tălmăcit de Onofrii, pisar Sorocăi.

Colecţia Meleghi-Chişnău.
In aceeaşi colecţie următoarea spiţă genealogică:

URSA REGHINIŢOAE [1])
să vedi din documentu sărbesc din anu 1661, precum să vedi au fostu pi la anu 1560)

Neculai Reghineţi dila Olceni, cari să vedi din documentu den anu ... a lui Racoviţa Vvd.

şătrariu Vasile Rughineţi, ci să nume Mârzac. Au fost pi la anu 1659 mari căpitan de Hotin şi Soroca precum să vedi din documenturile din anii 1659 şi 1661 şi 1688
Multe moşii au cumpărat soţia sa Maria ci au ţinut-o.

cluceriu Meleghi s'au numit şi Lungu; au fost în slujba oştiniască în vreme lui Petru înpărat a Rosăi pi la 1701 şi 1702 şi pentru slujbile lui i-au dat pe viaţă moşiele di peste Nestru: Coşniţa şi Meşcăuca

Vornic de poartă Tănasă Meleghi au fost pe la anŭ 1754 şi 1764. soţia sa Teodosiia

Vornic de poartă Ioniţă Meleghi au fost pi la anu 1769.
Acesta multe moşii au scos şi au discoperit a neamului nostru. Soţiea lui Ursa copii n'au avut.

Vornic de poartă Dimitrie Meleghi

Neculai Meleghi

[1]) Cf. Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, IX, p. 142.

89.

1652, Mai 15.

Vasile Voevod, Domnul Moldovei, judecând pricina dintre Toma Cantacuzino și răzeșii de moșia Corotceni din ținutul Orheiului, întărește stăpânirea acestora din urmă asupra a două părți din sat, cu un iaz cu moară și încă o jumătate de iaz. (Suret).

Noi Vasile Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domn Țării Moldaviei.

Viind înnaintea noastră și înnaintea tuturor boerilor noștri celor moldovenești, mici și mari, slugile noastre Gavriil, ficior lui Bosna, Andrei ficior lui Gurduman, Apostol ficior lui Sofronie, nepoții lui Gavril Covrig și s'au giudecat fați cu credinciosul și cinstitul boeriul Domniei noastre Toma Cantacuzino, marile dvornic Țării de sus pentru doaî părți din satul Corotcenii, ce-i pe Molovatiț și pentru un iaz cu moară și alt iaz, giumătate, ce sânt în ținutul Orheiului, care părți au fost vândut Bosna medelnicer lui Dumitrache Chiriță postelnic și au arătat înnaintea noastră Toma Devca pentru una, la Rădeni dela Simeon Movilă Voevod, cumpărată de strămoșul lor Bosna medelnicer, iară Gavriil, ficior lui Bosna i Andriian nepot lui Bosna și Apostol, ficior lui Sofronii, au arătat înnaintea noastră o mărturie dela Mariia, domnița lui Dimitrii postelnic, cum că au cumpărat Bosna medelnicer acele doaî părți din satul ce-i pe Molovateț cu moară și cu un iaz și alt iaz giumătate, ce sânt în ținutul Orheiului și cu cugetul nostru am giudecat asupra lor după dreptate și după pravile pământului și așa găsind cu cale cum că să aibă a stăpâni ei Gavriil Bosna și Andrei, ficior lui Gurduman, nepot lui Bosna, Apostol [ficior] lui Sofronii, cu cele doaî părți ce-s mai sus arătată din satul Corotcenii ce-i pe Molovatiț cu iaz și moară și alt iaz giumătate partea despre apus cu tot venitul și i-am pus prețul nostru 20 taleri din vesteriia noastră, iar boeriul Domniei noastre Toma Cantacuzino, marile dvornic, au dat răspuns că după toate pravilele pământului, nu are la acele părți nici un amestic, cum nici alții. Și de acum înnainte nimine să nu aibă a să giudeca nici odată în veci, dar dacă să va întâmpla cinevaș asupra Rădenilor

la vreo vreme să nu i să crează. Şi s'au scris acele mai sus pomenite doaî părţi şi alţii nimeni să nu să amestice.

S'au scris la anul 7160, mai 15.

Domnul au poroncit.

Dumitrachi

Suret aflat la fila 34 a dosarului cu documente al moşiei Opleşti-Buzdugan, aflat la dispoziţia mea.

Traducerea, după cum uşor se poate cunoaşte este plină de greşeli. Din coroborarea documentului cu celelalte ce publicăm în acest volum asupra moșiei Corotceni rezultă totuşi că documentul este autentic.

90.

1652, Septemvrie 1. Iaşi.

Strănepoţii lui Toma Săsanul, vând lui Toma, marele vornic a treia parte din jumătatea din sus a moşiei Coropceni, pe care o aveau răscumpărată dela Chiriţă postelnicul. (Original).

† Adecă eu Apostol, ficiorul Sofronie şi Gavril, ficiorul Todoscăi, nepotul Sofroniei, strănepoţi Tomei Săsanului den Coropceani, scriem şi mărturisim noi cu cest zapis al nostru, cum noi de bună voia noastră de ni[meni] siliți, nici înpresuraţi, am vândut a noastră direaptă ocină şi moşie den sat den Corobceani, ce iaste la ţinutul Orheiului, den giumătate de sat despre apus a treia parte, partea Tomei Săsanul, care ocină au fost vândută Chiriţii postelnicul şi după acee o au răscumpărat părinţii noştri dela giupăneasa Chiriţăi postelnicului. Apoi după acea, de iznoav am vândut noi acea ocinnă ce-au răscumpărat părinţii noştri dumisal giupânului Tomei vornicului celui mare de Ţ[a]ra de sus dereptu ...... [1]) lei bătuţi, cu vatră de sat şi cu loc de hăleşteu şi cu vad de moar şi cu pământuri în ţarin şi cu fânaţu şi cu tot vinitul den tot locul ce s'a va vini. Şi aceasta tocmal s'au făcut denaintea dumisal Ionaşco Rusul medelnicerul şi a Roşcăi vistearnicul şi a stolnicului Bucium, ş'a lui Savin şi a lui Miron Bucioc şi den răzăşi iarăş denaintea lui Dumitru Găin de Corobceani şi a lui Vlasie feciorul lui Ghervasie ş'a lui Ştefan Tigae şi denaintea mulţi

[1]) Loc liber în original.

boiari şi oameni buni. Derept acea noi încă carii mai sus sintem scrişi văzindu de bună voia lor tocmal şi dela dumnealui plată deplin, bani gata întru mâna lui Apostol şi a lui Gavril, noi încă am iscălit şi ne-am pus peceţil ca s[ă] aibă dumnealui a-ş faci şi dires domnescu de pe cest zapis al nostru. Dѣ ceasta scriem ca s[ă] să ştie şi să s[ă] crează.

ѕ Ias vl. 7161, sep. 1.

az Ştefan iscal az .... az Savin iscal.

az ...... iscal sîngur cu mâna mea am iscălit.

az Miron Bucioc, iscal

Originalul în colecţia mea.

91.

1654, Mai 14.

Hotarnica moşiei Braviceni făcută, după porunca domnească, de Gheorghe Catargiu. (Còpie şi regest).

Din poronca Pre Innălţat Domnului nostru Ghiorghii Ştefan Voivod, facim ştire că, fiind rânduiţi hotarnici la moşia Braviceni pentru o parte de moşiie, ci ar fi înpresurată de cătră alte moşii dinpregiur şi după cartea gospod mergând la numita moşiie, s'au strâns toţi răzăşii înpregiuraşi şi scoţând răzăşii di Braviceni ispisocul moşiei, în sămne, arată sămnile moşiei din vechiu. Adecă am mersu în capul moşii din sus, la capul Brahnii, la movila Gemenii şi de acole am purces drept spre meazi noapte pi la doaî movili şi tot înnainte am mers la dial pâră la o movilă mare drept în dial şi acolo ne-au oprit moşiia Căcărăzăni şi am făcut movilă hotar piotoare şi de acole am purces prăvalu apei asupra Ocnii din Cogâlnic şi ne-am pogorît drept Ocnă, în Cogâlnic şi de acole am mers apa Ocnii în gios pâră ne-au oprit locul domnesc înpotriva Puţului tătărăsc, ce este pe şăsul Răutului, cari puţu este hotar moşiei din gios [şi de acole este lipsă de hotarnică o bucăţă de rând] [1]) şi dela Puţul tătărăsc am mersu apa Răutului în sus pâră ci au agiuns la capul Brianovei din sus şi aşa s'au încheet toate

[1]) Pasagiul pus în paranteză nu figurează în copie, dar este trecut în regest.

hotarăle moşiei din ispisoc şi mărturiile răzăşilor şi după cum am aflat drepti hotarăle moşii am dat mărturie.

Gheorghii Catargiu

O copie neadeverită aflată la mazilul Ion Emanoil Luca din Isacova confirmată prin regestul unei hotarnice din 1805, August 20 a spătarului Lupu Donici aflată la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 16, fila 196 v. In legătură cu ispisocul din 1569 al moşiei Braviceni (v. mai sus nr. 7).

Pe verso copiei se află o însemnare că moşia Bravicenii umblă în trei bătrâni: Pantiul, Solomon şi Radul a câte 1110 stânjeni fiecare. Pantiul să înparte în două cu frate-său Macsin, iar Pantiul singur se împarte în patru părţi: Grigoraş Pantiul, Loghin Pantiul (strămoşul Untileştilor), Vasile Pantiul (strămoşul Hârbovieştiilor) şi Alecsii Pantiul.

Un alt regest al aceluiaşi document într'o hotarnică din 1811 aflată în colecţia d-lui Iacob Lozinschi, magistrat din Chişinău.

92.

1655, Aprilie 30. Iaşi.

Gheorghe Ştefan Voevod judecând pricina dintre Sava Sădlariul şi tot satul Ghermăneşti, hotăreşte că fiecare sătean este liber să-şi pue casele fie în partea de sus, fie în partea de jos a satului. (Original).

† Иѡ Ghiorghie Ştefan Voevoda **Божїю милостїю господарь земли молдавскои.**

Adecă s'au pârît de faţă înnaintea Domnii Mele Sava Sădlariul cu tot satul Ghermăneştii, răzeaşii lui, pentru o casă ce ş'au făcut Sava la Ghermăneşti. Deci satul Ghermăneştii au dat sam[a] înnaintea Domnii Mele cum ş'au pus casa în ţarină. Deci ei s'au voit denaintea Domnii Mele şi s'au tocmit ca să-i lase casa Savei unde o au pus, să nu o mai mute, nici să să mai gâlcevască pentru această treabă şi ei încă să-ş pue casele cene unde-i va plăcea, cine va avea treabă din partea din sus, iară carei au parte din gios şi n'au treabă din sus să nu-ş pue casele şi de acmu înnainte [să nu mai aibă] pâră pentru [aceasta pes]te cartea Domnii Mele **инак не бѹдет.**

† **саам господинъ келѣл** **ѹ іас къл̃ѣт ˣзр̃ѣт ап л̃.**

(L. P.)

Ionaşco Rusul, vel logofăt iscal.

Pantiul

Originalul în colecţia Academiei Române, CXL—197.

93.

1656, Fevruarie 28. Iași.

Gheorghe Ștefan Voevod dă slobozie pe șase ani oamenilor din Țara Turcească sau Leșască, cari se vor așeza pe siliștea Trebujenii a lui Nicolae Buhuș, logofătul al treilea. (Original).

† Иw Ghiorghi Ștefan Voevoda Божїю милостїю господарь земли молдаской.

Scriem Domniia Mea la toate slugile noastre, carii veți înbla cu toate slujbele Domnii Mele la ținutul Orheiului, dămu-vă știre deaca veți vedea cartea Domnii Mele, iară voi toți ca se aveți a lăsa în pace câți oameni au eșit cu neşte cară din Țara Turcească și s'au așezat la o siliște ce să chiamă Tărbujeanii, care siliște iaste a boiariului nostru a lui Neculaiu Buhuș logofătul al treilea. Așijderea și alți ce vor eși de-acmu din Țara Turcească și din Țara Leșască și dintr'alte țără, fie ce limbă vor fi și de vor vini se se așează acolea la acea siliște, ce mai sus scriem, dela Domniia Mea vor avea slobozie în șease ani și vor fi în pace de dajde și de zloți și de lei și de taleri și de galbeni și de orți și de alte dări și angherii; de toate de câte sintu pre alți mișei în țara Domnii Mele, nime întru nimică nu-i va învălui, nici la lucrul Domnii Mele vor lucra. Așijderea și voi pârcălabi de acel ținut și olăcari și podvodari și globnici și deșugubinari și cămănari, nime întru nimică se nu-i învăluiască, iară cine-i va învălui piste cartea Domnii Mele, de mare certare va fi dela Domniia Mea.

тое Пишем ꙋ іас лѣт ҂зрѯд, феꙋ. кн.

(L. P.)

Io Ghiorghie Ștefan Voevoda.

Academia Română, 33—CCXIV.

Pecetie mică, de ceară roșie, aplicată pe hârtie.

Nu putem preciza cum a intrat Niculae Buhuș în stăpânirea Trebujenilor și eventuala lui rudenie cu familia Golia. Niculae era fiul lui Dumitru Buhuș și al soției acestuia Ileana, fiica paharnicului Ilie Bucioc și al Lupei Veveriță. Vezi Constantin I. Andreescu și Constantin A. Stoide, *Ștefăniță Lupu, Domn al Moldovei (1659—1661)*, Buc., 1938, pp. 110, 111.

94.

1656, Martie 12. Iași.

Gheorghe Ștefan Voevod dăruește lui Apostolache Rusu, pârcălabul Orheiului, siliștea Ivancea, ascultătoare de ocolul domnesc al cetății Orheiului, pentru șase cai suri, pe care la rândul său i-a dat și Domnul la trebuința împărătească, fiindcă i s'au cerut o sumă de cai de Sultanul Mahomet. (Original și suret).

† Ιѡ Гиоргїе стефан воевода божїею милостїею господаръ земли молдавскои. Ож тот истини болѧрини нашь апостолакїе паркалаб ѡрхеискїи слѹжил нам и земли нашеи съ правою и съ вѣрною слѹжбѹ тѣм и мы видѣще его правая и вѣрная слѹжба до нас жаловали естмы емѹ особною нашею милостїю дали и помиловали естмы емѹ оу нашею земли молдавскои съ една сълища иж именѹетсѣ Ιванчеа почениши хотар тое мѧста от пъти велна орхеискиа и от каркасара къ горѹ даждо хотара и грѹнта пересечини съ мѣсто за ставове и за млини на долинѹ Иванчїи и съ мѣсто за пасикы и за периколи и съ мѣсто за сѣножати оу съвршенїею долина и съ вес приход что тоа сълища и мъста еликож ѹказѹет быша правая отнина нашаи господарска прислѹшна къ окол градѣ ѡрхеискїа тоа да бъдет болѧрин нашем вишписаном апостолаки паркалаб ѡрхеискои и книагини ег и дѣтим ег и ѹночатом и прѣѹночатом и пращѹратом ег и въсем родом ег иж изберетсѧ маиближны отнина и дѧдина непоколѧбима николиж на вѣки. А хотар тое село да бъдет испълно ѧкож виш знаменѹет а болѣрин нашь вишписаним апостолаки паркалаб приведох и дадох нам шест коны сивы добри ради тое мѣсто дадохом господь нашеи къ потрѧбѹ царское ег даже ист просил от нас царъ нашъ ѡсманскїи Сѹлтан махамет нѣкою сѹмѹ кони за коискѹ потрѧбои понеж и по господство нашем егож господъ богъ избрал быти началник и господарствовати земли наша молдавскои. Господство его да не имат разѹрити или исхабет сїа наша милованїа еще и проданїа нъ аби им дали и потвръдил... ем... на тоа више писаним сълища ѧкож да обрѣтѧтсѧ сїми ѡбразом и и... слѹжители да слѹжет господство виши съ правою слѹжбою ѧкож подобает слѹжба радї (милованїа) [1] того ради ин

[1]) Cu parantez în original.

дас сѧ неꙋмнишаетсѧ къ тое мѣсто и грꙋн еликож дадохом ем нъ да бъдет ем непорꙋшен николиж на вѣки.

† саам господинъ повелилал.

из іаскїа гради мѣсеца март кї дени лѣт ҂зрѯд

(L. P.)

Иѡ гїоргїе стефа воевод.

конташ

Traducere.

Tălmăcire dipe ispisoc sârbăsc [1]).

Noi Ghiorghie Ştefan Voevod, cu mila lui Dumnezău Domnu Ţării Moldavii.

Iată credincios boeriul nostru Apostolachi, pârcălabu de Orheiu, cari au slujit noî şi pământului nostru cu dreptate şi cu credinţă, deci şi noi văzând driaptă şi credincioasă slujbă a lui către noi, l-am miluit cu osăbită milă a noastră şi i-am dat şi am întărit în pământu nostru Moldaviea o sălişti ci să numeşti Ivancea, căriia sălişti să începi hotarul dela drum cel mari Orheiului şi dila Carvasara în sus şi mergi până la hotarul pământului Peresăcina cu locuri de iazuri şi di mori pi Valea Ivancea şi cu locuri de prisăci şi de grădini şi de câmpu şi cu locuri de fânaţă la sfârşitul văii şi cu tot venitul, care ace sălişti şi cu tot locul pre cât să arată, au fost driaptă domnească, a noastră moşie, supt ascultare ocolului Târgu Orheiu. Aceia să fie boeriului nostru de mai sus numit Apostolachi pârcălabu de Orheiu şi cneghinii dumisale şi copiilor, nepoţilor, strenepoţilor şi strestrenepoţilor şi la tot niamul, cini să va alegi mai aproapile lor, ocină şi danie nestrămutată niciodinioară în veci, iar hotarul acei sălişti să fie precum să arată mai sus, iar boeriul nostru de sus arătat Apostolachi pârcălabu, au adus noî şasă cai suri buni şi ni-au dat pentru acel loc, cari cai i-am dat şi Domnia Noastră la trebuinţa înpărătiască, când ni s'au cerut dela Inpăratul Othomanicesc Sultan Mahamet o somă de cai pentru trebuinţa oştiniască.

Drept aceia şi după Domniia Noastră pre cini va alegi Dumnezău a fi Domnu în pământ nostru Moldaviia şi Domniia Sa să nu strămuti aceast a noastră milă şi danie, iar mai vârtos să de

[1]) Preferăm să publicăm acest suret în locul traducerii.

şi să întăriască pe ace mai sus numită silişti spre pildă ca asămine şi alţii slujitorii Domnii Sale să slujască cu dreptate şi cu credinţă, precum să cadi a milui pentru slujbi. Drept aceia nimine să nu să amestici la acel loc precum i-am dat cu tot vinitul lui, ci să-i fie nestrămutat niciodinioară în veci.

S'au scris în Târgul Iaşii, dela zidire Lumii veliat 7164, mart 12.

(L. P.)

Sângur Domnul au poroncit.

Iscălit cu însuş mâna Ghiorghie Vvd.

Contăş jăgnicer

S'au tălmăcit în Chişinău la anu 1813, noemv. 27 de căpt. Gavril Cosovschi biv tălmaci de Divan Cnejii Moldavii.

Originalul la Academia Română, doc. nr. 130—XXII. Pecetie mare rotundă de ceară roşie, aplicată, căzută.

Suretul în colecţia mea.

95.

1656, August 6.

Veliţii boeri întăresc cumpărătura făcută de Bădiul dascalul şi de Danciul vistiernicelul dela răzeşii de moşia Tătăreşti din ţinutul Orheiului. (Suret).

Suret scos dipe cel sârbcsc dila veliţii boeri.

Facem ştire prin această carte a noastră, fiindcă viind înnaintea noastră slugile noastre anume Bădiva (= Badiul) dascal i Danciula [= Danciul] visternic[el] cu răzăşii de moşie Tătărăştii. dila ţinut Orheiului, pe apa Bâcului şi au cumpărat giumătate di sat din Tătărăşti cu doî vaduri de moară în apa Bâcului drept 10 taleri şi au mai cumpărat şi a opta parte tot dintr'acel hotar drept 3 taleri şi au cumpărat doi stânjini drept doi zloţi tătărăşti, cari moşii să aibă a le stăpâni ca pe dreaptă ocină şi moşiie dumilorsale în veci, nestrămutat de nimine, dumnelor şi copii, nepoţi, strănepoţi şi alt neam ce s'ar tragi mai aproape ca pe dreaptă ocină şi moşie dumilorsale în veci.

Let 7164, avg. 6.

Academia Română, 296—XXIII.

Copie neadeverită de nimeni.

96.

1657, Decemvrie 21.

Gavril Palade cu soția sa Alexandra, fata lui Sturza vistiernicul și cu copiii lor vând lui Grigorașco Hăbășescul serdarul partea lor de moșie din sat din Sămășcani cu vecini și heleșteu. (Original).

† Adecă eu Gavril Păladi și femeia me Alexandra, fata a Sturzăi visternecului și cuconii noștri anumi Vasilca și Gligorașco și Toderașco și Neculai scriem și mărturisîm cu cest zapis al nostru cum de nimene nevoiți, nice asupriți am vândut a noastră direaptă ocină și moșie anume satul Sămășcanii cu vecini cu tot și cu hălășteai, parte socru-mieu Sturzăi visternicul aciasta; l-am vândut dumisale lui Gligorașco Hăbășescul sărdariu dereptu patrusute de lei bătuți. Dece să-i hie dumisale moșie și giupănesăi dumisale și cuconilor dumisale. Dece ca să aibă a-ș face dumialui și deresă domnești. Și'n tocmala noastră au fost Chiriiac, ce-au fost părcălab la Hotin și Ilie paharnecul și Toderașco vel cămăraș, cumnațăi miei și alți boeri. Și pentru credința am și iscălit. Și am scris eu Gavril Păladi sîngur cu mâna me zapisul да сѣ знает лет ҂з҃р҃ѯ҃s декеври к҃а днïи.

Intr'această tocmală au fost curtenii, anume Dumitrașco Bucimaș și Postolachi den Zmieni și Ursul de acolo și Ionașcuță ot tam și Năstacul sîn Arsănoe și Căzacul tij ot Zmieni și popa Guguța ot Portărești.

† eu popa Buguța.

(P).

az Gavril Păladi iscal; mi-am pus și pecete.

(P).

Ștefan martur (x) Alexandra

(P).

az Gligorașco Ghica aga iscal.

az Chiriac Sturzea iscal az Ilie Sturza ceașnic

az Toderașco Sturzea vel cămăraș.

Arh. Statului, București. Colecția Crupenschi. Pachetul III. O copie cu data greșită 1756, Decemvrie 21 la Academia Română, 99—CXXXVII. Cf. *Creșterea colecțiunilor*, XVIII, p. 39.

97.

1657, Decemvrie 21. Iaşi.

Mărturia veliţilor boeri în care se arată că Gavril Palade cu jupâneasa sa Alexandra, fata răposatului Sturza, marele vistiernic şi copiii lor au vândut serdarului Grigoraşco Hăbăşescul partea lor de moşie din satul Sămaşcani din ţinutul Orheiului, cu preţ de patru sute de lei bătuţi. (Original).

† Ѳе оубо ми Ионашко ροусоул вел логофет и щефан бωоул вел дворник долнѫн земли и василїе хетман паркалаб соучавскiи и дабижа вел дворник вишнѫн земли и Илие Шептелич вел постѣлник и Глигорашко Роусоул вел спѣтар и Некоулаю Могѫлдѫ вел чашник и Ѳоломон Бърлъдѫноул вел вистѫрник и Ѳтаматїе вел столник и Ионашко Тѫлмач вел комис и Христоскоул вел меделничѫр и Дарїе бик вев комис и Некоулаи Боухоуш вел клоучѫр и Иониц Пръжъскоул вел соулџѫр и Цирѫ вел житничѫр и Ꙗндрїаш вел шетрар и Лозѫ Гроумаꙅѣ вел армаш и Глигорашко Гика ага и нѫнюл втори логофет и Петричаико втори соулџѫр и контѫш третїи логофет и Белдиман и Рошка и Ѹрсоул дворнич глотнїи и иних многи болѣри от двор его милостїю господаръ иω Георгїе Ѳтефан воеводи милостїю Божїю господаръ земли молдавскои scriem şi dăm ştire cu această adevărată scrisoare a noastră cum au venit înnaintea noastră priiatenul nostru Gavril Paladi şi cu giupăneasa dumisali Alexandra, fata răpăusatului Sturzei ce-au fostu vistearnic mare, de a lor bună voe de nime nevoiţi, nice înpresuraţi, ce de a lor bună voe au vândut a lor direaptă ocină un sat anume Sămăşcanii ce iaste pre ...... în ţinutul Orheiului cu toţi vecinii şi cu hăleşteae şi cu tot venitul ce va hi, care sat le iaste lor dela părintele lor dela Sturzea vistearnicul. Acesta sat l-au vândut dumisale fratelui nostru lui Gligoraşco Hăbăşescul sărdariul direptu patru sute de lei bătuţi, bani gata. Şi au plătit dumnealui sărdariul acei bani, toţi deplin, întru mânule dumilorsale lui Gavril Păladi şi giupăneasei dumisaali 400 lei bătuţi denaintea noastră tuturor. Deci noi deacă am văzut tocmală bună între dumnealor şi plată deplin făcânduli-s, făcut-am dela noi această scrisoare ca să fie dumisale sărdariului de mare credinţă şi direaptă ocină şi moşie şi cumpărătură în veaci şi să aibă a-ş face dumnealui şi ispisoc domnescu, iară pentru mai mare

credință, noi toți am iscălit și ne-am pus pecețile. Şi eu Ionașcu Drăguș am scris ca să să știe.

оу ıас лет ҳзрѯе, дек, ка дни.

az Ştefan vel dvornic.
Dabijea vel vornic
az Gligorașco Rusul vel spătar
az Tălmaci vel comis
az Ţire vel jitnicear iscal
az Ion Prăjăscul vel sulgear iscal
az Gligorașco Ghica aga iscal
az Contăș logofăt iscal
az Dumitrașco Roșca dvornic

az Vasilie hatman iscal.
az Şeptelici vel postelnic
az Solomon vistearnic
az Hrisoscul vel medelnicear isc.
az Nicolai Buhuș vel clucer iscal
Andreiaș vel șatrar iscal
az Ştefan Petriceaicul iscal
az Mihăilaș Beldiman vornic glotnii

(P.)
peceat Ursul dvornic

Originalul pe hârtie albă mare, la Arhivele Statului din Bucureşti, colecţia Crupenschi, pachetul II, neinventariat. Pe lângă semnături nu s'a aplicat nicio pecetie. Face excepţie Ursul, vornicul de gloată, care nu semnează decât prin aplicarea unei peceţi mici, octogonale pe care se poate ceti Урсул, iar sub nume o semilună şi o floare.

98.

1658, Iunie 18. Iași.

Gheorghe Ghica Voevod dă mănăstirei Goliei carte să întemeieze slobozie la siliștea din Trebujeni, la Peșteră, în ținutul Orheiului. (Original).

† Иѡ Ghiorghi Ghica Voevoda Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Dat-am cartea Domniei Meli rugătorilor noștri egumănului și a tot săborul dela Svânta mănăstire dela Golăe din târg din Iaș și dregătoriului și vătămanului lor din Siliște, din Tărbujeani, la Peștere, ce iaste la ținutul Orheiului, spre aceia ca să aibă a-ș chema oameni streini de altă țară, din Ţara Turcească și din Ţara Leșască și despre alți părți, fie ce linbă vor fi, să n'aibă de nime nici o trăsură și deacă vor vini și să vor așeza la acè siliște, dela Domniia Mea vor avea slobozie în trei ani și vor fi în pace de dajde și de zloți și de lei și de taleri și de galbini și de orți și de

sulgiu şi de iliş şi de untu şi de alte dabil, de toate câte sintu pre alţi mişăi în ţara Domniei Mele. nime întru nimică nu-i va învălui. Aşijderea şi care oameni vor fi fugit din zilele lui Vasilie Vodă şi acum vor vrea să vie la acea silişte să ѣibă a vini şi vor avea şi ei scuteală, iar carei vor fi fugit din zilele lui Ştefan şi vor vrea să vie şi aceia să vie să să aşeză acole, iar vor da şi ei cum dau şi alţii, iar scuteală nu vor avea. Pentru acăia şi voi părcălabi şi globnici şi deşugubinari dela acel ţinut şi podvodari şi olăcari întru nimică să nu-i învăluiţ, iar cine-i va învălui bine să ştie că de mare certare va fi dela Domniia Mea. тое пимем.

† сам господинъ велѣл — ꙋ іас влѣт ҂зр҃зе юни н҃ї

(L. P.)

ιѡ гиорги гика воевода

† Lupul

Colecţia mea.

Este caracteristică deosebirea ce face Gheorghe Ghica Vodă între sătenii fugiţi din ţară sub Vasiie Vodă şi aceia fugiţi sub Gheorghe Ştefan. Cei dintâi, numai, se bucură de scutiri de dări pe trei ani de zile; ceilalţi nu.

99.

1659, Fevruarie 18. Iaşi.

Gheorghe Ghica Voevod rândueşte pe pârcălabii Orheiului să judece pricina dintre Erena, fata lui Ioniţă, nepoata lui Nedelcu cu un Corban, care şi-a făcut moară pe Balta lui Nedelcu, ce s'ar cuveni Erenei. (Original).

Иѡ Gheorghie Ghica божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Scriem Domniia Mea la boiarii noştrii la pârcălabul Orheiului, dămu-vă ştire că Domniei Mele s'au jeluit ceastă femăe anume Erena, fata lui Ioniţă, nepoată lui Nedelco zicându că are o baltă acolo la Orheiu ce să chiamă Balta lui Nedelco a moşu-său şi ş'au făcut un om de acolo moară pre balta ei anume Corban, neavându el nice o treabă la moşiia ei, nice au întrebat de dânsa. Pentru aceia deacă veţi vedea cartea Domnii Meli să socotiţi cu oameni buni deaca va fi moşiia ei şi el neîntrebat de dansa au mărsu de ş'au făcut moară pre locul ei, să-ş mute moara de pre moşiia ei şi în doi ani de cându au făcut moara pre moşiia ei iarăş să-şi socotiţi vinitul, să-i giudecaţi acolo cu oameni buni şi să-i tocmiţi,

iar de nu să va ţinea el de leage, precum veţi socoti, să faceţi o mărturie de la voi și să le daţi zi să vie de faţ.

саам господинѣ реч.

(L. P.).

U Ias leat 7167, fev. 18.

Originalul şi o copie în colecţia mea.

După afirmaţia d-lui Mihai I. Buciuşcanu din Isacova balta lui Nedelcu se află pe teritoriul satului Mitoc între Mitoc şi Cişmea, fiind cunoscută ca atare de locuitori.

100.

Fără veleat (cca 1659).

Mălureanu, Apostol şi Avrămia, nepoţii Sofroniei dăruesc lui Constandin pârcălabul partea lor de ocină din satul Drăguşăni. (Regest).

Zapes dela un Mălureanul, fecior Moţului și Apostul, fecior lui Dumitru și Avrămiea, fata Vrăbioaei, nepoţii Sofronii, pren care arată că au dat danii lui Costandin pârcălabul toată partea lor de ocină, ce-au avut den sat den Drăgușăni, ce-au avut-o înpreună cu un preotul Chervasîe și ei numai dreaptă partea lor au dat danie.

Arhiva veche a Tribunalului Lăpuşna, jiudecătoria ţinutului Orhei, dosarul civil nr. 1715/822.

101.

1660, Martie 26.

Ştefan Voevod întăreşte mărturia prin care Mihăilă, fiul lui Bălan, vinde lui Constantin pârcălabul a patra parte din satul Drăguşăni, partea de sus. (Regest).

O mărturie dela un preut domnescu și alţi târgoveţi den Târgul Orheiului, pren care arată că naente lor au vândut un Mihăilă, ficiorul lui Bălan, a patra parte den sat den Drăgușăni, partea de sus, lui Costandin părcălabul. Această parte să vedi întărită și cu ispisoc domnesc dela Ștefan Vodă, adecă acel den 7168, mart 26.

Arhiva veche a Tribunalului Lăpuşna; jiudecătoria ţinutului Orhei, dosarul civil nr. 1715/822.

102.

1660, Mai 4. Iaşi.

Niculae Buhuş marele medelnicer, judecându-se cu urmaşii lui Dumitraşcu Portărescul pentru nişte părţi de ocină din Chişinău, ce se cheamă Trebujeni, la Orhei, pe Răut, ca să nu fie suflet vătămat, le dărueşte acestora pământul ce a câştigat prin judecată. (Original).

Adecăte eu Nicolaiu Buhuş marele medelniceriu, facemu ştire cu această scrisoare a noastră pentru neşte părţi de ocină den Chişanău, a tree parte de loc ce să chiamă acmu Tărbujeni, la Orheiu, pre Răut: Eşit-am la pâră la Ghica Vodă cu Mircea şi cu alţi fraţi a lui, ficiori lui Dumitraşco Portărescul şi cu Ivan zet Dumitraşco cu un uric dela Radul Vodă şi i-am rămas la Ghica Vodă şi me'u făcut şi ispisoc de rămas pre dânşii şi pre toată săminţie lor, să-m ţin aceli părţi de ocină cu tot vinitul. Şi un zapis ce au arătat ei dela Lupul Hăbăşescul, ce-au fost dvornic nu s'au crezutu, ce le-au ruptu Ghica Vodă denainte Divanului. Apoi eu socotindu să nu fie suflet vătămatu, că doară acè parte nu-i plătită şi văzându şi zapisăle că nu scriu într'un chip: cela dela dumnealui răpăusatul Lupul Hăbăşescul, ce-au fostu dvornic scrie de cumpărătură, iară zapisul cel domnescu scrie cum iaste danie, datu-le-am iarăş moşie să fie a lor cum au fostu şi mai denainte vreme, să fie a lor cu tot vinitul şi a ficiorilor şi a toată săminţie, să o ţînă ei până unde or putea-o cu tot vinitul, însă cine dentru dânşii sau dentru săminţie lor de or scoate-o la vânzare sau să facă schimbu sau danie, aşè ne-am tocmit: ei şi ficiorii lor şi altă sămenţie toat, să nu poată face nici o tocmală cu nime, or vânzător, or schimbătură, or danie, nime să nu încapă acel loc fără mine.

Şi pentru credinţa am şi iscălit ca să ştii.

ѹ іас лѣт ҂зр͠ѯи, маи д҃ днѣ

(L. P.)

az Nicolai Buhuş vel medelniceriu iscal
az Lupu (?) Prăjăscul biv vel clucer iscal
az Toderaşco vtori clucer iscal

Documentul la dispoziţia mea.

103.

1660, August 27. Iași.

Ștefan Voevod dă rămas pe Constantin obligându-l să fie vecin al mănăstirei Golăi, cu toate că fusese înscris printre curteni, după ce, în zilele lui Gheorghe Ștefan Voevod, se rîspise satul său, Trebujenii din ținutul Orheiului. (Original).

† Иѡ Ștefan Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Adecă s'au pârît de față înnaintea Domnii Mele rugătoriul nostru egumanul dela Svântaa mănăstire dela Golăe cu Costantin din Tărbujăni, lângă Peștere, ce sintu la ținutul Orheiului, zicându rugătoriul nostru egumănul c'au fostu tatul lui Costantin și ficiorii lui vecini direpți și pre tată-său l-au robit Tătarăi și l'au răscumpărat egumănul de-au dat pentru dânsul 100 de taleri. Și zilele lui Ghiorghii Ștefan Voevodă au răsăpit satul și el s'au scris curtean și Costantin încă nu s'au tăgăduit că nu-i vecin.

Dici Domniia Mea și cu tot sfatul Domnii Meli i-aam giudecat ș'am dat rămas pe Costantin ca să-i hie el și ficiorii lui vecini direpți sventii mănăstiri și aceasta pâră să nu să mai pârască în veci piste cartea Domnii Mele.

† сам господинъ велил ѹ ѩс влѣт зрѯи. мсѣца ак. кз

(L. P.)

† Ursul

Originalul în colecția mea.

104.

1661, Aprilie 9. Iași.

Ștefan Voevod întărește stăpânirea mănăstirei Golăi asupra unei pătrimi dîntr'un bătrân din moșia Trebujeni din ținutul Orheiului, pe care mănăstirea a cumpărat-o dela Odochia, femeia lui Vreme și dela feciorii ei. (Original).

† Иѡ Ștefan Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавской. Ѡж прїидоше пред нами и пред нашими болѣри великими и малими [1]) Odochie, femeia lui Vreme, cu ficiorii lor Andrei

---

[2]) In traducere: *«adică au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri mari și mici».*

şi cu Anna şi Acsenie şi Antemie şi Şofra, toţi ficiorii lor, nepoţii lui ...... de nime nevoiţi, nici asupriţi, ce de bună voe lor au vândut a lor direaptă ocină şi moşiie den sat den Tribujeni, dela Peştere de ţinutul Orhiiului dentr'un bătrân a patra parte, partea lor cât va fi den vatra satului şi den ţarină şi den fănaţi şi cu vadu de moară şi cu tot vinitul acelui sat den direse ce au avut dela ...... Vodă. Şi aceia au vândut-o rugătorului nostru egumanului şi a tot săborul dela svântaa mănăstire Golăia direptu doăzăci de taleri bătuţi şi zece vaci marii, ca să fie svintii mănăstiri ce mai sus scriem.

Deci Domniia Mea dacă am văzut de bună voe lor tocmală şi plată deplin 20 de taleri bătuţi şi 10 vaci marii şi Domniia Mea am dat şi am întărit dela Domniia Mea svintii mănăstiri ce mai sus scriem ca să-i fie direaptă ocină şi moşiie în veci neclintită nicidănăori în veci. Тоє пишємѹ.

† самъ господинъ велѣл   ѹ іас клѣт ҂зрѯѳ. аг. ѳ

(L. P.).

Hω Ştefan Voevod

† Ionaşco

Originalul în colecţia mea. Pecetia mică, aplicată, de ceară roşie, a căzut mai mult de jumătate. Cele două locuri punctate sunt lăsate nescrise în original.

105.

1661, August 18. Iaşi.

Ştefan Vasile Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirei Goliei asupra moşiei ce i-a fost dăruită de Mirăuţă şi Draga, feciorii preotului Toader din Trebujeni. (Original).

† Hω Ştefan Vasilie Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Adecă au vinit înnaintea noastră şi a lor noştri boiari mari şi mici, moldoveneşti rugătoriul nostră egumanul şi cu tot svatul dela svântaa mănăstire Golăia cu un zapis de danie şi de miluire svintii mănăstiri ce mai sus scrie, făcut de Mirăuţi şi de frate-său Draga, ficiori popii lui Toader din Tribujeni, scriindu în zapis cum au dat şi au dăruit ei de bună voe lor, de nime nevoiţi, nici asupriţi ci de a lor bună voe, au dat svinti mănăstiri pentru sufletul părinţilor săi şi a lor, iar rugătorii noştri ca să aibă a-i scri la pomelnic.

Deci şi Domniia Mea văzându de bună voe lor dare și miluire [la] svântaa mănăstire, ce mai sus scriem şi cu zapis făcut de mâna lor denainte a mulţi boiari şi feciori de boiari, cu blăstăm, și Domniia Mea încăş i-am dat şi i-am făcut zapis pre acea parte de ocină den Tribujeni, să le fie direaptă ocină și miluire în veci neclintită, nici dănăoar. Şi alții nime să nu să amestice. тое пишемѹ.

† саам господинъ велѣл ѹ Іас, лѣт ҂зр҃ѯѳ, мц. м҃і днъ

(L. P.).

Io Ştefan Vasili Voevodu.

Originalul în colecţia mea.

106.

1662, Mai 20.

Evstratie Dabija Voevod judecă pâra dintre mănăstirea Golăia şi Gheorghe Catargiu, proprietarul moşiei Peştera şi-l obligă pe cel din urmă să nu încalce hotarele moşiilor Golăeşti, Mihălaşa şi Stohoceni, ce sunt ale mănăstirei. Mănăstirea pune fierie. (Copie).

Noi Evstrati Dabija Voevod, bojii milosti gospod. zemli Moldavscoi.

Adică au venit înnaintea noastră și înnaintea boerilor noștri moldoveneşti, a mari şi mici, rugătorii noştri, tot săborul, călugări dela Sfânta mănăstire dela Golăia din târg din Iaşi, unde iaste hramul Innălțării Domnului nostru Iisus Hristos și undi să proslăveşti numele a Sfintii a lui Dumnezău Născătoare și pururea fecioară Mariea și s'au pârît de față cu boerinul nostru Gheorghii Catargiu, ci au fost clucer mari, pentru o bucată de loc cu mori gata, ci esti la moşiile sfintii mănăstiri la Golăești și la Mihălaşa și la Stohoceni, ce sânt la ținutul Orheiului, pre valea Răutului, zicând rugătorii noștrii călugări dela Sfânta mănăstire dela Golăe că li faci mari înpresurătură Ghiorghii Catargiu, de li înpresoară acel loc cu botarul satului său, a Peşterei, ci s'au chemat Movilău şi ş'au pus el morile pre locul Sfintii mănăstiri şi intră de li calcă hotarul şi ne-au arătat și dresă iarăş de pâră şi di rămas dila Irimiia Vodă şi dela Moisăi Movilă Vodă, precum au mai avut şi atuncea pâră cu sătenii de Peşteră pentru acel loc şi mori şi tot i-au rămas călugării pi Peștereni. Iară boerinul nostru Ghiorghii Catargiu așa au dat samă cum că acel loc l-au cumpărat dela o

femei, acè bucată di loc cu acel vad di mori întri apa Răutului şi au adus di faţi la Divan şi pre acè fimei di s'au pârît cu dânsa.

Deci ace fimei n'au avut cum da sama pentru ci au vândut, nici dresi n'au avut pre acel loc. Domnia Me văzînd că au vândut muerea aceia în dişărt şi [n'a]u avut treabă, cu acel loc şi Ghiorghii Catargiu încă au cumpărat fără cale, precum sângur el dacă au văzut că rămâni din toată legea, sângur s'au dat rămas, numai ci au cerşut să-i întoarcă acè fimei tot înnapoi ci au dat el pre acel loc. Deci înnaintea Divanului i-am dat pi acè fimei rămasă, să plătească lui Gheorghii Catargiu tot, să-i întoarcă înnapoi ci au dat şi Ghiorghii Catargiu să nu si mai amestici, nici să nu mai aibă treabă la acel loc, nici la mori, ce au făcut el din sus di Mihălaşa şi nici aşa n'am crezut, ci am ales pre boerinul nostru Vasile Beldi, ci au fost vornic şi l-am triimes acolo cu cartea Domnii Mele să strângă oameni buni megieşi di prin pregiur, din sus şi din gios şi înpreună cu aceia oamini foarti pre dreptate mari, cum vor şti cu sufletile sale şi precum spune uricul dela Petru Vodă în sămni să hotărască într'acel chip şi să stâlpască acel loc la Mihălaşa şi la [S]tohoşăni.

Deci, după poronca Domniei Mele, au mers acolo la aceia oameni buni şi au strânsu oamini buni megiiaş din sus şi din gios şi au umblat înpreună cu aciia oamini anumi Coleţcu, ci au fost vătav şi Creţul di Furceni şi Căzacul di acolo şi Sămion şi Bălan di acolo şi Ştefan vătămanu din Cojăicu şi Necoară Părhaciu di Peşteră şi alţi oamini buni, mulţi şi slugi domneşti.

Şi să începi hotarul acelor moşii în sămni din gura Lucaceuca în gura Ivancea, pre Ivancea în sus spre apus pân supt codru, undi cade Drumul cel mare ce vine dela Orheiu şi loveşte în Ivancea. Şi de acolo, pre supt codru în gios, undi să înpreună cu hotarul Maşcăuţilor dispri apus şi di acole, în dreptul locului spre moară, spre Mihălaşa, la un stâlp de piatră, supt păduri şi lângă Drumul cel mari la coada stâncii şi di acolo drept spre moară, spre Mihălaşa, pâr deasupra stâncii, înprotiva morii, la un stâlp de piatră, lângă drum, supt un păr mari, deasupra morii, aşijdere presti Răut, dispre răsărit la Stojâşte, la Lucaceuca, ci să coboară hotarul la Chipieanca, lângă râpă, deasupra Chipieancăi, lângă drum, la nişti mormânturi, la un stâlp di piatră. Di acole să pogoară la Răut cu amândoă părţile Răutului, păr la Ivancea. Atâta-i tot hotarul la Mihălaşa şi la Stohoşăni dispre toate laturile.

Pentru aceia, Domniea Me cu tot Sfatul nostru, dacă am văzut atâtea dresi di hotărît și di stâlpit dela Petru Vodă și de întăritură iar dela Petru Vodă și dela Irimiea Vodă și pâră di rămas dila Moisăi Movila Vodă, acum di iznoavă scornind pâră și la Domniea Me și rămâind din toată legea țării și mărturiia dela boerinul nostru Vasili vornicu și dela mulți oamini buni, hotărînd Domniea Me, am dat rămas pi boerinul nostru Ghiorghii Catargiu dinnaintea Divanului Domnii Mele. De-amu înnainte ca să nu mai aibă treabă cu ace bucată di loc, ci le înpresura, nici cu moara cari o au făcut-o el pe hotarul mănăstirii, niciodinioară în veci, nici ficiorii lui; iar rugătorii noștri călugări dela sfântă mănăstirea Golăia s'au îndreptat dinaintea Domniei Mele și a tot sfatul Domnii Mele și s'au pus și feriia, după obiceiul țării, ca să aibă a ține satul acela, ce mai sus scriem, Golăeștii cu Mihălașa și cu Stohocenii, cu mori în Răut și cu morile ci au făcut Ghiorghii Catargiu, în sămne pre unde s'au hotărît și s'au stâlpit și ca să fie lor și dela Domniia Me dreaptă ocină și moșie călugărilor dela sfânta mănăstire dela Golăia, din târg din Eș, unde să proslăvește numele întru tot prea blăgoslovitii și slăvită dispoditoare [1]) noastră, născătoare lui Dumnezău și pururea fecioară, Mariea, cu tot hotarul, precum s'au hotărît și s'au stâlpit, în veci neclătiti și nemutati sămnile, ci s'au făcut acummu și s'au numit, undi mai sus esti scris, însă di să va mai ispiti cu niscar' dresă vru'ntr'o vreme, cini din ficiorii sau sămințiia lui Gheorghii Catargiu clucerul sau și altcineva dintr'altă sămînție, să scornească pâră pentru partea acestui loc sau pentru mori, ci mai sus scrii, să nu să crează nici la un giudeț, ci să i să ei și dresăli ci va avè, să să de prin mâinile rugătorilor noștri călugărilor dela sfânta mănăstire Golăia și această pâră să nu să mai pârască și să dobândească în veci прѣд сим листꙋ нашимꙋ и ни да си ни ꙋмишаѥт.

сам господѣ велѣл — ꙋ иасох лѣт mai 20 zile.

(L.P.)

Estrati Dabija Voevod — Apostol

Urmează adeverirea pentru conformitate a judecătoriei ținutului Orheiului din 1827, iunie 3 zile. La acea dată originalul se afla la Necola Spiru, vechilul mitropolitului Grigorii Irinopolios.

Originalul copiei în colecția mea.

[1]) Sic.

107

1662/1663, (fără lună) 22. Iaşi.

Eustratie Dabija Voevod întăreşte lui Dumitraşcu şi fraţilor săi, feciorii lui Ionaşcu Pruteanul părţile lui Moţoc şi Irimicea din satul Ţiberiha dela ţinutul Orheiulut, amândouă din bătrânul Liciului, cea dintâi răscumpărată dela Ilie Sturza paharnicul şi cea de a doua cumpărată de «îma» lor Irina dela nepoata ei Lupa, fata Irimicei (Original).

† Ιω Evstratie Dabija Voevoda божїю милостїю господарь земли молдавской. Adecă Domnia Mea am dat ş'am întărit slugei noastre lui Dumitraşco şi fraţilor lui, ficiorii lui Ionaşco Pruteanul din Ţiberiha pre a lor direaptă ocină şi cumpărătură din sat din Ţiberiha, ce iaste la ţinutul Orheiului, din bătrânul Liciului, dintr'a şeasa parte, din vatra satului şi din câmpu şi din ţarină şi din poiană de fânaţ şi cu hăleşteu în sat cu râbnice şi cu vie şi cu pomeţ şi cu tot venitul, ce iaste partea lui Moţoc de Ţiberiha, care ei o au răscumpărat dela mâna boiarinului nostru lui Ilie Sturzea paharnicul direptu doaozăci de lei bătuţi, bani de argintu ce el şie au fostu cumpărat dela Toader şi dela soru-sa Mărica, ficiorii lui Moţoc şi zapisul ce-au avut Ilie Sturzea păharnicul de cumpărătură încă l-au rupt.

Aşijderea Domniea Mea iarăş am dat şi am întărit slugei noastre, ce mai sus scriem, lui Dumitraşco şi fraţilor lui, ficiorii lui Ionaşco Pruteanul pe a lor direaptă ocină şi moşie, iarăş dintr'acel sat din Ţiberiha, iarăş dintr'acel bătrân a Liciului, câtă se va alege partea Irimiicei din vatra satului şi din câmpu şi din ţarină cu poiană de fânaţ şi cu o vie şi cu hălaşteu şi cu tot venitul, care parte de ocină au cumpărat îma lor Irina dela nepoata ei Lupa, fata Irimiicăi, direptu patruzăci de lei bătuţ, din zapis ce ne-au arătat ei de cumpărătură dela mâna Lupei.

Direptu aceia, aceste părţi de ocină, ce mai sus înnainte să zic, din sat din Ţiberiha, din bătrânul Liciului, dintr'a şeasa parte a patra parte, partea lui Moţoc şi altă parte iarăş dintr'acel bătrân ce să va alege partea Irimiicei cu heleştee şi cu râbniţ şi cu poeni de fân şi cu vii şi cu pomeţ şi cu tot venitul, ca să le fie dela Domnia Mea acestora, ce mai sus scriem, lui Dumitraşco şi fraţilor sei, ficiorii lui Ionaşco Pruteanul, direaptă ocină şi moşie şi cumpără-

tură şi uric şi 'ntăritură neruşeit şi neclătit nicidănăoară în veci и ни да с не ѹмишает.

† самм господинъ велѣл

пис ѹ ıасоѹ вльто ҂зрод, мѣсеца кв дни

(P.D.)

Racoviţ Cehan vel logofăt † Dumitru Lecaa

Documentul original pe hârtie, aflat în colecţia Fundaţiei culturale Mihail Kogălniceanu. Pecetie mare, frumoasă tot pe hârtie, aplicată pe ceară. Din dată, printr'o greşală a uricarului, lipseşte luna.

Ţiberiha s'a stăpânit în veacul al XVI-lea dacă nu de Mateiaş marele logofăt al Moldovei, de fiica acestuia Elisafta. In adevăr, copiii acesteia îşi împart în anul 1603, Septemvrie 17 moşiile ce le-au rămas moştenire. Printre ele şi Ţiberiha, care se împarte mai întâi în două jumătăţi. Cea dintâi jumătate cu heleşteu în Cula este împărţită şi ea în trei părţi între trei feciori ai Elisaftei. Isac ia partea de jos, Ionaşcu partea din mijloc şi Toader, partea din sus. Cealaltă jumătate au luat-o trei surori, fete ale Elisaftei, anume: Nastasia, Antemia şi Sofronia. A treia parte, a Nastasiei, trece în urma unui schimb tot asupra Antemiei (Th. Bălan, *Documente bucovinene*, II, p. 58; Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XXI, pp. 139—143). Şasezeci de ani mai târziu, moşia se împarte pe şase bătrâni, după numărul copiilor Elisaftei.

Nu cunosc în ce împrejurări, după alţi 74 de ani, moşia se află din nou, întreagă, în posesiunea boierului Sandu Sturza marele vornic, căruia îi întăreşte stăpânirea Domnul Grigore Ghica Voevod prin uricul său din 1736, Septemvrie 2 (v. mai jos doc. nr. 150).

După Sandul Sturza ne este cunoscut ca stăpân al moşiei Ţiberiha stolnicul Toader Carp care o transmite şi el cu titlu de zestre fiicei sale Bălaşa, la prima ei căsătorie cu Vasile Scărlet serdarul. In 1781, Februarie, aceasta, la rândul ei, o dărueşte prin diată Anastasiei, fiica celui de al doilea bărbat al ei Ianachi Mavrichi biv vel pitar (L. T. Boga, *Documente basarabene*, III, p. 15).

In 1817 Ţiberiha este, tot în întregime, în stăpânirea *boeriului din Moldaviea, spatar Dimitrie Rosit»* (I. Halippa, *op cit.*, III, p. 163), iar în 1821, Noemvrie 28 stăpân în Ţiberiha este biv vel spătarul Ioan Jora. (Acad. Rom. doc. nr. 5/CXXXVI).

108.

1664, Fevruarie 9. Iaşi.

Mihăilaş Beldiman şi cu sora sa Maria dăruesc lui Gligoraşcu Hăbăşescul fost paharnic ocina şi cumpărăturile lor din satul Sămăşcani. (Original).

† Adecă eu Mihăilaş Beldiman, ficioriul lui Nechifor Beldiman ce-au fostu logofăt mari şi cu soru-mia Marica scriem şi mărturisim cu cestu adevărat zapis al nostru cum noi de a noastră bună

voe de nime nevoiți, nici asupriți, ce de a noastră bună voe am dat și am dăruit a mea dreaptă ocină și moșie din sat din Sămășcani ce îm iaste mii dreaptă ocină și moșii și cumpărătură dela părinții mii, aceaia ocină și cumpărătură am dat dumisali Gligorașco Hăbășescul biv păharnic ca să fii dumisali dreaptă ocină și moșii cu tot vinitul ce va fi și giupâneasei dumisali și cuconilor dumisali și direas ce-au fostu pre acea moșie încă le-am dat dumisali pre mână. Și acestu zapis s'au făcut dinnaintea a mulți boiari din curtea Mării Sali lui Vodă: Toader Veatriș vornicul de poartă și dinnaintea Condrei tij vornicul și dinnaintea dumisali Petreceico biv sulgear și a Ursului vornicul de portă și dumisali Miron Costin părcălabul și a mulți ficiori de boiari din curtea Mării Sali lui Vod. Și pentru credința eu am iscălit și soru-mea, ș'au pus deagitul. Și acești boiari toți au iscălit zapisul ca să fie de credință. Și eu Alecsandru diiacul am scris zapisul ca să să știe.

8 гас лет з҃рок. фек, ѳ

az Mihăilaș Beldiman vornic glotnii
Miron Costin pârcălab Hotin. (P.)
az Constantin Moțoc biv spatar iscăl m'am prilejit la această tocmală
(P.) (P.)
Veatriș Condre

Originalul la Arhivele Statului din București. Colecția Crupenschi, pachetul II, neinventariate. O copie la Academia Română. Cf. *Creșterea colecțiunilor*, XVII, p. 35.

109.

1665, Iulie 20.

Eustratie Dabija Voevod, Domnul Moldovei întărește paharnicului Ilie Sturza stăpânirea asupra unei bucăți din moșia Vozlublenii ce fusese împresurată de răzeșii hotarului Caraginului. (Regest).

Un ispisoc din 7173, iuli 20 dela domnul Evstratie Dabija Voevod ce întărește scrisoarea din 7173, iuli 2 dela un Simion Irimicel i Vasile și Tofan de Sămășcani și alți frați ai lor prin care să cuprinde că trăgând o bucată de loc din hotarul Vozlublenii ce era a paharnicului Ilie Sturza cătră hotarul Caraginului, au mersu boeri de au cercetat și au aflat că rău trăgè ei ace bucată de loc și au căzut cu rugăminte ca să ții numai apa unui heleșteu.

Din anaforaua Divanului Moldovei din 1803, Septemvrie 20.

110.

Fără veleat (cca 1665

Vârlan, pârcălabul, Orheiului, judecând pricina dintre Mircea și egumenul mănăstirei Golia, îndatorește pe acesta din urmă, să plătească aceluia dintâi șapte lei și un zlot rest din prețul vânzărei unei ocini din Trebujeni. (Original).

† Vârlan pârcălabul de Orheiu scriem și dăm știre pentru o pâră ce-a avut înnaintea noastră Mircea și eghimenul dela svânta mănăstire dela Golăe pentru o cumpărătură de ocină ce are egumenul lă fămeia lui Vreme, unchiul Mircei, din sat din Tărbujeani, zicând Mircea cum acea parte n'au fost plătită de egumenul deplin, ce-au fost mai rămas cu șepti lei și un zlot, cari bani au zîs Mircea c'au fost datoare Mircei cu acei bani. Deci egumenul s'au sculat ș'au dat acei bani șepti lei și un zlot în mâna Mircei denaintea noastră. Și 'ntracea tocmală fost-au Vasilie ce-au fost vornic și Mârzea, sluga dumisale logofătului celui mare și preutul de Marcăuți și Andrei și Ion... și Ihnat și alți oamini buni.

Să să știe.

az Vârlan pârcălab iscal preutul din Marcăuți
az Mârzea az Vasilie biv dvornic

Originalul în colecția mea. Pe hârtie, în afară de iscălituri trei puneri de deget, fără arătarea acelora cari le-au făcut.

Vânzarea la care se referă documentul este aceea din actele cu datele de 1661, Martie 29 și 1661, Aprilie 9 (v. mai sus nr. 104).

111.

1666, August 10. Iași.

Iliaș Alexandru Voevod poruncește lui Gheorghe Catargiul și lui Postolache biv pârcălabi de Orhei să aleagă hotarul satului Onețcani și să-l împartă pe frați. (Original).

† **Иѡ илиаш алеѯандрꙋ воевода божїю милостїю господаръ земли молдавскою.** Scriem Domniia Me la boiarii noștrii la Ghiorghie Catargiul și la Postolachie biv pârcălabi de Orhei.

Dămu-vă știre daca veți vedea cartea Domniei Mele, iar voi să mergeți la sat la Onețcani și să strângeți oameni buni de penpregiur megeiași și să socotiți foarte cu dreptaate, să alegeți tot hotarul satului Onețcanilor despre toate hotarăle altor saate și

să-l stâlpiţi şi daaca îl veţi alege despre toate hotarăle, să înpărţiţi satul pre câţi fraţi vor hi, tot în dreptate şi din vatra satului şi din grădini şi din câmpu şi din tot locul. Şi precum veţi hotărî şi veţi stâlpi mai dreptu, să faceţi o mărturie, să ne daţi ştire. Şi foarte drept să socotiţi, fără de făţărie. инак не ꙋчинит

† саам господинъ велѣл ꙋ iас, let 7174, av. 10.

(L.P.)

Buhuş vel logofăt ꙋчи искал.

Colecţia Academiei Române, doc. nr. 46—CLXXXIII. Pecetie mare cu tuş roşu.

112.

1667, Fevruarie 15. Iaşi.

Iliaş Alexandru Voivod împuterniceşte pe Alexei neguţătorul din Iaşi să stăpânească Balta lui Nedelcu din ţinutul Orheiului. (Original).

Iѡ Илиаш аликсандрꙋ воевода божїю милостїю господаръ земли молдавскои dat-am cartea Domnii Mele slugii noastre Alecsei neguţitorul din Târgu din Iaşi şi pre cine va trimite cu cartea Domnii Mele să fie tari şi puternic a opri Balta lui Nedelcu, ce iaste la ţinutul Orheiului despre toţi oamenii. Nime să nu cuteze a întra peste cartea Domniei Mea pentru căci iaste a lor driaptă ocină şi moşie, iar cui va părea cu strâmbul să vie de faţi şi să aducă şi dresele înaintea Domnii Meli. инак не бъдет

саам господинъ велмл. ꙋ iас влѣто ҳзрое, феꙋ. еі

(L.P.)

Originalul şi o copie la dispoziţia mea.
V. mai sus nr. 99.

113.

1667, Aprilie 22.

Iliaş Alexandru Voevod întăreşte stăpânirea lui Ilie Sturza paharnic asupra satului Pişcăreşti cu Vozlublina. (Regest).

Un ispisoc din 7175, april 22 dela Domnul Ilieş Alexandru Voevod cu care întăreşte stăpânirea lui Ilie Sturza paharnic pe satul ce să chiiamă Pişcăreşti cu Vozlubina care au fost tot dintr'un hotar cu Sircova, toată parte Udrii şi al Albului precum îi scrie zapisul dela feciorii lui Neculai.

Din anaforaua Divanului Moldovei cu data de 1803, Septemvrie 20.

114.

1667, Aprilie 23. Iaşi.

Iliaş Alexandru Voevod întăreşte stăpânirea lui Apostolache biv vel pârcălab de Orhei asupra satului Ivancea, din hotarul târgului domnesc al Orheiului. (Suret).

Tălmăcire dipi ispisoc sârbăsc.

Noi Ilieş Alexandru Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldaviei. Dela Domniia Noastră am dat şi am întărit boeriului nostru Apostolachi biv vel pârcălabu de Orheiu pe a lui driaptă ocină şi danie anumi satul Ivance, care este din hotarul târgului nostru Orheiu, din ispisoc de danie şi de miluire şi de cumpărătură ci ni-au arătat noaî dela însuş Ghiorghie Ştefan Voevod şi ispisoc de întăritură dela răposatul Ghiorghie Ghica Voevod, care acel sat au fost drept domnesc supt ascultare ocolului târgului Orheiu şi cu hotar precât să arată, căruia hotar să începi din drum cel mari Orheiului şi dela Carvasara în sus până la hotarul Peresăcina, cu locuri de iazuri, cu mori pe pârîu Ivance şi cu locuri de prisăci şi grădini, livezi şi cu câmpu şi fânaţuri în fundul Ivancei şi cu tot venitul, care acel sat esti lui danie, pentru care au dat el patru cai suri buni telegari şi doi cai buni de călărie, cari cai s'au dat în triaba pământului nostru, când au cerut dela pământul nostru Inpăratul nostru othomanicesc Sultan Mahmet o samă de cai pentru trebuinţa oştinească.

Drept aceia să fie boeriului nostru de mai sus numit Apostolache biv pârcălab, acel sat Ivancea, cu sămnile lui, precum scrie mai sus, driaptă ocină, danie, miluire şi cumpărătură şi uric de întăritură nestrămutat niciodinioară, în veci şi nimi să nu să amestice.

Insuş Domnul au poroncit.

S'au scris în Iaş, dela zidire Lumii 7175, april 23.

(L. P.)

Iscălit cu însuş mâna Ilieş Voevod.

† Andrii Mihul

S'au tălmăcit în Chişinău la anu 1813, noemvri 27 de căpitanul Gavril Cosovschi biv tălmaci de Divan Cnejii Moldavii.

Originalul în colecţia d-nei Popov, proprietara de azi a moşiei Ivancea din judeţul Orhei.

115.

1668, Mai 19. Iaşi.

Iliaş Alexandru Voevod rănduește pe Gheorghe Catargiu, biv clucer, să judece pricina dintre Neculai Donici și Ghiorghieș Zanohie cu Nicoară și Strătulat, feciorii Tâmpei din Ciopleni, pentru dania unei părți de ocină din Hrușova ce le-a făcut acestora din urmă Ștefan Nițul: să asculte jurători spre a stabili dacă în realitate a fost danie sau vânzare. (Original).

† Іѡ Iliiaş Alexandru Voevoda божїю милостїю господарь земли молдавскою.

Scriem Domniia Mea la boiarinul nostru la Ghiorghie Catargiul, ce au fostu cluciar, dămu-ţi știre că au pârît de faţă înnaintea Domniei Mele Neculai Donici şi Ghiorghiiaş Zanohie pre Nicoară şi pe Strătulat, ficiorii Tâmpei de Ciopleni, pentru o parte de ocină din sat din Hrușova, zicând Donici și Ghiorghiiaş că au făcut ei meşterşug cu o rudă a lor anume Ştefan Niţul și i-au dat lui Ştefan Niţul pre acea parte de ocină patru boi și 28 de lei și șeas saci de grâu și unul de mălai și i-au făcut zapis de danie pre acea parte de ocină. Deci într'acea vreme, ei văzând zapis de danie, au gândit că iaste daanie driaptă, ce n'au avut cum îl gâlcevi, iar acmu să fie oblicit că au luat plată. Iar Nicoară și Strătulat au dat samă că o parte de ocină dintr'acea parte le-au dăruit, iar altă parte le au vândut. Deci pentru vânzare au avut gâlceav de răzeșii lui Ştefan și cine le-au fostu scaun, au dat să încapă răzeşii și ei să lipsască. Intr'aceia ei de cumpărătură s'au lăsat, iar bucatele tot le stau la Ştefan, că încă până pre acmu nu le-au întorsu.

Pentr'acesta lucru, dacă vei vedea cartea Domniei Mele, mergi acolo și să strângi oameni buni și să socotești cu dreptate mare: de vei afla că iaste danie driaptă și n'au făcut alte meşterşuguri, nici au luat nici o plată să margă să giure Nicoară cu doisprece oamini buni pre svnta evanghelie cum n'au dat nemică lui Ştefan pre cea parte de ocină, ce i-au dăruit danie fără nici un dar, să-ș ție Nicoară cu frate-său daniia, iar de nu va giura într'acesta chip, să fie oameni de credinţă însă 6 giurători să pue Donici și 6 giurători Nicoară și vei afla c'au luat plată Ştefan pentru danie, să socotești ce va hi luat, să le dea înnapoi și să iasă Nicoară cu frate-său din moşie. Insă foarte drept să socotești acest lucru,

nemărui să nu fățărești, să afli dreptatea, iar pentru bucate ce stau la Ştefan, de vei afla că stau pentru vânzare, ce le-au fostu vândut, să le dea înnapoi lui Nicoară și precum vei afla mai drept să faci o mărturie cu credință, să ne dai știre. тоє пишем

† саам господинъ велѣл   ȣ іас лѣт ₓзрѻѕ маи, ѳі

(L. P.)

Solomon Bârlădean vel logofăt ȣч.

† Mihul

Academia Română, documente basarabene, neinventariate.

116

1668, Iulie 15.

Iliaș Alexandru Voevod rândueşte pe Postolache pârcălabul şi pe Istrate Beișorul să aleagă părțile cumpărate de Ilie Sturza stolnicul dela Irimicești, în satul Sircova. (Regest).

O carte gospod din 7176 Iuli 15 dela Domnul Ilieş Alexandru Voevod scrisă către Postolache pârcălabul și Istrate Beișorul, ca să miargă la sat la Sircova și să socotească cu dreptate și să aliagă ce va fi ocina toată și cumpărături a lui Ilie Sturza stolnicul despre părțile Irimiceştilor.

Din anaforaua Divanului Moldovei cu data de 1803, Septemvrie 20.

In aceeaşi anafora urmează apoi un alt regest cu următorul cuprins: *o mărturie hotarnică dintru acelaş an, august 8 dela acei rânduiți prin care să cuprinde cum au ales și au hotărît părțile lui Ilie Sturza paharnicul despre părțile Irimiceștilor și al altor răzeși ai lor, arătând și semnile hotară din giur împregiur.*

117

1669, Aprilie 20.

Anița și Mardaria, nepoatele Bunei Dăncioaei, vând lui Apostol Durac biv serdar, părțile lor de moșie din Morozeni din ținutul Orheiului (Regest).

Al 2-le, anul 7177, aprili 20. Zapis dela Anița, fimeia lui Vlașcă, ficiorul Şuruna și soră-sa Mardariia, fetile Rucsandei, fata [loc deschis] și Măriea, fata [loc deschis], nepoatile Bunii Dăncioae cuprinzătoari că au vândut lui Apostol Durac biv sărdari, drept 45 lei, a lor driaptă ocină și moșie, ci au avut dela moșul lor Danciul

şi fimeia lui Buna din satul Morozănii din partea Danciului şi a Bunei din a patrule parte, trei părţi şi din cumpărătura ci au avut moşu lor Danciul şi cu moaşa lor Buna, ci să va alegi din partea de gios, ci au avut cumpărătură moşii lor dela Părhuţoaia şi cu vad de moară, ce este în Vatici, în coada heleşteului Pituşcanului, care vad s'au chemat a moşului lor a Păşcanului, aşijderea trii părţi. Şi priimind bani deplin, i-au dat acest zapis de vecinică vânzare înnaintea lui Isac ot Hulboca şi dinainte lui Gaşpăr ot Puţintei şi a lui Grăjdian ot Isacova şi a lui Florinţă Buhchih din Vadul Furii şi a lui Grigorii sîn Condrea ot Lucaceuca şi Postolachi ot Morozăni şi Isac ot tam şi Ţugul ot tam şi Costandin ot tam, care toţi aceştie să văd iscăliţi în zapis.

Din arhiva veche a Tribunalului Lăpuşna, dosarul 5823, fila 607 verso.

118.

1669, Mai 25. Iaşi.

Duca Voevod întăreşte lui Saulea din Biliceni ocina şi moşia ce are dela moşul şi tatăl său la Prihodişte şi în partea Dereneului. (Còpie).

Noi Duca Voevod божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Dat-am cartea Domniei Mele slugii noastre Saulii di Biliceni, spre aceia să fie tari şi puternic cu cartea Domniei Meli a-ş popri şi a-ş ţîne a sa driaptă ocină şi moşie ci ari la Prihodişte şi în partea Dereneului şi dresă ci ari dela moşul său şi dela tatăl său şi nimi să nu cuteză a ţâne şi a opri înnaintea cărţii Domniei Meli, iar cui va părè cu strâmbul, cu dresăle ci va ave pi ace parti de ocină, să vie la Domniia Me să-ş întrebi тое пишем.

сам господинъ велѣл 8 іаш let 7177, mai 25

(L. P.)

Documentul este o copie dela începutul veacului al XIX-lea, neadeverită de nimeni. In colecţia mea. In josul aceluiaşi document următoarele însemnări:

Alt ispisoc dela d. Vasili Voevod din 7154, avgust 5 tot pi moşiia Prihodiştea.

Hotarnică din let 7254, mai 1 dela Ion Cura (= Cuza?) postelnic şi Toader Pivniceriu vornic de poartă, întărită şi cu hrisovul d. Grigori Ghica Voevod din let 1776, mai 9, cari lămurit arată că hotarul moşii Prihodiştea mergi pâr în Valea Cânipii, iar di locul Sângeritului nimic nu pomeneşti.

Vezi în legătură cu acest document ispisocul lui Vasile Voevod din 7154, August, 5, mai sus nr. 82.

119.

1669, August 17. Iaşi.

Duca Voevod porunceşte pârcălabilor de Orhei să cerceteze pricina dintre Gheorghe, feciorul popei din târgul Orheiului şi feciorii Bosnii pentru o parte de moşie din Corotceni, pe care feciorii Bosnei pretind că a căpătat-o Bosna danie dela Chiriţoaia, când s'a întors din pribegie din Ţara Leşască. (Original).

† Иѡ Duca Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Scriem Domniea Mea la boiari noştri la pârcălabii de Orheiu, dămu-Vă ştire că s'au pârît de faţă înnaintea Domnii Meli Ghiorghi, ficiorul popei din Târgu din Orheiu cu ficiorii Bosnei, zicându înnaintea Domnii Meli că ari şi el moşie în Corotceni, unde au ţinut şi vornicul Toma sat, partea cari o au ţinut Chiriţa câtăva vremi şi o au fost cumpărat dela Dochiţa mătuşa lui Ghiorghie şi dela alţi oameni a lor. Apoi Chiriţa au prebegit în Ţara Leşască şi au şezut optu ani acolo. Deci au vinit Chiriţoae aice, în ţară şi ni-au arătat şi nişti zapisă, carile li-au fost adus Chiriţoae din Ţara Leşască. Şi dacă vini aice iarăşi o au vândut-o Bosnii pentru căci i-au fost slugă şi şi i-au slujit cu direptate şi ia au fost sărăcit şi după vânzari i-au şi dăruit dentr'însa ca să fie pomană şi i-au dat şi ceste zapisă ce mai sus scriem.

Deci Domniia Mea de-aicea nici pre unul n'am crezut că iată că va scriem Domniia Mea într'acesta chip, dacă veţi vedea cartea Domnii Meli, iar voi să socotiţi cu oameni buni şi bătrâni de pren pregiurul lor foarte pre direptaate, cari vor hi ţinut de cându au adus Chiriţoae aceli zapisă, aceia să ţie şi de acmu nainte şi precum veţi afla mai cu direptu, să ne faceţi o mărturie cu credinţa şi cu iscălitura voastră, să ne daţi ştire. тое пишем.

сам господинъ велѣл — ѹ іас лѣт ҂з҃р҃о҃з, ак. з҃і

(L. P.)

кел логофет ѹчил

Originalul în colecţia mea, Pecetie mare rotundă cu tuş roşu.

Vezi în legătură cu moşia Coropceni, care a fost proprietatea postelnicului Dumitrache Chiriţă Paleologu doc. nr. 23, 29, 89, 90 şi 278. Asupra pribegiicei văduvei sale doc. nr. 57.

120.

1669, Octomvrie 18. Iaşi.

Duca Voevod porunceşte pârcălabilor de Orheiu să păzească stăpânirea Alexoaei asupra Bălţei lui Nedelcu din ţinutul Orheiului, iar de va fi vreo pricină, să fixeze zi de judecată la Divan. (Original).

Io Duca Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавскои, scrim Domnie Me la slugili noastre, la pârcălabii de Orheiu, dăm ştire că Domnii Mele s'au jăluit ceastă femei anumi Alicsoae de aicea din Iaş, zicându înnaintea Domnii Mele că are o baltă ce să cheamă Balta lui Nedelcu ce este la ţinutul Orheiul. Pentru cesta lucru dacă viţ vidè carte Domnii Me, iar voi să aveţ a opri acea baltă să fii pe sama acestii femei că au dat samă că-i a ei direptă moşie. Deci să o vă [......][1]) ace baltă, iar de-i va fi poveste într'altu chip, atunce daţi-i zii să vii de faţ. за тое пишем.

сам господинъ реч   в ıас лет ҂зрон ок. нї дни

(L. P.)

Originalul şi o copie cu data greşită de 7178, ocv. 20, în colecţia mea.

121.

1670, Fevruarie 4. Pupezeni.

Enache, feciorul Ştefănii, nepotul Micului Buză Neagră, vinde lui Ilie Sturzea biv paharnic părţile de moşie ale bunicului său din sat din Pupezeni. (Còpie).

Adecă eu Enache scriu şi mărturisescu cu acest zapis al mieu cum am vândut parte moaşe-mea Parascăi, a fetei Micului lui Buză Niagră din sat din Pupezeni, dela Lebedina, din bătrâna moşului Micului a patra parte şi am vândut-o de nime nevoit, nici asuprit, singur de bună voe a mea şi o am vândut dumisale lui Ilie Sturzea biv paharnic drept 30 lei şi la vânzare mea au fost Ursul din Bogzăşti şi Vasile, feciorul lui Neculai de Branişte şi Mirăuţă Buliga din Ţiberiha şi Andreiu, ficiorul lui Bulboacă şi popa Ionaşcu de Sineşti şi Istratie Mânzatul ot Ineşti şi popa Corne de Hăjdieni şi Chirila de Negureşti şi mulţi oameni buni. Şi o am vândut dumisale lui Ilie Sturzii biv paharnic, să-i hie

[1]) Un cuvânt lipsă, fiind ruptă hârtia.

driaptă ocină şi moşie în veci, iar noi mărturiile dacă am văzut de bună voe a lor vânzare, ni-am pus şi pecețile, iar dumnealui să aibă a-ş face şi drese domneşti pre zapisul dela mine.

Zapisul l-am scris eu Enache, ficiorul Ştefănii, nepotul Micului Buză Niagră ot Pupezeni. Să să ştie.

7178, fev. 4.

Academia Română, manuscrisul nr. 13, fila 29. Vezi Ioan Bianu, *Catalogul manuscriptelor româneşti*, I, fila 49 şi 54.

122.

1670, Fevruarie 27.

Ionaşco Pilat, fost căpitan, cu alți răzeşi ai săi, vând postelnicului Iani jumătate din a cincea parte din moşia Bulăeşti. (Regest).

7178, fevr. 27. Zapis de vânzare dela Ionașco Pilat, fost căpitan, Andronic Postelnicescul și ficiorii lui Isariu: Gheorghii, Vasile și Ursu și alți frați a lor, prin care vând de veci postelnicului Iani giumătate din a cincea parte din moșiia Bulăeștii.

Academia Română, mss. 1600, fila 39.

123.

1670, Iulie 4. Iaşi.

Duca Voevod rânduește pe Constantin, ce a fost clucer, să cerceteze pâra ce face Niculae Donici şi cu Gheorghiaş Zanohie împotriva lui Nicoară şi Stratulat, feciorii Tâmpei din Ciopleni, cu privire la dania cu «meşterşug», ce au căpătat dela Ştefan Nițul, în moşia Hruşova. Să se asculte câte 6 jurători din partea fiecărui pâriș. (Original).

† Ιω Duca Voevoda божїю милостїю господаръ землн молдавскон.

Scriem Domniia mea la boiarinul nostru lui Costantin, ce-au fostu clucear. [urmează întocmai textul documentului din 1668, Mai 19]. să faci o mărturie cu credință, să ne dai știre Domnii Mele. тое пишем.

† саам господинъ велѣт   ѹ ıас велѣт ҂зрон, юл д҃ днн.

(L. P.)

Vel logofăt ѹч.

† Andreiu

Academia Română, neinventariate.

124.

1670, Iulie 12.

Duca Voevod rândueşte pe Durac, ce a fost serdar, să aleagă cu oameni buni partea Doniceştilor din satul Clişova. (Còpie veche).

Noi Duca [Voevod] bojiiu [milostiiu] gospodar zemli [Moldavscoi].

Scrii[m] Domni'a Me la boiariul nostru la dumnealui Durac ci au fost serdar, dăm ştire dacă vii vidè carte Domnii Mele cătră dumneata să mergi la sat Clişova şi să strângi oamini buni din sus şi din gios şi si alegi parte di ocină a Doniceştilor pre uric ci au, din vatra satului şi din campu şi din fănaţ şi din tot locul cu tot vinitul şi precum si va alege si-i pui şi semni, stâlpi di peatră şi precum vii socoti mai cu dreptul cu acii oamini buni si-i faci şi o mărturii încredinţată dila Dumneta şi dila acii oamini buni, cu peceţi şi cu iscălituri să avem ştiri toţi pişin [1]).

7178, iul. 12.

гд vel logofăt

Academia Română, 2 1—XXIII.
Copie neîntărită de nimeni. Scriitorul nu cunoaşte de loc nici formulele slavone tipice.

125.

1670, Octomvrie 18. Bolcăşeşti.

Partenie, feciorul lui Grigore Bene, nepotul lui Avram Matei, dărueşte fetei lui Miron, pe care a botezat-o, partea sa de moşie din Bolcăşeşti pe apa Răutului. (Suret).

Suret de pe alt zapis de daniie din let 7179, oct. 18.

Adică eu Parteniie, ficiorul lui Grigoriie Benii, nepotul lui Avram Mătei de Bălcăşeşti, scriu şi mărturisăsc cu acest adevărat zapis al meu, precum am botezat o cucoană a lui Miron, anume Iftimiia. Deci, m'am îndurat de i-am dat henă-me această poman dela mini şi daniie driaptă a me moşiie ce să va alegi parte me din sat din Bolcăşeşti, din vatra satului ce să va alegi şi din câmpu şi din rădiu cu loc de prisacă şi cu vişini ce sint în prisacă şi cu apa Răutului şi cu tot venitu ce să va alegi parte me din a cince

[1]) Sic, în loc de тоє пишем. = aceasta scriem.

parte a patra parti. Deci i-am dat daniia henă-me Iftimii în veci să-i fie ei driaptă ocină şi moşiie şi feciorilor ei în veci, iar din ruda me sau din săminţîie me să n'aibă amestec, iar carili ar ave a să amesteca să strîce această daniie şi poman a hină-me, ce i-am dat să fiie triclet şi proclet de trii sute şi optsprăzăci oteţi, ce au fost la săborul Nichii şi să fiie negru ca Iuda şi afurisit. Aşijdire de pe acest zapis să aibă a-ş face hină-me şi dres domnesc, să fiie driaptă ocină în veci.

Şi la această daniie şi tocmală au fost mulţi oameni buni anume Grigoriie Buzişorul ot Cerceleşti şi Merăuţă Buliga sin ego ot tam şi Pătraşcu ot tam şi Trohin ot tam şi Ion Plăcintă ot tam şi Dănilă Plăcintă ot tam şi Drăgoiu vătămanul ot Brânzăni şi Vasilîie Buzni ot Urdăşeiu şi Bejan ot tam şi Petre zăt Partenîie ot tam şi Toader sin Drăgoiu şi Hilohiie şi mulţi oameni buni ce am fost şi am văzut această daniie de Parthenie dată, noi încă ni-am pus degitile să fie de credinţă. Să să ştie.

U Bolcăşeşti.

Acest suret adevereşti un Vasile, nepot lui Miron, că l-au izvodit de pe alt zapis vechiu, bătrân şi stricat.

Şi după cum s'a văzut, asămine s'au prifăcut şi di Miron Săcar diiacul de Divan la anii 1765, mart. 11.

Academia Română, 121—CXLII.

126.

1671, Ianuarie 8. Chişinău.

Vasile Suriceanu vinde partea sa de moşie din Hruşova de pe Ichel, lui Necoară şi fraţilor acestuia, Stratulat şi Andreica. (Original).

† Adecă eu Vasile Suriceanul şe cu femăia mea Măriia şe cu toţi feciorie mie, scrieu şe mărturesescu cu estu zapis al miu, cum eu am vândut partea mea toată den sat den Hruşova, cât să va alege den câmpu şe den sat şe cu vadu de moară în Ichil, o am vândut dumisali lui Necoară cu fraţăi săi anumi Strătulat şe Andrieca dreptu 60 de lei bătuţi, [bani cu camătă luaţi] [1]), şe 4 boi buni de negoţ, ca să fie lor moşei şe cuconelor şe nepoţilor şe a toată sămenţăia lor şe la tocmala noastră mulţi oameni s'au tâmplat anumi dumnealui Gavril pârcălabul de Chişinău şe Vasilie

[1]) Cuvinte adăogite între rânduri.

Stancul de Turlueşti şe Micul, ginerele Dolocăi de Mărteneşti şe Toader snă Doloca ot tam şe Zota vătavul de Boşcana şe Scridon vătavul ot Micăuţi, şe Vasilie ot Negreşti şe Andriiu ot Păşcani şe Ion ot tam şe Aftenie ot Drăbuşeani şi Căzacul şultuzul ot Chişănău şe Budul ot tam.

Şe pe aista zapis ca să-ş facă şe drease domneşti. Deci noi toţi văzându de bună voei tocmal şe deplin plată, noei toţi am iscălit şe ne-am pus degeteli ca să să ştie.

U Chişănău, let 7179, ghen. 8 dni.

az Gavril pârcălabul iscal.

az Matei iscal	Zota vătav	Vasilie Stancul
Luca Francul	az Vasilie iscal	az Scridon vătav iscal
az Micul iscal	az Toader Doloca iscal	Andreiu
Ion	Aftenie	Budul

(L. P.)

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.
Pecetia mare rotundă cu tuş negru, reprezintă un sfânt îmbrăcat în zale. Din legendă pare a se desprinde cuvântul Chişinău.

127.

1671, Martie 10. Iaşi.

Grigore Hăbăşescul, marele vornic cu soţia sa Safta, vinde lui Chiriac Sturzea, care a fost jignicer, părţile lui de ocină şi de cumpărătură din Sămăşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

† Adecă eu Gligori Hăbăşescul, vel vornicu şi cu soţul meu Safta şi cu cuconii noştrii scriem şi mărturisim cu acestu zapis al meu, cum eu am vândut toată partea mea de ocină şi de cumpărătură ce am la sat la Sămăşcani, čă-s în ţinutul Orheiului, cât să va alege partea ce-am fost cumpărat eu dela Gavril Păladi sulgeriul, aşijderea şi alte părţi de acole, partea lui Beldiman cât s'a alege, aceste iarăş mi-au fostu danie dela Mihăilaş, feciorul lui Beldiman, ce-au fostu logofăt şi aceste le-am dat şi toate dresele s'au dat la dumnealui Chiriac Sturzea, ce-au fostu jignicer şi dumnealui mi-au dat doao sute 50 de lei bani gata, iar noi i-am vândut dumisale aceste părţi cu vecini, cu hăleştee, cu moară gata şi cu tot venitul acăluia sat.

Şi această tocmală s'au făcut denaintea lui Tălmaci vel ciaşnic şi Toader Păladi vel vistiarnic şi Ilie Sturzea vel stolnic şi Toader

Sturzea biv vel spatar și Alexandru Buhuș sărdar și Gligori Rusul biv vel spatar.

Pentru credința am iscălit să fie de mare credință.

ѹ ıаc лѣт ҂зро҃ѳ, март і҃

az Gligori Hăbășescul, vel vornic iscal.

az Talmaci, vel ceașnic iscal.

az Gligorie Rusul, biv spatar iscal.

az Toader Sturzea, biv spat.

az Alexandru Buhuș, sărdar iscal.

Vasilie Ceaurul m'am tâmplat

Originalul la Arhivele Statului din București, colecția Crupenschi, pachetul III. O copie la Academia Română. Cf. *Creșterea colecțiilor*, XVII, p. 36.

128.

1671, Aprilie 13. Iași.

Duca Voevod împuternicește pe Donici, ce a fost agă, să oprească pe Nicoară din Ciopleni dela stăpânirea unor cumpărături ce a făcut în Hrușova. (Original).

† Ιω Duca Voevoda божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Dat-am carte Domnii Mele boerinului nostru Donici, ce au fost agă, să fie tare și puternic cu cartea Domnii Mele a opri pre Necoară de Șupleani din sat din Hrușova din tot locul și din sat și din fânaț și din arături pentru căci Nicoară să faci cumpărător și boerinul nostru Donici aga l-au și sorocit să vie de faț să-ș întrebe pentru acea moșie, iar Nicoară la zi n'au vrut să vie. Așteptat-au și piste zi cătăta [1]) vreme și tot n'au vinit pentru aceia ca să aibă a li opri din tot locul satului ce mai sus scrie, iar lui de-i va părea cu strâmbul să vie de fați. тое пишем.

† сам господинъ велвл. ѹ ıаc влѣт зро҃ѳ ан гі҃

(L. P.).

Vel logofăt uci.

Pecetie mare, rotundă, cu tuș roșu.

Colecția d-lui Ioan Pelivan (Din arhiva Gh. Sârbu).

A se vedea în aceeași pricină A. V. Sava, *Documente lăpușnene*, p. 126.

[1]) Sic.

129.

1671, Iunie 28.

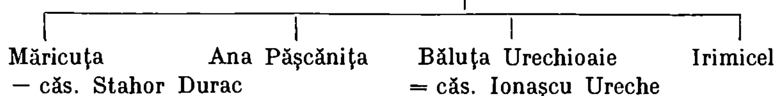
Berghe, fiul Țocăi, fata Grăjdănesei vinde medelnicerului Apostol Durac a treia parte din partea cuvenită mamei sale în Onițcani. (Regest).

7179, Iunii 28, Zapis dela Berghe, ficior Țochii sîn Grăjdănesăi, ci au fost fată lui Durac, prin cari au vândut lui Apostol Durac medelnicer a sa driaptă ocină și moșii din sat din Onițcani din parte maicii sali Țochii a treia parte, ci să va alegi din cânpu, din poeni, din vatra satului, din vaduri de moară, din pomeți și din vecini cu tot venitul.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie 1814 a Departamentului întâiu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei, aflată în colecția mea.

Țocha sau Țona, cum am găsit-o trecută într'o spiță de neam, este nepotul lui Danciu pârcălabul. Iată urmașii lui Danciu pârcălabul după această spiță:

Danciu pârcălabul
= Buna fata lui Roman Morozanu

Măricuța — căs. Stahor Durac	Ana Pășcănița	Băluța Urechioaie = căs. Ionașcu Ureche	Irimicel

Stahor Durac are însemnați în spița de neam a răzeșilor de Isacova șapte urmași și anume Mihalcea Durac, Țona Grăjdăneasa, Dumitra, Marola Berecioaia, Costin Durac, Dorda Bosăiasa și Grigorcea Durac.

130.

1671, Iulie 2.

Copiii și nepoții lui Bratiș vând lui Gheorghe Catargiul vornicul Heleșteul Lucăi de pe Ivancea. (Regest.)

7179, iulie 2. Un zapis dela ficiorii lui Bratiș, Alexi și Ana și dela nepoții lui Bratiș cu care au vândut lui Gheorghie Catargiu vornic un heleșteu, ci este pe Ivance, ce se cheamă Heleșteul Lucăi.

Din perilipsisul de documente al moșiei Peștera, aflat în dosarul nr. 125, fila 319 la Direcția Cadastrului din Chișinău.

131.

1671, August 1. Orheiu.

Istrate din Chiperceni, feciorul lui Dragomir cel bătrân din Indărapnici vinde lui Ilie Sturza marele stolnic jumătate din satul Indărăpnici, ales și stâlpit. (Còpie).

Adecă au Istratie din Chiperceni, ficiorul lui Dragomir cel bătrânu din Indărăpnici scriem și mărturisăscu cu acestu adevărat zapis al mieu și am făcut acesta zapis la mâna dumisale lui Ilie Sturza vel stolnic pentru o moșie care este în sat în Indărăpnici, de nime silit nici asuprit ce de a mea bună voe am vândut dumisale giumătate de sat ales și stâlpit, care iaste partea mea, din sus despre Dobrușa, din vatra satului și din câmpu și din țarnă și din tot ce va fi venitul aceștii părți a mele, care să scrie mai sus, am vândut-o dumisale dreptu cinci boi și cinci lei bani. Și aceasta tocmală s'au făcut dinainte dumisale lui Donici căpitan și Ștefan căpitan și Simion Râuleț și Urdă vătavul și Pavăl vătav Beișor și mulți oameni buni s'au prilejit la tocmala noastră și pre acesta zapis al mieu să-ș facă dumnealui și drese domnești, precum scrie mai sus. Și pentru credința mi-am pus degetul ca să să știe. Inel n'am avut.

U Orheiu vlet 7179, av. 1.

Istrate sin Dragomir vanzător (x)
Durac biv medelnicer m'am prilejit
Neculai Donici căpitan Ștefan căpitan
Popa Vasile martur Simion iscal Pavăl vătav
Vasile Urdă vătav, martur (x)

Academia Română, mss. 13, fila 29.
Vezi Ioan Bianu, *Catalogul manuscriptelor românești*, I, filele 49 și 54.
Atragem atenția asupra mențiunei: « *inel n'am avut* », mărturie documentară că peceții ce se întrebuințau la semnarea zapiselor se aflau pe inele.

132.

1671 1672.

Axinia și cu soțul ei Stahie dăruesc lui Ilie Sturzea, marele stolnic partea lor de moșie din Pupezeni. (Còpie).

Adecă eu Axinie și cu soțul mieu Stahie scriem cu acest zapis al nostru precum am dat dumisale stolnicului celui mare Sturzii,

parte noastră din Pupezeni, câtă să va alege parte noastră toată din vatra satului şi din cânpu şi din tot venitul, câtu să va alege parte noastră, ca vă fie dumisale moşie în veci şi cuconilor dumisale. Şi cându s'au făcut acesta zapis au fostu Barbul din Cotijeni şi Hare de Verejeni şi Timotin de Benghidire şi mulţi oameni buni s'au tâmplat într'această tocmală a noastră cându s'au făcut acestu zapis al nostru. Şi pentru credinţa ni-am pus şi peceţile ca să să ştie.

(x) (x) (x) (x) (x) 7180 luna ...
Hare Timotin ot Binghidire Hare iscal Popăscul iscal

Academia Română, manuscrisul nr. 13, fila 29.

133.

1673, Martie 1.

Grăjdean, fiul lui Pleş vinde vameşului Chiriac Sturza a şăptea parte din a treia parte din satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

Adică eu Grăjdan snă a lui Pleş din satu din Sămăşcani scriu şi mărturisăscu cu cesto adivăratu zapis al meu precum am vândutu dumisali lui Cheriiac vamăşului Storzei din a treia parte di sato a şcpte parte din satu din Sămăşcani din partea Onciuloi, cari parte am conpărat eu dila frate -miu Gligorce şă am văndut-o dumisali pre bani gata direptu 25 lei beti (= bătuţi). Şă la tocmala noastră au fosto căpitanol Ştefan di Crăsnăşeni şî Pavăl Ciucârlan di Văsăiani şî Ursul di Leuşeni şî Gorghiţă di acole şî Necola di acole şî molţi oameni buni s'au tânplato la tocmala nostră şî am iscăletu să-i fei de credinţă, să-ş fac dumnelui şî dres domneşte, să-i fii moşăi a domisali.

Să să ştii.

Let 7181 mesăţi mart. 1.

Grăjden (x)

eu Savin Doloca am scris.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Actele Crupenschi, pachetul II. O copie la Academia Română, 82—CXXXVII. Cf. *Creşterea colecţiunilor*, XVII, p. 36.

134.

1673, Martie 21.

Ţuţui şi cu femeia lui Sofia, fata lui Stan fac danie a şasea parte din Sămăşcani postelnicului Chiriac Sturzea. (Original).

† Adecă ieu Ţuţui şi fămăe mea Sofie, fata lui Stani de Sămăşcani scriem şi mărturisim cu acestu zapis ali nostru cum am dat partea Sofiei, fata lui Stani, din partea lui Stani a şesă parte din vatra satuilu [1]) şi din câmpu şi din hăleşteu şi din pădure şi din tot vinitul locului, am dat dumisali lui Chiriiac Sturzii jîtnicerului, am dat danie ca să-i fie dumisali ocină şi moşie şi cuconilor dumisali în veci.

Această danie s'au dat denaintea Lecăi pârcălabului şi denaintea Zahariei den Măhăilaşea şi denaintea lui Andreiaş de Năpădeni şi a lui Vasilie Mihuleţ de Curileni şi Vasilie Borha vătavul de Horodiştea şi Larie vătavul de acolo şi Vasilie vătavul de Soroca ot Pistruiani şi Toader de acolo şi Mironĭ de Bolicăşeşti. Pentru mai mare credinţa ne'm pus peceţile şi iscăliturili ca să ştie în veci.

7181, mart 21.

† Vasilie az Miron

(x) Andreiaş (x) Vasilie (x) Larie (x) Vasilie (x) Toader

Arhivele Statului Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul LII. O copie la Academia Română, 107 CXXXVII. Cf. *Creşterea colecţiunilor*, XVII, p. 36.

135.

1673, Iunie 12. Hotin.

Ştefan Petru Voevod dărueşte lui Chiriac Sturzea biv jignicer satul Lucaceuca din hotarul târgului Orheiu. (Original).

Нѡ Ştefan Petră Voevod, божїю милостїю господарь земли молдавскои.

Adecă acest adevărat şi credincios boiarin al nostru dumnealui Chiriiac Sturzea ce au fost jitniceriu mare, slujindu Domniei Mele cu bună credinţă şi ţării cu mare direptate, văzându-i Domniia Mea credinţa şi slujba cea cu direptate milostivitu-ni-am

[1]) Sic.

dintr'a noastră osârnică milă şi l-am miluit pre dumnelui cu satul Lucaceuca, ce iaste din hotarul târgului nostru Orheiului, pentr'acea ca să-i hie dumisale dela Domniia Mea satul acesta, ce mai sus să pomeneşte, Lucaceuca, direaptă danie şi miluire cu tot venitul şi cu hotarul cât iaste ales și cu vad de moară în apa Vataciului Iară dipă a noastră viiaţă şi Domnie pre cine va milui Dumnezeu să hie Domnu în ţara noastră, la Moldova, din sămințiia noastră sau dintr'alt niam strein, poftim daniea și miluirea noastră, ce-am dat şi am miluit pre acest boiarin, să nu o strice cum nice noi n'am stricat daniile şi miluirile altor Domni, ce-au dat şi au miluit pre boiari şi pre slugile sale, iară cine va vrea a strica Domnul nostru Isus Hristos să-l streinează de mila sa cea vecinică şi la înfricatul și direptul giudeţ să hie în ceata întunecatului Iuhde și a procleatului Arie.

Ѕице пишем господстким. И ин да сѣ неумишает прѣд сим истинам листом нашим. [1])

у Хотин лет зрпа. юніе кі.

(P. G.)

Noi Ştefan Petru voevod.

Vasilie Gheuca tretie logofet pisal.

Colecţia mea.

136.

1673, Iunie 15. Hotin.

Ştefan Petru Voevod împuterniceşte pe Donici jicniceriul să stăpânească moșia Hruşova, dându-i dreptul să răscumpere dela Nicoară părțile cumpărate de acesta dela răzeşi. (Original).

† Иw Ştefan Petră Voevoda божїю милостїю господарь земли молдавской.

Dat-am cartea Domniei Mele boiarinului nostru lui Donici jicniceriul să fie tare şi puternic cu cartea Domniei Mele a-şi ţine a sa driaptă ocină şi moşie ce iaste la saat la Hruşova, care moşie au fost cumpărată de Nicoară dela Niţul și dela alţi răzeşi a boia-

[1]) In traducere românească: « Astfel am scris Domnia Mea şi altul să nu se amestece înaintea acestei adevărate cărţi a noastre ».

rinului nostru lui Donici jicniceriului şi au avut dumnelui gâlceavă și la Duca Vodă cu Nicoară şi tot l-au rămas și i-au zis să-i întoarcă Donici lui Nicoară toată cheltuiala ce-au făcut Nicoară și să-și ție Donici moșie. Apoi Nicoară iarăş au înblat cu poveştili lui și au mai cumpărat după aceia pre ascunsu dela alţii. Deci boiarinul nostru Donici jicniceriul au mărsu cu cartea Domniei Mele de s'au sorocit să vie de faţă să-și întrebe. El n'au vinit. Deci Domnie Mea încă l-am dat rămas pre Nicoară ca să aibă a-i întoarce lui Nicoară toată cheltuiala ce vor şti oameni buni c'au dat pre moșie şi să-ş ţie dumnealui jicniceriul ocina și moşia cu tot venitul ce va hi din câmpu, din ţarini, din vatra satului şi din moară şi din toate veniturili ce vor hi, să aibă dumnelui a-ş ţine moşie, iar dumnealui să-i întoarcă toată cheltuiala și să lipsască Nicoară de-acol' dela moșie. Altă jalobă să nu mai vie.

† саам Гсподинъ реч.

U Hotin let 7181, iuni 15 dni.

(L. P)

Colecţia d-lui Ioan Pelivan. (Din arhiva Gh. Sârbu). Pecetie mică, octogonală. cu tuş roşu.

137.

1675, Iulie 20.

Dumitraşco Cantacuzino Voevod întăreşte stăpânirea lui Andrei Mihuleţ pârcălabul asupra părţilor de moşie ale lui Grăjdean din Oniţcani din ţinutul Orheiului. (Original).

7183, Iulii 20. Carte Domnului Dumitraşc Cantacozino Voevod dată lui Andrii Mihuleţi pârcălabul, (strămoși jăluitorului Mihălachi Ispir) ca să aibă a opri și a ţine toată partea de ocină, cu vecini cu tot a lui Grăjdian şi a ficiorilor lui din sat din Oniţcani pentru mari pagubă ci i-au făcut Grăjdian cu ficiorii lui, cari au luat dela Mihuleţu cinci cai drept una sută lei și din mâna lor i-au luat *tatarii*, pentru cari i-au dat şi zapis Grăjdian ca să dei lui Mihuleţu pentru acei cai o parte de ocină din Osânzeni de la Cârligătură şi s'au aflat că n'au acolo moșii şi în locul aciia au dat lui Mihuleţu din Oniţcani.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie 1814 a Departamentului I-iu al Ocârmuirii Oblastiei Basarabiei, aflată în colecţia mea.

138.

Fără veleat (cca. 1675).

Mărturie dela mai mulţi răzeşi din Bezeni că Andrei Golăe a răscumpărat dela Apostol pârcălabul partea de moşie vândută de nepotul său Ghiorghiţă ca să-şi scoată mama din robie, dela Tătari. (Original).

† Cinstiţ dumneavo[a]stră boer[i], să fiţ domnevo[a]stră sănătoş. Facem ştire dumilorvostre pentru Andrei Golăi de Marcăuţ pre[cum] cându au prădatu Tătarăi ţara, că eu loatu o sor[ă] a lui Andreiu la robie şi au rămas ficiori şi s'au scol[a]t Ghiorghiţă, nepoto-său şi ş'au tocmit parte de ocină cu Apostol pârcălabol de Bezin, ales parte Mării, că să-i de bani să o plăte[a]scă, iară Andreiu Golăi şi co popa Dumitraşcu s'au scolat şi au datu 20 de lei şi popa eră douzăci di lei şi n'au vrut să primască pre Apostol pârcălabul să hie răzeaş cu dânşii şi aceşti patruzăci de lei eu dat pre mâna nepotol său lui Gheorghiţă pre parte mâne-sa Măriică ca să hie la ma[na] lor, eră dacă le da bani Gheorghiţă ca să aibă a-ş ţine moşie şi această mărtorie am făcut-o noi Băzănii cari ştim co sufletele no[a]stre că e-u dat aceşti bani pre mana lui Gheorghiţă anome Irimiia, vătav de Gardu şi Hilimon şi Caisin şi Gheorghiţă Stămatie şi Savin şi Vas[i]lie Hodoroge, noi ce ştim co sufletele no[a]stre mărtorisim, eră domneavo[a]stră viţ alege cum a hi mila loi Dumnezău şi a dumilorvo[a]stre. Să fiţi sănătoşi.

Irimia	Gheorghiţ
Hilimon	Savin
Caisin	Vasilie

Originalul la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 101. Hârtia putredă. Este scris pe două foi. Pe cea dintâi este scris textul, pe cea de a doua iscăliturile. Foaia doua fiind ruptă în două, de-a-lungul s'au păstrat numai începuturile iscăliturilor transcrise, pe care le-am completat cu ajutorul textului.

139.

1677, Martie 20. Peştera.

Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din Trebujeni, nepotul Irimii medelnicerului, strănepotul lui Golăi logofătul, dărueşte naşului său Andrei Mihuleţ, pârcălabul Orheiului, părţi de baştină şi cumpărături în moşia Trebujenii. (Original).

Adecătea eu Donosii, ficiorul lui Dumitraşcu Portărescul den Trebujeni, nepotul Irimii medelnicerului, strănepot lui Golăi logo-

fătului scriu şi mărturisescu cu acestu adevărat zapis al meu fiindu-mi dumnealui Andrei pârcălabul de Orheiu mii părinte, de-[a]u cununat părinţii dumneasali pe părinţii mei şi dumnealui m'au botezat şi m'au şi cununat şi multu folos am avut de dumnealui. Şi fiindu eu rămas de fraţii mei car[i] au fosttu şi dumneasali ca neşti fraţi şi avândă eu o parte de ocenă den Trebujeni cumpărată dela frate-meu Crăciun care parte au fosttu a lui zeastre dela neanea al nostru Dumitraşcu şi o parte de ocenă ce-[a]u fostu cumpărat frate-meu Crăciun cu mini înpreun[ă] şi cu surorile meli cu Arsinii şi Gherghina [dela Antemie fata lui Constantin unchiul] [1]), am socotit cu toţi fraţii mei cumnaţ, sorori ce sintu şi l-am luat pe dumnealui frate în locol lui Crăciun frăţine-meu şi e-m dat dumneasali parte lui Crăciun frăţinemeu, ce de moşii, ce-[a]u avut dela tatămeu ce este den partea nene a lui Dumitraşcu a şapte partea care partea este cumpărată [2]) de mini singur fără de alţi fraţi ai mei dreptu un cal preţuit dreptu doozeci de lei şi doozeci de lei bani care fac patruzeci de lei bani şi e-m mai dat dumnisali din partea ce-[a]m cumpărat dela vara noastră Antemiia, fata lui Constantin unchimeu a patra parte, iară partea lui Crăciun, care i-au fostu lui de cumpărătură fără trei părţi ce ne rămâni nou, miie şi sororilor meli, Arsinii şi Gheorghi[n]i, căce şi această parte om cumpărat dela frate-meu Crăciun deosebi de fraţii mei dentre toţi fraţii tot în preţul ce mai sus scrii cei patru zeci de lei. Deci aceaste doo părţi ce este den partea nenei lui Dumitraşcu, a sapte parte partea frăţine-meu lui Crăciun şi den parte Antemiei a patra parte, le-[a]m dat dumneasali nănaşu-meu lui Andrei Mihuleţ pârcălabul de Orheiu den vatra satului şi den vaduri de mori într'apa Răutului şi den ţarini şi den fineţ şi den peşteri şi den tot hotarul satului Trebujeni cu tot vinitul ca să-i fii draptă danii şi ocină în veci neclătit dumneasali şi giupănesii dumneasali şi cuconilor dumnisali şi a tot rodul dumnisali, căci fiindu-mi dumnealui părinte l-am luat frate în locul frăţine-meu lui Crăciun, dumnealui să fii la greul miu şi eu la a dumnisali şi pe urma nostră cuconei nostre să fii fraţ. Şi cându am făcut acesta zapes fust-au toţi cumnaţii mei şi surorile meli şi ver premari ai mei şi nepoţii mei anume Guruţă cumnatu-meu şi soro-me Arsinii şi Gherghina şi nepoţii

[1]) Adăogat printre rânduri de aceeaşi mână cu aceeaşi cerneală.

[2]) *este cumpărată* se repetă de două ori în original.

mei Gheorghii şi Gligorii şi Caidac şi Nechifor, ficiorii Mircei şi după fraţii mei şi rudeli meli sintu la acestu zapis, mărturii anume dumnealui Neculai Donici clucerul cel mari şi dumnealui Costantin ce-[a]u fostu clucer mari şi dumnealui Gavril Donici pârcălabul de Orheiu şi Loghin ce-(a)u fostu pârcălab şi Ştefan spătarul şi Neculai postel[ni]cul, ficiorii lui Costantin clucerul şi Doroftei preutul de Peşter şi Tănasii şultujul de târgu de Orheiu şi Ursul vornicul de Peşter şi Sema ce-[a]u fostu vornic şi Gligoraş ficiorul lui Artenii de Fălcii şi Albul Maremance de Peşter şi Gligoraş Sauca de acole şi Luchiian de acole şi Maftei Pârţă de Zamcioci şi Vasilii Hodoroge ce-[a]u fostu vătav de hânsari şi Lupul Ciupag ce-[a]u fostu vătav şi Iordachii de Pocrişăni şi Savin de acolo şi Arsenii de acolo şi Bobeică de Cotelneci şi Vlasii de acolo şi Ştefan Ciurlencu de Peşter şi mulţi omen buni s'au prilejit. Pentr'acei de să va ispiti cineva ori den ficiorii mii sau den fraţii mei sau den veri mei sau den nepoţii mei ca să strici danii me şi zapisul meu ce-[a]m legat acesta acela să fii neertat de Domnul Dumnezău ce-[a]u făcut cerul şi pământul şi de pre cinstită maică-sa Mariia şi de patru ivangheleşte şi de doispreci sfinţi apostoli şi să fii blăstămat şi afurisit de 318 svinţi părinţi ce-[a]u fostu în Nechiia, cetatea ce sfântă şi sălaşul lui să fii cu Iuda şi cu treacletul Arriie întru fără fundu, amin. Şi pentru mari credinţă pusu-me-[a]m degitul cu aceşti omeni buni cu toţ şi au iscălit acesti boer toţ. Deci să aibă dumnealui a-ş face şi deres domneşti şi eu Moisei diiacul din târgu de Orheiu am scris zapisul ca să să ştii.

U Peşteri veleat 7185, mart 20.

(x) Guruţă zet Dumitraşc — (x) Arsinie sor lui Donosii

(x) Donosii Portărescul — (x) Gherghina sor lui Donosi

† Potoschie(x) — Staşco văr primari

noi tustrei cu tot voiia nostră am făcutu această danii

az Niculai Donici biv clucer isc. az Constatin biv clucer

az. Coreţchi medelnicer m'amă tâmplat

az Gavril sin Donici pârcălab iscal. az Loghin biv pârcălab iscal

Irimiia (P) Cerchez armaş

az Nicolai biv post iscal — az Ştefan spătar iscal

† pop Doroftei ot Peştere martură Tănas (x) şoltuz ot Orheiu
Gligoraş (x) Artenii Albul Eremance (x)
Maftei (x) Pârţă Gligoraş (x) Sauca
az Vasilie Hodorogi iscal Luchian (x)
Gligori sin (x) Mirce nepot de (P) Lupul (x) vătav za hânsar
frate lui Donosi şi lui Crăciun

Şi ieu Ghiorghii pârcălabul m'am prilejit mai apoi şi am iscălit.

az Murguleţ vornic
Ursѹl vornec (x) Sema bev vornec(x)
Ştefan (x) Ciurlencu Iordachie (x)
az Vlasie m'am prilejit iscal (P) Zaharie vornicel ot Băloşeşti m'am prilejit Dumitraşco
az Andronic căpitan (?) Poturaş biv pârcălab iscal

Colecţia mea.

140.

1677, Aprilie 24.

Dumitraşcu Pir Mahmet, feciorul Gligăi din Lunca Mare dărueşte lui Ştefan spătarul, feciorul lui Constantin Clucerul părţile sale de moşie din Tătăreşti, din Lunca Mare şi din Belăuza. (Original).

Adecă eu Dumitraşco Pir Mahmatu, ficiorul Gligăi ot Lunca Mare scriem şi mărturisescu cu cestu zapis al meu de nime silitu nici nevoitu şe de bună voie me eu amu datu dumisali lui Ştefan spătarul, ficiorul lui Costantin clucerului, toate moşiile mele câti amu eu dumisale i le-am datu danie să-i fie dumisali şi cuconilor dumisali anume parte me din Tătărăşti din parte tătâni-meu Gligăi ce să va alege parte tătâni-meu, să-i fii dreaptă ocină şi moşie danie. Aşijderile pentru parte a [unchiu]meu a Lupului din Huba cari parte îmi este mie cumpărătură dela unchiu-meu Lupul. Aşijderile iarăşi parte şe să va alege din parte tătâne-meu a Gligăi parte me iarăşi le dau dumisale cum mai sus scriem, daniie. Aşijderi iaraşi parte me din Lunca Mare ce să va aleji din parte tătâne-meu a Gligăi iarăşi o dau dumisali danie cum mai sus scriem. Aşişderile şi din Belăuza iarăşi ce să va aleji din parte tătâne-meu o dau danie dumisale. Aeste toate câte mai sus scriem toate le dau dumisali daniie ca să fie dumisali drepte ocini şi moşiie

dumisali și coconilor dumisali în veci și aceste moșii șe mai sus scriem e-m datu dumisali din cânpu și din țarnă și din păduri și din fănați și cu vadu de moară în Bâc. Aceste le dau dumisali cu tot vinitul. Și aceasta tocmală am făcutu dinainte Savii ot Vărzărești și dinainte lui Năstas ot Belăuza și dinainte lui Baico ot Gălești și a lui Ghiorghie ot tam și a lui Donică ot tam și a Bulancii ot tam și a lui Gligorie ot Zubrești și dinainte a mulți oameni buni și bătrâni și pentru credința ni-am iscălit și ne-am pus degitile ca să să crează și la această tocmală nime să nu să ispitiască a să amestica, iarăși cini a strica aceasta tocmală să fie neertat de Domnul Dumnăzău. Amin.

Velet 7185, april 24.

Năstasăi	Ghiorghii	Bulance
(x)	(x)	(x)
(x) Donic	(x) Baico	(x) Gligorie

Academia Română, 288—XXIII. Completat locurile rupte cu un suret din aceeași colecție.

Un alt copil al lui Constantin clucerul a fost Sandul Clucerescul. Vezi A. V. Sava, *Doc. Lăpușna*, nr. 128, p. 152. Vezi și un al treilea fecior, Nicolae, mai jos, doc. nr. 149.

141.

1677, Mai 2.

Dumitrașcu Murguleț, vornicul de poartă și cu femeia sa Bote, fata lui Durac, împrumutându-se cu 16 lei și un zlot dela Loghin pârcălabul îi pun zălog părțile lor de moșie din Onițcani. (Regest).

7185, Maiu 2. Zapis dela Dumitrașc Murguleți vornic de poartă scriind că au luat cu fimeia sa Bote, fată lui Durac, 16 lei și un zlotu dela Loghin pârcălabul și i-au mai rădicat și alti nevoi și cerându-i banii după moarte fimei sali Bota, i-au pus zălog parte lor din Onițcani cu totu vinitul ca să o ții, iar cari să vor afla din rudili lor să dei lui Loghin acei bani și să aibă a lua acolo moșie pe sama lui.

Extras din hotărîrea din 30 Octomvrie 1814 a Departamentului I-iu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei, aflată în colecția mea.

Bota sau Botea este fiica lui Mihalcea Durac. Acesta a avut potrivit spiței de neam a Isacovei cinci copii și anume: 1. Fintea, căsătorită cu Andrei Mihuleț, Ghinia, Ilinca, Botea și Salmașa.

142.

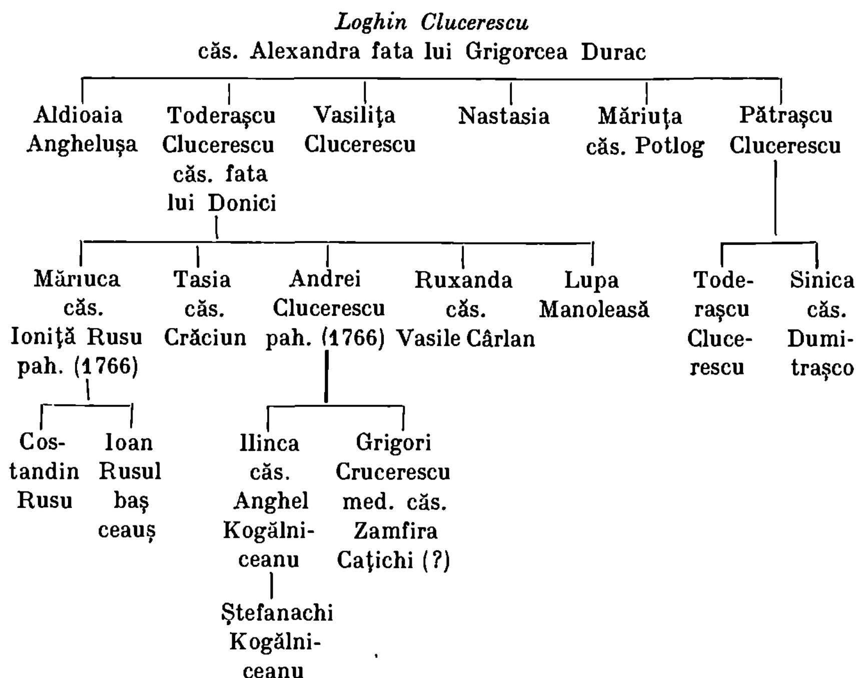
1677, Iunie 28.

Antonie Rusăt Voevod porunceşte pârcălabilor de Orhei să cerceteze pagubele făcute de Zbârcea din Voinova pârcălabului Loghin, pe verso căreia se află mărturia cercetărei ce s'a făcut. (Regest).

Carte gospod dela Antonie Rosăt Vodă poroncitoare cătră pârcălăbia de Orhei ca să cercetezi pagubile ci au făcut lui Loghin pârcălabul un Zberce din Voinova şi în dosul acestii cărţi este răspuns den partea unui pârcălab den Orhei precum că parte Zbercii den Drăguşani şi den Voinova s'au dat în sama lui Loghin pârcălabul pentru multe pagube, ce i-au făcut Zbercea, precum scrii în carte gospod; când va plăti Zbercea pagubele să-ş ţii moşiea.

Arh. Trib. Lăpuşna s. II-a. *Arh. giud. ţinut. Orhei.* Dos. civil nr. 1715/822

Extrag dintr'o spiţă de neam din colecţia mea, următoarele date asupra urmaşilor lui Loghin Clucerescu:

143.

1678, Decemvrie 15.

Maria, fata Ţonii, nepoata lui Durac vinde lui Loghin pârcălabul partea ei de moşie din Oniţcani. (Regest).

7187, Decv. 15. Zapis dela Marie fata Ţonii, nepoată lui Durac prin cari vindi lui Loghin pârcălabu a sa driaptă ocină şi moşii din Oniţcani parte iai ci să va alegi drept 55 lei, în dosul cărue zapis iscăleşti Andrii Mihuleţi carile au avut-o dată lui de cătră Domnie, partea lui Grăjdian; că măcar că esti zălog aciastă parte la dânsul, dar au priimit vânzări şi el îşi va înplini paguba din alti moşii a iai.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie 1814 a Departamentului I-iu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei, aflată în colecţia mea.

Ţona, fata lui Stahor Durac a avut trei copii şi anume: Maria, pomenită în acest regest, Velişcu şi Nica.

144.

1679, Aprilie 14.

Chilia, femeia lui Salmaş, feciorul lui Mihalcea Durac, vinde lui Loghin pârcălabul partea de moşie din Oniţcani a tatălui său. (Regest).

7187. Apr. 14. Zapis dela Chilia, fimeia lui Salmaş, ficior lui Mihalce Durac şi cu fii săi prin cari vându lui Loghin pârcălabul driaptă ocină şi moşii din Oniţcani parte tatului lor a lui Salmaş din 7 bătrâni, dintr'un bătrân a cince parti, cu tot venitul drept 40 lei.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie 1814 a Departamentului I-iu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei aflată în colecţia mea.

Mihalcea Durac a fost căsătorit cu Acsinia, căsătorită a doua oară cu sotnicul Alexandrinco. A avut şase copii pe Gheorghe Durac *carele au perit în Ţara Leşască*, pe Fentea, soţia lui Andrei Mihuleţ, pe Salmaş, pe Bota, Ghinia şi Ileana. (Vezi L. T. Boga, *op. cit.*, XVIII, p. 10, 24 şi XXI, p. 23.

145.

1679, Mai 20. Iaşi.

Hilip şi Dumitraşco şi Toader şi Vasilie cu feciorii şi seminţia lor din satul Ciopleni s'au învoit cu Donici clucerul şi cu rudele acestuia Andrei Benga şi Mafteiu Niţul să-i dea o bucată de pământ din hotarul Cioplenilor pentru o jumătate de iaz din satul Hruşovăţul. (Original).

† Adecă noi Hilip şi Dumitraşco şi Toader şi Vasilie cu toţi ficiorii noştri şi cu toată sămenţiia noastră den satu den Ciopleni scrim şi mărtorisim cu acestu adevărat zapis al nostru cum noi de nime siliţi, nici asupriţi ce de a noastră bună voe ne am socotit şi ne am învoit cu dumnealui Donici cluceriul şi cu rudele dumisale Andrei Benga şi cu Mafteiu Niţul şi cu ficiorii dumilor sale şi am dat dumisale lui Donici cluceriul din hotarul satului nostru a Cioplenilor ţărmurile despre sat, în hăleşteul ce-au făcut dumnealui şi pentru acel ţărmure de hăleşteu şi un iaz vechiu în coada hăleşteului dumisale peste carele trece apa hăleşteului dumisale am dat dumisale, iar dumnealui ne au dat giumatate de iaz mai sus [1]) de sat de Hruşovăţu, den hotarul satului nostru a Ciopleanilor den hotar în sus, precum am ţinut şi pâr acmu. Pentr'aceaia, ca să fie dumisale tot hăleşteul cel mare dreaptă ocină şi moşie dumisale şi giupâneasăi dumisale şi cuconilor dumisale neruşăit în veaci, iar peste a noastră tocmală şi aşăzare să n'aibă nime dintru oamenii noştri sau dintru ficiorii noştri sau den răziiaşii (рѫзимашїи) noştri să nu strice tocmala şi aşăzarea ce am făcut noi denaintea dumilorsale boiarilor celor mari dumnealui Miron Costin logofătul cel mare şi dumnealui Gavriliţă vornicul cel mare de Ţara de gios şi Alecsandru Buhuş hatmanul şi Ion Racoviţi vel ceaşnic şi Apostol Catargiul poste[l]nicul şi Mihuleţu pârcălabul şi mulţi boiari mari şi mici. Şi pentru credinţa ne am pus peceţile [2]) şi dumnealor aceşti boeri au iscălit toţi şi eu Danolachie am scres.

U Ias vlet 7187 мѣсеца маи 20

Hilip (x), Dumitraşco (x), Toader (x), Vasilie (x).
Miron vel logofăt az Gavril Costachi (?) vel vornic iscal.
Buhuş hatmanul iscal az Ion Racoviţi vel ceaşnic.
az Apostol Catargiul postelnic iscal.

Colecţia d-lui Ion Pelivan (Din arhiva Gh. Sârbu).

[1]) Cuvântul « sus » s'a transcris de noi cu probabilitate.
[2]) Vânzătorii şi-au pus degetele, deşi scriu că şi-au pus peceţile.

146.

1679, Iunie 5. Iaşi.

Andrei Mihuleţ, fostul pârcălab de Orhei, dărueşte mânăstirei Golăi, mai multe părţi de moşie din Trebujeni, de pe Răut, de la ţinutul Orheiului pe care şi el le are dela finul lui de botez şi de cununie Donosie, fiul lui Dumitraşcu Portărescul, nepotul Irimiei medelnicerul şi strănepotul lui Golăe marele logofăt, ctitorul mânăstirei. (Original).

† Adecă eu Andrei Mihuleţ, ce-am fostu pârcălab la Orhei, scriu şi mărturisescu cu cest adevărat zapis al mieu pentru neşte părţi de ocină din sat din Tărbujeani, ce sântu pe Răut la ţinutul Orheiului, ce mi ia fostu dăruit al mieu fin de botez şi de cununie Donosie, ficiorul lui Dumitraşco Portărescul, nepotul Irimiei medelnicer, strănepotul lui Golăi ce-au fostu log[o]făt mare, o parte care au fostu a frăţine-său a lui Crăciun şi lui Crăciun i-au fost zestre dela taatăl lor Dumitraşco, care iaste din partea părintelui lor lui Dumitraşco a şeaptea parte şi altă parte de ocină ce au fostu cumpărat Crăciun înpreun cu Donosie şi cu surorile lor Arsiniia şi Gherghina dela Antimiia, fata lui Costantin, unchiul lor a patra parte din partea Antimiei, care părţi acestea ce mai sus scriem le-au fostu cumpărat finu mieu Donosie dela frate-său Crăciun drept un cal preţuit drept 20 de lei şi drept 20 de lei bătuţi şi m'au fostu luat Donosie pe mene frate, fiindu-i eu nănaş de botez şi de cununie şi mi i-au dăruit mie aceste părţi de ocină ce mai sus scriu. Intr'aceaia eu dacă am văzut dela finu mieu aceasta daanie din toată voia lui, necugetând eu la aceia ocină şi făcându-mi el zapis de daanie cu mari afurisenie n'am vrut să-l las nice eu în dar, ce i-am dat un cal preţuit drept 20 de lei bătuţi şi opt galbeni, bani argintu şi un contăş de postav, preţ patru galbeni, de s'au făcut preste tot 40 de lei bătuţi, cum să nu fie finu-mieu în pagubă. Şi după aceasta m'am socotit din tot gândul mieu cel bun şi cu inema curată şi din tot sufletul mieu cum pre această lume nice o strânsoare, nice o mărire nu stă, numai binele ce-l face omul acela stă şi să află, carele cu acest puţin dar, ce scrie mai sus, aceaste părţi de ocină ce să zice partea lui Crăciun de pe tată-său Dumitraşco, care iaste din partea tătâne-său a şeaptea parte şi din partea Antimiei a patra parte, eu din toată voia mea înpreună

cu soțul mieu Feandea [1]) le-am dat și le-am dăruit svintei mănăstiri ce să grăiaște Golăia de aicea de trăg de Iași, unde iaste hramul възнесенїе господа бога и спасителѧ нашего Їс̃ъ х̃а. [1]) care mănăstire au fostu zidită și făcută din ceput de rrăpoosaatul Golăi, ce-au fostu logofăt mare, strămoșul finu-mieu lui Donosie. Căce giumătate de sat de Tărbujeani iaste daanie svintei mănăstiri Golăii dela rrăpoosatul Golăi și din ceaialaltă giumătate de sat, iarăş cumpărate de părinți câteva părți. Deci am socotit de am dat și acetea părți de ocină, ce mai sus scriu, cu vatră de sat și în câmpu, în țarină și în vaduri de mori și din tot hotarul cu tot vinitul ca să fie dela noi driaptă daanie și moșie svintei mănăstiri și ocină neclătită în veaci de veaci și să ne hie pomană la svântaa mănăstire și să hie pentru sufletul părinților noștri și pentru sufletul nostru; numai părinții dela svântaa mănăstire ca să aibă a ne pomeni la svântul jirtăvnic [2]) până ce va sta svântaa mănăstire. Și când am făcut aceasta daanie am făcut denaintea Svinției sale chyr Dosofteiu arhiepiscop i mitropolit Suceaavschii și denaintea dumisali Miron Costăn, maarele logofăt și dumnealui Iane vtorii postelnic, i Dumitrașco Murguleț i Goian dvorniți glotnii pentru aceaia să aibă părinții a-ș face și drese domnești. Și pentru credința iscălit-am înpreun cu Svinția Sa părintele mitropolitul și cu dumnelor acești boiari, ce mai sus scriu, cu toți și singur cu ceastă mână a mea grea și păcătoas am scris zapisul.

U Ias veleatul 7187, iuni 5 dnăi

(L.P.)

† Dosofteiu mitropolit Suceavschi.

az Andrei Mihul biv pârcălab iscal

Miron Costăn vel log. înainte
noastră au mărturisit
singur Mihuleț pârcălabul

az Isai Goian vornic iscal

az Murguleț dvornic iscal

Originalul, scris în întregime de Andrei Mihuleț, în colecția mea.

---

[1]) фанда.

[2]) In traducere: « *Inălțarea Domnului Dumnezeului și mântuitorului nostru Iisus Hristos* ».

147.

1679, August 30. Orhei.

Maria sîn Ion cu cumnata Alexandra și cu feciorii ei vând diaconului Negruță un vad de moară în gura Vaticiului, pe locul târgului Orheiului. (Original).

Adecă eu Măriia snă Ion cu cumnate Alecsandra și toți ficiorii ei scriem și mărturisim cu cestu zapis al nostru de nimne nevoiți, nici siliți ce de a noastră bună voe am vândut a noastră ocină și mooșie și cumpărătură un vad de moară, ce iaste în locul târgului Orheiului, în gura Vatîciului, ce am avut cumpărătură de părinții noștri, acesta l-am vândut lui Negruță diiaconului și femeii lui dreptu treizeci de lei bătuți, dreaptu aceia să-i hie lui driaptă ocină și moșie în veci și într'această tocmală s'au tâmplat mulți oameni anum[i] Tănasie șoltuzul cu doisprăzăci pârgari și Nichifor ot târgu și Doder Hrebincă și Măreuț Cojoce și Moiseiu Ber... și Enachie Mihuleț și Ursul snă popa Istratie și alți oameni s'au tâmplat. Deci noi aceste mărturii, văzând de bună voe tocmală și deplin plat, ni-am pus toți pecețili și degetili ca s[ă] fie de credință.

U Orhei vălet 7177, av. 30.

Peceati Orhei
(L.P.)

Marie	Alecsandra	Enachie
Ursul	Hrebincă	(P.) Cojoce
(P.)		

și eu popa Costantin m'am prilejit

Micul diecon pis.

Pecetia neagră, tuș cu legenda: † пєчатъ т[р]ьгꙋл ѡхєю. In mijloc un miel.

Colecția mea. Un regest în hotărîrea din 1819, Iunie 9 a judecătoriei ținutului Orhei.

148.

1680, Iulie 16.

Pântea din Ghirești face danie lui Constantin Clucerescul două părți din trei din bătrânul Breahnă din Ghirești. (Regest).

Un zapis dela Pântea, ficioriul Antoniei, nepotul Nastasîii, fata lui Breahnă din Ghirești pren cari scrii și mărturisăști că el de

nimine asuprit, neci nevoit ce de a sa bună voi au dat şi au dăruit parte moaşii sali Anastasiea şi a mătuşii sali Agaftoneia, sora Nastasîei, fetili lui Breahnă din Ghereşti au dat-o dumisali Costandin Clucerescul şi giupânesăi dumisali şi cuconilor dumilorsali din bătrânul Breahnă, ce să împarti în trei părţi. Au dat doî părţi ce scrii mai sus şi au dat şi din câmp şi din ţareni şi din iaz cu vad di moară şi din vatra satului şi din tot venitul, au dat-o dreaptă ocină şi moşie a lor, ei cu toţii cu toate rudeniile lor cu însuş voe lor ca să-i fii dreaptă moşii dumisali în veci şi cine va voi a întoarci sau a mai faci vreo gâlceavă din parte lor să fii procleţi şi afurisiţi di 300 di oteţi. Şi această tocmală s'au făcut dinainte a mulţi oameni buni şi bătrâni anume dinainte lui postelnicel Braha ot Peştodog şi dinainte lui Costandin din Zubreşti i a lui Grigorii ot tam i a lui Toader Ghelet ot tam şi dinainte lui Popa din Găleşti şi a lui Gheorghii sîn Popei ot tam i a lui Donet ot tam şi Vasîli feciorul Popei ot tam şi dinainte lui Nour căpitan ot Vărzăreşti şi a lui Grigorei ot tam şi a mulţi oameni buni şi bătrâni şi că făcând tocmală bună şi aşăzari cu toată voe au pus iscăliturеli şi peceţili ca să fii de încredinţare.

Extras din jurnalul jud. ţinut. Orhei din 5 Septemvrie 1820.

149.

1681, Martie 5.

Macovei din Tătăreşti cu soţia sa vând postelnicului Nicolae, fiul lui Constantin clucerul, partea sa de moşie, a treia parte din bătrânul Hrinco din sat din Tătăreşti. (Original).

Adecă eu Macovei din Tătărăşti, giniriIi Gaftonii, fata lui [1]) din Tătărăşti şi cu femei me anume Vărvara, fate Gaftoni ot tam, mărturisăscu cu cestu adevărat zapis al nostru. precum noi singuri de bun <voia> noastră de nime siliţi, nici nevoiţi, am vândutu driaptă ocină şi moşie parte socră-me a Gaftoni din satu din Tătărăşti, cât să va alege din bătrânul lui Hr[in]co dintr'un bătrân a trei parte. Aceasta parte ci mai sus scriem, am vândut dumisale postelnic Neculai, fecior lui Costandin clucer, pentru căci am rămas la sărăcie, drept 15 lei bătuţi ş'am vândut din vatra satului

[1]) Loc liber în original.

şi din câmpu, din ţarin şi din păduri şi din tot locul, cu tot vinitul, ca să fie dumisali driaptă ocină şi moşii şi cuconilor dumisali şi nepoţilor în veci neruşiitu. Aşijdirili şi din răzeşii noştri nime să n'aibă puter[e] a strica aceasta tocmal, pentru căci eu cându am vândut, i-am întrebat pe toţi şi m'au slobozit să o vânzu. Şi la aceasta tocmal s'au tânplat mulţi oameni buni anume Baico din Găleşti şi Vasilie Popa ot tam şi Ion sin Gavril, căpitan ot tam şi Iccă (?) vornic ot Tătărăşti şi Toader Mursă ot tam şi Ihnatu ot tam şi Gligorie ot Zubreşti şi noi văzindu această tocmală de bună voie şi plat deplin ni-am pus degitili şi iscăliturili, ca să fie di credinţă.

Vlet 7189, mart. 5 zile.

Macovei, vânzător Văr[vara].
az Andronic iscal az Vasilie Popa iscal.
† az Ion Gavril iscal

Academia Română, XXIII—271.

150.

1681, Aprilie 15.

Andrei Mihuleţ luând cu împrumut dela Loghin pârcălabul o sută de lei bătuţi, îi pune zălog părţile sale din moşia Oniţcani, dăruindu-i chiar, în aceiaşi moşie, partea ce o are dela vărul său Ţigoe, feciorul Marului. (Regest).

7189, Apr. 15. Zapis dela Andrii Mihuleţi, prin cari arată că au luat în datorii dela Loghin pârcălabul 100 lei bătuţi, când îi va da banii, ori în 8 luni, ori într'un anu să dei banii toţi şi pentru binili ci i-au făcut, i-au dat părţili sali din sat din Oniţcani şi de moşii şi de cumpărătură şi de zălogituri, pâră când îi va da ace sută de lei şi venitul ci va fi de pe aceli părţi ca să-l ei el. Şi deosăbit pentru facire de bini, i-au dăruit şi o parte de ocină din Oniţcani, cari parti au avut-o şi el de la vărul său Ţigoe, ficior Marulii, îndatorindu-să să-i de şi zapisul lui Ţigoe, cum şi alt zapis a lui Dămiian zet Costandin Durac.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie a Departamentului I-iu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei, aflat în colecţia mea.

In acelaş an, la Iunie, Mihuleţ obţine dela Duca Vodă carte domnească, să-şi ţie ocinile, ce i-au rămas dela soacra sa Gaftoana, fata lui Nădăba'co vornicul mare. Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XI, p. 53.

151.

[1681], Mai 15.

Andrei Mihuleț se împrumută dela Loghin pârcălabul cu șasezeci oca de ceară, adică treizeci de lei bătuți. (Regest).

Fără leat, maiu 15. Zapis iar dela Andrii Mihuleț, prin cari arată că au mai luat dela Loghin pârcălab 60 ocă ceară și oca câte 6 potronici, cari fac 30 lei bătuți și acești bani să-i dei împreună cu ace sută lei odată.

Extras din hotărîrea cu data de 30 Octomvrie 1814 a Departamentului I-iu al Ocârmuirei Oblastiei Basarabiei, aflată în colecția mea.

I-am fixat anul 1681 din pricina strânsei legături a acestui zapis cu cel din 1681, Aprilie 15, publicat mai sus.

152.

1683, Aprilie 12.

Ambrohie, feciorul Anghelinii, nepot Ilenii, cu feciorii săi, vinde lui Loghin pârcălabul ocina sa din sat din Drăgușăni. (Regest).

Zapes dela un Ambrohie, feciorul Anghelinii, nepot Ilenii și cu feciorii săi Andreeș și Nițul den Săpoteni, pren care arată că au vândut lui Loghin pârcălabul a sa dreaptă ocină și moșii den sat den Drăgușăni, ce-au avut de pe moași-sa Ileana, fata lui Drăgoman, însă arată că au vândut din a patra parte den giumătate de parte trei părți, adică partea Anghelinii și parte Ștefanii și parte Chelsăi.

Arh. Trib. Lăpușna s. II-a. *Arh. jud. ținut. Orhei*, dos. nr. 1715/1822.

153.

1686, Ianuarie 22. Iași.

Constantin Voevod întărește stăpânirea lui Chirică asupra heleșteului, ce a ezit la Ghermănești pe Măetin, la Molovateț, până când vor veni la Divan răzeșii lui, cari n'au vrut să contribue la cheltuelile ezitului. (Original).

† Ιω Costantin Voevoda божїю милостїю господарь земли молдавской.

Dat-am cartea Domnii Meli Chiricăi să hie volnic cu cartea Domnii Meli să aibă a opri și a ține un hăleșteu ce are cu răzeșii

lui cu Istratie Beişor şi cu ginerile lui Beişor cu Tănasie Birciul şi Dodie şi Scurtul şi cu alţi răzeşi a lui, care hăleşteu este la Ghermăneşti pre Măetin, la Molovateţu şi cându au fostu la ezitul hăleşteului au dat ştire răzeşilor să ezască şi ei cu dânsul şi ei n'au vrut să ezască cu dânsul şi cheltueşte în toate veri de întăreşte iazul, iară răzeşii nu stau niciodată să ezască cu dânsul, ce văzindu lucru gata, vor să ţie şi ei cu dânsul la hăleşteu şi ş'au luat şi hârtie de zi dată să vie de faţă aici la Iaşi să-şi întrebe. Deci Chirica au vinit la zi şi au aşteptat preste zi doă săptămâni, iară răzeşii n'au mai vinit şi au rămas de zi şi din toat[ă] legea ţărăi.

Pentru aceia să-şi ţie hăleşteul cu tot vinitul, iară răzeşii lui să-i dea pace până or vini să stea de faţ[ă] să-şi întrebe, iară până ş'or vini di faţă să-i oprească dela hăleşteu şi nim[e] să nu stea înpotriva cărţii Domnii Meli.

Ѡсам господинъ велѣл ꙋ іас лѣт зрчд, юни. кк

(L. B.)

Colecţia Academiei Române, CXL—205.

154.

1689, Iulie 18. Iaşi.

Preotul Loghin dela Orhei, se învoeşte cu Iacob, fostul patriarh al Ţarigradului şi egumen al mănăstirei Golăi, să facă moară pe vadul de moară ce are mănăstirea la Peşteră în ţinutul Orheiului. (Original).

† Adec[ă] eu preutul Loghin dila Orhei scriu şi mărturisăscu cu acestă adevărat zapis al mieu de nime silit, nici asuprit, ci de a mea slobodă şi bună voie, precum am vinit şi m'am rugat Svinţii sali otcinaş Iiacob, biv patriiarhu Ţarigradului, careli este acmu la svânta mănăstirea la Golăa şi am cerşut dela Svinţie Sa ca să de blagoslovenia şi voia di un vad de moar a Svintii mănăstiri să fac o moară de iznoavă unde voi găsi la Peşteră. Deci Svinţie Sa s'au socotit înpreună cu tot săborul Svintii mănăstiri şi mi-au dat vad unde voi găsi şi m'am tocmit cu Svinţie Sa patriiarhul şi cu tot săborul Svintii mănăstiri după ce voi faci moara ca s[ă] aibu a da Svintii Sali patriarhului şi Svintii mănăstiri în toţi ani căte cinzăci mierţă de făină, dar 25 de mierţă făină di grâu şi

25 de mierţă făin săcar, să aibu a aduci eu în toţı ai la sti Ghiorghie aici la mănăstirea, precum scriu mai sus, acele cinzări de mieıţă de făină, iar moara în viiaţa mea ca să aibu a o stăpâni eu; să n'aibă triab[ă] Svinţia Sa patriiarhul şi cu tot săborul mănăstirii să n'aibă triab[ă] a mă scoate, ce să dau ce m'am tocmit, iar de să va tâmpla vro răzmiriţă şi pustietati acilui loc şi de nu va înbla moara ca să aibu credinţă, iar de va înbla moara şi voi înbla cu alte poveşti şi nu voi aduci ce m'am tocmit ca s[ă] fiu supt blăstămul lui Dumnezău şi a părintelui patriiarhului şi să aibă a-m lua şi moara să fie a mănăstirii, iar după ce m'oi săvârşi eu ca s[ă] fiie moara svintii mănăstiri în veci, nime dintru ficiorii miei sau dintru săminţie mea să n'aibă triab[ă], pentru că m'am dat şi eu Svinţii Sali părintilui patriiarhului şi a svintii mănăstiri Golăi, ca să fim pominiţi la svânta mănăstirea pentru sufletili noastre şi acesta zapis al mieu s'au făcut denainte dumilor sali neguţitorilor şi a mulţi oameni buni ce sântu mai gios iscăliţi. Şi pentru mai mare credinţa eu sîngur m'am iscălit şi eu Dumitraşco Contăş diiac de cămar am scris zapisul, să s[ă] ştii.

U Ias lt. 7197 msţă Iiuli 18.

az popa Loghin ot Orhei iscal.

Andrei vornic	az Pahomi vornic iscal martur i chizeş
az Ene Leond.scul iscal cupeţ	Paladi (P) cupeţ — Vasilii Căldărar (Г) cupeţ
— grec	Gligoraş, staroste
— grec	az Ursul ... ifait iscal
— grec	grec.
— grec	Apostul, martoru
— grec	Ion Vasil, martur.

Originalul în colecţia mea.

155.

1691, Mai 13.

Marula diacul vinde lui Stratul din Cucioaia, un vad de moară în gura Vaticiului, pe locul târgului Orheiu. (Regest).

7199, Mai 13. Zapis, pren cari Marula diiacul arată că un vad de moară ci esti în locul târgului Orheiului, în gura Vaticiului,

cari l-au avut cumpărat dila Măriia sin Ioan şi cumnata ei Alicsandra l-au vândut Stratului de Cucioae şi fimeii sale drept 30 lei ca să li fii ocină şi moşii.

Extras dintr'o hotărîre cu data de 9 Iunie 1819, a judecătoriei ţinutului Orhei, după care posed o copie. Documentul este în legătură cu zapisul din 1679, August 30, publicat mai sus sub nr. 147.

156.

1691, Mai 29.

Constantin Voevod judecă pricina dintre Stratul din Cucioaia şi Ursu din Orhei, pentru un vad de moară, din gura Vaticiului, pe locul târgului Orhei. (Regest).

7199, Mai 29. Carte Domnului Costandin Voevod, prin cari să cuprinde că pentru acest vad de moară, giudecându-să Stratul din Cucioaia şi cu Ursu din Orhei, au rămas Ursu pe Stratu.

Vezi nota de sub doc. din 1691, Mai 13.

157.

1691, Iulie 16.

Grigore şi Leca, fii lui Leca dau pârcălabului Loghin, care le-a plătit la vistierie o datorie a lor către Domnul Duca Vodă, părţi de moşii din Isacova şi din Morozăni, din ţinutul Orheiului. (Regest).

Al 5-le. Anu 7199, iul 16. Un zapis dela Grigori şi Leca, în cari să văd iscăliţ şi protoereu Costandin i ereul Moisăi din Orheiu şi căpitanu Toader din Rădeni şi Vasîle Bosîe, cuprinzători că pârcălabu Loghin l-ar fi plătit pe vânzători la visterii di banii ci era datori la Domnul Duca Vodă şi i-au dat o cumpărătură din Isacova, care cumpărătură a fost a tatălui lor Leca dila Măriia şi dila Nica, fetile Anii Păşcăniţii şi giumătati vad di moară din Poiana Morozănilor, ci au cumpărat tatăl lor dela Botia, fata lui Durac şi moşiia tatălui lor din Morozăni [însă dres şi ras] ci s'a alege partia Lecăi în Morozăni. Acesti părţi toati li-au dat numitului pârcălabu pentru banii ci au fost dator, ca să-i fii în veci ocină şi moşii, în dosul căruia zapis să mai vede scris tot di numitu Leca că şi partia tatălui lor din Ţăgan să fie numitului pârcălab.

Tribunalul Lăpuşna. Arhiva veche, dos. 5823, fila 609.

158.

1697, Noemvrie 10.

Andrei Săpoteanul, vornic de poartă, vinde lui Neculai postelnicul ocina sa din sat din Drăguşeni, din partea de sus, din partea Condreştilor. (Regest).

Zapes dela un Andrii Săpoteanul, vornic de poartă, fecior lui Gavriil, strănepotul Axăniei Bolduţcoai, fată lui Gherasim, pren care arată că au vândut lui Neculai post. a sa driaptă ocină den sat den Drăguşăni den partea den sus, den partea Condreştilor, den partea den sus a patra parte, ce au avut-o el dela tatăl său Gavrel, nepotul Bolduşcoai, iar tatăl său au avut-o dela Acsăniea Bolduţcoae, mătuşa lui.

Trib. Lăpuşna, Arhiva Veche, dos. civil nr. 1715/1822.

159.

1698, Mai. Drăsliceni.

Mierla Râuleţoaia, fata lui Andrei Donici, dărueşte nepotului său Darie, partea sa de ocină din satul Hruşova, pe Ichel, în ţinutul Orheiului. (Original).

† Adecă eu Mierla Râuleţoae, fata lui Andrei Donici, sora lui Neculai Donici marele logofăt, scriu şi mărturisăscu cu cest adevărat zapis al mieu de nime silită, nici asuprită, ce de a mea bună voe am dat şi am dăruit a mea driaptă ocină şi moşie ce am dela moşii noştri dela Nicoară Donici, ce-au fost vistearnic mare din saatu din Hruşova, ce iaste pe apa Ichilului la ţinutul Orheiului, giumătate de saatu ce iaste partea mea, o am dăruit dumisali nepotu-mieu lui Darie şi giupănesii dumisali şi cuconilor dumisali şi nepoţilor dumisali, ca să-i hie dumisali driaptă ocină şi danie dela noi în veci ca să ni pomeniască dumnealui şi cuconii dumisali şi să hie pentru sufletul nostru şi a părinţilor noştri. Şi de pre acesta zapis al mieu ca să aibă dumnealui a-ş faci şi drese domneşti. Şi când o au dat dumisale această danie, s'au tâmplat mulţi oameni buni bătrâni şi tineri, boiari şi megiiaşi de prinpregiur, anume Vlasie pârcălabul şi Darie, ficiorul lui Vasilie de Vârtopi şi preutul Samoil de Steţcani şi Maftei Niţul vornicul ot tam şi Costantin Păturnichi ce-au fost de Sămănauca şi Darie Moga de Peresecina şi Enache de Steţcani şi Savin de Bezini. Şi pentru

mai mare credința, mi-em pus degetul și noi aceşti boiaşti [1]) și oameni buni ce mai sus sintem scriși, văzindu de bună voe învoiala și daanie din tot locul Hrușovii, din câmpu şi din ţarini şi din hăleşteae, că o au dăruit dumısali, ne-am pus pecețili și iscăliturili ca să să ştie.

U Drăsliceni, let 7206, Mai.

Mierla (x), fata lui Andrei Donici.

Maftei (x) Niţ Onofrei (x) de Copileani

și eu Lupul am scris zapisul, să să știe.

az Lupul iscal.

și eu Negruț m'am tâmplat la ceastă danie.

az. Negruţ, iscal

Colecția d-lui Ion Pelivan. (Din arhiva Gh. Sârbu).

160.

1699, Septemvrie 1. Iaşi.

Antioh Constantin Voevod dă egumenului mănăstirei Golăi slobozie pe un an de zile, pentru oamenii ce vor veni să se aşeze din țări străine sau dintre băştinaşii înstrăinați, la siliștea Trebujenilor din tinutul Orheiului. (Original).

† Noi Antioh Costantin Voevoda **Божїю милостїю господаръ земли молдакской.**

Dat-am carte Domnii Meale svinții sale rugătorului nostru părintelui egumănului dela svânta mănăstiri dăla Golăe și dregătorului svinții sale dela siliște dela Trebujeni, carile iaste la ţinutul Orheiului, să fie volnic cu carte Domnii Meli a chema şi a strânge oamini din Țara Căzăcească și din Țara Turcească și din pintralte ţară şi să-i așăzi la acea siliște, iară dela Domniie Mea vor avea slobozii întru unъ anъ [2]) şi vor fi în paci de toate dările câte vor fi pe alţi mişei în ţara Domnii Meli, nime întru nimic nu-i va învălui pân să va plini cisla cărții Domnii Mele. iară după ci să vor aşeza, vor vini la Domnie Me şi-ş vor lua rupte care după putința lui. Aşijdirilea şi oamini ce vor fi fost dela acea siliști și vor fi fost înstreinați pentr'alte ţară şi aceia toţi să vii la locul său, să s[ă]

---

[1]) Sic.

[2]) Cuvintele « întru unъ anъ » sunt scrise în loc lăsat liber în text, pare-se de înșiși mâna voevodului.

așez, că nu vor avea nici o nevoi. Și voao sluj[i]torilor carii viți înbla ori cu ce fel de slujbă dela Domnie Mea la acel ținut, foarte să vă ferıți de acei oamini, întru nimic să nu-i învăluiț, căci ii să vor ispiti a le faci vrun val bini să știi că de mari certare vor fi dela Domnie Mea. Intr'altu chip nu va fi.

U Ias leat 7208, sep. 1.

Io Antioh Costantin Voevod. (P. D.)

Originalul în colecția mea. Semnătură frumoasă, domnească și sigiliu domnesc cu tuș roșu, mic; octogonal.

161.

1701, Mai 15. Iași.

Vasile Cantacuzino, marele vornic, se recunoaste dator cu o mie cincisute de lei vărului său Iordache Ruset, marele vistiernic. (Original).

† Vas[i]lie Catancuzino [1]), vel vornic, am dat scrisoare me dumisali vărului mieu Iordachii Ruset vel visternic, cum sântu dumisali datoriu cu o mie de lei, însă cu doo sute de lei ce mi-au trimis dumnlui în Țara Munteniască. Pentru acești bani m'am apucat să-i dau dumisali la Octomvrie toț banii aceste.

Și pentru mai mare credința, am dat scrisoare me aceasta iscălită de mine la mâna dumisali, iar de s'ar afla altu zapis mai vechiu decât acesta pentru nescai bani, să nu să ție în samă, căci că cu atâta m'am aflat datoriu până acmu din toată socotiala ce-am avut. Să s[ă] știe.

U Ias lt. 7209, mai 15 dni.

Vasili vel vornic.

Cu cinci sute de lei mi-au mai făcut dumnealui bini pentru carii m'am apucat iară, fără zăbavă, să-i dau dumisale cu mulțămită.

Mai 15 dni.

Vasilii vel vornic.

Originalul într'un dosar cu documentele moșiei Chetrosul, aflat la mine. Documentul se referă la fuga în Țara Românească a boierilor lui Constantin Duca Vodă când acesta a fost mazilit. *Și au fugit anume Nicolai Costin hatmanul și frate-său Ioniță sărdarul și frate-său Pătrașco logofătul al treile și Vasilașco Cantacuzino vel spătar și alți mulți mai pe gios* (Cronica lui Neculce, ediția Al. Procopovici, I, p. 162). După cât se vede, cel puțin Vasile Cantacuzino, dintre fugari, avea legături cu Iordache Ruset marele vistiernic, boier din partida adversă a lui Antioh Voevod.

[1]) Sic!

162.

1702, Fevruarie 7.

Isac, feciorul lui Fodor din Cobâlca, vinde lui Loghin pârcălabul ocina sa din sat din Drăgușeni și din Voinova. (Regest).

Zapes dela un Isac, feciorul lui Fedor den Cobâlca, pre care arată că au vândut lui Loghin pârcălabul a sa dreaptă ocenă și moșii den sat den Drăgușăni și den Voinova, ce-au avut-o el de pe maică-sa Acsănia Mitica, fata lui Filip, nepoată lui Condreciu (?).

Trib. Lăpușna, s. II, Arhiva Veche, dos. civ. nr. 1715/1822.

163.

1704, Decemvrie 11. Iași.

Mihai Racoviță Voevod scutește de dări pe patru oameni, vecini ai mănăstirei Goliei aflați la morile mănăstirei, în ținutul Orheiului. (Original).

† Noi Mihai Racoviț Voevoda Божїю милостїю господара землн молдавскои.

Scriem Domniia Mea la boerii noștri și la toți slujitorii carei viți înbla cu toate slujbile Domnii Meli la ținutul Orheiului, vă facem știre tuturor pentru patru oamini ai svinții rugătoriul nostru Nofit egumănul de la svânta mănăstiri. dela Golăe, cari dede sam[a] egumănul că sânt în cei parte și sânt drepți vicini a Svintii mănăstiri. Deci, aducându din cei parte Domniia Me m'am milostivit și i-am ertat ca să fii în paci de toate câte sântu pre alții în țara Domnii Meli, nimea întru nemică să nu-i în văluiască, numai ei să fii pentru lucrul morilor ce ari părinteli la Tribuje[ni]. Pentru acei Dumnevoastră boeri și voi, slujitori, carii veți înbla cu toate slujbili Domnii Meli, nime de dânșii să nu vă atingeți, nici bucatili lor pentru alții să nu li tragiți, pentru căci Domniia Me i-am ertat de toate precum scriem mai sus, iar cini s'ar ispiti a li faci oricât di puțin val piste carte Domnii Meli, bini să știi că unii ca acei vor hi de mari cercetari dela Domniia Mea. Intr'alt chip na hi. тое пишем.

Noi Mihai Racoviță voevod   оу іас лт ҂зсгї дек. аї

(L. P.)

Din dosarul nr. 125 al Direcției Cadastrului din Chișinău, fila 177. Frumoasă iscălitură originală. Pecetie mică octogonală, cu tuș roșu.

164.

1705, Fevruarie 7. Iaşi.

Mihai Racoviţă Voevod întăreşte lui Gheorghe serdarul pe ţiganul «alăutar» Andronache Chemingiu pe care Gheorghe serdarul l-a avut de împărţeală cu mănăstirea Homorului. (Original).

† Io Mihai Racoviţă Voevoda Божїєю ми остїю господаръ земли молдакскои.

Adec au venit înnainte noastră şi înnainte a lor noştri boiari a mari şi a mici boiarinul nostru dumnealui Gheorghie biv sărdar şi ne-au arătat un zapis încredinţat dela rugătorii Isaia egumănul şi cu tot săborul dela Sfânta mănăstire Homorului scriindu şi mărturisindu cu acela adevărat zapis a lor pentru un ţigan anume Andronachi Chemingiu, fiindu-le de înpărţal cu dumnealui Ghiorghie sărdariul l-au preţăluit cu dumnealor boiari Ion Balşă vel stolnic şi Dumitraşco Ursachi vel vamăş şi dumnealui Sandul Crupenschi biv vel medelnicer drept doozăci de lei bătuţi şi le-au întorsu dumnealui Gheorghie sărdariul pe giumtate ce-au fost parte călugărilor, zece lei bătuţi, ca să fie deplin ţiganul tot a dumisali sărdariului, căci rugătorilor noştri călugărilor nu le-au trebuit ţigan alăutar precum ne-au arătat şi zapis cu pecete mănăstirii Homorului iscălit de Isaia egumănul şi de săborul şi de boiarii noştri carii mai sus scriem. Pentru aceia şi Domniia Mea dacă am văzut acel zapis încredinţat şi între dânşii de bun voia tocmal şi plat deplin, aşijdear şi dela Domniia Mea am dat şi am întărit boiarinului nostru lui Gheorghie sărdariul pre acel ţigan anume Andronachii Chemingiul ca să-i fie şi dela Domniea Mea dreptu şerbu acest ţigan şi giupânesăi dumisali şi cuconilor dumisal şi uric cu tot venitul stătător în veci. тѣм ради ин нѣкто да неꙋмѣшаатсѧ прѣд сим листом господсткамн.

оу іас кл҃ѣто зсгї месеца феᲁ.з҃ днн

(L. P.)

Lupul Costache hatman

† Axinte

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.
Pecetie mare rotundă, căzută.

165.

1705, Fevruarie 28.

Lupul, feciorul Cătălinii vinde lui Loghin pârcălabul partea de moşie ce a avut în Drăguşeni, strămoşul său Sulă. (Regest).

Un zapis dela Lupul, feciorul Cătălinii, nepot lui Bălan de Cărăbăşeni, strănepot lui Sulă de Drăguşăni pren care arată că au vândut lui Loghin pârcălabul a sa dreaptă ocină şi moşii ce-au avut la sat la Drăguşăni de pre moşul său Bălan, parte strămoşului său lui Sulă, den a patra parte den giumătate de sat parte mâne-sa Cătălinii şi a mătuşii sale a Gurlii (sic), fetele lui Bălan de Cărăbăşeni, aceste două părţi den parte moşului său lui Bălan li-au vândut lui Loghin pârcălabul.

Trib. Lăpuşna, s. II-a, arhiva veche, dos. civ. nr. 1715/1822.

166.

1705, Decemvrie 11. Iaşi.

Mihai Racoviţă Voevod scuteşte de orice bir patru vecini aduşi «din ceia parte» pe moşia Trebujeni a mănăstirei Golăi. (Original).

Noi Mihai Racoviţ Voevoda, **Божїю милостїю господарь земли молдавской.**

Scriem Domniia Mea la boerii noştri şi la toţ slujitorii cari viţ înbla cu toate slujbile Domnii Meli la ţinutul Orheiului, vă facem ştiri tuturor pentru patru oamini ai Svinţii rugătoriului nostru Nofit egumănul de la svânta mănăstiri dela Golăe cari dede sam egumănul că sînt în cei parte şi sînt drepţi vecini a Svintii mănăstiri. Deci aducându din cei parte, Domniia Me m'am milostivit şi i-am ertat ca s fii în paci de toate câte sîntu pre alţii în Ţara Domnii Meli nimea între nemică să nu-i învăluiască, numai ei să fii pentru lucrul mori lor ce ari părintili la Tribuje[ni]. Pentru acei Dumnevoastră boeri şi voi slujitori carii veţ înbla cu toate slujbile Domnii Meli nime de dânşii să nu vă atingeţi, nici bucatili lor pentru alţii să nu li tragiţ pentru căci Domniia Me i-am ertat de toate precum scriem mai sus, iar cini s'ar ispiti a li faci ori cât di puţin val piste carte Domnii Meli bini să ştiţ că unii ca acei vor hi de mari certari dela Domniia Mea. Intr'altu chip n'a hi. **тое пишем.**

Noi Mihai Racoviţ Voevod **8 іас лѣт зсгї дек. аї**

Colecţia mea. Pecetia domnească mare, rotundă.

167.

1707, Fevruarie 23.

Antioh Constantin Voevod hotărăşte «după legea şi giudecata ţării» ca moşia ce are diiaconul Artenie Bantaş să se cumpere jumătate de serdarul Ştefan Milescu şi altă jumătate de marele vornic Iordache Rusăt. (Original).

† Noi Antioh Costantin Voevoda **Божїю милостїю господар земли молдакскои.**

Dat-am cartea Domnii Mele rugătoriului nostru lui Artenie Bantăş diaconul să hie volnic cu cartea Domnii Mele a da ştire boiarinului nostru lui Ştefan Milescul sărdariul pentru părţili de ocină ce are diiaconul în Zlătăreşti ca să cumpere dumnealui sărdariul giumătate din câtă parte de ocină va hi avându diiaconul din gios, despre Mileşti, iară giumătate de ocină ce va hi având diiaconul din sus, despre Şurineşti şi despre Mânjeşti şi despre Todereşti, să le cumpere dumnalui Iordachi Rusăt vel vornic, căci aşè s'au socotit şi s'au giudecat după lege şi giudecata ţării, să cumpere amândoi aceşti boiari, ce scriem mai sus şi s'au pus şi zi de astăzi fevruar 23 zile până într'o lună de zili, de nu va cumpăra sărdariul, să hie volnic diiaconul a-ş vinde şi părţili din gios tot dumisali vornicului Iordachie şi nimic să nu stea înpotriva cărţii Domnii Mele.

U Ias leat 7215, fev. 23.

(L. P.)
Ion Buhuş vel logofăt vă divan

Academia Română, neinventariat.

168.

1708, Ianuarie 12. Iaşi.

Năstase şi cu mama sa Maria, soţia lui Gligoraşco din Perirâta anulează zapisul prin care Ion Leaţea zălogise la ei pentru un cal o parte din moşia Ghireani. (Original).

Adecă eu Năstas şi cu maică mea Măriea soţul lui Gligoraşco din Perirîta făcut-am această scrisori a noastră la mânuli dumilorsali lui Ion Leaţea şi mătuşii noastri Aniţii ca să fii di mari cridinţă pintru un zapis ce-au fost zălojită la noi o parti di ocină

din Ghiriani di Pascal, ficior lui Morcov pintru un cal diript 30 lii ce-au luat cu datorie, carili dumnealui Ion Leaţea şi cu mătuşa noastră ni-au dat noî acii 30 lii diplin întru mânuli noastri şi ni-au plătit calul, iar noi zapisul acila ce-au fostu zălojit acea parte din Ghireani Pascal nu l-au găsit să-l dei dumilor sali ci i-am făcut această scrisoari să o ţii di credinţă cum să s[ă] ştii că ni-au plătit calul, iar zapisul acila ori când s'ar afla să nu s[ă] ţie în samă şi pentru mai mari cridinţa am iscălit şi ni-am pus peceţili.

eu Năstas iscal sîn Gligoraşcu (x) Măriea

u Ias let 7216, ghin 12.

şi eu Apostul diiacul zeat Horbinăscul martur şi am scris acest zapis.

Documentul în arhiva mănăstirei Frumoasa, jud. Orhei.

169.

1709, Fevruarie 20.

Vlasie Stoian vinde serdarului Darie Donici o jumătate din bătrânul Jirebia, adică a şasea parte din satul Paşcani din ţinutul Orheiului cu vad de moară în Ichel. (Original).

Adecă eu Vlad Stoian de Păşcani făcut-am zapisul meu la mânuli dumisali lui Darie Donici sărdar cum eu de nimea silit, nici asuprit ce de a mea bună voia i-am dat ş'am dăruit a mea draptă ocină şi moşie din sat din Paşcani, ci esti în ţinutu Orheiului pe apa Ichilului, parte tătânemeu lui Stoian, ce s'ar alege din sat din Păşcani din parte bătrânului Jirebiea, pol de bătrân cari să vine a şasă parte din satu din Păşcani cu vad de moar[ă] în Ichel şi din câmpu şi din pădure cu tot locul şi tot vinitul o am dat să fie dumisali daniie şi giupânesii dumisali şi cuconilor dumisali şi nepoţilor, strănepoţilor neclătit şi neruşeit nici odănăoar în veci, iar carili dintru oamenii mei şi din săminţie mea s'ar ispiti a gâlcevi pe dumnelui sau săminţie dumisali, aciea să fie treclet şi proclet ş'afurisit de 318 oteţ, iar pâr' voi fi viu de-[a]r avè cineva din oaminii mei a gâlcevì, cu mine să aibă a-ş întreba să le dau eu alte părţi de loc dintr'alte moşii ce li s'ar vinî. Şi cându am dat dumisali această parte de loc, ci mai sus am pomenit, prelejitu-s'au Darie Vlas di Hârtop şi Toader vătav şi Vlas Ţica

din Micăuţi şi Postolachi Bosiiuc din sat de Păşcani şi Donic ficiorul lui Căruţ de Păşcani şi popa Timuş de Steţcani ş'alţi oamini buni şi bătrâni şi pe zapisul meu să aibă dumnelui a-ş faci şi dres domnescu să stăpâniască în veci şi pentru credinţa mi-am pus degitul ş'alţii car[i] s'au tâmplat au iscălit.

leat 7217, fevr. 20.

Vlas (x) ficiorul lui Stoian de Păşcani
şi eu Darii Vlas m'am tâmplat şi sint martur
şi eu Vlasie sin a Ţicăi de Micăuţ m'am tâm[plat] şi sânt marturi
Alecsandu Gheorghieş biv căpitan martur. Vasilie căpitan martur
Alexei Vioară m'am tâmplat şi sânt martur
Toader Carp biv post. iscal
şi eu Toader ce-am fost vătav, tâmplându-mă am iscălit
Toader vătav iscal.
Dănic (x) ficiorul lui Căruţ martur
şi eu Ştefan Ganea [1]) am scris zapisul şi sânt martur

Verso. Zapis de danie dela Vlas Stoian pe a şes parte din sat din Păşcani.

Documentul în colecţia d-lui Petre Lazu.

170.

1709, Aprilie 2.

Ion, feciorul Mariei Jrebie vinde serdarului Darie Donici partea de moşie ce a avut mama sa în Paşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

Adecă eu Ion ficiorul Mării, nepot lui Jrebie de sat de Păşcani făcut-am zapisul meu la mâna dumisali lui Donici sărdar cum eu de nim[e] silit, nici asuprit ce de a me bun[ă] voie am dat ş'am dăruit a me dreaptă ocin[ă] şi moşiie din sat din Păşcani, ce este în ţinutul Orheiului, pe apa Ichelului, parte maică-me Mării, fata lui Maftei Jrebie ce s[ă] va alege parte maică-me din sat din Păşcani cu vadu de moar[ă] în Ichel şi din câmpu şi den păduri cu tot locul şi tot venitul, o am dat să fie dumisali daniie şi giupânesii dumisali şi cuconilor dumisali şi nepoţilor, strănepoţilor, neclătit şi neriuşăit nici dănăoar în veci, iar carele dentr'oamenii mei şi den

[1]) Intr'o copie legalizată din 1825 este transcris Gane.

săminţie me s'ar ispitì a gâlcevì pe dumnelui sau săminţie dumisale, aceia să fie treclet şi proclet de 318 oteţ, iar pâr voi fi viu de va ave cineva de oamenii mei a gâlcevì pe dumnelui sau săminţie dumisali cu mini să aibă a-ş întreba, să li dau eu alte părţi de loc dentr'alte moşii ci li s'ar vini. Şi cându am dat dumisali această parte de loc ce mai sus am pomenit, prilejitu-s'au Darie Vlas de Vârtup şi dumnelui Sandul, căpitanul de Oneţcani şi dumnelui Toader vătavul şi Enachi, ficiorul lui Chilifăs şi popa Timuş de Steţcani şi alţi oameni buni şi bătrâni şi pe zapìsu meu să aibă dumnelui a-ş faci şi dres domnescu să stăpânească în veci. Şi pentru credinţa me-[a]m pus şi degetul şi alţii car[i] s'au tâmplat au iscălit.

leat 7217, ap. 2.

Ion (x) ficiorul Mării de Păşcani
Darie Vlas căpitan martur Sandul căpitan martur
Toader vătav martur
Enachi sîn Costantin ot Steţcani iscal.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

171.

1709, Aprilie 13. Steţcani.

Toader, Mitrofan şi Ştefan, nepoţi de soră ai lui Andrei Grosul şi strănepoţii lui Frăţiman, vând serdarului Darie Donici partea lor de moşie din satul Paşcani. (Original).

Adecă eu Toader şi cu Mitrofan şi Ştefan, cari sântem nepoţ lui Andrei Grosul, de soră, din sat din Paşcani, strănepoţii lui Frăţiman de acolo scriim şi mărturisim cu cest adevărat zapis al nostru precum noi de niime siliţ, nici asupriţ ce de a noastră bun voe am vândut a noastră dreptă ocin[ă] şi moşei din sat din Păşcani căt să va alege parte părinţilor noştri din parte din mijloc toată parte părinţilor noştri, aceasta o am vândut dumisali lui Darie Donici sărdariul dirept 70 lei bani gata ca să-i fie dumisali de acum înnainte dreaptă ocină şi moşii dumisali şi giupâneasăi dumisali şi cuconilor şi nepoţilor şi strănepoţilor în veci. Şi la această tocmală a noastră s'au tâmplat mulţi oameni buni megiiaş di prin pregiur şi alţi streini anume Vlasei Stoian de Păşcani şi Andronache Racul de Ciofeani şi Alecsandru ficior lui Ghirghieaş

căpitanul şi Cupcea căpitanul şi Vasile Vărzărescul şi Enachie de Steţcani şi Maftei Niţul de Binghidir şi Vlasii, ficiorul Ţicăi şi preutul Timuş ot Steţ[cani] şi alţi oameni buni carei şi noi aceşti oameni tâmplându-ne şi văzând tocmală cu voe şi plată deplină, toţ ne-am pus degeteli şi iscăliturile ca să fie de mare credinţă şi eu Toader vătav am scris zapisul. Să să ştie.

U Steţcani, let 7217 (1709), ap. 13.

eu Toader (x) nepot Grosului
eu Mitrofan (x) tij nepot Grosului
eu Ştefan (x) tij nepot Grosului
eu Vlasie (x) Stoian Alecsandru Gheorghieş biv căpitan
eu Enachie sin Constantin ot Steţcani
Andronachi (x) Racul Toader vătav iscal
...... iscal Vlasie sin Ţica ot Micăuţ
Gligoraş Scurtul
Stăvilă stegar ot Jora Geantoan (x)

Colecţia d-lui Petre Lazu.
Un Frăţiman biv căpitan făcea cercetări din poruncă domnească nu departe de aceste locuri în 1680. A. V. Sava, *Doc. lăpuşnene*, p. 133.

172.

1709, Aprilie 20.

Năstase, feciorul Merlii, nepotul lui Frăţiman vinde serdarului Darie Donici jumătate din bătrânul lui Frăţiman, care «să vine a patra parte» din bătrânul lui Stoian din satul Paşcani cu vad de moară în Ichel. (Original).

Adecă eu Năstas, ficiorul Merlii, nepotul lui Frăţiman făcut-am zapisul meu la mână lui Darie Donici sărdar cum eu de nime silit nici asuprit ce de a me bună voia am vândut a me dreptă ocină şi moşie din sat din Păşcani, parte mâne-me Merlii din giumătate de bătrânul lui Frăţiman, giumătate de parte, care să vine a patra parte din bătrânul lui Stoian o am vândut dumisal ace parte de loc drept 42 de lei bătuţ cu vad de moar în Ichel cu cânpu, cu păduri din tot locul cu tot vinitul să aibă dumnelui a o stăpâni în veci şi toată săminţie dumisale, însă văzând eu c'au vândut ş'alţi răzăş ai mei părţili lor, pentru aceia şi eu am vândut parte mâne-mea şi cându o am vândut acea parte de loc s'au prilejit potropopul Samoil de Orhei şi popa Timuş ot Steţcani şi popa

Hilip ot Orheiu şi Chirică diiacon ot tam şi Alecsandru Gheorghieş căpitanul ş'alţii oamini buni şi bătrâni şi pentru credinţa mi-am pus degitili ca să crează.

let 7217, ap. 20.

Năstas (x) sin Merlii nepot lui Frăţiman
Ursul frat (x) martur
Alecsandru Ghirghieş căp. martur
Toader iscal martur
Vlas (x) Stoian de sat de Păşcan mart.
Vasili ce-au fost căpitan martur
Gligoraş sin Toader

Colecţia d-lui Petre Lazu.
Frăţiman este feciorul Crâstei, unul din bătrânii moşiei Coluneşti din Lăpuşna. Vezi un Ion a Merlii, curgător din Frăţiman în *Arhiva Românească*, VIII, Bucureşti, 1942, pp. 11 şi 43. Cf. L. T. Boga, *Documente basarabene*, XX, Chişinău, 1938, p. 79.

173.

1709, Iunie 25. Iaşi.

Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea marelui paharnic Ion Sturzea asupra satului Lucaceuca din hotarul târgului Orheiului. (Original).

Noi Mihai Racoviţ Voevoda, **Божїю милостїю господаръ землн молдавскои.**

Adecă Domniia Mea m'am milostivit de am dat şi am întărit cinstit şi credincios boerinului nostru dumisali lui Ion Sturzea mareli paharnic pre a sa driaptă ocină şi moşie de danie şi de miluire ce au avut părintele dumisali Chiriiac Sturzea, ce-au fostu jignicer mare, dela răpăosatul Domnu Ştefan Pătru Vodă, un sat întreg anume Lucaceuca, ce iaste în hotarul târgului Orheiului, care iaste ales şi hotărît şi cu vadu de moară în apa Vaticiului. Pentru aceia şi dela Domniia Mea i-am dat şi i-am întărit, ca să-i fie dumisali driaptă ocin[ă] şi moşie şi cuconilor dumisali în veaci neclătit, acestu sat ce scrie mai sus în tot locul cu tot [venitul] [1]) şi cu tot hotarul acelui sat, pe cum îi scrie şi ispisocul dela Ştefan Pătru Vodă. Pentru aceia şi dup[ă] a noastră [vieaţă] [1]) şi Domnie

[1]) Cuvânt sărit în original.

pe cini milostivul Dumnezău va alegi a fi Domnu într'a noastră ţ[a]ră a Moldovii din fii noştri sau dintr'altă săminţii, pohtim această danie şi întăritur[ă] acestui boerin să nu o strici, cum nici noi n'am stricat daniile şi mărturiili altor domni, ce-[a]u dat şi au miluit pre boeri şi pre slugili sali, iar cine va vrea a strica, Domnul nostru Iisus Hristos să-l înstrăineazi de mila sa cè večnică şi la înfricatul şi dreptul giudeţu să hie în ce[a]ta întunecatului Iudei şi procleatului Arie.

Ѳниџе пишет господствами и ин да сѧ не омишает прѧд сим истинним листом нашим.

оу Ias, leat. 7217, iuni 25.

Noi Mihai Racoviţ voivod.

(P. G.)

Pecetea căzută. Colecţia mea.

174.

1709, Decemvrie 7. Lucaceuca.

Mărturia ce dau Gavriliţă din Lucaceuca şi Dumitraşcu Harghel asupra chipului cum a trecut satul Ivancea din stăpânirea Doniceştilor în aceia a Ionăşcuţeştilor pe vremea răzvrătirei lui Gheorghe Ştefan, când Andrei Donici a pribegit, moşia rămânând pustie, adică fără stăpân. (Original).

Adec eu Gavriliţ de Lucaceuca scriu şi mărturisescu cu sufletul meu pintru Ivance, fiindu eu slugă la Vasile Vodă şi eşindu eu c'o slujbă pe ţărani au plătit, pintru ominii de Ivance, Moisei Donici la mine şi eu aşe ştiu şi mărturisescu.

Aşî[j]dărea şi eu Dumitraşco Harghel mărturisesc cu sufletul meu cum am apucat pe tat-meu zicând că Ivance au fostu a lui Donici Nico[a]r şi au stăpânit Nicoar Donici vel visternic pân au murit şi dup'acee au stăpânit Andrei Donici, ficiorul lui Nico[a]r Donici, pân i s'au tâmplat d'au pribegit şi au rămas locul pustii de Donici şi l-au stăpânit târgoveţii. Şi au avut şi părinţii noştri pometea în Ivance şi au tras ominii de Ivance cu târgul şi au stăpânitu târgoveţii pân în zilele Mării Sali Ştefan Ghiorghie Vod şi fiindu Ionăşcuţeştii boeri de curte şi văzindu acel loc pustii făr stăp.ân, s'au rugat Mării Sale Domnului şi l-au dăruit Măriia Sa Ştefan Ghiorghie Vod

Ivance şi din zilele Mării Sale au stăpânitu pân acmu tot Ionăşcuţeştii şi aşe ştiu şi a me mărturisescu cu sufletul meu înnainte Domnului şi înnainte lui Dumnezău, Sfiinţii Sale, ca să fiia de mare credinţă şi la această mărturiia s'au tâmplat potrăpopul Samoil din *Slobozie Mării Sale Do[a]mnii* şi preutul Ion ot [Or]heiu dela biserica cea domnască şi s'au tâmplat diiaconul Vasile ot Lucăceuca şi vornicul Luchiian ot Lucaceuca şi alţi omini buni tineri şi bătrânii. Aşijdărea şi noi preuţii auzind cum mărturisescu acei doi omini bătrâni şi să şi iscălescu n'am iscălitu-ne şi molitfile noastre, preuţii, ca să fie de mare credinţă.

U Lucaceuca misţ decv. 7 dăni let 7218.

(x) Gavriliţă Dumitraşco

(x) Luchiian

Originalul în posesia d-nei Popov, proprietara de azi a moşiei Ivancea.

175.

1710, Fevruarie 26.

Poiană, feciorul lui Nacul, vinde lui Loghin Crucerescul pârcălabul partea moşului său Gavril din Drăguşeni. (Regest).

Zapes dela un Poian [1]), feciorul Nacului prin care arată că au vândut lui Loghin Crucerescul pârcălabul a sa dreaptă ocenă şi moşii den sat den Drăguşăni, den doi bătrâni ce umblă satul den a patra parte den tot satul a şesa parte, parte moşului său a lui Gavril, tatăl tătâne-său a Nacului.

Trib. Lăpuşna, s. II-a. Arhiva veche, dos. civ. nr. 1715/822.

176.

1710/1711, Mai. Steţcani.

Lupaşco din Drăsliceni vinde serdarului Darie Donici partea de moşie a lui Constantin din Paşcani, moşie ce i se cuvine deoarece Constantin i-a vândut un cal ce nu era al lui. (Original).

Adecă eu Lupaşco de Drisliceni fac ştire cu cest zapis al mieu precum cumpărând eu un cal dela Costantin, ficiorul Nastasii de Păşcani drept 5 lei, iar Mihălachii, ficiorul Gaftonii, aflând calul

[1]) In altă parte Boian.

la mini au zis că este a lui şi l-au dat văru-său lui Costantin să să ţie cu dânsul, iar nu să-l vânză. Deci ne-au scotit oameni buni de vreme că iaste calul a lui şi fiind Constantin dosit să întoarcă banii să-ş ia calul. Ce, neavând el banii să-m dea, mi-au dat parte lui Costantin din sat din Păşcani toată parte mâne-sa a Nastaseii, însă netrebuindu miie moşie şi trebuindu-mi banii, eu i-am pus zi ca să aducă banii să-ş ia zapisul cel dă moşie, iar el la zi n'au mai venit şi am mai aşteptat peste zi doî săptămâni şi el tot n'au mai venit, ce văzând eu că nu mai vini, am vândut şi eu această parte de moşie dumisale lui Darie Donici sărdariul drept acei bani şi i-am dat dumisali şi zapisul cel dela Mihălachi ca să-i fie dumisali de acmu înnainte draptă ocină şi moşie şi giupâneasei dumisali şi cuconilor dumisali în veci. Şi la acest zapis al mieu s'au tâmplat mulţi oameni buni anume preutul Timuş de Steţcani şi Enachii de acole şi Drăhuş de acolo şi Maftei Niţul de Micleşti şi Negoiţ de acolo şi alţii cari s'au escălit mai gios şi eu Lupaşco pentru credinţa mi-am pus degetul să să ştii.

U Steţcani let 7219 mai.

(x) Lupaşco ot Drisliceni
eu Timuş (x) Drăhuş Enachie
Maftei (x) Niţul Negoiţ iscal Toader pisalt

Insă de s'ar tâmpla a să gâlcevască cineva pentru această parte, să aibă a vini la mini şi la Mihălachi să dăm noi sama, iar dumnelui să-ş ţie moşia, să n'aibă trabă cu dumnelui.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

177.

1712/1713

Pintilie, feciorul Ştefaniei, nepotul Ilenei Dămienesei din Onişcani cu neamurile lor dăruesc pârcălabului Constantin Carpuz părţile lor de moşie din doi bătrâni din satul Onişcani. (Original).

Adecă eu Pintilii, ficiorul Ştefani, nepotul Ilenii Dămienesei de Onîşcan scriu şi mărturisescu cu acestu zapis al mieu pe cum am dat moşie Ilenii ş'a Anii şi Antimii din sat din Onîşcani, din bătrânul Condrii ce s'a alege parte acestor surori din parte din sus, această mosie o am dat dumisale pârcălabului Costantin Carpuz pârcălabul. Aşijdire şi eu Ghiorghiţă ginirile Ciornuşcăi, fetii lui

Dămiian încă am dat parte femeiei meli Mărichi, nepo[a]ta lui Dămiian ce s'a alege din bătrânul Drăguțoai din giumătate de bătrân ce s'a vini parte ei. Acesti părți dintr'amândoi bătrânii, parte mea, a Anii ş'a Ilenii și a Antimii și a Mărichi, fetili Ciornuşcăi dintr'amândoi bătrânii o am dat dumisali pârcălabului Carpuz pentru o pagubă ci i-am mâncat niște stupi, pentru doizăci şi patru de stupi și zăci lei bani ce-au cheltuit. Această moşiia ca să fie dumisale moșii [şi] ocină dela noi în veci şi acesta zapis s'au făcut dinainte lui Postolachie [pr.......] şi a lui Ghiorghi Bârcă ş'a lui Paval Bălăban ş'a lui Simion Dascălul ş'a lui Andrii şi pentru credința ne-[a]m pus şi degitile și noi acești oamin încă ne-am pus degitile să fie de credință-și cu vad de moară în Ichel și cu iaz în Derenovăț.

let. 7221.

Pintilei (x) (x) Ghiorghi
(x) Postolii Pripîrm (?) [1]) (x) Simion (x) Andrei

Colecția mănăstirei Hârbovăț din jud. Orhei.

178.

1714, Iunie 13. Iași.

Nicolae Alexandru Voevod rândueşte pe Constatin Costache vel stolnic ce se află trimis «la Margine» să cerceteze pricina dintre serdarul Darie Donici şi Gligoraş fost stolnic pentru moşia Poiana Ivancei. (Original).

Noi Nicolae Alexandra Voevoda **Божїю милостїю господаръ землн молдавскон.**

Scriem Domniia Mea la cinstitu şi credincios boiariul nostru dumnalui Constantin Costachi vel stolnic, facem ştiri dumitali pentru o gâlceav ce ari boiariul nostru Darie Donici sărdariul cu Gligoraş ce-au fost stolnic pentru o moşie ce s chiam Poiana Ivancei cari moşie ni-arată dumnalui Darie Donici sărdariul dreas domneşti cum iaste acea moşie dată danie moşilor dumisali de Irimiia Vod, iar Gligoraş stolnicul ţini şi stăpâneaşti acea moşie de câţiva ani şi de cătăva vreme iaste gâlceavă între dânșii şi nu-ş mai aleg. Şi mai înnainte vremi hiind amândoi aicea, l-au îmbiiatu dumnalui sărdariul pe Gligoraş să margă la Divan să-ş întreabe

[1]) O copie alăturată dă această transcriere.

şi n'au vrut să ias la Divan, zicând că dreas ce ari el pe acea moşie îi sintu acas nu-s la dânsul şi s'au fost scris o carte la Bogos pârcă-abul şi la Toader Clucerescul, căpitanul să le ia sama acolo pe dreas ce or arăta şi au scris acei boiari un răvaş la dânsul să margă faţ cu dreas ce a avea să le ia seama şi Gligoraş n'au vrut să margă la socotial. Apoi dumnalui sărdariul i-au mai scris un răvaş să vie la Iaş cu dreas ce-a hi având şi iar n'au vrut să vie cum văzum şi un răvaş a lui Grigoraş scriindu la sărdariul că nu poate să vie. Deci să-i poronceşti Dumnata să vie la dumnata, hiindu dumnata acolo la acea margini trimis şi să-ş aduc dreasăli ce-ar hi având şi el şi dumnalui sărdariul şi să li iai saama cu mari dreptate şi să-i aşezi cum vei afla dreptu şi s dai şi mărturie la mâna cui s'ar vini să li s facă şi întăritur dela Domniia Mea, iar de nu-i vei putea aşeza acolo să le dai zi să vie la Divan amândoi de faţ şi tot să faci mărturie la mâna cui s'ar vini, să avem ştiri.

U Ias leatu 7222, iuni

(L.P.)

Vel logft. vă dăvan uci.

Vasile uricar

Pecetie mare rotundă de tuş roşu.

Originalul în posesiunea d-nei Popov, actuala proprietară a moşiei Ivancea.

179.

1715, Aprilie 8. Iaşi.

Nicolae Alexandru Voevod rânduește pe Toderașco Clucerescul, pe Pavel Chirica pârcălabul și pe Enache a Savii să cerceteze pricina dintre Carpuz pârcălabul și mai mulți răzeși din Onișcani, cari i-ar fi dat lui Carpuz mai multe părți de moșie ca să-i plătească o pagubă de 24 de stupi și zece lei ce ar fi suferit acesta. (Original).

Noi Nicolae Alexandru Voevoda **Божїю милостїю господарь землн молдавской.**

Scriem Domniia Mea la slugili noastre Toderaşco Clucerescul şi Pavăl Chirica pârcălabul şi Enachie a Savei, facem ştire că s'au pârît de faţ Costantin Carpuz pârcălabul cu Pintelei şi cu Toader Şuba, ficior Cernuşcăi pentru o parte de moșie din sat din Oneşcani, partea Ilînei ş'a surorilor ei a Anii ş'a Antimii ce l-au dat Pîntelei, ficiorul Ştefanii, nepotul Ileanii ș'a Anii ș'a Antimii lui Carpuz

pârcălabul pentru o pagubă ce zice că au făcut de niște stupi pentru 24 de stupi şi zece lei cheltuiala, ce-au cheltuit. Şi arătă Carpuz pârcălabul şi zapis dela mâna lui Pântelei cum i-au dat aceli părți de moşie pentr'acea pagubă ce i-au făcut el Pântelei şi cu altul cu Ghiorghii şi mergând Carpuz pârcălabul de ş'au pus niști oameni să-i cosască fân pe acia moșie, unde i-au arătat răzăşii cât faci partea ce i-au dat Pântilei, iar Năstasie şi Toader Şuba au mersu de au scos cosaşii depe acel loc, nu i-au lăsat să cosască şi au luat ş'a zecea din fânul cât au fost cosit ş'au scuturat şi pomi ce-au fost pe acel loc. Deci să chemaţi oameni buni şi să le luaţ sama cu direptate şi s[ă] chemaţi şi pe Ileana s'o întrebaţ iaste cu voia lor, a surorilor, să-ş dea părțili lor pentru acea pagubă, ci-au făcut Pîntelei, au nu iaste şi de or primi cum să hie și părțili lor date pârcălabului Carpuz pentru acea pagub[ă] ş'ar hi cosit Carpuz numai cât i-au arătat răzeșii, cât cuprind acele părţi și ei îi vor hi luat de a zecea şi au scos cosaşii, nu i-au lăsat să cosască, ce i-ar hi luat de a zecea să-i pliniţ dela dânșii şi iarba ce n'au lăsat să cosască, iar de n'ar primi Ileana să s[ă] dea și părțili lor, Carpuz să-ş ia pe Pîntilii şi pe Ghiorgiţ de grumazi să-i plătească paguba și cheltuiala sau să ia numai partea lui Pîntilie de a vrea să priimască Carpuz. Şi să-i aşezaţ acolo, cum îți afla mai cu direptul și să dați și marturie la mâna cui s'ar vini, să avem ștere.

U Ias letu 7223, apr. 8.

(P.D.)
Vel logofăt uci.

Vasili Neagul (?) uci

Colecția mănăstirei Hârbovăţ.

180.

1716, Iunie 9. Iaşi.

Mihai Racovița Voevod, judecând pricina dintre Darie Donici marele ban şi Gligoraş stolnicul, fiul lui Postolache pârcălabul, întărește stăpânirea celui dintâi asupra satului Poiana Ivăncii din ținutul Orheiului. (Original).

Io Mihai Racoviță Voevod **Божїею милостїю господарь земли молдавской.**

Adecă s'au pârît de faţ înnainte noastră şi denainte a lor noştri moldoveneşti boiari a mari și a mici cinstit și credincios boiarinul

nostru dumnealui Darie Donici vel ban cu Gligoraş stolnicul snă Postolachi pârcălabul pentru un sat anume Ivancea, ce iaste în ţinutul Orheiului, pe apa Ivancii, zicând dumnealui Darie Donici vel ban cum acel sat iaste danie moşului dumisal lui Andrei Donici snă Donici vornicul dela răpăosatul Ieremiea Vod şi de atunce l-au stăpânit tot neamul dumisali pân în zilili Domnii lui Vasili Vod precum ne-au arătat dumnealui şi ispisoc di'ntăritură dela răposatul Vasilie Vodă pe acel sat, pe Poiana Ivăncii dela un loc ce să chiamă Dobran, Poiana Ivancii pân la Fundătură, unde să înpreun cu hotarul Persecinii, iară cându au fost la Domniea lui Ştefan Vod Gheorghie, nu să ştie cu ce meşterşuguri l-au luat acel sat Postolachi pârcălabul, tatăl lui Gligoraş şi l-au ţinut pân acum fără de nici o dreptate.

Iară Gligoraş stolnicul aşa au dat samă: cum acel sat au fostu din hotarul târgului Orheiului şi iaste de danie şi de miluire părintelui dumisali lui Postolachie pârcălabul cu ispisoc dela Ştefan Vodă Ghiorghie şi pentru aceia l-au stăpânit părinteli dumisali şi el pân acmu şi dumnelui Neculai Donici vel logofătu, tatăl dumnisali lui Darie Donici vel ban au trăit înpreun cu pârcălabul Postolache pân s'au [să]vârşit amândoi şi nemică n'au pomenit de acel sat, cum să fi fostu a dumilorsali. Dar dumnealui Darie Donici vel ban aşa au dat sam: cum acestu ispisoc ce l-au arătat înnainte Domniei Meli, au fostu pierdut şi părinteli dumisali neavându nemică la mână n'au avut cu ce eşi la vro giudecată, căci dumnelui l-au găsit pe urmă, după ce s'au săvârşit părinteli dumisali. Iar pentru căci zisă Gligoraş stolnicul, c'au fost de locul târgului, de aceasta nice dumnealui n'au tăgăduit, numai dede samă că au avut pâră moşul dumisali Andrii Donici cu târgoveţii de Orheiu la Vasilie Vod, care ne arată şi carte de rămas pe târgoveţi, însămnându într'acea carte cum au mai arătat Andrii Donici înnainte Domnii Sali un ispisoc de danie şi de miluire dela Ieremiia Vod şi alte urice di'ntăritură dela Ştefan Vod şi dela Radul Vod şi dela alţi Domni pre acel sat Ivancea. Pentru aceaia şi Domniia Mea înpreună cu tot sfatul nostru văzând daniia dumisali lui Darie Donici vel ban că iaste mai veche şi mai de demultu decât a stolnicului Gligoraş, socotit-am şi l-am dat rămas pe Gligoraş stolnicul din toată lege a Ţărăi, să nu mai aibă de acmu înnainte nice o treabă cu acel sat, care mai sus scriem Dobra

Poiana Ivăncii, ce să aibă a-l ţinea dumnealui Darie Donici vel ban, căci îi iaste danie mai veche precum îi scriu dresăli dela Vasilio Vodă. Insă macar că au arătat dumnealui Darie Donici vel ban ispisoc dela Vasilie Vod şi carte de rămas pe târgoveţi, dară socotindu atâta vreme trecută, de au stăpânit acel sat tot neamul-a lui Gligoraş stolnicul nice cu atâta n'am lăsat, ce am giudecat într'aceasta chip de va primi dumnealui Darie Donici vel ban carte de blăstăm asupra sa cum nu ştie dumnealui să fie lipsât cu vro pricină acel sat din mâna neamului dumisali, nice au auzât pricină într'acesta chip din gura părintelui dumisali pân au fost viu, nici au ştiut nimică de aceaste ispisoace în viaţa părintelui dumisali şi aşe să ţiia satul. Şi aşe au priimit şi dumnealui denainte Divanului carte de blăstăm asupra dumisali.

Drept acee acel sat Ivancea cu tot venitul ca să-i fie şi dela Domniia Mea dreaptă ocină şi danie şi miluire şi feciorilor şi nepoţilor dumisali şi uric stătător în veci şi de această pâră să nu s mai pârască în veci.

U Ias leat 7224, iuni 9.

(L.P).

Ilie Catargiul vel logoft.

Axintie uricar

Originalul în posesia d-nei Popov, actuala proprietară a Ivancei. Documentul bine scris. Hârtia a început să putrezească. Pecetia mare rotundă aplicată, a căzut.

181.

1716, Iulie 15.

Costandin, feciorul răposatului Scărlet biv vel comis dă lui Gugea, fostul vornicel al unchiului său Antiohie Jora la moşia Mihuleni din ţinutul Sorocei, siliştea Lipiceni dela ţinutul Orheiului cu vaduri de moară, cu loc de prisacă şi pădure pentrucă a plătit pentru el unor turci 140 de vedre de miere, constrâns fiind de Drăcache serdarul. (Original).

Adecă eu Costandin, feciorul răposatului Scărlet biv vel comis scriu şi mărturisesc cu acestu zapis al mieu ca s[ă] fie de bună credinţă la mâna Gugii, ce au fost vornicel la unchiul mieu Antohie Jora la sat la Mihuleni, ce sint la ţinutul Sorocii precum să s[ă] ştie că plătindu-mă Guge dela nişte turci de 140 vedre de miere şi

nefiindu-mi mie Guge cu nimic datoriu, nici au fostu el vinovat să plătească, numai ştiindu-l turcii că au fost de casa noastră a părinţilor, au făcut silă Drăcache sărdariul, zicând Drăcache sărdariul că au fost avut Costin Scărlet nişte mori la Ciorna zălog la nişte turci, care mori sint la ţinutul Orheiului şi fiind Drăcache sărdariul au făcut silă şi au dat 140 vedre miere turcilor şi i-au scos din moară. Şi viind Gugeştii la cinstit Divanul Mării Sale lui Mihai Vod[ă], la a treia Domnie şi cu adevărat Divan m'au dat rămas Măriia Sa ca să plătesc Gugii acele 140 vedre de miere şi neavând eu cu ce-i plăti, i-am dat pentru aceasta, această moşie siliştea Lipicenii la ţinut Orheiului cu 2 vaduri de moară, cu loc de prisacă, cu pădure şi cu tot venitul cât să va alege, precum scrie ispisocul şi zapisile cele vechi ce s'au dat la mâna Gugii înpreună cu acest zapis ca să-i fie lui dreaptă ocină şi moşie neclătit şi neruşuit în vaci şi feciorilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor lui. Şi cându s'au făcut acest zapis s'au tâmplat de au fost boiari mari faţă, carii mai gios s'au iscălit. Şi eu pentru mai mare credinţa am iscălit cu mâna mea ca s[ă] fie de credinţă.

Let. 7224, iuli 15 dni.
Gheorghie pisah

Colecţia mea. Zapisul pare a fi original după scriere şi hârtie. El însă nu poartă nicio semnătură. Este prin urmare sau o copie originală sau un simplu proiect de zapis.

182.

1717, Decemvrie 9.

Pahomie sin Neculai Bărgan din Viprova vinde lui Gheorghe, nepotul Paicului, o bucată de loc din bătrânul Brăilescului din satul Viprova. (Copie).

Copie.

Adică eu Pahomi sin Neculai Bărgan ot Viprova făcut-am zapisul meu la mâna lui Gheorghii, nepot Paicului ot tam pi cum i-am vândut o parti di loc din sat din Viprova din bătrânul Brăilescului ci s'a alegi partea tătâni-meu lui Neculai Bărgan pintru 8 lei bătuţ, adică opt lei bătuţ, cu tot vinitul din codru şi din câmp cu pomăt şi cu fântână şi tot locul cu tot vinitul ca să-i fii lui Gheorghii şi fimei lui şi copiilor lui şi nepoţilor lui dreaptă ocină şi moşii şi nime din fraţii mei si n'aibă treabă nici a cuvânta ceva.

Şi acest zapis s'au făcut dinnaintea omini buni şi bătrâni şi răzaş di Viprova anumi preutul Vârlan şi Tănasie Criiac ot tam şi Andrii sin Zahariia o tam şi mulţ omini buni cari s'au prilejit di faţ.

Şi pentru credinţa ne-am şi iscălit.

Veleat 7226, dicv. 9.

Popa Vârlan   Tănasii sin Chiriiac   Andrii sin Zahariia

Luca sin Moisăi ot Puţuntei   erei Isac

Vasile diiaconul tij sin Moisăi ot Puţuntei

Stratul sin Terte ot Cernăuţi m'am prilejit şi eu la acest zapis.

Pahomii sin Ghiorghii tij ot Puţunteiu

eu Vasile diiac am scris

Asămine di pi cel adivărat am scris copii Dascălul Dimitrachi, ficiorul preutului Vasile Chiriiac răzeş din Viprova.

1816, Mai 3.

Extras din dosarul nr. 4726/1826 al judecătoriei ţinutului Orhei, fila 13, aflat în arhiva tribunalului Lăpuşna.

183.

1718, Ianuarie 11. Iaşi.

Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea lui Toderaşco, strănepotul pitarului Grigore Săpoteanu pe nişte părţi de moşii şi anume din Săpoteni, Săseni şi Voinova din ţinutul Orheiului şi din Corneşti, Hărmăneşti şi Ţăfurleni din ţinutul Iaşilor. (Original).

† Io Mihai Racoviţ **Боевода Божїю милостїю господарь земли молдавскои.**

Dat-am cartea Domnii Mele lui Todoraşco, ficiorul Aniţii, nepot Tudosii, fata lui Gligorii pitariul Săpotianul să fie volnic cu cartea Domnii Mele a-şi ţine şi a-ş stăpâni neşte părţi de moşii în sat în Săpoteani ce iaste la ţinutu Orheiului şi la Corneşti la ţinutul Iaşilor şi la Săseani, iar la Orhei şi la Hărmăneşti la Prut, iar la ţinutul Iaşilor şi la Voinova la Orhei şi la Ţăfurleani alăturea cu Hărmăneştii, iar la ţinutul Iaşilor şi să aibă a lua de a zece din câmpu cu fânaţ, din pâne, din pomeţi, din grădini cu legumi şi din grădini cu tiutiun şi din cânepă şi din ini şi din bălţi cu peşti şi din prisări cu stupi, după obiceai [1]) şi din tot locul cu

[1]) Subliniez că obiceai este scris: « обичаи ».

tot venitul cât s'ar alege pe drese ce are, iar de ar avea cineva a mai răspunde să-ş ia drese ce ar fi, având să vie de faţ şi nime să nu cuteze a sta împotriva cărţii gospod. тоі пишем.

U Ias let 7226, ghen. 11

(P).

Vel logofăt uci.

Pecetie mare rotundă cu tuş roşu.

Academia Română, doc. 278—XXIII.

Satul Săseni exista pe vremea lui Ştefan cel Mare. Uricul din 1547, Mai 27 dela Petru Rareş ıntăreşte satul Săseni, nepoţilor lui Mile Călugărul, printre care şi o fată a lui Lazăr Crasneş, dela care satul Crăsnăşenii din Orhei. Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XXI, p. 98. Mile călugărul este întemeietorul neamului Bulat din Basarabia şi Transnistria. Vezi: Aurel V. Sava, *Doc. Lăpuşna*, p. 240 şi doc. nr. 385 dela finele acestui volum.

184.

1719, Ianuarie 30.

Mai multi răzeşi din Bravicea scot de sub zălog partea de moşie a lui Enache Grecul dela Aftenie, feciorul lui Mârzac. (Copie).

Copii asămine dipe cel vechi adiverită.

Adică eu Afteni, feciorul lui Mârzac fac în ştire cu această scrisoare a me pentru partea di moşiia lui Enache Grecul ce au fost zălogită la tatăl meu la Mârzac pentru doi boi şi patru lei bani, cheltuiala. Insă dintr'acei doi boi au fost unul al tătâne-mo, iară altul au fost a lui Ştefan, care au fost frate tătâne-mo. Deci vrând să vândă partea mea drept acel bou, iară moşănii de Bravecea anumi Vârlan şi Sandul Ţărnă şi Elie Harea şi Sandul Iurcu şi alţi răzăş di Bravicea n'au vrut să mă lasă să vânz şi zîse că ei datori sânt să întoarcă boul şi cheltuiala. Deci eu văzândă când veni judeţul aşa, am luat partea me un bou şi doi lei cheltuiala şi le-am dat şi zapisul cel de moşie însă şi această scresoari o am făcut pentrucă zapesul este rupt, fără iscălitură şi fără velet. Deci eu le-am făcut această scrisoare la mână lui Doroftei Grecului precum mi-au plătit tot diplin şi ne-am înpăcat şi ne-am ertat. Aşîjderelea de s'or scula să mai gâlcevască sau de or scoati alt zapes, să nu să crează, că alt zapes fără acesta nu este, iară fraţii de or ave ceva a răspunde cu mene s'or întreba, iar pentru partea lui

Glegoraş, feciorul lui Ştefan de n'a vrea să-ş ei boul, partea lui, facă ce ştie, meargă să-ş întrebi.

Şi la această tocmală fost-au boeri şi alţi oameni buni din megieş anume Pavăl Cârstea pârcălabul şi alţi megieşi care ş'or pune iscăliturile mai gios. Şi pentru credinţa mai gios ne-am pus degetul ca să să crează.

Let 7227, ghenar 10.

Aftene Mârzacu

Sandul Ţărnă Elie Sandul Iurcul

şi cu Ursu Badecu m'am tâmplat

Verso.

Şi avându noi trebuinţă şi judecată şi mergândă la satul Morozenii am rugat pe dumnealui Maftei Grecul de ne-am dat această copie dipe un zapis vechi ci esti la mâna dumisale, ca să ne fie de îndreptare.

Colecţia mea.

185.

1721, Fevruarie 15.

Izvod de moşiile împărţite de vornicul Ion Sturza cu cumnaţii săi. (Original).

Izvod de moşii ci s'au scos dipe împărţala vornicului Ion Sturzea, cându s'au înpărţit cu cumnaţii săi la velet 7229, fev. 15.

Parte Saftii spătăroaei Cuzăi:
sat întreg Micleştii, la Dorohoiu
sat întreg Pridăucenii, la Soroca.
pol sat Toderenii, la Hârlău.
pol sat Cuzlăul, la Dorohoiu.
pol sat Glodenii, la Vaslui.
a patra parte Răzina la Orheiu; au cumpărat-o tatul meu.
o parte de sat de Dăznăteni, la Dorohoiu.
a patra parte den sat din Scântieni şi din Birceşti, la Vaslui.
sat întreg Căputenii, la Hotin.
sat întreg Zălina, la Hotin.
pol sat Buticiul la Hotin.
pol sat de Rujavinţi, la Hotin.
a patra parte de sat de Bădăgeni, la Hotin.
o parti tij din Bădăgeni, la Hotin.

Fiîndu înpărţala la mâna mea, ci mi-i dată de mătuşa mea Iliana Joroaie, fata Irimicăi Jorii, am scos asămine izvod cum scrii şi am dat la pitarul Costandinu Crupenschi.

1771, fev. 26.

I. Canta, spatar.

Arhivele Statului Bucureşti. Donaţia Crupenschi. Pachetul VI, doc. nr. 1.

186.

1721, Mai 10.

Constantin Carpuz biv pârcălab de Orheiu, dărueşte lui Darie Donici, marele vornic de Ţara de Jos, partea sa de moşie din sat din Horodiştea, dela ţinutul Orheiului. (Original).

Adecă eu Costantin Carpuz biv pârcălab de Orheiu, ficiorul Marii de Horodiştea, nepotul lui Ionaşco Ţoacăş (?) şi a lui Pătraşco fac ştire cu acestu adevărat zapis al mieu, precum eu de nimea silit, nici asuprit, ce de a mea bună voie, am dat danie şi am dăruit dumisali Darie Donici, vel vornic de Ţara de Gios, a mea driaptă ocină şi moşie den satu den Horodiştea, ce iaste la ţinutul Orheiului, cât să va alege partea mea, care moşie îm este mie de pre părinţii miei şi am dat-o şi am dăruit-o dumisale pentru multu bine ce am avut dela dumnealui şi văzindu că au mai dat şi alţi fraţi ai miei toţi părţili lor, am dat şi eu dumisale partea mea cât să va alege partea mea din sat de Horodiştea, care mai sus scriem, ca să îi fie dumisale driaptă ocină şi moşie în veci den tot locul cu tot vinitul din câmpu şi din pădure şi din vatra satului şi din hăleşteie. Şi la aceasta danie cându am datu, s'au tâmplat boeri mari şi ficiori de boeri şi alţi oameni buni, carii toţi mai gios s'au iscălit.

Vlet 7229, mai 10.

Şi pentru credinţa m'am şi iscălit.

Şi eu Gavril Gherghel am scris zapisul.
Gavril Gherghel
Pe verso: Mihai sin Sandul ot Crăşnăşani.
Gavril Leca

Academia Română, XXIII—236.
Carpuz semnează greceşte.

187.

1721, Iunie 8.

Mihai Racoviță Voevod, întăreşte stăpânirea preotului Timuş asupra părților de moșie dela Benghidire și Miclești. (Suret).

Suret pe Ghindire şi Micleştii.

Io Mihaiu Racoviță Voivod, bojiiu milosti Moldavscoi.

Dat-am carte Domnii Me rugătoriului nostru preotului Timuşi dela ţinutul Orheiului, care iaste gineri Stratului lui Toader Ştefcăi, să fii volnic cu carte Domnii Mele a lor dreaptă ocină şi moșie... Ştefcăi la ținutul Orheiului, părţile ce sântu la Benghidire și parte dila Miclești Bozenco (?) și a lui Toader Ştefcăi, bătrân parte din gios să fie volnic cu carte Domnii Meli să aibă a lua din păduri, din ţarini cu pâine și din fânețe și din tot locul ce să face cu dreptate pe părți, de a veni cineva a răspunde de față înnainte Divanului Domnii Meli. Aceasta scriem.

V let 7229, iunie în 8.

Colecţia mea.
Suretul este extrem de rău scris. Pare mai de grabă un exerciţiu de scriere.

188.

1722, Fevruarie 20. Iaşi.

Mihai Racoviță Voevod întărește stăpânirea boerului său Ion Paladi, fost mare spătar, asupra unei jumătăți de sat din Vovinești, partea din jos, din ținutul Orheiului. (Original).

Io Mih̆ai Răcoviţ Voevod **Божїю милостїю господаръ земли молдавской.**

Adecă Domniea Mea am dat și am întărit cinstit și credincios boiariului nostru dumnealui Ion Păladi biv vel spătar pre a dumisali diriaptă ocină și moşiie din zapis de danie ce ni-au arătat dela răpăosatul Pavăl Ciocârlan biv vel vornic din giumătate de sat de Vovineşti din parte de gios ce iaste la ținutul Orheiului, care să înparte în trii bătrâni. Deci în parte boiariului nostru cari scriem mai sus, lui Ion Păladie spătar_i s'au ales pre zapisul cel de danie dela Pavăl Ciocârlan vor[nic] un bătrân întreg. Aşijderili

și dintr'alt bătrân, carili să înparte în cinci părți, patru părți. Pentru aceia și Domniea Mea dacă am adeverit într'acesta chip datu-i-am și dela Domniea Mea și i-am întărit pre acele părți de ocină, ce scriu mai sus, ca să-i fie și de la Domniea Mea driaptă ocină și moșiie și danie și din vatra satului și din câmpu și dintr'apă și din locuri di fănață și din tot locul cu tot venitul, lui și fiilor și nepoților lui și uric di 'ntăritură stătător în veci de veci și altul nimea să n'aibă a să amesteca пред сим листом господствамы.

U Ias. leat 7230, fev. 20.

трѣтаго господства [1])

(P. D.)

Ilie Catargiul, vel logofăt.

Axintie, uricar

Colecția mea.
Vovinești este satul Hoginești de astăzi.

189.

1722, Septemvrie 20.

Mihai Racoviță Voevod întărește stăpânirea lui Tănase, feciorul lui Postolache, asupra unor heleșteie și locuri de fânață, pe apa Vaticiului din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Mihai Racoviță Voevod, Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Adică Domniia Mea am dat și am întărit acistui om lui Tănasă, ficior lui Postolachi, nepot lui Ionașcu, strănepot lui Danco din Orhei, pre a sa driaptă ocină și moșii niști heleștei ci ari pi apa Vatîcilui la ținut Orhei și locuri di fănață ci sânt pe acele heleștei și moară gata, ci esti pi acel loc, tot locul cu toati heleșteili cât au ținut și părinții săi din ispisocul ci ni-au arătat dila răposatul Irimiia Voevod, cari scrii într'acel ispisoc, precum Danco au dat un cal Domnii pentru acel loc și cu heleștei cari scriu mai sus. Și după acel ispisoc încă ni mai arată Tănasă și o mărturii

---

[1]) Pe românește: « *a treia Domnie* ».

dila pârcălabii di Orhei şi dila mulţă preuţi şi oamini buni scriind şi mărturisînd într'ace mărturii precum că au avut multă pâră şi gâlceavă Postolachii, tatăl lui Tănas cu Leahul din Bucişca, pentru acesti trii heleştei din Vatîci, cari scriu mai sus, fiindu-li lor înpreună dila moşii lor, iară apoi mai pre urmă s'au învoit di bună voia lor şi s'au tocmit ca să ţîi Postolachii un heleşteu şi giumătati şi Leahul iarăş un heleşteu şi giumătati cu fraţii lui, precum au ţînut bătrânii lor şi la moara lui Postolachi să nu aibă triabă Leahul şi iarăş la moara Leahului să nu aibă triabă Postolachii, iară la un iazi ci esti al triilea mai gios, iarăş să ţîi înpreună giumătati di iază să ţîi Postolachii şi giumătati să ţîi Leahul cu fraţîi săi.

Dreptu aceia dar Domniia Me încă am dat şi am întărit acestui om lui Tanas, ficiorul lui Postolachii, pi aceli heleştei di mai sus numiţi, cari sânt pi pârîul Vaticelui şi cu moară şi cu locuri di fănaţă ci ari, cât va fi ţînut şi părinţîi săi din ispisocul di întăritură ci au avut dila răposatul Irimiia Moghila Voevod şi din mărturiia di înpărţala acestor heleştei ci s'au înpărţit bătrânii lor, ca să-i fii lui şi dila Domniia me dreaptă ocină şi moşii şi uric di întăritură dila Domniia me cu tot vinitul niclintit şi niruşăit în veci di nimini. Altul să nu să amestici piste această adivărată carti a Domnii meli.

Velet 7231, săp. 20.

Tribunalul Lăpuşna, arhiva veche, dosarul nr. 349/1819, fila 26. In acelaşi dosar şi copia unei mărturii din 1663, Aprilie 27.

Procesul poartă pe o jumătate de moară din apa Vaticiului: *pi apa Vaticiului mai sus de moara lui Slănină şi mai gios de moara Râşcanului este o moară ci să numeşte a Măriuţii cu iaz, cu loc pinpregiur cât esti şi la alti mori megiesite, cu fănaţ în coada iazului, cu o piatră umblând pi fărină cu doao gavanuri de sucmani şi doao găvanuri de păsat.*

Un căpitan Ioniţă Pârle din satul Gârlele, având jumătatea de moară dela socrul său căpitanul Grigore Ciogole, tatăl soţiei sale Anisia a făcut publicaţii ca să o vândă. Ioan Postolachi, Toader Postolachi şi alţi răzeşi din Isacova, sat *aflat diasupra morii*, care îl acuză pe Ciogole, rudenie cu Măricuţa, probabil succesoare a lui Leahu, că i-a scos din stăpânirea jumătăţii ce li se cuvenea după Postolache, îl dau în judecată. Cererea Postolăcheştilor se respinge de judecătoria ţinutului Orhei (giudecător Vasile Caţichi şi člen Mihai Cazimir) la 16 Iunie 1827.

Ispisocul dela Irimia Voevod, citat în document, este acela publicat mai sus, la nr. 18, purtând data de 1602, Februarie 27.

190.

1723, August 21. Iaşi.

Mihai Racoviţă Voevod porunceşte lui Lupul Gheuca, serdarul de Orhei, să cerceteze plângerea lui Ghiluţă din Marcăuţi, contra lui Huhule, vătavul lui Leca serdarul, care ar fi cules poamele din livada fratelui Ghiluţă. Se dispune ca în caz de vinovăţie, Huhulea să fie certat cu bătae. (Original).

† Io Mihai Racoviţ Voevoda, Божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Scriem Domniia Mea la credincios boerinul nostru dumnealui Lupul Gheuca sărdariul, facem ştirea că aicea la Domniia Mea s'au jăluit Ghiluţ de Marcăuţi pe Huhule, ce-au fostu vătav la Leca sărdariul, zicându Ghiluţ că el este moşinaş de moşi şi de părinţii lui acolo în Marcăuţ şi în Slusleni [1]) şi acmu să puni acel Huhule să-l scoaţ din moşii. Şi Ghiluţ ari pometi şi ş'au făcut şi vie acolo la Marcăuţi şi mai are şi alte livezi de pometi a altui frate a lui, carile au murit şi are acel frate al lui ce-au murit şi ficiori, 2 copii şi sântu duşi; ce până acmu au tot stăpânit parte frăţine-său Ghiluţ, iar estimpu jălui Ghiluţ că s'au pus Huhule şi încă au îndemnat şi pe alţi oameni ş'au mersu în tărie Huhulii şi li-au scuturat livada cea de pomi a fratelui Ghiluţ acelui mortu şi dă samă Ghiluţ că-i zice Huhule acela că i-au luoa şi vie şi el triabă n'ari, şădi pi moşie lor şi scoate acmu un zapis zicându că ari zapis Huhule dila un văr al lui Ghiluţ la Slusleni, cum că i-au dat danie parte lui, neavându el nici o triab[ă] nicăiuri, numai [cât au cum]părat sărdariul Leca o giumătate de bătrân dila Ghiluţă, care dă samă Ghiluţă că dă sărdariul Leca n'[ari] nici o nevoi. Şi le zisă sărdariul să şază pe moşie lor şi să-ş facă pometi şi vii cât or putè de multe, iar acel Huhule, osăbit de alte [fapti a lui răli, ş'au tras] [2]) la cea margine [şi ei trag] [3]) ş'au tras el gâlceav pentru faptele lui, acmu să puni el să-i scoaţă şi din moşii. Deci pentru acesta lucru dacă ţ'a vini carte Domnii Meli, iar dumneata să triimiţ şi să chemi faţ pe Huhule şi să le ei sama foarte pe dreptate şi să adevereşti dumneata cu ce va să scoaţ el pe Ghiluţ

[1]) Sic. In loc de Susleni.
[2]) Scris peste cuvintele «furtişaguri a lui şi tălhării ce faci».
[3]) Cuvinte ce au fost şterse.

din moşie, că mai volnicu-i Ghiluţ cu parte fraţilor lui a o stăpâni decât alţii streini şi de-i afla dumneata c'au scuturat el livada fratilui lui Ghiluţ şi di-a fi îndemnat el şi pe alţii şi i-or hi cules poameli, să aibi a plini preţul p[oamelor] tot dila Huhule şi să-i dai şi *o certari bună la cur*, să nu mai facă şi altă dat aşe, [iar Ghil]uţ să-ş stăpâniască moşie şi vie ce ari şi pometii şi să-i dai dumnata voe să-ş [ia de]azece dipe partea lui şi a fraţilor lui şi din Marcăuţi şi din Slusleni, din tot locul tot vinitul ce i s'a vini şi precum vii afla dumn[a]ta mai dreptu să li faci şi mărturie la mână cărue s'a vini să avem ştiri. Acesta scriem.

U Ias, leat 7231, avgust 21.

(P. D.)
vel logofăt.

Originalul pe hârtie, cu pecetea mare de tuş, roşu, la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. nr. 101.

191.

1723, Decemvrie 18.

Mihai Racoviţă Voevod, rânduește pe Leca pârcălabul să cerceteze dacă pretenţia răzeşilor de Isacova contra târgoveţilor de Orhei pentru zeciuiala vetrei iazului Orheiului este întemeiată. (Regest).

Cartea Domnului Mihai Racovi[ț[ă] Voevod către Leca pârcălabul şi pârcălabii de Orhei, după jaloba ci au dat dumnealui Toader Loghin postelnic cu ai lui răzăşi din satul Isacova asupra târgoveţilor de Orhei şi slobozîenilor di acolo pentru o parti di loc, pe care când era iazul ezit di la Orhei, le înneca apa acel iaz, rămâind păgubaş di tot vinitul lui, iar în urmă, nefiind apă pi acel loc, acei târgoveţi şi slobozîenii ar fi lucrând ei acel loc şi l-ar fi numind, pi undi au agiuns apa iazului, domnesc, nevrând să le dei jăluitorilor din a zăcea, poroncitoari ca să cercetezi şi fiind locul acela moşîi a lor să li înplinească tot vinitul dela cini ar fi lucrat pi acel locu şi când să va mai ezi iazul, atuncea ei vor rămâne păgubaş, iar pâr[ă] atuncea să li să înplinească toată dejma din toati; osăbit s'ar fi mai jăluit şi asupra neamului Cociorvăsc şi Alecsăndresc, că având ei moşîi în Morozăni, cari ar fi înpărţîtă şi că oaminii din partea di gios ar fi lucrând în partea din mijloc şi nu vor să-ş dei zăciuiala; iarăş să să cercetezi şi dovidindu-să

că lucrează pi dreaptă partea jăluitorilor, să li să înplinească toată dejma și din trecutul an și din acel curgător, iar nefiindu-le moșîea înpărțită, apoi strângând pe toț răzășii din partea di sus și din gios, cum și megieși di prin pregiur, căț să vor afla să le înpartă tot locul din câmp, din poeni cu fân și din săliști, puind și sămni și cu mărturie arătătoari din sămni în sămni să-i sorociască, ca să li să facă di la Domniia Sa întăritură și cumpărăturili ci vor avè să li aliagă după zapisă, dându-le și partea di la mijloc.

Arh. St. Chișinău. Judecătorești, dos. 52.
Originalul înfățișat de răzeșii din Morozeni.

192.

1724, Aprilie 15.

Ion Gugea dă zapis fratelui său Andrei Gugea, ca să stăpânească și jumătate din moșia Lipiceni, pentru că i-a întors jumătate din cât a dat și el ca să cumpere această moșie. (Original).

Mărturisescu cu zapisul me[u] ci dau la mâna fratilui me[u] Andrii Gugea, să să știi că mi-au înîtors chelîtuiala me pi giumătati pentru cumîpăratulî moșii Lipiceni și l-am primit tovarășî să o înpărțimî în giumătati, cari s'au întâmplatî fați la aceasta și oameni buni di credinți Enachi Munteanulî, Ghiorîghiți Ghiorghiți Șepîtifrați.

Leat 7232, ap. 15.

Ionă snovi Gugea.

Colecția mea. In legătură cu actul din 7224, Iulie 15 (v. mai sus nr. 181). Intr'o petiție din 1827, aflată tot în colecția mea se vede că Ștefan Gugea mazil, Toader Gugea mazil și încă un alt Gugea, curgători din batrânii Andrei și Ioniță Gugea cer înlăturarea dela stăpânirea moșiei Lipiceni a altor răzeși ce se pretind coborîtori dintr'un al treilea bâtrân al Lipicenilor, Manole Gugea, pe care reclamanții îl contestă.

193.

1724, Mai 1.

Hotărnicia moșiei Sămășcani din ținutul Orheiului, făcută de Lupul serdaru. (Còpie).

Còpie dipi o mărturiiă hotarnică vechi ruptă a Lupului sărdariului din velet 7232, mai 1.

Milostivi și luminate Doamne, să fii Măriia Ta sănătos.

Facim ştiri Doamne, Mării Tale, că vini Ion Smochină şi cu cumnată-său Vârlan şi cu ficioru lui Vârlan cu Timoftii, cu luminată carte Mării Tale, scriind la noi precum s'au pârît de faţă înnainte luminat Divanului Mării Tale cu Păladi vornicu di Sămăşcani, pentru moşiia ci au aice la Sămăşcani, înpreună cu dumnealui Sturza vornicu şi având o parte şi Pălade cu neamul lui. Şi pentru aceste pricini ce-au avut întâiu între dânşii, li s'au fost făcut o luminată carte Mării Tale la Grigoraş Leca pârcălabul ca să li ia sama şi pentru hotară şi pentru dejmă şi nu li-au ales de ispravă pentru pricinile ce-au avut. Şi iarăşi viind la luminat Divanu Mării Tale, li s'au fost făcut altă carte a Mării Tale la Grigoraş Potârcă stolnicul, ca să li ia sama pentru ace dejmă şi iarăş nu li s'au curmat giudicata nici atunce. Şi iarăşi stând de iznoavă la luminat Divanul Mării Tale cu Păladi vornecul, me-i poroncit Măriia Ta ca să mergu acolo la sat la Sămăşcani şi să strângim răzăşii şi megieşii di pin înpregiur şi să luom sama şi pentru hotară şi pentru acele pământuri ce-au jăluit Mării Tale, că li s'au tăiat şi pentru toate pricinile ce-au avut între dânşii. Ci noi după luminată poronca Mării Tale am strânsu oamini buni, răzăşi şi megieşi din sus şi din gios, anumi Ghiorghiie, căpitan dila Japca şi Ghiorghiie vornicu de Cotiujani şi Iftemiie vornicu di Cobâle şi Mihălachi vornicu di Ţahnăuţi şi Irimiia Hobjilă din Cotiujani, răzăş şi Vasîli sin Acsinti tij di acolo şi Dămiian tij din Cotiujani şi Neculai Jalobă tij din Cotiujani şi Pavăl Stanciul şi Necula ot Cobâle şi Niţul Scobilt din Sămăşcani şi Mihălachi şi Pavel Bâtă şi Lupaşcu Brahă din Sămăşcani şi Grigoraş Sfeclă din Oprişani şi Lazor din Sămăşcani şi Ion sîn Lazor, tij şi Toader Platon din Ţahnăuţi şi Fote şi Toader din Sămăşcani şi Lupaşcu tij din Sămăşcani şi am întrebat pe Ioniţă Smochină şi cu oamini lui, ca să ne arate hotarul şi hliza lor pe undi umblă din părinţii lor şi ni-au arătat un hotar în malul pârăului Sămăşcanilor, în sălişte, dispre răsărit, înpotriva unor izvoară ci sânt în malul dispri apus, cari aceli hotară vechi sânt doao pietri alăture, iară pintr'acele hotară înnainti spre răsărit pân în dumbravă, nu s'au mai aflat nici un hotar şi trăgându unii într'o parte, alţii într'alta, pentru hotară, am cercat cu aceşti oamini în tot feliul ca să mai aflăm vreun hotar şi câte un sămnu, ci aflam, nu să potrivè. Numai scoţînd Păladi un izvod a lui Costandin pârcălab di Orheiu, cari

au fost hotărît cu poroncă domniască lui Grigorii Hăbăşăscu, biv hatman, părţile di moşii şi di cumpărătură ci au avut din parte Stăneştilor şi scrii că au ales şi parte Păparii pe mijloc, ce i s'au venit din bătrânul Sturzăştilor, cari aşa dideră samă aceştiia moşăni din parte Stăneştilor, că giumătati di sat, parte dispri răsărit, au umblat în doi bătrâni: un bătrân a Sturzăştilor şi un bătrân Stăneştii şi din bătrânu Sturzăştilor zic să fi scos a treia parte, parte Păparii şi alegând Costandin pârcălab, parte Hăbăşăscului, hatman şi cumpărăturile ce-au fost din parte Stăneştilor li-au hotărît cu pietri şi s'au aflat şi doî pietri, una în margine dumbrăvii dispre hotaru Olişcanilor şi alta în dial, dispri pârăul Sămăşcanilor, iar în vale scriie dinpotriva hăleşteului celui bătrân, ci esti din gios di Huceasca, iară pentru parte Păparii, scrii în mărturiie că i-au ales-o pe mijlocu şi au stâlpit-o pe de îmbe părţile şi din parte Păparii în sus, parte Stăneştilor ce pe din sus, despre parte Stăneştilor, cari să hotărăşti cu a Păparii, neaflând alte hotară la del, spre fundul hotarului, făr di acel hotar din malul pârăului din sălişte merîndu-ne în ci feliu om îndrepta, ne-m sculat şi am socotit şi cumpărăturile Hăbăşăscului hatmanul din parte Stăneştilor, ci s'au lipit din gios şi câtă parte le-au rămas Stăneştilor în parte de sus şi precum au dat aceşti răzăşi samă, că parte Păparii esti a treia parte din bătrânul Sturzăştilor şi precum scrii şi hotarnica lui Costandin pârcălabului.

Şi măsură din potriva iazului celui bătrân a Sturzii în sus, pân într'acel hotar ci s'au aflat în maluî pârăului, în săliște s'au aflat 29 funii şi funie di 20 stânjăni ...... a Sturzii şi s'au pus şi ...... venitu tocma şi pis ...... a Păparii ...... în muche dealului ... înpotriva hotarului ce .... o hliză di loc a Sturzii dispre Olişcani, cari mergi pi la cap moşii Paparăi, iar pentru nişti pământuri ce-au jăluit aceşti oameni că le-au tăiat Păladi di au intrat în hotarul lor şi aceasta pi poronca Mării Tale o am cercat şi după ci am hotărît şi s'au stâlpit locul, s'au aflat un pământ ca vro 8 paşi întrat într'un capăt, dar Păladi dedi samă precum când au mersu Leca pârcălabul iarăşi pentru acesti pricini el să-i fi zis lui Păladi că pân acolo îi agiungi locul lui, care au mărturisit şi alţi oamini că s'au tâmplat atunce cu Leca pârcălabul şi el pe cuvântu Lecăi au agiunsu pân unde i-au arătat, ci noi precum am aflat am făcut di toati ştire Mării Tale ci ei

mai trăgându-să la luminat Divaru........................
cercați și acele pricini, ce fel di agiunsături face ei cu turcii și cât pentru agiunsăturile, ce faci el cu turcii, di va fi așa, să-l înfrânați cu certare, ca să să pârască și pentru moșie, ci să faci el moșan încă di să va afla că esti acolisitori, să dați mărturie la mâna omului acestuia, să-și stăpânescă moșie cu paci, iar de va fi pricina într'alt chip, iarăși după cum să va căde cu dreptul să giudecați, hotărând pricina cu carte de giudecată, ca di nu s'ar odihni vreo parte și s'or tragi la Divan să avem știre.

Let 7260, avgust 9.

Arhivele Statului București, colecția Crupenschi. Pachetul III.
O altă copie la Academia Română, nr. 98—CXXXVII.

194.

1724, Iunie 26.

Mihai Racoviță Voevod, rânduești pe serdarul Lupul Gheuca și pe pârcălabii Gligoraș Leca și Pavel Chirica să cerceteze ce încălcări s'au făcut moșiei domnești a târgului Orheiului de către toți megieșii, printre care și marele logofăt. (Original).

† Ию Mihai Racoviț воевода Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.

Scriem Domniea Me la credincios boiariul nostru dumnelui Lupul Gheuca sărdariul și la boerii noștri Gligoraș Leca pârcălab și Chirica pârcălabul; vă facem știre că Domnii Meli jăluiră târgoveții de târgu de Orheiu, zicând că s'au înpresurat locul cel gospod a târgului despre toate părțile de unii și alții și ales un Pantazi au înpresurat o parte de loc cu un ispisoc dela Irimie Movila Vodă, cu cari ispisoc nici moșii, părinții lui n'au mai stăpânit și nici el, cu care văzând că nu poate stăpâni, s'au sculat ș'au dat ispisocul danie la mănăstire Trii Sfetitili. Diosăbit și din gios îi îngustiază logofătul cel mare și despre alte părți, despre toate. Și acmu au rămas de n'au unde să hrăni. Deci pentru aceasta lucru să vă sculați și să mergiți acolo la acel târgu și să strângeți oamini buni și târgoveți bătrâni din sus și din gios, carii or hi știind hotarul târgului pe unde au înblat și pe cum viți adiveri cu bună dreptate să alegeți hotarul târgului dispre toate părțile pe hotarăle cele bătrâne. Și să aflați să adiveriți și pentru acel ispisoc ce l-au

închinat Pantazi călugărilor, mai stăpânit-au ei cu acel ispisoc vrodată sau moșii, părinții lui, au n'au stăpânit? Și pe cum veți afla și-ț adiveri să faceți o mărturie încredințată ca să avem știre. Și înțălias-ăm Domniia Me pe cum să întind unii și alți și în locul häleșteului gospod de cosăscu și dijmuescu; ce și pentru aceasta poroncim în häleștiul gospod nime să nu să întinză, cât au fost apa häleștiului când au fost ezit, nime să nu să întindă. Aceasta scriem.

let 7232, iuni 26.

(P.)
vel spatar vă Divan
netămplându-să vel logofăt

Din dosarul nr. 16 al Direcției Cadastrului din Chișinău, fila 171. Pecetie mare rotundă cu tuș roșu.

Este cazul să se sublinieze că întru cât, după cum rezultă din însăși document, marele logofăt era el însuși interesat în pricină, la divan *nu s'a tămplat vel logofăt*, astfel că a semnat sub pecetie marele spătar.

195.

1724, Iulie 28.

Mihai Racoviță Voevod, judecând pricinile dintre târgoveții din Orhei și moșiile megieșe, întărește hotărnicirea făcută a locului târgului Orhei, care moșie va rămâne și mai departe domnească. (Suret).

Suretu depi ispisocul dela Mihai Vodă Racoviț pentru cât loc s'au aflat domnesc a târgului Orheiul, când s'au hotărît și s'au lămurit toate pricinile acelor ce înpresura locul domnesc.

7232, iule 28.

Facim știre cu această carte a Domnii Meli tuturor cui să cade a ști, pentru locu târgului Orheiu. Iată că viind înnainte Domnii Meli târgoveții den târgul Orheiul cu mare jalobă ni-au jăluit pentru locul târgului precum că s'ar fi înpresurând despre toate părțile de cătră unii și alții și mai ales un Vasile Pantazi ar fi înpresuratu o bucată de loc cu ispisoc dela răpousatul Movila Vodă cu cari n'ar fi stăpânit nici moșii, nici strămoșii lui, nici el pără acum, cu care văzind el că nu poate stăpâni s'au sculatu și au datu acel ispisoc la mănăstire la Treifetitel. Deosăbit și den gios îngustiază dumlui vel logofăt și dispre alte părți alții și lor nu li-au

rămas loc ca să s[ă] hrăniască. Pentru care lucru înţălegând Domnie Mea jaloba lor, am fost scris o carte la credincios boeriul nostru Lupul Gheuca sărdariu şi la boerii noştri Grigoraş Leca pârcălabul i Pavăl Chirica pârcălabul ca să miargă acolo şi să strângă oamini buni megieş din sus şi din gios şi să ia sama cu amăruntul pintru toate pricinile ce-au fost jăluit târgoveţii înnainte Domnii Mele să-ş hotărască locul pe hotarul cel bătrân. Intru cari, mergând acolo boerii au strânsu oamini bătrâni şi boeri anume Postolache Donici şi Toderaşcu Loghin părcălabii de Orhei şi Ilie şoltuzul şi Ion Cârste vătavul de îmblători şi Tănasă Postălăchel staroste şi Darii Leahul tij om bătrân şi Alecsandru di Vatîciu tij om bătrân şi Gheorghiţi Popăsco om bătrân şi Ioniţă protopopul sin popei lui Costandin celui gospod din târgul Orheiului şi Grigoraş Harghel bătrân şi Toader Petco bătrân şi Moţul tij bătrân şi Stihi tij bătrân şi Iuraşco sin Tănasă şoltuzul şi Andronic om bătrân din Peatră şi alţi oameni buni megiiaşi şi cu aceşti oameni cu toţii au purces a căuta şi a lua sama pentru hotară şi pentru aceste jalobe a lor şi întâi, au purces din Răut spre răsărit dela mâglă în sus alăture cu hotarul dum. vel logofăt, cu Piatra, cari să hotărăşte cu locul târgului şi s'au aflat toate hotarăle din apa Răutului pâr în vale Porosăcicăi din gios de iazul lui Drăghinici şi pe din sus de drumul ce merge la Susleni aproape şi de acolo vale în sus pin iazul lui Drăghinici şi de acolo tot în sus vale pâr în gura văi Rublin[ci] şi de acolo vale Rublin[ci] în sus pâr aproape de sfârşitul vâlcelii, alăture cu Chipircenii şi drept în curmătură şi din curmătură la vale spre Ivanos pe diasupra unor hârtoape la o fântână şi alăture cu iazul Chipircenilor pe din gios, cari viind până aice, au venit şi moşănii din Chiperceni anume Dumitraşcu bătrânu şi Ioniţă tij bătrânul şi Murgociu de acolo şi au arătat şi ei hotarul lor despre acest gospod şi dela iaz drept la dial şi culme dialului în sus pân la o movilă mari şi dela movilă tai de curmezîş spre ap[us] pe la Ocni în Cogâlnic şi Cogâlnicul în gios pân drept o movilă mari din vali di şleah înpotriva Creminii şi de acolo în curmezîş piste Răut în drumul cel mari la Cremine şi din Cremine tot drumul cel mari în gios alăture cu locul Isacovii pân în vâlceaua Rublinicăi şi de acolo drept la dial pe Rublinca pin hârtopu şi piste dial pin capetele pământurilor Lucăceucenilor şi de acolo pi coştişe în sus şi pi din dial di ulmii înnalţi şi în sus

pin dumbravă, pi din dial di rădiul Dănesăi şi drept la Ochiuri la o curmătură şi la vale în dreptul Vatîciului şi drumul Vatîciului în sus pân la iazul Păşcăniţii. Şi au dat şi răzăşii de Isacova o hotarnică dela răposatul Ştefan Vodă Gheorghii când au fost sulgeri mari scriind precum au hotărît locul Isacovii dispre locul cel domnesc şi pe aceli sămni au mersu şi aceşti hotarnici din drumul cel mari din Răut pân în Vatîciu şi de acolo trece pi Vatîciu spre miazăzî drept la dial pin păduri, pe un drum ce mergi la dial pân în muchie dialului la o cruce pe din sus de Mana, cari au avut târgoveţii gâlceavă cu Mihuleţi pentru cari au arătat târgoveţii şi o carte dela răposatul Duca Vodă din velet 7178 scriind precum ginerii Mihalcii lui Durac să n'aibă treabă cu acè poiană cu Mana şi pentru doaî iazuri ca să întoarcă târgoveţii ginerilor lui Durac şi să le ţii ei, iar Mihuleţi încă fiind acolo faţă s'au întrebat ari ceva a răspundi. El au dat samă că dresă ce ari nu sânt la dânsul şi i s'au pus zi ca să vii aice la Divan cu dresă ce va fi având şi el nici aice la Divan n'au venit. Şi dela cruce în gios pin codru, pin prăvalul pârăilor pe diasupra Paceşnii şi a Lucaceucăi, unde au fost pricina cu Pandazi şi întrebând pe toţi, pe aceşti oamini bătrâni cari scrii mai sus, apucat-au ei sau auzît-au din părinţîi lor sau din moşii lor precum să fi ţînut vrodată niamul lui Pandazi cu acel ispisoc şi ei au dat sama toţi cu sufletele lor că n'au apucat şi n'au auzit din moş, din părinţîi lor precum să fii stăpânit vrodată. Şi s'au aflat şi un ispisoc dela răposatul Vasile Vod danii iarăş această parte de loc, cari s'au fost apucat Pandazi de dânsa lui Apostol jicnicer moşul lui Gavril Donici şi jăluind târgoveţii la răposatul Duca Vod în domnie a doaî ca n'au loc să să hrăniască au rupt ispisocul acela şi au dat locul acela iarăş târgoveţilor şi iarăş acesta loc l-au fost dat de iznoavă răposatul Petriceico Vod lui Chiriiac Sturzii jicnicerul şi l-au scos acel ispisoc Ion Buhuş logofăt la Costandin Duca Vod şi iarăş nu i-au ţinut în samă, cari au arătat târgoveţii şi o carte dela Costandin Duca Vod, precum să fii locul iarăş a târgului. Şi după aceasta întâmplându-să şi Mihuleţi acolo la hotărît au mărturisit pentru acel ispisoc precum fiind acolo pârcălab Neculai Donici logofăt înpreună cu dânsul au fost scos Pandazi atunce acel ispisoc şi luându-i sama acelui ispisoc aşa au mărturisit Mihuleţi cum că l-au aflat pe acel om pe Burlan zăt Milii pe cum n'au avut neam dintr'însul şi l-au luat din mână-i

logofăt Donici și au zis că nu-i nici de o treabă. Și de atunce iarăș acu s'au ivit acel ispisoc și au mărturisit și Ioniță protopopul din târgu din Orhei precum au fost dat acel ispisoc și la răposatul părintele Ghedeon mitropolitul la Domnie lui Neculai Vod și au fost făcut și carte să zăciuiască acel loc și au fost luat și deazăce protopopul, pe poronca sfinții Sale părintelui Ghedeon mitropolitul și pe urmă mergând târgoveții cu carte lui Neculai Vod au întorsu potropopul tot ce-au fost luat înnapoi deazăci. După aceasta începându-să iarăș hotarul dela Lucečeuca tot prăvalul apei pe deasupra Săliștii și a Burhutei, cari iarăși să ține Mihuleți de ace vale Burhuta, cari au dat samă Mihuleți că ari dresă de danie dela răposatul Ilieș Vod, dar înnainte hotarnicilor iarăș nimică n'au arătat, răspunzând că nici aceli dresă nu sint la dânsul; așijdere și altă bucată de loc ce-i în capul dialului ce vini dela Isacova cari iar s'au ținut Mihuleți de dânsa zicând că esti danii și nici pe aceia nimică n'au arătat și i s'au dat zi ca să vii Mihuleți înpreună cu târgoveții aice, să-ș aducă și dresă ce va fi având și iarăși nici aice n'au venit Și iarăș în parte din jos tot prăvalul apei pin păduri în gios pân în capul Cornului unde să înpreună cu hotarul Brăneștilor și de acolo la vale din piatră în piatră pâr în malul Răutului, ce să hotărăști cu hotarul Furcenilor, care dintr'aceste petre din hotarul Furcenilor în sus o bucată de loc cari să cheamă Păhărnicenii ce o țini dum. logofăt Catargiul pentru cari bucată di loc au dat samă târgoveții că le s'au luat cu înpresurătură și întrebându-i acești boeri hotarnici cu ce pricină li s'au înpresurat ace bucată de loc, așa au dat samă, că au apucat din părinții lor că ținnd Gheorghii Catargiul pah. odai acolo la acel loc, ce-i zic Păhărnicenii au cerșut dela răposatul Vasile Vod să-i de acel loc și i l-au dat, Apoi sculându-să târgoveții cu mare jalobă au mersu la răposatul Vasile Vod și au jăluit pentru acel loc că este aproape de târgu și acolo le este și hrana de cânepi și de prisăci cu stupi și de altele fiind aproape și să o hii luat Vasile Vod iar înnapoi ace bucată de loc și l-au dat târgului și în locul acestue i-au dat alt loc peste Răut de cee parte, cari să chiamă Piatra, cari iaste hotărîtă și stâlpită despre locul târgului, cari acel loc îl țini dum. și astăz cu satul Piatra și după ce i s'au hotărît acel loc cerșind târgoveții dresul pe ace parte de loc Păhărnicenii, iar Gheorghii Catargiul să fii dat samă că nu-i iaste îndemână ce l-a căuta de

unde a fi şi l-a da şi din zî în zî au rămas de nu l-au mai dat şi întrebându-să pe târgoveţi ei cât ştiu şi cu sufletele lor au mărturisit stăpânit-au şi zăciuit-au acel loc Gheorghii Catargiul păh. şi fiiul său Apostul comis părintele dum. vel logofăt, au n'au stăpânit, ei aşa au mărturisit că au apucat și dela părinţii lor tot Domnie dejmuind acel loc, cari unul Gheorghiţi Popesco au mărturisit, fiind el copil c'au umblat cu tată-său Ursul Popesco [1]) ce-au fost şoltuz dejmuind acel loc dela Domnii şi i-au spus tată-său pricina: acest loc pe cât au fost dat lui Gheorghii Catargiul şi pe urmă în locul acestue i-au dat locul Piatra peste Răut în cee parte şi aşă pân la moarte lui tot aşa l-au auzit mărturisind şi dejma tot domniască s'au luat pâr acu în domnie Noastră şi Darii Leahul, om bătrân, târgovăţ, iarăş au mărturisit c'au apucat acolo acel loc de s'au dejmuit tot dela Domnii, dar au fost şi nişti oameni de s'au fost răspunzând cu numele Catargiului, iar dejmă să lua pen pregiur tot dela Domnii pân la casăle lor, iar de a Catargiului n'au apucat, nici ştiu ei, niciodată mai înnainte să fii luat deazăce depe acel loc. Pe cât văzum şi mărturie acelor boeri hotarnici de mai sus numiţi, scriind într'acesta chip ce pentru această bucată de loc ce să numeşte Păhărnicenii, cari este din hotarul tărgului. acum în Domnie noastră viind dum. vel logofăt înnainte Domnii Mele ne-au fost spus pe cum această bucată de loc îi este danii dela răposatul Vasile Vod şi este şi stâlpită şi au avut şi dresă şi s'au prăpădit în vremile nepăcilor, dar ari oameni de dovadă de ştiu locul şi hotarul acei bucăţ de loc şi zîcând dum. aşa s'au fost scris o carte la boeriul nostru Leca sărdari să să scoale să margă acolo să vadă pentru hotarul acei bucăţ de loc şi pe carte noastră au mersu de au hotărît, dar n'au cercat pre amăruntul ca să afle să adiveriască pricinile aceste, ce-au jăluit târgoveţii, ce numai aşa pe un lucru necercat şi neadiverit au făcut mărturii și Domnie Me pe mărturie acee şi pe gura logofătului, cu înşelăciuni i-au fost dat ispisoc de întăritură pe ace bucată de loc şi cu acest ispisoc au tot dejmuit dum. pâr acu, iar acu trimeţând Domnie Me hotarnici pe aceşti boeri de mai sus numiţi aşă au aflat pricina acestui loc a Păhărnicenilor pe cum mai sus scrie. Ce acuma viind şi târgo-

[1]) In copia aflată în colecţia d-nei Popov din Ivancea «Petcu» în loc de Popescu.

veții aice față și stând la Divan cu dum. vel logofăt, nici dum. logofătul n'au putut tăgădui, ce drept au spus, că adivărat și la ispisocul dumisale așe arată pricina dela Vasile Vodă ce ari pe acel loc ce să chiamă Piatra, așa arată pricina aceștii bucăți de loc a Păhărnicenilor precum și mai sus arată, cum au dat samă și târgoveții că mai înnainte au fost dată danii această bucată de loc ce să numești Păhărnicenii, iar apoi jăluind târgoveții i-au luat iarăș această bucată de loc și au dat-o în locul târgului și în locul aceștie au dat locul Piatra, cari este peste Răut, în cee parte, dar mai dedu samă dum. vel logfăt că după acee mai încoace i s'ar fi tot dat și ace bucată de loc Păhărnicenii danii dela alții Domni, pe cari ar fi avut și ispisoc de danii și s'ar fi răsărit, ce pentru acest lucru luînd Domnie Me sama s'au cunoscut și s'au adiverit c'au fost înpresurat dum. ace bucată de loc făr' de cale și cu înșălăciuni au fost luat ispisoc și dela Domnie Me cari acum dovedindu-să lucrul într'acesta chip cum n'au avut dum. nici o treabă și ispisocul s'au luat dela mâna dum., acela cari au fost dat Domnie Me și s'au rupt și s'au dat această bucată de loc ce s'au numit Păhărnicenii iar în locul târgului, ca să fii iarăș loc domnesc cum au fost și mai întâi. Așijdere și pentru ace bucată de loc ce-au fost pricină cu Pandazi, pentru aceasta încă adiverindu-să c'au umblat făr de ispravă, s'au dat rămas ca să n'aibă nici o treabă și s'au dat și ace bucată de loc în locul târgului. Așijdere și pentru alte bucăți de loc Mana și Burhuta și alte bucăți de loc de care s'au ținut Mihuleți de dânsele, de vreme că și Mihuleți nici acolo înnainte hotarnicilor, nici un dres, nimică n'au arătat și apoi nici aice la Divan n'au vrut să vie, s'au cunoscut cum că și el umblă făr de ispravă și cu cărți răle și vicleni și s'au dat rămas ca să n'aibă nici o treabă și măcar de s'ar și afla vr'un dres de danii ori la Mihuleți, ori la alții, când s'ar mai ivi vrodată în samă să nu să ții, ce tot locul acesta de mai sus arătat să rămâi domnesc în hotarul târgului Orheiului. Drept aceia, spre înștiințare [1]) tuturor am întărit această hotarnică și cu iscălitura și pecete Domnii Noastre.

Acest suret este scos di pe adivărată carte hotarnică a răposatului Domnu Mihai Vodă Racoviț, cari carti hotarnică singur

[1]) In exemplarul d-nei Popov: încredințare.

eu am văzut-o şi am cetit-o din cuvânt în cuvânt, pre care, spre mai mare încredinţare l-am şi iscălit.

Costandin [1]) vel logofăt

Colecţia mea. O altă copie aflată în posesiunea d-nei Popov proprietara moşiei Ivancea. Alte două copii la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 16, filele 57 şi 159.

196.

1725, Decemvrie 9.

Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea răzeşilor din Isacova şi Morozeni asupra acestor moşii, pe care le trag după Danciul pârcălabul şi după Durac cel Bătrân. (Regest).

Cartea aceluiaş Domn Mihai Racoviţă Voevod prin care întăreşte stăpânirea tuturor răzăşilor din Isacova şi Morozăni de ţinut Orheiului cari moşii li să trag lor di pi moşîi lor Danciul ce au fost pârcălab şi di pi Durac cel bătrân, luîndu-ş şi vinitul diazăcea din tot locul, iar având cineva a răspunde să margă di faţă cu drese ci va avè.

Arh. St. Chişinău. Judecătoreşti. Dos. 52, f. 58 verso.

197.

1727, Martie.

Insemnare de moşiile orheiene ale lui I. Paladie vornicul. (Original)

Moşii ot ţinutul Orheiului.

— Satu întreg Coginco (sic) pi Nistru, ci am cumpărat dila Ranit zet Carpu spătarul, pe cum arată zapisăle şi ispisoacile.

(Dumisal lui Ioniţ)

— Din pol satu din Ovineşti, cari înblă pe 3 bătrâni pe Cula din parte de gios un bătrân deplin şi din al doile bătrân 4 părţi tij a mele şi rămâne a cince parte a lui Carpuz şi un bătrân, ce

[1]) Idem: Ioan Bogdan vel logofăt.

mai rămâni, este a ficiorilor lui Vlasăi cu niamul lor, ce mi-i danie dela Pavăl Ciocârlan vel vornic.

(Dumisal lui Costantin).

† Satul Trifeştii pe Cogâlnic ot Orheiu.
(Tofanii).

Academia Română, mss. 5180, fila 23 verso.
Manuscrisul în întregimea lui este un catastif de toate moşiile Pălădieşti purtând în frontispiciu data de 1727, Martie. Am extras o singură faţă referitoare la moşiile orheiene. Cuvintele puse în paranteză sunt însemnări ulterioare.

198.

1727, Iulie 7.

Grigore Ghica Voevod rândueşte pe Mogâldea biv vel medelnicer şi pe Grigoraş Leca pârcălabul să judece pricina dintre Darie Donici marele vornic şi Grigore Terchilă pentru jumătate de sat din Epureni, pe Ichel. (Original).

Io Grigorii Ghica Voevoda **Божїю милостїю господарь земли молдавской.** Scriem Domnie me la boerii noştri Mogâlde biv vel medelnicer şi Gligoraş Leca pârcălab, facim ştire că aice la Domnie Me au avut pâră de faţă cinstit şi credincios boeriul nostru dumnealui Darie Donici vel vornic cu Gligoraş Terchilă pentru nişte părţi de moşie din sat din Epureni, ce este pe Ichil la ţinutul Orheiului, zicând dumnelui vornicul că i-au dat danie un unchiu a dumisali anumi Vasiliţ Pantiul acele părţi de moşie din Epureni şi acmu Gligoraş Terchilă nu va să-i facă parte, zicând că n'are dumnealui nici o parte, ci este acea moşii a lui, cu fraţii săi şi aşe lăsându-l dumnealui vel vornic ca să ridici el, cu sufletul lui, purcesesă Gligoraş Terchilă ca să giure. Deci dumnealui au scos zapis dela Guroe şi dela Negrescul, moşul lui Terchilă, scriind cum au dat părţile lor de moşie din sat din Epureni lui Gligoraşco Pantiului de Peresecina pentru 9 epi, ce au fost furat ficiorul Guroei dela Pantiul şi au fost avut şi pâră la Divanul răpăosatului Vasilie Vodă şi l-au dat rămas ca să plătiască epile, pe cum văzum şi carte de rămas dela Vasilie Vodă asupra Guroei şi asupra Negrescului şi pe urma cărţii iarăş şi ispisoc dela Vasilie Vod tot într'a-

cesta chip. Deci şi Gligoraş Terchilă, văzînd zapisul Guroei şi a moşul său Negrescului şi carte lui Vasili Vod şi ispisocul, n'au avut altă ce să mai răspundă făr' cât zicè că în Epureni au fost opt fraţi şi Guroae şi Negrescul au avut numai doî părţi, iar şesă părţi au rămas întregi aceloralanţi fraţi, de care şi dumnealui vornicul au dat samă cum că cu adevărat au fost 8 fraţi, însă acei 8 fraţi au ţinut şi în Epureni şi'n Copileni tot depreună şi au dat giumătate de sat de Epureni lui Gligoraş Pantiul şi au oprit acei şesă fraţi părţile Guroaei şi a Negrescului din Copileni să n'aibă triabă ei acolo în Copileni şi au rămas lipsiţi dintr'amândoî locurile. Şi cât au trăit Gligoraş Pantiul tot el au stăpânit acea giumătati de sat de Epureni şi au luat de a zăce şi pe urma lui şi ficiorul său Vasilie tot au stăpânit. Deci acmu nu s'au putut curma giudecata pentru aceasta pe cum că ar ave dumnealui giumătat de sat în Epureni. Deci iată că scriem dumilor voastre să chemaţi faţ pe oamenii moşenii din Epureni şi neavând dumnealui vornicul dovad pe acea giumătat de sat de Epureni să margă acei răzeşi din Epureni să rădici cu sufletile lor la svânta beserică pe câtă parte or şti ei cu sufletile lor şi pe atâta să-i alegeţi parte dumisali, iar de nu or giura să ţie dumnealui giumătate de sat şi pe cum veţi afla cu dreptul să alegiţi şi să hotărîţi cu stâlpi de piiatră şi să faci şi mărturie în semne, să avem ştire ca să i să facă şi'ntăritur dela Domnie Me. Aceasta scriem.

let 7235, iuli 7.

Aşijdere şi pentru nişte pâne de dijmă ce au luat an acei răzăşi dipe parte dumisali ce s'a alege să aveţi a-i plini dela dânşii.

(P. D.)

Vel logofăt ѹч.

Miron Gafenco

Colecţia mea. Pecetie domnească rotundă cu tuş roşu.

Mogâlde biv vel medelnicerul este ginerile lui Dumitraşcu Hâncul, fiul stolnicului Mihalcea Hâncul. Pe soţia sa o chema Lupa. Era în 1706 căpitan, în 1723 medelnicer; soţia sa era văduvă în 1746 (I. Halippa, *Trudî*, I, pp. 203—206). Trebue să fi fost înrudită cu Vasilache Măzărachi căruia îi dă danie jumătate din moşia Gheţăonii. Probabil unul şi acelaşi cu Mogâldea feciorul stolnicului Gavril Brăiescu (Boga, *op. cit.*, III, p. 8), dela care îi rămâne moşii. Gavril Brăiescul era fiul lui Vasile Brăescul (Boga, *op. cit.*, XI, p. 37).

199.

1729/1730.

Vlasie vinde fraţilor Constantin şi Todiraşco Borş partea de moşie din sat din Verpca a tatălui său Hoţul şi a surorei acestuia Vasilica. (Original).

Adecă eu Vlasi făcut-am zapisul meu la mâna lui Costantin, ficior lui Borşu şi la mâna lui Toderaşco, frate lui Costantin, pre o moşii din Verpca, parte titine-meu Hoţului, făr alţi fraţi afari dintr'alţi fraţi păıţile lor şi pa[r]te Vasilicăi, sor Vasilica Hoţului, pe cum au răspuns Huţul la moarte lui că i-au dat danii Vasca parte ei, ce s'ar alegi, că e ficior n'au avut pecum alţi ficiori sau fată sau nepoţi a Hoţului să n'aibă treabă pe moşie din Verpca. Aşijderora şi eu am vândut Vlasă, ce scrii mai sus lui Costantin şi lui Todiraş[c]o Borşu, nesilit, nenevoit, dreptu 8 lei bani vechi şi drept 8 matce au dat Toderaşco să-i fii draptă ocină lor şi ficiorilor şi nepoţilor lor şi acestu zapis s'au [făcut] dinnainte a mulţi omini buni şi bretini anumi dinainte lui Oniţă Chihae şi dinnainte lui Ştefan Pitorog şi dinnainte lui Simion Vrabii şi Ioniţă Cojăn Scurtă (?) şi Neculai stegar şi Ursul şi Simion Hare şi Vasilii Vrabi şi Mihăilă Boboc şi Ştefan Chiha şi pentru credinţa n'am şi iscălit.

(x) (x) (x) (x)
(x) (x) (x) (x)

Vălet 7238.

şi eu Vasili dascalol m'am tâplat şi am scris
şi eu Chirică răzeşu

Academia Română, doc. nr. 91—CXLV.

200.

1730, Aprilie 5.

Grigore Ghica Voevod delimitează atribuţiunile serdarilor de acelea ale pârcălabilor din ţinuturile Orhei, Lăpuşna şi Soroca. (Còpie).

Noi Grigorie Ghica Vovoda bojiu milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Facem ştiri cu această carte a Domnii Mele tuturor cui să cadi a şti că iată viindu-ne jalobe de purure dela pârcălabii de Orheiu, Lăpuşna, Soroca, pe cum au călcare cu strâmbătate despre sărdarii, amisticându-s[ă] în gloabil[e] şi în obiceile pârcălăbeşti de

alte date şi sărdarii au arătat pricini înpotriva pârcălabilor, silindu-s[ă] a-şi deşchide cale mai largă spre folosul lor, trăgând obicee la partea lor, Domniea Mea, văzând aceste pricini dispre înbe părţili şi vrând a le aşăza, ca să urmeză toate pre cale cea driapt[ă] şi pi obiceiul vechiu, stătut-am Domniea Mea înpreună şi cu boiarii noştri cii mar[i] di am luat sama pre toat[e] ponturile ce au arătat dispre sărdariul şi dispre pârcălabi, dispre înbe părţil[e] şi întrebând şi pe boiarii bătrân[i] ce-au fost mai în vechil[i] vrem[i] şi sărdari, ş'au apucat şi pi alţi sărdari cum au urmat şi pe cum am aflat şi am adiverit, că au fost şi vechiul obiceiu, ş'am socotit înpreună cu boiarii că este cu cali şi cu dreptat[e], într'acest chip am urmat această socotială pi toate ponturil[e], cari arată mai gios:

Intâiu, că mai înnainte vreme au avut sărdarii hotnogi de straj pi la toate marginili acestor ţinutur şi ce să lucra dila dânşii ave ştiri sărdarii şi stricându-s ac[e]li brisle, în locul acelor hotnogi au rămas de pun sărdarii nemesnič pe la margin, de sânt şi de straja marginii şi ce s[ă] lucriază di la dânşii i-au înştiinţar[e]. Pentru aceasta s'au socotit acii nemesnič tot să aibă sărdarii şi di acmu înnaint[e], precum au avut numai ei, să fie de straja marginii şi să poarte grija pentru caei tătărăşti sau tălhar[i] de caei tătărăşti sau turceşti, undi s'ar afla să-i prindă şi să-i ducă la sărdariul şi pi cum cu caei tătărăşti aşa şi cu tâlharii de cai tătărăşti sau turceşti, pre obiceiul vechiu, sărdariul să aibă triabă, iar la giudecăţi sau la gloabe acii nemisnič să nu s[ă] amestič nič să giudeč pe nim[e], nič să globască. Aşijdere la alte furtişagur car[e] să număscu potlogării, sărdariul să nu s[ă] amestič[e], nič la giudecăţi, nič la gloabe ce numai să fie pârcălabii să aibă triabă. Moarte de om când s'a face, va avè triabă vornicul cel mare.

Al doilea pričnă au arătat sărdariul că după ce s'au stricat slujitorii di pi margin ş'au rămas ţăranii, ar fi luat sărdarii câte o vulpe pi an din tot satul. Pintru aceasta încă s'au socotit când a fi sărdar nou, numai odată să ia câte o vulpi pi an di tot satul, iar apoi altă dată să nu mai e nič cu zlotăriea, nič cu alt chip de socotială. Robii or undi s'or afla, la sărdariul să s[ă] ducă. Pintru vite di pripas, afar din cai tătărăşti sau turceşti, cu alt bucate de pripas or a cui ar fi să n'aibă triabă sărdariul, ce să margă toat la pârcălabi. Gâlcev mar di s'ar fac[i], car să tae sau să bat, di arată

sângi, aciste încă a pârcălabilor să fie, ei să giudič, ei să globască şi măcar din pricini ca aciste di s'ar tâmpla, să giudeč şi sărdariul, dar gloaba toat la pârcălab să de. Pi vornicii di pin sati, numai sărdariul să aibă triabă a-i pune şi a-i scoate, iar alții să n'aibă triabă şi pi carii din vornicei sau din lăcuitor i-ar afla sărdariul că sânt pričnă di rîsîpa oamenilor, pe unii ca aceia iarăş sărdariul să-i certe şi să li vie di hacul lor şi la târgur ce sânt la acele trii ţînutur, mirgând sărdariul să aibă a giudica şi a globi pi obiceiul vechiu trii zil[i] numai odată într'un an, iar când s'ar tânpla să margă sărdariul cu alti poronci, la giudicăţi şi la gloabe să nu s[ă] amestič, încă şi la giudicăţil[e] dumisal di va afla şi vro giudicată a vreunui pârcălabu rea făcută pi mâzdă sau pi voe veghetă, sărdariul acealea giudicăţ să nu li strič, ci să li trimită aice la Domniea Me la târgul Oniţcanii toat giudecăţil or furtuşagur, or bătăi, orce pricină sărdariul să le giudeč şı să li globască pi cum au fost, iar pârcălabii mai mult de cât cei 2 pot[ronici] pârcălăbiea să nu ia şi toat[ă] margine în sama şi în purtar di grija sărdariului, să fie. Cu satili toat sărdariul să aibă triabă întru nimică a să amistica, ci numai clucerii şi vornicii satilor să aibă triabă. Deci, precum s'au legat cu acest tistament, toat[e] să ste niclintit di acmu înnainti, nim[e] nič cât de puţin să nu îndrăzniască a păşi pisti hotarul acistui tistament, ce în več aşa să urmeză. Aceasta facim ştire.

Lt. 7238, ap. 5.

Academia Română, manuscrisul nr. 237, fila 474 verse. Cf. N. Iorga, *Studii şi documente*, VI, p. 427. Un comentariu al acestui document în studiul meu *Boerii mari ai Moldovei, dregători în ţinuturi*, publicat în *Revista de Drept Public*, XVII, nr. 3—4/1942, pp. 479—482.

201.

1730, Noemvrie 15.

Miron Scurtul, nepot Chifii, dărueşte căpitanului Carp Rusu, partea de moşie a moaşei sale Nastasia, fata Sădlariului Savii din Ghermăneşti. (Original).

Adecă eu Miron Scurtul, nepot Chifii, fac ştire cu acestu adivărat zapis 'al meu, precum eu de nim[e] silit, nici asuprit, ce de a me bună voie am dat ş'am dăruit a me driaptă ocină şi moşii

di sat din Ghermăneşti, toată parte ce s'ar alegi, car[e] moşii mii mi să tragi di pi moaşi-me Nastasii, fata Sădlariului Savii, am dat-o dumisali lui Darii cuconului dumisali lui Carp. Rus[u], căpitan, ca să-i fii dumisali driaptă ocin şi moşii în veci şi nim[e] din nepoţii mei sau din ficior să n'aibă a strica această danii, iar cari s'ar ispiti ca să o strici, să fii neertat de Domnul Hristos şi procletit şi afurisit de 300 şi 18 oteţi, cari sint în Nichiia. Şi pi zapîsul miu să aibă dumnialui a-ş faci şi dres domnescu. Şi pentru mai mare credinţa, noi cari ni-am tâmplat la această danii, ni-am pus degitili.

Leat 7239, noemv. 15.

Miron (x) Scurtul   Ion Chiric   az Vârlan
Pălade (x)   popa Vasile zet Aftene Mârzac

Colecţia mea.

202.

1731, Iunie 1. Iaşi.

Grigore Ghica Voevod, împuterniceşte pe Grigoraş Leca biv pârcălab, să stăpânească cumpărăturile şi daniile ce a avut în Marcăuţi fratele său Apostol Leca, serdarul. (Original).

† Иѡ Grigorie Ghica Voevoda, Божїю милостїю господаръ земле молдавскои.

Dat-am carte Domnii Mele boeriului nostru lui Grigoraşco Leca, ce-au fost pârcălab, să fie volnic cu carte Domnii Meli a popri şi a stăpâni parte dela Marcăuţi, pe zapis de cumpărătur[ă] şi de danie ce-au fost a frăţine-său a lui Apostol Leca, sărdariul, despre Toader Huhule şi despre alţii ş'a lua deazece din tot ce-ar hi pe obicei şi nime să nu stea înpotriva cărţii Domnii Mele, iar di-ar avè cineva ceva a răspunde să-şi ia dreseli şi s[ă] vie la Divan să stea de faţ, care moşie zis c'au rămas dela frate-său în stăpânire lui.

ѕ Ias leat 7239, iun. 1.

(P. D.)

Pecetie mică octogonală, cu tuş roşu.

Originalul la Direcţia Cadastrului din Chişinău, dos. 101.

203.

1732, Mai 12. Iaşi.

Grigore Ghica Voevod împuterniceşte pe Stroescul biv comis, să cheme şi să sorocească la Divan pe răzeşii de Temilăuţi din ţinutul Orheiului, ca să se judece pentru acea moşie. (Original).

Иw Grigore Ghica Voevoda Божїю милостїю господарь землн молдакскои.

Dat-am carte Domnii Mele boiariului nostru Stroescului biv comis, să fie volnic cu carte Domnii Mele a chema şi a soroci pe preutul Lazor şi pe Ghiorghie Rusul şi pe alţi fraţi a lor, răzeşi din Temilăuţi ot Orheiu, ca să vie să ste faţă la Divanu, pintru giumătate di satu di Temilăuţi parte din sus şi să şi aducă şi diresă ci-ar ave ei pe ace giumătate di satu de Tomilăuţi parte din sus, căci şi uricul aceii moşii este la Stroescul comis. Pintru aceia până la iuli în 13 zili, să să afle toţi aice să ste faţă la Divanu cu diresă ci-ar ave, să li să curme giudecata, că carii nu ar vini la zi, li s'a triimite om gospodu şi-i va aduci cu cibote.

Aceasta scriem.

U Ias, let 7240, mai 12.

(P. D.)

Pecetie mare roşie rotundă.

Academia Română, XXIII, doc. 243.

204.

1734, Martie 18.

Constantin Nicolae Voevod ordonă scutirea călăraşilor de Bărăiac de toate beilicurile. (Còpie).

Иw Costandin Nicolae Voevod Божїю милостїю господарь землн молдакскои.

Facem ştire cu acest testament al Domnii Mele pentru rândul călăraşilor de mezilul dela Bărăiacul, care ţiind acel drum cu caii lor şi cu toate alte cheltuiale a lor şi jăluind Domnii Mele cum să află în grea stare, că osăbit de mezin (sic), sânt supăraţi şi cu alte beilicuri de către care ei mai nainte vreme supăraţi, n'au

fost, de vreme că şi dela răposătul, fericitul întru pomenire, părintele nostru Ion Nicolae Voevod au avut osebită milă, nime între dânşii nu s'au amestecatu, dându-le şi testament de apărare, precum şi Domniia Sa Mihai Vodă asămene milă au făcut cu dânşii, arătându-ne şi cărţile de milă ce au avut şi cu această milă au sprejenit acest drum, iar acum îngreunându-se mult pe dânşii, au rămas la slabă stare. Pentru care, înştiinţându-ne şi cinstit credincios boiarul nostru dumnealui Costandin Roset hatman de starea şi cheltuialele lor, am socotit că să cade să aibă aceşti sluj[itori] osebită milă şi iat[ă] că m'am milostivit Domniia Mea şi i-am ertat ca să fie ei nesupăraţi cu nici un fel de pocloane sau alte slujbe ce sânt de către dumnealui hatmanul şi le-am dat acest testament al nostru la mâna lor, ca să aibă pace, de toate nici vulpe, nici fân, nici lemne, nici orz să nu dea, nici vin hătmănescu să nu li să lepede, nici un fel de clăci hătmăneşti să nu facă şi, în scurt, nici un fel de beilic să nu fie supăraţi, ci ei numai grija mezilului negreşit să o poarte. Şi ascultarea lor tot la dumnealui hatmanul să fie, însă şi pentru birul lor, iarăş după testament, ce li s'au dat mai nainte, mai mult nu vor fi supăraţi, ci de toate angheriile vor fi în pace de acum înnainte, mai mult nimărui nimic nu vor da, încă şi alţi oameni streini făr bani în vistierie, făr pricină ori câţi de mulţi ar veni să să aşaze la acest loc, acie vor fi în mila cea făgăduită, ce scrie la testamenturile Domnii Mele şi să vor tocmi în testament, precâţi vor fi şi să le fie lor testament stătător, ca niciodată mila aceasta să nu să supere, ci toţi cu odihna lor să şază necălcaţi şi nesupăraţi de către nime.

Aceasta scriem.

7242, Mart. 18.

Academia Română, mss. 237, fila 359.

Călăraşii din Bărăiac au întemeiat satul Călăraşi, de la care apoi numele târgului Călăraşi, fost târgul Tuzorii din judeţul Lăpuşna.

Călăraşii din Băraiac sunt pomeniţi ca şezători într'un sat de pe valea Bâcului, unde l-au ajuns pe feldmareşalul Minih « cărţi dela solii franţuzeşti că au făcut pace ».

Semnalăm gresita transcriere a lui Bărăiac prin Bărăsan, greşală verificată de mine în cronicele manuscrise dela Academie (*Cronica lui Ion Neculce*, II, p. 468; ediţia I. Procopovici).

Călăraşii de Băraiac erau puşi sub comanda unui căpitan.

Dintr'un document din 1757 vedem că şi căpitanul de Băraiac intra în categoria căpitanilor de câmp. In 1756 era căpitan de câmp în Băraiac, Con-

stantin sin Sandu, iar în Rezina căpitanul Ioniță Horciag, (Const. I. Grecescu, *Căpeteniile oștirii moldovene la 1757*, Bu^ureşti, 1939, p. 5, extras din *Buletinul muzeului militar național*, anul II, nr. 3—4).

Alți căpitani de Băraiac au fost Ion Pitoroagă în 1762, Iulie 23 (L. T. Boga. *Documente basarabene*, XX, Chişinău, 1938, p. 56) şi Năstase sin Grigore în 1776, Noemvrie 22 (v. mai jos, doc. nr. 254).

In 1775 se aflau sub comanda căpitanului de « *călăraşi mezilgii otu Bărăiacu* », 110 călăraşi. (N. Iorga, *Studii şi documente*, XXII, p. 15).

205.

1735, Ianuarie 16.

Din poruncă domnească, Apostol Donici face mărturie de cercetarea hotarului moșiei Ceucani, a lui Apostol Mihuleț biv căpitan, despre moşia Paşcanii a logofătului Donici. (Original).

Milostive şi luminate Doamne, să fii Mărie Ta sănătos.

Luminată carte Mării Tali întru carii poruncești Mărie Ta dumsali Armagului sărdar şi dumisali Lupului, biv sărdar, ca să margă la sat la Păşcani şi să è sama unor hotare, ce ar fi dinspre sălişte Ceucanilor la ținutul Orheiului, pentru care au jăluit Mării Tali Apostol Mihuleț biv căpitan, precum are înpresurare dumnlui dispre satul Păşcanii. Şi viind luminată porunca Mării Tali la dumnealui Armagul sărdarul şi la dumnealui Lupul, biv sărdar şi dumnialor avându poroncile Mării Tali şi neputându merge să è sama hotarălor, m'au orânduit pe mine şi am mărsu la sat la Păşcani şi am strânsu oamin buni megieşi dipinpregiur şi întâeşi dată am purces cu răzeşii dela Vădeni şi ni-au dus la un hotar, ce este în coastile unii movili, ce să hotărăşte Păşcanii şi cu Vădenii, şi de acolo iarăş am purces cu răzeşii de Vădeni pe di la vale de şlah şi ni-au dus la un stâlpu de piiatră hotar, carii iarăş să hotărît cu Vădenii şi cu Păşcanii şi de acolo iarăş am purces pe muchie în gios până înpotriva unui hotar deasupra dumbrăvii dispre apus şi aflându acel hotar, am căutat înnapoi spre răsărit pe cum caută hotarul şi am purces piste matca văii înnapoi spre Cricov până în zare dialului şi acolo s'au pus şi hotar şi din hotar în gios au rămas locul Ceucanilor, iar din hotar în sus au rămas locul Păşcanilor şi într'acesta chip, precum caută hotarul, ni-au mărturisi şi Cârste din Lohăneşti şi Darie zet Stoian din Păşcani şi Moisăi Chiosa otam şi Dănil vornic ot tam, precum

au apucat şi ei dela socru-său Stoian, că pân acolo să înpreună locul Păşcanilor şi cu locul Ceucanilor şi într'acesta chip au primit şi dumnlui logofătul Donici şi căpitanul Mihuleţ şi s'au aşezat şi noi încă am făcut această scrisoare dela mâna noastră şi la mâna dumisali logfătului Donici şi la mâna căptanului Mihuleţ, ca să s[ă] ştie.

Let 7243, ghen. 16.

Robul Mării Tale,
Apostul Donici.

Verso:
Hotarnica Păşcanilor.
Inştiinţare de cercetare de hotărîre moşii Păşcani, ci faci Apost Donici.

Originalul în colecţia d-lui P. Lazu. O copie la mine.

206.

1736, Septemvrie 2.

Grigorie Ghica Voevod întăreşte stăpânirea boerului său Sandu Sturza, marele vornic, asupra moşiei sale Ţibiriha, din ţinutul Orheiului, în hotare amănunţit arătate. (Còpie).

Suret dipe cel adivărat hrisov a răposatului domn Grigore Ghica Voevod.

Adică au venit înnaintea noastră şi înnaintea a lor noştri moldoveneşti boeri, cinstit şi credincios boeriul nostru dumnealui Sandu Sturza vel vornic şi ne spusă dumnealui că are un sat anumi Ţăbiriha la ţănut Orheiului, arătându-ne şi scrisori şi zisă dumnealui că s'ar fi înpresurând hotarul acei moşii dispre alţi răzăşi di pinpregiur şi au cerşut dela noi hotarnici ca să îndrepte hotarăle acei moşii, pe unde din vac au umblat. Deci Domniea Mea, înpreună cu tot sfatul nostru, am orânduit pe boeriul nostru Dumitraşcu Stroici postelnicul ca să miargă acolo la satul Ţibiriha şi să chemi oameni bătrâni megieşi di pin pregiur, să aliagă şi să îndreptezi hotarul acelui sat dispre alte hotară. Deci mergând acolo Dumitraşcu Stroici post. au chemat oameni anumi pe Mihai, ficiorul Sandului din Crăsnăşăni şi pe Toader Harştia, vornic de Hogineşti şi pe Ilii de Bravicea şi alţii şi au mers înpregiurul acelui loc începând hotarul din giumătate de luncă

dispre Meleşăni şi în dial esti piatră hotar vechi şi de acolo pin vârtoape şi piste valea Culii drept în gura văei Hirişăucii esti piatră şi apoi muchiia la dial pe din gios de Rădiul Hălăucii, în fundul văei Florinii esti piatră într'o poeniţi, pân aice vine alăturia cu Meleşănii; iar de acolo mergi în sus muchiia pe diasupra Crăsnăşănilor pân în fundul văei Cravăţului şi esti piatră, pân aice vine alăturea cu Crăsnăşănii. Şi de acole muchiia la vali pân la coada heleşteului Ciocârlan şi esti hotar la capul unui iaz, într'un piscu, care acel hotar disparte Hirişănii şi purcedi la dial pân în muchie şi apoi la vali, muchiia spre Cula şi aice au dat samă înpregiuraşii că au fost piatră şi nu s'au aflat. Şi dacă treci Cula, tot muchiia pân în Codru şi aice iarăş au fost piatră şi nu s'au găsit. Şi piste Codru pân în matca Ichelului, unde să chiamă gura Răcilii. Şi de acolo dila heleşteul lui Ciocârlan pân aice, vine tot alăturia cu Hogineştii. Şi în gios matca Ichelului pân în heleşteul cel mare ci esti a Ţibirihăi cu amândoî ţărmurili. Şi de acolo supt muchie esti piiatră care disparti Bravicia. Şi din poiană într în Codru şi treci pân la Meleşăni, de unde s'au început şi cu heleştei pe Hirişauca şi pârîul satului, cât cuprinde locul şi s'au încheiat hotarul satului.

Deci Domniea Mea, înpreună cu tot sfatul nostru, am dat şi am întărit cinstit şi credincios boeriului nostru dumisali Sandu Sturza vel vornic pe acel sat anumi Ţăbiriha, cu tot hotarul, ca să-i fii şi dela Domniia Me uric de întăritură, cu tot venitul neclintit, neruşuit, stăpânitori în veci. **и ин да сѣ неѹмишант пред сим листом господсткамӥи.**

Let 7245, săpt. 2

Supt aceasta esti adaos cu slova logofătului Darie Donici:

Insă pentru iazul ce esti în poiană, di s'ar scula cineva vrodată cu hotarul Păuleştilor, să nu i să ţîi în samă, că iazul acela esti a Ţibirihăi, cu amândoî ţărmurili, că l-au hotărît frati-meu Gavril pârcălabul şi aşa au aflat.

(Pecete cea mare)

Darie Donici vel logofăt.

Pe verso ; 1820. Ghenari 7. Còpie de pe hotarnica pentru moşiia Ţeberiha şi moşiia Prehodeşte.

Colecţia mea.

207.

1737, Martie 21.

Copiii lui Manolache Hrisoverghi biv vel stolnic, împart între ei moşiile ce le-au rămas moştenire. (Original).

Izvod de înpărţala feciorilor lui Manolachi Hrisoverghe biv vel stolnic, ce i-au înpărţit dum[nealui] Sandul Sturzea vel logofăt.

mart. 21, let 7245.

— Marii: giumătate de sat Vlădenii, cari sânt la ţinutul Eşului.

— Neculai : Mândreştii ot Vasluiu şi giumătate de sat de Şănăşăuţi, ce iaste la ţinutul Orheiului.
Şpanciocanîi tij la Orhei, tij
Viile dela Nicoreşti, tij.

— Mihălache : Dobrovăţul sat întreg la ţinutul Cernăuţului.

— Costandin : Negreştii, sat întreg la Vasluiu şi Săharna la Orheiu.

— Safta : Buciuşca, sat întreg la Orheiu şi pol sat Ichimăuţii, tij ot tam.

Iar pentru alte zapis de moşăi, cari s'ar mai afla la urmă, să să înpartă pe fraţi, să ia şi feciori şi fete tot unul ca şi altul.

Nicolai Hrisoverghi Mihalachi Hrisoverghi
Costandin Hrisoverghi Safta

Sandul Sturzea vel logofăt, înnainte me şi s'au învoit.

Academia Română, mss. 4079, f. 84.

208.

1739, Ianuarie 18.

Grigore Ghica Voevod dă carte lui Silion spătarul, să aducă la Divan, la judecată, pe fraţii Tănase şi Mihăilă Crudul, pentru moşia Novaci. (Original).

† Io Grigore Chica [1]) Voevoda Божїю милостию господаръ земли молдавскои.

Dat-am carte Domniei Meli boiariului nostru Silion spatar, să fie volnec cu carte Domniei Mele, a chima şi a soroci aici la

[1]) Sic.

Divan pe Tănasie Crudul şi pe frati-său Mihăilă, pentru pricina ce au cu Sălion pentru moşie Novacii. Şi iată s'au pus zi de astăzi ghenari 11 pâră 19 zile, să să afle aici ca să stei faţă la Divan şi cum va alege Divanul, aşa va fi. Iar neviind după sorocul gospod vom trimeti om gospod de-i vor aduci. Şi nime să nu stei înpotrivă piste cartea gospod.

Let 7247, ghenar 18.

(L. P.)

Procit vtori logofăt

Colecţia d-lui Ion Pelivan (Din arhiva Siţinschi).

209.

1739, Ianuarie 30.

Grigore Ghica Voevod, judecând pricina dintre Crudeşti şi spătarul Sandu Silion pentru bucata de loc numită Peticul, hotărăşte că dacă nu se vor găsi doi oameni să jure că încă de pe vremea lui Irimicea Jora sau a Jcroaei, tot Crudeştii au stăpânit-o, atunci să se înglobeze Peticul în moșia Novacii a spătarului Silion. (Original).

† Io Grigorie Ghica Voevoda **Божїю милостїю господаръ земли молдакскои.**

Facem știre cu această carti a Domniei Meli, precum s'au pârît de faţ înnaintea Domniei Mele şi a tot sfatul nostru aceşti oameni Crudeştii, anume Tănasăe Crudul, Mihăilă Crudul, popa Lazor cu Sandul Sălion spatar, pentru o bucată de loc din ţinutul Orheiului, ci să numeşti Piticul, zîcând Sandul Sălion cum că acea bucată de loc esti di hotarul său Novacii, iară aceşti oameni di mai sus numiţi au dat samă că este a lor driaptă moşie dela părinţii lor şi tot ei au stăpânit şi ar hi fost şi hotărîtă. Pentru care nefiind altă dovadă nici la o parte, nici la altă, li am hotărît giudecata ca să-ş afle aceşti oameni de mai sus numiţi, doi oameni de credinţă şi să poată şi giura, precum mai înnainte vreme pre când au stăpânit Irimicea Jora sau Joroae acel sat Novacii, n'au stăpânit ei acea bucată de locu ce să numeşti Piticul, nici au dijmuit-o în hotarul satului Novacilor, fără cât tot aceşti oameni au stăpânit şi au dijmuit şi giurând într'acesta chip precum scrie mai sus să rămâie acea bucată di loc, ce să numeşti Peticul, la

stăpânirea acestor oameni de mai sus numiţi, anume Tănasie şi Mihăilă şi popa Lazor şi iată că s'au pus şi zi de astăzi ghenari 30 pâră la sfârşitul lui fevruar, să să afli aici la Iaş, iară neaflându-să cu marturii la sorocul ce li s'au pus ca să giure, pe giudecată să fie rămaşi din toată giudecata şi acea bucată de loc ce să numeşti Peticul să să dei la stăpânire Sandului Sălion spătar, să o stăpâniască în hotarul său Novacii.

Aceasta facem ştire.

Vleat 7247, ghen. 30.

(L. P.)

Vel logofăt

Procit vtori logofăt

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

210.

1739, Martie 5. Iaşi.

Grigore Ghica Voevod, judecând pricina dintre răzeşii Crudeşti şi Sandul Silion, întăreşte celor dintâi stăpânirea lor asupra moşiei Peticul, de pe apa Bâcului, din ţinutul Orheiului. (Original).

† Io Grigore Ghica Voevoda **Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.**

Facem ştire pentru multă pâră ce-au avut aceşti oameni Tănasie şi Mihăilă, ficiorii Crudului şi preutul Lazor şi cu alţi fraţi ai lor cu Sandul, ficiorul lui Gavril Silion spătar, pentru o moşie ce să numeşte Peticul, care este pe apa Bâcului, în ţinutul Orheiului, între Novaci lui Silion şi între Căbăeşti, zicând Sandul, ficiorul lui Silion, cum această bucată de loc, ce să numeşte Peticul, este din hotarul satului său Novacii, însă numai cu gura sa au arătat această pricină, iar scrisori sau altă dovadă nemică n'au arătat, ca să poată dovedi asupra acestui locu cum să fie al său din hotarul Novacilor, sau c'ar fi stăpânit el sau părinţii lui sau moşii lui Irimica Jora sau Joroae acestu locu, ce să numeşte Peticul, iară aceşti oameni de mai sus numiţi Tănas şi Mihăilă, ficiorii Crudului şi preutul Lazor cu fraţii lor, au jeluit înnainte Domniei Mele că această moşie, ce să numeşte Peticul, este driaptă moşie a lor şi au stăpânit-o părinţii şi moşii lui Ursul de Bălana tot cu pace

pâră acum şi de o parte s'au hotărît ei cu Căbăeştii şi de altă parte cu Novacii lui Silion şi nime alţii pe acel hotar a Peticului nu s'au amestecat, nici au dijmuit și măcar că nici ei scrisori n'au avut pe această moșie Peticul, zîcând că s'au prăpădit, iară cu oameni marturi, megiiaşi bătrâni au zis că or dovedi. Şi mai înnainte vreme, stând ei faţă cu Sandul Silion, li s'au hotărîtu giudecata lor ca să aducă Crudeştii doi oameni bătrâni marturi, carii să poată și giura, precum când stăpânea Irimica Jora satul Novacii, niciodată n'au dijmuit acea bucată de locu, ce să numeşte Peticul în hotarul Novacilor și giurând acii marturi să rămîe acea bucată de locu, ce să numeşte Peticul, la stăpânirea Crudeștilor. Deci la sorocul ce li s'au pus, au adus Crudeştii doi oameni bătrâni marturi, anume pe David Ţărnă, moşan din Căbăeşti şi Sandul Ghilţa, carii așa au mărturisît cu sufletele lor, întâiu David Ţărnă, moşan din Căbăeşti au mărturisît că di când s'au ridicat el, nici odată pricină cu Jorăştii n'au avut pentru moşiea Peticul, care să hotăreşti cu Căbăeştii în parte de sus, ce au apucat stăpânind Crudeştii, zicând că acea moşie Peticul le este lor dela Ursul de Bălana și câte odată au avutu şi pricină cu Crudeştii pentru hotară, iar cu Jorăştii niciodată n'au avut, să zică ei că-i din hotarul Novacilor. Aşiįdire şi Sandul Ghilţu au mărturisitu că au apucat pe Irimica Jora stăpânind satul Novacii ş'au cumpărat și dijma di pe hotarul Novacilor dela Irimica Jora în doî veri şi i-au arătat ispravnicii Jorăi pi unde înblă locul Novacilor şi dispre parte ce să hotăreşte Novacii cu Peticul, i-au arătat numai până în ruptură, care pe acel sămnu ce i-au arătatu să fireşte hotarul Novacilor de cătră locul Peticului, care acești oameni de mai sus scriși, pi mărturiia lor au giurat şi înnaintea Sfinţii Sale părintelui chir Antonie, mitropolitul ş'au priimit tot blăstămul Sfinţii Sale, cu care giurământ destul era de încredinţaţi, numai Sandul Silion pohtind el să margă oamenii și în biserică să giure, s'au trimis oameni şi în biserică şi de iznoavă au mai giurat şi al doile rându cu mânule pe s[van]ta evanghelie, pe mărturiia lor.

Deci dară, văzând Domniia Mea că au giurat şi s'au îndreptat Crudeştii cu bună dovadă, că acea moşie Peticul este driaptă a lor, li am dat moşiia la stăpânire lor şi li am întărit şi dela Domniia Mea pe această moşie ce să numeşte Peticul, ca să le fie lor driaptă ocină și moşie şi uric de întăritură, cu tot hotarul şi cu tot venitul

stătător în veci şi altul nime să nu să amestice peste această carte a domnii Mele.

U Ias let 7247, mart. 5.

(L. P.)
Sturzea vel logofăt.

Procit vtori logofăt

Pecetie mare rotundă, cu tuş roşu.

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

211.

1741, Fevruarie 10.

Gligorăşcuţă, feciorul Sandului, nepot lui Nour vinde lui Carp marele medelnicer o jumătate din bătrânul Marcu, unul din cei trei bătrâni pe care umblă moşia Verpca, de pe Bâc, din ţinutul Orheiului. (Original).

Adică eu Gligorăşcuţ, ficior Sandului, nepot lui Nuor, făcut-am acestu adivărat zapis al meu la mâna dumisali lui Carp vel medelnicer precum am vândut dumisali, a me driaptă ocină şi moşie din sat din Verpca, ce este pe apa Bâcului, la ţinutul Orheiului, care moşiie înblă în trei bătrâni anume: Marco şi Lupul pitar şi al treile Şoimariul, care din bătrânul lui Marco am vândut dumisale giumătate de bătrân, ce este parte moşu-meu lui Nuor dreptu 25 lei noi şi făcându-m dumnealui plata deplin, am dat acestu zapis la mâna dumisale medelnicerului Carp ca să aibă a-ş stăpâni din tot locul cu tot venitul ce s'ar alegi pe această giumătate de bătrân, rămâind driaptă ocină şi moşie dumisali şi cuconilor dumisali, făcându-ş şi dres domneşti pe acesta zapis, să stăpânească în veci. Şi cându s'au făcut această tocmală de vânzare s'au tânplat boeri şi oameni buni care mai gios s'au şi iscălit. Şi pentru credinţa şi eu mi-am pus degitul.

let 7249, fev. 10.

eu Gligorăşcuţ, ficior (x) Sandului
Vas[i]li dascăl Popăscu
Vasile Măzărachi biv vtori vistiernic martur
Apostol (?) Donici Ştefan (x) Coreţchii
şi eu Irimiia Măriian am scris zapisul cu voia lui Grigorăşcuţă

Academia Română, doc. nr. 98—CXLV.
In 1779, Iulie 6 stolnicul Ion Carp cerea hotărnicirea unei jumătăţi din satul Vârca. Vezi L. T. Boga, *Documente basarabene*, XX, p. 94.

212.

1741, Aprilie 30.

Mărturia mai multor preoţi şi oameni bătrâni de prin satele învecinate că, de când au dat Turcii Cameniţa, moşia Trebujeni din ţinutul Orheiului a fost stăpânită de călugării dela mănăstirea Golia. (Original).

† Adecă noi carii mai gios ni-am pus şă iscăliturili şă degitili ieu erei Toader ot Furceni şă eu erei Vasile ot Maşcăuţi, ce s[ă] hotărăşte cu Mihăilaşe şă eu Andrei om bătrân din satul Peşterii Catargiului şă eu Dănilă tij om bătrân din sat din Susleni, ce să hotărăşte cu Mihăilaşe şă cu Trebujenii, ce sântu pe apa Răutului din sus de Peşter şă alţăi carii mai gios s'au pus anume scriem şă mărturisăm cu sufletili noastre de nime săliţi, nici asupriţi, ce de a noastră bună ştiinţă pentru sat pentru Trebujăni ce este într'un hotar cu Mihăilaşe ce este pe apa Răutului din sus de Peşter precum aice ne-am născut ş'am şă înbătrănit pe lângă acestu sat de mai sus zîs Trebujănii şă afar din călugării dela Golăe să stăpânească n'am apucat pe alţăi, nici din răzăşii locului acestue, nici din lăcuitori, ci-ar fi zîs c'au avut cât de puţînă parte în sat în Trebujăni ce tot pe călugări, nu de triizăci de ani ce şă de patruzăci înnainte. Aşe ştim şă mărturisîm cu sufletile noastre, care mărturie o am făcut-o denainte sărdariului Ianaiacachi [1]) cari pentru mai mari credinţa ni-am şă iscălit şă ni-am pus şă degitili.

eu irei Toader iscal let 7249, april 30
erei Vasăle iscal
eu Andrei (x) Sornar şă eu Dănil (x) ot Susleni tij ce să hotărăşte cu Mihăilaşi ot ţînutul Orheiului.

Aşîjdir şă eu Stihie (x) Until ot Maşcăuţi moşnian tij de lângă Trebujăni mărturisăscu cu sufletul meu că de când au dat Turcii Caminiţa alţăi afar din călugării dela Golăe la sat la Trebujăni n'au stăpânit cât de puţin măcar, ce tot călugării.

Aşăjdir şă eu Ioni stari tij de Maşcăuţi iarăş mărturisăscu cu sufletul meu cum că nici eu de cându au dat Turcii Caminiţa n'am apucat pe alţîi afară din călugări să stăpânească la acestu sat la Trebujăni ce tot pe călugări. Aşe ştiu şă aşe mărturisăscu cu sufletul meu.

Originalul în dosarul nr. 125, fila 277 la Direcţia Cadastrului din Chişinău.

---

[1]) După cuvântul serdarului o ştersătură după care urmează corectat cuvântul Ianaiacachi.

213.

1741, Mai 7. Chişinău.

Mărturia mai multor boeri că în fața lor au arătat oameni bătrâni că de pe vremea mai multor evenimente istorice, țin minte că numai călugării dela mănăstirea Golia au stăpânit moșia Trebujenilor. (Original).

Facem ştirea că viind Sfinţîe Sa părinte[le] Gherasîm egumenul de Golăia ca să-ş caute o moşîie ce s chiamă Trebujănii pe apa Răutului la ţînutul Orheiului, acolesându-s un Iordachi [1]) cum ar fi având şi ei o parte dintr'acel sat Trebujănii şi căutându părintile oameni bătrâni înpregiuraş ca s[ă] poat adiveri pe cini ar fi apucat a stăpâni pe ace moşiia şi aflând pi o sam di oameni i-au adus şi înnainte noastră pe Andrei om bătrân din sat din Peştere ce s[ă] hotărăşti cu Trebujănii ce au dat sam că ţîne minte dela Coneţchi şi pe un Dănilă din Susleni, ce s[ă] hotărăşti iarăş cu Trebujănii şi au dat sam că ţîne minte de când au venit înpărăţîe Moscului pe Prut, care aceşte au mărturisît înnainte noastră precum dela ceste vremi ce dau sam că au apucat de ţîn minte pe alţi moşăni di pinpregiur sau pe alţii din ţărani pe nime n'au apucat să stăpânească sau să s[ă] răspundă că ar fi având moşiia la satul Trebujăni, făr cât tot pe călugării şi oamenii Golăi i-au apucat de stăpânia tot vinitul locului Trebujănii. Aşîjdere şi un Stihie Untilă om bătrân din sat din Mačcăuţi iarăş au mărturisît înnainte noastră că de când au dat Turcii Cameniţa că ştiie, fiind trăitor tot pe acolo şi pe alţii afar din călugării Golăi n'au apucat să stăpânească pe locul Trebujănilor, care după cum au mărturisît aceşti oamini înnainte noastră am dat şi noi această mărturie la mâna Sfinţii Sali părintelui Gherasîm egumenul de Golăia ca să s ştiie.

U Chişinău leat. 7249, mai 7.

Şi iar acmu mai pe urmă viind înnainte noastră şi preutul Toadir de la Furceni iarăş au mărturisît precum decând au dat Turcii Cameniţa, fiind trăitor tot pe acole pinpregiuriul Trebujănilor pe alţii afar de călugării dela Golăia n'au apucat să ia dijmă sau cu alt chip să stăpânească moşiia Trebujănii.

Alistarh vel ban [2]) Carp biv vel med. Vasile Măzărache vist.

Documentul în colecţia mea.

[1]) Loc liber în original.

[2]) O semnătură grecească indescifrabilă.

214.

1741, Iunie 15.

Grigore Ghica Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirilor Dragomirna şi Secul asupra heleşteului cel mare, ce este în apa Răutului la târgul Orheiului potrivit vechilor danii domneşti. (Original).

† Io Grigorie Ghica Voevoda Бoжïю милостïю господарь земли молдавской.

Facem ştire tuturor cui să cade a şti pentru hăleştiul cel mare, ce iaste în apa Răutului la Târgul Orheiului, carele dinceput au fostu iezit de răpousatul Alexandru Vod şi după ce s'au ruptu acea ezitură au stătut pustiiu până la zilile lui Costantin Moghila Vodă şi atunce Constantin Vodă au socotit folosul acestor 2 mănăstiri Dragomirnii şi Săcul şi l-au dat miluire la amăndoaî mănăstirile ca să-ş facă şie hăleştiu şi mori, să fiie de hrana şi de folosul sfintilor mănăstiri, care neputându călugării să-l ezască l-au ezit mai pe urmă răpoosatul Vasilie Vod, iar după ce s'au surpat au stătut iarăş neezit până la vreme Domnii Noastre şi văzind Domniia Mea un lucru ca acela stând pustiiu şi apucându-să dumnelui Costantin Ipsilant hatmanul nostru cătră noi că-l va ezi, socotit-am Domniia Mea că mănăstirile n'au acea putere să-l mai ezască, trebuind multă cheltuială la ezitul lui şi pentru aceasta, l-am dat Domniia Mea acel hăleştiu danie cu ispisoc hat[manului] Costantin ca să-l ezască să aibă folos şi el şi mănăstirile, încă şi altă obşte acelui ţinut, dară acum văzind Domniia Mea că nici hat[manul] Costantin nu l-au ezit precum s'au apucat cătră noi şi mai vârtos văzind şi dresile mănăstirilor scriind cu blăstăm asupra celor ce s'or atinge a strămuta daniia lor, iarăş li-am dat hăleşteul la stăpânire călugărilor dela aceste 2 mănăstiri ca să-l stăpâniască precum li-au fostu lor danie dela vechii Domni şi li-am şi întărit dela Domniia Mea sfintilor mănăstiri pre acel hăleştiu de mai sus numit ca să le fiie lor driaptă danie şi miluire şi ocină şi moşie şi uric cu tot vinitul neclătit în veci şi acel ispisoc de danie ce să didesă hat[manului] Costantin oricând şi în ce vreme s'ar ivi să nu să ţiie în samă, fiindu mai veche danie mănăstirilor şi altul nimea să nu să amestice.

Io Grigorie Ghica Voevoda (P.D.)

Colecţia mea. Pecetie octogenală cu tuş roşu.

Vedem în acest act o urmare a vizitei făcute de către domn Orheiului în toamna anului 7246 (v. *Cronica lui Ioan Neculce*, ed. Al. Procopovici, II, p. 459).

215.

1741, Iulie 6. Iaşi.

Grigorie Ghica Voevod rânduește pe Postolache Donici fost al doilea logofăt și pe Carp fost mare capitan să cerceteze pricina dintre mai mulți răzeși de Ciohoreni, cari și-au pierdut scrisorile «la vremea turburării muscalilor», și Sandu Liahul care a obținut hotarnică pe moșia Ciohoreni, fără să ție samă de răzeși. (Original).

Noi Grigorie Ghica Voevod **Божїю милостїю господаръ земли молдавской.**

Scriem Domniia Mea la boiarii noștri Postolachi Donici biv vtori logofăt i Carpu biv vel căpitan, vă facem știre că aice la Domniia Mea ni-au dat jalubă acești oamini anume Miron Scurtul și Livențe și Ghiorghieșu și Ion Cernatu și alți frați și răzeși a lor dila Ciohoreni, din ținutul Orheiului, pe un Sandul Liahul și pe alți frați a lor zicând acești oameni mai sus numiți precum că ei sintu moșeni di baștină în Ciohoreni, dipe moșii și strămoșii lor ș'ar fi avutu ei și scrisori și acum la vreme tulburării muscalilor li s'ar fi prăpădit scrisorili, iar acestu Liahu cu frații lui ar fi cumpărătoriu acolo și mai în trecuți ani li-ar fi hotărîtu ace moșie răpoosatul logofăt Doniciu și ar fi ales și părțile răzeșilor și acè cumpărătură acelui Sandul Liahul cu frații lui și li-au și stâlpitu cu pietre și li-ar fi dat și mărturie la mâna lor, precum li-au hotărîtu și acum întălegându acel Liahul că li s'au prăpădit hotarnica și alte scrisori ce-au avut ei, acum la tulburări, s'au sculatu acel Liahul ș'au luatu o carte la Veličco Cuze și la Postolachi Cârstești (sic) și neavându ei scrisori să răspundă, li-ar fi stricat hotărătura lui Donici logofăt și li-au mutatu și petrili, făcând ei altă hotărătură di care să plângu ei di strâmbătate, pentru care iată că va scriem să mergeți acolo la acè moșie și s[ă] chemați față pe Veličco Cuze și pe Postolachi Crâste și s[ă] strângeți și oamini megieș din sus și din gios și s[ă] luaț sama și din vreme că acè moșie au fostu hotărîtă di logofăt Donici și măcară că di li s'au și prăpădit scrisorili, dară oameni din carii s'au tânplat la acel hotărîtu s'or afla, di or mărturisi pe unde li-au hotărîtu și pe unde viți adiveri din oamenii ce s'au întânplat la acel hotărîtu a lui Doniciu logofăt pe acolo să le îndreptați hotarăl și să le mutați și petrili la locu pe unde au fostu așezate di

logofăt Doniciu și după cum li-ț îndrepta hotărăl și iț așeza să dați și mărturie în semne ca să le dăm și dila noi întăritură.

U Iaş leat 7249, iuli 6.

(P.D.)

Vel logofătu

Procit vtori logofăt

Originalul la Academia Română, CLXXXVI, 16.

216.

1741, Iulie 10. Trebujeni.

Constandin Donici biv vel medelnicer și Vasilache [Măzărache] fost logofăt al doilea stâlpesc în moșia Trebujeni atât părțile mănăstirei Golia cât și acelea ale neamului Portărescului. (Original).

Milostivi şi luminaate Doamni, să fii Măriia Ta s[ă]n[ă]tos.

Luminată carte Mării Tali ni-au venit ș'am înțăles, întru care ne poruncești Măriia Ta noaî și Domnii Sali lui Carpu biv vel med[elnicer] să mergim la sat la Trebujeni și să facem cercătur[ă] scrisorilor mănăstirii Golăii, ce ar fi având pe acel sat; pentrucă au jăluit Mării Tali acești omeni Iordachi și cumnată-său Pavăl, nepoți de fată lui Dumitrașcu Portărescul, că au moșie în Trebujeni și o înpresoară egumenul de Golăe Gherasim; ș'aau dat sam cătră Măriia Ta că zapis ce au avut pe această moșie li-au perire la părinții lor pe răscoali, căzând și tată-său la robii. Deci vii știi, Măria Ta, că dumisali medelnicerului Carpu viindu-i altă poruncă a Mării Tali ca s[ă] maargă la comisăi la Movilău, n'au putut a fi la socotiala aceștii moșii, iar noi după poruncă Mării Tali am mărsu la sat la Trebujeni și întâi am cercat din scrisori și din omini și din hotarăli înprezurașilor: alții sunt Golăeștii și alții sânt Trebujenii ι . at că tot un sat este și întâi pâr la o vremi s'au chemat Golăeștii, apoi, cini știe din ce pricin li-au schinbat numeli Trebujenii. Și iar ne poruncești Măriia Ta să cercăm moșie Portărescului denafară di hotărătura Dabijii Vod este au în nontto, de cari vii ști Măriia Ta că altă moșie denaafar de hotărătur nu să află pâr în hotarăli megieșilor de pin prejur. Și încheindu-s aceste pricini, am luat a ceti scrisorili mănăstirii Golăii dinceput și cum am aflat danie lui Ion Vod și înpărțala satului și cumpărăturili și daniili mănăstirii, am făcut izvod iscălit și l-am dat la mâna egu-

menului şi ce au rămas niamului Portărescului moşie într'acestu sat încă s'au însămnat, dar n'aau fost pe cum au jăluit ei Mării Tali de mari înpresurătură dila călugări. Deci în urma aceştii cărţi ce ne porunceşti Măriia Ta noaî să căutăm dreptate lor şi să li dizbatem moşiie, au mai avut egumenul de Golăia o carte a Mării Tale, scriind la dumnalui Enacache sărdarul, scriindu-i Măriia Ta că s'au mai găsît în scrisorili mănăstirii şi zapisăli Portărescului celi de baştină şi porunceşti Măriia Taa dumnisali sărdarului să pui pe aceşti omeni la giurământ şi de vor giura, apoi să li să de moşie ce le va rămâne, denafar de zapisăli egumenului şi pe poronca Mării Tali, i-am trimis la dumnalui sărdarul şi giurând, să va puni o zi, că fiind acmu vreme lucrului nu s'au putut măsura, iar la zoa ce să va puni s'a măsura moşie şi ce cu dreptul, li să va da, măcar că ş[i] marturii ce aduses[e] ei, văzind că le rămâni moşie puţin, îndată s'au înprăştiet, dar şi ei au zîs că n'or giura.

Şi pentru curmare giurământului, vii ave Măriia Taa înştiinţari dela dumnalui sărdariul.

Aceasta facem ştiut Mării Taali şi fii Măriia Ta sănătos.

U Trebujeni vălet 7249, iuli 10.

Robii Mării Tali,

Constantin Donici biv vel medelnicer Vasilachi biv 2 logofăt

Originalul în colecţia mea.

In legătură cu acest document v. Aurel V. Sava, *Documente moldoveneşti privitoare la Românii de peste Nistru*, cartea de judecată din 1741, Mai 31 dela Grigore Ghica Voevod prin care se împuterniceşte neamul Portărescului să stăpânească împreună cu mănăstirea Golia, părţile ce i se cuvin în moşia Trebujeni şi prin care sunt rânduiţi Carp biv vel medelnicer şi Constandin Donici biv vel medelnicer să stâlpească moşia respectivă.

Subliniem din cuprinsul documentului o comisie care funcţiona peste Nistru, la Movilău şi din care făcea parte Carp, biv vel medelnicerul, probabil serdar de Orhei, în vremea aceea.

Am arătat mai sus (p. 21) cari sunt urmaşii lui Irimia pârcălabul. Dumitraşcu Portărescu, fiul Frăsinei cu Simion Portărescu a avut cinci copiii pe Donosie, pe Crăciun, pe Arsenia, pe Gherghina şi pe Mircea. Arsenia, căsătorită cu Guruţă a avut un băiat pe Iordache Guriţescul şi o fată căsătorită cu Pavel din Susleni. Vezi un Gligoraş sin Pavel din Susleni în L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 107.

217.

1741, Iulie 10.

Constantin Donici biv vel medelnicer şi cu Vasile Măzărachi biv vtori logofăt cercetează scrisorile mănăstirei Golăi asupra moşiei Trebujeni din ţinutul Orheiului spre a stabili care este partea mănăstirei şi care este aceia a neamului Portărescului, urmaşul lui Irimia pârcălabul. (Original).

Din porunca Domnului Nostru Măriia Sa Ioan Grigorie Ghica Voevoda viind la sat la Trebujeni, ci s'au chemat Golăeştii şi făcând cercătură scrisorilor mănăstirii Golăii pentru pricina niamului Portărescului s'au aflat părţili mănăstirii precum arată anum mai gios:

let 7249, iuli 10.

Un ispisoc a lui Ion Vod din vălet 7081 în cari scrie c'au miluit pe Ion Golăi vel logofăt şi pe Irimie biv pârcălab cu doaa sate din pustii unul pre Nistru, unde să numeşte Ocsăntie şi unul la capul Peşterilor din sus de Orheiul vechi, unde cadi drumul Orheiului vechi în vad pe din sus di Chişinău suptu stâncă pe de cie parte de Răut dispre Nistru şi cu 2 mori în Răut.

Altu ispisoc dela Pătru Vodă din vălet 7096 întru cari scrie că s'au înpărţit giupâniasa lui Golăi logofăt şi cu giupăneasa Irimii pârcălab 2 sate anume Ocsăntiea şi Golăeştii la ţinutul Orheiului şi s'au vinit în parte Golăesăi giumătate de Golăeşti parte din sus şi cu mori în Răut suptu Peşteri şi cu un loc de peremur adic din şanţu deasupra morii ce este de hrana acei mori de supt Peşteri, iar giupănesăi Irimii pârcălab s'au vinit giumătate de Golăeşti parte din gios şi cu mori în Răut.

Din parte Irimii pârcălab, ce s'au aflat eşită din ce giumătate de sat parte din gios cumpărături şi danii la mănăstire Golăii:

A trie parte au vândut Gavril egumenul dela Bistriţă sîn Irimii pârcălab parte din sus şi cu a trie parte din moar din Feredeu Gorciului aprod drept şeptesute zloţi tătărăşti şi este ispisoc dela Aron Vod asupra Gorciului pe această vânzări din vălet 7100 şi Gorciul aprod după zăci ani au vândut giupânesii Golăesăi şi este ispisoc dela Irimie Vodă din vălet 7110 asupra Golăesăi şi scrie Trăbujănii la vânzarea lui Gavriil egumenul, iar vânzarea Gorciului scrie Golăeasa când au vândut acea parte Golăeasa.

O mărturie dela boerii cei mari din vălet 7169 precum au vândut Odochie, femeie lui Vreme şi cu feciorii lor Andrei şi Ana şi Acsinie şi Antimie şi Şofra moşie ce au avut în Trebujeni dela Peşteri dintru un bătrân a patra parte parte lor şi cu vad de moar egumenului Macarie de la Golie drept 20 taleri şi zăci vaci şi pe ace mărturie a boerilor este şi ispisoc de Ştefan Vodă sin lui Vasili Vod din velet 7169.

Altu zapis dela Mirăuţ şi dela frate-său Draga din Trebujeni, ficiori popii lui Toader în cari scrie c'au dăruit toată parte tătâne-său popii lui Toader. câtă va fi, mănăstirii Golăii pe carea zapis este şi ispisoc dela Ştefan Vod sîn lui Vasîli Vodă din velet 7169.

Şi pâr aice am socotit că din ce giumătate de sat a Irimii pârcălabu 2 părţi au rămas laa mănăstirii Golăi şi rămân a trie parte a lui Dumitraşco Portărescul ce să tragi din Irimie pârcălabul.

Ce să află eşit dinn a tre parte lui Dumitraşco Portărescul pe cum arată şi zapisul lui Buhuş medelnicerul că parte Portărescului au fostu a trie parte şi de bună voe lui au dat-o lu Dumitraşco Portărescul şi este ispisoc de la Ştefan Vod sîn lui Vasili Vod asupra acestui zapis din velet 7168.

Un zapis a lui Donosii, ficior lui Dumitraşco Portărescului în care scrie că dintr'această parte a tătâne-său lui Dumitraşco a şepte parte au fost dat-o unui frate al său anumi Crăciun şi Donosîie au cunpărat dela frate-său şi el au dăruit lu Andrei pârcălab ot Orheiu şi iar într'acel zapis scrie Donosîic c'au avut cunpărătur dela vară-sa Antimiie, fata lui Costantin unchi-său, înpreun cu frate-său Crăciun o parte şi socotindu-s că ace parte a frătâne-său lui Crăciun este a patra parte şi acie au dăruit-o lui Andrii pârcălab şi aceste părţi iarăşi li-au dat Andrei pârcălabul mănăstirii Golăii.

Şi socotindu-s ace a trie parte din giumătate de sat în şepte părţi pe cum arată zapisuli lui Donosîie ficior lui Dumitraşco Portărescul, cuprindi daniie lui Donosîie, o parte şi dintr'altă parte a patra parte şi rămâni niamului Portărescului dinn a trie parte din giumătate de sat, 5 părţi şi trii şferturi şi când s'a măsura moşie să va socoti pe stânjăni cât i s'a vini şi i sa va da.

Constantin Donici biv vel medelnicer.

Vasili biv 2 logofăt

218.

1742, Mai 20.

Ioniță, ficiorul popei Constantin Albul dăruește vornicului Costache Razul moșia sa Cogălniceni, dela ținutul Orheiului. (Original).

† Adică ieu Ioniț snă popii lui Costantin snă Albului de sat de Cogălniceni făcut-am zapisul mieu la mâna dumisali vel vornic Costache precum i-am dat daniie moșie Cogălnicenii, ce iaste la ținutul Orheiului în fundul Cogâlnicului, ce să hotărești cu Trifeștii, cu vatra satului, cu iaz de moară, cu fântână de piiatră, cu pomeți în rediu, ce-au făcut livezi Macrieștii, cu tot locul din câmpu și din pădure, căci ieu pe alți moșeni în Cogălniceni nu știu, precum arată diiata dela moșu mieu Albul, feciorul lui Macrii, făr cât răzeș a patra parte ce ni s'ar afla din Zboră și Năsoeștii. Și acest zapis s'au făcut denainte acestor răzeș ca să-i fie dumisale driaptă ocină și moșie în veci și cuconilor dumisali și la făcutul acestui zapis, s'au tâmplat boeri și alți oameni buni, carii mai gios s'au iscălit. Pentru credința am și iscălit.

let 7250, mai 20.

Ioniț eu erii Ion Pavăl vel sărdar Manoli Ambroz
Ursul căpitan am scris zapisul cu zisa lui

Colecția d-lui Ion Pelivan.

Vornicul Costache despre care vorbește documentul este Costachi Razul vel vornic de țara de jos. In primăvara anului 1742, el fusese rânduit de Constantin Mavrocordat Vodă să poarte de grije « pentru tot conacul de bucate ce i-au trebuit solului moschicesc să meargă dela Țarigrad la Petriburg ». S'au pregătit pentru el trei sute de care din ținuturile Orhei și Lăpușna. (Vezi: *Cronica lui Ioan Neculce*, ediția Al. Procopovici, p. 484).

219.

1742, Iunie 29.

Constantin Nicolae Voevod poruncește lui Pavăl sărdarul, ispravnicul Orheiului și al Lăpușnei să nu judece nici el, nici nemesnicii lui, fețele bisericești. (Copie).

Io Costandin Nicolai Voevoda Божїю милостїю господаръ земли молдакскои.

Scriem Domniia Mea la credincios boieriul nostru Pavel sărdar, ispravnicul Orheiului i a Lăpușnii, sănătate.

Facem ştire că am înţăles Domniia Mea că cu dregătoriia Dumitale, ce ţ'am dat, te atingi cu călcare şi de oameni bisăriceşti, atâta dumneta cât şi nemesnicii dumitale, până şi bisericili călcaţi, cercând pricine de gloabe asupra călugărilor şi asupra preoţilor, care lucru să cuvini a giudeca cu giudicata bisăricească, cum pentru aceasta ni au adiverit şi Sfinţiia Sa părintile mitropolitul şi alţi episcopi că să calcă oamini bisăriceşti într'acestaş chip. Şi de aţi făcut aşa dela noi acea volnicie n'aţi avut, din vreme că noi la acele ce sânt în giudecata bisericească, nu vom să ni amesticăm. Şi pentru aceasta iată că tare poroncă vă dăm, întâi nimisnicii di piste tot locul să-i rădici, pi cum ţ'am şi mai poroncit şi cini ce giudecată va avea la dumneta să vie, iar pi nimesnici să nu să caute, că nimisnicii aduc pricini de misticături necuvioasă ca acestea, apoi să te fereşti de oaminii bisăriceşti cu vreo călcare să nu te atingi, făr decât toată partea mirinească să fie supt giudecata dumitale, căutând şi giudecând toate pricinili şi greşalile mirenilor, iar partea bisericească să fie giudecaţi cu giudecata bisericească, încă şi când va avea un mirian giudecată cu vreun călugăr sau preut şi va rămânea cu vro vină călugărul sau preutul, să faci ştire la episcopul şi să va pidepsi cu giudecata bisericească, iar mirianul să va pedepsi dela ispravnicul ţinutului. Şi de acum înnainte aşa să păzeşti poronca ca să nu ni mai vie jalobă.

Aceasta scriem.

Academia Română, mss. 237, fila 161. Cf. N. Iorga, *Studii şi documente*, VI, p. 443.

Data este probabilă prin referire la documentul ce-l precede care el, are dată.

Interzicerea de a se pune nemesnicii să judece era, în adevăr, mai veche. Vezi: Th. Codrescu, *Uricarul*, IV, p. 399.

220.

1743, Iulie 7.

Iordache Guriţescu, strănepotul lui Dumitraşco Portărescu, se învoeşte cu egumenul mănăstirei Golia să locuiască pe moşia Ocsintia şi să se întovărăşască pentru a face moară pe moşia Trebujeni. (Original).

† Adică eu Iordache Gurăţescul, strănepot lui Dumitraşco Portărescu, făcut-am acest adevăratu şi încredinţatu zapis al mieu

la mâna Sfinții Sale părintelui chir Gherasim dăla sfânta mănăstirea Goliia pentru rândul unii moșîi anume Ocsentiia, ce este la ținutu Orheiului pe Nistru, dăn care moșie trăgând și eu parte dupe strămoș-mieu Iordache Portărescu, socotindu că doar voiu avea șî eu parte dă moșîe într'acelu sat șî trăgându giudecată cu părintele egumen pentru acel sat, iar Sfinția Sa au scos cărți cu care s'au coprinsu tot satu Ocsentiia de vreme că giumătate dăntr'acelu satu au fostu mănăstirii dat dăla giupâniasa lui Golie lo[go]fătul, ctitorul mănăstirii șî giumătate dă sat iarăș au dat sfintii mănăstiri danie feciorn unui Lupu vornic șî s'au încheiatu tot satul întreg a mănăstirii, iar mie parte dă moșîe nu mi-au rămas într'acel satu.

Șî luându părintile, dă aici, carte domniască la dumnealui sărdaru șî la Carpu med[elniceru] ca dă nu voiu avea eu acolo moșîe să-m [s]trice casa. Șî dovedindu-s[ă] dîn scrisorile mănăstirei că n'am moșîe într'acelu sat șî vrând părintele să-mu strice casa pe porunca gospod am căzut cu rugăminte dupe Sfinția Sa să nu-m strice casa să mă las[e] să șăd șî eu m'am apucat Sfinții Sale câte doi lei pe an pentru vinitul moșîi, iar dă n'aș da, după cum am tocmitu șî m'am apucatu cu zapis mieu, să aibă Sfinția Sa a înplini dăla mine cu om gospod. Așîjderea mai având cu Sfinția Sa giudecată iarăș la acei boeri de mai sus numiți pentru satu Trăbujăni, ce sânt pe Răut, iarăș la ținut Orheiului, mi s'au ales parta mea dîntr'acelu satu pe ispisoc domnesc ce-am la mână dăla Măriia Sa Gligore Voevod dăn giumătate dă satu dăn parta dă gios a treia parte șă aceia a treia parte să înparte în șapte părți șă dăntr'acele șapte părți să vine mănăstirii o parte ș'un sfert șă cinci părți șă trei sferturi rămâne parte noastră a neamului Portărăscului care să vin funii [1]) șă fune de doaozeci dă stânjăni șă dăn vad de gios de supt Peșteră.

Iarăș, m'am tocmit cu Sfinția Sa să facem moară dănpreună, însă pe cât m'a agiunge pe părțile mele, pe atâta să dau șă eu agiutor la cheltuiala morii șă ce-ar măcina Sfinția Sa sau eu la acea moară să ne dăm uiumul dupe obiceiu în moară, să să pue să stea la mijloc șă la urmă să-l împărțimu frățește, cineș pe câtă parte are. Așăjderea șă dăn dijma cânpului

[1]) Loc liber în original.

ce-ar fi toată să să pue la mijloc, ori dă aş face eu sămănătură, ori Sfinţiia Sa, asemenea să împărţim.

Şâ pentru credinţă mi-am pus mai gios numele şă degetul.

leat 7251, iuli 7.

Iordache Gurăţescul, strănepotu Portărescului
şă au fost scris dă Ghiorghe Vrabie uricaru
şă am scos-o eu Enache logofăt dă la Goliia.

Colecţia mea.

221.

1745, Iulie 1.

Mărturie dela Enache aga, serdar de Orhei prin care arată că balta lui Nedelco, deşi face parte din locul domnesc al târgului Orheiu, nu se cuvine târgoveţilor ci lui Leondari Iordăchele, urmaş al lui Nedelcu. (Original).

Enache ag[a], vel sărdar, facem ştire că viind Leondar Iordăchelii, cu luminat carte Mării Sali lui Vod, dup[ă] jalob ce-au dat pentru balta lui Nedelco, ce este pe Răut, precum este a lui fiind el nepot lui Nedelco şi poroncind Mărie Sa Vod ca, de ar sta cineva a pune pricin pentru balta aceasta, să le luâm sama şi precum am adiveri să dăm mărturiia, cari alţă înpregiuraş nici o pricin n'au arătat, făr cât târgoveţăi de Orheiu viind înnainte me au arătat pentru balta aceasta cum că este pe locul domnesc ce cupinde hotarul târgului Orheiului, iar pentru că s'au numărat a lui Nedelco, aş'au mărturisît şi târgoveţăi de Orheiu c'au apucat şi dela părinţăi lor numindu-s tot balta lui Nedelco, care scoţând Leondari şi câteva cărţi domneşti din trecute vremi, cum şi mărturii dela târgoveţ de Orheiu care au fostu la vremile acele, întru care arat pentru balta aceasta cum este ia dreaptă ocină şi moşiie a lui Nedelco Sârbul şi în urma lui Nedelco iarăş arat într'aceli scrisori precum au stăpânit la balta lui Nedelco şi Alexa negţătoriul din Eş, fiind ginere lui Nedelco şi cu toate dovedindu-s pentru balta aceasta ce să numeşti a lui Nedelco, cum c'au fostu a lui Nedelco şi în urmă au stăpânit niamul lui cum mai sus am zîs, nice târgoveţîi de Orheiu n'au pus nici o pricin făr cât au arătat că balta aceasta este pe locul domnescu cum şi din scrisorile ce ne-au arătat

Liondar arat pentru balta aceasta cum a fostu din locul târgului. Şi precum am adiverit am dat şi dela noi această mărturie la mâna lui Leondar, să s ştie.

Ltă 7253, iuli 1.

Enachi vel sărdar

Un original şi o copie veche în colecţia mea.

A se consulta asupra lui Leondari Iordăchele, studiul nostru: *O moşi° Kogălnicenească: Coluneştii din ţinutul Lăpuşnei*, 1942, Bucureşti, pp. 10—12, extras din revista *Arhiva românească*, tomul VIII.

222.

1751, Iunie 28.

Mărturie de judecată dela Radu Racoviţă vel vornic şi dela Cosstachi Razul hatman prin care se hotărăşte că moşia Petecul a Crudeştilor nu face parte din hotarul moşiei Novacii, cum pretindea vechilul lui Ioniţă Cuza vel pitar. (Original).

Facem ştire cu această carte de giudecată că, din poronca Prea Innălţat Domnului nostru Măriia Sa Costandin Mihai Cehan Racoviţă Voevodă, au venit înnainte noastră la giudecată Tanasie biv cămăraş de izvoade, vechil din parte lui Ioniţă Cuze biv vel pitar, cerându dela Vasilie, ficiorul Crudului şi dela Pascal, ginerile Crudului şi dela alţi Crudeşti o moşie ce să numeşte Petecul ce să stăpâneaşte de aceşti Crudeşti, zicând Tanasie, vechilul Cuzii că locul ce-i zic Petecul este de hotarul satului Novacii, ce este pre Bâc, în obârşie, în ţinutul Orheiului, care Novacii sint a lui Ioniţă Cuzei pitar daţi de Sandul Sălion călugărul şi Petec între Novaci şi între Căbăeşti, ce sânt pe din sus, nu iaste, făr de cât au zis că Căbăeştii să hotărăscu pe din gios cu Novacii şi Crudeştilor nu le rămâne acel loc de Petec între Novaci şi între Căbăeşti, ce este moşie tot de hotarul Novacilor ş'au arătat şi o scrisoare veache de zălogitura Novacilor la un Grigorie Hermeziu din anii 7177, mart 12 în care s'au găsit scris că Novacii să hotărăscu pe din sus cu Căbăeştii, iară din gios cu Tuzora şi de Petec nu pomeneşte nimică. Dară înpotriva pârăi vechilului Cuzii, Crudeştii au arătat dovadă ispisocul Mării Sale Grigorie Ghica Vodă din anii 7247, mart 5 de hotărîtă giudecată din carei ni-am încredinţat precum Petecul totu Crudeştii şi părinţii şi moşii lor l-au stăpânitu;

giurându şi doi oamini David Ţărnă moşan din Căbăeşti şi Sandul Ghilţu că ştiu stăpânire Crudeştilor la acea giudecată de atunce, care giudecată a Mării Sale Grigori Vodă, cercându-se acmu cu amănuntul, s'au văzut bună şi driaptă giudecată, făcută făr de nici o greşală şi noi încă am hotărît să-şi stăpâniască Crudeştii moşie Petecul cu pace precum şi până acum, căci măcară di-au şi arătat Tănasă, vechilul Cuzii pitar acea scrisoare veche de zălojitura Novacilor la Hermeziu, dară cercând-o noi s'au găsit ras şi scris cu altă mână şi cernială unde scrie că să hotăraşte Novacii pe din sus cu Căbăeştii, care nici Tanas n'au putut zice că nu-i tocmit şi n'am ţinut în samă fiind dres cu alt condei, ce-am giudecat Crudeştii să-ş stăpâniască Petecul, moşie lor, cu bună pace şi li s'au întărit şi dila noi stăpânire lor cu această carte de giudecată, însă nici aceasta n'am lăsat-o nepomenită, ce şi pietrile hotară ce-au fostu pus Crăste Stroescul fiind rânduit hotarnec din parte dumisale Vasălache vel sărdar, acmu de curând, să să lepede, am giudecat că li-au pus făr de ispravă şi făr de nici o dovadă şi să-ş ia moşinaşii aceştie, numiţii Crudeşti, carte gospod la sărdariul, să trimită tot pe acei ce-au hotărît ca să le şi lepede tot ei. Aceasta facem ştire.

iuni 28, 7259.

Radu Racoviţa vel vornic Costachi Razu hatman

Trecută la condica moşiilor de Dumitru Stoiian diiac.

Colecţia d-lui Ioan Pelivan (Arhiva Siţinschi).

223.

1751, Iunie 28.

Constantin Mihail Cehan Racoviţa Voevod porunceşte lui Vasilache vel serdar ca să se scoată pietrele puse de hotarnicii rânduiţi la moşia Novacii a lui Ioniţă Cuza, pentrucă în urma jalobii Crudeştilor s'a stabilit că s'a înglobat pe nedrept în moşia Novaci şi moşia Petecul a acestor răzesi. (Original).

† Noi Costandin Mihail Cehan Racoviţă Voevoda **Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.**

Scriem Domniia Me la credincios boiariul nostru dumnalui Vasălache vel sărdar. Iţi facem ştire că mai în trecute zile după jaloba boiariului nostru lui Ioniţă Cuze, ce-au arătat că i se face

înpresurare dispre Crudeşti hotarului său a satului Novacii ot ţinutul Orheiului, ţ'am fostu scris dumitale să-i alegi şi să-i hotărăşti şi să dai mărturie precum vei hotărî. Care, iată, acmu văzum carte dumitale şi carte Crîstii Stroescului pre care l-ai trimis socotitor şi hotarnec acolo, scriind că s'au hotărît. Dară înpreună cu mărturie hotarnecă au venit aice şi Crudeştii: Vasilache Crudul şi Pascal zet Crudul, carei dându-ne jalobă că li s'au luat moşie lor Petecul în hotarul Novacilor, făr de nici o dovadă şi nu sânt ohihniţi cu acea alegere, Domniea Mea, după jaloba ce ni-au dat, i-am rânduit la cinstiţi şi credincioşi boiarii noştri dumnalor Radul Racoviţ vel vornic i Costache Razul hatman, care numiţi boiari căutându-le scrisorile precum a Cuzii aşè şi a Crudeştilor s'au dovedit că cu Crudeştii bine îşi stăpânescu Petecul, moşiia lor, după ispisocul ce au dela Domniia Sa Grigore Vodă din anii 7247 şi li s'au întărit lor stăpânire şi dela dumnalor boerii ce i-am rânduit de li-au luat sama, precum vii vedè giudecata dumilorsale şi-i înţălege, la care de vreme că hotărîtura ce s'au făcut au rămas în deşertu şi s'au hotărît să nu să ţiie în samă, iată că-ţ poruncim după carte de giudecata boerilor să cauţi dumneta să trimiţi iarăş pe acei ce-au hotărît, ca să-ş lepede pietrile ce-au pus şi mai mult să nu să delunge nici să ne mai vie altă jalobă şi carte aceasta dela mâna Crudeştilor să nu să ia. Aceasta scriem.

7249, iuni 28.

(L. P.)

Procit vel vornic.

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

224.

1751, Iulie 12.

Serdarul porunceşte hotarnicilor ca, potrivit poruncei domneşti să scoată pietrele de hotar ce am pus la moşia Peticul, pentrucă au greşit înglobând parte din moşia Peticul în moşia Novacii. (Original).

Dum[neata] căpitane Ştefan şi vornici Nastas şi Agachi (?) Luco şi Gligoraş Muntean şi tu vornice de Prijolteni Ioan, vă facem ştire pentru acè moşie Peticul, care l-a fostu stăpânind Crudeştii şi mai în trecute zîle viind Sandul călugăr, ficior lui Silion de s'au acolesît de acel loc pe scrisori ce-au avut el fiind rânduit Crâste Stro-

escul ca să margă [să] ia sama, după cum aţi fostu socotit voi cu toţi aţi fostu pus şi petri, luând călugărul o bucat de loc din parte Crudeştilor. Şi mergând Crudeştii cu niamul lor la Eş, de au stătut faţă la Divan, s'au îndreptat că locul ce-au fostu ţăind ei pâr acmu, au fostu cu dreptate a lor ş'au rămas pe călugăr dovedindu-s[ă] că scrisorile ce-au avut el, au fostu tocmite cu vicleşug şi poruncești Mărie Sa Vodă ca să să scoată petrile ce s'au fost pus de Stroescul, de vreme că s'au dat moşie iară la stăpânire Crudeştilor precum au fostu stăpânind ei mai nainte, pentr'aceia s'au dat să vă sculaţi înpreună cu acestu slujitor să mergeţi înpreună şi cu Crudeştii să scoateţi toate petrile acele ce i-aţi pus ca să le lepădaţi. Aceasta. Și fiți sănătoși

let 7259, iuli 12.

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

Semnătura este indescifrabilă. Se cunoaşte iniţiala un R: sau un V a căruia coadă e prelungită. Bănuim totuşi că ar putea fi semnătura lui Vasilache vel serdarul căruia i se adresează poruncă din 1751, Iunie 28, ce se execută prin acest document, la mai puţin de o lună.

225.

1753, Iunie 7.

Mărturie hotarnică a părţilor de moşie ce are Mihalache Sturzea biv vel paharnic în satul Samaşcani din ţinutul Orheiului, pe pârâul Sârcovii. (Original).

Din luminată poronca Mării Sali lui Vodă fiind orânduiţi cu luminată cartea Mării Sale ca să alegim și să hotărîm părţile de moșii a dumisali Mihălache Sturzea biv vel paharnic ce are dumnealui la sat la Sămășcani în ţinutul Orheiului, pe pârăul Sârcovii, la care moşie au fostu pus dumnealui păharnicul Mihălachi Sturzea ispravnic pe un Ghiorghie Brahă de acolo din Sămășcani ca să-i strângă dijma şi vinitul locului pe părţile dumisale ce are la acel sat, la Sămăşcani, iar un Ştefan Hagimă şi cu frate-său Pavăl și cu alte niamuri a lor au scos un zapis dela un Ionaşco Scurtul, ficiorul Draghii, nepot Bălii scriind într'acel zapis precum că au vândut acest Ionaşco Scurtul partea lui de moşie ce are la sat la Sămășcani, însă giumătate de parte din partea Bălii, adecă partea tătâne-său Dragăi. Această parte au vândut-o lui Tofan

moșu lui Ștefan Hagimă și acest Ștefan Hagimă mai înnainte n'au mai stăpânit această parte de moșie nici el, nici tată-seu, nici moșu-seu, iar acmu de cinci ani scoțind acestu zapis au început a stăpâni în partea Stăneștilor, unde are și dumnealui paharnicul Mihălache Sturzea parte di moșii cumpărături dela moșul dumisali dela Chiriiac Sturzea și încă s'au întinsu depreună și cu alți răzeși din parte Stăneștilor, de au întrat și în parte dumisale ce mai are osăbită și stâlpită de demult și au dijmuit și au cosit ș'au arat cu [plugu]rili lor, poprind pe acestu Gheorghii Brahă, ispravnicul dumnealui păharnicului, iară Ghiorghie Brahă văzând că întră fără dreptate pe locul dumisale păharnicului Sturzii, au stătut la pricină arătând și dumisali păharnicul Mihălachi Sturzii cum că-i întră acestu Ștefan Hagimă cu niamul lui în moșie dumisale și căutând dumnealui scrisorili dumisali au găsit un zapis dela acel Draga, ficiorul Bălii, tatăl lui Ionașco Scurtul vândută parte lui ș'a cumnatu-său a lui Bârlad ce-au ținut pe Anisiia soru Dragăi, nepoții lui Ionașco ș'a Negrului; acestea au vândut lui Mătii Sturzea, strămoșul dumisale păharnicului Mihălache Sturzea și poroncindu-ni Mărie Sa Voda ca să luîm sama și pentru această parte ce o trage Ștefan Hagimă cu niamul lui cu acel zapis a lui Ionașco Scurtul. Și strângând noi pe toți răzeașii de Sămășcani și pe alți înpregiurași i-am întrebat mai apucat-au să stăpânească acest Ștefan Hagimă sau niamul lui vrodată cu acel zapis a lui Ionacșo Scurtul și nu s'au aflat nime să mărturisască cum c'au stăpânit nici el, nici părinții lor, precum și el sîngur au mărturisit cum că n'au stăpânit nici el, nici tată-său, nici alte niamuri a lor. Și de iznoavă căutând noi zapisăle și scrisorili dumisale păharnicului Mihălache Sturzea s'au adiverit precum acel Draga tatăl lui Ionașco Scurtul au vândut partea mâne-sa Bălii lui Mătei Sturzii a trei parte din bătrânul lui Stan precum arată zapisul și au mai cumpărat și altă parte tot dintracest bătrân a lui Stan, care aceste părți de cumpărături ș'au și hotărît în partea dumisali cum arată hotarnica dela Costantin, pârcălabul de Orheiu ce iaste din velet 7166 și după această hotărîre au mai cumpărat Chiriiac Sturzea o parte dela un Țuțuiu tot din parte Stăneștilor a șeasea parte precum arată zapisul din velet 7181, iar acel Ioniță Scurtul ficiorul Dragăi au vândut piste triizăci di ani, iar partea tătâne-său Dragăi și s'au cunoscut că au vândut ficiorul pe urma tătâne-său și așa

s'au adiverit că acest zapis a lui Ştefan Hagimă iaste rău, căci şi în hotărîtura Sturzii, cea dela Costantin pârcălabul de Orheiu, au întrat această parte a Dragăi şi a surori-sa Anisii, ficiorii Bălii, nepoţii lui Ionaşco ş'a Negrului şi n'au avut triabă Ionaşco Scurtul, ficiorul Dragăi, să vânză că s'au cunoscut că acel Stan au avut trii ficiori adecă: pe Ionaşco şi pe Negrul şi pe Bălea, fată şi Bălea au avut pe acest Dragu, tatăl lui Ionaşcu Scurtul şi pe Anisie, carii au vândut partea mâne-sa a treia parte din partea lui Stan, iar din Negrul să trage Pântelii Stan şi cu alte niamuri a lui, iar din Ionaşco s'au tras acel Ţuţuiu, ce-au vândut partea lui lui Chiriiac Sturzii. Şi mai adaosă acestu Ştefan Hagimă de zis că acel Stan bătrânul ar hi avut şasă feciori, zicând că şi acel Ţuţuiu iaste fecior lui Stan, dar n'au putut dovedi. Şi s'au cunoscut că acel Ţuţuiu au vândut partea lui pe urmă lui Chiriiac Sturzii precum arată văletul, iar Draga au fost nepot lui Stan, iar nu fecior şi nu era cu putinţă să trăiască moşul cu nepotul şi să vânză odată. Aşijdirea şi pentru că au intrat acest Hagimă cu niamul lui de au dejmuit după locul dumisale păharnicului Mihălache Sturzii iarăş am adeverit c'au întrat. Şi pentru aceste doî pricini lunecându-să giudecata dumilorsali *boerilor giudecători* asupra lui Ghiorghie Brahă, ispravnicul dumnealui păharnicului şi dându-l rămas pe acest Ghiorghie Brahă i-au luat tot ce-au avut la casa lui şi l-au băgat la mare cheltuială şi sărăcie de care luând noi sama cu amănuntul, pe luminată poronca Mării Sale lui Vodă, am adeverit cum că zapisul lui Ştefan Hagimă nu iaste bun şi pe Ghiorghie Brahă l-au sărăcit fără dreptate. Pentru aceasta am dat această mărturie la mâna lui Gheorghie Brahă şi pentru credinţa am iscălit.

Ştefan Popăscul vornic glotnii

Vicol (?) Vartic căpitan

† Aşijderea s'au mai cunoscut acest zapis a lui Ştefan Hagimă că după ce au cumpărat ace parte de moşii dela Ionaşco Scurtul sîn Dragăi altă întăritură să arete stăpânire de la nime n'are. Asijderea nici Ionaşco Scurtul vânzătoriul nu iaste iscălit în zapis, nici cel ce l-au scris şi s'au dovedit cu multe dovezi că-i răsuflat.

Ştefan Popăscul vornic glotnii.

Arhivele Statului Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul III.

226.

1754, Noemvrie 16.

Matei Ghica Voevod confirmă anaforaua Divanului, prin care se întărește stăpânirea paharnicului Mihalache Sturzea asupra unei jumătăți din satul Sămășcani din ținutul Orheiului. (Original).

Io Matei Ghica Voevod Божїю милостїю господарь земли молдавской.

Luat-am Domniia Mea saam cu amăruntu la pricina acești giudecăți ș'am cunoscut Domniia Mea că bine au judecat dumnealor veliții boeri, de vreme că dumnealui paharnicul Sturzea are ispisocul răposatului Vasilie Vodă, cu care dovedește și întărește acea stăpânire, mai vârtos că și acea hotarnică ce au făcut pe urmă, măcar că atunci n'au fost scrisorili față, ci numai după zisili răzășilor au hotărît, pentru care Domniia Mea, dăm și întărim acea moșie, ca să fie supt stăpânirea dumisale paharnicului Sturzea, întocma după semnile și hotarăle ce arată în ispisoc răposatului Vasilie Vodă.

(P. D)

Pre Innălțate Doamne,

Din luminată poronca Mării Tale am luat sama dumisale lui Mihălache Sturzea păharnic, cu Pântelie Stan și cu Gavril Tihon, răzeși din satu din Sămășcani dela ținutul Orheiului, cerșind dumnealui păharnecul Mihălache suptu stăpânire dumisale giumătate de sat de Sămășcani, parte dispre răsărit, care au zis că este de baștină a dumisale dipre Măteiaș Sturze și deosăbit au mai cerut și din ceialaltă giumătate de sat, răzășască, cumpăraturile lui Beldiman dela răzeși, pre zapisele vânzătorilor, care sintu întărite cu ispisoace domnești. Iară răzeșii mai de sus numiți, au dat samă precum că dumnealui păharnecul Mihălache are în Sămășcani numai a patra parte din tot satul, după hotărîtura unui Costantin pârcălabul, ce-au hotărît la anii 7167 pe gura răzeșilor. Asupra căriia hotărîturi scoase dumnealui păharnicul Mihălache un ispisoc dela răpoosatul Vasilie Vodă, din anii 7148, în care adevereaște că de față la Divan, în 2 rânduri s'au pârît Măteiaș Sturza cu Burlan și cu Simion, răzeșii de Sămășcani ș'au rămas a lui Măteiaș Sturzea giumătate de sat, la

care s'au trimis și hotarneci în 2 rânduri de au stâlpit acea giumătate de sat în semne.

Intrebat-am pe dumnealui păharnecul Mihălache: Di ce la hotărîtura lui Costantin pârcălabul nu s'au arătat acel ispisoc a răpousatului Vasilie Vodă și cum de atâțe ani au priimit a stăpâni numai a patra parte de sat, după hotărîtura lui Costantin pârcălab? Dumnealui, la aceasta, au răspunsu că fiind scrisorile răsărite din pricina prăzii ce s'au tâmplat în zilele lui Vasilie Vodă, după cum mărturisește și singur Costantin pârcălabul prin scrisoare lui hotarnecă, de zice că scrisori la ace hotărîtură n'au fost, c'au perit la prada tătarilor, neavând în mână ispisocul acesta a răpoosatului Vasilie Vodă, care luminiază bine că are giumătate de sat. Adevărat priimia dumnealui de stăpânia acea a patra parte de sat, dară acum viindu-i la mâna dumisale ispisocul acesta, îș cere dreptate care o luminiază Vasilie Vodă. Deci noi am socotit că este cu cale și cu dreptate să se ția în samă ispisocul răpoosatului Vasilie Vodă, de vreme că adiverește că cu Divan, în 2 rânduri, s'au cercat pricina și după dreptate s'au dată giumătate de sat lui Mătiiaș Sturze, că *deapurure iaste de socotit și mai temeinice sânt ispisoacele și cărțile Domnilor decât mărturiile altora* și găsim a fi cu cale ca să-ș stăpânească dumnealui paharnicul Mihălache giumătate de sat de Sămășcani pre ispisocul răpoosatului Vasilie Vodă, cum și alte cumpărături ce are din parte răzeșilor pre dovada zapisilor dela vânzători și pe ispisoacele Domnilor ce întărescu stăpânire, iară mărturie lui Costantin pârcălabul este cunoscută că s'au făcut cu greșală hotărătura pe gura răzeșilor, după 19 ani în urma ispisocului gospod și n'are nici un temeiu pe cum și singur Costantin pârcălabul arată pin hotarnica lui, că scrisori n'au fostu.

Noi, Mărie Ta, așe am socotit a fi cu cale, pe cum s'au scris mai sus, iară hotărîrea cea desăvârșit rămâne la bună cunoștința Mării Tale.

noem. 16, 7263.

Plecați robii Mării Tale.
Canta logofăt VD logofăt
N. Bogdan vel vornic Vasile Roset vel spătar
Pecetea domnească octogonală cu tuș roșu.

Originalul la Arhivele Statului din București. Colecția Crupenschi. Pachetul III, neinventariate.
O copie la Academia Română, 106—CXXXVII.

227.

1756, Iunie 27.

Mărturia lui Donici medelnicerul în pricina împărţirei moştenirei între nepoţii lui Grigore Leca. (Original).

Pre înnălţat milostive şi luminat[e] Doamne, să fii Mărie sănătos.

Cu plecata scresore nostră înştiinţam pi Mărie Ta, că vinì dumnalui Lupul Donici biv vel medelnicer şi cu părinteli Anton, egumenul de la Agapiea, nepoţii lui Gregoraş Lecăi, cu luminată carte Mării Tali, întru cari ne poronceşti Mărie Ta ca să le luîm sama cu ficiorii lui Carpuz i a lui Neculai Savii, iarăş nepoţ Lecăi şi după luminată poronca Mării Tali am triimis ca să vii de faţ şi au vinit Vasile şi cu Apostoli, ficiorii lui Neculai Savii, iar Cârste, ficiorul lui Carpuz, n'au venit zicândă că au scris la cumnată-său Ion Donici să răspunzi şi să fii vechil în locul dumisale şi întrebându pe Vasili şi pe Apostol, ficiorii lui Neculai Savii ce au la Lupul Donici şi la egumenul Anton şi ei au răspunsă zîcândă că au o scrisoare dela moşul lor Grigoraşco Leca şi cetindu-să aice scrisoari, adevărat s'au aflat a Lecăi, dar ei cu nepricepere lor ceru după scrisoare moşii din parte cestoralanţi, necunoscându ce sună într'acè scrisore, dar în scrisoarea moşu-lor hotărăşti, ce li-au dat ginerilor săi lui Costandin Carpuz şi lui Neculai Savii, iar câte petici de moşii au mai rămas răspunde în scrisoare ca să înpartă aceşti doi gineri mai mici Enachie căpitanu şi cu Postolachii Donici şi întrebându şi pi dumnealui Ion Donici ce are să răspunză pentru cumnată-său Cârste, ficiorul lui Carpuz şi dum. au zis că n'ari să răspunză nimică, nici să amestici, dar Lupul Donici medelniceru şi cu egumenul Anton au răspuns şi la aceasta zîcand că să supăr totdeuna cu vorbili lor, că au luat mai bună moşii şi ţigani şi odoară şi alţi zăstri din cas; ce şi mai mici fraţ au priimit medelniceru Lupul Donici şi egumenul Anton ca să să pui toate zăstrili lor din 'ceput la mijloc cât liau luati dela moşii lor ca să să înparti de iznoavă, să nu mai rămâi vorbă între dânşii cum că au luat zăstre mai bună unul decât altul şi ei nici aşe n'au priimit şi noi încă văzând scriisorile şi la o parte şi la alta dela moşii lor şi văzând că nu să priimăsc nici să pui zăstrile ce au luat dela moşii lor ca să să înpartă de iznoavă, am socotit

să-ş stăpâniască fiişti carile după scrisori ce au dela moşii lor, iar hotărîre rămâni la luminat devanul Mării Tali şi fii Mărie Ta sănătos.

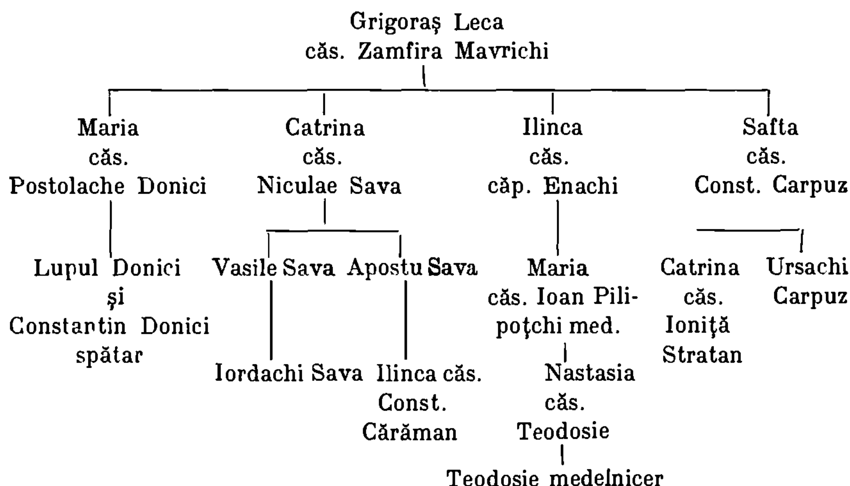
let 7264, iuni 27.

Plecat robul mării tali.
Donici (?) medelnicer

Originalul în colecţia mea.

In legătură cu acest document şi pentru lămurirea genealogiei familiei Leca transcriu următorul regest din dosarul 8715/1821 din arhiva tribunalului regional din Chişinău: *1821, fevruarie 22. O copii di pi o spiţă supt iscălitura unui Ioan Dimitriu pentru neamurile ci au eşit din Leca, ficioru lui Ursachi biv vel vornic, ci au ţinut pi fata Danciului biv pârcălab di Cetatea Albă. Şi dintru acesta au eşit Grigoraş Leca, ci au ţinut pi Zamfira, fata lui Vasîli Mavrichi, cari au avut patru fii şi dintru acei fii să vedi că din ce întâia* Maria *să trage Costandin Donici şi alţii, din ce al 2-le,* Catrina *au eşit Vasili Sava ci au făcut pi Iordachi Sava cu fraţii lui şi tot din ace Catrină au eşit Apostu Sava şi din el Ilinca ci au ţinut-o Costandin Cărăman, din al treilea* Ilinca, *ci au ţinut-o căpitanu Enachi au eşit Marica, ci au ţinut-o Ioan Pilipoţschi medelnicer şi din aceia Nastasîea, ci au ţinut-o Fiodosîi, din care să trage medelniceriu Theodosie, iară al 4-le* Safta, *ci au ţinut-o Costandin Carpuz armaşul şi din ea Catrina, ci au ţinut-o Ioniţă Strătan i Ursachi Carpuz, Cârstea Carpuz şi alti neamuri a lor.*

A se vedea nota de sub doc. din 1780, aprilie 4 şi asupra Carpuzeştilor (A. V. Sava, *Documente orheiene*, I, Mânăstirea Hărbovăţ, 1934, Chişinău, pp. 3-4. Extras din *Revista Soc. Istorico-Arheologice Bisericeşti din Chişinău*, vol. XXIV).

228.

1757, Octomvrie 29.

Scarlat Grigore Ghica Vodă rânduește pe serdarul de Orhei să cerceteze pricina ce s'a iscat între Darie Băluțel și Ioniță Brâncă, pentru stăpânirea și dijma unei jumătăți din satul Hârtop, ce să chiamă Cotelnicii din ținutul Orheiului. (Còpie).

Noi Scărlat Grigori Ghica Voevod **Божїю милостїю господарь земли молдавской.** Credincios boeriul Domnii Meli dumnealui Toma Țeacă (= Tomazichi?) vel sărdari, îț facim știre că ne-au dat jalobă Darii Băluțăl din ținutul Orheiului, zicând că ari giumătati di sat din Hârtop, ci să cheamă Cotelnicii, la ținut Orheiului di baștină, iar giumătati din acel sat esti a lui Ioniță Brâncă, partea dispre răsărit. Și esti hotărît satul pin mijloc și pân în anul trecut ș'au stăpânit fiișticarile partea lui. Dar din anul trecut încoaci, lucrându-să giumătatea ce di sat di cătră apus, ci esti partea lui Băluțăl, au arat Brâncă și un gineri a lui și un nepot a lui și alti neamuri, ci sânt moșăni în partea dispre răsărit și mergând jăluitoriul acesta ca să li e dejmă, precum și într'alți ani, acel Brâncă, cu neamurili lui [lipsă de slovă] ca să-și facă scrisoari di învoială cu acest Darii Băluță, să stăpânească cari undi a vre, în tot satul, să nu mai fii satul înpărțît. Și jăluitoriul acesta, după vorba ce-au făcut, nu le-au luat dejmă. Și mergând acmu ca să-i de scrisoari de învoială, i-au răspuns că nu să țîn di învoială și că i-a da scrisoari. Și cerându-ș dejma ci li să făcè să de, nici dejma nu i-au dat. Pentru cari iată că-ți scrim dumitali, să chemi pi acel Brâncă cu neamurili lui și să le luați sama și după cum a fi cu dreptati, să giudeci și să-i așăzi ca să nu ni mai jăluiască, hotărînd prin carti di giudecată.

let 7266, oct. 29 zile.

(L. P.)

iscălit vel logofăt.

Copia la dosarul nr. 2104/1823 din arhiva veche a Tribunalului Lăpușna, unde se află și copia zapisului de mărturie din 1757, Noemvrie 23 publicată mai jos.

In Cotelnici, după cum rezultă dintr'o carte de judecată din 1700 dela Antioh Constantin Vodă a avut cumpărături marele logofăt Nicolae Donici. Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XI, p. 56.

229.

1757, Noemvrie 23.

Darie Băluţăl din Hârtop din ţinutul Orheiului, fiindcă i-au fost arse hârtiile de un turc, dă mărturie fiilor şi fiicelor sale că i se cuvine să aibă în stăpânirea sa părţi din moşiile Cotelnicii, Ohrincea, Boşcana, Chetrosul, Verpca, Păuleşti, Ciocana, Cârsteşti, Căzăneşti, Găleşti, Focşeşti şi Oniţcani. (Còpie).

Adică eu Darii Băluţăl, ficior lui Ştefan Băluţăl din Hârtop dela ţînut Orheiu, făcut-am adivărată scrisoarea mea la mâna ficiorilor mei lui Toader şi Vasîli şi Postolachi şi Neculai şi fiicilor meli Măriuţa şi Ştefana şi Mariea i Catrina, precum să să ştii că având eu moşîi di baştină la satul Cotelnicii, partea dispre apus, ci mergi până în apa Ivăncii, pi cari parti esti şi o moară, cari o stăpâneşti Vasîli, ficiorul lui Căpotici în tăriia lui, niavând nici o treabă, fiindcă esti pi hotarul Cotelnicilor şi di-mi va da mâna mă voi giudeca cu dânsul. Aşîjdirea şi giumătati di sat din Ohrincea di baştină ci esti în giumătati cu Zugrăvoaia şi din gios să hotărăşti cu Oniţcanii şi un bătrân din giumătati di sat di Boşcana, cu vad di moară în Ichel, înpreună cu Ioniţă Brâncă şi în Chetrosul iarăş un bătrân cu vad di moară, undi ari şi Lupul, ficiorul lui Postolachi Donici. Aşîjdirea şi în sat în Verpca iarăş un bătrân di baştină şi în Păuleşti pi apa Bâcului, cu vad di moară şi în Ciocana ci mergi pân în apa Bâcu, cu vad di moară în Bâc, cari vad esti vândut dintr'însul partea Mogâldioai lui Măzărachi medelniceriu, ci o stăpâneşti Costandin Răşcanul biv vel stolnic, fii lui Toader Răşcanu pitar şi în Crâsteşti la Lăpuşna şi în Căzăneşti şi în Găleşti, tot pi apa Bâcului pi ţînut Orheiului şi în Focşăşti, dinpreună cu alţi răzăşi. Pentru acestea toate di mai sus arătate, am avut zapisă şi alti dresă şi întâmplându-să di mi-au aprins un turcu casa, mi-au arsu toati scrisorili di acesti moşîi şi din altili ci am mai avut. Şi nirămâindu-mi nici un fel di scrisori ca să poată stăpâni mai sus numiţii ficiorii mei, le-am dat această scrisoare di mărturii a me după cum am ştiut cu sufletul meu, că am stăpânit şi am apucat stăpânind şi părinţîi mei, ca să stăpânească şi ei în toate moşîile ci am. Osăbit că încă mai am o parti di moşii la Oniţcani, partea Ilenii, pi cari au fost şi zapis şi l-au apucat dumnealui hatmanul Ioniţă Sturza şi n'am putut

să-l mai scot, ci eu, după cum am știut, cu sufletul meu mărturisăsc. Și pentru mai mare credința, m'am iscălit mai gios și am pus degitul.

let 7266, noemvr. 23 zili.

Iscălit: Dari Băluțăl.

Diac di vistierie
Sava Burghelea esti scris cu zisa lui Darii.

Copia încredințată în 1822, Mai 18 de cinovnicul Grajdanov și de ocolașul Arsănovici se află în dosarul nr. 2104/1823 din arhiva veche a Tribunalului Lăpușna. Originalul se afla la acea dată asupra lui Ioan Băluțăl mazil și asupra fiului său guberschii răghistrator Gheorghii sîn Ioan Băluțăl. Ion Băluțăl locuia în satul Cruhlicul și era fiul lui Toader Băluțăl.

230.

1758, Mai 30.

Scarlat Grigore Ghica Voevod împuternicește pe Ion Donici pitar, să stăpânească și să dijmuiască moșiile sale Pașcanii și Calicenii din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Scarlat Grigori Ghica Voevoda, **Божїю млостїю господарь земли молдавской.**

Dat-am cartea Domnii Meli boeriului nostru Ion Donici pitar, să fie volnic cu carte Domnii Mele a stăpâni și a dejmui a sa driaptă ocină și moșii pe hotară vechi anume Pășcanii și Calicenii dela ținut Orheiului și după scrisori ce zisă că are, să aibă a lua de a zece din țarin cu pâini, din fâneță și din grădini cu legumi și din prisăci cu stupi, însă din cinzăci unul, iar fiind mai puțin să ia câte o para de stup și din tot locul cu tot venitul moșii, după obiceiu, iar având cineva mai mult a răspunde, să vie la divan. Intr'alt chip să nu fie.

Aceasta poroncim.

Let 7266, mai 30.

(P. D.)
Vel logofăt

Originalul în colecția d-lui Andrei Lazu; o copie în colecția mea.

231.

1758, Iulie 28.

Păun biv vel stolnic, serdar de Orhei, judecă pricina dintre Gheorghe Brahă și Vârlan, feciorul Munteniții, pentru un pârîu de pe moșia lui Gheorghe Brahà, pe care l-a ezit el, apoi a făcut râmnic și a pus și pește. (Original).

Venit-au de față înnainte mea Gheorghe Brahă și cu Vârlan sin Ilenii Munteniții de le-am luat sama pentru un pârîu ce l-au ezit Gheorghe Brahă, fiind pe moșiia lui și au făcut râmnic și au pus și pește. Vârlan văzând că Brahă ș'au făcut hrană de pește, să îndesa ca să între și el la acel râmnec, zicând că iaste răzaș la acea moșie înpreună cu Brahă, care pentru aceasta nu l-au suferit Gheorghe Brahă să să amestice la iaz, fiindcă n'avea nici o treabă. Dar Vârlan s'au sculat în tăriia lui și au stricat iazul de au făcut pagubă lui Gheorghe Brahă ca cinsprăce lei, pentru peștile ce iara în iaz. Și s'au dus Gheorghe Brahă la Iași și au dat jalobă la Măriia Sa Vod și i s'au făcut carte la dumnealui sărdar Toma, ca să le ia sama și dumnealui neavând vreme să-i judece și să curme această pricină, au rămas până ce-am venit eu. Și de al doilea au mersu Gheorghe Brahă la Iași de au mai adus și altă luminată carte domnească la mine ca să le izbrănescu această pricină. Și fiind de față amândoao părțile, am zis lui Vârlan că de ar fi avut el parte de iaz, nu să cădea să-l fi stricat până s'ar fi judecat și după drese și scrisorile lui ar fi luat și el partea de i s'ar fi căzut să ia, care acest iaz fiind făcut de tatal lui Gheorghe Brahă și de dânsul rău și făr de cale s'au amestecat Vârlan și așa s'au cunoscut cu dovadă că Vârlan iaste greșit la aceasta, că nici pe moșiia aceia n'au scos niscareva luminări, că ar fi având și el parte, dar cu cât mai vârtos să amesteca și la iaz. Și am stătut eu mijlocitor între dânșii de i-am învoit și am făcut de au priimit și o parte și alta ca să înpartă paguba pe jumătate, adică din 15 lei după peștile din iaz ce s'au păgubit Gheorghe Brahă, să-i dea Vârlan șapte lei și jumătate, iar de 7 lei și jumătate va fi Gheorghi păgubași și pentru 20 lei ce s'au dovedit cu marturi că au cheltuit Brahă, umblând pe la Iași în doao rânduri dupe această pricină, iarăși să-i dea Vârlan zece lei pe jumătate care să fac șaptesprăce lei și jumătate. Și așa

priimind amândoao părţile, au rămas pace între dânşii de acmu înnainte şi Vârlan are numai iazul să iazească la loc pe cum au fost.

Drept aceia am dat şi eu această carte la mâna lui Gheorghe Brahă, pe cum asămine carte ca aceasta am dat şi lui Vârlan, că de să va pierde a unuia şi s'ar mai căuta această pricină şi la altă judecată, să să vază cartea celuilalt, că faţă fiind amândoao părţile, li s'au curmat pricina lor înnaintea mea şi să va cunoaşte care iaste partea cea neastâmpărată.

Aceasta adeverescu.

iulie 28, dni 1758.

Păunu biv vel stolnic, serdar.

Arhivele Statului Bucureşti. Colecţia Crupenschi. Pachetul III.

232.

1758, August 1. Iaşi.

Scarlat Grigore Ghica Voevod dă danie lui Constantin Răşcanul biv vel stolnic, în locul unei case din Iaşi, ce a fost cuprinsă în ograda caselor de Beilic, o bucată de loc domnesc a târgului Orheiului. (Original).

† Io Scarlat Grigori Ghica Voevoda, **Божїю милостїю господарь земли молдавскои.**

Facem ştire cu acestu hrisov a Domnii Mele tuturor cui să cade a şti, pentru o casă cu loc cu tot ce-au avut aice în Eş, credincios boeriul nostru dumnealui Costantin Răşcanul biv vel stolnic, care casă cu loc fiind driaptă al dumisale o am luat-o Domnie Me di s'au cuprinsu în locul ogrăzîi casălor de Beilic, ce s'au făcut aice în Eş. Dară, nepriimind Domniia Me ca să rămîia păgubaş de moşiea sa, iată, m'am milostivit Domnie Me asupra dumisale şi i-am datu-i danie o bucată de loc domnescu a târgului Orheiului, cât au rămas nedat de alţi luminaţi Domni, cari loc s'au datu în locul casălor dumisale, la care loc am trimis Domnie Me di s'au şi hotărît cu pietri de cătră alte hotară pre slugile noastri Neculai Botezatul i Stamatie, pârcălabii de Orheiu, di la cari ni-au adusu mărturie hotarnic[ă] cu iscăliturili lor şi cu iscăliturile lui Grigoraş Hodoroge i Sămion Boţneţu i Iftodii Cojuşnian i Alixandru Strătan i Toader Ţira i Nanîi Strătan, întru care mărturii scriu numiţîi hotarnici că după poronca Domnii Mele ce li-am scris, au mersu di au ales tot locul cât au rămas

domnescu din olatul târgului Orheiul, dispre alte hotară, cari l-au măsurat cu funiea di șesăzăci de stânjăni, cu stânjăn de om de mijloc și măsura dintâi s'au început din hotarul dumisale Vasîle Rusăt vel vornic, până în hotarul dumisale Filip Catargiu vel spatar și s'au aflat curmezîșul treizăci și doî de funii, adică până în matca Sârbenicăi. Așijdere măsurând și lungul hotarului din hotarul dumisale vel spatar, până în hotarul Chipircenilor, unde să chiamă la curmătură și s'au aflat șeptizăcișicinci de funii lungul, iară parte dispre apus, măsurându-să câmpul în curmezîș, s'au găsît cinci funii. Așijdire și lungul la câmpu măsurându-l din hotarul dumisale vornic Vasîle Rusăt și până în hotarul Isacovii, s'au aflat cincizăci și doî de funii. Atâta s'au aflat tot locul domnescu, cari au mai rămas ne dat altor boeri sau mănăstiri di alți luminați Domni și s'au dat în stăpânire dumnealui stolnicului în locul locului dumisale și a casălor ce i s'au luat domnescu.

Dreptu aceasta dar și Domnie Me, după alegire și hotărîre ce-au făcut acești numiți mai sus, Domnie Me însăș, am dat și am întărit credincios boeriului nostru, dumnealui Costandin Rășcanu biv vel stolnic, în toate sămnile ce sânt arătate mai sus, ca să-i fie driaptă danie și miluire neclătită, stătătoare în veci. Și spre aceasta esti credința însu-mi Domnii Mele, Io Scarlat Grigorii Ghica Voevoda și credința a pre iubiți fii Domnii Mele Alixandru Voevod, Mihai Voevod și Niculai Voevod și Grigorii Voevod și Ghiorghie Voevod și Ștefan Voevod și credința a cinstiți și credincioș boerii Domnii Mele cei mari Ion Bogdan vel logofăt, Lupul Balș vel vornic de țara de gios, Vasîle Rusăt vel vornic de țara de sus, Vasîle Razul, hatman i pârcălabu Sucevii, Alexandru vel postelnic, Ion Pălade vel vistiernic, Filip Catargiu vel spatar, Costantin Sturză vel banu, Neculai Rusăt vel pah[arnic], Ianachi vel caminar, Vasîle Costachi vel stolnic, Costachi Muruz vel comis și credința tuturor boerilor a mari și mici.

Și s'au scris hrisov acesta în Eș, la scaunul gospod di Ion Ghind la văleat 7266, avgust 1.

(P. G.)

Io Scarlat Ghica Voevod.

Ion Bogdan vel logofăt proč.
Manolachi Bogdan 3 logofăt proč.

Colecția mea.

233.

1759, Iunie 1.

Gheorghe Scobiciu, Ioan Păucă, Iuraşcu şi alţii vând lui Vasile Costachi biv vel stolnic partea lor din moşia Rădeni, bătrânul Păcurar, cu care cumpărătură proprietarul dobândeşte ultima parte răzăşească din moşie. (Original).

Adică eu Ghiorghiţă Scobiciu şi eu Ioniţ Păucă şi eu Iuraşcu şi eu Ghiorghii, nepotul lui Iuraşcu şi eu Ion Muntian şi eu Ştefan Cărligu şi eu Sandul Guţul şi eu Ştefan Bâtcă şi eu Vasîle Cârligu şi eu Ioniţă Crăciun zit Păucă înpreună cu toţî fraţăi şi ficiorii noştrii toţă nipoţi şi strănipoţă lui Păcurariu di Redeni scriiem şi mărturisîm cu acestu adevărat zapis al nostru de nimi săliţă nici asupriţ ci de a noastră bun învoială, ci au fostu între toţă, amu vândutu a noastră driapt ocin şi moşii ce avem în Redeni pe apa Ichiului în ţănutul Orheiului din bătrânul lui Păcurariu patru părţă ce mai rămăses nevânduti, aceasta am vândutu dumisale giupânului Vasîle Costachi biv vel stolnic drept doaîzăci şi cinci de lei şi ni au făcut dum. plat deplin în mânule noastri. Drept acie să-i fiie dum. şi cuconlor dum. driapt ocin şi moşii cu tot vinitul cât va fi pre acel loc, fiindcă acmu s'au închiet tot satul Rădenii vândut cu cile mai denaint vânzări şi la această tocmală s'au întâmplat mulţă boeri şi oamini buni carii mai gios s'au iscălit şi noi pentru mai buna credinţă am iscălit şi am pus şi degitile noastri.

let 7267, iuni 1.

eu Ghiorghiţ (x) Scobiciu vânzător
eu Ioniţ (x) Păucă
eu Iuraş (x) cu
eu Ghiorghiţ (x) nepot lui Iuraşcu
eu Ion (x) Munt[eanu]
eu Ştefan (x) Cârlig
eu Sandul (x) Guţul
eu Ştefan (x) Bâtcă
eu Vasîle (x) Cârlig
eu Ioniţ (x) Crăciun zet Păucă
Ştefan biv vel logofăt
Iordachi Balş vel vornic.
..... Roset vel vornic.

Cantacozino vel spat mart.
Vasilie Razul hat[man]
Iordachi Co ....
.... biv vel pah.
Toader (?) C.... vt. logft.
şi eu Antohi Luţ diiac za Divan am scris zapisul în Divanul Domnescu cu zisa acestor răzeş.

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

234.

1760, Noemvrie 30.

Carte de judecată dela Ion Bogdan marele logofăt prin care, dându-se rămas părintele Neofit, egumenul mănăstirei Trei Sfetitele din Iaşi, se întăreşte stăpânirea lui Constantin Răşcanul biv vel stolnic pe moşiile Vaticiul, Pacicina şi Blajia din hotarul târgului Orheiului. (Original).

Facem ştire că din luminată porunca Prea Innălţat Domnului nostru Măriea Sa Ioan Theodor Voevoda am luat sama între dumnealui Costandin Răşcanul biv vel stolnic cu părintele Neofit egum dela sfânta mănăstire Trei Sfetitele de aicea din Iaşi pentru o bucată de loc din hotariul târgului Orheiului şi pricina într'acest chip iaste: dumnealui biv vel stolnic ne-au arătat că acea bucată de loc îi iaste danie dela Măriea Sa Scarlat Vod[ă] şi după ispisocul gospodă, ce are la mâna dumisale va să stăpânească. Părintele Neofit, egumenul, încă ne-au arătat un ispisoc dela răpousatul Mihai Racoviţă Voevoda din let 7231, iulie în 25 dni în care ispisoc arată tot pentru acea bucată de loc că iaste danie sfintei mănăstiri de mai sus numită dela un Vasile Pantazi, ficiorul Cazacului, nepot de fată Milii şi frati-său Sorie cu zapis încredinţat şi cu iscăliturí a mulţi boeri mari şi Calistru episcopul de Rădăuţi, scriindu şi mărturisind într'acest zapis precum ei de bună voia lor au dat danie sfintei mănăstiri Trei Sfetitele a lor dreaptă ocină şi moşie ce să numeşte Vatîciul şi Pacična şi Blajiea precum arată şi semnile hotariului la suretul uricului răpoosatului Moisei Movila Vod, care moşie iaste din hotariul târgului Orheiului de danie strămoşilor lor lui Burlan pitar, ginerile Milii şi ficiorului său Vlasie din Lucaceuca, arătând că acest mai sus numit Vasile Pantazi, această

moşie au dat-o danie la mânule lui Ezechiil, ce-au fost egum. la acea vreme şi acum acea bucată de loc să înpresoară de dumnealui biv vel stolnic, însă părintele Neofit egum. dela Trei Sfetitele zapisul lui Vasile Pantazi, or ispisocul cel vechiu a lui Moisei Movila Vod[ă] n'au arătat, fără numai un ispisocu de întăritură a răpousatului Mihai-Vod[ă], dar dumnealui biv vel stolnic asemenea ne-au arătat altu ispisoc iarăş dela răpousatul Mihai Racoviţa Voevod din let 7232, iuli, 28 dni, adecă cu un an mai pe urma ispisocului celuilalt în care scrie că s'ar fi dovedit cu multe dovăzi a boeri şi oameni bătrâni, carii au luat cu sufletele lor că n'au apucat nici dela moşii lor, nici dela părinţii lor pe acest Vasile Pantazi, nici pe neamul lui stăpânindu aceste bucăţi de loc de moşie, nici pe moşii strămoşii săi şi încă s'au mai dovedit tot dintr'acel ispisoc precum dintr'acel Burlan zet Milii n'au rămas nime căruia Burlan i s'au fost dat danie această moşie dela Moisei Movila Vod[ă].

Aşijderea s'au mai dovedit tot dintr'acel ispisoc precum tot acel Vasile Pantazi au fost dat danie tot această moşie şi Sfinţii Sale părintelui Ghedeon mitropolitul, la care moşie trimeţând Sfinţie Sa de au dijmuit şi viind târgoveţii de Orheiu de au jăluit la răpousatul Nicolai Vod[ă] li s'au făcut carte de s'au luat dijma înnapoi şi l-au dat rămas răpousatul Mihai Vod[ă] cu acel ispisoc pe Vasile Pantazi ca să nu mai aibă nici o treabă. Şi de vreme că s'au dovedit într'acest chip, s'au cunoscut că acel Vasile Pantazi au fost dat rău acea danie la Sfânta mănăstire, neavând nici o treabă şi pe egumenul de Trei Sfetitele s'au dat rămas că să nu mai aibă nicio treabă a să mai amesteca la acea moşie, iar dumnealui biv vel stolnic să aibă a-şi stăpâni moşiea cu pace, după ispisocul ce are dela Măriea Sa Scarlat Vod[ă], care luându-să şi ispisocul răpousatului Mihai Vod[ă] cel dintâiu, făcut cu greşală de întăritură ce era la mâna egum. Neofit, s'au dat la mâna dumnealui biv vel stolnic, să nu mai aibă supărare despre părinţii călugări dela sfânta mânăstire, căruia i-am întărit şi cu mărturiea noastră la mâna dumisale.

Aceasta facem ştire.

Noem. 30 dn. leat 7261.

Ioan Bogdan vel logofăt.

Colecţia mea.

235.

1761, Mai 21.

Mărturia hotarnică făcută de Ioniță Meleghie vornic de poartă moșiei târgului Orheiului a boerului Constantin Rășcanul biv vel stolnic. (Original).

Din luminată porunca Pre Innalțatului Domnului nostru Ioan Theodor Voevod, fiind orânduiți noi cari mai gios sintem iscăliți ca să hotărîm și să stâlpim înpregiur cu pietri tot locul domnescu a târgului Orheiului, care locu cu hrisovul Mării Sali lui Scărlat Ghica Vodă s'au dat danii dumisali lui Costandin Rășcanul biv vel stolnic, deci după luminată poronca Mării Sali lui Vodă eu Ioniță Meleghe vornic di poartă, viind în târgul Orheiului și strângând la un locu și pe oamenii ce sint orânduiți în carte gospod hotarnici și pe preuții din târgul Orheiului și pe alți oameni buni și bătrâni tot dintr'acestu târgu și pe alți înpregiurași anumi preutul Toader ot târgul Orheiului i preutul Tănas ot tam i Vasile Cocul ot tam i Toader sin lui ot tam i Alixandru Strătan ot tam i Ioniță vameș ot tam i Toader Țira ot tam i Iftodi vornic ot Slobăzie i Toader Stăvilă ot Săliște mazil i Samoilă vornic ot tam, cari mai gios s'au și iscălit cu toții, deci cu aceștie mai de sus numiți înpreună mergând pe unde au arătat cu sufletile lor că știu că esti hotarul târgului Orheiului, care s'au hotărît la vreme Mării Sali răposatului Mihai Racoviță Voevod și pe acestora mărturii și sămni s'au pus petre hotară și s'au stâlpit și s'au hotărît acestu loc a târgului, moșie dumisali lui Costandin Rășcanul biv vel stolnic, a cărie moșii hotar să începi din malul Răutului din Mâglă || alăture cu Piiatra moșiia dumisali lui Filip Catargiul vel vistu. și piste niște vâlceli drept pi la o fântâniță și dela fântâniță [1]) drept pi vâlcică la dial coasta și treci piste drumul Dubăsarilui în sus și s'au pus piiatră hotar, fiind de față și toți răzășii a moșiilor di pen pregiur, ci să hotărăscu cu această moșie, între drumul Dubăsariului și între drumul Suslenilor și mergând tot costa în sus s'au mai pus o piiatră hotar drept din dial di Ezunii [2]) și mergând tot în sus suindu-să pe muche în zare dialului s'au pus piiatră hotar fund în dialul

---

[1]) *și dela fântâniță,* lipsește în hrisovul din 7269, Iunie 1.

[2]) Ibidem: *Zăunii.*

Sărbinicăi dispre Bolohan și tai la vale piste Sârbiniha spre răsărit în curmeziși și în malul Sărbenihăi în capul moșii dumisali lui Filip vel vist. Catargiu în scursură s'au găsit piatră hotar vechiu și din hotarul acesta drept în dial tot înspre răsărit s'au găsit tot pe această vali în dial, iar o piiatră hotar în capul moșii dumisali Filip Catargiului vel vist. și de acolo suindu-să în dial pistea Zăpodie, ci-i în vârvul dialului într'o movilă mari, iarăși s'au găsit o piiatră hotar vechiu și dintr'ace movilă hotarul tot spre răsărit mergi la vale Porosecicăi [1]) pân ci să înpreună cu hotarul Drăghiniciului în vali în drum și acolo s'au pus piiatră hotar fund, adică de undi să înfundiază dispre Drăghinici și de acole purcedi în sus tot drumul pe vale Drăghiniciului și agiunge la drumul Șărcanilor unde să chiamă în gura văii Scaiului și acolo lângă răspinteni în matca Scaiului s'au pus piatră hotar din sus de drum și de acole apucă matca Scaiului în sus și mergând dila drumul Șărcanilor în sus pe matca Scaiului nu diparte într'un piscușor s'au aflat o piiatră hotar vechiu și iarăș de acolo în sus mergând tot pe matca Scaiului esă din matca Scaiului și apucă matca Sălcii în sus și acolo s'au pus o piiatră hotar în gura văii Sălcii și mergând tot pe matca Sălcii în sus un rând de pământuri, unde să înpreună cu moșie Chipercenilor și a Ciuhorenilor și acolo iarăși s'au pus piiatră hotar, cari piiatră caută drept la curmătură chezîși piste niște preloagi [2]) și viind la curmătură tij s'au mai pus piiatră hotar, car hotar caută asupra văi Ivanosului spre apus și viind la un ezurcan în matca Ivanosului, la capul ezurcanului dispre apus din vali de drumul Ivanosului iarăș s'au pus o piatră hotar, care hotar caută spre apus drept la dial piste un crac a Ivanosului pin capul moșii mănăstirii Sfintii Savii și de acolo la dial la niște bătaguri drept în vârful dialului tij s'au pus piatră hotar și de acolo drept la vali pen fundul Hârtopului asupra Cogâlnecului și tot pe vâlce la un piscu la niște arii vechi s'au pus doaî pietri hotar, una hotărâști moșie aceasta dispre moșie Sfintii Savii și alta, ce disparti moșie dumisali hatmanului Rusăt dispre moșie dumisali stolnic Costandin Rășcanu și dila această piiatră am purces în gios nu diparti, tot alăture cu moșie dumisale Vasile Rusăt și cu a dumisali

---

1) Ibidem; « Porosăucăi ».
2) Ibidem; pârlogi

stol. Costandin Răşcanu aproape di o vâlcè şi iarăşi s'au pus piatră hotar şi dila această piiatră tot în gios lângă un drumuşor ce vini dila Balta lui Nedelco iară s'au pus piatră hotar şi de acolo în gios în lungul unor pământuri treci piste un drumuşor pe din sus de movili, în prăvalul Ivanosului în dreptul iazului Dângăi, în costişi dispre apus iarşi s'au pus piiatră hotar şi de acole piste Ivanos la dal pi costişi şi drept pe din gios de o moviliţă, ca di o crestială de săgeată, cari moviliţă esti în zare dialului Baghii şi tai costişa în dreptul movilii în costişa Baghii adânci dispre apus tij s'au pus piiatră hotar.

Deci tot acesti di mai sus numiti pietri cari dispartu moşie dumisali hatmanului Vasile Rusăt di moşie dumisali Costandin Răşcanul biv vel stolnic, făcând o funii de doaîzăşicinci stânjăni domneşti şi stânjănul tij de opt palme domneşti şi începând a măsura de unde băte apa iazului celui vechiu adică din şliahul cel mare a Hotinului, unde s'au plinit câte o mii de stânjeni domneşti, s'au pus acesti pietri hotar de mai sus numite. Aşijdere şi piste iaz în ceiaparte dispre apus să începi capul hotarului aceştii moşii a dumisali stol. Costandin Răşcanul din drumul cel mari din gura pârîului Rublincii ci să hotărăşti cu Isacova şi acolo s'au pus piiatră hotar şi mergi Rublinca înspre apus şi viind într'un piscuşor în fundul Rublincii, s'au mai pus o piiatră hotar şi dela acestu hotar drept în podişi esti o moviliţă hotar, cari şi această movilă să hotărăşti cu Isacova şi de acolo podişul la vali din dial de ulmii înnalţi alăture cu drumul Isacovii cari drum să pogoară drept la podul lui Stăvilă, acolo s'au pus iarăşi o piatră hotar şi de acolo mergând pe costişa Vaticiului în sus pin dumbravă s'au găsit o piatră hotar vechiu şi de acolo tot costişa pi Vatici în sus esti o movilă şi într'ace movilă iar s'au pus piiatră hotar şi dila acea movilă tot în sus pi Vatîşi costişa mergând spre apus pân în gura văii Ciurovii unde dă în Vatîci în dreptul unui iaz acolo tij s'au mai pus o piatră hotar şi de acolo drept pe drum în sus pin spărturi pân la iazul Păşcăniţii şi acolo s'au pus doaî pietri hotar: o piatră esti hotarul aceştii moşii, altă piatră mai în ceia parte piste Vatîciu, cari piatră s'au pus în gura Hulbuciocului celiu săc şi acolo s'au pus piatră hotar. Di colo tai spre amiazizi tot pe Hulbuciocul săc şi cuprinde hotarul aceştii moşii până în zare dialului în codru în prăvalul apilor, unde esti un lacu şi un stâlpu di piatră

hotar și dintr'acestu stâlpu de piatră mergi tot zare dialului pin codru pân la un carpăn scris cu slovi cari să răspundi Copaciul lui Tulburi, cari și acestu copaci toț bătrânii au mărturisit că esti hotar aceștii moșii și tot zare dialului mergi pin codru în gios spre răsărit pân ci esi în poiana Săliștii, margine poenii pi din vali dispre apus și mergi pin gura Trestinețului și tai costa pin dumbravă spre răsărit unde să chiamă gura drumului Pașii și acolo esti piatră hotar vechi din sus de drum, apucă tot șliahul pen fundul Dereneucii și acolo esti o fântâniță, ci să răspunde Fântâna Utului [1]) din vali de drum dispre răsărit și de acole tai la fundul Studinețului și din fundul Studinețului tai tot spre răsărit pân în șliahul Benderiului și treci piste șliah totu spre răsărit și treci piste Petruca pe suptu poalile codrului până ci să înpreună cu hotarulu moșii Piatra a dumisali Filip Catargiul vel visternicu și de acole tai drept la Răutu, la gura Lupoaicii, din ceia parte di Răut și de acole apucă zare dialului pintre Lupoaica și pintre Baghie pân drept Baghie adâncă unde să înpreună cu moșie dumisale Vasile Rusăt hatman, unde s'au pus și piiatră hotar în costa Baghii dispre Orheiu din vale di o movilă. || [2])

Drept aceasta noi cu toții după cum am știut cu sufletile noastri cu mari dreptati am rătat toate sămnile și hotarăle aceștii moșii și așè s'au închietu această moșie cu acesti sămni de mai sus numiti și pentru mai mari credința ni-am și iscălit și am pus și degitile în mărturie și hotarnica aceasta.

let 7269, Mai 21.

eu Ierei Theodor ot Orheiu m'am tâmplat la hotărît
eu preutul Tănasii ot tam martur
eu Vasili Cocul ot Orheiu martur
eu Alecsandru Strătan martur
eu Toader Țira martur
eu Toader Stăvilă mazil ot Seliște martur
eu Gheorghii sin Popii ot Piatră mart.
eu Gheorghii Drăghinici răzăș și martur
Ion Meleghi vornic de poartă

---

[1]) Ibidem: « Uitului ».
[2]) Până aci textul este reprodus exact de hrisovul din 7269, Iunie 1.

eu Toader sin Cocul martur
eu Ioniță vamiș ot tam martur
eu Iftodi vornic ot Slobozii martur
eu Ion Samoilă vornic ot Siliști martur
eu Ioniță Corcăș ot Piatră
eu Antohi Porcul martur
eu Lupul sin Vasili Lazor ot Lucaceuca martur

Colecția mea.

236.

1761, Mai 31.

Ioan Toader Voevod rânduește pe Simion Arămăscul vornic de poartă și pe alți doi mazili să cerceteze plângerea lui Ion Donici pitarul că răzeșii i-ar împresura moșiile Pașcani, Caliceni, Stețcani și Epureni, ce are în ținutul Orheiului. (Original).

Noi Ioan Theodor Voevoda, Божїю милостїю господаръ земли молдавской.

Scriem Domnie Me la boeriul nostru Simion Arămăscul vornicul de poartă și la Enachi Zamși mazil i Neculai Potă... vă facem știre că ni s'au jăluit boeriul nostru Ion Doniciu pitar că la ținutul Orheiului zis[e] că ari Pășcani și Caliceni, moșii întregi și mai ari niște părți de moșiia în Stețcani și Epureni, cari înpresurându-se de cătră răzeși și cerându-ș dreptati ca să nu-i rămăi moșiile înpresurati, iată că v'am orânduit hotarnici. Văzând carte Domnii Meli negreșit să vă sculați să mergiț la acesti moșii și să strângeți pe toț răzeșii și să le cercetați scrisorile și dovezi foarte cu amăruntul și cu bună înțălegire, căotând și stare locului și la moșiile Pășcani și Calici să îndreptați hotarăle numai de cătră cari parti s'a dovedi că au înpresurari, iară pentru părțile de moșii din Stețcani și Epureni să măsurați cu odgonul și ce s'or afla drepti părțile de moșii a postelnicului Ion Doniciu cu pietre hotară să le izbârniți de cătră a altor răzeși și în frica lui Dumnezău cum viți afla cu dreptati pe hotărîrea ce-ți faci, să-i dați mărturie hotarnică în semni iscălită și de toți răzeși și înpregiurași ce s'or tâmpla

faţă la hotărîtu, ca după mărturiea hotarnică, fiindu cu dreptati hotărătura, să i să facă şi uricu de întăritură. Aceasta scriem.

let 7269, maiu 31

(P.D.)

Procit vel logofăt

Verso: Carti domnească cătră Simion Arămăscul vornic di poartă. 7269, mai 31.

Un original în colecţia d-lui Andrei Lazu şi o copie în colecţia mea.

237.

1761, Iunie 1. Iaşi.

Ioan Theodor Voevod întăreşte stăpânirea boerului său Costandin Răşcanul biv vel stolnic asupra locului târgului Orheiului, în hotarele arătate în mărturia hotarnică din 1761, Mai 21 [1]. (Copie).

Noi Ioan Theodor Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldavviei.

Facim ştire cu acest a Domnii Mele hrisov tuturor cui să cade a şti, că iată au venit înnainte Domnii Mele credincios dumnalui Costandin Răşcanul biv vel stolnic şi ne-au arătat întâi un hrisov din velet 7265, august 1 dela Domniea Sa Scarlat Ghica Voevod scriind precum i-au dat danie şi l-au miluit pe dumnealui stolnic Costandin Răşcanul cu tot locul târgului Orheiului, ci au fost mai rămas nedat de alţi luminaţi domni, făcând şi schimb pentru nişte casă cu locul loru de aice din Iaş, ci i s'au luat dumisale stolnicului de s'au îngrădit în ograda casălor de ospeţi de aice din Iaş. Şi acum cerşind dumnealui stolnicul Costandin şi dela Domniea Me boieri hotarnici ca să hotărască acest loc a târgului Orheiului ci i-au dat danie şi miluire şi schimbătură dela Domniea Sa Scarlat Ghica Voevod cu hrisov i-am rânduit Domniea Me pe boierul nostru Ioan Meleghi vornic de poartă şi pe alţi mazili şi preuţi şi târgoveţi de Orhei dela care şi mărturiia hotarnică ni-au arătat din velet 7269, mai 21 cu iscăliturile loru, tot anume cum arată în gios, scriind că din poronca cărţii Domnii mele au mers vornicul de poartă la târgul Orheiului şi au strâns pe toţi acei rânduiţi ho-

[1] V. mai sus nr. 235.

tarnici şi oamini buni, preuţi şi târgoveţi din Orhei şi înpregiuraşi anume preutul Toader ot târgul Orheiului şi preutul Tănasă ot tam i Vasilie Cocul ot tam i Toader sin lui ot tam i Alecsandru Strătan ot tam i Ioniţă vameşul ot tam i Toader Ţira ot tam i Iftode vornicul ot Slobozie i Toader Stăvilă ot Sălişte, mazil i Samoilă vornicul ot tam. Deci înpreună cu aceştie oamini de mai sus scrişi, mergând cu toţii şi pe unde au arătat cu sufletile lor că ştiu că iaste hotarul târgului Orheiului, care s'au hotărît la zilele răposatului Mihai Voevod Racoviţă şi pe mărturiile lor şi pe sămne ci au arătat au hotărît şi au stâlpit cu pietre tot acest loc a târgului Orheiului, moşiia dumisale Costandin Raşcanul biv vel stolnic, a căriia moşii hotarul să începe din malul Răutului din mâglă alăture ||.[1]) ....

.... ||

şi cum au hotărît această moşiie pe sufletele bătrânilor au făcut această mărturii hotarnică la mâna dumisali Costandin Răşcanul biv vel stolnic cu iscăliturile lor, care şi Domniea Me dacă am văzut ispisocul de danii şi de miluire şi de schimbătură dela Domniia Sa Scarlat Ghica Voevod pe acest loc a târgului Orheiului dispre alte moşii însămnate ci arată mai sus, am crezut şi am dat şi dela Domniea Me şi am întărit boeriului nostru credincios dumisali Costandin Raşcanul biv vel stolnic pe acest loc a târgului Orheiului, ce-l arată în sămne la hotarnică, de danie şi de miluire şi de schimbătură dela Domnica Sa Scarlat Ghica Voevod ca să fie dumisali stolnicului şi giupănesăi dumisali şi cuconilor şi nepoţilor şi strănepoţilor dumisale şi dela Dumnezău driaptă ocină şi moşiie şi uric de întăritură cu tot hotarul şi cu venitul neclătit şi nerăşluit stăpânitori în veci şi altul nimine să nu să mai amestice piste acest hrisov a Domnii Mele. Şi poftim Domniea Me şi pe alţi luminaţi Domni, ci Dumnezău îi va rândui în urma noastră cu Domniia acestii ţări, ori din fii noştri, sau din alt niam, ca să nu strice această danie şi întăritură, precum nici noi n'am stricat daniile şi miluirile altor luminaţi Domni, ci au fost mai înnainte

---

[1]) Textul identic cu acela al hotărniciei din 7269, mai 21, publicată mai sus. Diferenţele, puţin însemnate, au fost indicate de mine în note, dedesubtul textului acelei hotarnice. Vezi în textul documentului anterior pasagiul cuprins între semnele ||.

de noi, ci mai vârtos să aibă a da şi a milui şi a întări pentru a sa veşnică pomenire.

Şi s'au scris acest hrisov aice în oraşul Eşii, unde iaste Scaunul Domnii Ţării la velet 7269, iuni 1.

Noi Ioan Voevod
(L.P)

Neculai Bogdan vel logofăt procitor.
Simion Cheşcu uricari am scrisu
Intocmai Neculau

Urmează adeverirea copiei de către giudecătoria ţinutului Eşii cu data de 1837, Iuni 14 (N. Mavrogheni spatar şi Vasile Carp caminar) şi aceia, în limba rusă a consulatului rus din Iaşi cu data de 1837, Iunie 15.

Originalul se află în colecţia mea. O altă copie a acestui document, aflată în Arhiva Statului din Iaşi, s'a publicat de Gh. Ghibănescu în *Surete şi izvoade*, X, p. 256.

238.

1761, Iunie 11.

Hotărnicia şi împărţirea moşiei Epureni din ţinutul Orheiului între răzeşi şi Ion Donici biv vel pitar făcută de Simion Arămăscul vornicul de poartă. (Copie).

Din luminat[ă] poronca Mării Sale Pre luminatului Domnului nostru Ioan Fteodor Voivod.

Poroncindu-ni dumnealui Ioan Bogdan vel logofăt ca să mergim la o moşie a dumisale vel pitarului Ion Donici anume Epurenii ot ţinutul Orheiului ot ocol Ichilul şi mergând am strânsu oamini buni bătrâni megieşi şi răzăşi dipinpregiur şe mergând am început întâi a măsura din sus din capul hotarului dispre Binghidire şi am purces măsurând pintri Binghidire i pintre Epureni pân în pârăul Peresăcinii la iazul lui Izgan şi am găsit 29 otgone şi otgonul di 26 stânjen şi stânjenul di opt palme şi fiindcă era ca să înpart această moşii drept în doa, ne-m întorsi iar înnapoi la 14 otgoni pol şi acole am pus hotar drept în zare delului şi di acole căutând drept în curmeziş pi din gios di hârtopul ci esti cu izinii [1]) i din gios di o moviliţ ci esti diasupra hârtopului ci este cu ezumii [1]), căutând tot drept în curmiziş pâr la drumul Lohăneştilor şi acole am pus

[1]) Sic.

hotar peatră. Şi de acole am purces înnapoi drumul pân în muche Scurteştilor şi acole am găsit hotar vechi. Şi di acole căutând pin fundul Epurenilor înspre Binghidere, unde s'au înpreunat hotarăle prinpregiur. Şi această moşii înblă în patru bătrâni şi după scrisori ce s'au aflat au luat dumnealui Ion Donici biv vel pitar doi bătrâni parte dispri meazinoapte şi popa Moisăi Behlige şi cu Tănasă Bobârnat şi cu fraţii lor şi alţi răzeş a lor ci or fi mai având ei, au luat iarăşi doi bătrâni, parte dispre ameazizi, dispre Ichil, fiindcă mai au şi altă moşii Copilenii di să hotărăşti cu Epurenii, cu parte lor.

Şi pintru aceasta am făcut şi noi această numită hotărnică la mâna dumisale Ion Donici biv vel pitar şi la această hotărnică s'au tânplat mulţi oamini buni megieş dipinpregiur.

Şi eu Sămioan vornic di poartă Arămăscul am hotărît
anumi Enachi Borîl ot Micăuţi
Toader sîn Neculai ot tam
popa Moisăi ot tam
şi brat ego Andrei
şi Tănas Bobârnat ot Steţcani

let 7269, iuni 11.

şi eu Iordachi (?) sîn Vasili Dumitru am scris cu zisa dumilor sale.

Colecţia mea.

De-a-lungul unei pagine se arată lungimea palmei întrebuinţate, în măsura actuală .... mm., făcându-se menţiunea: «şi aceasta palma dumisale lui Sămion Arămăscul vornic de poartă». Deşi actul nu poartă nicio însemnare în acest sens, înclin a crede că este vorba de o copie făcută cam în acelaşi timp cu originalul, deşi nu este exclus ca actul să fie original.

239.

1762, Fevruarie 1. Hârbovăţ.

Răzeşii Carpuzeşti şi eromonahul Pahomie, nacealnicul Hârbovăţului, dau lui Miron sotnicul o bucată de pământ din moşia făgăduită mănăstirei pentru a putea astfel să se achite de o datorie făcută în vederea zidirei mănăstirei. (Copie).

Copie făcută depre zapisul care este cu Miron sotnic ostavnoi.

Adică noi răzăşii, care mai gios vom pune degitili şi numeli noastre înpreună cu ermonahul Pahomie nacealnicu mănăstirei

Hârbovățului facem prin acest zapis a nostru știut că ne-am fost îndatorit dela Miron sotnicul ostavnoi șaptesute lei bani, galbini turcești cu vade într'un an de zile ca să facem pe moșiia noastră Carpuzască mănăstire, la cari mănăstiri s'au făgăduit moșiie optsute doaozăci stânjini proști în curmeziș, care mănăstirea s'au și gătit, dar soma banilor numitului mai sus Miron nu s'au dat. Pentru care facerea de bani a lui de cătră noi, înpreună cu nacealnicul Pahomie s'au socotit și s'au dat sotnicului Miron cinci stânjeni domnești de moșie, anume Carpuzască făgăduită mănăstirei Harbovățului adică din optsute doaozăci stânjini proști cinci stânjini domnești în curmeziș, însă dela mănăstire în sus, care moșie să începi de piste Ichil, din Poiana Taberii din dialul Limbariu și trecând piste Ichel în sus dispre mănăstire merge piste Codru pân la Cula și dila Cula pân la Hirișauca. Dar pentru mai adivărată și întemiiată hotărîre, ca să stăpânească în veci din neam în neam bucățica dată și hotărîtă cu mâna noastră și ca să nu să scoali a o lua cineva din neamul nostru ca să cadă supt blăstăm și să fie afurisit, pentru aceasta dar, iscălindu-ne numele noastre la mâna sotnicului Miron, s'au dat la Hârbovățu 1762, fevruali 1 zile.

Intru această am iscălit nacealnic iromonah Pahomie
eu Strătan m'am iscălit cu mâna me
eu Ioniță am iscălit
și eu Miron m'am iscălit și am pus degitul
eu monah Hudeil rucu predlojil
eu ieromonah Coriil rucu predlojil
eu ieromonah Salaftail rucu predlojil
eu ierodiiacon Rafail
eu monah Sozost i ves bratie svidetelstvuiut

Această copie posleduindu-o eu din cuvânt în cuvânt, cu orghinalu ci esti la mâna lui Iacob sîn Miron sotnicul, o încredințăz. Anu 1819, luna fevr. 27 zile.

No. 10. Zasidatel colejschii reghistrator Stăvilă.

Copia se află în arhiva mănăstirei Hârbovățului din județul Orhei. Documentul este în strânsă legătură cu mărturia dată de posesorul ei Iacov feciorul lui Miron la 1819, Ianuarie 29 și publicată de mine sub nr. XXVI: Aurel V. Sava, *Documente Orheiene*, I, *Mănăstirea Hîrbovăț*, extras din *Revista Societății Istorico-arheologice bisericești din Chișinău*, vol. XXIV, 1934. Se pot afla acolo știri despre fondarea mănăstirei și despre genealogia familiei Carpuz.

240.

Fără veleat (cca 1763).

Vasile Crudul din Bărăiac se plânge Domnului Moldovei împotriva pitarului Ioniță Cuza din a căruia pricină, ca să se judece, s'a împrumutat cu camătă dela un turc, pe care acum nu-l mai poate plăti decât dându-i un copil. (Original).

Pre Innălţate Doamne,

† Jăluescu Mării Tale pe dumnealui pitarul Ioniţă Cuza cu care am avut pricină de giudecată pintru o moşie în anii trecuţi ş'am luat 15 lei dela un turcu cu camăt ş'am cheltuit până ni s'au hotărît moşie ş'au rămas dela giudecată să-m stăpânescu moşie după scrisori ci-am avut şi mi s'au întărit cu carte de giudecată şi cu carte Mării Sale Costandin Vodă Racoviță [1]) să-m stăpânescu moşie cu pace, dar cii 15 lei s'au suit pâră acmu 100 de lei, fiind din 10, 15 pe an ş'am rămas Doamne să-m e turcii un copil, că cu altă n'am cu ce plăti.

Mă rog Mării Tale să aibu dreptate după cum a fi mila Mării Tale.

† robul Mării Tale Vasile Crudul ot Bărăiacul ot Orheiu.

Verso: vătav za aprozi să scoţi la dumnealor veliţii boieri să-i e sama şi cu anafura să avem ştire

Semnătură indescifrabilă.

Colecția d-lui Ion Pelivan.

241.

1763, Decemvrie 12.

Sandul Furculiță căpitanul cu soția sa Safta și cu fiul său Manoli vel ciubucciu dăruește finului răposatului său fecior Miron paharnicul, lui Miron sin preutului Epate din Ciohoreni, ca să fie pomeniți cu toți la sfânta liturghie, partea lor din bătrânul lui Cabac din Chiperceni. (Original).

† Adecă eu Sandul Furculiţ căpitan, depreună cu soțul meu Safta şi cu fiiul nostru Manoli vel cihucciu, dat-am zapisul nostru di pomană finului nostru lui Miron sin preutului Epate ot Ciohoreni, carile acel copil l-au botezat fiiul nostru Miron păharnic şi aşè 'm socotit noi aceşti, care-i mai sus ne-am numit, pentru sufletul nă-

[1]) Vezi mai sus cartea domnească din 7259, Iunie 28.

naşu-său şi pentru sufletili noastre, a bătrânilor, am dat parte numai a noastră ci s'a alegi, din Chiperceni, din bătrânul lui Căbac, carili sintem tot dintr'o sămânţă cu Dumitraşco de Chiperceni și cu Ghioni de Cornova cu părintile nostru văr primare, însă noi am dat numai părticioa a me, osăbiţi di altor fraţi ai noştri. Şi nime din niamul nostru să n'aibă, adică de fraţii mei, a răspunde şi să-i fiie vecinică daniia, să să hrăniască în tot locul nostru. Insă şi preutul Epate, cumătrul nostru, cât a trăi, să aibă a ne pomeni la sfânta leturghii şi finul nostru Miron, vrând Dumnezău să cadă la acest dar preuţăsc, iarăş să fim pomeniţi ca niști părinţi ai săi.

Şi la aceasta s'au tâmplat şi Vasile Gligoriţi, vornic ot Şercani și Ştefan Huşan scutelnicu nostru. Şi pentru credinţa ne-am şi iscălit.

let 7272, dec. 12

Sandul Furculiţ căpitan Safta soţul meu

Vasile Gligoriţ (x) vornic ot Şercani Ştefan (x) Huşan

Şi eu Andrii cu gineri-meu Toader trânbacii domneşti ni-am tâplat la această danii şi ni-am pus şi degitile.

Andrii (x) trânbaci gospod și eu Toader (x) zet lui Andrii

Academia Română, documente basarabene, neinventariate.

Pe verso, la un colţ al actului, cu altă mână şi cerneală se scrie: «Din bătrân lui Damiian iasti Căbăceasa, sor lui Meriuţi, ficiorii lui Dămiian».

242.

1765, August 13.

Grigore Alexandru Ghica Voevod împuterniceşte pe Darie Donici biv vel paharnic să stăpânească moşiile Răşcana pe Cogâlnic şi Mălăeşti pe Răut la ţinutul Orheiului. (Original).

† Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevoda Божїю милостїю господарь земли молдавскои,

Dat-am carte Domnii Meli credincios boierului Domnii Meli dumisale Dariie Donici biv vel paharnic să aibă a-ş stăpâni moşiie Răşcana pe Cogâlnic şi Mălăeştii di pe Răut ot Orheiu. Deci pe cine-ş va pune vechil şi purtătoriu de griji pe numitele moșii, volnic să fiie a strângi şi a lua dijma de a zăce din ţarini, din toati sămănăturile şi dintr'altele, din toate, pe obiceiu, di pe totu locul numitilor moşii să ia venitul obicinuitu, după hotărîrea ponturilor

şi nime să nu ste înpotriva cărţii Domnii Mele, ce având cineva mai mult a răspundi să-ş ia scrisori ce-ar avè să viie să ste de faţă la Divan cu dumnealui paharnicul Dariie Donici.

Aceasta poroncim.

1765, avgust 13.

(P.D.)

Procit vel logofăt

Pecetie mică octogonală, cu tuş roşu.

Academia Română, doc. 293—XXIII.

243.

1765, Noemvrie 1.

Carte de judecată dela Ştefan Sturza vel logofăt şi Ioan Paladi vel vornic în pricina dintre Ioniţă Donici şi nişte răzeşi din Ţara Leşască pentru moşia Paşcanii de pe Ichel. (Original).

Facem ştire cu această carte de giudecată că din poronca Pre Innălţatului Domnul nostru Mărie Sa Grigorii Alecsandru Ghica Voevoda s'au giudecat faţă înnaintea noastră aceşti oameni anumi Toader Şuşcă i Anton i Dumitraşco dela Tătărauca ot ţinutul Sorocăi cu dumnealui pitar Ioniţă Donici. Pricina lor într'acestaş chip este: Aceşti numiţ oamini au dat sam că având ei o moşie anume Păşcanii pe Ichel, la ţinutul Orheiului de baştină strămoşască şi în vechile vremi, când prăzile de demult, s'ar fi răzleţit părinţii lor în Ţara Leşască şi acolo s'au făcut şi ei şi acum de câţiva ani viind ei în Moldova ş'ar fi găsit moşie supt stăpânire dumisale Ioniţă Donici şi o stăpâneşte dum. şi ei sânt lipsiţ de moşie. Şi acum stând faţă la giudecată am întrebat pe Ioniţă Donici înpotriva jalbii lor ce ari să răspundă. Dum. au dat sama că ace moşie îi este de cumpărătură arătându-ne şi zapis de cumpărătură dela .....[1]) şi alte scrisori vechi şi sânt 57 de când este cumpărat şi pâr acum tot cu paci au stăpânit-o. Am mai întrebat pe numiţii oamini ce dovadă au că este moşie a lor. Ei alt dovadă n'au arătat făr' cât au arătat o carte veche dela ...... [2]) de 270 [3]) de ani

[1]) Loc liber în original.

[2]) Idem.

[3]) Cifra pare a fi un 60 arab. Se poate însă să fie mai de grabă, dat fiind că celelalte cifre ale documentului sunt chirilice 270.

de când este făcută şi cu ace carte, de când este făcută, nime din niamul lor n'au stăpânit numita moşie cum singuri ei au mărturisit că n'au stăpânit, fiind în Ţara Leşască şi scrisorili la părinţii lor, carii la aceasta luînd noi sama şi de vreme că nici scrisoare ce-au arătat, nici un temeiu n'ari şi mai vârtos că de 270 ani nu s'au stăpânit ace moşie de niamul lor, s'au cunoscut că rău şi făr' cale să acolisăscu de numita moşie şi noi aşe am socotit că este cu dreptate ş'am giudecat dum. pitarul Ioniţă Donici să-ş stăpâniască moşie Păşcanii cu bună paci după cum au stăpânit-o şi pâr acum, dar mai zicând numiţii oamini că ei ş'or găsi oamini marturi de aice din Moldova, de acolo di pi lângă moşie de or dovedi că au stăpânit moşii şi părinţii lor numita moşii, li-a pus zi la Bobotiază să-ş aducă marturi ce-or ave aice şi aducându-ş marturi ca acee, atunce li s'a hotărî giudecata, iar neaducând la zi marturi, atunce mai mult să nu-l superi pe pitariul Ioniţă Donici.

let 1765, noem. 1.

Ştefan [Sturza] vel logofăt

Ioan Păladi vel vornic

Colecţia d-lui Petre Lazu şi o copie în colecţia mea.

244.

1765, Noemvrie 1.

Grigore Alexandru Ghica Voevod pune zi de soroc lui Ioniţă Busuioc şi răzeşilor de moşia Păşcani ot Orhei spre a se judeca plângerea pitarului Ion Donici. (Original).

† Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevoda, **Божїю милостїю господарь земли молдавской.**

Dat-am carte Domnii Mele pitariului Ion Donici să fiie volnic a chema şi a soroci la divan pe Ioniţ Bosiioc şi pe răzeşii lui, ci trag parte de moşiia Păşcanii ot Orheiu şi iată că şi zioa sorocului li s'au pus: pân la Bobotiaz, negreşit, să să afli aice, cu toate scrisorili, ca să li să cauti giudicata, că neviind la zi sorocului cu om gospod să vor aduci şi vor da şi ciubote. Aceasta poroncim.

1765, noem. 1.

(P. D.)

Procit vel logofăt.

Colecţia mea.

245.

1766, Mai 2.

Grigore Alexandru Ghica Voevod întărește stăpânirea biv vel paharnicului Constantin Rășcanul asupra locului Târgului Orheiului. (Copie).

Cu mila lui Dumnezău, noi Grigorie Alexandru Ghica Voevod, Domn Țării Moldaviei.

Inştiinţare facem prin acest al nostru domnescu hrisov tuturor cui să cadi a şti că iată au venit înnainte Domnii Mele şi înnainte a tot sfatul nostru credincios boeriu Domnii Meli dumnealui Costantin Răşcanul biv vel paharnic şi ni-au arătat hrisoave domneşti cum şi o mărturie hotarnică pe o moşie a dumisali anume locul Târgului Orheiului. Arătatu-ni-au întâi un hrisov dela Domnie Sa Scărlat Ghica Voevod din velet 7266, avgust 1, scriind precum i-au dat danii şi l-au miluit pe dumlui paharnic Costantin Răşcan cu tot locul târgului Orheiului, ce au fost mai rămas nedat de alţi luminaţi domni mai din înnainti, fiind şi schimbu pentru nişti casă cu locul lor di aice din Eş, ce s'au luat dumlui păharnicului, de s'au îngrădit în ogradă casălor de oaspiţi de aice din Eş. Aşijdire ni-au mai arătat şi alt hrisov de întăritură dela Domnie Sa Ioan Theodor Voevod din let 7269, iuli 1, scriind precum au cerşut dela Domnie Sa şi boeri hotarnici ca să s[ă] hotărască acest lor a târgului Orheiului, ce s'au dat danie şi miluire şi schimbătură Domnie Sa Scărlat Ghica Voevod cu hrisov şi Domnie Sa Ioan Theodor Voevod arată că au rânduit hotarnici pre boeriul său Ioan Meleghi vornic de poartă şi pre alţi mazîli şi preuţi şi târgoveţi de Orheiu, dela cari şi mărturie hotarnică au arătat din let 7269, mai 21 cu iscăliturile lor tot anume cum arată mai gios scriind că din poronca Domnii Sale Ioan Theodor Voivod au mersu vornic de poartă la Târgu Orheiului şi au strâns pe toţi acei rânduiţi hotarnici şi oameni buni preoţi şi tărgoveţi de Orhei şi înpregiuraş anume preotul Toader ot Târgu Orheiului şi pre alt Tănasă ot tam, Vasîli Cocul ot tam, Toader sîn lui ot tam, Alexandru Strătan ot tam, Ioniţă Vameşul ot tam, Toader Ţira ot tam, Iftodii vornic ot Sloboziea, Toader Stăvilă ot Săliște mazil, Samoilă vornicu ot tam. Deci înpreună cu aceşti oamini de mai sus scrişi, mergând cu toţii şi pe unde au arătat cu sufletele lor că ştiu că

este hotar târgului Orheiului, cari l-au hotărît la zîlele răposatului Mihai Voevod Racoviţi şi după mărturiele lor şi pe semne ce au arătat, au hotărît şi au stâlpit cu pietre tot acest loc a târgului Orheiului, moşie dumisali Costantin Răşcan biv vel paharnic a cării moşîi arată că hotar să începe din malul Răutului din mâglă alături cu Piatra, moşîi dumisali Filip Catargiu biv vel vistiernic şi piste nişte vâlceli drept la Fântâniţă şi dela Fântâniţă drept pe vâlcică la dial coasta şi trece peste Drumul Dubasariului şi între Drumul Suslenilor şi mergând tot coasta în sus s'au mai pus o piatră hotar drept din dial din izuini şi mergând tot în sus, suindu-să pe muche în zarea dialului s'au pus piatră hotar fundu în dialul Sirbinicului dispre Bolohan şi tae la vale peste Sirbinica spre răsărit în curmezâş şi în malu lui Sirbinicăi, în capul moşiei dumisali vistiernicului Filip în scursură s'au găsît piatră hotar vechiu şi din hotaru acesta drept în dial tot îspre răsărit s'au găsit tot pe această vali în dial, iarăş o piatră hotar în capu moşîi dumisali visternicului Filip. Şi de acolo suindu-să în dial peste zăpodiia ci-i în vârvu dialului într'o movilă mare iarăş s'au găsît o piatră hotar vechiu. Şi dintr'ace movilă hotaru tot spre răsărit mergi la vali Porosăciucăi pân ce să înpreună cu hotaru Drăghiniciului în vali, în drum şi acolo s'au pus piatră hotar fundu, adecă de unde să înfundiază despre Drăghinici şi de acolo purcede în sus tot drumul pe vali Drăghiniciului şi agiunge la Drumu Şărcanilor, unde să chiamă în gură Văii Scaiului în sus şi mergând dela Drumu Şărcanilor în sus pe matca Scaiului nu diparte într'un piscuşor s'au aflat o piatră hotar vechiu şi iarăş de acolo în sus mergând tot pi matca Scaiului iasă din matca Scaiului ş'apucă matca Sălcii în sus şi acolo s'au pus piatră hotar în gura Văii Sălcii şi mergând tot pe matca Sălcii în sus, un rându din pământuri unde să înpreună cu moşiia Chipricenilor şi Zahorenilor şi acolo iarăş s'au pus piatră hotar, care piatră caută drept la curmătură, chiziş pisti nişte pârloage şi viind la curmături tij s'au mai pus o piatră hotar, care hotar caută asupra viei Ivanosului spre apus şi viind la un ezurcan în matca Ivanosului la capu ezurcanului despre apus, din vale din Drumu Ivanosului iarăş s'au pus piatră hotar, care hotar caută spre apus drept la dial pe capul moşîi mănăstirii Sfintei Savei şi de acolo la dial la nişti bătaguri drept în vârvu dialului tij s'au pus piatră hotar şi de acolo drept la vali pin fundu Hârtopului asupra

Cogâlnicului şi tot pe vâlce la un piscu la nişte arei vechi s'au pus două pietre hotar, una hotărăşte moşiia aciasta dinspre moşii Sfintei Savei şi alta din parte moşiia dumisali hatman Rosit dinspre moşiia dumisali paharnicului Costantin Răşcan şi dela aciastă piatră au purces în gios nu diparti, tot alăture cu moşie dumisali hatmanului Rusit şi cu a dumisali pah. Costantin Răşcan, aproape de o vâlce şi iarăş s'au pus piatră hotar. Şi de acole în gios în lungu pământurilor treci pisti un drumuşor pe din sus de movile în prăvalul Ivanosului în dreptu iazului din văi în costişă dispri apus, iarăş s'au pus piatră hotar. Şi de acolo pisti Ivanos la dial pi costişă şi drept pe din gios de o moviliţă ca de o cristal de săgiată, care moviliţă este în zare dialului Baghii şi tai costişa în dreptu movilii, în costişa Baghii adânci dinspre apus tij s'au pus piatră hotar. Deci toate aceste de mai sus numite pietre care disparte moşiia dumisali hatmanul Vasili Roset despre moşie dumisale păh. Costantin Răşcan, fiind o funie de douăzeci şi cinci de stânjăni domneşti şi stânjini de opt palme gospod şi începând a măsura de unde băte apa iazului celui vechiu, adecă de Şliahu cel Mare a Hotinului, unde s'au plinit câte o mii de stânjăni domneşti, s'au pus acesti pietri hotar de mai sus pomenite. Aşăjdire şi piste iaz în ceia dispri apus să începe capul hotariului aceştii moşii a dumisali păh. Costantin Răşcanu din Drumul cel Mare, din gura pârîului Rublincii, ci să hotărăşti cu Isacova şi acolo s'au pus piatră hotar şi mergi Rublinca înspre apus şi viind întru un piscuşor în fundu Rublincii s'au mai pus o piatră hotar. Şi dela acest hotar drept în podiş esti o moviliţă hotar care şi aciastă moviliţă să hotărăşte cu Isacova. Şi de acole podişul la vali din dial de Ulmii Innalţi, alăture cu Drumul Isacovii, care drum să pogoară drept la Podu lui Stăvilă şi acolo iarăş s'au pus o piatră hotar şi de acolo mergi pi costişa Vateciului în sus, pe dumbravă, s'au găsîit o piatră hotar vechi şi de acolo tot costişa pe Vatici în sus este movilă şi într'ace movilă iar s'au pus piatră hotar şi dela ace movilă tot în sus pe Vatici, costişa mergând spre apus pân în gura Văii Cirovii, undi dă în Vatici în dreptul unui iaz, acolo tij s'au pus piatră hotar şi di acolo drept pe drum în sus prin spărturi până la iazul Păşcăniţăi şi acolo s'au pus doă pietre hotar, o piatră este hotar aceştii moşîi, altă piatră tae în ceia parte pisti Vatici, cari piatră s'au pus în gura Hulbociului celui săc şi acolo s'au pus piatră hotar. De

acolo tae înspre amiazăzî tot pe Hulbiciocul săc și cuprinde hotarul moşiei până în zarea dialului în codru în pravalul apelor unde este un loc și un stâlpu de piatră hotar şi dintr'acest stâlpu di piatră mergi tot zarea dialului pin codru până la un carpăn ci-i scris cu slove carele să răspunde Copaciul lui Tulburi, care și acest copaci, toți bătrânii au mărturisit că este hotar aceştii moşîi şi tot zare dialului mergi pin codru în gios înspre răsărit până ci esi în Poiana Săliștii, marginea poenii din vale dispre apus și mergi pin gura Trestinețului și tae coasta pin dumbravă spre răsărit, unde să chiamă gura Drumului Pașii și acolo este piatră hotar vechi din sus de drum, apucă tot Şliahul, pin fundu Dereneucii şi acolo este o fântâniță ce să răspunde Fântâna Untului din va'i drum, despre răsărit și de acolo tae la fundu Studinețului și din fundu Studinețului tot spre răsărit pân în Şliahul Benderiului şi trece piste Şliah tot spre răsărit și trece peste Petruca pe supt poalele codrului pâr ce să înpreună cu hotaru moşîi Piatra a dumisali vist. Filip Catargiu şi de acolo tae drept la răsărit la gura Lupoacii de ceia parti di Răut şi de acolo apucă zarea dialului pintri Lupoaica şi pentre Baghiia până în drept Baghiia adecă undi să înpreună cu moşîia dumisali hatmanul Vasile Roset, unde s'au pus şi piatră hotar în coasta Baghii dinspre Orhei, din vale de o movilă. Și după cum au hotărît aciastă moșîi, pe sufletele bătrânilor, au făcut mărturie hotarnică la mâna dumisali Costantin Răşcan biv vel paharinc cu iscăliturile lor.

Deci dar şi Domnia Me vrând și poftind a ne arăta următori bunilor și fericitelor fapte acelor mai dinnainti noastră luminați și trecuți domni și de vremi că acest numit boeri dumnealui Costantin Răşcan biv vel pah. totdiauna nelipsit s'au aflat în poroncile și trebuințile luminaților domni și a Țării cum și Domnie Mele cunoscând a dumisali driaptă și încredințată slujbă şi dacă am văzut aceli dresuri gospod, întâi hrisov de danii și di miluiri şi de schimbătură dela Domnie Sa Scărlat Ghica Voevod pe acest loc a Târgului Orheiului și apoi și mărturie acelor boeri hotarnici şi târgoveți și înpregiuraș, scriind cum au hotărît și au stâlpit cu pietre tot acel loc a târgului Orheiului dispre altile și în sămnile ce arată mai sus, asămine și a Domnii Sale Ioan Theodor Voevod hrisov de întăritură, Domniea Mea încă ne-am milostivit și i-am dat şi dela Domnie Me danii şi miluiri zîsa mai sus moşîia locul

Târgului Orheiului, întărindu stăpânire după toate semnele și hotarăle ce arată mai sus, ca să fii şi dela Domniea Me atât dumisali şi fiilor dumisali cum și nepoţilor şi strănepoţilor dumisali driaptă ocină și moşîi şi uric de întăritură cu tot venitul neclătit și nerăşuit, stătători în veci și altul nimine să nu să amestici pisti acest hrisov a Domnii Mele și poftim Domniea Me și pre alţi luminaţi domni ci Dumnezău îi va rândui în urma noastră cu danii aceștii Ţări, ori din fii şi niamu nostru sau dintr'alţi să nu strici daniia şi miluire acestui numit boeri, ci mai vârtos să întăriască pentru a Domniilor Sali večnica pomeniri.

1766, mai 12.

Grigorie Ghica Voivod

(P. D.)

Di pi cel adivărat hrisov s'au scos Grigoraş Răşcanu.

Posleduindu-să de către mine din cuvânt în cuvânt, esti întocma di pi copiia încredințată de dumnealui banu Grigoraș Rășcanu. Pentru aceia am iscălit.

Darii Bobeică

Colecția d-nei Popov, proprietara moșiei Ivancea din jud. Orhei.

246.

1766, Iunie 11.

Grigore Alexandru Ghica Voevod rânduește pe Păun biv vel paharnic și vel serdar să cerceteze pricina dintre Hilip sîn Ion, nepotul lui Andronache din Bezin și paharnicul Andronache Donici pentru a patra parte din moşia Miclești dela Orhei. (Original).

Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevod, **Божїю милостїю господарь земли молдавской.**

Credincios boeriul Domnii Mele dumneata Păun biv vel paharnic vel sărdar îţi facem ştire că Domnii Mele au dat jalubă Hilip sîn Ion, nepotul lui Andronache din Bezin ot Orheiu asupra paharnicului Darie Donici, zicând că în moşie Micleştii ot Orheiu ari şi el o a patra parte din tot satul acela Micleştii dinpreună şi cu niamurile lui şi fiindcă paharnicul Donici au intrat cu cumpărătură la acea moșie în părţile altor niamuri cu părticeaoa aceia a dumnealui cu înpresurare au cuprinsu şi acea o a patra parte de sat a jăluitorului și a niamurilor lui, pe care sânt casă şi livezile lor

şi încă şi-au făcut şi casă, aşăzare lângă livezile jeluitorului şi a niamului lui şi le stăpâneşte cu tot venitul lor, nu numai livezile ce toată acea o a patra parte de sat de 6 ani. Pentru care cerşându dreptate la Domniia Mea, iată că-ţ scriem dum. văzând carte Domnii Mele să chemi de faţ pe paharnicul Darie Donici şi să cercetezi această pricină cu amăruntul şi cu bună dreptate în frica lui Dumnezău şi fiind precum să jăluiaşte, să-i faci dreptate ca s[ă] nu rămâie lipsit din baştina lui părinţască şi păgubaş de venitul moşii ce i-au luat în 6 ani şi să hotărăşti pricina prin mărturie dum. de giudecată ca de nu s'ar odihni vreo parte cu giudecata şi aşăzarea ce li-i faci acolo să le dai zi de soroc cu mărturie dum., să vie să ste de faţ la Divan. Aceasta scriem.

1766, iuni 11.

(P. D.)

Procit vel logofăt

Colecţia d-lui Aurel Cazacu.

247.

1766, Septemvrie 11.

Lupul biv vel paharnic pune la cale neînţelegerea dintre Darie Donici vel paharnic şi răzeşii săi pentru stăpânirea şi împărţirea fructelor moşii, în special a rodului unor perji, replantaţi şi de negustorii turci, pe când se aflau cu câşle în ţară. (Original).

După luminata poroncă Prea-înnălţat Domnului nostru Ion Grigorii Alexandru Ghica Voevoda ce mi-au adus răzăşii dumisali Darii biv vel pah[arnic], anumi Hilip şi Toader Gros şi Andreiu Ninicul cu tovarăşii lui, ca să stea di faţă cu dumnealui paharnicul pentru o a patra parti de moşie din Micleşti ce să află aceşti răzeşi a dumnealui paharnic, am pripus că ar hi înpreasurată această a patra parti de moşie de către dumnealui paharnicul, cari stând de faţi amândoi părţili, di au arătat şi o parti şi alta celi ci ii au avut a arăta, alt nimic nu s'au aflat a hi între dumnealui paharnicul şi întri dânşii afară numai de nişti pomăt de perji, ce, din descălicătoarea aceştii moşii, s'au fost aflat perjii la o parti di loc a moşiii aceştie şi di atunce în multi rânduri s'au prăpădit părjii cu totul şi în multi rânduri s'au mai pus alţi noi, până şi *de niguţitorii turci*, pe când să afla cu câşli în ţară, carii dintr'acei perji ce s'au aflat di sânt şi până acmu fiindcă-i îngrădisă dumnealui

paharnicul Darie Donici di au ținut mai statornici, îngrădiți fiind, di nu s'au stricat de unii și di alți. Au cerut și numiții răzăși a dumnealui paharnicul să încapă cu al patra parti a lor și la pomii aceștie fiindcă di șasi ani de când i-au îngrădit dumnealui paharnicul, ei nimică n'au luat și fiind numai această pricină între dumnealui paharnicul și întri dânșii, am mijlocit di li-au dat dumnealui paharnicul nu a patra parti pe cum cerea, ce pe giumătati pomii, di astăzi înnainte să aibă a-i stăpâni răzășii și pi giumătati dumnealui paharnicul, pentru că au luat dumnealui 6 ani vinitul acelor pomi.

Drept aceia di aice înnainti să stăpâniască pe giumătati, iar vinitul moșiei di pi câmpu să aibă a-ș lua deplin atâta de pe fân cât și di pi toati sămănăturili ce li să va vini, pe a lor dreaptă a parta parte. Și pentru ca să fie di aice înnainti statornică și neclintit această dreptati ci li s'au ales, numai pi acesti doî pricini, din cari să părea răzășilor că sânt asupriți de cătră dumnealui paharnic de a poamilor și dea a vinitului dreptii, a patra parti, a moșiilor lor, am pus și pe dumnealui paharnicul di au iscălit la această carti pe cum să vedi.

Aceasta încredințăzi. 1766, Săpt. 11.

Lupu (?) biv vel paharnic.

Darii Donici, fiind că giud[e]cata lor au fost cu min, dript acia am și iscălit.

Colecția mea.

248.

1766, Septemvrie 24.

Grigore Alexandru Ghica Voevod poruncește lui Darie biv vel păharnic să meargă la moșia Sămășcani și să cerceteze dacă Vasile Buhăescul paharnicul a ales bine partea jicniceroaei Zmaranda despre aceia a răzeșilor. (Original).

Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevod **Божїю милостїю господаръ земли молдавской.** Credincios boeriul Domnii Mele dumneata Darii Donici biv vel păharnic i [1]), vă facem știrea că Domnii Mele ni-au dat jalobă dumneaei jicniceroaia Zmăranda, zicându că în anii trecuți din poroncă ar fi hotărît

[1]) Loc liber în original.

paharnicul Vasili Buhăescul o moșii a jicniceroai anumi Sămășcanii, ce iasti la ținutul Orheiului și n'ar fi hotărît-o pe semnile ce arată în scrisorili dumisale pe la Horodiști și moșiia Zmărandii, cari o arătă scrisorile în sămni ar fi dat-o în parte răzășilor de acolo și moșiia răzășilor ar fi dat-o dumisali, neurmând să hotărască pe arătarea scrisorilor, de cari cerșind de iznoavă să strângiți pe toți răzășii și înpregiurașii și după scrisori ce va arăta Zmăranda jicniceroaia să luați sama și după arătarea scrisorilor așe să urmați hotărând de iznoavă ace moșii, după arătarea scrisorilor Zmărandii și să nu vă uitareți după hotărîtura ce vechi a paharnicului Buhăescului și dovedindu-să că n'au urmat să hotărască acea moșii după arătarea scrisorilor și cu strânbătate au hotărît, să stricați hotărîtura aceaia și să îndreptați și de iznoavă să puneți petri hotară pe unde a fi de trebuință și după alegirea și hotărîrea ce li viț faci să dați și mărturii hotarnică în semni la cari parte s'a căde, iscălită de dum. și de toți răzășii și de câți să vor întâmpla la hotărît, cari mărturii hotarnică să o trimiteț la dum. vel logofăt ca să o cerceteză și aflând-o făcută cu cali și cu dreptati să i să facă și ispisoc de întăritură dela Domnie Mea, iar neodihnindu-să vreo parti cu alegirea și hotărîrea ce li viți faci cu zi de soroc și cu mărturie dumneavoastră să vie la Divan.

Aceasta scriem.

1766, săpt. 24.

(L. P.)

Procit vel logofăt

Arhivele Statului București. Colecția Crupenschi. Pachetul III.
O copie la Academia Română, doc. 89—CXXXVII.

249.

1767, Octomvrie 24.

Grigore Ioan Calimah Voevod întărește stăpânirea lui Darie Donici biv vel paharnic asupra moșiei Pașcani dela ținutul Orheiului. (Original).

Noi Grigorie Ioan Calimah Voevod, **Божїю милостїю господаръ земли молдавскои.**

Dat-am carte Domnii Mele credincios boiariului Domnii Mele dumisale Darie Donici biv vel paharnic și omului său, pre cini

ar trimite, să fie volnic cu carte Domnii Mele a ţine şi a stăpâni a sa draptă ocin şi moşie anume satul Păşcanii, ce jaste pe apa Ichelului la ţinut Orheiului. Deci după dreasă şi scrisori ce va fi având să aibă a-ş lua vinitul moşiii, deazecea, din toate sămănăturile din ţarini cu pâine, din fânaţ, din prisăci cu stupi, însă din cincizăci unul, iar fiind mai puţin va lua câte o para de stup şi din tot locul cu tot venitul moşii după obiceiu, afar' numai din grădinile cu legumi, ce vor faci lăcuitorii de hrana casilor lor, iar din grădinile ce vor faci pentru alişveriş, să-ş ia dijma moşiii după obiceiu.

Aşijdirea şi dela oamenii ce vor fi şezători cu casă pe zisa mai sus moşie Păşcanii, iarăş să-ş ia boeresc, după obiceiu, zilile obicinuite de lucru, or bani, urmând după hotărîrea ponturilor Domnii Meli, ce s'au făcut pentru toţi de obştie şi poroncim şi dumitale vel sărdar pentru aceia carii nu s'ar supune a da vinit numitului boiar, să le faci zapt supuindu-i şi înplinind dela dânşii tot vinit moşiii, iar cine ar avea a răspunde, să vie la divan.

1767, oc. 24 = 7275.

(P. D.)

Procit vel logofăt.

Colecţia d-lui Petre Lazu.
Pecetie domnească, octogonală, mică cu tuş roşu.

250.

1772, Octomvrie 24.

Preotul Strătulat din Leuşeni vinde lui Sandul Munteanu o vie dela Leuşeni, din dealul Holmului, pe care şi el o cumpărase dela Ioana Agăchiasa. (Original).

Adecă eu preutul Strătulat din Leuşeni, dat-am adevărat zapisul meu la mâna Sandului Muntian, pe cum să s[ă] ştie că i-am vândut o vie tânăr[ă] părăginită, care este la Leuşeni în dialul Holmului, care vie am fost cumpărat eu preutul dela Ioana Agăchias[a] şi neputând-o eu lucra, i-am vândut-o lui Sandului drept zece lei noi, la care eu am cumpărat-o dreptu cincispräze lei, care i-am dat şi zapisul cel vechi a Ionii Agăchies[i] la mâna

Sandului şi la această tocmală s'au tâmplat şi alţi oamin buni şi bătrâni cari s'au iscălit mai gios.

vlet 7281, oc. 24.

erei Stratulat, am vândut.
eu Simion Precop, vatav m'am tâmplat.
eu Vasili zăt Simion.
eu Chirică, dascal.

Colecţia mânăstirei Frumoasa.
Sandul Munteanu vinde şi el această vie lui Vasile Crăciun. Vezi mai jos doc. din 1777, Noembrie 3.

251.

1775, Iunie 23.

Grigorie Alexandru Ghica Voevod împuterniceşte pe Darie Donici biv vel paharnic, să-şi trimită vechil la moşiile Paşcani şi Măgdăceştii din ţinutul Orheiului şi să strângă venitul. (Original).

Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevoda, **Божїю милостїю господаръ земли молдавской.** Dat-am carte Domnii Mele credincios boeriului Domnii Mele dumisale Darie Donici biv vel paharnic ca omu lui ce-l va trimite vechil la moşiia Păşcanii şi Măgdăceştii de la ţinutul Orheiului să fie volnic cu carte Domnii Mele, a dijmui şi [... rupt ...] din ţarini cu pâine din toate [......] din fânaţă [şi din prisăci] însă din 8 unul, iar fiind mai puţin, să ia câte o para de stup şi din tot locul cu tot venitul pe obicei, numai din grădini cu legumi ce vor fi pentru hrana lor să nu dea nimic, iar fiind de neguţătorie, să dea de a zăcea cum şi oamenii ce vor fi şezători cu casă pe numitele moşii, să aibă a lucra zilele obicinuite de boeresc or să plătească cu bani după hotărîrea ponturilor gospod, iar nevrând vreunii să dea, dum. vel sărdari să înplineşti, iar având cineva mai mult a răspunde cu drese şi scrisori ce va avea să vie la Divan. Aceasta poroncim.

1775, iuni 23.

(P. D.)

Procit. vel logofăt

Pe verso: S'au trecut la condica Divanului.
Colecţia mea. Pecete gospod ovală cu tuş roşu.

252.

1775, Noemvrie 4.

Grigore Alexandru Ghica Voevod rândueşte pe Ianacache Milo biv vel spătar şi vel sărdar, să cerceteze plângerea ce face paharnicul Darie Donici contra unor oameni care se pretind răzeşi în moşia sa Paşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

Noi Grigorie Alexandru Ghica Voevod, **Божїю милостїю господаръ земли молдавской.**

Cinstit şi credincios boeriul Domnii Mele dum. Ianacache Milo, biv vel spatar i vel sărdar, îţi facem ştire că ne-au jăluit dum. pah. Darie Donici, că are o moşie la ţinutul Orheiului, anume Păşcanii, cu zapisă şi cu întăritură din ispisoc dela Domnie Sa răpousatul Mihai Vodă şi neşte oameni, ce lăcuescu acolo aproape de moşiea aceia, să acolisăscu zîcând că ar avea şi ei moşie într'acel sat. Şi într'această vară i s'au dat dum. pah. Donici cartea Domnii Mele de dijmuit acea moşie şi trimeţând omul dum. vechil de au strânsu toată dejma din pâine la arie şi au făcut-o stog, s'ar fi sculat acei oameni în tărie şi mergând la acea pâine, unde era strânsă stog la arie, au treerat-o şi au luat-o pe la casăle lor.

Pentru care cerşând dum. pah. dreptate, iată scriem dumitali să trimeţi să aduci pe acei oameni ce au luat pâinea faţă înnaintea dumitali şi să cercetezi şi dupe cum a fi cu dreptate să-i giudeci şi de s'a dovedi că acei oameni au luat pâinea dela arie făr' de dreptate şi în tăriia lor, piste cartea Domnii Mele, să înplineşti dum. şi dupe cum vei afla dum. a fi cu dreptul, să dai şi mărturie la partea ce s'ar cădea. Aceasta scriem.

1775, noem. 4.

(P. D.)
Procit vel logofăt.

Colecţia mea.
Ispisocul dela Mihai Racoviţă despre care pomeneşte acest document, a întărit, probabil, cele cinci zapise de cumpărătură prin care în 1709 şi 1710 serdarul Darie Donici a devenit răzeşi de Paşcani. (V. mai sus doc. 169—172 şi 176). Şaizeci de ani mai târziu urmaşul său caută să desfiinţeze şi pe cei din urmă răzeşi.

253.

1776, Octomvrie 28.

Crăciun, feciorul Mogâldei și Damaschin, fiul Aniței, dăruesc părintelui Toader Pozdârcă o parte din moșia Bravicea, din bătrânul Istrati. (Original).

Adică eu Crăciun, ficior Mogâldii, nepot Aniți, fetii lui Burlă și eu Damaschi[n], ficior Aniții, fetii lui Burlă, făcut-am adevărat scrisoare no[a]stră la mâna părintelui Toader Pozdercă, precum să s[ă] știi că i-am dat milostenii și danii o parti di moșii din Bravici, din bătrânul lui Istrati a trie parti, parte Aniții, fetii lui Burlă din sat și din cânpu și din păduri și din iaz și din tot locul, ca s să-i fii molitfii sali dreaptă ocină și ficiorilor molitfii sali și nepoților și strănepoților să le fii moșii în veci, pentru sufletile moșlor și a părinților noștri și pentru a noastri. Și această parti di moșii nisiliț nici asupriț di nimine, ci di a nostru bună voi să ei fii dreaptă ocină și moșii după cum arat[ă] mai sus. Și la această scrisoari s'au întânplat preotul Ionu din Bravice, din neamul acesta și mulți omini buni și mazili. 7285, oc. 28.

și pentru mai mari credința, ne-am pus și degetili.
eu Crăciun (x) mi-am pus degetul.
eu preutul Ion m'am și iscălit.
eu Damaschin (x) mi-am pus degel (sic).
eu Ionnu Brânzi m'am tânplat față.
și eu Vasili sin Ionu Brânzi am fostu fațâ.
eu ...... (?) mazil, m'am tâmplat față.
și eu Doader Mândrescul, am scris cu zisa lor.

Colecția Sf. mânăstirei Frumoasa.

254.

1776, Noemvrie 22.

Năstase Busuioc, Ion Porosăci, Năstase sin Grigore, fost căpitan de Bărăiac și Andrei Gore, dau zapis că nu mai au pretenție asupra moșiei Pașcanii de pe Ichel, pe care șetrarul Vasile Carp o are zestre dela socrul său, pitarul Ion Donici. (Original).

Adecă eu Năstase Busuioc i Ion Poroseci i Năstase sin Grigore, ce au fost căpitan de Bărăiac i Andrei Gore și cu alte neamuri a noastre din Peresecina ot Orheiu, făcut-am adevărat zapisul

nostru la mâna dumsale şătrariului Vasile Carpu, precum să să ştie că având dum. o moşie la ţinutul Orheiului anume Păşcanii, pe apa Ichiului, zestre dela socrul dumsale pitar Ion Donici, noi ne-am fost sculat cu neşte scrisori, trăgând din moşia aceasta dupe Busuiuceşti şi, făr' de giudecată, întrasem cu acele scrisori în stăpânirea moşii şi aducându-ne dumnealui cu om gospod la divan, am fost scoşi la dumnealor veliţii boeri şi fiind noi întrebaţi pentru ce am întrat în moşie, noi am arătat scrisorile ce avem, care scrisori socotindu-le boerii a fi răle, noi încă am cunoscut că de vreme ce nici moşii şi părinţii noştri n'au stăpânit cu acele scrisori, sânt răsuflate şi, căzând noi la pace într'acestaş chip, ne-am învoit cu dum. şi ne-am aşăzat să plătească dum. cibotele aprodului, ce ne-au adus şi cheltuiala ce s'au făcut şi să-şi stăpânească moşia dum. cu bună pace despre noi. Deci făcând noi această aşăzare în divanul domnescu, i-am dat dumisale acest adăvărat zapis al nostru, ca de acum înnainte să-ş stăpânească dum. moşia cu bună pace, fiind că este dreapta a dumisale şi de către noi sau de către fii noştri sau de către neamurile noastre, niciodată supărat să nu fie, nici să să mai răspunză cineva din noi vreodată a să numi răzaş de Păşcani, iar care s'ar ispiti piste zapisul acesta a să scula, să fie de urgie şi să iasă ruşinat de cătră giudecători. Şi pentru credinţa am pus degetele la iscăliturile noastre şi scrisorile cu mâinile noastre s'au dat de s'au ruptu.

1776, noem. 22.

eu Năstase Busuioc am pus degitul.
eu Ion Poroseci am pus deagetul.
eu Năstase sin Grigore, căpitan, am pus degetul.
eu Andrei Core din Cobâlca, am pus degetul.
şi eu Ştefan Zătreanul diiac de divan, am scris cu zisa lor în divanul gospod.

Aceşti oamini au vinit şi înnainte me şi asămene au mărturisit că sînguri ei au cunoscut că n'au dreptate şi rău s'au acolisăt de moşie şi de acu înainte n'au a mai cere nici odată parte dintr'aceast moşii, atât ei cât şi nime alţii din niamul lor.

Vasile Razul, vel logofăt 1776, noem. 22.

Colecţia mea.
Insemnarea finală e scrisă şi subscrisă de Vasile Razul. Pune data cu cifre romane spre deosebire de data chirilică a diacului.

255.

1777, Fevruarie 28.

Antohi Vâlcu cu soția sa, vând lui Vasile Mihnea moara ce au făcut în apa Cogâlnicului, pe moșia Bravicenii din ținutul Orheiului. (Original).

Adică eu Antohi Vâlcul din satul Bravicenii, noi înpreună cu femeia me Catrina, adiverim cu această adivărată scrisoarea a noastră, precum să să știe, că fiindu eu răzăș la moșiia Bravicenii, am făcut o moară în apa Cogâlnicului, pe moșiia Bravicenii, care moară după ce am așezat stratul și am pornit-o pe făin, casa n'am apucatu a-i face, di nime săliți, nici asupriți, ce di a noastră bună voe am vândut-o dum. Vasîli Mihne dreptu 62 lei, adică șaszăci și doi lei, însă iazul, stratul morii cu roateli și petrili cu ferăle ei, care moară după cum arată mai sus, vini pe moșie Bravicenii în apa Cogâlnicului, din gios di izvorul ci să numești Ocna, în gura Văii Satului Bravicenii Noi, din sus de matca Văii Satului. Aceia am vândut-o dum. și di acum înnainte să-i fie dreaptă ocină și moșie, să o stăpânească în veci cu pace nerușiită di nimi dumlui și cuconii dumisali și nepoții și strănepoții. Și la această tocmală di bun[ă] voia noastră s'au tâmplat boiari și oameni di cinste, cari mai gios s'au iscălit.

1777, fev. 28 dni.

eu Antohi Vâlcul, înpreun cu femeia me Catrina am vândut.
eu Chirică Șuca, copil din casă, m'am tâmplat față.
eu Toader Huzul, vornic ot Bravicenii Noi, m'am tâmplat față.
am fostu faț la făcut zapisului.
Ștefan Bozgher (?) poroșnic.
Vasilachi Slănin, am scris cu zisa lui Antohi Vâlcul și a femei sali Catrina.

Zapisul aflat în colecția mănăstirei Hirova din județul Orhei.

256.

1777, Noemvrie 3.

Sandul Munteanu vinde lui Vasile Crăciun via dela Leușeni, cumpărată dela preotul Stratulat Căptariu. (Original).

Adecă eu Sandul Munteanul dat-am adivărat și încredințat zapesul mieu la mâna dumisale Vasile Crăciun, precum să să

ştie că de nimene silit, nici asuprit, ce de a me bună voi am vândut o vie ce am avut şi eu cumpărătură dela preutul Strătulat Căptariu, cu tocmală 18, adică optsprăzăce lei, cari bani i-am luat toţ deplinu în mânuli meli şi dumnalui să aibă a-ş stăpâni dumnalui şi fii dumisale în veci, iar sculându-să cineva din neamurile mele nici decât de a-m merge or la ci judecată, să nu li să ţie în samă. Diosăbit arăt prin zapis că această vie când am luat dela preutul Căptariu, au fost numai saltă (sic) viia părăginită şi ţiindu-o eu la stăpânire şăsi ani, am pus şi eu cu mânule mele ca doua firte de vie şi mai bine şi pomii ce sint înpregiur, carile toate acestea s'au cuprins tot într'acea vânzare. Şi pentru încredinţare am pus şi degetul, neştiind iscăli.

velet 7276 [1]), noemvrie 3.

eu Sandul Munteanul, am vândut cu voia me şi la facirea acestui zapis s'au întâmplat şi alţi oameni bătrâni, care s'au şi iscălit.

eu Simion Pricop am fost faţ.

eu Gligoraş Eşanul.

eu Iordache Căptariu, am fostu faţă.

Colecţia mânăstirii Frumoasa.

257.

1778, August 12. Iaşi.

Constantin Dimitrie Moruzi Voevod întăreşte stăpânirea marelui logofăt Vasile Razul asupra satului Cogălnicenii, în fundul Cogâlnicului, la ţinutul Orheiul, între hotarele anume arătate. (Còpie).

Cu mila lui Dumnezău, Noi Costandin Dimitrie MoruzVoevod, Domn Ţării Moldaviei.

Facem ştire cu acest hrisov al Domnii Meli tuturor cui să cade a şti, că iată al nostru cinstit şi credincios boiari dumnealui Vasîle Razu biv logofăt, viind înnaintea Domnii Mele şi a tot sfatul nostru, arătatu-ne-au că are dumnealui o moşii anumi satul Cogălnicenii, în fundul Cogâlnicului, la ţînut Orheiului, driaptă moşiia dumisale, pentru cari moşii cerând dumnalui ca să i să

[1]) Probabil s'a scris greşit data, care în realitate trebue să fie 7286 . V mai sus zapisul din 7281, Oct. 24 despre care pomeneşte zapisul de faţă.

hotărască osăbit de cătră moşiile megieşilor de pi înpregiur, din poronca Domnii Mele s'au şi rânduit mai înnainte cu carte gospod pi credincios boeriul nostru, dumnealui Darii Donici biv vel paharnic, sărdar de Orheiu, ca să hotărască moşiia aceasta Cogălnicenii şi dumnalui paharnic Donici, după poronca Domnii Mele, că au orânduit pi patru mazîli dela acel ţînut al Orheiului anumi Alecsandru Liahul, Ioniţă Zălman, Vasîle Stegariul şi Toader Gălescu, di au mers şi au hotărît moşiia aceasta, dela care rânduiţi mazîli hotarnici, ne-au arătat acum dumnealui vel logofăt şi mărturie hotarnică din anul acesta 1778, mart 9, iscălită atât de aceşti patru mazîli, hotarnici di sus arătaţi, cum şi alţi oamini mazîli ci s'au întâmplat la hotărîtura aceasta, ci s'au făcut anumi Iosîp Ghindulianu ot Cogălnicenii şi Toader Horja ot Cuzăica, i Maftei Costin, Ioniţă Cotoman şi Ioniţă Costin, încredinţată fiind mai gios şi cu iscălitura dumisale paharnicului Darii Donici, în cari scrie că mergând rânduiţii mazîli la starea moşii, au strâns acolo de faţă pi toţi înpregiuraşii şi alţi oameni bătrâni care au ştiut hotarăle vechi a moşii aceştiia şi după cercetarea cu amăruntul ci au făcut, fiind şi carti di blăstăm la mijloc, au citit cartea di blăstăm întru auzul tuturor şi aşa s'au aflat oamini bătrâni di au ştiut şi au mers di au arătat semnile, hotară vechi şi după hotară vechi ci s'au dovidit că sânt, au purces, întâiu, din matca Cogâlnicului dispre Cuizăuca din partea de gios, undi s'au aflat şi hotar vechiu în costişă şi de acolo au mers la dial tot pi costişă, până la altă piiatră hotar vechi ci s'au găsît şi dintr'aceia au mers iarăş tot la dial până în şleahul Orheiului şi lângă şleah s'au aflat altă piatră hotar vechi şi de acolo au purces în gios şi au mers până în capul unui red, ce să numeşte Vetmeja şi mărturisînd oamini bătrâni că acolo iarăş au fost hotar vechiu şi nefiind hotaru, au pus piiatră hotar piotoare şi deacolo au purces în curmezîş spre răsărit, până undi au găsit iarăş hotar vechi şi de acolo au mers la vali până la o fântână ci să numeşti Măciiaşa şi dela fântână au purces iarăş la vale piste Rădiul Dicovăului în matcă la lacul şi de la lac au apucat la deal în sus costişa şi în deal au pus piiatră hotar şi di acolo au purces tot în sus pre în coada unui red, ci să numeşti Turcescul şi de acolo au cuborît în vale la lăcuşor, undi au pus şi piiatră hotar şi di acolo au purces la dial şi s'au suit în dealul Preaz şi au pus iarăş piiatră hotar şi de acolo au purces

iarăş la vale piste Rădiul, ci să chiamă Dohul şi au mers până în celalant dial tot în sus până în Drumu Sobariului, în capul rediului din gios, ci să numeşti Vorăncău şi au pus piiatră hotar şi di acolo au purces pi drumul Sobariului în sus, până în Poiana Uricului şi iarăş au pus piiatră hotar şi di acolo au mers până diasupra Trifeştilor, în şliah la lac şi au pus piiatră hotar şi di acolo au purces la vale până la Fântâna Păduchioasă şi dila fântâna aceasta, la vali, până la matca Cogâlnicului, drept gura Perienilor, undi acolo au găsît hotar vechi i di acolo au purces matca Cogâlnicului în gios pi gura Cogâlnicenilor, până undi au găsît iarăş hotar vechi şi diacolo au mers tot în gios până în hotarul Cuizăucii şi aşa s'au închiet toati hotarăle moşii aceştiia. Şi în mărturiia aceasta mai gios, undi întăreşti dumnealui paharnicul Darii Donici cu iscălitura sa, arată că pi urmă cercetând şi dumnealui mărturiia aceasta hotarnică, au aflat că bine şi cu dreptati au cercetat şi au hotărît numiţii mazîli.

Deci Domniia Me, dacă am văzut mărturiia această hotarnică, cu iscăliturile atât a mazîlilor ci au fost rânduiţi hotarnici şi a altora ci s'au întâmplat, cum şi cu iscălitura dumisale păharnicul Darie Donici încredinţată, am crezut şi cerşându dumnealui vel logofăt ca să să facă dela Domniia Me întăritură spre stăpânirea moşiei, iată dar, printr'acest hrisov al Domnii Meli, dăm şi întărim cinstitului şi credinciosului boeriului nostru, dumisale Vasîle Razul vel logofăt pi numita di mai sus moşii, satul Cogâlnicenii, ci esti în fundul Cogâlnicului, la ţînut Orheiu, ca să fii dumisale şi fiilor dumisale dreaptă ocină şi moşîi şi să o stăpânească cu bună paci, după toati sămnile şi hotarăle, ci sânt arătate mai sus şi hrîsovul dela Domniia Me di întăritură niclintit, nistrămutat şi nirăşuit nici odinioară în veci şi am întărit şi cu a noastră domnească iscălitură şi peceti.

Şi spre aceasta este credinţa a însuş Domnii Mele, Noi Costandin Dimitrie Moruz Voevod şi credinţa pre iubiţilor fiilor Domnii Mele Alecsandru Voevod, Dimitrie Voevod, Ghiorghii Voevod, Panaite Voevod; aşijdire şi credinţa a cinstiţilor şi credincioşi boerilor Domniei Mele, dumnealui Dumitraşcu Sturza vel vornic, dumnealui Ioniţă Cantacuzino vel vornic, dumnealui Neculai Rosăt vel vornic, dumnealui Iorgachi vel postelnic, dumnealui Iordachi Balş vel vistiernic, dumnealui Scarlatachi Sturza vel agă, dumnealui Costandin Carage vel spatar, dumnalui Grigorii

Balş vel ban, dumnalui Matei Canta vel comis, dumnalui Thoma vel cămăraş, dumnalui Vasîlachi vel paharnic, dumnalui Scărlatu vel căminaru, dumnalui Mihălachi Luca vel stolnic şi credinţa tuturor boerilor noştri mari şi mici.

Scrisu-s'au hrisovul acesta la Scaunul Domnii Mele, în oraşul Eşii, la anu dintâiu, întru întâia Domniia noastră la Moldaviia di Enachi Gavril cămăraş di izvoade.

Anul 1778, avgust 12.

Iscălit în ce adivărată însuşi domnul.

(L. P.)

Canta vel vornic procitoh Vârnav vtori logofăt procitelno.

S'au trecut la condica Divanului di Ioniţ condicari.

Urmează adeverirea copiei de către protocolistul Dimitrie Rusul, la data de 1822, august 17 zile.

Pe lângă iscălitură, pecetia rotundă, în tuş negru a judecătoriei politiceşti a Basarabiei, având în mijloc acvila bicefală, rusească şi pe margine de jur împrejur: печете: џюдикъторіеи: политичещии: а Басарабіеи:

Colecţia d-lui Ioan Pelivan (Acta C. Georgescu-Vrancea).

Dintr'un perilipsis cu documentele aceleiaşi moşii, aflat în aceeaşi colecţie rezultă că la 1778, Ianuarie 31 s'a dat cartea domnească către paharnicul Darie Donici pentru hotărnicirea moşiei.

Mai aflăm că s'au aflat răzeşi cari să susţină că au şi ei împărtăşire în moşia Cogălniceni. Divanul Cnejii Moldovei li dă însă rămaşi odată în 1791, Iulie 23 când stă în proces cu ei *Vasîle Ghindă, vechilul logofetesei Răzoaia* şi a doua oară în 1809, Mai 13, când acelaşi Vasile Ghindă este *vechilul răposatei logofetese Răzoaia*.

In 1812, Noemvrie 27 Serdăria din Orhei porunceşte telalbaşii din Chişinău să scoată la mezat moşia Cogălnicenii după cererea lui Iordachi Filipescu, ginerile polcovnicului Manolache Balş.

La 1813, Decemvrie 25 vel logofătul Constantin Balş face zapis de vânzare căpitanului Ion Herţăscu. Balş are calitatea de «epitrop al nepoatei dumisale Ecaterina Filipasca», iar Divanul Moldovei întăreşte această vânzare şi stăpânirea căpitanului Ion Herţăscu asupra Cogălnicenilor la 1814, Mai 9.

In sfârşit, în aceeaşi colecţie se mai află un zapis întărit de judecătoria ţinutului Orheiului prin care Ioan Herţăscu, acum sluger, la data de 1823, Decemvrie 5, hotărându-se să rămână supus otomanicesc, în Moldova, lăsă averea sa de peste Prut şi anume moşia Cogălnicenii satul întreg, jumătate din moşia Roşcani şi părţi de moşie ce are de pe mama sa Anastasia, fica căpitanului Grigoraş Ştirbul pe seama nevrâstnicului său fiu Vasile, pe care-l lasă în Basarabia, punându-l sub epitropia sfetnicului de curte Iordachi Milu, până la majorat.

258.

1779, Mai 29.

Anaforaua Divanului și întăritura domnească a Domnului Constantin Dimitrie Moruzi în pricina heleșteului cel mare din apa Răutului de sub Târgul Orheiului, ce se cuvine mănăstirilor Dragomirna și Secul, iar nu mănăstirei Sfântului Spiridon, care-l stăpânea la acea dată. (Original).

Noi Costandin Dimitrie Muruzi Voevoda **Божїю милостїю господарь земли молдавскои.**

S'au cetit anaforaoa aceasta înnainte Domnii Mele şi făcându-să osăbită cercetare şi de către însu-mi Domniia Mea, aşa s'au aflat: că Preosvinţiia Sa părintele mitropolitul şi dumnealor veliţii boieri cu cale şi cu dreptati au giudecat. Deci, după tăriia scrisorilor ce au acesti doao mănăstiri, asemine şi Domniia Me hotărîm să să urmeze pre deplinu şi întărim svintelor mănăstiri Secul şi Dragomirna pe a lor driaptă ocină, miluire şi afierosire, hăleşteul şi iazul cel mare din apa Răutului de supt Târgul Orheiului ca se aibă a şi-l stăpâni de astăzi înnainti şi în veci cu tot venitul ce va fi nestrămutat nici odănăoară de la a lor stăpânire şi fără nici o supărare de către nime, iar ispisocul hatmanului Ipsilant şi scrisoare răpousatului Vasile Roset hatmanul de danie oricând s'ar ivi şi la a cui mână s'ar afla, ca nişte lucruri răsuflate şi pricinuitoare dc strâmbătate, hotărîm nici odată în samă se nu se ţie, ce să rămâe fără lucrare, socotindu-se întocma ca o hârtie albă şi încă vichilii mănăstirilor acestora se fie volnici în toată vreme ori când s'ar ivi a le lua la mâna lor, întărindu-se anaforaoa aceasta şi cu al noastră domniască iscălitură şi pecete.

1779, iuni 9.

Io Costandin Voevoda
(P.D.)

Prea Innălţate Doamne,

După jaloba ce-au dat Innălţimei Tale Sfinţiia Sa stareţul Paisie, epitropul sfintelor mănăstiri Dragomirna şi Secul prin triimis vechil Savva iconomul pentru heleşteul cel mare ce iaste în apa Răutului supt Târgul Orheiului pre care heleşteul îl au aceste doo mănăstiri Dragomirna şi Secul danie şi miluire cu ispisoace dela vechii domni şi dela o samă de vreme să află supt stă-

pânire mănăstirii sfântului Spiridon din Iaşi, cerând acum părintele stareţul ca să să facă cercetare şi dovad cu ce dreptate stăpâneşte mănăstire sfântului Spiridon heleşteul acesta. Din luminată poruncă Innălţimii Tale ce ni s'au dat prin ţădulă ca să cercetăm pricina aceasta, ni-am adunat cu toţii la mănăstiri sfântului Spiridon şi după cercetare ce am făcut, pricina într'acestaş chip s'au aflat: Aceste doo mănăstiri Dragomirna şi Secul au un ispisoc dela domnul Costandin Movila Vodă din let 7117, mai 2, ce sint de atunci 170 ani prin care arată că au miluit Mărie Sa pe mănăstire Dragomirna şi pe mănăstire Secul cu un heleşteu şi iazu părăsit supt Târgul Orheiului în pârîul Răutului ca să-şi facă loru-şi heleşteu şi mori şi să-l aibă să fie pentru triaba şi agiutorinţa sfintelor biserici cu tot venitul neschimbat niciodată în veci; mai arată şi aceasta cum că acel iaz au fost făcut încă dela Alexandru Vodă şi trecând la mijloc 55 ani pân la domnie Mării Sale nimene din Domni nu l-au înnoit de când s'au ruptu, ce tot pustiiu au şăzut şi stricat cu totul şi nefiind nimăruia nici spre un folos, pentru aceia l-au dat mănăstirilor de sus numite. Aşijdere şi alt ispisoc dela răposatul domnu Grigorie Ghica Vodă bătrânul din let 7249 iunie 15, ce sint de atunce 38 de ani, prin care aşă arată că acest heleşteu după ce l-au dat danie Costandin Movila Vodă mănăstirilor Dragomirnii şi Secului, neputând călugării să-l mai ezască l-au ezit mai pe urmă Vasilie Vodă, iar după ce s'au surpat au stătut iarăşi neezit pân în zilile Mării Sale şi văzând Mărie Sa un lucru ca acela stând pustiiu şi socotind cum că mănăstirile n'au acea putere, să-l mai ezască, trebuind multă cheltuială la ezitul lui l-au fost dat acel heleşteu danie cu ispisoc hatmanului Costandin Ipsilanti să-l ezască, să fie şi pentru al său folos şi să aibă folos şi mănăstirile încă şi altă obşte acelui ţinut, dar apoi, văzind Mărie Sa că nice hatmanul Costandin nu l-au ezit, precum s'au apucat şi mai vârtos văzind şi dresele mănăstirilor, scriind cu blăstăm asupra celor ce s'ar atinge a strămuta danie lor, iarăşi l-au dat heleşteul la stăpânire călugărilor dela aceste doo mănăstiri Dragomirna şi Secul şi le întăreşte stăpânire. Şi pentru acel ispisoc de danie ce să didese hatmanului Ipsilanti hotărăşti ca oricând şi în ce vreme s'ar ivi să nu să ţie în samă, fiind mai veche danie mănăstirilor, însă pentru stăpânire aşă au încredinţat părintele stareţul, acum, prin vechilul Sfinţii Sale, cum că şi dela

vreme ce s'au dat hrisovul acesta al răposatului Grigorie Vodă mănăstirile aceste amândoo după vremi aflându-se la slabă stare, n'au avut putere să cheltuiască şi să-l ezască şi tot aşă părăsit şi pustiiu au rămas cum să află şi pân astăzi, iar acum, după ispisoacele domnilor, au cerut dreptate.

Deci, pentrucă acum iazul acesta îl trage la stăpânire mănăstire sfântului Spiridon, prin cea cu amărunt cercetare ce s'au făcut de către noi, din epitropii mănăstirii pricina aşă s'au adeverit că ispisocul ce s'au fost dat hatmanului Ipsilanti pe heleşteul acesta, după vreme au întrat la mâna răposatului hatman Vasilie Ruset, însă cu danie sau cu vânzare, cu ce chip nu să ştie şi hatmanul Ruset cu ispisocul acela şi cu osebită scrisoarea sa au dat heleşteul acesta danie mănăstirii sfântului Spiridon, precum la acesta au încredinţat întâi Sfinţie Sa Irinupoleos chir Sofronie, că mai înnainte vreme au văzut Sfinţiia Sa în scrisorile mănăstirii sfântului Spiridon atât ispisocul acela al hatmanului Ipsilant cum şi scrisoarea de danie a hatmanului Rusăt. Acum întrebând noi şi pe dumnalui Ioan Cantacuzino biv vel logofăt, unul din epitropii mănăstirii aşă ni-au adeverit cum că scrisoare de danie a hatmanului Vasilie Ruset au văzut-o şi dumnalui într'o vreme în scrisorile mănăstirii, dar ispisoc n'au văzut; am întrebat mai înnainte şi pe dumnealui Lascarache Rusăt hatman, fiiul hatmanului Vasilie Ruset de are vreo ştiinţă cu ce chip ar fi întrat ispisocul hatmanului Ipsilanti la mâna părintelui dumisale şi dumnalui ni-au arătat că nici are ştiinţă cu ce chip au întrat la mâna părintelui dumisale, nici ispisocul sau scrisoare de danie n'au văzut. Apoi, mai cu deadinsul şi cu amăruntul căutându-se în scrisorile mănăstirii nici de cum nu s'au găsit nici ispisocul hatmanului Ipsilanti, nici scrisoare acea de danie a hatmanului Ruset, nici am putut afla ce pricină iaste.

Prea Innălţate Doamne,

Prin cercetare noastră pricina într'acesta chip s'au aflat şi după a noastră cunoştiinţă acea danie ce s'au fost făcut mănăstirii sfântului Spiridon nu o putem socoti că ar fi avut vreun temeiu. Intâi, că ispisocul acela a hatmanului Ipsilant, după ce însuşi domnul care l-au dat pe urmă îl anerisește prin al doile ispisoc de întăritură, ce-au dat mănăstirii pe heleşteul acesta şi hotăreşte

că oricând s'ar ivi să nu să ție în samă, iată că au rămas fără lucrare.

Al doilea, și scrisoarea de danie a hatmanului Vasilie Ruset, fiind după ispisocul acela făcută, iarăși n'au putut să aibă tărie ei, nici să poată o danie ca aceia să rămâe statornică, iar numitele mănăstiri Dragomirna și Secul. după tărie scrisorilor, au toată dreptate să-ș ție și să-ș stâpâniască heleșteul cel mare din apa Răutului de supt Târgul Orheiului ca pe o veche și întemeiată danie și miluire ce le iaste cu tot venitul ce ar fi și, dacă a fi mila Mării Tale, să să întăriască stăpânirea mănăstirilor pe heleșteul acesta și cu a Mării Tale putere ca niciodată despre nime supărare să nu aibă și acel ispisoc al hatmanului Ipsilant cum și scrisoare de danie a hatmanului Roset oricând și la a cui mână s'ar ivi iarăș să rămâe fără nici o lucrare și nețînute nici într'o samă și să aibă a să lua de către vechilii mănăstirilor.

Noi așă am socotit că iaste drept, după cum arătăm Mării Tale, iar Măriia Ta ca un stăpân vei hotărî, după cum milostivul Dumnezeu te va lumina.

1779, Mai 29.

A Innălțimii Tale către Dumnezeu smerit rugătoriu
Gavriil mitropolit Moldaviei
Pre plecate slugi
Vasile Razul vel logofăt ...... logofăt ...... vornic
Dimitrie Sturzea vel vornic Ioniță Cantacuzine vel vornic
Nicolae Roset vel vornic Constandin Carage vel spatar
Grigorii Balș vel ban

S'au trecut la condica Divanului de Ioan Necolai condicar

Colecția mea.

259.

1779, Iunie 5.

Ioan Geantaoan fost al doilea medelnicer cu alți răzeși ai săi dăruesc marelui logofăt Vasile Razul unul din cei doi bătrâni pe care umblă moșia Năpădeni din ținutul Orheiului. (Copie).

Adică eu Ioan Geantaoan biv vtori medelnicer i eu Ilașco mazil i eu Afteni Samson mazil i eu Ipate Samson căpitan i eu Ștefan

Gugiman biv căpitan dinpreună şi cu alte neamuri a noastre făcut-am adivărat şi încredinţat zapisul nostru acesta la cinstită mâna dum. marelui logofăt Vasili Razul precum să să ştie că moşiia Năpădenii din ţinut Orheiului fiind înpărţitoare în doi bătrâni însă un bătrân al nostru acestor de sus scrişi, carile să numeşte bătrânul popii lui Ştefan, iar al doili bătrân ce să numeşte Stămate esti iarăş al meu a lui Ion Geantaonu cu neamurile mele. Deci pentru bătrânul popii lui Ştefan de sus arătat ne-am socotit cu toţii dinpreună şi pentru mult bini şi agiutor ci am cunoscut dela dum. vel logofăt, dintru a noastră bună voe l-am dat danii şi l-am dăruit dumisali vel logofăt. Drept aceia de astăzi înnainte şi în veci să aibă duml. vel logofăt a-ş stăpâni bătrânul acesta a popii lui Ştefan din tot locul cu totul venitul, cu bună pace şi nesupărat despre nime, căci noi pentru mult bini ce am cunoscut dela dumlui i l-am dăruit dumisali după cum mai sus arătăm, iar oricine din neamul nostru sau alţii s'ar ispiti ori cu ce chip ca să strice şi să surpe danie noastră aceasta, să fie neertaţi şi scrisorile toate ce am avut asupra părţii acestui bătrân din Năpădeni le-am dat toate dinpreună cu zapisul nostru acesta la mâna dumisali vel logofăt. Şi pentru mai adivărată credinţa cei ce am ştiut carte ne-am iscălit, iar carii n'am ştiut carte, mai gios ne-am pus numile şi degitile. Şi s'au mai iscălit şi alţii din boeri cine s'au tâmplat.

1779, iunii 5.

Ion Geantaonu medelnicer am dat danii eu Ilaşcu mazil
eu (x) Aftinii Samson mazil
eu (x) Ipate Samson căpitan
eu (x) Ştefan Gugiman căpitan dinpreună şi cu alti neamuri a noastre.

Şi această danii s'au făcut înnaintea noastră şi am iscălit.

Vidraşcu Canţir vornic de poartă

Macarii din Suceavă m'am tâmplat

şi eu cu zîsa răzăşilor de sus arătaţi am scris zapisul acesta şi sânt martur

Dumitraşcu diiacu

Departament Pricinilor Streine.

Această copie s'au poslăduit din cuvânt în cuvânt cu orghinalul şi fiind întocma, s'au adiverit cu iscăliturile noastre şi pecete Departamentului.

în Iaşi 1820, ghenar 16

Donici vel vornic... Costachi R căminar

(L. P.)

Posleduit

Colecţia d-rei E. Ţvetinovici din Chişinău.

In 1766, Aprilie 3 Antohie Luţă vornicul de poartă cercetează pricina dintre copiii Măriuţii Cujbă şi dă dreptate fiului acestuia Lupu Cujbă să moştenească moşia Năpădenii pe care acesta o şi vânduse biv vel medelnicerului Ioan Cantaoan (— Geantaoan). Theodor Codrescu, *Uricarul*, XV, 1889 Iaşi, p. 320.

Asupra satului Năpădeni s'a scris o monografie în care se dă şi un act de împărţire a moşiei între răzeşi cu data de 1779, Iunie 24. Ilie Ţurcanu, *Monografia satului Năpădeni*, 1933, Bălţi, p. 7.

260.

1779, Iunie 19.

Constandin Dimitrie Moruzi Voevod porunceşte serdarilor de Orhei să stâlpească hotarele heleşteului cel mare al Orheiului cu vatra lui şi să ajute pe vechilii mănăstirilor Dragomirna şi Secul, proprietarele heleşteului, să-şi ia venitul şi din velniţe şi crâşme. (Original).

Noi Costandin Dimitrie Moruzi Voevoda **Божїю милостїю господарь земли молдавской.**

De vreme ce, după cercetare ce s'au făcut din poronca Domnii Mele de către Preosfinţitul mitropolit al Ţărei chir Gavriil şi de către toţi dumnealor veliţii boeri ai Divanului Domnii Mele şi la urmă şi de către însumi Domnie Mea pentru iazul şi heleşteul cel mare din apa Răutului de supt Târgul Orheiului, prin scrisorile şi dovezile cele adevărate, s'au aflat iazul şi heleşteul acesta driaptă moşie şi acaret a sfintelor mănăstiri Dragomirna şi Secul, cum pre largu arată anaforaoa prin care s'au întărit de către Domnie Mea, stăpânire acestor doo mănăstiri asupra numitului heleşteu. Drept aceia iată s'au dat şi această carte a Domnii Mele cu care să fie

volnici vechilii mănăstirilor de sus numite a merge şi a-ş lua venitul moşiei de pe velniţe şi crâşme şi orice lucrări de alişverişuri vor fi pe acel loc, cât cuprinde iazul cu vatra lui, după hotarăle cele vechi.

Pentru care poroncim Domnie Mea şi dumneavoastră serdari de Orheiu să daţi mână de agiutor vechililor mănăstirilor ca să-şi poată lua običnuitul venit. Şi dela cei ce nu să vor supune a da cee ce iaste cu drept, dumneavoastră, după obiceiu şi după dreptate ce-ţi găsi cu cale să înpliniţi, însă din ce a fi cu drept pe lăcuitori mai mult să nu să supere, dar şi mănăstirile să nu să păgubească şi dumneavoastră să şi hotărîţi locul heleşteului acestue de giur înpregiur, după ştiinţa a oamenilor bătrâni şi după semnile ce să vor cunoaşte de starea locului înpregiur, puind şi semne pietri hotară şi să daţi şi mărturie hotarnică, după care hotărîtură să-ş stăpânească mănăstirile locul heleşteului şi iazul cu tot venitul ce va fi pre dânsul, pân la vreme ce va da putinţa mănăstirilor să-l şi ezască şi să-ş facă mori şi alte trebuincioase acareturi. Aceasta poruncim.

1779, iuni 19 dn.

(L.P.)

Procit vel logofăt

Pe verso: S'au trecut la condica Divanului.
Pecetie octogonală, domnească, în tuş roşu.

Colecţia mea.

261.

1779, Iulie 2.

Hotarnica moşiei Mălăeşti din judeţul Orhei a lui Ursul Agapi biv vel şătrar. (Copie).

Din luminată poronca Pre Innălţatului Domnului nostru Măriia Sa Costandin Dimitriu Moruz Voevod, dum. Costandin Răşcanu biv vel spatar i dum. Darie Doniciu biv vel paharnic, sărdari de Orheiu, ni-au rânduit hotarnici la moşiia Mălăeştii a dumisali Ursul Agapi biv vel şatrar, care este pi apa Răutului la ţinutu Orheiului şi după poroncă mergând la starea locului a numitii moşii Mălăeştii, strângându-să şi toţi răzăşii înpregiuraşi din sus şi

din gios. Şi întâi am mersu la capu moşii din sus, fiind faţă şi răzăşii din Ciocâlteni anumi Ioniţă Cornea, Grigoraş Ştirbul i Gavril Harştea şi alti niamuri a lor. Şi undi au mărturisit răzăşii că au fost piiatră şi nu s'au găsit şi s'au pus piatră hotar în malul Răutului lângă nişti spinişori. Şi de acole am purces alăturea cu moşiia Ciocâltenii spre miazănoapti şi s'au găsit piiatră hotar vechi în nişti sărături şi s'au pus şi acmu alăturea piiatră hotar. Şi de acole am mersu tot la dial spre miazănoapti pâră în dial de şliahu şi din vale de o movilă, în costişă, s'au găsit iară piiatră hotar vechi şi s'au pus iară alăturea şi altă piiatră hotar. Şi de acole am mersu tot la dial, pâră în zarea dialului, undi s'au întâlnit cu moşiia Căcărăzenii, care au mărturisit răzăşii că au fost hotar, dar nu s'au găsit şi s'au pus piiatră hotar din gios di o movilă ci esti în zarea dialului. Şi de acolo am purces zarea dialului în gios pâră ni-am întânit cu moşiia Bravicenii într'o movilă drept în dial şi am pus piiatră hotar drept în movilă şi s'au făcut piotoare. Şi dintr'ace movilă să începe şi moşiia Bravicenii, care au fost faţă şi răzăşii din Braviceni anumi Ioniţă Băţ ot Chişinău i Ştefan Băţ mazil ot Chişinău i Agapii Dumitru biv căpitan i Ioniţă Petcu i Darie Pomătar şi alte niamuri a lor. Şi după o mărturie hotarnică ci au scos-o răzăşii din Braviceni din let 7162 şi, după ace hotarnică, am purces la vali asupra Răutului alăturea cu moşiia Bravicenilor pâră în costişă, din sus di drum şi s'au pus piiatră hotar. Şi di acole am mersu tot la vale pâră la doî movili din gios de drum şi s'au pus piiatră hotar supt o movilă mare din dial de movilă. Şi de acole am mersu tot asupra Răutului pi din sus di o fântână ci esti în costişă pâră la Movilile Gemeni şi s'au pus piiatră hotar întri movile. Şi di acole am purces tot asupra Răutului [pis]ti şăs, pără la capul Branovii di sus şi s'au pus piiatră hotar în şăs aproape de Bahnă. Şi di acole am apucat apa Răutului în sus şi am mersu pâră în hotarul ci s'au pus di disparte Mălăeştii cu Ciocâltenii.

Şi aşa s'au închiet toate hotarăle Mălăeştilor; cari după scrisori şi mărturiile răzăşilor, după cum am aflat, cu dreptati, am făcut mărturie.

let 1779, iuli 2.

Grigoraş Vărzariu Ştefan Băţ Ioniţă Cornea
Grigoraş Ştirbul Ioan Strătan

Această mărturie hotarnică a numitii moşii Mălăeştii, ci esti iscălită de numiţii mazili, ci s'au rânduit de noi din poronca gospod, carii arată că fiind faţă răzăşii înpregiuraşi aceştii moşii, după cum au aflat cu dreptati au ales părţile şi o au stâlpit-o şi pentru încredinţare am iscălit şi noi.

1779, ocv. 13

Costandin Răşcan biv vel spatar, sărdar

Şărban comis sărdar

Dela sărdăriia Orheiului

Scoţindu-să copia aceasta dipe adevărata hotarnică şi poslăduindu-să, fiind întocma s'au încredinţat.

1810, iuni 6.

Manolache Dimachi vornic

Colecţia d-lui Alexandru Ursu.

Cf. copia publicată de Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, XI, p. 66.

262.

1780, Ianuarie 8.

Constantin Dimitrie Moruzi Voevod rândueşte pe Constandin Răşcanu biv vel spătar şi pe Darie Donici biv vel paharnic, sărdari de Orhei, să meargă la Sămăşcani şi să aleagă un bătrân de moşie ce se numeşte al Măricuţii preotesii, fata lui Irimicel, pe care l-a cumpărat Şerban Buhuş vel armaş. (Original).

Noi Costandin Dimitrii Muruz Voevod **Божїю милостїю господарь земли молдавской.**

Cinstiţi şi credincioşi boerii Domnii Meli dum. Costandin Răşcan biv vel spatar i Darie Donici biv vel paharnic, sărdarii di Orheiu. Să faci ştire dum. că Domnii Mele au dat jalobă credincios boeriul nostru dumnealui Şărban Buhuş vel armaş cum că, în hotarul Sămăşcaniilor, la ţinutu Orheiului, au cumpărat un bătrân di moşii ci să numeşti bătrânul Măricuţii preutesăi, fata lui Irimicel dila Nanie, ficiorul Chilii şi dela fămie şi ficiorii lui Vasile şi Ilii din Sămăşcani din patru bătrâni ce înblă tot hotarul, precum viţi vide dumnevoastră şi zapisul de cumpărătură. Pentru aceasta iată dar, scriem dumneavoastră, luând carte Domnii Mele di nu viţi pute ca să mergiţi însuşi dumneavoastră acolo la moşii, să rânduiţi din parte dum. pe nişti mazili pe cari viţi socoti oameni

di ispravă, să margă acolo şi să strângă pi tăţ răzăşii acelui sat. Sămăşcani şi să ste să aliagă şi să hotărască acest bătrân de moşie, parte zapisului acestuia, precât s'a alegi cu dreptate şi să pui şi stâlpi di piatră hotară şi să facă mărturie în care mărturie să iscăliască rânduiţii mazili şi toţi răzăşii şi să iscăliţi şi dumneavoastră, în care mărturie, aducându-s aice şi cercetându-s di dumnealui vel logofăt, dı să va găsı că esti cu dreptate să să întăriască şi di către Domnie Me stăpânire dumisale armaşului. Aceasta scriem.

1780, ghen. 8.

(L.P.)

Procit vel logofăt

Pecetie mică octogonală cu tuş roşu.

Originalul la Arhivele Statului din Bucureşti. Colecţia Crupenschi, pachetul III.

Pe verso: *S'au trecut la condică.* O copie veche la Academia Română, doc. nr. 97—CXXXVII.

In aceeaşi colecţie se mai găseşte un document asemănător cu data de 1782, Iulie 5 prin care trei boieri divaniţi (Ştefan Catargiul vornic, N. Roset vornic, Roset vornic), rânduesc să facă aceeaşi hotărnicie pe Iancul Razul biv vel spătar şi Costandin Donici biv vel spătar, vechilii sărdarii Orheiului. La acea dată Şărban Buhuş, care avea în Sămăşcani şi baştină şi cumpărături, avea rang de paharnic.

263.

1780, Aprilie 4.

Constantin Dimitrie Moruzi Voevod rânduește pe serdarii ținutului Orhei să cerceteze pricina ce au pentru moșia Marcăuți din acel ținut Pavel Ghiluță cu Ion Piliposchi al doilea medelnicer. (Original).

Noi Costandin Dimitrie Muruz Voevoda, Божїю милостїю господарь земли молдавской.

Cinstiţi şi credincioşi boerii Domnii Mele, dum. Costandin Răşcanul biv vel spatar i dum. Darii Donici biv vel paharnic, sărdari de ţinut Orheiului: să faci ştiri dumv. că aice la Divan înnainte dumilor sale veliţilor boeri au avut giudecată de faţi Pavăl Ghiluţi dila satul Marcăuţii dila acel ţinut cu Ion Piliposchii biv vtori medelnicer, jăluind acest Pavăl Ghiluţi că el în moşie Marcăuţii ari un bătrân de moşii baştină, cari pân la o vremi

l-ar fi stăpânit, iar dela o vremi cu nedreptate ar fi pus stăpânire medelnicerul Piliposchii. După a căruia jalobă întrebându-să la giudecată pe medelnicerul Piliposchii ci ari să răspundă, au scos di au arătat la giudecată 2 zapis di cumpărătură dela tatăl jăluitoriului acestue, după cari zapise au răspunsu medelnicerul Piliposchii că s'ar fi cuprinzând toată parte acie pe cari o ceri jăluitoriul şi nu i-ar fi mai rămâind acestue nici o parte acolo în moşie Marcăuţii. Apoi, fiindcă şi jăluitoriul acesta, osăbit au răspunsu cum că afară din cumpărăturile ci tragi Piliposchii ar fi mai rămâind parte din bătrân acela, atât din baştina părinţască a lui cum şi din parte unii mătuşi a lui, cu cari Piliposchii triabă n'ar fi având şi fără dreptate, supt numile cumpărăturilor ci ari, le tragi la stăpânire sa, cari la aceasta au arătat că va dovedi şi au rămas ca să s[ă] cercetezi de dumv. acolo. Şi pentru aceasta dar, iată, scriem dumv. de nu viţi putè singuri dumv. mergi, să rânduiţi dispri parte dumv. pe cini viţi socoti din mazilii acelui ţinut ca să margă la stare moşii şi fiind acolo de faţi medelnicerul Piliposchii cum şi jăluitoriul acesta, să aducă faţă şi pe toţi cielanţi răzeşi şi înpregiuraşi şi după scrisori şi alte dovezi încredinţate ci vor fi atât la med. Piliposchii cum şi la jăluitoriul acesta, să cercetez cu amărunt şi întâi drepte părţile med. Piliposchii pe cât îi vor cuprindi zapisili di cumpărătură să i le aliagă dioparte şi să li stâlpască şi cu petri hotară osăbit dispre părţile celoralanţi răzeş, apoi câtă parte va mai rămâne afară din cumpărăturile lui Piliposchii dovedindu-să că sânt drepti a jăluitoriului iarăş să i le aliagă dioparte şi să i le stâlpască cu petri hotară osăbit atât dispre părţile lui Piliposchi cum şi dispri părţile ciloralanţi răzeş. Şi după alegire şi hotărîtura ci vor faci să de mărturii hotarnici pe părţile fiişticăruia în semni, arătându anumi şi soma stânjinilor, întru cari hotarnici să s[ă] iscăliască atât rânduiţii acie mazili cum şi toţi răzeşii şi alţi înpregiuraşi şi să li iscăliţi şi dumv. ca pe urmă aducându hotarnicile aice şi cercetându-se de dum. vel logofăt, di vor fi cu cali, să li s[ă] întăriască stăpânire şi dela Domnie Me. Aceasta scriem.

1780, ap. 4.

(P. D.)
Procit, vel logofăt.
S'au trecut la condica Divanului.

Colecţia mea.

După cum rezultă din nota de sub documentul publicat sub nr. 227 Ion Pilipoţchi stăpâneşte în Marcăuţi pământul soţiei sale Maria, nepoată de fată a lui Grigoraş Leca.

In ceea ce priveşte ascendenţa lui Ion Piliposchi ne este cunoscută următoarea încrângătură: (Cf. L. T. Boga, *Doc. bas.*, XIV, Chişinău, 1931, pp. 36, 37).

Solomon vistiernicul
|
Mitrofana căs. Grigore Pelipoţchi
|
Tănase Pelipoţchi căpitan
|
Ioniţă Pelipoţchi căs. Maria, fata lui Enache căpitanul
|
Nastasia căs. dascalul Teodosie
|
medelnicerul Teodosie.

264.

1780, August 9.

Mărturia lui Ion Strătan de cercetarea ce a făcut la moşia Verejeni în pricina dintre Postolachi sin Enachi şi Răculeşti. (Original).

Din poronca dumisali cuconului Costandin biv vel spatar i vel sărdariu m'au orânduit ca să merg la satul Verejenii ca să le eu sama lui Postolachi sin Enachi şi cu Răculeştii şi după poronca dumitale am mers la numita moşie şi mergând am strins mazili şi oameni săteni şi pi alţi răzăş şi am întrebat pre Postolachi sin Enachi: scrisoari are? El mi-au arătat o carte dela răposatul Gligori Ghica Voevod din velet 7255, iuli 30 scoasă cartea de Ursache Bodrug şi de Chirică Andriescu şi de Dochiţa, nepoata Mânzatului. Scrie cartea la dumnealui Crâstea biv vel paharnic şi la dumnalui Ursachi Carpuz ca să meargă să le aleagă moşiia, fiindcă să acolisă un Sandul Popăsc. Şi am întrebat şi pe Răculeşti de pre care moş trag moşie, unde au dat samă că trag depre un Giurge, care acel Giurge nu s'au pomenit nici întâi, nice acu. Şi i-am întrebat şi pentru scrisori. Ei au dat samă că n'au. Şi văzând că nici stăpânire n'au avut până acum, nici scrisori n'au arătat şi acu ei să acolisăsc de moşie fără de nici o dreptate şi

văzând şi eu, am dat această mărturie la mâna lui Postolachi sin Enachi. Şi după cum vei socoti dumnata aşa va fi.

Al Dumitale mic şi plecat, slugă.
Ion Stretan.

1780, av. 9.

Colecţia mea.

265.

1781, Mai 26.

Invoială între Ioniţă Laşcu din satul Pecişte şi alţi răzeşi ai lui pentru un bătrân din moşia Măgireşti dela ţinutul Orheiului, pe care el l-a cumpărat dela Toader Gaşpar. (Original).

Adecă eu preutul Ioniţe Laşcu din satul Pecişte ot ţinutu Orheiului, care mai gios m'am iscălit cu mâna me făcut-am această adivărată scrisoare a noastră la mâna dumilorsali Ion, ficiorul Teclii, fata popii Paciului i Agache frate lui Ion i Leonte Hagimă, nepot de fată Paciului, răzeş de moşie Măgireştii ot Orheiu precum să să ştie că având iai pricină de giudecată cu mine şi cu jaloba ce-au dat la Mărie Sa Vodă fiind rânduiţ la dumnealui vel logofăt ca să ne giudecăm, pentru că eu având o a opta parte cumpărătură în bătrânul acestor răzeş din Măgireşti dela ţinutul Orheiului ci am cumpărat-o dela un Toader Gaşpar, feciorul lui Gaşpar, acmu eu cu acea parte fiindcă îm întrasă la mânu toate scrisorile acelui bătrânu, vândusăm tot bătrânul de moşie cu care nu avem triabă unui Tănase Hagiul drept 80 lei adică optzeci de lei şi un postav, apoi socotindu-mă şi eu cum şi dumnealor la giudecată n'am mai eşit, ce din bună voe noastră ni-am învoit noi în de noi în Divanul domnesc, undi au fost faţe atât răzeş de moşie Măgireştii cum şi oamini de cinste, care mai gios s'au iscălit marturi, într'acestaş chip ca eu să le scot toate scrisorile bătrânului de moşie cum şi zapisul cu care am vândut lui Tănase Hagiul şi să le dau la mâna dumilorsale şi dumnealor să-ş stăpânească bătrânul dumilorsale cu pace şi eu încă să-m stăpânesc parte me acea a opta parte dintr'acel bătrânu ci o am cumpărătură iarăş cu pace şi niciodată unul asupra altue să nu ne mai sculăm, ci să urmăm şi o parti şi alta învoelii ci am făcut, nesculându-ne mai mult unul asupra

altuia cu vreun chip și pentru mai adivărată credința am iscălit cu mâna me mai gios ca să s[ă] criaze. 1781, Mai 26.

Leonti Hagimă.

ere(i) Ion preutul Lașicu am făcutu învoiale

eu Ion Paciul m'am învoit

eu (x) Simion Lașcu răzeș de Măgirești m'am tâmplat la această învoială și sânt martur

eu Costandin (x) Urechi răzeş de Scorțăni m'am tâmplat și sânt martur

eu (x) Giorghițe Manoli răzeş de Pecişte ce se hotărăşti cu Măgireştii m'am tâmplat la învoială și sânt martur

Agachi Paciul m'a(m) învoit

Innainte me viind şi o parte şi alta au arătat că di bună voe lor s'au învoit, după cum să arată și spre încredințare am iscălit însă de s(ă) va naști pricină pentru aceste părți dispre alții să s(ă) giudeci cu Divan.

1781, Mai 28.

Ioan Racoviț (?) vel logofăt.

și eu Gheorghi Costin diiac za Divanu am scris această învoială cu zisa amândurora părțile în Divanul Domnesc.

Colecția d-lui Petre Lazu.

266.

1781, Iulie 19.

Constantin Dimitrie Moruzi, Domnul Moldovei, întăreşte împărțirea anterioară a moşiei Trebujeni între mănăstirea Golia şi răzeşii din neamul Portărescului şi rândueşte pe Iancul Razul serdarul de Orhei să cerceteze pe a cui parte şi cu a cui cheltuială s'au făcut două mori de pe moșie. (Original).

Noi Costandin Dimitrii Muruz Voevod, **Божїю милостїю господарь земли молдавской**. Cinstit și credincios boeriul Domnii Mele dum. Iancul Razul biv vel spatar, sărdariul de Orheiu, să faci ştire dum. că aice, înnainte a cinstit şi credincios boeriul Domnii Mele, dum. Ioan Canta vel logofăt s'au giudecat de faţă Sfinţiia Sa Mitrofan, egumen dila mănăstire Golîia di aice din

Eş cu Ştefan şi frati-său Ioniţă, ficiorii lui Iordachi Portărescul şi Ioniţă cu fraţii săi, ficiorii lui Neculai Portărescul şi Ghiorghie Herar, ginerile Acsănii, fată lui Ghiordachi [1]) Portărescu pentru cinci părţi şi trii čferturi dintru a trie parte din giumătati di sat Trebujeni, parte din gios, ce sînt pe Răut la ţinutu Orheiului, pentru care părţi au arătat răzăşii un hrisov înnainte giudecăţii, dila răpousatul Domnu Grigorii Ghica Voevod bătrânul din let 7249, iuli 30, ce sînt de atunci 40 ani, în cari hrisov arată că înnainte răposatului Sandul Sturza, fiind vel logofăt, s'au giudecat de faţi egumenul dela mănăstirea Golăia cu Iordachi Portărescu şi cumnatul său Pavăl pentru acest sat Trebujeni, iar mai pe urmă s'au rânduit de au cercetat la faţa locului pe răposatul Costandin Donici medelnicer şi Vasîle vtori logofăt şi arată că au măsurat întâi tot satul acesta dispre alte hotară, iar pe urmă înpărţîndu-l întri mănăstire şi între răzăşi, după scrisorile ce-au arătat mănăstirea, s'au aflat toată partea Portăreştilor din tot satul Tribujeni, numai a trie parte din giumătati de sat din parte din gios, care acè a trie parte să înparte în 7 părţi, din care 5 părţi şi trii čferturi s'au găsit driaptă parte Portăreştilor, fiind necuprinsă în scrisorile mănăstirii Golăi, iar celalalt loc tot s'au găsît cuprinsă în scrisorile mănăstirii Golăi. Şi hotărăşti hrisovul acesta că Iordache Portărescu înpreună cu niamul său să stăpâniască în Trebujeni numai cinci părţi şi trii čferturi din 7 părţi ci să înpart a trie parte din giumătate de sat parte din gios şi să mai stăpâniască Portărescul şi parte cât i să va cădè din moara ci iasti în dreptul feredeului, iar mai mult să nu să amestici a stăpâni, după cum pre largu arată la hrisovul gospod.

Deci acum numiţii răzăşi prin jaloba lor au arătat că aceste cinci părţi şi trii čferturi de loc fiind ştiut şi alesă în parte din gios, li-au stăpânit în pace, cum şi vinitul din iumul morii din drept feredeului ş'au luat parte ce li s'au căzut făr nici o oprire dispre mănăstire, iar acum nu va să le de egumenul parte din moară şi au cerut giudecată. Diosăbit au mai arătat numiţii răzăşi că pe parte lor, ce li s'au ales după hrisov, cinci părţi şi trii čferturi dintru a trie parte din giumătate di sat din parte din gios, au mai făcut părinţii lor altă moară, mai în gios, cu cheltuiala lor,

[1]) Corectat. La început pare a fi fost scris Gheorghi.

iar acum li-au luat egumenul şi moara aceasta şi sânt păgubaşi, pentru care iarăş au cerut dreptate.

Deci întrebând dumnealui vel logofăt pe egumen di Golăia, ce răspunde, egumenul au arătat la giudecată câtiva scrisori pentru toată moşie Tribujăni cum şi o mărturie dila câţiva marturi migieşi adiverită cu iscăliturile a câţiva din boeri din let 7249, mai, cum că au stăpânit mănăstirea toată moşie Tribujenii, iar mai pe urmă au arătat egumenul înnainte giudecăţii o mărturie hotarnică din let 7251, iuni 9, după trii ani în urma uricului di sus pomenit dila răpousaţii Toadir Carpu medelnicer şi ... [1]) sărdar di Orheiu în care mărturie arată că măsurând tot hotarul Tribujănilor s'au aflat 75 funii câti de 20 stânjăni funie, care să faci piste tot 1500 stânjăni din care sumă au scos întâi parte mănăstirii Golăi 37 pol funii, adică 750 stânjăni, giumătate di sat parte din sus şi 24 pol funii adică 2 părţi din cielaltă giumătate de sat din parte din gios, după scrisorile ci s'au aflat la mănăstire şi au rămas numai a trie parte din giumătate de sat din parte din gios, care să înparte în 7 părţi din care cinci părţi şi trii čferturi s'au ales parte Portăreştilor să o stăpâniască, fiind necuprinsă în scrisorile mănăstirii, iar o parte şi un čfert dintr'aceli şapti părţi au luat iarăş mănăstirea cu 2 zapisă ce-au arătat di cumpărătură dila un Gorciul aprod, cari aceli cinci părţi şi trii čferturi măsurându-le cu funie arată că s'au aflat zăce funii, 14 stânjăni în parte din gios a satului, cu care măsură s'au invoit răzăş cu vechilul mănăstirii, ca să-ş ia răzăşii vinitul din câmpu cum şi din moara ce să va faci pe parte din gios, iar la moara din sus să nu să amestici, din care mărturie s'au dovedit că moara ci iasti din gios s'au făcut pe partea Portărescului.

Au mai arătat egumenul o scrisoare din 7251, iuli 7, cu 18 zile mai în urma mărturii de sus scrisă, dila Iordache Guriţăncul, strănepot lui Dumitraş Portărescul, în care zapis arată că s'au învoit cu răpousatul Gherasim egumenul de Golăia ca să ţie Iordache Guriţăncul acele cinci părţi şi trii čferturi, în parte din gios, după hrisovu răposatului Domnu Grigorii Ghica Vodă, iar pentru vadul de moară de supt Peşteră, când să va faci moara să fii dator Iordachi Guriţăncul ca să de agiutor la cheltuiala

[1]) Loc liber în original ca pentru două cuvinte.

morii şi vinitul ci să va strângi din moară să să strângă la un loc şi să-l înpartă frăţăşte, luându-şi fiişte care parte din vinitul morii, după parte ci are, după care scrisoare de învoială au răspunsu egumenul că moara ce o trag răzăşii iaste supt Peşteră şi s'au făcut cu cheltuiala mănăstirii, unde răzăşii n'au dat nici un banu. Dar la aceasta iarăş au dat sam[a] răzăşii că moara care au făcut-o părinţii lor iaste mai din gios, pe locul unde li s'au ales acele cinci părţi şi trii čferturi di loc dintru a trie parte din giumătate de sat, iar nu iaste pe locul mănăstirii şi cum că hotarăle ce s'au pus când s'au măsurat şi s'au înpărţit moşie stau de faţă, pâr astăzi, după care răspunsu a răzăşilor, cerându-le dum. vel logofăt să arati mărturie hotarnică pe parte lor ca să arăti la ce loc iaste au răspunsu că nu să află la dânşii, ci să află acolo la ţară. Deci cât pentru moşie din câmpu, după cercetare ce s'au făcut de către dum. vel logofăt scrisorilor ci s'au arătat atât din parte mănăstirii Golăi cât şi din parte răzăşilor, aşe li s'au hotărît giudecata că răzăşii să-ş ţii şi să-ş stăpâniască dintru a trie parte din giumătati de sat din parte din gios, care să înparte în şapte părţi, să stăpânească răzăşi cinci părţi şi trii čferturi înpreună şi cu parte din venitul morii ci iaste în dreptul feredeului, cari s'au măsurat zăce funii şi 14 stânjăni şi mănăstire să ţii dintru aceli şepti părţi dintru a trie parte numai o parti şi un čfert, adică o funie şi giumătati şi şas stânjini înpreună cu celelalte 2 părţi dintr'această giumătate de sat din parte din gios şi cu cielaltă giumătate de sat parte din sus după cum să hotărăşte prin hrisov răposatului Domnu Grigorii Ghica Vodă, di sus pominit ce iasti la mâna răzăşilor din 7249, iuli 30, iar cât pentru moara ce au arătat răzăşii că au făcut-o părinţii lor cu cheltuiala lor şi s'ar fi aflând făcută pe acele zăci funi 14 stânjăni ce li s'au ales să ţii ei în parte lor din gios şi egumenul arată că acea moară iaste făcută pe parte mănăstirii, fiind trebuinţă ca să să adiveriască pe care parte iaste făcută, pentru aceasta iată s'au rânduit la dum. spatare, de nu vii pute ca să mergi însuş dum. acolo la moşie aceasta, să rândueşti din parte dumitale nişte mazili pe cari vii socoti oameni di isprav[ă] şi cu înţălegire, care mergând acolo şi fiind de faţă atât vechil mănăstirii cât şi toţi răzăşii să strângă şi pre alţi megieşi şi fiind cu toţi de faţă să măsure întâi tot satul cu funie, după cum să arată în mărturie lui Toader Carpu medelnicer, di sus pomenită, ci să află

la mănăstire şi pe urmă să-l înpartă după cum să arată la hrisovul răposatului Domnu Grigori Ghica Voevod din 7249, iuli 30 care să află la mâna răzăşilor şi măsurând parte răzăşilor acele zăci funii şi 14 stânjăni din parte din gios dintru a trie parte din giumătate de sat, adică acele cinci părţi şi trii čferturi să să adiverească moara din gios di iaste făcută pe părţile răzăşilor au pe parte mănăstirii şi de s'au făcut cu cheltuiala răzăşilor au cu cheltuiala mănăstirii să să adiveriască, cum şi pentru moara din drept feredeului iarăş să să adiveriască di iaste făcută pe parte mănăstirii au pe părţile răzăşilor şi în ce chip s'a adiveri, să de rânduiţii mazili mărturii iscălită de dânşii şi încredinţată şi cu iscălitura dum., alegând răzăşilor numai zăci funii şi 14 stânjăni şi funie de 20 stânjăni în parti din gios, dintru a trie parti din giumătate de sat, ca după acieş mărturie să să de carte gospod atât la parte răzăşilor cât şi la parte mănăstirii.

1781, iuli 9.

(L. P.)

Procit vel logofăt.

Pecetie mică, octogonală cu tuş roşu.

Originalul în colecţia mea.
Din cele patru documente citate în acest hrisov vezi mai sus la nr. 213 şi 220, documentele din 7249, Mai 7 şi 7251, Iulie 7.

267.

1782, Fevruarie 25.

Ilieş Diaconu, fiul lui Ioniţă Ghinescu Cernitul ot Soroca, vinde căpitanului Ştefan Roşca un vad de moară pe apa Vaticiului. (Original).

Adecă eu Ilieş Diiacon, ficior lui Ioniţă Ghinescul Cernitul ot Soroca dat-am încredinţat şi adevărat zapisul meu la mâna dumisale badelui Ştefan Roşca căpitan din Crăsnăşeni ot ţinut Orheiului precum să se ştie că i-am vândut un vad de moară ce este pe

apa Vaticelui, care este a noastă dreaptă moşie, fiind şi dumnealui răzeş cu noi, care vad l-am vândut dumisali drept triizăci şi unul lei ca să-l stăpâniască cu pace şi această vânzare am vândut-o de a noastră bună voe de nime silit nici asuprit ce de a me bună voe, dar de s'ar scula cineva cu niscaiva chipuri eu să aibu a răspunde.

Şi pentru bună şi adevărată credinţă mi-am pus numele şi degetul.

an 1782, fev. 25.

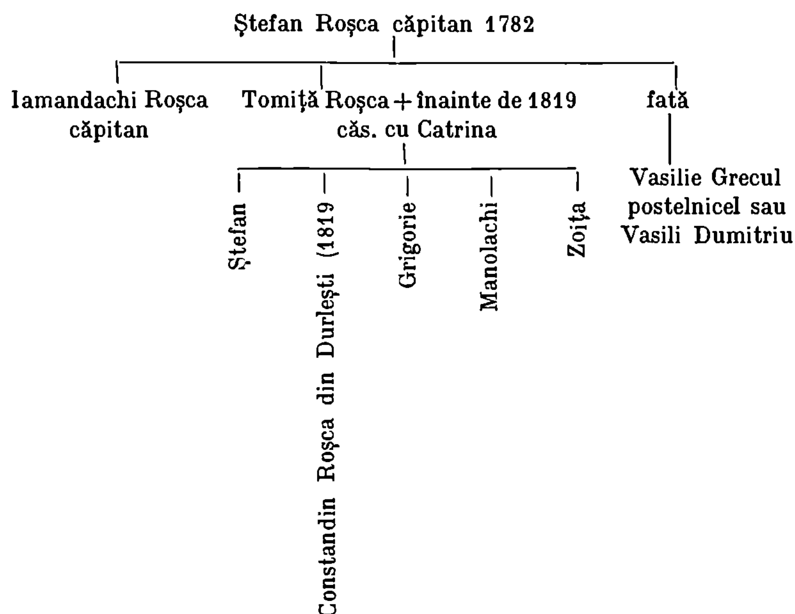
Ilieş diacon am vândut.

Antohie logofăt am scris zapisul cu zisa dumisale.

Arh. Trib. Lăpuşna, s. II-a.

In Ianuarie 1819 vadul de moară este revendicat dela Roşculeşti de către medelnicereasa Zamfira Clucereasca. Roşculeştii pun în cauză pe «sfetnicul de curte» Iordache Milu care i-a silit de voie de nevoie să-i vândă vadul de moară, ce se afla în capul moşiei Dişcova, ce, pare-se, era în stăpânirea lui Milu. Procesul rămâne în nelucrare.

Din acelaş dosar rezultă următoarele date genealogice asupra familiei Roşca:

268.

1782, Martie 3.

Miron, stegariul de copii, feciorul lui Enache pârcălabul de Orhei, strănepotul lui Andrei Mihuleț, vinde lui Vasile Cumpănă o jumătate dintr'unul din cei trei bătrâni pe care umblă moșia Măgirești, din ținutul Orheiului. (Original).

Adică eu Miron, stegariul de copii, ficior lui Enache pârcălabul de Orheiu, nepot de fată lui Apostol Mihuleţ biv vel căpitan ot Eş, strănepot lui Andrei Mihuleț, făcut-am adevărat zapisul meu la mâna dumisale giupânului Vasile Cumpănă neguţtor din Eş precum să să ştie că în moşie Măgireştii, ce este la ţinutu Orheiului, ce să hotărăşti pe din sus cu Pecește și pe din gios cu [1]) având eu o giumătate de bătrânu de pe Apostol Mihuleț, moşul meu, care mi să tragi de pe Andrei Mihuleţ uricar, căci moşie Măgireştii fiind înpărţitoare dintru început pe trei batrâni anumi un bătrân Găşpăreştii, un bătrân Lăşculeştii și un bătrân Mihulițescu și bătrânu Mihuliţesc înpărţindu-să în doi giumătate au fost a lui Apostul Mihulețu şi giumătate a surorii sale Mariţa, ce-au ţinut-o Vârlan Uşirelul, această giumătate dintru a trie parte de nime silit nici asuprit, ce de a mea bună voia am vândut-o dum. giupânului Vasile Cumpănă cu tocmală stânjinul domnesc câte 25 parale, care moşie Măgireştii, hotărându-să cu cheltuiala noastră a răzeşilor au eşit la măsurătoare giumătate de bătrân Mihuleţesc stânjini, parte mea şi dup tocmală mi-au plătit dumnealui toţ banii deplin pe suma stânjinilor ce sint arătaţi mai sus. Deci de acum înnainte și în veci să aibă dumnealui și fii și nepoţii a stăpâni această giumătate dintru a trie parte din toată moşie Măgireştii cu pace şi fără de nici o supărare de către nime, iar de s'ar scula cineva dintr'alti neamuri a mele cu vreo pricină eu să aibu a răspundi şi măcar că scrisori vechi nu i-am dat fiind prăpădite din întâmplările vremilor, dar ori la a cui mână s'ar găsi pe parte Mihuliţască în samă să nu să ţie, însă pe giumătate de bătrân Mihuleţesc, ci să să ia și să să de la mâna dum. giupânului Vasile Cumpănă să-ş stăpânească această giumătate dintru a trie parte, precum să arată mai sus şi pentru credinţa

[1]) Loc liber în original.

m'am iscălit însumi eu cu mâna mea şi s'au iscălit şi alţii din răzeş şi streini carii s'au întâmplat faţă la vânzare aceasta

Miron Stegar sin Enache pârcălab am vândut

1782, mart 3.

(†) eu Ispir Băibărăcar răzăş am fost faţă la vânzare şi neştiind carte am pus degitul

(†) eu Marie soţ lui Ispir am fost faţe la vânzare şi am pus degitul

Ioniţ condicar am scris cu zisa vânzătoriului

Colecţia d-lui Petre Lazu.

269.

1782, Martie 15.

Ispir Băibărăcaru cu soţia sa Maria, strănepoata Mariţei, sora lui Andrei Mihuleţ, vinde lui Vasile Cumpănă, jumătate din bătrânul Mihuleţesc din moşia Măgiresti dela ţinutul Orheiului. (Original).

Adică eu Ispir Băibărăcar dinpreună cu soţul Marie, fata Nastasiei, nepoată de fată Sandului Vârlan, strănepoată Mariţii, sora lui Apostol Mihuleţ, care Mariţa au fost fată lui Andrei Mihuleţ uricar făcut-am, adevărat zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Vasile Cumpănă neguţtor din Eş precum să s[ă] ştie că noi de nimi siliţ, nici asupriţ, ce de a noastră bună voe, am vândut dumisale giupânului Vasile Cumpănă giumătate de bătrân din moşie Măgireştii, ce esti la ţinutu Orheiului, care ni să tragi depe Andrei Mihuleţ uricar, însă giumătate din giumătate din bătrânul Mihuleţ, ce au fost dreaptă parte noastră, parte moşului nostru Sandul Vârlan şi o giumătate din giumătate din bătrânul Mihuleţ ce au fost parte lui Grigoraş Vârlan, fratele moşului nostru Sandul Vârlan, pentru că şi unchiul nostru Grigoraş Vârlan au vândut altă parte a moşului nostru Sandul Vârlan din satul Bravice ce esti tot la ţinutu Orheiului. Pentru aceia şi noi am vândut parte lui Grigoraş din moşie Măgireştii. Deci această giumătate de bătrân, care să arată mai sus, am vândut-o dumisale giupânului Vasile cu tocmală stânjinul câte 25 parale şi fiind că moşie Măgireştii s'au hotărît cu cheltuiala noastră a răzăşilor s'au ales această giumtàte din bătrânul Mihuleţ —— [1]) stânjini şi după tocmală ni-am luat toţi banii deplin. Pentru aceia, de acum

[1]) Loc liber în original.

înnainte şi în veci, să aibă dumlui giupânul Vasile şi fiii şi nepoţii dumisale a stăpâni această giumătate din bătrânul Mihuleţesc din tot locul cu tot venitul, cu pace şi fără de nici o supărare de cătră nimi şi de s'ar scula cineva din neamurile noastre ca să supere pe dumlui, noi să avem a răspundi şi măcar că scrisori vechi nu i-am dat, fiind prăpăditi din întâmplările vremilor, dar dumlui cu zapisul nostru acesta, după mărturie hotarnică să stăpâniască în veci şi la această vânzare s'au întâmplat şi alţi oameni de cinste răzeş şi alţii streini carii s'au iscălit mai gios cei ce au ştiut carte, iar carii n'au ştiut ş'au pus numele şi degitele şi noi încă pentru mai adevărată credinţa ni-am pus numele şi degitile. neştiind carte.

1782, Mart 15

(x) Ispir Băibărăcar am vândut cu voe mea

(x) Marie soţ lui Ispir am vândut cu voe mea

Ioniţ condicar am scris cu zisa vânzătorilor

De vremi ce dumnealui Iordachi Canta vel vornic esti răzeş de baştină cu moşie Perienii i Roşcanii, care se megieşesc cu moşie Măgireştii şi neîngăduindu-mă dumlui să întru cumpărător în Măgireşti, n'am prelungit a cerca giudecată, ce mi-am luat dila dumlui una sută lei ce am dat pe un bătrân întreg a lui Mihuleţ însă pe giumătate de bătrân ce am dat lui Ispir şi femei sale Mariei şi pe giumătate de bătrân ce am dat lui Miron stegar, cum arată zapisul lui şi măcar că în zapise scrie că bătrânul acesta lui Mihuleţ l-ar fi ales şi l-ar fi hotărît cu a lor cheltuială, dar ei încă pâr acum nu l-au ales ca să s[ă] ştie câţ stânjăni sânt. Pentru aceaia hotărîndu-să moşie şi alegându-să bătrânul acesta a lui Mihuleţ pe câţ stânjini vor eşi mai mult pisti 100 lei ce am luat să aibă dumlui vornicul a-m plăti după tocmala zapisului vânzătorilor ca să răspund şi eu vânzătorilor, cum şi de vor eşi mai puţini stânjini decât 100 lei, ce am luat, să aibă vânzătorii a da înnapoi ce vor fi luat mai mult şi pentru încredinţare am iscălit.

1785, Iuli 19

Vasîle Cumpănă

Sandul Veisa izbaş martur

Andrei biv izbaş martur

Ioniţ condicar iarăş am scris aice cu zisa lui Vasile Cumpănă în Divanu gospod.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

270.

1783, Fevruarie 10.

Preotul Costandin Ciorbă din Puțuntei și cu alți strănepoți ai lui Nistor, fost vătaf de ținut, vând lui Vasile Cumpănă, negustor din Iași, unul din cei trei bătrâni ai moșiei Măgirești din ținutul Orheiului. (Original).

Adică eu preotul Costandin Ciorbă din satul Puțuntei ot ținutu Orheiului, ficior lui Ștefan Ciorbă, ce au ținutu pe Ilinca, sora protopopului Vasile Gașpar și eu Acsiniea și Aftiniea și Marie și Anița surori, fetili lui Necolai Gașpar, nepoatile protopopului Vasile Gașpar, care toț ne tragim din Nistor, ce-au fost vătaf de ținutu, ce ne aflăm trăitoare aicea în Iaș, făcut-am adevărat zapisul nostru la mâna dumisale Vasile Cumpănă neguțtor de aice din Eș precum să s[ă] știe că în moșie Măgireștii, ce este la ținutu Orheiului, care să hotărăști pe din sus cu siliște satului Peceștea și pe din gios cu moșie [1]), având noi cu toții un bătrân de moșie adică a trie parte de pe moșul nostru protopopul Vasile Gașpar și de pe Ilinca, sora protopopului Vasile Gașpar, căci moșie Măgireștii, trăgându-să din vechi de pe Nistor, ce-au fost vataf de ținutu, au fost înpărțitoare pe trei bătrâni adică un bătrân protopopul Vasile Gașpar, ce este drept al nostru și un bătrân Mihuleț și un bătrân Lașcu, a trie parte, adică un bătrân întreg a moșului nostru protopopului Vasile Gașpar de nime siliț, nici asupriț, ce de a noastră bună voe l-am vândut dumisale giupânului Vasile Cumpănă neguțtor cu tocmală stânjinu domnesc câte 25 parale, care moșie Măgireștii hotărându-să cu a noastră cheltuială au eșit la măsurătoare bătrânul nostru [1]) stânjini, dup cum pre largu arată mărturie hotarnică și după tocmală, ne-am luat toț banii deplin pe suma stânjinilor de sus arătaț. Deci de acum înnainte și în veci să aibă dum. giupânul Vasile Cumpănă și fii și nepoții dumisali a stăpâni această a trie parte din tot satul Măgireștii, care să arată mai sus, cu bună pace, fără de nici o supărare de către nime, fiindcă noi când am vândut am întrebat pe alte neamuri a noastre și nime nu s'au aflat să cumpere bătrânul nostru, fără numai dum. giupânul Vasile și de s'ar scula cineva din neamurile noastre ca să supere pe dum. giupân Vasile cu vreo

[1]) Loc liber în original.

pricină, noi să avem a răspundi, dumnealui să stâpânească cu pace și măcar că scrisori vechi nu i-am dat, fiindcă s'au prăpădit din întâmplările vremilor, dup cum esti ştiut de toţ, dar dumnealui după mărturie hotarnică ce i-am dat acum şi după zapisul acesta să-ş stăpânească această a trie parte din moşie Măgireştii în veci şi pentru credința, cei ce am știut carte am iscălit, iar cei ce n'am ştiut ne-am pus numele și degitile și s'au iscălit și alții carii s'au întâmplat la vânzarea noastră.

1783, fev. 10

Irei Costandin Ciorbă am vândut cu voe me
(x) Acsinte am vândut cu voe me (†) eu Melinti soţ Acsiniei
(x) Aftiniea am vândut cu voe mea (†) eu Gavril călăraş soţ Aftinii
(x) Marie am vândut cu voe mea
(x) Aniţa am vândut cu voe mea (†) eu Ioniţ soţ Aniţîi
și eu... ar căpitan m'am întânplat și martur
Acest zapis l-am scris eu cu zisa acestor de sus arătaţ
Ioniță condicar

Colecţia d-lui Petre Lazu.

271.

1783, Iunie 20.

Alexandru Constantin Voevod, Domnul Moldovei rânduește pe serdarii de Orhei și Lăpușna să ia măsuri pentru hotarnicirea moșiei Balta lui Nedelcu a Saftei, fiica lui Costandin Canela, soția lui Ispir, fost al doilea paharnic. (Original).

Noi Alexandru Costandin Voevoda. **Божїю милостїю господар земли молдавской.**

Cinstiți şi credincioşi boerii Domnii Mele, dum. Thoma Dimachi biv vel agă i dum. Costandin biv vel comis, sărdari de Orheiu i Lăpuşna i Ioniţe Pilipofschi biv vtori medelnicer, sănătate.

Să face știre dumneavoastră că prin jaloba ce au dat Domnii Mele Safta, fata lui Costandin Canela, soţ lui Ispir biv vtori paharnic au arătat că la ţînutu Orheiului are o baltă cu moşie ei de prinpregiur, ce să numeşte Balta lui Nedelco, pe apa Răutului, pentru cari au arătat înnainte dum. vel logofăt şi ispisoc dela

Domnul Ilieş Alexandru Voevoda din let 7175 şi fiind că ace baltă cu moşie ei de pinpregiur să răzăşeşte cu iazul mănăstiri Săcului şi cu o moşie a dumisali Costandin Răşcanu biv vel spatar şi cu altă moşie a mănăstirii Sfântului Spiridon, cărora li s'au dat de ştire ca să-ş triimită vechili cu scrisorile ca să fie acolo faţe, căci jăluitoarea cere să i să hotărască acè baltă cu moşie de prinpregiur. Iată scriem dumv. din mazilii ţînutului pe cine veţi socoti oameni de ispravă cu ştiinţe şi cu frica lui Dumnezău, să margă înpreună cu medelnicerul Pilipovschi la numita moşie şi strângând pe toţi răzăşii şi alţi înpregiuraşi, întâi să facă cercetare de ari jăluitoarea ace baltă şi de are şi moşie înpregiurul ei şi dovedindu-să dreaptă a jăluitoarii şi fiind de faţe şi vechilii moşiilor Sfântului Spiridon şi a dumisali spatarului Răşcanu şi a mănăstirii Săcului să facă cercetare cu amăruntu scrisorilor ci vor fi la fieştecarii şi aşa după arătare scrisorilor şi mărturii a oameni bătrâni, vrednici de credinţe, să aleagă şi să hotărască ace baltă cu moşie di pinpregiur de cătră alţi răzeşi, măsurându-o în stânjini şi stâlpindu-o cu pietri hotară înpregiur şi să facă mărturie hotarnică în semne, iscălită de rânduiţii hotarnici şi di toţi răzeşii şi alţi înpregiuraşi, carii să vor întâmpla la hotărît, în cari să să arăti somile stânjinilor şi pietrile la hotară, la ce locuri s'au pus şi cum s'au deosăbit acea baltă cu moşie de pinpregiur de cătră alţi răzeş, pe care să o încredinţaţi şi cu a dumneavoastre iscălituri, cu care viind jăluitoare aice şi cercetându-să de dum. vel logofăt să să facă jăluitoarii şi carte gospod pentru stăpânire, iar când vreunii din răzeşi nu să vor odihni, pietre hotară să nu să pue, ce cu mărturie dumneavoastră şi cu zi de soroc să vie la Divan. Aceasta scriem

1783, iuni 20.

Verso: s'au trecut la condică.

Procit vel logofăt

Cinst. şi credincioşi boerii Domnii Mele dum. Thoma Dimachi biv vel agă i dum. Costandin biv vel comis, sărdari de Orheiu i Ioniţe Pelipovschi biv vtori medelnicer. датисе здракїем.

De hotărît

(L. P.) Safta.

Pecetie cu ceară roşie pe partea unde e adresa, pecetie cu care documentul s'a închis în formă de scrisoare.

Originalul în colecţia mea.

272.

1783, Septemvrie 3.

Condrea Târâială ot Izbişte şi Nistor Săveaschi din Teleşeu ot Orhei, vând lui Climent logofătul, diac de vistierie părţile ce trag de pe strămoaşa lor Tudosca, fata lui Ionel Nohit în moşia Iurceni din ţinutul Lăpuşnei. (Original).

Adecă eu Condrea Târâială ot Izbişte şi eu Nistor Săveaschi din Teleşău ot Orhei dat-amu adevărat zapisul nostru la mâna dumisale logofăt Climent, diiacu ot vist[ierie] precumu să să ştie că având noi parte di moşie Iurceni la ţinut Lăpuşnii din parte din gios a opta parte din bătrânul Ionnel Nohit cu toate neamurile di pi fraţii ce să arată mai gios ce să trag din Tudosca, fata lui Ionnel Nohit din cari s'au născut Ion Târâială şi Alexandru fratesău şi Darie fratele lor, socotitu-ne-amu cu voe şi priimire tuturor fraţilor şi a neamurilor noastre şi amu vândut dumisali Clement ot vistierie toate părţile câte ni să trag di pi strămoaşa noastră Tudosca cu această tocmală câte 26 parale stânjănul adică din câmp, din sălişte, din iazuri şi din tot locul cu tot vinitul, afară di o parte ce au dat danie logofătului Lupului Nacului, State, ficior lui Ioniţ Bosuocă, ci iasti nepot di fată lui Dariie, ficior Tudoscăi, cari la măsurătoare ce s'au făcut acum moşiei din poronca gospod, s'au ales parte lui State 4 palme gospod şi afară de parte me a lui Nestor Săveaschi, ficior lui Ioniţi Săveaschi, cari iasti ficior lui Darie, ci s'au născut din Tudosca cari dându-o şi eu, am dat daniia logofătului Lupului Nacu, la măsurătoare ce s'au făcut mi s'au venit parte me a lui Nistor Săveaschi 1 pol stânjăni bez fraţilor mei. Deci toată parte strămoaşii noastre la măsurătoare ce s'au făcut acumu moşii, s'au ales 62 stânjăni bez 4 stânjăni în parte lui Buşilă, ce s'au socotit toţ răzăşii să i să dea din părţile tuturor fraţilor pentru învoeala ce s'au făcut cu neamu lui neştiindu-să di ce bătrân iasti acel Buşilă şi rămâni 66 stânjini curaţi parte Tudoscăi din câmpu cu 4 stânjini din vatra satului care socotindu-să câte 26 părale stânjini fac 44 lei 96 bani şi ne-au şi dat deplin acumu în mânile noastre; însă fiind că dumnealui logofătul Clemint ne-au întrebat di iasti cu voe şi a celora răzăş vânzarea aceasta şi ca nu cumuva să aibă vrea o supărare, noi l-am încredinţat că cu voia tuturor facimu vânzare aceasta, apucân-

du-ne înnainte alultura omini bătrâni, ca oricând să va scula cineva din neamurile ce să trag din Tudosca, să vânză altora parte lor sau să o dea danii cuiva şi n'ar primi vânzare aceasta, ce amu făcut noi, ori că s'a scula să-i întoarcă bani, noi să avemu a răspunde şi mai ales că dumnealu cu viniri dumi. dela Iaşi pentru ca să ne aleagă parte aceasta și [să] o cumperi; au adus hotarnici şi au cheltuit 120 lei, ne-amu apucat că de i să va strămuta vânzare aceasta ori cu ce chip să-i plătimu noi eu Condrea Târâială şi Nistor Săveaschi aceşti bani ci au cheltuit cu pricina hotărîrii și cuvânt di răspuns să nu avemu şi platnică, unul pentru altul, iar murind și [s]culându-să alții, mai pi urmă să aibă a înplini bani dela ficiori și clironomii noştri şi spre adeverit credința i-am dat acest zapis că de acumu să fii deplin stăpânitor dumnealui, fii, nepoți, cu bună paci în veci, în cari ne-amu pus numele şi degitili şi eu Nistor Săveschii măcar că parte me, ci am avut în moşie aceasta, o am [dat] danii logofătului Lupul Nacu, după cum să arată mai sus, dar fiind că niamurile mele nu li-au dat mâna să vie să vânză şi să-ş ia banii, părţile lor, fiind dipărtaţ, m'au triimis pe mine ca să le vând părţile şi să le duc banii, drept aciasta după cum mai sus arăt de va eşi pă urmă vreo pricină eu și cu numitul Condre Târâială să răspundim după zapisul aceasta, cum și eu Iosîf Târâială asămine răspund la toate, fiind că înpreună căti trii am luat acești bani.

1783, săpt. 3

eu Condre Târâial[ă] am vândut
eu Iosăpu Târâial[ă] am vândut
eu Nistor Săveschi am vândut
Toader Popăscul căp[itan] hotarnic martur
Andrii Mihalachi hotarnic martur
Ştefan Ciocan hotarnicu martur
Enachi Meri Acri hotarnic martur
eu Agachi Mârza răzăş
eu Costantin Mârza răzăş
eu Iacob Botez răzăş
eu Andronachi Cioră răzăş
eu Hilip Bânzar răzăş
eu Timofti Bânzar răzăş

eu Costantin Bânzar răzăş
eu Lefter Tâmbâr răzăş
eu Mihail[ă] Bocman răzăş
eu Ştefan Ciorîş răzăş
eu Cozma Iordachi răzăş
eu Miron brat Cozma răzăş
eu Roman Iordachi răzăş.

Colecţia d-lui Ion Tăbărţă din Iurceni.

273.

1783, Septemvrie 18.

Insemnarea stânjenilor găsiţi la măsurătoare în moşia Morozeni. (Copie).

Insămnare de câţi stânjini s'au găsit în moşîea Morozănii la măsurătoare în curmezâş, după analoghiea ci s'au făcut la trii măsuri după obicei pisti tot:

Stânj.	Palmi.	
1864	—	cari dându-să în patru părţî li s'au venit pe parte
466		şi mai dându-să iarăş în patru părţî pe patru fraţi anumi Sava Morozan, popa Unciul, Dumoai, Buna Dăncioai li s'au făcut:
116	4	şi socotindu-să a opta parti a Bunii Dăncioai pe trii ficiori anumi Irimiea şi Băluţa Urichioai şi Mărica moaşa Durăceştilor li s'au venit câti:
38	7	baştina, iar Păşcăniţa fiind stearpă au înpărţît pi aceşti trii fraţ di mai sus arătaţ
38		Irimiea
38		Băluţa Urichioai
38		Mărica, moaşa Durăceştilor, partea Gligorcii şi mai dându-să iarăş în cinci părţî, pe cinci feciori a Gligorcii li s'au vinit:
11		Apostul Durac ci-l tragi Dima Ciornei
11		Chirieac Durac,
11		Alicsandra,
11		Dochiţa,

11 Măricuța, iar părțîli celi trei a lui Chirieac Durac și a Dochiţăi i a Măricuţăi cari fac trii stânjini 3 palmi, au rămas în partea lui Pătrașcu i a nepoților săi, când vor veni iei să li răspundă.

Cumpărătura strămoșului Danciul pârcălab, ci ari pol bătrân cu zapis din partea din gios, pol bătrân din satul Morozănii s'au ales:

332 și dându-să pi trei ficiori a lui li s'au vinit de frate:
77 5 Irimicii,
77 5 Băluții Urichioai,
77 5 Mărica, moașa Durăceștilor și dându-să Marica pe 7 feciori li s'au venit câti:
11 1 Gligorcii Durac,
11 1 Costin Durac,
11 1 Marula Bericioai,
11 1 Dumitru,
11 1 Țona,
11 1 Doda (= Dorda),
11 1 Mihalce Durac și mai înpărțînd pi Gligorce Durac în cinci părți pe cinci ficiori ai lui, li s'au venit câti:
2 2 Apostul Durac, ce-l trage Dima Ciornei,
2 2 Chiriac Durac,
2 2 Alecsandra soră,
2 2 Dochița soră,
2 2 Măricuca sor.

Această somă, de mai sus arătată, li s'au vinit fiiști căruia neam, după cum arată izvodul în sus, din cumpărătura strămoșului Danciul bacalabu (= pârcălabul) cum și baștina asămine sânt arătate a fiiști căruia neam, câte cât li s'au vinit la această împărțală, atât din cumpărături cât și din baștină și această însămnari s'au făcut di acei răzăși.

20 S'au ales partea zapisului Gligorcii, fratili lui Frățăman păharnicul, ficiorul Sorii, nepot Feodorii,

cumpărătură Gligorcii Durac bez partea Dimii ci au rămas în părţile lui
31 cari stânjini ari să-i tragă din partea Irimii cu zapis, ci scrii pe numile Badiului, ficiorul lui Miron din Morozeni, nepot Gaftoanei.

Arh. St. Chişinău. Judecătoreşti. Dos. 52, fila 6.

Buna Dăncioaia este Buna, fata lui Roman Morozanu, căsătorită cu Danciu pârcălabul cu care începe spiţa de neam a moşiei răzăşeşti învecinate Isacova. Din faptul că şi Morozenii au aparţinut la patru fraţi din care unul a fost Buna Dăncioae presupunem că în veacul al XVI-lea Morozenii şi cu Isacova au alcătuit un singur trup de moşie. Răzeşii din Isacova, curgători cu toţii din Buna Dăncioaia, au stăpânit aşa dar în acelaşi timp a patra parte din moşia alăturată Morozenii.

274

1784, Mai 29.

Alexandru Constantin Voevod rândueşte pe Grigore Ipsilant biv vel aga, serdar de Orhei şi pe Darie Donici biv vel ban să cerceteze pricina dintre stolnicul Ion Carp şi răzeşii dinprejur şi în special cei din Recea pentru împresurarea moşiilor Rădeni, Borzăşti şi Căpinigiul din ţinutul Orheiului. (Original).

Noi Alexandru Constandin Voevoda, **Божїю милостїю господарь земли молдавскои.**

Cinstiţi credincioş boerii Domnii Meli dumneata Grigoraş Ipsilant biv vel agă, sărdariu di Orheiu i dumneata Darii Donici biv vel ban, sănătate. Vi să faci ştire că Domnii Meli au arătat dumnealui stolnicul Ion Carp că moşie Rădeni dila acel ţinut, unde să află cu toată aşăzare, este a dumisali cum şi Borzăştii cu scrisori şi hotarnică, pe cari le şi stăpâneşti, dar răzăşii ce să află cu şidere la moşie Roşcanii cu nidreptate iar fi înprisurându o bucată di loc, trecând piste pietrile hotară. Şi diosăbit au mai arătat dumnealui stolnicul că în moşie ce să chiamă Căpinigiul tot dila acel ţinut cari să înparte în trii bătrâni, 2 bătrâni ar fi a dumisali şi i-ar fi şi stăpânit pân în trecutul an, după scrisori ce ari, iar în anul trecut răzeşii ce să află şăzători în satul Răce ar fi mers la moşiia Căpinigiul şi în tăriia lor, făr di nici o giudecată, ar fi luat tot vinitul i dijma di pi acei doi bătrâni, făcându-s ei stăpânitori, zicând că-i moşiia a lor.

Pentru cari pricini, cerşându dumnealui stolnicul dreptate, iată scriem dumneavoastră să chemaţ di faţ pi acei oameni cu scrisori dovez ce vor fi avându atât pi cei din Roşcani ci i-ar fi înpresurându o bucată di loc din moşie sa Rădenii i Borzăştii, cât şi pi cei di Răce ce să fac stăpânitori pi acei 2 bătrâni din Căpinegiul, undi di faţă fiindu şi stol, cu scrisorile sali să faceţ dumv. cu amăruntul cercetare şi dovedindu-s cu bună dovadă că-i fac înpresurari făr di dreptate, dum. să nu-i îngăduiţ, ce să-i faceţ să înţăleagă ca să-ş stăpânească numai moşiile lor şi dijma şi orice vinit vor fi luat, să înpliniţi şi să daţ dumisali stolnicului, giudecându pentru toate pricum va fi drept, după cari cercitare şi giudecată ce viţ face, să daţ şi mărturie di giudecată iscălită di dumneavoastră la parte ce să va căde, ca oricari ar vre să vie la Divan să jăluiască, din mărturie aceia să avem ştire.

Aceasta scriem.

lt. 1784, mai 29.

Pe verso: Cinstiţ şi credincioş boerii Domnii Meli dum. Grigoraş Ipsilant biv vel agă sărdar di Orheiu i dum. Darii Donici biv vel ban. Datise zdravia.

Dum. stol Ion Carp.
Procit vel logofăt

S'au trecut în condică.

Pecetia domnească pe ceara roşie cu care actul, păturit în chip de scrisoare, se închide.

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.

275.

1785, Martie 15.

Mihalache Căpitanul din Chiperceni vinde marelui vornic Iordache Canta a şaptea parte din moşia Pripiceni din ţinutul Orheiului, pe care o stăpâneşte împreună cu Lupul Batcu. (Original).

Adică eu Mihălachi căpitan ot Chiperceni din ţinutul Orheiul care mai gios m'am şi iscălit, am dat scrisoare me la cinstită mân(a) dumisale vel vornic Iordachi Canta precum să să ştie că am mai luat di la dumlui 25 lei, adică doaăzici şi cinci di lei, pe a şepte parte, ce am în moşie Piripicenii ot ţinut Orheiul, find părtaş la

ace a şepte parte şi Lupul Batcu. Şi acmu având trebuinţi eu iarăş de 25 lei, adică doaozici şi cinci de lei, m'am rugat dumisale să-mi de şi mi-au dat, pân' a trimete dumlui hotarnici să hotărască şi pe cât să va a(le)ge parte noastră ni va plini dumlui atunce şi pentru mai adivărat credinţa am şi iscălit.

1785, Mart 15.

(x) Mihălachi căpitan

Colecţia d-lui Petre Lazu.

276.

1785, Iunie 20.

Ion Paciul, Gavril, ginerile protopopului Nicolae Gaspar şi Leonti Hagimă se împrumută cu 90 lei dela vornicul Iordache Cantacuzino spre a-şi răscumpăra părţile ce au vândut din moşia Măgireşti lui Vasile Cumpănă, făgăduind că le vor vinde după aceea vornicului. (Original).

Adică eu Ion Paciul sîn Teclii, fetii Paciului, nepoată Crîstinei şi eu Gavril zăt prot. Neculai Gaşpar şi eu Leontii Hagimă, nepot Paciului, care mai gios ni-am pus numile şi degitili dat-am adivărat şi încredinţat zapisul nostru la mâna dumisali vornicului Iordachii Cantacuzino precum să să ştii că având noi o moşîie anume Măgireştii la ţinut Orheiului, ce este alăture cu moşâile dumisale vornicului ce le are iarăş la acel ţinut anume Pirienii şi Roşcana şi fiind că moşie noastră di mai sus arătată au fost zălojîtă drept 90, adică noaăzăci di lei, la Vasîle Cumpănă din Eş, deci vrând noi ca s[ă] răscumpărăm moşie dila Vasîle Cumpăt ca s'o vindem să luîm bani odată şi neavând bani ca s[ă] răscumpărăm moşie şi zapisul ce-am dat ne-am rugat dumisali vornicului să ne de aceşti 90 di lei pân la toamnă ce om hotărî moşîie şi ne-au dat dumnealui vornicul bani aceşti 90 di lei şi di toamnă după ce s'a hotărî moşie, pi cât s'a alegi drepte părţili noastri şi ce parte a unui frate al meu Agapii Paciul, fiindu-i şi lui cu voie să-ş vândă parte sa, ce s'a alegi, la care netâmplându-s[ă] el faţi la făcutul zapisului şi la luatul acestor 90 di lei, eu adiveresc pentru dânsul fiindu-i frati, că-i esti cu voie şi lui ca să-ş vindă parte sa şi după ce s'a hotărî, după tocmala ce-om faci cu dumnealui

vornicul, ni-o înplini dumnealui bani. Şi pentru mai adivărată credinţa am iscălit ş'am pus şi degetili.

1785, iuni 20.

eu Ion Paciul, nepotul Cârstîni rezăş di Măgereşti

eu Leunti Hagimă răzeş di Măgireşti

(x) eu Gavril zăt protopop Neculai Gaşpar am pus degitul, neştiind iscăli

10 adică zeci lei am mai luat dila dumnalui cu mâna văt. Toader, la care am şi iscălit.

1785, iuni 23

eu Ion Paciul şi eu Leunti Hagimă.

Colecţia mea.

277.

1786, Ianuarie 13.

Răzeşii din Chetroasa, de pe valea Sagalii, din ţinutul Orheiului îşi pun zi de soroc cu Anania egumenul mănăstirii Bărboiului pentru alegerea hotarelor moşiei. (Original).

Adeca noi, eu Timofti Gorovei şi eu Ştefan Gorovei, dat-am încredinţat zapisul nostru la mâna Sfinţii Sale parintelui egumenu de Bărboi, Ananiia pentru o pricina de moşiia din Chetrosa, pe o jumătate de sat ce iesti în ţănut Oriheului pe apa Sagalii pe cum sa ştiie că am pus zi de soroc la sfit Ghiorghiie sa ne aflam negrişit aice sa stam la aregire moşiei aducându-ne uricul cel vechi cari cuprinde tot hutaru moşiie şi dejma ce s'au stransu la aregiri moşiei dupa isvod sa avem a raspunde noi de a cade în parte masnastiriei [1]). Şi pentru credinţa am iscalit mai jos şi am pus degitile.

1786, ghen. 13

eu Timofti Gorovei

eu Ştefan Gorovei

şi toţi razeşi din Chetrosa

şi eu Hriste capitan am scris cu zisa lor.

Colecţia mea.

---

[1]) Sic.

278.

1786, Aprilie 25.

Alexandru Ioan Mavrocordat, Domnul Moldovei rândueşte pe serdarul de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea părţilor de moşie ce are mănăstirea Bărboiului la Petrosul, Coropceni, Beşăni, Brăvicea, Pleșca și Pistrueni din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Alexandru Ioan Mavrocordat **воевода Божїю милостїю господари земли молдавской.**

Credincios boiariul Domnii Mele, dum. Iancul Razul biv vel spatar, sărdar de Orheiu, sănătate.

Să face ştire că Domnii Mele au jăluit rugătorul nostru Ananie, egumen mănăstirii Bărboiului, arătându că moşie Petrosul i Coropcenii i Beşănii i Brăvicea i Pleşca i Pistruenii, ce sânt la acel ţînut, în care moşii ar fi avându şi mănăstire părţi cu scrisori şi, fiind nehotărîte, s'ar fi înpresurând de cătră răzăşii acelor moşii. Şi cerşind dreptate scriem dum., viind vechilul mănăstirii acolo, să aduceţi de faţă şi pe toţi răzăşii acelor moșii și făcând cu amărunt cercetare tuturor scrisorilor ce vor fi de a unbe [1]) părţile, prin giudecată să le hotărîţi, dând şi carte de giudecată, la parte ce să va cădè. Şi după giudecată părţile ce vor rămâne drepte și făr de pricină a mănăstirii, de nu vei pute mergi însuşi dum. la stare moşiilor, având trebuinţile ţînutului, din parte dumitali vei orândui mazîli de ai ţînutului, care mergând la stare moşiilor, unde fiind de faţi toţi răzăşii, să aleagă și să hotărască drepte părţile mănăstirii, osăbit de cătră părţile celorlalţi răzăşi şi să le stâlpască şi cu petri hotară înpregiur, dând și mărturii hotarnici, în care să s[ă] arăte somile stânjănilor, în lungu și în curmeziş, cum şi petrile hotară pi la ce locuri s'au pus şi cum s'au deosăbit părţile mănăstirii de cătră moşiile răzăşilor înpregiuraşi, în care iscălindu-să rânduiţii mazîli cum şi toţi răzăşii şi alţi înpregiurași, câţi să vor întâmpla faţi la hotărît, apoi cercetându-le şi dum. și fiind făcute cu dreptate şi cu priimire despre toate părţile, să le încredinţaţi și cu a dumitali iscălitură; iar născând pricină dispre răzăş, atunce cu petri hotară să nu stâlpască, ce cu mărturie dumitali, arătată pricina pre largu şi cu hartă iscălită de stare moșiilor,

---

[1]) Sic!

puindu-le zi de soroc după vremea lucrului, să vie la Divan și de aice li să va da hotărîre după cum va fi cu dreptate.

Aceasta scriem.

1786, apr. 25

Verso: Cinst. credincios boiariul Domnii Meli, dumisali Ianrul Razul biv vel spatar, sărdar de Orheiu. Datise zdraviem.

De hotărît.

Ananie egumenul mănăstirii Bărboiului
Procit vel logofăt

S'au trecut la condică Andrii condicar.

Colecția mea.

279.

1786, Aprilie 28.

Alexandru Ioan Mavrocordat Domnul Moldovei poruncește serdarului de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea moșiilor ce are Iordache Cantacuzino biv vel vornic în ținutul Orheiului. (Original).

Noi Alexandru Ioan Mavrocordat, **Божїю милостїю господаръ земли молдавскои**. Cinstit credincios boiariul Domnii Meli, dum. Iancul Raz biv vel spatar, sărdariu de Orheiu, sănătate.

Iţ facim știre că Domniii Meli ne-au arătat al nostru cinstit și credincios boiar dumnealui Iordachi Cantacuzino biv vel vornic cum că acolo, la acel ținut, are câteva moșii, unile de cumpărături, altile de baștină, cu scrisori, pe care le și stăpânește, dar fiind înpresurate și unile nealesă, după cerire dumisali s'au rânduit boeri hotarnici pe stolnicul Ion Carp i pe Ștefan Ciogole, vornicul de poartă cu deosăbită carte a Domniii Meli să margă să le aliagă și să le hotărască.

Deci scriem și dumitale când însuș nu vii pute mergi, avându și alte porunci și trebi a ținutului, să rânduești din parte dumitale mazili pe cari vii socoti că sint oamini mai de ispravă și cu pricepire la hotărît moșii, să margă înpreună cu rînduiții de mai sus hotarnici, să fie la hotărît, urmându-să întocma și pre diplin

după ace deosăbită carte a Domnii Meli, din cari te vii pliroforisi pre larg. Aceasta scriem.

Leat 1786, april 28

Pe verso: Pecetia domnească aplicată pe ceară roșie.
S'au trecut în condică Procit. vel logofăt
Andrei condicar

Cinst. credincios boeriul Domnii Meli, dum. Iancul Raz biv vel spatar, sărdariu de ținut Orheiului

Datise zdraviia.

Dumisale vornicului Iordachi Canta

Colecția d-lui Petre Lazu.

280.

1786, Mai 29.

Răzeșii din moșiile Pripiceni, Măgirești și Roșcana dau hartie la mâna hotarnicilor rânduiți după cererea lui Iordache Cantacuzino biv vel vornic că sunt mulțumiți cu lucrarea făcută. (Original).

Adică noi răzeșii din moși Pripicenii, Măgireștii, Roșcana dat-am zapisul nostru la mâna dumisale boerilor hotarnici precum si să știi pe cum că ni-am primit ca si să hotărască acesti moși mai sus arătati după cum scrii ca[r]te gospoda și după carte di b[l]ăstăm după cum arătat dintro patră vechii s'au îndriaptat toti moșile și după ce piatră s'au îndreptat tote moșiile și după cercetare ce-[a]u făcut boerii hotarnice ni-am priimit toț răzeșii, iară care s'ir întorcii totă cheltuiala s'o t[r]agim noi și pentru credința ni-am pus degetile.

86, Mai 29

eu Tusii Lașcu
eu Dănilă Lașcu
eu Ichim Lașcu
(x) eu Ioni (x) eu Rofti Lașcu
eu Ion Paciul nepot Cârstini
(x) eu Agapi Paciul
(x) eu Gavril călăraș
(x) eu Ispir

Colecția d-lui Petre Lazu.

281.

1786, Mai 31.

Mihai Vârlan cu nepoţii săi confirmă vânzarea făcută de nepoata sa Maria, soţia lui Ispir Băibărăcar, care a vândut vornicului Iordache Cantacuzino odată cu părţile ei şi părţile lor din moşia Măgireşti. (Original).

Adecă eu Mihai Vârlanu dinpreună cu nepoţii mei Domintii şi Gheorghii dat-am adevărat şi încredinţat zapisul nostru la mâna nepoată-me Marie, fetii Nastasîei, nepoată Sandului Vârlanu, strănepoată Mariţîi, ce-au fostu sor lui Apostul Mihuleţ şi la mâna soţului ei, lui Ispiriu Băibărăcar, precum să se ştie că având noi un bătrânu în moşîie Măgireştii însă a patra parti din tot satul Măgireştii, care acestu bătrânu să înparti în doaă adecă giumătate de bătrânu Apostul Mihuleţu, din care să trage numai Miron stegariul, iar giumătate de bătrânu a Mariţăi ce-au fost sor cu Apostul Mihuleţu din cari ne tragem noi Mihaiu Vârlan i Marie soţ lui Ispiriu Băibărăcar i Domintii şi Gheorghii strănepoţ Mariţăi, cari accastă giumătate de bătrânu find înpărţîtoare în patru părţi adecă: o parti eu Mihaiu Vârlanu şi o parte Marie, soţul lui Ispir Băibărăcariu şi o parti Domintii şi o parti Gheorghii şi fiindcă această giumătate de bătrânu ce s'au pomenit mai sus a noastră fiind înpărţîtoare în patru părţi după cum mai sus arată au vândut-o Ispiriu Băibărăcariul dinpreună cu soţul său Marie dumisale vornicului Iordachi Cantacuzîno parte lor cum şi părţîle noastre de istov dumisali vornicului şi fiind că dumlui vornicul au adus boeri hotarnici ca să hotărască şi să-ş aliagă părţîle ce ari cumpărătură din satul Măgireştii şi find că cu parte lor au vândut şi părţîli noastri, dar având noi părţi şi'n alti moşîi înpărţîtoare iar frăţăşte cu toţîi, cu a noastră bună voie ni-am priimit şi ni-am învoit înnainte dumilorsali boerilor hotarnici şi altor oameni buni răzeşi carei s'au întâmplat faţă şi ni-au dat Ispir alte părţi dintr'alte moşei pentru aceste părţi a noastri ce li-au vândut adecă mie, lui Mihaiu Vârlanu, mi-au dat parte lor din moara di pe Vatici, iar lui Dominti au dat parte lor din moşîie Roşcana şi lui Gheorghie i-au dat parte lor din moşîie Bravice ca să ni li stăpânim noi cu pace di către dumlor şi mai mult amestic la acesti părţi să n'aibă, cum şi ace giumătate de bătrânu din moşîie Măgi-

reştii ce-au vândut-o Ispir dumsale vornicului să fii bini vândută şi noi să nu mai avem cuvânt de răspunsu s'o stăpânească dumlui cu paci şi la această a noastră priimire şi învoial s'au întâmplat faţă şi alţi boer di cinsti şi alţi răzeş care s'au tâmplat faţă şi pentru mai adevărată credinţă, neştiind carte, ni-am pus numeli şi degitile.

1786, Mai 31.

(x) eu Mihaiu sîn Vârlanu mi-am pus degitul şi am pus numeli şi degitili nepoţilor mii, fiind vichil din parte lor, nefind ei faţă cu voie şi priimire lor

(x) Domintii nepot lui Mihaiu adevirez

(x) Gheorghii tij nepot lui Mihaiu adevirez

Această învoială s'au făcut înnainte me şi am iscălitu

Ion Carp biv vel stolnicu

Ştefan Ciogole vornic de poart

Gavril Chirica, fid rânduit de dumlor sărdarii

şi eu Toader Popa am scris cu zisa şi priimire lor

şi eu Tudos Laşcu răzeş m'am tâmplat faţă şi sânt martur am pus degetul.

(x) eu Dănil Laşcu m'am tâmplat faţ şi sânt martur, am pus degetul

(x) eu Ichim Laşcu m'am tâmplat faţă şi sânt martur, am pus degitul

(x) eu Cozma Laşco martur

282.

1786, Iunie 12.

Hotărnicia părţilor din moşia Măgireşti din ţinutul Orheiului, cumpărate de Iordache Cantacuzino biv vel vornic dela răzeşi. (Original).

Facim ştiri cu această mărturie hotarnică că din luminata poroncă Pre Innălţatului Domnului nostru Măriea Sa Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod poroncindu-ni-să prin luminata carte Mării Sali ca să mergem la moşie Măgireştii, ce iasti la ţinutu Orheiului, să alegim şi să hotărîm părţile dintraceastă moşie ce li ari dumlui Iordachi Cantacuzino biv vel vornic cumpărătură

dela unii din răzăşi Măgireştilor cu zapis. Deci noi după poroncă am mers la faţa locului la numita moşiia Măgireştii şi am strâns răzăşi şi înpregiuraşi anumi pe Tudosăi Laşcu răzăş de Măgireşti i Dănilă Laşcu răzăşi de acolo şi Ichim Laşcu răzăşi di acolo i Cozma Laşcu răzăş di acolo i Ioniţă sîn Diiaconiţăi răzăşi di acolo i Hilip Laşcu răzăşi de acolo şi cu alţi fraţi şi răzăşi a lor din Măgireşti, unde fiind de faţă şi vânzătorii cari au vândut dum. vornic şi Pinică Durac răzăşi di Pecişte i Vicăl brat lui, răzăşi de acolo i Maftei Coste răzăşi di acolo i Gheorghiţă vornicel răzăşi de acolo i Mihai Harghel răzăş din Ignăţăi i Iacob sîn Ioniţă răzăşi de acolo i Toader Pânzariu răzăşi de Chetroasa şi cu alţi fraţi şi răzăşi ai lor, de faţă fiind şi Toader Popa, vechilul dumlui Iordachi Cantacozino biv vel vornic, s'au întrebat pe vechil dumlui vornicul să ni arăti scrisori cu ce tragi dumlui vornicul părţi de moşie din moşie Măgireştii.

Şi au scos de ne-au arătat: întâi, un zapis din let 1781, Mai 28 dela Ion Paciul i Agapi Paciul, frati lui Ion şi Lionti Hagim răzăşi de moşie Măgireştii ot Orhei dau zapisul lor la mâna lui Vasîli Blănariul 40 lei pentru dezbatire moşii. Acmu după carte de blăstăm ce au fost la hotărît, li s'au ales parte acestora un bătrân întreg, bătrânul Crâstîni, ce au fost sor lui Nistor şi acest bătrân l-au vândut aceştie dum. vornicului; alt zapis de 1782, Mart 3 dela un Miron stegar de copii, ficior lui Enachi pârcălabul de Orhei, nepot de fată lui Apostol Mihuleţi biv vel căpitan ot Iaşi, strănepot lui Andrei Mihuleţ, cari vinde giumătati de bătrân di pi Apostol Mihuleţi lui Vasîli Cumpănă cu tocmală câti 25 părali stânjănul; alt zapis din let 1782, Mart 15 dela Ispir Băibărăcar cu soţul său Marie, fata Nastasiei, nepoată de fată Sandului Vârlan, strănepoată Mariţăi, sora lui Apostol Mihuleţi, cari Mariţă au fost fată lui Andrei Mihuleţi uricari vând giumătati de bătrân de moşie Măgireşti ot ţinutu Orheiului lui Vasîle Cumpănă negustori din Iaşi cu tocmală câti 25 păr. stânjănul; alt zapis din 1785, Iuli 19 dela Vasîle Cumpănă pentru un bătrân ce au cumpărat el din moşie Măgireşti dela răzăşii de Măgireşti cu aceste doî zapisă de sus arătati, apoi apucându-l dumlui vornicu Iordachi Canta, fiind dumlui răzăşi, n'au mai tras Vasîle Cumpănă giudecată ci de bună voe lui ş'au luat bani ce-i didesă pe acest bătrân dela dumlui vornicu şi au dat atât zapisăli cu cari

cumpărasă el acel bătrân cum şi zapisul lui ca să-l stăpânească dumlui vornicu tot bătrânul; alt zapis din 1783, fev. 10 dela preutul Costantin Ciorbă, ficior lui Ştefan Ciorbă ce au ţinut pe Ileana, sora protopopului Vasîle Gaşpar şi Acsinie şi Aftiniia şi Mariia şi Aniţa surori, fetile lui Neculai Gaşpar, nepoatile protopopului Vasîle Gaşpar, cari toţi să trag din Nistor, ce-au fost vătav de ţinut dau zapisul lor la mâna lui Vasîle Cumpănă, negustori din Iaşi că vând a trie parte adică un bătrân întreg din moşie Năgireşti cu tocmală câti 25 părali stânjăn; alt zapis din 1785, Iuni 20 dela Ion Paciul sîn Teclei, fetei Paciului, nepoată Cârstîni şi Gavril zăt protopopului Neculai Gaşpar şi Leunti Hagim, nepot Paciului dau zapis lor la mâna dumlui vornicului Iordachi Canta pentru că vănzând neamurile lor bătrânul ce l-au avut în Măgireşti lui Vasîle Blănariu cu zapisul de sus arătat s'au sculat ei şi au luat 7 lei dela dumlui vornicu de au dat lui Vasîli Blănariu şi au răscumpărat bătrânul şi cu acest zapis îl vând dumlui vornicului bătrânu de sus arătat întreg. Cu acesti scrisori ceri dumlui vornicul moşîia în Măgireşti şi după acesti scrisori să cunoaşte că moşie Măgireştii să înparte numai pe 3 bătrâni de cuprinde dumlui vornicul toată moşie.

Apoi la hotărît, fiind faţă toţi răzăşii şi alţi înpregiuraşi, fiind şi carte de blăstem, carile cetindu-să înnainte tuturor, aşă au rămas prin carte de blestăm să să înpartă moşie Măgireştii în patru bătrâni din cari trei bătrâni să-i e dumlui vornicul cu scrisorile de sus arătati, iar un bătrân să-l e răzăşii adică neamul Lăşculeştilor, priimindu-să atât răzăşii cât şi vechilul dumisali vornicului cu această înpărţală şi aşă să urmeză de acmu stăpânire pe 4 bătrâni.

Am căutat marginile moşii Măgireştilor şi margine despre răsărit în lung să hotărăşti cu moşie Perieni a dumlui Canta biv vel vornic, iar margine despre apus în lung să hotărăşte cu moşie Ignăţii i cu Pecişte, găsându-să pietri hotar aceştii margini, iar capul Măgireştilor dispre miazănoapte să hotărăşti cu moşie Pripiceni, iar capul dispre amiazîzi să hotărăşti cu moşie Chetroasa pe unde nu iasti nici o pricină la marginile şi la capitile aceştii moşii şi nefiind pricină am făcut şi noi stânjăn de 8 palme gospod şi funi de 35 stânjăni şi întâi am mers la chiotoare moşii Perienilor i a Roşcanilor şi dintr'această chiotoare am purces cu măsura

pe lungu moşii Măgireştilor şi alăture pin capul moşii Perienilor a dumlui Iordachi Cantacuzino biv vel vornic spre miazănoapte pe matca Hârtopulu până la un loc și apoi apucă coasta Hârtopului dispre răsărit şi la dial în muche deasupra la un hotar a moşii Perienilor s'au aflat 8 funi, 10 stânjăni şi dintr'acest hotar tot înnainte pe lung și pi podişi la dial pân supt zare dealului la alt hotar a moşii Perienilor s'au aflat 11 funi 10 stânjăni şi dintr'acest hotar tot înnainti pe lung și can la vale pe podiş şi piste vale Perienilor la deal şi piste drumul Eşului până în muche dealului, deasupra Hârtopului pân la altă piiatră hotar a moşii Perienilor s'au aflat 13 funi, 5 stânjăni şi dintr'acest hotar drept la vale pi hârtop şi pe din gios de un iaz vechi şi drept pe bulboacă până în cotul pârîului dispre miază noapte la chiotoare moșii Perienilor s'au aflat 12 funi, 8 stânjini și în dreptul aceştii chiotori piste pârâu dispre miază noapte am pus doî pietre hotară de am făcut chiotoare moşii Măgireştilor, de care o piiatră hotar caută lungul moşii înnapoi şi pin toati semnile hotară de sus arătati iau unul înfundează curmezişul moşii Măgireştilor pin capul dispre miază noapte şi dintraceastă chiotoari am întors cu măsura pin capul Măgireștilor dispre miazănoapte curmezîșul alăture coasta cu moşiie Perieni la deal piste drumul ce vini dela Trifeşti şi can pe costişă până undi s'au înplinit 10 funi am pus piiatră hotar și dintr'acest hotar tot înnainte pe curmeziş pin capul şi tot alăture cu Pripicenii până în muche dialului unde s'au înplinit 10 funi, am pus piiatră hotar aproapi di o bişicuță de movilă mai di la vali şi dintr'acest hotar tot înnainti pe curmezîşi prin capăt şi tot alăture cu moșiea Pripicenii cu muche dialului pâră undi s'au înplinit 5 funi am pus doî pietri hotară de am făcut chiotoari lor trei bătrâni a dumlui vornicu din Măgireşti de cari o piiatră hotar înfundează curmezîşul moşii Măgireştilor pin capul dispre miază noapte şi dispre Pripiceni, iar unul desparte pe lung aceşti trei bătrâni a dumlui vor. dispre un bătrân ci rămâni răzăşesc şi tot curmezîşul aceştii moşii la măsura dela acest capăt s'au venit 41 funi şi pâră la această chiotoari s'au plinit 30 funi pe trei bătrâni a dumlui vor. şi rămân zeci funi dintr'această chiotoari şi pâră în margine unde să loveşti cu Pecişte, parte Lăşculeştilor, un bătrân ce au rămas a lor dintr'această moşie şi dintr'această chiotoari am întors cu măsura înspre miază zi pe lungul

acestor trei bătrâni a dumlui vor. și alăture coasta cu bătrânul răzășilor și la vale pâră într'o așăzătură undi s'au înplinit 9 funi, 15 pol stânjăni, s'au pus piiatră hotar ce disparte trei bătrâni a dumlui vor. de un bătrân răzășesc și dintr'acest hotar tot înnainti și tot pe lung și alăture pe margine unui pârău din gios și drept la vale și piste pârău ce curgi dela Peciște și la deal pân în muche dialului ce iasti între văi unde s'au plinit 11 funi în zare acelui deal de sus de o moviliță s'au pus piiatră hotar și pintr'acest hotar s'au măsurat mijlocul a toată moșiia pe curmeziș și s'au găsit la măsură 45 funi 26 pol stânjen cari dându-să pi patru bătrâni s'au venit pân într'această piiatră pi trei bătrâni a dumlui vor. 34 funi, 11 stânjăni, una palmă și rămâne la un bătrân a răzășilor dintr'această piiatră și pâr în margine moșii 11 funi, 15 stânjăni, 3 palme și dintr'acest hotar am mers cu măsura tot înnainti pe lung și tot alăture coasta cu bătrânul răzășilor și drept la vali și piste vali la deal pâr în costișă într'un piscușor unde s'au plinit 5 funi s'au pus piiatră hotar și dintr'acest hotar tot înnainti pe lung și tot alăture coasta cu un bătrân răzășesc și drept la deal pân în muche dealului undi s'au plinit 8 funi s'au pus piiatră hotar și dintr'acest hotar tot înnainte pe lung și tot alăture coasta cu bătrânul răzășilor pi deal și can la vali pân în podiș unde s'au plinit 11 funi am pus doî pietri hotară de am făcut chiotoari acestor trei bătrâni a dumlui vor. la capul moșii Măgireștilor dispre amiază zi unde să lovește cu moșie Chetroasa. Am măsurat piste toată moșie Măgireștii curmezișul acestui capăt despre amiază zi și s'au găsit 51 funi, 25 stânjăni, cari dându-să pi patru bătrâni s'au venit pân într'această chiotoare pe trei bătrâni a dumlui vor. 38 funi, 27 pol stânjăni și rămâni la acest capăt bătrânul răzășilor 12 funi, 32 pol stânjăni și de aice rămâne bătrânul răzășilor de sus dispre Peciștei și din gios rămân acești trei bătrâni a dumlui vor. ce s'au lipit de moșie Perieni, iarăș a dumlui vor. și dintr'această chiotoari am întors cu măsura curmezișul pi capăt și spre răsărit alăture cu Chetroasa pi podiș și piste zăpodie la deal pân înzare dealului și puțîn la vali în costișă s'au găsit piiatră hotar vechi a moșii Chetroasa ce disparte capul Măgireștilor de moșiia Chetroasa și dintr'această piiatră am mersu cu măsura tot la vale pe curmezeși și pân într'o vâlcică adâncă alăture pe dela deal de o fântână ce să numești Fântâna Largă

şi pân în deal în podiş unde s'au plinit 18 funi, 2 pol stânjăni s'au pus piiatră hotar şi dintr'acest hotar am mers cu măsura tot la vali şi pi costişă tot alăture cu moşie Chetroasa până unde am căzut în vale Răşcani, în gura unei văi mari, lângă un drum dispre miază noapte la un hotar vechi de unde am început întâi cu măsura şi acole s'au înplinit 20 funi, 25 stânjăni şi am pus şi noi o piiatră hotar nou lângă numitul hotar vechi, de am făcut chiotoare moşii Măgireştilor, marginei despre moşiia Pereieni, de cari piiatră hotar nou caută curmezîşul acestui capăt dispre amiază zi, iar piiatră hotar vechi desparte lungul moşii Măgireştilor de moşie Perienilor pin cap şi cu acesti măsuri cu sămni, pietri hotară s'au hotărît şi s'au deosăbit aceşti trei bătrâni de moşie Măgireştii de către un bătrân răzăşăsc şi di către alti moşîi de pinpregiur după cum arată mai sus şi după cum am aflat şi am hotărît am făcut şi dela noi aceasta mărturie în cari ne-am iscălit.

let 1786, iuni 12

(x) eu Tudos Laşcu
(x) eu Dănilă Laşcu
(x) eu Cozma Laşcu
(x) eu Ichim Laşcu
(x) eu Ioniţă sîn Diaconiţăi
(x) eu Filip Laşcu răzeşi de moşie Măgireştii
(x) eu Nica Durac răzeşi de Pecişte
(x) eu Vicol brat lui
(x) eu Gheorghiţă vornicelu ot tam
(x) eu Mihai Harghel răzeşi de Ignăţăi
(x) eu Timoftii Volovei tij răzeşi de Chetroasa
(x) eu Iacov sin Ioniţă ot tam
(x) eu Toader Bânzar răzăşi de Chetroasa
(x) eu Ioan Paciul, nepotul Irinii, am vândut bătrânu nostru şi am şi iscălit cu mâna me
(x) eu Agapi Paciul brat Ion am pus degitul
(x) eu Gavril călăraş Gaşpar am vândut şi am pus şi degitul

Colecţia d-lui Petre Lazu.

Moşia Măgineşti, situată între Perieni, Ignăţei, Peciştea şi Pripiceni, fiind cumpărată de Iordache Canta, proprietarul Perienilor, a fost înglobată în această din urmă moşie. In 1817, Perienii erau ai spătarului Nicolae Roset.

283.

1786, Iunie 12.

Hotărnicia părților din moșia Piripicenii dela ținutul Orheiului, cumpărate dela răzeși de Iordache Cantacuzino biv vel vornic. (Original).

Facem știrea cu această mărturie hotarnică că din luminată poronca Pre Innalțat Domnului nostru Măriea Sa Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod poroncindu-ni-să prin luminată carte Mării Sale ca să mergim la moșiea Piripicenii ci iaste în ținut Orheiului să alegim și să hotărîm osăbit de către părțile răzășilor niște părți ce are cumpărătură cu zapis dum. Iordache Cantacozino biv vel vornic, deci, după poroncă am mers la numita moșie, la stare locului și strângând pe toț răzășii de Perepiceni și alții înpregiuraș anume Tudosii Lașco răzăș de Peripiceni, Dănilă Lașco tij, Cozma Lașco tij, Irofte Lașco tij cu alț fraț și răzăș a lor din moșie aceasta și alți megieș și înpregiuraș anume Dumitrașco Moisăi răzeș de Horghinești și Alexandru Costin tij i Vasile tij i Savin Șelariul tij, Toader Jiianul tij i Nanie răzeș din moșiea Sămășcanii i Ioniță Muntianul tij i Ioniță Soltan tij i Moisăi Fus tij i Costandin Brahă diiaconu tij i Ioniță Toma tij i Nica ot Găozăni răzăș de Pecește i Vicol brat Nica tij i Mateiu Costin ot Peciște i Gheorghiță Bătog vornicelul ot tam cum și Toader Popa vechilul dum. vornecului.' Am zis numitului vechil ca să ne arăti scrisori pe părți ce tragi din moșiea Piripicenii. Ni-au arătat un zapis din let 1783, ghenar 28 dila un Mihălache sin Irimie căpitan din satul Chipercenii ot Orheiu în care scrie că au vândut partea lui ci i s'a alegi din moșiea Piripicenii cu tocmală câte 90 bani stânjinul dum. Iordache Canta vel vornic și fiind față toț răzășii de Peripiceni carii să arată mai sus cum și căpitan Mihălache vânzătoriul, am întrebat pe răzăși ca să ne arăti în câți bătrâni să înparte această moșie și ei cu toții au arătat că umblă în șapte bătrâni, din carii s'au ales parte căpitanului Mihălache din șapte bătrâni o giumătate bătrân parte din gios din moșiea Piripicenii dispre Horghinești i dispre Trifești, iară șasă bătrâni și giumătate au rămas răzășilor din sus după cum pre largu arată mărturiea ce le s'au făcut la mâna lor și această giumătate de bătrân s'au stâlpit și cu pietri hotară și făcând stânjăn de opt palmi gospod și funie de 35 stânjăni am început a măsura

această giumătate de bătrân întâiu dela doî pietri hotară chiotoare a moşii Piripiceni dela un stejar cu bour din dumbravă, care acesti pietri dispart această moşie de cătră moşiea Semăşcanii i de cătră moşiea Horghineştii şi din pietrile aceste am purces cu măsura lungul acestui giumătate de bătrân înspre amiazi zi alăture cu moşiea Horghineştii răzăşască pin dumbravă pâră la o piiatră hotar s'au aflat zeci funii şi din piiatra aceasta măsurând tot înnainte pin dumbravă pâră la alt piatră s'au aflat iarăş zeci funii şi tot înnainte pin dumbravă şi pe din gios de un lac şi am eşit din dumbravă pâră la o piiatră hotar vechiu s'au aflat opt funii 25 stânjini şi din piatra aceasta măsurând tot pe podiş şi can pe coastă pâră unde s'au înplinit opt funii la altă piiatră hotar şi de acolo tot pe coasta dialului pâră la altă piiatră hotar vechiu s'au aflat opt funii doi stânjini şi tot coasta dialului înnainte pâră la alt piatră hotar s'au înplinit zece funii şi din piiatra aceasta tot înnainte pe muchie dialului şi alăture cu moșiea Trifeştii şi can la vale pe muchie dialului până la altă piiatră hotar s'au înplinit 12 funii şi din piatra aceasta măsurând drept la vale tot lungul moşii înspre amiazi zi şi alăture cu Trifeştii pâră în malul pârîului la doî pietri hotară chiotoare moşii Peripicenii ce dispart moşiia aceasta de Trifeşti i de Pereni s'au aflat zece funii 28 stânjini şi din petrile aceste am întorsu cu măsura pe matca părîului în sus pâră la doî pietri chiotoare unde s'au dispărţit această giumătate de bătrân şi s'au aflat parte acestui giumătate de bătrân capătul dispre Pereni 101 pol stânjăni şi din petrile aceste am întorsu cu măsura la dial pâră la o piatră hotar unde s'au aflat zeci funii 28 stânjăni şi din piatra aceasta tot la dial și pe aşezătura vâlcelii pâră la altă piiatră hotar unde s'au înplinit zeci funii şi din piiatra aceasta tot la dial şi pe podiş până la altă piiatră hotar s'au aflat opt funii, doi stânjini și din piatra aceasta măsurând tot pe podiş şi pin dumbravă pâră la altă piatră hotar s'au aflat opt funii, 25 stânjăni şi din piatra aceasta măsurând tot pin dumbravă în lungu şi alăture cu părţile răzăşilor până iarăş la doî pietri hotară chiotoari, unde s'au dispărţit această giumătate de bătrânu de cătră a răzăşilor s'au aflat zeci funii şi din petrile aceste am întorsu cu măsura capătul acestui pol bătrân înspre răsărit alăturea cu moşiia Semăşcanii până în pietrile chiotoari dela stejarul cel cu bour şi s'au aflat parte acestui pol bătrân 57 stânjăni 5 palme, 2

parmace. S'au măsurat şi mijlocul acestui giumătate de bătrân în curmeziş, după alegirea 74 stânjăni 2 palmi şi cu aceste măsuri şi pietri hotară de mai sus arătate s'au închiet această giumătate de bătrân dispre toate părţile şi după alegire şi hotărîre, fiind şi cu priimire răzeşilor, am făcut această mărturie hotarnică şi am iscălit.

1786 iunie 12.

Ioan Carpu biv vel stolnicu
Ştefan Ciogole vornic de poartă Ion Stretan hotarnic
Gavril Chirica, căpitan fiindu rânduit de dumlui spătaru
eu Tudos Laşcu răzăş de Peripiceni
eu Dănilă Laşcu ot tam eu Nanii răzăş de Sămăşcani
eu Ichim Laşco ot tam eu Ioniţă Muntianu ot tam
eu Cozma Laşcu ot tam eu Moisăi Fus ot tam
eu Iroftii Laşcu ot tam eu Nica răzăş de Pecişte
eu Mihai Varlan răzăş de Roşcana eu Maftei Costîn ot tam
eu Ioniţ sîn diiaconiţăi ot Pripiceni
eu Chererec (sic) Flocă răzăş ot Pripiceni
eu Dumitraşcu Moisăi ot Horghineşti
eu Alecsandru Costîn ot tam
eu Savin Şelar ot tam
Această mărturie hotarnică cu învăţătura rânduiţilor hotarnici am scris-o eu

Ioan...

eu Gheorghiţă Bătog vornicelul ot Pecişte

Fiind dumlui stolnic Ioan Carp aicea mi-au arătat că nici o pricină la hotărît n'au născut, cum şi o samă din răzăş viind faţi şi întrebându-i mi-au arătat că hotărîtura aceasta iaste făcută cu priimire lor a tuturor şi spre încredinţari am adiverit cu iscălitura mea.

1786, iuni 18

Iancu Razu spatar

Colecţia d-lui Petre Lazu.
Iancu Razu iscăleşte în calitate de serdar, calitate pe care o avea cu o zi înainte. Vezi: Acad. Rom. mss. 13, fila 32.

284.

1786, Septemvrie 25.

Ioan şi Agapie Paciul dau chitanţă lui Toader Popa, vătavul vornicului Iordache Cantacuzino, că au primit bani pentru bătrânul Crâstinei din moşia Măgireşti. (Original).

Lei	Bani	
30	—	lei, adecă triizăci de lei am luat dela dumnealui vornicul Iordachii Cantacuzino cu mâna vătavului Toader, bani pe bătrânul nostru din moşiie Măgireştii ce-am vândut dumisale, bătrânul Cârstinei cu zapis de istov şi spre încredinţare am iscălit eu însu-mi cu mâna me cum şi pi frati meu Agapei iarăş eu l-am iscălit.

1786, sep. 25

eu Ion Paciul m'am iscălit
(x) eu Agapi Paciul, neştiindu carti, am pus degitul

Colecţia d-lui Petre Lazu.

285.

1786, Septemvrie 27.

Izvod de stânjenii din trei bătrâni din moşia Măgireşti, care au fost vânduţi de răzeşi vornicului Iordache Cantacuzino. (Original).

Izvod de câţi stânjăni s'au ales după hotarnică, de bătrânu, aceşti 3 bătrâni, ce-au vândut o samă din răzăşi din moşie Măgireştii şi câte câţi bani au luat fieştecare răzăş pe parte sa şi cum i-au luat anume şi câţi bani li s[ă] fac să mai ei, cum în gios arată.

1786, sep. 27

Stânj.	pal.	
1202	4	face un bătrân, din cari lepădându-s[ă] 2 părţi reli, rămân de plat 400 stânjăni 7 pol palme, iar bani fac câti 25 parali pe stânjăn.

Lei	Bani	
250	65	pe bătrânu adecă pe patru sute de stânjăni şi 7 pol palme

Care câţi bani au luat şi cum i-au luat:

40 au luat Ion Paciul pe bătrânul său cându au luat 100 lei cu Gavril călăraş; amândoi să scoată zapisăle dela Vasîle Cumpănă cari au dat şi zapis
1 tij au luat dela mini la hotărît neavând de cheltial
30 au luat astăz cu frate său Agapii, cari bani mi i-au trimes dumlui boeriul dela Deleni să le dau
71 fac aceştie i-au luat Ion Paciul pe bătrânul lor şi mai are să mai e 179 lei 66 bani.

60 au luat Gavril călăraş pe bătrânul lui Gaşpar, tot dintr'ace sută de lei ce-au luat dela dumlui boeriul când au scos zapisăle dela Vasile Cumpănă
1 i-am dat eu la hotărît, neavând de cheltuială
20 care au rămas să de hotarnicilor ostiniala tot din bani aceştie ce ari să e dipe moşii luîndu asupra lui de 10 zece lei şi pi Ion Paciul
20 i-am dat astăz, ban gata, cari bani mi i-au trimes dumlui boeriul dela ţară
101 fac aceştie: i-au luat Gavril călăraş pe bătrânul lui Gaşpar cu cumnatile lui, surorili fimei lui şi tot mai ari să mai e 149 lei 66 bani
100 s'au dat lui Vasili Cumpănă pe bătrânul lui Mihulcţ, carile cumpăras şi el cu 2 zapisă, însă un zapis a lui Ispir Băiberecar ş'un zapis a lui Miron stegar find aceştie amândoi la acestu bătrânu câte pe pol bătrânu, după cum îi arată zapisile lor.

1 am mai dat eu lui Ispir când au fost la hotărît neavând de cheltuială
10 tij au rămas asupra lui Ispir, să de osteniala hotarnicilor şi neavând bani să-i de atunci au rămas să s[ă] de din bani ce ari să mai e
20 au rămas asupra lui Miron stegar, să de iarăş hotarnicilor după socotiala ce ş'au făcut-o răzăşii ei în de ei şi nefiind bani să-i de atunci la hotarnici au rămas să s de din bani ce ari să e pe parte lui pi pol bătrânu
130 fac daţi pi bătrânul lui Mihuleţ şi mai rămân să să mai de

119 lei 66 bani; însă aceşti bani trebuie să să de în mâna lui Vasile Cumpănă şi el să li de lor, adecă lui Ispir i lui Miron stegar, căci aşe-i scrie zapisul lui Vasile Cumpănă ce-au dat dumisale boeriului, el să răspundă cu bani ce s'or mai faci răzăşelor după hotărîre moşîi şi dumlui boeriu să-i de la dânsul 303 lei fac bani daţi pi câti trei bătrânii şi mai sânt să să mai de 448 lei 78 bani, iar de s'or opri şi bani 15 lei ce s'au făcut cheltuială cu hotarnicii, cu mâncare şi băutura, apoi să mai scad aceşti cincispreci lei din bani ce au să mai e, căci zapisăli lor scriu cu toată cheltuiala lor să hotărască.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

Moşia Măgireşti a fost şi ea o veche moşie a familiei Durac ca şi Isacova, Morozeni, Ohrincea, Oniţcani şi alte moşii orheiene. In adevăr, Miron Mihuleţ şi Maria, soţia lui Ispir sunt curgători din Mihalcea Durac, iar Găşpăreştii, dintr'un Gaşpar, ginerile lui Constantin Durac.

286.

1786, Octomvrie 27.

Adeverinţa ce dă Ion Paciul că a primit dela vătavul vornicului Iordache Canta preţul vânzărei unui bătrân din moşia Măgireşti. (Original).

102 adecă una sută doi lei am luat dela dumnealui vornicul Iordachi Canta, cu mâna vătavului dumisali Toader Popa din Eş bani pi un bătrân al nostru a Păceştilor din moşie Măgireşti ot ţinut Orheiului, care bătrân am vândut dumisale de istov, cari s'au şi hotărît şi spre încredinţare am şî iscălit însumi eu cu slova me.

1786, oc. 27

eu Ion Paciul adiverescu

Pe verso: Sînet lui Ion Paciul pi una sută doi lei ce-au luat pi parte lor din Măgireşti

1786, octv. 27

Colecţia d-lui Petre Lazu.

287.

1786, Noemvrie 4.

Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod porunceşte răzeşilor din Marcăuţi să se înfăţişeze, cu scrisorile ce au, dinaintea Divanului la o zi hotărîtă. (Original).

Noi Alexandru Ioan Mavrocordat Voevoda, **Божїю милостїю господар З[емли] молдавскои-**

De vreme ce la pricina de giudecată ce iaste între Pavăl Ghiluţă şi între dascalul Theodosie pentru a patra parte dintr'un bătrân ci cere Ghiluţi din moşie Marcăuţii, den doi bătrâni ce cuprindi dascalul cu zapisile ci are, iaste trebuinţă ca să fie faţi şi cielanţi răzeş di Marcăuţi cu scrisori ce vor fi având. Iată, prin domneasca noastră carte, să punezi de soroc răzeşilor di Marcăuţi ca la svete Nicolae viitori să s[ă] afle la Divan cu toate scrisorile ci vor fi avându, căci neviindu la soroc vor fi aduşi cu om gospod şi vor da şi ciobote. Aceasta poroncim.

1786, Noemvrie 4

(P. D.)

Pecetie ovală cu tuş roşu, cu iniţialele voevodului.

Colecţia mea.

288.

1786, Noemvrie 28.

Dimitrie Sturza biv vel logofăt face schimb cu fraţii Gavril şi Grigoraş Jerdan, dându-le părţile de moşie ce a cumpărat dela mănăstirea Bărboi în Dereneu şi în Prihodişte, pentru părţile de moşie ale acestora din Bălcăşeşti, Cerceleşti şi Sârbeni de pe Răut, în ţinutul Orheiului. (Original).

Dimitrie Sturza biv vel logofăt adiverez cu această scrisoare a mea la mâna lui Gavril Jărdan i a fratelui său Grigoraş Jărdan, ficiorii Tofanii, fetei lui Miron Crăsnăşanu, nepoţii lui Crăsnăşanu, strănepoţi Sandului căpitan că având ei părţi de moşie în trei moşii anumi Bălcăşeştii, Cerceleştii şi Sârbenii, ce sânt toate într'un hotar, în ţinutu Orheiului, pe apa Răutului, care părţi le au ei baştină de pe maica lor Tofana, ci să arată mai sus, şi ei având părţi şi în Dereneu, baştină de pe tatăl lor Ştefan Jărdan,

în care moşie, în Dereneu, având şi sfânta mănăstire Bărboiu parte de moşie, adică den giumătatea cea din gios a satului Dereneu şi din Prihodiştea a şasa parte după cum scrie zapisul mănăstirii, ce este den let 7136, iunii 24, pe care parte a mănăstirii, de sus arătată, am luat-o cu schimbu, dând mănăstirii moşie pentru moşie, apoi am făcut învoială cu aceşti de sus arătaţi, ca să fac schimbu şi cu dânşii şi li-am dat parte ce am luat dela mănăstire din Dereneu şi din Prihodişte, după cum să arată mai sus şi ei încă mi-au dat toate părţile lor, ci au în Bălcăsăşti i în Cerceleşti şi în Sirbeni, schimbu pentru parte din Dereneu şi din Prihodişte ca de acum înnainte să stăpânescu părţile aceste cu bună pace cum şi ei să stăpâniască părţile de moşii, ce li-am dat, cu bună paci. Iar când n'ar avea ei moşie de potriva moşii, ce li-am dat schimbu, atuncea să aibă a-mi răspundi cu altă moşie în loc. Şi li-am dat scrisori ce am avut pe aceste părţi, după cum pre largu să arată în zapisul lor, ce au dat la mâna mea şi am iscălit.

1786, noemv. 28

Dimitrie Sturza, vel logofăt

Originalul la Academia Română, neinventariat.

In afară de ramura Jerdăneştilor, curgători din Ştefan Jărdan şi Tofana, strănepoata Sandului căpitanul, mai e şi aceia a curgătorilor din cunoscutul Dimitrie Jerdan, vornicul de poartă şi hotarnicul multor moşii orheiene şi din soţiile sale Elisaveta si Maria, fiica lui Toader Luca, căpitan ot Dereneu (L. Ţ. Boga, *Doc. Bas.*, III, p. 38).

289.

1786, Decemvrie 22.

Vasile Cumpănă negustor din Iaşi vinde lui Iordache Canta biv vel vornic părţile de moşie ce a cumpărat în Măgireşti, la ţinutul Orheiului. (Original).

Adică eu Vasile Cumpănă neguţitor din Eş făcut-am adevărat şi încredinţat zapisul meu la cinstită mâna dumisale Iordachi Canta biv vel vornicu precum s[ă] ştie că Miron Stegar, fecior lui Enache pârcălabul de Orheiu, nepot de fată Sandului Vârlan, strănepoată Mariţii, sor lui Apostol Mihuleţ şi cu alţii ai lor, având o a patra parte adică un bătrân întreg în moşie Măgireştii ce esti pe Cogâlnic în ţînutu Orheiului şi la anul 1782, Mart 3, sculându-să

Miron Stegariul mi-au fost vândut giumătate din bătrânu Mihuleţesc cu zapis de istov şi cu tocmală câte 25 parale stânjenu cum şi la anul 85, Iuli 19, sculându-să şi Ispir Băibărăcariul cu soţie lui Marie mi-au fost vândut şi iai ceialantă giumătate de bătrân şi s'au încheet un bătrân deplin, cărora le-am fost dat şi una sută lei innainte, iar ceelanţi bani să le dau după ce vor mergi cu hotarnici şi cu a lor cheltuială de-ş vor alegi parte lor, cum arată zapisile lor. Apoi înştiinţîndu-mă şi eu că dumlui vor[nicul] esti răzeş cu doao moşii de baştină anumi Perienii şi Roşcana, care amândoao lovăsc cu capetele în coastele moşii aceştie Măgireştii şi eu nefiind nici răzăş cu vreo parte, nici megieş, am mersu la dumlui vor[nic] şi l-am întrebat de mă priimeşti să întru cumpărător şi dumlui nepriindu-mă n'am mai cercat mai mult giudecată şi mi-am luat dela dumlui suta acea de lei, ce am fost dat numiţilor vânzători, iar pentru ceialanţi bani au fost rămas după tocmală ce am avut eu cu vânzătorii să mi-i dea după ce vor merge cu hotarnici şi să va alegi parte lor, să-i dau şi eu numiţilor vânzători. Deci acum la anul 1785, Iuni 12, mergând numiţii vânzători cu boeri hotarnici dumlui stol[nic] Ioan Carpu i Ştefan Ciogole vornic de poartă şi cu doi mazili rânduiţi din parte dumisali sărdariului anumi căpitan Ion Strătan şi căpitan Gavril Chirica, au stătut la hotărît înpreună cu toţ ceialanţi răzăş şi măcar că ei ar fi ştiut că moşie din vechi ar fi umblat în trei bătrâni, dar fiind carte de blăstăm la mijloc, după cercetare ce au făcut rânduiţii hotarnici şi după spiţe de niamuri ce şi-au dat fieştecare din răzeş, pentru ca să nu mai rămâiia pricină la mijloc, cu priimire de îmbe părţile s'au înpărţit moşie pe patru bătrâni adică bătrânul Mihuleţesc s'au dat lor i un bătrân Păceştilor i un bătrân Găşpăreştilor, care şi aceşti doi bătrâni a Păceştilor şi a Găşpăreştilor sânt vânduţ înpreună cu bătrânul acesta dumisali, vornic, iar o a patra parte adică un bătrân a Lăşculeştilor, au rămas în stăpânire lor. Deci după măsurătoare ce s'au făcut moşii Măgireştii în lungu şi în curmeziş, după rânduială, venindu-să de fieştecare bătrân câte patrusuti stânjini gospod i şapti pol palmi de plată, cum pre largu arată mărturie hotarnică şi după suma de stânjini de sus arătaţ făcându-să ca să-m dea dumlui vor[nic] după tocmală câte 25 parale pe stânjinu 250 lei 66 bani mi i-au dat acum toţ deplin, însă 100 lei întâi când am dat dumisali zapisile vânzătorilor la 85,

Iuli 19, iar 150 lei 66 bani i-am luat acum din mâna lui Toader vătafu dumisal, și n'au mai rămas să mai ceiu nimică dela dumnealui vornicul. Pentru aceia, după zapisile vânzătorilor și după zapisul meu acesta cum și după mărturie hotarnică să aibă dumnealui vornicul Iordache Canta i cuconii, nepoții și strănepoții dumisali a stăpâni bătrânul acesta fără de nici o supărare de către nimi ca pe al dumisale dreaptă ocină și moșie în veci și să aibă dumlui a-ș face și întărituri gospod, iar născând vreo pricină despre cineva eu să aibu a răspundi, dumlui să nu s[ă] supere și făcându-să zapisul acesta în Divanul gospod, pentru mai adevărată credința m'am iscălit însumi cu mâna mea și s'au iscălit și vornici de poartă și alții ai Divanului, carii s'au întâmplat marturi.

1785, Decmv. 22

Vasile Cumpăn adiverez
Ștefan Ciogole vornic de poartă
Sandul Veisa izbaș martur
Costandin Stăncesc (?) vornic de poartă
Andrei biv izbaș martur
Acest zapis l-am scris în Divanu gospod cu zisa lui Vasile Cumpănă

Ioniț Ilieș condicar

Colecția d-lui Petre Lazu.

290.

1786, Decemvrie 22.

Gavril călăraș de Țarigrad, împreună cu cumnatele sale, fetele lui Nicolae Gașpar, vând părțile lor de moșie din Măgirești, astfel cum au fost alese la fața locului, biv vel vornicului Iordache Canta, proprietarul moșiilor megieșe Perieni și Roscani. (Original).

Adică eu Gavril călăraș de Țarigrad zăt Necolai Gașpar și eu Axinie i Marie și Anița surori, fetile lui Necolai Gașpar, nepoatile protopopului Vasile Gașpar, strănepoati lui Nistor ce au fost vătaf de ținutu, care ne aflăm trăitoare aice în Eș, făcut-am adevărat și încredințat zapisul nostru la cinstită mâna dumisali Iordache Canta biv vel vornicu precum să să știe că în moșie Măgireștii ce esti la ținutu Orheiului pe Cogâlnic, care din gios să megie-

şeşte cu moşie dumisali Perienii, iar pe din sus cu Peceşte moşie răzăşească, având noi o a patra parte adică un bătrân întreg şi la anul 1783, fev. 10 sculându-ne noi înpreună cu preotul Costandin Ciorbă, ficior lui Ştefan Ciorbă din satul Puţuntei am fost vândut parte noastră de moşie lui Vasile Cumpănă neguţtor din Eş cu zapis de istov câte 25 parale stânjenu, după care vânzare am fost luat şi 60 lei înnainte pâr la hotărîtul moşii ca pe urmă să ne dea şi cielanţi bani câţi ni s'or face după suma stânjănilor ce vor eşi la hotărît, apoi înştiinţându-ne noi precum că dumnealui vornicul este răzeş cu doao moşii a dumisale anumi Perienii şi Roşcanii, care amândoao lovăsc cu capetele în coastile moşiii aceştie Măgireştii şi că Vasile Cumpănă nu poati să cumpere fiind strein şi noao fiindu-ni moşie tot de vânzare, am mersu la dumnealui vornicu de i-am arătat şi văzind dumlui zapisul nostru de vânzare ce am fost dat la Cumpănă după tocmala de sus arătată. priimindu-să şi dumlui, ni-au dat banii ce am fost luat dela Cumpănă de i-am dat înnapoi şi am scos zapisul care l-am dat la mâna dumisale, iar pentru ceialanţi bani câţi ni s'or mai face au fost rămas ca să ni-i dea dumlui după ce vom mergi cu hotarnici şi cu a noastră cheltuială de vom alegi şi vom hotărî parte noastră. Deci acum la anul 1786, iuni 12 mergând noi cu boeri hotarnici dum. stolnic Ioan Carpu i Ştefan Ciogole vornicul de poartă i cu doi mazili rânduiţ din parte dumlui, sărdariului anumi căpitan Ion Strătan i căpitan Gavril Chirica am stătut la hotărît înpreună cu toţi ceialanţi răzeş şi măcar că noi ştiem că moşiia din vechi ar fi umblat în trei bătrâni, dar fiind carte de blăstăm la mijloc, după cercetare ce au făcut rânduiţii hotarnici şi după spiţe de niamuri ce şi-au dat fieşte carii din răzeşi pentru ca să nu mai rămâia pricină la mijloc, cu priimire de îmbe părţile s'au înpărţit moşie pe patru bătrâni adică bătrânu de sus numit s'au venit noao, un bătrân Păceştilor, un bătrân Mihuliţeştilor, care şi aceşti doi bătrâni a Păceştilor şi a Mihuliţeştilor sânt vânduţi înpreună cu bătrânul nostru dumisale vornicului iar o a patra parte adică un bătrân a Lăşculeştilor au rămas în stăpânire lor. Deci după măsurătoare ce s'au făcut moşiei Măgireştii în lungu şi în curmeziş, după rânduială venindu-să de fieştecare bătrânu câte patru suti stânjini gospod i şapti pol palmi de plată, cum pre largu arată mărturie hotarnică şi după suma acestor stânjini de sus arătaţi

făcându-se ca să ne dea dumlui vor. după tocmală câte 25 parale pe stânjenu, 150 lei 66 bani, ni-au dat dumlui toţi deplin, însă 60 lei întâi, care i-am dat lui Cumpănă, 11 lei ce ni-au agiunsu cheltuiala hotărîtului, 20 lei ce i-am luat cu sinet la 86, săpt. 25 din mâna lui Toader vătafului dumisale, 102 lei iarăş cu sinet la 86, oct. 25 tot din mâna lui Toader vătafu şi cu 57 lei 66 bani, ce i-am luat acum iarăş din mâna vătafului Toader s'au închiet deplin 150 lei, 66 bani, ce am avut să luîm şi n'au mai rămas să cerim nimică dela dumlui vor. Pentru aceaia după zapisul nostru acesta ce l-am dat dumisale pentru vânzare de istov şi după mărturie hotarnică să aibă dumnealui vornicul Iordachi Canta i cuconii, nepoţii şi strănepoţii dumi. a stăpâni bătrânul acesta cu pace, fără de nici o supărare de către nimi, ca pe al dumi. dreaptă ocină şi moşie în veci şi după zapisul nostru acesta să aibă dumlui a-ş face şi întăritură gospod, iar când despre niamuri sau despre alţii ar naşte vreo pricină asupra aceştii părţi de moşie, noi să avem a răspundi, dumlui să nu să supere şi făcându-să zapisul acesta în divanul gospod pentru mai adevărată credinţă, neştiind carte ni-am pus degitile în loc de peceţi şi s'au iscălit şi vornici de poartă şi alţii ai divanului, carii s'au întâmplat marturi.

1786, decmv. 22

eu Gavril călăraş am vândut cu voe mea şi am pus degitul
eu Acsinie am vândut cu voe mea ş'am pus degitul
eu Marie sor Acsiniii am vândut cu voe mea ş'am pus degitul
eu Aniţa, sor Acsinii şi Mariei am vândut cu voe mea ş'am pus degetul

Ştefan Ciogole vornic de poartă

Ion ...ral (?) vornic di poartă
Stavru vornic de poartă am fostu faţă
Sandul Veisa izbaş martur
Vasile Cumpănă m'am tâplat faţi
Ştefan Zătreanul martur.

Acest zapis l-am scris eu în divanul gospod cu zisa vânzătorilor Ioniţ condicar

Urmează o încredinţare a zapisului cu data de 1787, Febr. 1 nesemnată însă de nimeni.

Colecţia Petre Lazu.

291.

Fără veleat (cca. 1786).

Izvodul stânjenilor rămaşi nevânduţi din bătrânul Lăşculeştilor, din moşia Măgireşti dela ţinutul Orheiului. (Original).

Soma stânjănilor ce s'au găsit după hotarnica moșiei Măgireștii dela Orheiu, bătrânul Lășculeștilor, ce-au rămas nevândut și acum vor ca să-l vândă.

Stânjăni	Palmi.	
452	4	un bătrân a Lășculeștilor la capătul dispre Chetroasa, moșiei mănăstirii Bărboiul
400	—	la mijloc tot acestu bătrân a lor
350	—	la capătul dispre Piripiceni, iarăş în lat
1202	—	fac din care scoţându-să doî părţi reli rămâni a triia parti 400 stânjăni buni de plată, iar în lungu esti acestu bătrân 1555 stânjăni, 4 palmi.

Soma stânjănilor ce s'au găsit iarăș după hotarnică din moșie Piripicenii cum mai gios arată

203	—	un bătrân a lui Ichim și a Costii zet lui Cozma Lașcu ce-l au și ei cumpărat dela Nițul, vini la capătul din gios dispre Perieni.
115	2	4 parmaci, esti la capătul din sus dispre moșie Sămășcanii răzășască
148	4	— esti la mijloc în lat
466	6	4 parmaci fac, din care, lepădându doaî părţi, rămâni a trie parti 155 stânjăni, 5 palmi, 4 parmaci buni de plată
466	6	4 un bătrân întregu a lui Arburi tij în moșie Peripicenii din cari să tragi Ioniţ Crăcană și Iordachii Vicol cu niamul lui, care și aceşti îş vând parte lor, acestu bătrân și iarăș vini de plată a trie parti 155 stânjăni, 5 palmi 4 parmaci, iar lungul moșii Piripicenilor esti 2835 stânjăni.

Verso: Perilipsis de suma stânjănilor ce are Iordachi Vicol i Ioniţ Crăcană în moşie Peripicenii ot ţinut Orheiului și Lășculeștii în moşie Măgireștii ot tam, scos di pe hotarnice.

Colecţia d-lui Petre Lazu.

292.

1787, Iunie 5.

Luca Cristea cu soția sa Ruxanda, nepoata lui Doi, vând lui Șerban Buhuș biv vel paharnic partea de moșie din Sămășcani, pe care o au de pe moșul lor Doi, în bătrânul Nosăiasca. (Original).

Adică eu Luca Crâsti cu soțul miu Marie, fata Ruxandei, nepoată Doi dat-am adivărat și încredințat zapis nostru la mâna dumnealui Șerban Buhuș biv vel paharnic precum să să știe că de a noastră bună voi de nime săliți, nici asupriți ce di a noastră bună voi am vândut dumisali dreaptă parti noastră di moșii și ocină, ce avem în satul Sămășcanii ce esti la ținutul Orheiu, care parte o avem noi depe moșul nostru Doi din bătrân Nosăiasca, a patra parte cât să va alege cu tot venitul, din tot locul: din câmpu, din pădure, din săliștea, din vaduri cu moară, din hălăștei cu pește și din tot locul. Și dumnealui paharnicului am vândut-o având protimisire, fiind răzăși cu noi și mai cumpărând părți și dela alte neamuri a noastri. Deci fiindcă noi, după tocmala ci am avut cu dumnealui paharnicul, ni-au făcut toți banii teslim în mâinile noastre, toată partea cât să va aleage a noastră și a niamurilor noastre a patra parte din bâtrân Nosăiasca să fie dumisale moșie și ocină de nime clintit, nici șeruit, stăpânind-o cu pace dumnealui, cuconii dumisale, nepoți și strănepoți în veci. Și pentru mai bună și adevărată credința, neștiind carte am pus degetele. Și la facire acestui zapis s'au aflat și alte obrază i niamuri a noastre cari spre mai mare credința ș'au pus numele și care au știut carte s'au iscălit însuș. 1787, iunie 5

eu Luca Crâsti am vândut

eu Maria, fata Rucsandrii, soț Luchii am vândut

eu Hilip sin Măricuții răzăș și vânzător

eu Vasile Doia și cu feiul meu cu Todosi m'am iscălit și am pus și deget

Moisei Fus a patra parte din bătrânul Lucăi învoescu, să stăpânesti în paci cu voia tuturor răzeșilor.

Alexandru (?) mart

Vasile Stoica (?) vel căpitan martur

Andrei Gram mart.

Arhivele Statului București. Colecția Crupenschi. Pachetul III.

293.

1790, Mai 23.

Cercetarea făcută de căpitanul Ianache și de căpitanul Gavril Cărăman despre cheltuiala ce a făcut Ignat Lepovanul cu un iaz și o moară din satul Fuzăuca de pe moșia lui Iamandi, al doilea cămăraș. (Original).

Facem înștiințare cu aciastă scrisoari a noastră la mâna dumisali Iamandi vtori cămăraș pentru pricina unui iaz de pe vale Sârcove la sat Fuzăuca că, făcândă moară un Ignat Lepovanul la numitul de mai sus iaz, l-ar fi cumpărat acel Lepovan dela un Ghiorghii Jalobă cu nume că ar fi fost a lui și dumnealui cămăraș Iamandi, cerându-ni drept la Divan, știind că este acel iaz drept a dumisali și pe moșie sa și aducândă carte de giudecată dela Divan cătră dumnealor sărdari de Orhei, ni-au orânduit pe noi ca să luom sama ce cheltuială ar fi făcut acel Ignat Lepovan cu facere morei și a iazului. Mers-am și chemândă și pe altă oameni streini am socotit și s'au făcut izvod de toată cheltuiala și s'au dat la mâna dumisale cămărașului Iamandi un izvod și la mâna lui Ignat Lepovan altă izvod, în car izvod au cuprinsă toată cheltuiala 175 lei și o chilă de grâu, cu făcutu morei, cu petrile și cu ferle ei și cu ezît și s'au luat toți bani dela mâna cămărașului și s'au dat la mâna Lepovanului toți bani și dumnealui cămărașul Iamandi să-ș stăpâniască moara cu paci. Și pentru credința am și iscălit noi.

1790, mai 25

Ianachi (?) căpitan — Gavril Cărman căpitan

După hotărîre Divanului au dat Iamandi biv vel cămăraș toată cheltuială ce-au socotit rânduiții, mazilii, Lepovanului după cum să arată mai sus și spre adeverire s'au întărit aceasta mărturie și cu a mea inscălitura

av. 20

Alexandru [Ianculeu] agă

Arhivele Statului București. Colecția Crupenschi. Pachetul III.

Alexandru Ianculeu aga apare serdar de Orhei și în alte documente; astfel în 1790, Fevruarie 9 (inedit în colecția mea) și în 1793, Aprilie 14 și 1793, Iulie 9 (Academia Română, doc. 167/XXII și L.T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 70)

294.

1791, Fevruarie 20.

Petre Zatic vinde lui Iacovache Carp, în achitarea unui împrumut, partea lui de moşie din Bucşeşti din bătrânul al treilea, ce se va alege de pe partea Găleteştilor. (Original).

Adecă eu Petre Zatec dat-am zapesul meu la mâna dumisale cuconului Iacovachi Carp precum să să ştii c'avâ[nd] eu trebuinţi de triizăce lei m'am rugat dumesale de m-eu făcut bine şi eu pentru această facere de bine, ce m-eu făcut dumnelui la nevoia me şi făr de dobândă, eu încă am dat dumisale parte me de moşii de Bucşăşti den bătrânul al triile ce s'a alegi de pe parte Găleteştilor şi să nu fii nime volnic den rudeniile mele sau din răzăşii mei a-l supăra pe dumnelui, ce să stăpâne[a]scă cu pace dum. şi tot ne[a]mul dumesale în vece. Şi pentru mai mare credinţa ne-[a]m pus şi degitul.

Let 1791, fev. 20

Eu Petre Zatic

Şi eu Ilei Bosta[n] m'am întâmplat şi văzind că este cu toată voia lui am scris zapisul cu zisa lui Petrii Zatic.

eu Ilii Bostan

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

295.

1793, Aprilie 29.

Maria, fata lui Ion Bărgan din Răzălăi dărueşte schitului Hârbovăţ partea ce i se va alege din moşia Hogineşti. (Original).

eu Mariea fata lui Ion Bârgan ot Răzălăi dat-am adivărat şi încredinţat zapisul meu la censtită mâna părintelui igumenului Iacob dila mănăstire Hârbovăţ precum să să ştii că eu am dăruit paarte me din Hogineşti [1]) cum din câmpu şi în poiană, parte me

[1]) Adăogit deasupra « di sat ».

ce s'ar alegi am dăruit sfântului schit și drept credința me-am pus numele şi degetul.

eu Mariea, fata lui Ion Bărgan

întâmplându-să şi alți boeri care mai gios s'or iscăli și pecete am pus.

let 1793, apr. 29

(*) sigiliu pe ceară roșie

Căpitan Ipate Samson m'am tâmplat martur

Originalul în arhiva mănăstirei Hârbovăț.

296.

1793, Iulie 12.

Carte de judecată în pricina dintre Toader Baico biv căpitan cu banul Darie Donici pentru moșia Micleștii din ținutul Orheiului. (Original).

Din luminată poronca Mării Sali, Pre Innălțatului nostru Domnu Mihail Costandin Suțu Voevod, s'au înfățoșat la giudecată înnainte noastră Toader Baico biv căpitan cu dumnealui banu Darii Donici, arătând Baico că cu iconomii și înșălăciuni ce-au făcut în trecutile vremi, înnainte răzmeriții cei dintâi, au luat o moşii a niamului său, anumi Micleştii, ce iaste la ținut Orheiului care moşii au fost driaptă a sa dela moșii lui şi fiind o fost jălogit un unchiu a lui anumi Toader la un Todorachi[1]) Măzărachi sărdariul, cărue Toader, unchiul său, întânplându-să moarte, cum şi numitul sărdar, acel zapis de jălojitură rămâind la un nepot a sărdariului anumi Costandin Rășcanu vornic și dela vornicu la dumnealui banu Darii cu cuvânt că au fost rudă cu acel unchiu a lui ce-au jălojît ace moşii și prin întoarcire de bani au răscumpărat-o și lui nici o ştiri pentru aceasta nu i-au făcut şi cum că, în vreme pe când trăe tatăl său s'au mai giudecat cu dumnealui banu pentru aceasta și dela giudecată i s'au dat dreptate a da dumnealui banu înnapoi această moșii și nici până acum nu va să-i o de și cere a-ș afla dreptate.

[1]) Numele adevărat este Vasilache, după cum se spune chiar mai jos în cuprinsul documentului.

Faţă fiind şi dumnealui banu, întrebându-să ce are a răspundi, dumnealui ni-au arătat mai întâi cum că moşii jăluitoriului, Ştefan şi Costandin, dumisali i-au fost cu adevărat veri şi ca o rudă de aproape ci i-au fost numiţii morţi şi mai vârtos şi răzăş cu alti moşii a dumisali ce li ari prin pregiurul a aceştii moşii Micleştii pe din sus şi din gios şi alăture, dovedind că dela sărdariul unde era zălog au cumpărat-o răpoosatul vornic Costandin Răşcanu prin giudecată, au răscumpărat-o dumnealui şi cum că în urmă tatul jăluitoriului anumi Apostol cerând şi acela această protimisîri, giudecata nu i-au dat dreptate, căci nu o căutasă această protimisîri la vreme ce orânduită, ce pisti mulţi ani, după cum pentru aceasta, spre dovadă, ni-au arătat dumnealui banu şi aceli în scris giudecăţi, însă:

o carti de giudecată a dumilorsali veliţilor boeri din letu 7270, iuni 10, de sânt 31 ani, cu cuprindire că giudecându-să un Apostol, frate mai mic unui Costandin, adecă acelui ce au jălojit această moşii la sărdar Vasîlachi Măzărache, cari Apostol au fost tată jăluitoriului cu dumnealui banu Darii Donici, tot pentru pricina aceştii moşii, când şi atunce acel Apostol, tatul jăluitoriului, iar această protimisîri să vedi că au cerut şi dovedindu-să că dela răscumpărare ce să făcusă aceştii moşii dela vornicu Răşcanu de către dumnealui banu Darii şi până la aceia vremi fiind trecuţi 6 ani şi el au fost tot de faţă şi n'au mai căutat această giudecată, nu i s'au dat dreptate;

altă anafora tot dela dumnealor veliţii boeri din let 66, fev. 1, de sânt 27 ani, cu patru ani mai în urma cei de sus cărţi de giudecată, întărită fiind şi [de] Mărie Sa Grigorii Alexandru Ghica Voevod cu cuprindire că iarăş mai giudecându-să dumnealui banu Darii şi cu un Ştefan, ficiorul căpitanului Toader din Micleşti i cumnaţii lui Ştefan şi alţii, adecă nepoţi de fraţi lui Costandin, stăpânu ce au fost moşii şi au jălojît-o la pomenitul sărdar şi iarăş dovedindu-să că umblă rău şi fără de nici un temeiu, după dreptate s'au dat rămas dela giudecată.

Care hotărîri ascultându-le jăluitoriul, altă n'au mai avut ce înpotrivă a răspundi, fără au arătat:

o scrisoare în chip de zapis, scrisă fiind cu letul 7258, săpt. 11 din parte acelui Toader, ce au fost jălojît parte lui de moşii de Micleşti la dumnealui sărdar Vasîlachi Măzărachi, cuprinzându-să,

că aflându-să el în Bucureşti şi viind Andrei Ţopa i cu Ştefan Costinu cu răvaş dela boeriu, adecă dela sărdariul şi apucându-l de banii datorii ce avè la dânsul 50 lei să ia şi neavând a-i da banii, au dat ace scrisoare ca să fii numitul boeriu volnic a stăpâni cu zapisul lui moşiia lui din Micleşti, parte tătâni-său i pe o parte dela Ulmul, după care scrisoare puni jăluitoriul acum temei, că nu ar fi fost această moşii de istov vândută la numitul sărdar, ce jălojită.

Inpotriva cărue scrisori măcar că nu esti de vreo giudecată adeverită sau de vreun boeriu, cu care să aibă temei, dar dumnealui banu înpotriva acie ni-au arătat zapisul de cumpărătura acii moşii din letul 7264, avgust 16, de sânt 37 de ani, cu 6 ani mai înnainte pomenitii de sus scrisori în chip de zapis, ce arată că ar fi făcut Toader în vreme când el să afla în Bucureşti, adeverit şi de mulţi boeri mari şi alţi marturi cu cuprindere că Ştefan sîn Toader căpitan i Costandin brat lui Ştefan i Catrina i Măriuţa şi Rughina fraţi şi ficiorii lui Toader căpitan, adecă stăpânu numitii moşii, de a lor bună voi au vândut lui Costandin Răşcanu biv vel medelnicer, însă numitului vornic [1]), dreaptă a lor ocină şi moşii Micleştii din ţinut Orheiului, care au fost a tatului lor Toader căpitan şi a Ilincăi, mumii lor, după cum arată hotarnica în preţ drept cinzăci lei bani noi. Care zapis, văzându-l şi ascultându-l jăluitoriul, de tot au rămas fără de răspunsu, mai vârtos mărturisînd că cu adevărat dumnealui banu este rudă cu dânşii (fiind văr bun cu vânzătorii la dumnealui vornicu Costandin Răşcanu).

Deci, atât după carte de giudecată i anaforaoa ce esti întărită şi de Mărie Sa Grigorii Alexandru Ghica Voevod şi mai ales şi după zapisul vânzării, rămâind dovedit că dumnealui banu stăpâneşti această moşii cu bună credinţă, avându-o luată prin întoarcire de bani dela dumnealui vornicu Costandin Răşcanu cu protimisîre de rudenii ce-au avut cu stăpânii cei dintâi a moşii şi al doile şi cu răzăşiea de alte moşii de baştină ce are dumnealui pe din sus şi din gios i alăture cu această numită moşii, după cum pentru amândoao aceste nici jăluitoriul n'au tăgăduit, că nu este adevărat aşa, după dreptate giudecând, am hotărît aşa:

---

[1]) Sic.

Dumnealui banu să o stăpâniască această moșii Micleștii cu bună paci, după cum au stăpânit-o și până acum, de când au luat-o dela dumnealui vornicu Costandin Rășcanu, de sânt până acum [1]) ani și ca să nu mai rămâi iarăș pricină de a să aduci dumisali banului supărari de cătră jăluitoriu sau alții din niamul lui, din poronca giudecății, s'au luat dela jăluitoriu și ace pomenită de mai sus scrisoare în chip de zapis și s'au dat la mâna dumisali banului și de hotărîre giudecății s'au dat și această carte de giudecată dumisali banului Darii Donici.

1793, iuli 12

Costin... vor.
C. ... R. spătar

Costandin Greceanu vornic
Ilii Cont. pah.

Trecută în condică.

Colecția mea.

297.

1793, Noemvrie.

Mihail Constantin Suțu Voevod poruncește așezarea lui Vasile Levință din Chiperceni în rânduiala mazililor. (Copie).

Noi Mihai Constantin Suțul Voivod cu mila lui Dumnezău, Domn Țării Moldaviei.

Să faci știri prin această carte a Domnii Mele pentru Vasîle Livinți ot Chipircenii dila ținutul Orheiului, cari, după cercetare ci i s'au făcut, adiverindu-să prin dovezi, ci s'au văzut, că este niam di mazil și căzindu-să și lui a fi la rânduiala niamului său, s'au așăzat cu dajdiia în catastihul visterii la rânduiala mazililor și spre încredințare i s'au dat această carte a Domnii Mele ca să fii cunoscut di mazil.

1793, noemvrii

Iscălit Noi Mihai Costandin Suțul Voivod
(L. P.)
Iscălit: vel vistiernic

Colecția d-lui Teodor Ploșniță din Ciocâlteni.

---

[1]) Loc liber în original.

298.

1794, Ianuarie 22.

Mărturia banului Darie Donici despre înrudirea postelnicelului Vasile Mihnea cu boerii Rusul și Carp. (Original).

Postelnicelu Vasîli Mihne esti ficioru jîcniceriului Ioniță Mihne și Ioniță Mihne au fost ficioru păhărnicesăi Marii, care au fost nepoată lui Ionășcuți Rusul vel logofăt, pe cari au ținut-o unchiusău paharnicul Mihne. Și de pe mătuși-sa Mariea să rudești cu toți boerii Cărpești dela ținut Orheiului.

Pentru cari, după cum știu stare niamului dumisale, îi dau această mărturii în scris în cari m'am iscălit spre adiveriri.

1794, ghen. 22

Darie Donici ban

Colecția mea.

299.

1795, Fevruarie 28.

Mihail Constandin Suțu Voevod rândueşte pe Vasile Bocan ca, după povățuirile serdarului de Orhei, căminarul Dimitrache să primească două pașale turcești la conacul dela Sișcani din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Mihail Constandin Suțu Voevod, cu mila lui Dumnezău, Domn Țării Moldovii.

La conacul dela Șășcani de pe ținut Orheiului, ce să faci pentru trecire Măriilor Sali pașălor, fiind trebuință a să rândui și un om mai cu credință ca să stè acolo spre purtari de grijă la celi ce va fi trebuință, iată te rânduim Domnie Me, Vasîle Bocan și îți poroncim îndată ce vei lua carte aceasta a Domnii Meli, arătându-ti întâi la dumnealui caminar Dimitrachi, sărdari de Orhei, să te scoli să mergi la conacu dela Șășcani și să stai acolo pără vor treci amândoi Măriilor Sali pașăilor, purtând de grijă și urmând la toate după povățuire ce vei lua dela dumnealui sărdariul, căci cel mai mic cusur, de să va întâmpla din nepurtare ta de grijă, făr' de pediapsă nu vei fi scăpat.

1795, fevruari 28

(P. D.)

Procit vel vist.

Academia Română, neinventariate.

300.

1795, August 21.

Egumenul mănăstirei Dancu dă o firtă de vie ce avea mânăstirea pe moşia sa Leucuşenii din ţinutul Orheiului în stăpânirea lui Vasile Crăciun, pentrucă dijmaşul de mai înainte Dimitrie Calu a lăsat-o paragină. (Original).

Fiind o firtă şi mai bine de vie pe moşie mănăstirei anume Leucuşenii ce este la ţinutul Orheiului a unui om anume Dimitru Calu ce au avut-o di cumpărătură şi el dela alţii, pe carele firtă de vie au lăsat-o nelucrată opt ani, de s'au părăginit cu totul şi având poročnicul Ioan, vechilul moşiei mănăstirei poroncă ca pentru viile ce vor fi păıăginiti, lăsate nelucrate pe acea moşie, după obicei şi după ponturile domneşti ce sânt aşezate de pi pravilă, stăpânul moşiei are voe a da pe acele vie părăginite cui îi va fi voè, ca să nu şadă moşie nelucrată şi oprită de a-ş lua venitul său, văzând dar vechilul mănăstirei pe această firtă nelucrată, după cumu sus să arată, au dat-o de au lucrat-o Vasile a lui Crăciun şi pe urmă să rămîe desăvârşit a lui şi de când i-au dat-o în stăpânirea lui Vasile Crăciun sânt ani trei şi spre a lui odihnă şi a fiilor lui au cerut dela mănăstire adeverinţă. Deci mănăstirea după puterea ponturilor domneşti i-au dat-o în toată stăpânirea lui şi a fiilor lui, dându-ş dejma la mănăstire, după obiceiu şi nimine altul să nu aibă triabă cu acea firtă de vie şi spre adeverire, nı-am iscălit.

1795, av. 21

Ieremie arhimandrit şi egumen Dancu

Originalul în arhiva mănăstirei Frumoasa din jud. Orhei.

301.

1795, Decemvrie 8.

Alexandru Ioan Calimah Voevod cheamă la Divan să se judece cu stolnicul Iordachi Crupenschi pe Andrei Sârbul din Târgul Chişinăului şi cu alte neamuri a Goreştilor din ţinutul Orheiului. (Original).

Noi Alexandru Ioan Calimah Voevoda, cu mila lui Dumnezău, Domnu Ţării Moldaviei.

Printr'această a noastră domniască carte să puni zî de soroc lui Andrei Sârbul din Târgul Chişinăului şi altor niamuri a Goreştilor dela ţînut Orheiului ca la zăci zile a viitoarei lună Ghenarie, negreşit să să afle la Divan cu toate scrisorile şi dovezile ce vor fi având, ca să ste la giudecată cu dumnealui stolnicu Iordachi Crupenschie pentru o parte din moşiia Budeştii dela ţinut Orheiului, ce ar fi vândut-o ei neavând triabă, iar cari nu va urma a veni la sorocul arătat, apoi vor fi aduşi cu om domnesc şi vor da şi ciuboti.

Aceasta poroncim.

1795, dechemvrie 8

(P. D.) Procit. vel logofăt

S'au trecut Matei [Costin], condicar.

Pecetie domnească ovală cu tuş roşu.

Colecţia d-lui Ioan Pelivan (Acta C. Georgescu-Vrancea).

302.

1796, Fevruarie 18.

Serdarii de Lăpuşna şi Orhei judecă pricina dintre Gavril şi Apostol din Peresecina cu diaconul Grigore şi cu Vasile Buciuşcanu din neamurile Hârşteştilor şi Ştirbeştilor, cei dintâi cerând împărtăşire în moşiile Ciocâlteni şi Căcărezeni din ţinutul Orheiului de pe un bătrân al lor Moga. (Original).

Lăp. Orheiu

Den luminată poronca Pre Innălţatului nostru Domn Alixandru Ioan Calimah Voevod s'au înfăţăşat la giudecată înnainte noastră Gavril şi Apostol ci să răspund den Moga şi alte niamuri a lor cu diiaconu Grigorii i Vasîle Buciuşcanu care sânt de doî niamuri ci să număsc Hârşteştii i Ştirbeştii, ci să răspund a fi sămînţie den Moga şi a sora lui Evdochiea. Şi după luminată poroncă am întrebat pe Gavril i pi Apostol şi pe ceialanţi ai lor cu ci cuvânt cer parte de moşie în Ciocâlteni şi în Căcărăzăni. Ei au răspunsu că să trag şi ei dintr'acel Moga şi ni-au arătat şi spiţa niamului. Inpotriva zîselor lor Hărşteştii i Ştirbeştii ni-au arătat un suret de ispisoc den let 7155, mart 18 a răpousatului întru fericire Vasîle

Vodă, de sânt acum 149 ani, întru carę să cuprinde că viind înnainte Mării Sale Paul i ficiorul lui Moga şi sora lui Evdochiea i-au arătat nişti zapisă cu mărturiia de mulţi oameni buni cum că au cumpărat o a patra parte den Căcărăzăni şi iarăş dintr'acel sat o a patra parte cât să va alegi den parte lui Şo... şi faţă fiind şi vânzătorii acestor părţi anumi Veriha i Ivan... şi ficiorii lor Vaschiu şi Sima, au întărit şi Măria Sa vânzare ca să stăpâniască Paul şi Moga şi soră-sa Evdochiea în pace; ni-au mai arătat şi spiţa niamului lor, întru care după ispisocul Mării Sale Vasile Vodă să înţălegi că Moga aşa au avut numi, iar nu că au avut poreclă numele Moga şi potrivit spiţălor ce-au dat atât Gavril şi Apostol, nici într'un chip nu s'au potrivit cu a Hărşteştilor i a Ştirbeştilor, fiindcă în spiţa lui Gavril i a lui Apostol cari cer parte, să văd cinci niamuri de oameni şi nici măcar un numi cu spiţa ce-au dat Hărşteştii i Ştirbeştii nu să potriveşti, care spre mai bună dovedire acestor zisă ni-au mai scos Hărşteştii i Ştirbeştii un ispisoc din let 7131, mart 18 a răpousatului întru fericire Ştefan Tomşa Vvd., care sânt acum 173 ani, întru care să cuprinde că la o pricină ce-au avut Petre stolnicelu ot Tulbureşti dentre alte mărturii ce-au adus, au adus şi pe un Grigorii Moga (de pe care cer Apostol i Gavril parte de moşie) şi să înţălegi că acel Grigori poreclă au avut Moga, iar nu numi Moga şi alt Moga este acel ci să arată în ispisocul răposatului Vasîle Vodă, de pe care stăpânescu Hârşteştii i Ştirbeştii şi alt niam este acel Grigori Moga ci are poreclă, de pe care cer Apostol şi Gavril a lua parte. I-am mai întrebat pe Apostol i pe Gavril şi pi ceialanţi ai lor de au stăpânit vreodată în Ciocâlteni şi în Căcărăzăni şi au răspuns că pâr acum n'au stăpânit nici părinţii lor nici ei, iar răzăşii au arătat înnainte noastră că trăind Chirică Sirghii, tatăl lui Toader Sirghii în satul Dişcova, cari sânt răzăşi cu Apostol i cu Gavril în Peresăcina, iar fi dejmuit răzăşi de Ciocâlteni i de Căcărăzeni şi au adus şi pe un om bătrân ca de optzăci de ani de au mărturisit înnainte noastră că niciodată nu i-au apucat stăpânind nici pe părinţii lor, nici pe dânşii, ci mai vârtos s'au dejmuit pe Chirică Sirghii ci esti răzăşi cu dânşii în Peresăcina, care fiind faţă Toader Sărghii, ficiorul lui Chirică, n'au putut tăgădui. S'au mai întrebat pe Apostol i pe Gavril cu ai lor pentru ci în curgere de 45 de ani, de când ştiu pe Hârşteşti i pe Ştirbeşti că stăpânescu nestrămutat pe mai sus arătatele

părţi, nu ş'au căutat judecată cu dânşii şi de sânt tot un niam cu dânşii pentru ce nu au şi ei cu dânşii parte de moşie în Peresăcina. Şi cât pentru tăcere ce au făcut au răspunsu că pornire cu jalubă către stăpânire au făcut, însă Apostol i Grigori cu niamul lui acum de zăci ani, iar părinţii lor mai înnainte în curgere acestor 45 ani n'au căutat. Şi această jalubă ce au făcut de sânt acum zăci ani negăsând nici o dovadă asupra Hârşteştilor i a Ştirbeştilor, au rămas aşa tot buni stăpânitori, după cum au stăpânit neclintiţi şi au prăvit pe Hărşteşti i pe Ştirbeşti stăpânind şi n'au zis nimică, dar vremi de giudecată au avut. Care acest răspunsu nu li-au fost nici de o îndreptare, fiindcă în curgere de patruzăci şi cinci de ani pute să găsască ori părinţii lor au ei a-ş căuta giudecată, mai ales că ei sânt trăitori în pământul acest şi aproapi de dânşii cale de patru ceasuri Peresăcina de Ciocâlteni şi nicăiure de aici nu s'au strămutat niciodată. Şi fiindcă la pravili zîcí că: *pâra ci să faci pentru lucru nemişcătoriu are soroc de zăci ani la cei ce nu sânt înstreinaţi de pământul lor*, am găsit cu cale ca Hârşteştii i Ştirbeştii să stăpâniască părţile lor den Ciocâlteni şi den Căcărăzeni în paci şi nesupăraţi de către Apostol şi Gavril cu niamul lor, după cum au stăpânit neclintiţi pâr acum, aşa şi de acum înnainte să stăpâniască. De vremi că nici o scrisoare de dovedire nu au, că sânt şi ei dentr'acel Moga şi nici stăpânire vreodată într'aceste părţi n'au avut, nici părinţii lor nici ei, drept aceia, cunoscându-să că cerire lor este fără orânduială şi înpotriva pravilei, după dreptate s'au găsit cu cale ca să stăpâniască Hârşteştii i Ştirbeştii părţile lor, după cum au stăpânit pâr acum, den Ciocâlteni şi den Căcărăzeni, cărora dela noi li s'au dat această carte de giudecată ca să stăpâniască în paci şi nesupăraţi de acum înnainte.

1796, fevr. 18

Iordachi Romano — Iancul Racoviţa spatar

Colecţia mea.

Vezi mai sus doc. nr. 85.

Cerându-se, probabil, întărirea domnească a acestei mărturii de judecată, Domnul găseşte prilejul să încerce a lua moşia Ciocâlteni pe seama Domniei. Vezi mai jos nr. 305.

303.

1796, Fevruarie.

Alexandru Ioan Calimah Voevod dă lui Vasile Bocanu biv căpitan, pentru serviciile făcute de el « pământului » scutire de slujbele sărdăriei și de biruri. (Original).

Noi Alexandru Ioan Calimah Voevoda, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldavii.

Să face știri cu această carte a Domnii Mele tuturor cui să cade a ști pentru Vasîli Bocanu biv căpitan de mazili dela ţinutu Orheiului carile prin jaloba ce au dat-o cătră Domnie Me au arătatu cum că el din tinereţile lui s'ar fi aflatu slujind cu multă sârguinţă la poroncile ţinutului, cum şi la conaci şi la trecire de paşi şi ascherlii ce să afla în vremile trecute în parte locului acelue, cerând ca după slujbile lui să fie și el cuprinsu cu oareşcari din domneştile noastri mili, a cărue arătări adeverindu-să din carte de milă și de apărari dela Mărie Sa Domnul Mihai Costandin Suţul Voevod, ce s'au văzut la mâna lui, că sânt adevărate și că nu puţîni slujbi au făcut pământului, n'am trecut cu videre rugăminte lui, ce milostivindu-ne asupra sa, iată, îi dăm şi noi această a noastră domniască carti prin cari hotărîm ca să fie ertatu şi scutitu de toate dările și angăriile, oricâte vor fi pe alţii de potriva lui, cum și cu slujbile ţinutului, sau alte poronci, să nu fie supăratu sau rânduitu, nici să fie volnici dregătorii acelui ţinutu a-i porunci sau a-l rândui la ce mai mică slujbă sau poroncă, ce să fie în toată odihna sa și nesupăratu, căci când a fi trebuinţă a să însărcina cu vreo slujbă, să va rândui cu poronca gospod de aice. Şi la vreme slujbilor visterii să aibă a scuti una sută cincizeci stupi sau sfini de desătină și una sută cincizeci vedre vinu de vădrărit ce va avè din drepti viile sali şi pentru agiutoriul slujbii casii sali, să aibă a scuti trii liude, oameni streini de piste hotar, făr' de bir în vistierie și făr' vreun amestic de dari cu lăcuitorii pământului, care oameni fiind adeveriţi de dregătorii marginii, că sintu streini şi făr' de bir, să fie ertaţi și nesupăraţi cu nici o dari sau angărie de cătră nimene, ce să rămâie în toată odihna, ca să poată căuta de slujba casii sali.

Drept aceia, cu hotărîre poroncim Domnie Me atâtu dumneavoastră sărdari de Orheiu, ca să nu îndrăzniţi a-l supăra cât de puţinu sau a-l rândui la vreo slujbă sau poronca, cât și dumnea-

voastră desătnici, vădrari şi goştinari i altor boeri, ce veţi fi cu orice fel de slujbi şi poronci gospod de înplinire la ţinutu acela, văzând carte aceasta a Domnii Meli, toţi să aveţi a urma întocma şi nestrămutatu.

1796, Fevr.

(L. P.)

Io Alesandru Calimach Voevod

Procit vel vist.

Academia Română, neinventariate.

304.

1796, Aprilie 8.

Zamfira fata lui Dumitru Sârbul vinde o vie nănaşului său Vasile Crăciun din Leuşăni. (Original).

Adică eu Zanfira, fata lui Dumitru Sârbul, dat-am zapis meu la mâna nănaşului Vasili Crăciun din Leuşăni pentru ca să s[ă] ştii că de nimini silită, nici asuprită ci din a me bună voi am văndut o bucăţic[ă] de vii adică acista ci au fost tot într'un hat cu a nănaşului cu tocmală 17 adică şaptisprăzăci lei, cari bani am luoat în mâinile mele, adică usprezăci lei şi au mai rămas ca să-mi de şas lei, după tocmala ci am avut şi dumnealui să aibă a stăpâni di aice înnainte cum şi copii lui în veci, iar sculându-s[ă] cineva din neamurile mele di a mergi or la ci giudecată să nu li să ţii în samă. Şi pentru credinţă, neştiindă carte mi-am pus numele şi degitul.

1796, apr. 8

Zanfira, fata lui Dumitru Sârbul
cum şi trii vedri di vini.

şi la facire acistui zapis ni-am întânplatu oamini streini şi ne-am şi iscălit

eu Vasile Popăsc
şi eu Manolachi Popăsc
şi eu Vasil Chihaia
şi eu Gherasim
şi eu am scris cu zisa lor şi m'am iscălit

. . . ?

Costachi Popăscu am fost faţă şi am şi iscălit.

Colecţia Sf. mănăstiri Frumoasa.

305.

1796, Iulie 20.

Mărturie de cercetarea făcută pentru a se dovedi că moşia Ciocâlteni este moşie domnească şi hotărnicirea făcută aceleiaşi moşii. (Original).

După luminată poronca, ci ni s'au dat prin carte gospod din anul acesta 1796, iuni 3, dela Pre Innălţat Domnul Nostru Mărie Sa Alicsandru Ioan Calımah Voevoda spre a să cerceta di cătră noi undi să vor afla moşii domneşti cuprınsă cu nedreptă stăpânire di cătră unii şi alţăi, am cercetat şi pentru moşiia Ciocâltenii, ci esti pe Răut la ţinutu Orheiului asupra căriia s'au aflat stăpânitori aceşti numiţi oamini adică un Ştefan Anghel i Vasîli Buciş-canu i Păladi Bucişcanu i Acsintii Harşte i Grigorii Diiaconu i Gavril Harşte i Pavăl Levenţăi dinpreună şi cu alţii ai lor, ci să număscu Hărşteştii şi Ştirbeştii, ci să răspund ei că s'ar fi trăgând dipi un Moga, pentru cari numita moşiie şi mai înnainte iarăşi cu poroncă gospod s'au mai făcut cercetari şi di cătră dumnealui postelnicu Iordachi Romanou, sărdariu di Orheiu, când atunci fiind întrebaţi numiţăi oamini cu ci dovezi din scrisori să află stăpânind această moşiie, ei cu toate că nici atunce scrisori n'au arătat, însă zicând ei că vor mai căuta, pentru aceia, sfârşit cercetării atunce nu s'au dat. Acum dar, după ci di cătră noi de iznoavă s'au adus pe dânşii di faţi, i-am întrebat iarăşi şi i-am strâmtorit şi mai cu diadinsul ca să arăti cu ci dovezi din scrisori să află stăpânind moşie aceasta. Ei, iarăşi di faţă, au răspunsu că nici o dovadă din scrisori vechi n'au, căci toati scrisorili lor adică: un ispisoc vechiu cum şi altile ce-ar fi avut asupra aceştii moşii, din întâmplările vremilor şi mai ales din robiile ce-ar fi suferit pe la locurile aceste, s'ar fi prăpădit, dar stăpânire lor nestrămutată ar fi avut-o. Apoi, osăbit, au răspunsu iarăşi zicând cum că ei ar fi dovidind şi cu scrisorili altor moşii a lor, ci le-ar fi având, di pi acel Moga strămoşul lor cum că după cum într'altili, asămine şi în Ciocâlteni strămoşul lor acela ar fi fost moşan şi cum că di pi acela având ei şi moşie Ciocâlteni, ci ar fi stăpânit-o dintru început, pi lângă cari răspunsu a lor au scos ei di faţă şi acesti scrisori pe numili acelui Moga adică: întâi o poroncă dela Vasilie Vodă din let 7145, mai 6 în cari s'au văzut poruncindu

unui Harea din Verejeni că-i face ştiri că au jăluit Domnii Sali un Moga din Ciocălteni asupra unui Parvana cum că-i înpresoară ocina lui din sat din Căcărăzeni şi i să poronceşte [să facă cercetari] şi cum va afla să facă ştire cu mărturie. Aşăjdire au mai înfăţoşat un ispisoc dela Vasîli Vodă din let 7155, mart 18 scriind că au mers [înnaintea Domnii Sali] un Paul cu ficiorul său Moga dinpreună [şi cu fiica sa cu Odocheia şi au arătat] un zapisu, mărturiia di la mulţi oamini pentru părţile lor de ocină ce au cumpărat ei în Căcărăzeni şi aşa li să întăreşti stăpânire asupra acelor părţi. Au mai arătat un suret de pi un zapis sârbescu din let 7175, mart 21 dila un David şoltuz şi alţii mulţi din târg Orheiului adiverind precum că un Pavăl cu ficiorii săi Moga şi Odocheia au cumpărat 2 părţi din sat din Ţirţeşti di pe pârâu Cogâlnícului din ţinutu Orheiului dila un Veriha şi Ivancu şi încredinţazi cu mărturiia lor asupra acelor cumpărători. Cu acesti scrisori au vrut acum numiţii oamini a da pricină di a să înţălegi precum că adică dacă pi acel Moga îl număscu scrisorile aceste că au fost din Ciocâlteni, apoi după cum să află iel moşan în celelanti moşii cu cumpărăturili di sus pominite, aşa l-ar fi socotind ei că ar fi fost el moşan şi di Ciocâlteni, având ei şi stăpânire di pi niamul său. Dar cu aceasta nemică ei nu s'au putut agiuta, căci după cum pi acel Moga îl adiverescu scrisorili că ar fi fost iel din Ciocâlteni, asămine şi pi alţîi mulţi ci s'au întâmplat marturi la aceli cumpărături îi număscu că au fost atât din Ciocâlteni cum şi di pi aiure, dar osăbit că nici unii din niamurile acelora nu să află nici rudenii, nici stăpânitori cu dânşii, dar la ce de pi urmă numai supt numile acestui cuvânt că i-au zis Moga din Ciocâlteni, niciodată nu pot ei să-l aibă pi acela socotit di moşan în Ciocâlteni, ştiut fiind că totdiauna marturii, mai ales la parte celor proşti, să număscu de unde sânt. Dar cu acel cuvânt nimi nu pot, după vremi, a să numi şi moşeni la satile acele de undi să număscu că au fost, când scrisorili nu-i adiverescu. Şi aşa, nefiind la dânşii în distul aceste arătati dovezi, s'au întrebat iarăşi pe numiţîi oamini ca di au altili niscaiva scrisori vechi cu cari să-l adiverescu pi acel Moga sau pe nemurile lui că au fost moşăni di Ciocâlteni, să arăti dar toţi au răspunsu că alti scrisori n'au. Atâta numai s'au mai văzut la dânşii doaî cărţi domneşti: însă una din anul 1779, iuni 14 dila răposatul Costandin Dimitrii Moruz Voevoda şi alta din anul 1786, mai 8

dila Domnul Alesandru Ioan Mavrocordat Voevoda scrisă după jalobili lor către boerii sărdari dintr'ace vremi ca să li caute pricinile ci vor ave între dânşii pentru Ciocâlteni cum şi pentru alte moşii, după cum şi pentru venitul moşii Ciocâlteni, cum şi pentru alte moşii ca să-l înpliniască di pi la acei ce-or fi pricinuitori, având [scrisă în dosul lor poroncă di la] boerii sărdari către mazili rânduiţi ca să le [iai sama, care] aceste iarăşi fiind făcute acum de curând după jalobile lor, nici un temeiu pi dânsele nu s'au pus. Apoi s'au mai văzut la mâna lor şi o mărturii de giudecată din anul acesta 1796, fev. 18 dila dumnealor postelnicul Iordachi Romanou şi Iancul Racoviţi spatar, sărdarii di Orheiu, scriind cum s'au giudicat aceşti numiţi oamini, niamul Harştii şi a Ştirbeştilor ci s'au răspunsu ei săminţănii din Moga cu un Gavril şi Apostol dinpreună şi cu alţăi ai lor, cari cerè să între şi ei stăpânitori cu niamul acestora tot di pi acel Moga atât în moşiia aceasta Ciocâltenii cât şi în Căcărăzeni, la cari după 2 ispisoaci ci au arătat niamul Ştirbeştilor şi Hârşteştii, însă unul dila Vasâli Vodă din 7155, mart 18 şi altul dila Ştefan Tomşa Vodă din let 7131, mart 18, aşăjdire şi după spiţile di niam ci s'au dat şi unii şi alţîi, precum şi după stăpânire ci ar fi avut niamul Ştirbeştilor i Hârşteştii, să dau rămaşi pi acel Gavril şi Apostol şi pe ceialanţi ai lor cu cuvânt că altu Moga s'ar fi adiverit a fi acela di pi cari au cerut moşie Apostol şi Gavril şi altu Moga ar fi acest ci l-au adiverit niamul Harştii şi a Ştirbeştilor cu ispisoacile lor.

Şi aşa adiveresc numiţîi boeri, prin mărturiia ci li-au dat, că niamul Harştii şi a Ştirbeştilor iai ar fi moşăni atât în Căcărăzeni cum şi în Ciocâlteni. Dar după cercetare ce i s'au făcut şi aceştii mărturii a numiţîlor boeri, vederat s'au cunoscut că esti greşală; că deşi răspund ispisoacile acele ci le adiverezi dumnalor că s'au văzut atunce, că pominescu pe Moga, dar acelui Moga numai asupra părţi lor din Căcărăzeni îi întărescu cumpărăturili, iar cât pentru Ciocâlteni nemică nu pominescu. Şi dacă pi Ciocălteni nu pominescu, apoi nici un temeiu nu poati să aibă şi pentru aceia dar ei nici cu mărturiia aceasta nu s'au putut agiuta, căci di au şi adiverit dumnalor vreo stăpânire a nemului acestor oamini asupra aceştii moşii Ciocâltenii, dar această stăpânire a lor când ei nemică dovezi din scrisori vechi n'au, rămâni nesocotită, fiind ştiută stăpânire a unora ca acestora că găsind pi aice locuri pustii

au cuprinsu fiiştícari locul cât au vrut şi pi cât au putut, după cum şi aceştiea, că ce mai cu temei stăpâniri a lor însuşi ei o mărturisăscu că dila vreme di *când s'au aşăzat sati cu testementuri domneşti în ţinuturili aceste*, di atunce esti şi a lor mai cu diadinsul stăpâniri asupra aceştii moşii, mai vârtos că unul dintr'aceştiea, adică Vasîli Bucişcanu precum şi tată-său sânt ei însuşi unii dintr'aceia carii au avut la mâna lor şi cărţi domneşti spre a aduna oamini streini şi a-i aşăza cu lăcuinţa în ţinuturile aceste oriundi vor vre, din cari să înţălegi că după cum alţîi au cuprinsu cu lăcuinţa lor alti locuri streine, asămine şi aceştiea locul Ciocâltenilor. După aceasta s'au mai văzut un terfelog de zapis vechiu din let 7177, mai 24 cu suretul lui şi la mâna unui Pintelei Untilă, prin cari s'au văzut scriind că un Nistor, ficior Tertii ar fi vândut frăţîni-său lui Ghiorghiţă, ficioru Agafii, fetii Ştefănii, nepoata Todosîi şi unui Istrati, fecior Bursucăi o giumătati di bătrân din moşiia Ciocâltenii, dar după cercetare ci s'au făcut s'au cunoscut iarăşi şi acesta un terfelog de zapis răsuflat, di vreme că în curgiri di 128 ani, ci să văd trecuţi dela ace vânzari şi până acum niciodată moşii şi părinţîi acestui Untilă, cum nici însuşi acesta stăpânire în moşiia aceasta n'au avut, după cum însuşi şi el de faţi au mărturisît că niciodată cu zapisul acesta părinţii lui sau iel n'au stăpânit. Şi aşa însuşi el priimindu cu bună voia sa au dat acest terfelog de zapis la mâna noastră, zicând că pe dânsul niciodată nemul acestor oamini stăpânitori pe moşie aceasta, după cum să află părtaşi şi la alti moşii, în Ciocâlteni nu l-au priimit.

Drept aceia, dintru toati aceste fiind cunoscut că aceştiea sânt nişti acolisători şi ca dila unii ci nici o dovadă vrednică din scrisori vechi asupra aceştii moşii n'au arătat, s'au cunoscut dar că moşiia aceasta, după a pământului rânduială, esti dreptă domniască şi nu pot ei numai cu cuvântul stăpânirii a să faci moşăni, fiind stăpânire atât la aceştiia cum şi la alţîi mulţi, cu acest feliu de urmari, cum s'au arătat. Şi pentru aceia dar, după ce di către noi s'au socotit a fi moşiia aceasta dreptă domniască, s'au rânduit di către noi di s'au şi măsurat cu funiia di 20 stânjăni şi stânjănul di 8 palmi gospod, măsurându-să pe dispri fiiştícari parte, pe la locurile ci s'au căzut, începându-să cu măsura întâiu drept dintr'un hotar vechiu ci s'au aflat în colţu moşii Ciocâltenilor, în malul Răutului dispre răsărit, ci esti din gios di o moviliţă, pur-

cegând cu măsura drept în sus spre mezinoapti, coasta moșii Ciocâltenilor, ce dispre răsărit, alăture cu Mălăiaştii şi tot înnainte şi pe şăsul Răutului, pisti o gârlă și tot înnainte piste altă gârlă şi pe şăsul Răutului pân la 2 pietri, hotar vechiu ci s'au găsît în şăsul Răutului şi în dreptul satului Ciocâltenilor, din gios și dispre răsărit și au eșit 47 funii, 2 stânjăni. Și din pietrile aceste tot înnainte şi spre mezinoapti, coasta Ciocâltenilor, alăture cu Mălăeştii şi tot înnainte și pi șăs și piste drumul ci mergi pi margine şăsului Răutului şi tot înnainte la dial și pân în dial, undi s'au găsît iarăşi 2 pietri hotar vechi la colțu moşii Ciocâltenilor cel din sus şi dispre răsărit, cari pietri una disparte Ciocăltenii di către Mălăeşti, iar una înfundiazi Ciocăltenii şi Mălăeştii dispre coasta Căcărăzenilor şi au eşit 105 funii, iar toată suma a marginii aceștiia dispre răsărit din colțu dila Răut și pân în colțul dispre coasta Căcărăzenilor s'au aflat 152 funi, 2 stânjăni, iar stânjăni fac 3042 şi din colțul acesta au întorsu cu măsura drept spre apus pe culme dialului prin capul Ciocâltenilor și pi lângă coasta Căcăăzănilor și tot înnainte spre apus, zare dialului pân la altu hotar vechiu ci s'au găsît la colțu Ciocâltenilor, cel din sus și dispri apus, undi să dispart Ciocăltenii di către Sărăteni și să înfundiazi iarăşi Ciocăltenii în coasta Căcărăzănilor şi au eşit 49 funii, 5 stânjăni, iar toată soma a capătului acestuia, din colţu cel dispre răsărit di către Mălăeşti şi pân în colţu acest dispre apus şi dispre Sărăteni s'au aflat 49 funi, 5 stânjăni, iar stânjăni fac 985. Şi din colţu acesta au întorsu măsura drept în gios spre amezizi coasta Ciocăltenilor, ace pe dispri apus alăture cu Sărătenii și tot înnainte și la vali și piste drumul ce mergi pi Răut în gios și tot înnainte și la vali păn la altu drum ci esti puțîn mai di vali și din gios di o moviliță, unde s'au găsît şi hotar vechiu dispărțitori coasta Ciocăltenilor dispre Sărăteni şi au eșit 104 funi şi din piatra aceasta tot înnainte şi la vale pisti o moviliță și tot la vali pi şăsul Răutului şi pisti o gârlă a Răutului şi într'un ostrov pân la un hotar vechi ce s'au găsît în marginea Răutului dispri mezinoapti, cari esti înpotriva capului unui răd, ci să numeştı a lui Plăcintă, cari rădiu esti piste Răut dispre apus pe moșie Curmeiaștii şi au eşit 63 funi 10 stânjăni. Şi din piatra aceasta tot înnainte spre amezizi păr în matca Răutului la colțul undi să dispart Ciocăltenii di Sărăteni şi de Curmeiaşti, adică în matca Răutului, iar toată suma

a marginii aceştiea dispre apus, din colţu dispri Căcărăzeni şi pâr în colţul din matca Răutului s'au aflat 167 funi, 10 stânjăni, iar stânjăni fac 3350. Şi măsurându-să şi capul moşii Ciocăltenilor acel din gios dispre Răut, cari măsură s'au făcut în curmezişu moşii, puţîn mai din sus di matca Răutului, mergând cu măsura drept prin satul Ciocăltenii, neputându-să măsura drept pi lângă matca Răutului fiind bălţili cotiti şi cu apă. Şi din hotarul Sărătenilor şi pân în hotarul Mălăeştilor s'au aflat 100 funi, iar stânjăni fac 2000. Şi cu acesti măsuri şi piiatri hotară s'au încheiet din giur înpregiur toată moşiia Ciocălteni.

Drept acie, după toată cercetare şi hotărîtura ci s'au făcut, s'au făcut această mărturiie hotarnică cum şi hartă asămine di stare locului. 1796, iuli 20

Şărban Canano spătar Manolache Donici ban

Adunare somii stânjănilor ce-au eşit moşiia Ciocălteni pe dispri fişticari parte.

Stânjeni	
3042	margine Ciocăltenilor ce dispre răsărit di lângă Mălăeşti
3350	margine Ciocăltenilor ce dispri apus şi dispri Sărăteni
985	capul Ciocăltenilor dispri mezinoapti
2000	capul Ciocăltenilor dispri Răut, însă nu pi lângă matca Răutului, ci prin satul Ciocăltenii, cum s'au arătat mai sus.

Şărban Canano spatar Manolache Donici ban

Colecţia mea.

306.

1796, August 24.

Simina, soţia răposatului Istratie Doroftie ot Roşcani împreună cu fii ei vând jupânului Iurca Chilianu o vie păragină de pe moşia Roşcani. (Original).

Adică eu Simina, soţiea răposatului Istrate Doroftii ot Roşcanii dinpreună cu fiei mei Nechita i Costandin adiverez cu încredinţat zapisul nostru la mâna dumsal giupânului Iurca Cheliian precum să să ştii că de nimine siliţ, neci asupriţ, ce de a noastră bună voe

şi cu ştire tuturor răzăşilor am vândut dumisale o vie păragină ce me-au fost rămas dela răposatul bărbatu meu drept 140 lei adică una sută patruzăce de lei care bani i-am şi luat deplin în mâinile noastre şi fiind că această vie iaste drept pe moşiea noastră Roşcanii şi i-am vândut dumsale numai viia, iar parte de moşiea Roşcanii ce iaste dreaptă a noastră nu i-am vândut nicidicum, ci numai viia i-am vândut, iar altă nimic. Şi eu Gheorghii Iurca Chiliian am cumpărat dela Simina şi dela fiei ei anume Nechita i Costandin numai viia, iar moşiia n'am cumpărat, nici nu am moşie în Roşcani, nici nu-m trebue, iar dejma din vie să aib a da avaetul moşii pe tot anul cum n'oi pute învoi cu vânzătorii viei şi cu răzăşii lor şi eu Simina şi cu fiei mei de bună voia noastră i-am vândut dumisale giupânului Ghiorghii Iurca Chiliian această vie de mai sus arătată ca să fie dumnalui volnic a o stăpâni şi fiei dum. şi nepoţii şi strănepoţii să fie stăpânitori viei, iar cu moşiia nu are trebuinţă şi nimine din nemul bărbatului meu sau din fiei miei să nu aibă a strica această de bună voe vânzari fiind că dumlui au luat viia păragină, ci să stăpânească cu pace dispre tot neamul nostru şi fiind şi cu ştire tuturor răzăşilor m'am rugat di s'au şi iscălit şi pentru întărire am pus şi degiteli.

1796, avgst. 24

(x) (x) (x) Simina soţiia lui Istratie Doroftii dinpreună cu fiei miei Nechita i Costandin am vândut
(x) Lazor sin Dumitrache vornic am iscălit şi am pus degetul
(x) Tănasie Iremecioae ot Durleşti m'am tâmplat
(x) Zahariia Botnar ot Chişinău m'am tâmplat
(x) Gheorghii Chiliian am fost faţă
(x) Tănasi Băcal am fost faţă
(x) Gorie Doroftii m'am iscălit
(x) giupânul Stoian am fost faţă
Neclai (?) Gan...f. văt. mazil m'am tâmplat
giupân Sava Blănar am fost faţă
Petrea Mihălache ot Roşcani m'am iscălit şi cu fiiul meu Ştefan
Hagi Dobri martor Thoma Gorce dascal am fost faţă
eu Danciu Bacal m'am întânplat faţă şi sântu martur
ierei Costandin ot Roşcani m'am tâmplat
eu Ion Luchiian otam m'am tâmplat

eu Istrati Moisi m'am tâmplat
eu Andrii Alicsii m'am tâmplat
eu Dumitru Bordei m'am tâmplat
și eu dascalu Vasile m'am iscălit și am scris cu zisa tuturor răzășilor din satul ot Roșcani
Iacovachi Purcel (?) m'am întâmplat

Colecția d-lui Ioan Pelivan.

307.

1796, Septemvrie 11.

Vechilii răzeșilor din Ciocâlteni dau mărturie că dacă nu vor dovedi cu martori și alte dovezi, până la vadeaua ce li s'a mai dat, că stăpânirea lor este străveche, moșia să rămână domnească. (Original).

Adică eu Vasîle Buciușcanu căpitan și eu Pavăl Levință dinpreună cu alte niamuri a noastre Hârșteștii și Știrbeștii dat-am adivărat zapisul nostru la luminat Divanu gospod, precum să să știi că moșie noastră Ciocâltenii dela ținut Orheiului, luându-să supt nume de moșii domniască, acum după jaloba ce am datu Mării Sale lui Vodă, prin cercetare ce s'au făcut de cătră luminat Divanu, cu toate că acum la mâna noastră dovezi din scrisori vechi n'am avut, să arătăm asupra aceștii moșii, după cum ni s'au cerut, dar ni-au îndatorit luminat Divanu, puindu-ni-să și vade până la sfeti Nicolai, adică la 6 a lui Dichemvrii, să dovedim cu marturi vrednici de credință stăpânire ce au avut moșii și părinții noștri și noi asupra aceștii moșii cum și cu alte dovezi ce-om mai putè găsî, pentru care ni s'au scris și carte gospod cătră dumnealor sărdarii de Orheiu, în ce chip să să cercetezi pe marturii noștri acolo.

Drept acee, cu zapisul acesta al nostru, ne îndatorim ca atunce la vadè negreșit să ne aflăm aice la Divanu atât cu marturii noștrii și cu mărturii dela dumnealor sărdarii întocma după cum Divanu ni-au cerut, cum și cu alte dovezi ce vom mai putè găsî ca să ni cerim dreptate pentru moșie noastră, iar când noi nu ni vom afla la vadè, atunci piste vadè mai mult cuvânt de răspuns să n'avem, ce să rămâi moșie domniască.

Şi pentru credinţa ni-am iscălit cu mâna noastră, iscălindu-să şi alţii ce ni s'au tâmplat în Divanu gospod.

96, săpt. 11

Vasili Buciuşcanul căpitan
Pavăl Levinţi cu neamul nostru
Barbu vornic de poartă martor
Matei [Costin] condicar martur
Fotachi (?) izbaş martur
Şi eu am scris cu zisa dumnealor acest zapis
Ioniţă Munteanu diiac

In Divanul gospod mărturisând Vasîli Buciușcan cu Pavă Levinți că zapis acesta iaste a lor, ni-am iscălit și noi martori
Șerban (?) v. sulger

Colecţia mea.

308.

1797, Ianuarie 28.

Alexandru Ioan Calimah Voevod porunceşte biv vel postelnicului Iordache Negrea, serdar de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea moşiei Hruşova pe apa Ichelului a jicnicerului Simion Glavce (Original).

Noi Alexandru Ioan Calimah Voevoda, cu mila lui Dumnezeu, Domnu Ţării Moldaviei.

Cinstit credincios boeriul Domnii Mele dum. Iordachi Negrea biv vel postelnic, sărdar de Orheiu, sănătate. Prin jaloba ce au dat către Domnia Mea jicnicerul Simion au arătat cum că la acel ținut are o moșie anume Hrușova, pe apa Ichelului, carili din pricină că hotarnica ce ar fi avut asupra ei prăpădindu-să, acum s'ar fi înpresurând de către megieş, pentru care cerând ca să o hotărască, iată scriim dumitali ca să rânduești din mazilii acelui ținut, pe cari îi vei socoti a fi cu bună înţălegere ca să margă la numita moșie, unde adunând pe toți înpregiurașii și megieșii cu toati scrisorili și dovezili ce vor fi având, să stea să facă cu amăruntul cercetare tuturor scrisorilor ce vor fi de îmbe părţi ca să afli și să dovidească celi drepti și adevărate margini a numitii moşii, măsurându-o în stânjini, stâlpindu-o şi cu pietri hotară pe la locurile ce va fi trebuință și va da dreptate, după care să de și mărturie hotarnică în semni și în stânjini, iscălită și

de toţi megieşii şi înpregiuraşii, după obiceiu, care mărturie cercetându-o şi dum., de vei afla-o că iaste făcută după rânduială şi următoare dreptăţii să o adevereşti şi cu a dumitali iscălitură, iar când la hotărît va naşte pricină, atunci cu pietri hotară să nu stâlpască, ce făcând hartă de stare locului, vei da şi mărturie cu arătare pricinii pre largu, cu cari prin zî de soroc, viind la Divan, li să va da hotărîre, după cum va fi drept.

1797, ghenar 28

Verso: Cinstit şi credincios boeriului Domnii Mele dum. Iordachi Negrea biv vel postelnic, sărdar de Orheiu cu sănătate, să să de. Simion jicnicer

(L. P.) Trecut M. Costin

Pecetie cu ceară roşie închizând documentul în formă de scrisoare.

Colecţia d-lui Ion Pelivan (Din arhiva Gh. Sârbu).

Jicnicerul Simion pomenit în document este jicnicerul Simion Glavce (A. V. Sava, *op. cit.*, p. 127).

309.

1797, Fevruarie 10.

Alexandru Ioan Calimah Voevod întăreşte anaforaoa Divanului prin care s'a hotărît că moşia Ciocâlteni din ţinutul Orheiului nu este moşie domnească, ci răzăşească. (Copie).

Noi Alexandru Ioan Calimah Voivod, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldaviei.

Cetindu-să anaforaua aceasta înnaintea Domnii Meli, s'au văzut cercetarea dumilorsali veliţilor boeri a fi următoari dreptăţii. Drept aceia şi Domniea Mea hotărîm ca să stăpânească răzăşii cei mai gios arătaţi moşiia lor Ciocâltenii cu pace, întocmai după cuprindirea anaforalii, după vechea a lor stăpâniri, ci s'au dovedit că au avut, întărindu-să anaforaoa aceasta, cu a noastră domnească peceti.

1797, fevruarii 10

[L. P.]

Pre Innălţati Doamni,

Prin domneasca ţidulă ni să porunceşti ca, adunându-ni la Sfânta mitropolii, să cercetăm dovezili şi mărturiili răzăşilor di moşiea Ciocâltenii dela ţinutul Orheiului, cum şi mărturiia de

cercetari ci au făcut dumnealui spătariu Şărban Canano şi dumnealui spatar Manolachi Donici, prin cari arată că moşiea aceasta ar fi domnească şi în ce chip vom afla să înştiinţăm pi Măriia Ta. După a Inălţimii Tali poroncă ne-am adunat la Sfânta mitropolii, undi di faţă fiind atât dumnealui spătariu Şărban Canano cât şi răzăşii de Ciocâlteni anumi Vasili Buciuşcanul, Postică Harştea, Anton Roşca, Ipati Ploşniţă şi alţii ai lor, am întrat în cercetarea pricinii. Şi întâiu, s'au văzut di cătră noi mărturiia di cercetari ci au făcut numiţii boeri la faţa locului, cari iasti din anul trecut 1796, iulie 20, prin cari să cuprindi că după poronca ci li s'au dat di cătră Innălţimea Ta, ca să margă şi să cercetezi undi vor afla moşii domneşti cuprinsă cu nedreaptă stăpâniri di cătră unii şi alţii, au cercetat şi pentru moşiia Ciocâlteni, ci esti pi Răut la ţînutul Orheiului, asupra căriia au găsit stăpânitori pi răzăşii ci îi arată anumi: cari toţi au dat samă că s'ar fi trăgând di pi un Moga şi cerându-li ca să arăti cu ci dovezi şi scrisori stăpânescu moşiia aceasta, ei ar fi răspuns că nici o dovadă din scrisori vechi nu au, căci toati scrisorili lor, din întâmplările vremilor şi din robiile ci au fost pi la aceli locuri s'ar fi prăpădit; dar stăpânirea ar fi avut-o nestrămutată. Şi, osăbit, ar fi răspuns că pot să dovidească cu scrisorili altor moşii a lor, ci le-ar fi având tot di pi acel Moga, care scrisori le-au şi arătat la dumnealor, adică:

întâi, o carti gospod dela Domnul Vasilie Voevod din 7145, mai 7 prin cari să porunceşti unui Zahariia din Verijăni că au jăluit un Moga din Ciocâlteni asupra unui Parvana că i-ar fi înpresurând ocina lui din Căcărăzăni;

al doilea, un ispisoc tot dela acelaş Domn din 7155, mart 18 cu cari întăreşti unui Pavăl şi ficiorului său Moga şi surori-sa Evdochiia pe nişti părţi ci au cumpărat din Căcărăzeni;

al triilea, un zapis sârbescu din 7175, mart 21 dela un David şoltuzul şi alţii mulţi din târgul Orheiului prin cari adi- verescu că Pavăl cu ficiorii săi Moga şi Odochiia au cumpărat doî părţi din Giurgeşti, di pi pârăul Cogâlnicului, din ţînutul Orheiului;

al patrulea, o carti gospod din 1779, iulii 14 dela răpousatul Domn Costantin Dimitrii Moruz Voevod;

al cincilea, altă carti gospod din 1786, mai 8 dela Măriia Sa Alicsandru Ioan Mavrocordat Voevod scrisă cătră sărdarii di Orheiu, după jalobili răzăşilor ca să cerceteză pricinili între dânşii;

al şasilea, o mărturii din anul trecut, fevruarii 18 dela dumnealor sărdarii di Orheiu di giudicata ci au fost întri răzăşi.

Şi toati acesti scrisori, ci au arătat răzăşii acolo la faţa locului, dumnealor numiţii boeri să silesc a li anerisî şi că nu ar fi agiutând pi răzăşi nici stăpânirea, nefiind scrisori pi Ciocâlteni. Apoi după toati acelea arată că au mai văzut un tărfălog de zapis vechi din 7177, mai 24 cu suretul lui la un Pintilii Untilă, prin cari să cuprindi că un Nistor, ficior Tertii ar fi vândut frăţîni-său lui Gheorghiţă, ficiorul Agafii, fetii Ştefanii, nepoată Tudosii şi unui Istrati, ficior Bursucăi o giumătati di bătrân din moşiia Ciocâlteni, dar, după cercetarea ci au făcut şi tărfălogului aceluia, au aflat că în 128 ani ci sânt trecuţi dela acea vânzari, niciodată moşii şi părinţii acelui Untilă, cum nici el stăpâniri în moşiia aceasta n'au avut şi însuş el, cu bună voia sa, au dat zapisul acela la numiţii boeri, zicând că pi dânsul niciodată neamul acestor oamini stăpânitori pi moşiia aceasta nu l-au priimit. Şi aşa, cunoscându-i di acolisitori, arată dumnealor că moşiia aceasta esti dreaptă domnească şi că n'ar putea ei numai cu cuvântul stăpânirii a să face moşăni, cari moşii au şi măsurat-o după cum pre larg arată la aceiaş mărturii.

Căriia mărturii luându-i-să sama de către noi, dumnealor numiţii boeri nu au îndestul cuvânt să poată a zice că nu esti moşiia a numiţilor răzăşi, când stăpânirea acea îndelungată a lor şi pomenirea acelor vechi scrisori a neamului lor, nici dumnealor nu o pot mistui, ci mai ales însuş o dovidescu, după mărturiia acelui Untilă, cari au arătat că în curgiri di 128 ani neamul acestora n'au lăsat pe neamul lui ca să stăpânească cu zapisul acel arătat. Apoi iată dar că ei au fost buni stăpâni şi să înţălegi că zapisul acela n'au fost bun, dacă într'atâta curgire di ani n'au putut a-l puni în stăpâniri, mai ales întri alti moşii fiind şi acel Untilă înpreună cu dânşii părtaşi. Şi chiar de nu ar fi şi moşiia a loru (precum nu să poati zici, agiutându-i stăpânirea acea îndelungată), dar iarăş nici o pravilă nu putea să facă pi numiţii boeri să zică că esti domnească, căci de nu era a lor putea să fii a altora, osăbit că răzăşii au mai adus mărturii dela dumnealui postelnicul Iordachi Negrea, sărdariul de Orheiu, din 28 zili a trecutii luni noemvri prin cari arată că, după cartea Innălţimii Tale, au făcut cercetari pentru stăpânirea răzăşilor şi au adus răzăşii pi un Vasili Mârzacu din satul

Sărătenii, la vrâstă ca di 90 ani, carili au mărturisit cu sufletul lui că au apucat pe părinţii şi moşii Hârşteştilor şi a Ştirbeştilor, adică a acestora di sus arătaţi, stăpânind moşiia Ciocâltenii, aceasta. Așijdirea au mărturisit și un Dumitraşcul Sârbul mazil, la vârstă ca de 60 ani, pi cari marturi aducându-i și aicea și făcându-li-să cuviincioasa cercetari, tot asăminea au mărturisit. Şi diosăbit să mai dovidești stăpânirea lor şi dintr'o mărturii hotarnică de 21 ani a moşii Sărătenii, ci esti megieșită cu aceasta.

Pre Innălţati Doamni,

După cercetarea cu amăruntul ci am făcut asupra pricinii aceştiia, măcar că scrisorile celi vechi a moşii Ciocâltenii nu să văd la mâna acestor răzăşi, poati că vor fi prăpăditi di multe răzvrătitoari vremi ci au fost în pământul acesta, mai ales în partea aceia, dar stăpânirea să vedi îndelungată cu învechimi la neamul lor şi la dânşii, precum scrisorili altor moşii şi însuş mărturiia numiţilor boeri îi adivirează. Şi după atâta îndelungată stăpânire, nici cu un cuvânt di dreptati nu să poati acum dizghina dela stăpânirea lor, căci din întru'nceput să cunoaşti că moşiia aceasta au avut stăpân şi având stăpân nu poate fi domnească.

1797, ghenarii 16

Şi înştiinţăm

A Innălţimii Tale cătră Dumnezău rugători

Iacov, mitropolit Moldaviei

Pre plecaţi slugi

A. vel logofăt [1]) Costantin Paladă vel vornic,

Dimitrachi Bogdan vel spatari

Theodor Balş vel vornic

Ioan Razu vel vornic

Niculai Balş vel vornic

Procitoh Dimitrii Neculcea vel paharnic

S'au trecut în condică

Matei condicariu

Copiia aceasta posleduindu-să din cuvânt în cuvânt şi fiind scoasă întocmai cu cea în orghinal anafora, di aceia Comisiia hotă-

---

[1]) Numele boierilor din Divan, arătaţi precis în ţidula de convocare publicată în studiul arătat în nota dela p. 361.

rîturilor di uezdurili Chişinău i Orheiu, după înscris cerire ci au dat, răzăşii di moşiia Ciocâlteni, Costantin Roşca i Samson Singureanu, o încredinţază cu iscăliturile cuviincioasă şi punirea peceţii haznelii.

No. 32. An 1847, luna Martii 14 zili

Člen Ghica

(L. P.)

Documentul în colecţia mea.

310.

1797, Martie 5.

Răvaşul vistiernicului Grigore Sturza către Pintilie Untilă privitor la nişte cumpărături de pământ în moşia Tărşăţei din ţinutul Orheiului. (Original).

Pintilie Untilo,

Răzăşii din moşiia Tărşăţăii, viind aice mi-au arătat că în părţile ce mi-ai vândut tu din moşiia aceia, neînvoindu-te cu dânşii, ai fi vândut şi câţiva stânjăni ai lor şi banii pân acum nu li-i fi dat.

Iată dar, îţi scriu ca să cauţi şi de va fi arătare lor într'acest chip, să li dai banii pe câţi stânjăni vor fi avut, iar de ai ceva a răspunde să vii de faţă

1797, Martie 5

Grigorie Sturza vistiernic

Din dosarul nr. 97 dela Direcţia Cadastrului din Chişinău, fila 46.

Imprejurările în care s'a scris acest răvaş sunt arătate pe larg în cartea de judecată din 1805, Martie 3 a serdăriei Orheiului. V. mai jos nr. 327.

311.

1797, Iunie 14.

Alexandru Ioan Calimah Voevod întăreşte anaforaua Divanului şi recunoaşte că jumătate din moşia Indărăpnicii din ţinutul Orheiului nu e moşie domnească, ci moşie răzăşească. (Copie).

Noi Alecsandru Ioan Calimah Voivod cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldavii.

Cetindu-să anaforaoa aceasta înnaintea Domnii Meli s'au cunoscut că cu cali şi cu dreptati au giudecat dumnealor veliţii boeri şi

asăminea hotărîm şi Domniia Me că întocma să să urmezi stăpânindu-ş răzăşii di moşiia Indărăpnicii giumătati di sat partea lor cu paci, căci s'au cunoscut că esti dreaptă a lor, cum pre largu să arată prin această anafora, întărindu-să anaforaoa aceasta şi cu a noastră domnească pecete.

Anul 1797, luna Iuni în 14 zili

(P. D.)

Pre Innălţate Doamne,

Innălţimii Tali au dat jalobă Grigoraş Strătulat şi Climinti Melica şi Ioniţi Soltan şi preutul Ioniţi înpreună şi alţii ai lor răzăşi di giumătati di sat di moşiia Indărăpnicii di pi Răut din ţinut Orheiu, arătând cum că această pol sat Indărăpnicii fiind driaptă a lor di baştină părinţască, dintru început ar fi stăpânit-o moşii şi părinţii lor cum şi ei încă ar fi stăpânit-o fără de nici o supărari di cătră nimine, iar apoi acum la cercetare cari din poronca Innălţimii Tali s'au făcut pentru moşii domneşti la ţinut Orheiu di cătră dum. spătar Şărban Cananău şi di cătră dum. spătariul Manolachi Donici li s'ar fi oprit acest pol sat di moşii Indărăpnicii supt numi de moşiia gospod şi au cerut ei ca să aibă dreptati. După a cărora jalobă ni să poronceşti di cătră Innălţimea Ta ca să să cercetezi di cătră noi pricina şi să înştiinţăm.

Deci, după ci din luminată poroncă Innălţimii Tali s'au scos pi dânşii faţă înnaintea noastră, s'au întrebat pi numiţii jăluitori cu ci pot să încredinţăzi ei cum că această moşii ar fi baştină a lor părinţască şi ei au răspuns cum că alti scrisori dovezi n'au, căci toati scrisorili lor, ci ar fi avut, din întâmplările vremilor şi din robiile ci ar fi suferit moşii şi părinţii lor pe la locurile acelea, s'ar fi prăpădit, dar stăpânirea lor prin cât le-au fost prin putinţi ar fi stăpânit.

Şi diosăbit arătându ei cum că cielantă giumătati di sat di moşie aceasta Indărăpnicii fiind a mănăstirii Bărboiului, din scrisorili ci ar fi având mănăstirea, încă s'ar fi discoperind dreptatea lor precum că ei nilipsiţi ar fi fost stăpânitori pi această giumătati de sat ci esti partea răzăşească. Pentru aceia dar deodată sfârşit cercetării aceştiia nu s'au dat, ce mai întâi s'au triimis la egumen dila mănăstirea Bărboiului de i s'au cerut că orici scrisori va avè să li aducă ca să să vază. Şi aşa, numitul egumen au scos

dovadă pi ciia giumătati di sat ci esti partea mănăstirii un zapis vechi din let 7179, avgust 1, ci sânt trecuţi 126 ani cari zapis cercetându-să s'au văzut scriind că un Istrati din Chipirceni, ficior unui Dragomir cel bătrân din Indărăpnici, au vândut stolnicului Ilii Sturza, adică ctitorului mănăstirii Bărboiului, giumătati di sat di Indărăpnicii, ci au fost partea lui aleasă şi stâlpită din sus dispre Dobruşa, cum pri larg dovideşte zapisul. După cari, fiind trebuinţa ca să [să] afli şi mai bini adivărul, adică întâi di nu să trag vriunii din jăluitorii aceştiia din săminţiia aceluia vânzători ce-l cuprindi zapisul mănăstirii şi al 2-le de au stăpânit tot neamul jăluitorilor acestora această giumătati di sat ci esti parte răzăşască, s'au scos asăminea copii dipi zapisul mănăstirii şi încredinţându-să cu iscăliturili noastre s'au triimis [1]) copiea zapisului cu luminată carti Innălţimii Tali cu poroncă cătră dum. Iordachi Negrea sărdariul de Orhei şi la dumnealui spatar Manolachi Donici, cărora numiţii boeri li s'au poroncit ca şi pentru spiţa neamului jăluitorilor să să cercetezi ca să vază di nu să trag ei din săminţiia acelui vânzători ci arată zapisul mănăstirii şi di au avut jăluitorii aceştiia stăpânire pi acel pol sat, ci esti partea răzăşască. Acum dar viind numiţii jăluitori, au adus răspuns dila numiţii boeri cu cari pre larg încredinţaz[ă] pi Innălţime Ta pentru pricina aceasta şi arată că după poroncă cercetând numiţii jăluitori spre dovada stăpânirii lor ar fi scos acolo mărturii trii oamini bătrâni din megieşii lor di acolo însă anumi pi un Andrii Stângaci, birnic din satul Chiştelniţa şi răzăş di Scorţăni, cari Scorţănii să megieşăsc lângă Indărăpnicii, om bătrân ca de 80 ani şi Cozma Laşcu mazîl din satul Măşănii tij răzăş în Scorţăni, iară om bătrân ca de 60 ani şi Ghiorghii sîn Andrii mazîl din satul Nigurenii, iarăş bătrân ca de 45 ani. Aceştiia la întrebarea şi cercetarea ci li s'ar fi făcut, cu sufletile lor, ar fi mărturisît că tot pi aceşti jăluitori şi pi părinţii lor i-ar fi apucat stăpânind şi dejmuind acest pol sat Indărăpnicii şi niciodată dispre nimeni alţii n'au văzut a li faci vreo supărari, iar cât pentru spiţa neamului ci să arată în zapisul mănăstirii Bărboiului ar fi dat răspunsu precum că ei nu pot a da spiţa neamului căci nu ştiu, fiind atâta sumă de ani trecuţi ci numai pentru a lor veche stăpânire precum

[1]) In copie din greşală: «priimit».

au ştiut au mărturit după cum şi însuş numiţii jăluitori la întrebarea şi cercetarea ce li s'au făcut acum iarăş tot asăminea au răspunsu că nici ei nu pot să de spiţa pentru curgirea neamului lor di atuncea dila zapisul mănăstirii şi până acum, niavând dovadă din scrisori vechi ci numai cu a lor stăpâniri vechi încredinţază.

Pre Innălţate Doamne,

După cercetarea ci s'au făcut de cătră noi pricinii aceştiea, socotim că jăluitorii aceştiea au dreptati la cerirea lor, căci dacă din zapisul mănăstirii să dovideşti că giumătati de sat au fost a vânzătoriului aceluia, ci au vândut la stolnicul Ilii Sturza, să înţălegi dar că cielantă giumătate de sat au rămas apoi răzăşască şi dacă nici stolnicului Ilii Sturza în viiaţa sa, cum nici mănăstirea, după ci au întrat stăpânitoare cu moşiia aceasta dila Sturza mai mult nu s'au întins, nici au făcut vreo arătare pentru această giumătate de sat parte răzăşască ca să o cei cu vreun nume de moşii domnească, cunoscut esti că pentrucă au fost cu stăpâni şi stăpânit de răzăşi. Pentru aceia mai mult nici cu o pricină nu s'au întins şi di vremi că şi din mărturiili marturilor acestora să dovideşte că tot jăluitorii aceştiea şi părinţii lor au stăpânit, vederat este cunoscut că moşiia esti a lor şi încredinţăm

a Innălţimii Tali pre plecaţi slugi

1797, iuni 9

In ce adivărată iscăliţii boerii Divanului în No. de 6 care nu s'au putut citi iscăliturili lor.

S'au trecut în condică Mihai condicariu

Poslăduindu-să cu ce adivărată s'au găsit întocma şi s'au adiverit şi di mini, cinovnic canţelerist Jerdan.

Dosarul nr. 2132 din arhiva veche a Tribunalului Lăpuşna, fila 29.

Vezi asupra acestui document şi asupra doc. nr. 302, 305, 307 şi 309 din acest volum studiul nostru: *Din istoria jurisprudenţei româneşti. Răzeşii în proces pentru moşie cu Domnia Moldovei* în volumul omagial închinat memoriei lui Constantin Giurescu.

312.

1797, Decemvrie 4.

Postelnicul Iordache Negrea, serdar de Orhei rândueşte pe căpitanii Toader Mavrodin şi Dumitru Jărdan să cerceteze dacă moşiile Micleştii şi Ivancea ale spătarului Manolache Donici sunt împresurate de răzeşii de Peresecina. (Original).

Dela sărdăriia Orheiului cătră

Dumnealui căpitan Toader Mavrodin i cătră dumnealui căpitan Dumitru Jărdan, sănătate.

Fiindcă dumnealui spatar Manolachi Donici au adus luminată carte Mării Sale lui Vodă poroncitoare pentru înpresurare moșiilor dumnealui Micleștii și Ivance, ce i s'ar fi înpresurând de cătră răzăşii de moșie Perisăcina, asupra căriie cercetări iată vă rânduiesc pe dumneavoastră ca să mergiț la starea locului și aducând pe toți răzăşi de Perisăcina, fiind de faţă și dumnealui spatar, să faceț cercetare locului de pricină și după măsurătoarea ce veț face moșiilor acelor înpresurate, să faceț și hartă închipuitoare de stare locului în care să arătaț locul de pricină cu sămnile stăpânirii lor în lungu și în curmeziş și cu mărturiea de curgirea pricinii, prinzând soroc să viiea la sărdăriie ca prin giudecată să li să hotărască.

97, decv. 4

Iordache Negre postelnic

Colecția d-lui Aurel Cazacu.

313.

1797, Decemvrie 8.

Cercetarea mazililor şi aceia a serdarului de Orhei Iordache Negrea biv vel postelnic în pricina dintre spătarul Manolache Donici proprietarul moşiilor Micleşti şi Ivancea cu răzeşii de Perescina. (Original).

Cu multă plecăciune sărutăm cinstită mâna dumisali cuconului Iordachi Negre biv vel postelnic, sărdar de ţînut Lăpuşnai Orheiu.

Facem dumitale înştiinţare pentru că fiind noi rânduiţi cu cinstit răvaşul dumitale ca să mergem la satul Micleştii, ce este la ocolul Ichelului la ţinut Orheiului şi să facem cercetare moşiei Micleştii şi moşiei Ivanceă a dumisali spatar Manolachi Donici de [să] înpresoară despre moşie Peresecina, noi după poronca ce am luat

am mers la numitele moşii şi făcând de ştire tuturor răzeşilor după poronca au vinit şi s'au adunat faţă anumi căpitan Gavril Buzul i căpitan Filip Ursul i Toader Ignat i preotul Trofin şi cu alte neamuri răzeşi de Peresecina şi fiind cu toţi de faţa cu funie de 16 stânjăni şi stânjănul de 8 palmi gospod, am început a măsura din apă Ivăncii dela un iaz vechi ce este mai din sus de un pod din şleahul cel mare, ce s'ar fi numind Iazul Pantiului şi am măsurat din apă, din ruptură iazului drept la deal pe poiană şi pen dumbravă spre miazănoapte, despărţind locul de pricină de către moşie Peresecină şi tot înnainte pen dumbravă, pe din sus de şleah şi pe despre apus pe lângă cornul pădurii până la un hotar vechi ce este între drumuri în malul Trăstineţului despre amiazăzi, care hotar deosebeşte locul de pricină de cătră moşie Peresecină şi au eşit 41 de funii, iar stânjeni fac 656 şi din hotarul acestă am măsurat drept înnainte şi la valea spre amiazăzi pe malul Trestineţului pe despre apus, despărţind locul de pricină despre moşie Ivanceă şi până în apa Ivancii în dreptul capului piscului Negruţi şi au eşit 39 funii iară stânjăni 624 şi din apă Ivăncii din dreptul piscului Negruţi am măsurat drept pe malul Ivăncii pe despre miazănoapte şi la deal spre apus pe lângă iazul căpitan Filip Ursul şi peste şleah până la iazul Pantiului şi au eşit 46 funii, iar stânjăni 736 şi iarăş din iazul Pantiului am măsurat drept înnainti la dial pen pădure spre amiazăzi coastă Lăpuşniţii pe despre apus şi până în deal la un hotar vechiu ce este în pădure lângă un drum despărţitor locului de pricină de cătră moşie Peresecină şi au eşit 66 funii, iară stânjăni fac 1056 şi din hotarul acela am măsurat drept înnainte pen pădure spre amiazăzi peste fundurile vălcelelor seleştii Peresecinii vechi şi până la un hotar vechiu ce este în deal în dumbravă deasupra ponoarelor şi a rădurilor Peresecinii şi au eşit 40 funii, iară stânjăni 640 şi din hotarul acesta am întors cu măsură drept înnapoi şi cam spre miazănoapte, până la un lac ce desparte Micleştii de locul de pricină şi au eşit 20 funii, iară stânjăni 320, şi din lac tot înnainte spre miazănoapte până la un drum ce merge pe deal, margine Volocii în dumbravă despre răsărit, unde s'au făcut cruce în pământ şi au eşit 20 funii, iară stânjăni 320 de unde să desparte în sus locul de pricină şi în gios moşie Micleştii şi din cruce tot înnainte şi la valea pen dumbravă pe la o groapă de lozniţă veche

şi la valea pen pădure peste fundul Lăpuşniţii şi până la un lac ce este în pădure în coastă Lăpuşniţii despre răsărit şi au eşit 36 funii, iar stânjăni 576, din care lac în sus şi spre miază noapte desparte locul de pricină şi în gios şi spre amiazăzi desparte Micleştii şi din lac am măsurat cam cotit spre răsărit şi pen pădure pe la un loc de zemnic vechi ce este în coastă Cochijeştii şi tot înnainte până în margine pădurii pe la un hotar vechi în piscul lui Negruţi până la apă Ivăncii, unde să desparte locul de pricină de moşiea Ivanciă şi Stăţcanii şi aice s'au încheet măsurile locului de pricină dejurînprejur şi pen mijloc în curmeziş. Apoi măsurând noi şi trupurile moşiilor Peresecină şi Micleştii pe lung şi pe trei locuri, adecă capetele amândoao şi mijlocul în curmeziş şi după somele stânjănilor ce-au eşit la amândoao moşiile s'au arătat la hartă pe drept fieştecare loc pe unde s'au măsurat şi după cercetare şi măsurătoare ce am făcut s'au găsit capul moşii Micleştilor, cel despre miazănoapte şi despre Ivanciă cum şi coastă Micleştilor despre apus până la un loc înpresurată de moşie Peresecină cum şi un loc, adecă un colţi a moşii Ivanciă iarăş înpresurată de cătră moşie Peresecină şi după cum am aflat toate pricinile n'am lipsit a nu înştiinţa pe dum.

1797, dec. 8

'Al dum. pre plecate slugi
Dumitru Jărdan căpitan
Toader Mavrodin

Aducând de faţi înnainte me pre toţi răzăşii de moşiea Peresăcina, cari mai sus sint arătaţi, s'au întrebat pentru acesti părţi de loc din moşiia Ivancea şi Micleştii, ce au arătat dum. spatar Donici prin jaloba ce au dat cătră Măriea Sa Vodă că i s'ar fi înpresurând despre moşiea Peresăcina, de este cu adivărat înpresurarea despre moşiea lor după arătare dumisale spatarului, au de sânt aceli părţi de loc din trupul moşii lor şi cu acolisîri ceri dum. spatarul. Şi iai toţi au răspuns înnaintea mea zicând că cu adivărat şi iai sînguri cunoscu că aceli bucăţeli de loc nu sânt din trupul moşii lor Peresăcina şi văd că sânt rupti din celelanti moşii şi trasă cătră moşiia lor Peresăcina şi întrebându-i cu ce chip au făcut această înpresurare, iai au răspuns că aşa au apucat stăpânirea, dela părinţii lor au auzit că pentru o moarti de om s'ar fi luat, dar cerând ca să-mi arăti vreo dovadă cum că ar fi adivărată

această zisă a lor şi iai nici o dovadă n'au arătat fără numai cu gurile lor. Intrebând şi pe dumlui spatarul cum de au suferit dumnalui această înpresurari şi n'au căutat-o mai dinnainte, dumlui mi-au arătat că această moşii mai înnainti, pe când să afla turcii pin ţară şi să stăpâne mai mult de turci şi dumnalor neavând nici un folos de moşii n'au mai cercetat, iar mai încoaci luând sama părintili dumisali răposatul banul Darii Donici că i să înpresoară moşiile de către moşiia Peresăcina s'au ispitit a-ş cerca dreptatea, dar nu ave la mâna sa vreo dovadă ca să poată şti drepti sămnile moşii sale Ivancea şi tot aşa s'au prelungit până acum în anii trecuţi, de sânt vro cinci ani, s'au întâmplat de au murit o mătuşi a dumilorsali la cari s'au găsit un hrisov domnesc în cari arată drepti sămnile moşii Ivancea despre moşie Peresăcina, cu cari acum dumlui spatarul ceri să-ş tragă înpresurare către moşiile dumisali şi văzând că numiţii răzăşi nu numai că n'au nici o dovadă altă ce numai cu zisa lor, dar nici niscaiva petri hotară înpregiurul locului aceluia de înpresurari nu s'au găsit, fără numai sămni de vâlceli şi de lacuri ce arată răzăşii de Peresăcina şi să cunoaşti că din pricina necăutării moşii boerilor Doniceşti s'au făcut înpresurarea aceasta de către răzăşii de Peresăcina, deci după dreptatea ce să cuvini dumisali spatarului, vrând eu ca să rânduesc pe mazilii ce au făcut cercetari să tragă părţile de înpresurari către moşiile dumisale spatarul iar răzăşii n'au îngăduit zicând că vor mergi şi la divan să să judeci şi ş'au pus zi de soroc ca să margă la divan înpreună cu dumnealui spatar şi eu după cercetarea ce am făcut aicea la starea locului, am dat această mărturie la mâna dumisale spatarului.

1798, fev. 5

Iordachi Negre postelnic

Colecţia mea.

314.

1798, Martie 9. Chiştelniţa.

Melinte Gherciu cu copiii, fraţii şi surorile vând lui Maftei Untilă părţile de moşie ce a avut bunicul lor Tănase Gherciu în satul Căcărăzeni din ţinutul Orheiului. (Original).

Adecă eu Melinte Ghirciu de înpreună cu feciorii mei anume Petre i Iacob şi fiică me Dochiţa şi cu fraţii şi surorile meli anumi

Sanda precum să să ştii că de bună voia noastră nesăliţi, neasupriţi de nimine am vândut toată parte tatălui nostru Tănas Ghirciu sîn lui Ştefan Ghirciu adecă toată parte tatălui nostru Tănas Gherciu din hotarul Căcărăzănii de istov adică din câmpu, din sat, din bălţi cu peşti şi din tot locul cu tot vinitu dumnealui Maftei Untilă i Vasîli Untilă [1]) răzăş de acest hotar drept 15 lei adecă cinsprezăci lei, însă parte tatălui nostru, ce să va alegi care să-i fii dumnealui driaptă ocină şi moşii în veci de veci atât dumnealui cât şi cuconilor dumnealui şi nepoţilor dumnealui şi strănepoţîlor şi oricare din fraţi i surori s'au feciori i nepoţi i strănepoţi să nu fii volnici a răscumpăra fiindcă eu cu ştire şi voia surorii meli şi a feciorilor mei am vândut dumnealui. Iar care din feciori sau fraţi i surori şi nepoţi s'ar scula asupra aceştii vânzări să nu li să ţiie în samă ori la ce judicată va fi.

Şi spre încredinţare, neştiind scrii, mi-am pus degitu în loc de pecete şi numile. Şi la făcutul acestui zapis s'au întâmplat mulţi oamini buni şi de cinste mazîli cât şi înpregiuraşi di alte moşii care mai jos însuş ş'au pus degitile şi numili, iar care au ştiut scrii au iscălit cu mâna lor.

1798, mart 9

(x) eu Melinte Ghirciu sîn lui Ştefan Ghirciu vânzător am pus degetu

(x) eu Irimiia sînt căpitan Cod zăt lui Antohi Popăscu, răzăş de Hoimăneşti ce să megieşti cu Căcărăzenii m'am întâmplat faţă

(x) eu Ioniţă Strătulat răzăş de Hoimăneşti am fost faţă

(x) eu Vasîli Untilă sîn lui Ioniţă Untilă răzăş di Căcărăzeni adeverez, am fost faţi

(x) eu vornic Sava ot sat Chiştelniţa am fost faţă

(x) eu Ocsînti Popăscu răzăş de Hoimăneşti am fost faţă

(x) eu Stahi Strătulat răzăş de Hoimăneşti am fost faţă

Grigoraş Popăscu răzăş de Hoimăneşti am scris cu zîsa lui Melinti Ghirciu şi s'au scris în sat Chiştelniţa în casa me.

Originalul în colecţia mea.

---

[1]) Cuvintele «i Vasile Untilă» adăogite de-a-lungul marginei zapisului.

315.

1798, Mai 19.

Costache Ghica hatman se învoeşte cu răzeşii de moşia Coropceni din ţinutul Orheiului în ce priveşte stăpânirea acestei moşii, făcând în acest scop un schimb cu ei. (Copie).

Iacov, Mitropolit Moldavviei.

Costachi Ghica hatman adiverez prin această scrisoare a me, ce dau la mâna tuturor răzăşilor de moşie Coropcenii ot ţînut Orheiului precum cu bună priimirea me şi a lor am făcut schimbătură, dându-le eu lor parte me de Coropceni dispre apus şi cu giumătate de iaz, ci este pe apa Molovaticiului, ce şi eu o avem cumpărătură veche, încă de răposatul logofăt Ioan Canta, dându-le şi toate scrisorile ce avem pe ace parte din Coropceni dispre apus. Şi ei încă mi-au dat parte lor de Coropceni dispre răsărit cu satul şi cu giumătate de iaz din arătata apă, ci este dispre moşiia me Sărătenii, cari parte o avè şi ei cu uric dela Petru Voevod din let 7054, Mart 23, dându-mi şi acel uric vechiu sârbăsc dela Petru Voevod.

Deci după această scrisoare a me, de astăzi înnainte să-ş stăpâniască răzăşii parte dispre apus cu giumătate de iaz, după ce cu bună priimire schimbătură, ci s'au făcut între noi, întocma după măsurile ci s'au găsit de cătră rânduiţii din parte sărdării Orheiului, cari prin scris li-au dat la amândoaî părţile, asupra căruia adivărat schimbu ci s'au făcut între mine şi între dânşii, luând moşie înpotriva moşii ce li-am dat, să aibă ei a-şi face şi dresă domneşti şi nimine ori din parte me sau din parte lor, să nu fie volnic a strămuta schimbătura aceasta nici odinioară în veci şi spre încredinţare am iscălit

1798, mai 19

Costachi Ghica hatman
Iordachi Canta vel logofăt martur
Alexandru Ianculeu vel vornic martur
Vasile Rosăt vel vornic martur
Costandin Balş vel vornic martur
Manolachi Conachi vel vornic martur.

Colecţia mea.

316.

1798, Iunie 7.

Scrisoarea lui Iordache Canta către fiica sa Măriuţa în pricinile moşiei Măgireşti din ţinutul Orheiului (Original).

Iubită fiica me Măriuţa, sănătate îţi rog dela Dumnezău ca să-ţi dăruiască.

Carte, ce mi ai trimis cu acestu fecior, am luat; cele scris(ă) am înţăles şi iată zece zapisă a răzeşilor di Măzăreşti, ce mi-au vândut părţile lor, în care vânzări esti şi femeia aceia Ispiroae vândută, înpreună cu bărbatul ei. Ţi li-am trimis, cum şi o carte domniască, ci est din 82, mai 26, ce scrii la sărdarii de Orheiu pentru pricini, ce-au avut răzeşii ei în de ei, pentru moşie Măgireştii, din care scrisori te-i pliroforisi cum că femeia aceia umblă fără ispravă, căci ia s'au mai sculat la 92 şi au jăluit la Mărie Sa Alixandru Moruz Vodă, cum că bărbatul ei Ispir, i-ar fi vândut doi părţi de moşie dela ţinut Orheiului, ce li-au avut zăstri de la părinţi fără ştire ei şi scriindu-mi-s(ă) carte gospod ca să trimăt zapisăli şi li-am trimis, di ş'au văzut la Divan ş'au rămas cumpărătura me bună, ce-am cumpărat dela bărbatul ei, fiind şi e iscălită. Apoi deosebit că e, dintr'alti moşii nu mai poate tragi parti, fiindcă au luat şi pentru alţi părţi, ci i să făce dintralti moşii tot din moşie Măzăreştii, un bătrân întreg care mi l-au vândut, după cum arată o scrisoare de invoială, ce i-au dat niamurile ei, cari scrisoare ţ-am trimis-o şi asemine scrisoare au dat şi e la mâna lor şi arată cari, din ce moşie ari să stăpâniască. Apoi acmu că zici că ari şi'n Roşcana, şi'n Piripiceni rău zîce, că o dovedeşti scrisoare ace de învoial, iar cât pentru că zîce că şi din Perieni ari să tragă, latră ca fimei fără isprav, căci eu moşie Perieni n'o am cumpărată dela răzeş sau dela niamurile ei şi daca mai zîce pentru Perieni ceva să-i spui că dacă îi voe să mănânce bătae la cur în mijlocul Eşului, e să scoali să cei giudecată cu mini, c'apoi îi foarti pe lesni. Si ţ'am trimis carte ace dela Moruz cum şi o copii di pi răspunsu ce-am făcut lui Vod(ă) pe care însemniaz(ă) logofăt Vasîli Codrianu cum au rămas pricina cu muere aceia Ispiroae, fiind el vichil atunce. Osăbit Gheorghii post. viind acmu şi el dila Eş mi au spus cum că i-ai zis să-mi spuie să-ţ trimăt şi hotarnicili a Măzăreştilor i a Piripicenilor şi a Roşcanii. Iată ţ'am trimis copie

di pe hotarnica Măzăreştilor i a Piripicenilor şi a Perienilor, iar hotarnica pe pol sat Roşcana esti la şatrar Tudurachi Zosin, fiind ace moşie a lor. Măcar că mai nu esti trebuinţă de hotarnice, dar copiile tot ţi le-am trimis şi după ce s'a isprăvi, scrisorile acesti iarăş să mi li trimeţ.

Tatul tău, Ghenadie (?) Canta

ficiorul acesta cu carte au sosit astăz luni la vremi de bucate.

Colecţia d-lui Lazu.
Iordache Conta pare a fi semnat cu numele călugăresc de Ghenadie.

317.

1799, August 10.

Ionaşcu Carp dărueşte fratelui său Iacovache două sălaşe de ţigani ca să-i poarte de grije după moarte, după cum i-a purtat şi în timpul vieţii. (Original).

Ionaşcu Carp adeveresc cu această scrisoari de bună voe me la mâna fratelui meu Iacovache precum să să ştii că având eu multă căutari şi ajutoriu dela dumlui, la toti celi ce me-u fost trebuitori, deci pentru această căutari şi ajutoriu ce am avut dela dumlui, i-am făcut şi eu danii doao sălaşi de ţigani, ce i-am avut părinţăşti anume Vârlan şi Onofrei şi cu toţ copiii lor, iar pentru Ion feciorul lui Vasăli scripcariul şi Vasăli vezătiul aceştie sânt drepţi al dumisale, fiindcă luasăm eu mai mulţi. Deci pentru aceasta i-am dat şi eu aceste doao sălaşi de ţigani de mai sus arătate pentru că după cum în vieţa me iarăşi să aibă a mă căuta cu tote cele trebuincioasă grij după lege creştinească, iar cine va strica această scrisore a me ce eu de bună voe me i-am făcut danii dumisali ca să mă caute după vieţa me şi oricari din nemurile meli sau din feciorii mei sau din judecători sau din boeri sau din cei bisăriceşti sau din cei lumeşti s'ar ispiti a-m strica diiata să aibă a da sama şi a răspunde la înfricoşata zioa acee a răsplătirii înnainte judecătoriului celui drept şi nefăţarnic, Domnului nostru Isus Hristos, Dumnezău cel adevărat şi pentru mai mare încredinţare însuş cu mâna me am iscălit şi am poftit şi pe cei ce s'au întâmplat la această danii de au iscălit

Ionaşco Carp 1799, avgust 10

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.
In contrazicere cu afirmaţia din textul dieţii n'a mai iscălit nimeni actul.

318.

1799, Noemvrie 24.

Spătarul Manolache Donici face schimb cu vărul său Iacovache Carp, căruia îi dă în schimbul părților sale din moșia Tătărăști de pe Bâc, părți din moșia Potlogeni de pe Ichel. (Original).

Pentru o parti di moşiia Potlogenii, ce am cumpărat-o eu de la un Pavăl Zatic, cari moșii esti la ţinutu Orheiului, pe apa Ichelului, m'am învoit cu dumnealui vărul Iacovachi Carp şi i-am dat-o dumisali, mai având dumnealui şi alti părţi acolo într'ace moşiia şi dumnealui mi-au dat alti părţi din moşiia Tătărăştii în locul acestiia, ce li-au avut dila moşul dumisali. Și după această învoială, să aibă dumnealui a stăpâni partia arătată dila Ichel și eu partea dila Bâc, după cum să arată și pentru credința am iscălit însumi.

1799, noemv. 24

Manolachi Donici spatar

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.

319.

1800, Mai 30.

Anaforaua veliților boeri întărită de Domnul Constantin Alexandru Ypsilanti Voevod în pricina dintre Zmaranda Hrisoverghi, văduva paharnicului Iordache Lazul și cumnatul său paharnicul Răducanul Roset pentru moșia Ichimăuții din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Costandin Alexandru Ypsilant Voevoda, cu mila lui Dumnezău Domnu Ţărîi Moldaviei.

Neodihnindu-să dum. paharnicul Raducanul Ros[e]t cu giudecata Preosvinţii Sale părintelui mitropolitului şi a dumilor Sali veliţilor boeri, poroncit-am de s'au scos și de faţe înnaintea Domnii Mele şi a tot sfatul nostru atât pe dumnealui paharnicul cât și pe dumneaei păhărniceasa Zmaranda Lăzoae, unde după ce s'au cetit anaforaoa aceasta, însu-mi Domniea Mea intrând în ce mai cu amăruntul cercetare, vederat s'au cunoscut că Preosvinţiea Sa părintele mitropolitul dinpreună cu dumnealor veliţii boeri cu toată dreptatea au giudecat, dar apoi faţă chemându-să și pe dumnealui Enachi Hrisoverghie biv vel spatar, însuş au încredinţat înnaintea Domnii Mele că moşiea Ichimăuţiĭ, ci iaste tot

un trup cu moşiea Saharna, au dat-o zăstre fiicei sali păhărnicesii Lăzoai şi n'au putut fii săi a o mai da şi al doilea zăstre. Dar, pentru ca nici dumnealui paharnicului Ros[e]t să-i lipsască lucrul ce i s'au dat prin izvodu de zăstre, iarăş dumnealui spatarul s'au îndatorit a-i da ginerelui său altă moşie depotrivă la venit cu Ichimăuţii şi pentru aceia şi Domniea Mea asemenea hotărîm ca dumneaei, păhărniceasa Zmaranda Lăzoai să-ş stăpâniască moşiea Ichimăuţii, ci iaste tot un trup cu Săharna, în pace, ca pe o driaptă zăstre ci-i iaste dată de părintele său, iar dumisali paharnicului Ros[e]t să-i dea casa dumisali spatarului Hrisoverghi altă moşie depotrivă la venit precum va fi moşiea Ichimăuţii, ce să cuprinde în izvodul ce are, întărindu-să anaforaoa aceasta şi cu a noastră domniască pecete. 1800, iuni 24 dni

(P. D.) Procit, Sturza comis

Pre Innălţate Doamne,

La Innălţime Ta au dat jalobă dumneaei Zmaranda Hrisoverghi, giupâniasa răposatului Iordache Lazul biv vel paharnic cum că are o moşiie anumi Ichimăuţii i Zăharna la ţinutu Orheiului, zăstre dela părintile dumisali dumnealui Enachi Hrisoverghi biv vel spatar, după încredinţare ce are la mână şi pâră acum venitul acii moşii l-au lăsat casăi părinţăşti, după pofta ce au făcut părintile dumisali cătră răposatul paharnic Lazul i cătră dumneaei. Apoi în anul trecut, let 1798, fraţii dumisali au dat-o de zăstre şi altii surori mai mici anume Mărioara, ce-au măritat-o după dumnealui paharnicul Răducan Ros[e]t a căriea moşii dumnealui paharnicul i-au şi vândut venitu în orândă. Pentru care au făcut cerire ca să i s[ă] dè luminată carte Innălţimei Tali de stăpânire, ca de acum innainte să-ş tragă venitul ei întru al dumisali stăpânire. Şi fiind poronca Innălţimei Tali ca să s[ă] cercetez[i] pricina aceasta prin giudecată, după luminată poronca Innălţimei Tali, adunându-ne la Sfânta mitropolie, unde faţi fiind atât dumneaei paharniceasa Zmaranda cât şi cumnatul dumisali dumnealui paharnicul Raducanu Ros[e]t şi întrând în cercetare pricinii s'au întrebat mai întâi pe dumneaei paharniceasa ca să ni arăti dovadă cum că moşiia aceasta o are dumneaei zăstre şi dumneaei au scos di au arătat un izvod de zăstri din let 1783 mart 17 iscălit de buna dumisali răposata bănias[ă] Marie Calimah,

întru care izvod între altili scriia aşa: «o moşiia Ichimăuţii dela Nistru, ori dughenili din Botoşăni, dintr'aceste doîă, care i-a plăcè» şi boeriul dumisali nepriimind dughenili şi mulţămindu-s[ă] cu moşiia Ichimăuţi, au scos şi carte gospod de stăpânire, cari au arătat-o de faţe, adică o carte gospod din let 1785, avgust 20 dela Mărie Sa Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod, ce este scrisă către sărdăriea Orheiului după jaloba paharnicului Iordache Laz, ce-au făcut arătare atunci că la ţinut Orheiului are o moşiia anumi Ichimăuţii şi nici lăcuitorii ce s'ar fi hrănind pe dânsa, nici cei ce sânt şăzători cu casă nu s'ar fi supuind a da obicinuitul venit şi se scriie să cercetez şi, fiind aşa, să-i facă să urmez după ponturile gospod, cum pre larg arată aceiaş carte. Al treile, au arătat o scrisoare de adeverinţe dela părintili dumisali, dumnealui spatarul Ianachi Hrisoverghi cu însuş slova şi iscălitura dumisale, cari este din anul acesta 1800 mai 2, prin cari mărturisăşti dumnealui spatarul că în vreme căsătorii fiicei dumisali Zmarandii, aflându-să supus supt patimă de boală, mijlocire căsătorii sale au fost prin alţîi, însă arătându-i-s[ă] şi dumisale atunce că între altili i s'au dat şi moşiia Ichimăuţii, ce iaste tot un trup cu Săharna la Orheiu, au priimit şi dumnealui de atunce ca să fii bini dată şi apoi dup[ă] pofta ce s'au făcut atât răposatul paharnic Iordachi Laz cât şi fiicii dumisali au lăsat venitu acii moşii spre agiutoriul casăi, dar pentrucă numita moşiie este driaptă zăstre fiicii dumisali Zmarandii, dată din vreme căsătorii sale şi cum că alţi fii sau fiice a dumisali nu au triabă îi adiveriaz[ă] prin scrisoare aceia, fiind că izvodul zăstrii din neputinţa boalei atuncea nu l-au iscălit, cum pre larg arată aceiaş scrisoare. Din care scrisori vederat s'au dovedit că moşiia Ichimăuţii este driaptă zăstre dumisali păhărnicesăi. Apoi pe lângă dovezili aceste ni-au încredinţat mai pre larg şi Preosfinţie Sa părintili mitropolitul, arătând că în vreme căsătorii dumisali păhărnicesii, aflându-s[ă] dichiu la sfânta mitropolie, au fost triimis de răposatul mitropolit Gavril la dumnealui spatarul Enachi Hrisoverghi pentru trebuinţăli căsătorii dumisali, fiind încă şi mijlocitoriu şi ştiie că tot temeiul zăstrii au fost moşiia aceasta Ichimăuţii şi cu aceia mulţămindu-s[ă] paharnicul Lazul, au săvârşit nunta, însă fiind că paharnicul era om chivernisit, au învoit de să agiuta casa dumisale spatarului cu venitul moşii, cari dintr'aceasta ni-am încredinţat şi mai bini, fără de nici o

îndoială că moşiia Ichimăuţii este driaptă zăstre dumisali păhărnices[i] şi nu să poati strămuta dela mâna dumisale.

După aceasta s'au întrebat şi pe dumnealui paharnicul Răducanu Ros[e]t ca să arăte cu ce putere au vândut dumnealui în orândă venitul acei moşii şi dumnealui au arătat un izvod de zăstre iscălit de dumneaei spatareasa Ancuţa i de fiiul dumisali sto'nic Alexandru Hrisoverghi i Grigoraş sulger i medelnicer Necolaiu Hrisoverghi prin care între altili i să dă zăstre moşiia Ichimăuţii la ţinut Orheiului, zicând dumnealui paharnicul că cu moşiia aceasta mulţămindu-s[ă], au luat pe fiica dumisali spatarului întru căsătoriie dar, cu răspunsul dumisale acesta şi cu izvodu de zăstri dumnealui paharnicul nu s'au putut agiuta, căci de n'au şi ştiut că este cu 16 ani mai înnainte dată zăstre cumnatii dumisali, datorie dumisali era să ceară izvod cu iscălitura dumisali spatarului Hrisoverghie, părintele giupânesăi dumisale, iar nu cu iscăliturili cumnaţilor, căci în vreme ci dumnealui spatarul este viu, giupâneasa dumisale şi fii dumisale nu avè nici o putere a da zăstre din celi părinţăşti, fiind moşie aceasta a dumisali spatarului, iar nu a maicii dumilorsale, cu cât mai vârtos că moşiia aceasta era dată mai dinainte de însuş dumnealui spatarul acel ci era adivărat stăpân.

Pre Innălţate Doamne, prin câtă cercetare s'au făcut de către noi pricinii aceştiea, moşie aceasta Ichimăuţii ce iaste tot un trup cu Săharna, după dovezili de sus arătate s'au dovedit că este driaptă zăstre dumisali păhărnices[i] Zmaranda şi după dreptati am giudecat ca se o ia întru al dumisali stăpânire, iar dumisale paharnicului Răducanu Ros[e]t să-i de casa dumisale spatarului Hrisoverghi altă moşiie depotrivă la venit, precum va fi moşiia Ichimăuţii, ce să cuprindi în izvod ce are, iar ce desăvârşit hotărîre rămâne la înnaltă înţelepciune Mării Tale.

1800, mai 30 dn.

A Innălţimii Tali cătră Dumnezeu smerit rugător
Iacov, mitropolit Moldavii
Pre plecaţi slugi
Costandin Balş vel logofăt ... vel logofăt,
Iancu Razu vel vornic, Deodor Balş vel vornic.
S'au trecut în condică, Matei condicar.

Colecţia d-lui P. Lazu.

320.

1801, Aprilie 26.

Spătarul Teodor Edibzade scutește pe căpitanul Macarie Donică și pe copiii săi de orice dijmă pentru casa, prisaca și via ce are în satul său Boșcana din ținutul Orheiului. (Original).

Căpitanu Macare Donică, ci este șăzător în satul meu de pe moşiea me Boşcana, pe casa sa din sat, de havaetul moşiei să nu să supere în viiaţă sa, cum şi pe copii lui. Şi, deosăbit iarăş, să nu s[ă] supere de dejmă pe drepți stupii ci va avè, cum şi pe o vie ce are iarăş pe moşiia me să nu să supere atât de către mini cât şi de cumpărătorii moşiei cum şi de clironomii mei în veac, iar pentru alte ci va lucra pe moșie me, va da dejma obicinuită.

1801, apr. 26

Deodor Edibzade spatar

Colecţia d-lui Anatolie Iaroşevici din Vadul lui Vodă.

Spătarul Teodor Edibzade este unul şi acelaşi cu spătarul Teodor Diboglu. Etimologiceşte amândouă numele de familie îl indică fiu al lui Dib. Cu amândouă numele figurează în acte ca proprietar al moşiei Boşcana. A fost serdar de Orhei în anii 1796, 1799 și 1800.

In mitrica bisericei Sf. Arhangheli din Chişinău am găsit că la 15 Fevruarie 1824 a murit « supusul turc, spătarul Teodor Diboglu », în vârstă de 83 de ani.

Un fiu al spătarului Edibzade este rânduit în 1826 judecător la Departamentul Pricinilor străine (Academia Română — 145/XVII).

321.

1803, Mai 29.

Alexandru Constantin Moruzi Voevod rândueşte pe Dimitrache Meleghi, vornicul de poartă să cerceteze și să afle care este hotarul între moşiile Târzieni și Braviceni. (Copie).

Copie di pi carte domne[a]scă a Domnului Moruz Voevod din anii 1803, Mai 29.

Boeriul Domnii Meli Dimitrachi Meleghi, vornic di poartă.

Intri răzăşii di moşiia Târzienii din cari giumătati este a mănăstirii Golăi şi întri răzăşii di moșiia Bravicenii fiind pricină di giudicată pentru dispărţîre hotarălor, căci răzăşii di moșiia Târzăenii cer să tracă piste apa Răutului după un ispisoc din 6959,

april 19 dela domnul Ştefan Voevod, ce întăreşte unui Ivaşcu Andronic pi un loc di pustietate dipi Răut, în capul Brahnei, la Movila Săpată şi cu balta Brahnei ca să-ş facă acolo sat şi iaz şi moară, în matca Răutului într'acelaş hotar îi mai întăreşte un loc di ţarină lângă Pilişeoani şi zîci ca hotarul acelui loc din pustietate dı pi Răut, în capul Brahnei, la Movila Săpată să fii pe di amândoî părţîle di Răut şi în cât să va putè îndistul hrăni un sat, iar hotarul locului celui di ţarină să fii pân la stâlpu pân undi au hotărît pan Boldur. Răzăşii di Braviceni încă cer după un ispisoc dela domnul Bogdan Voevod din 7077 april 7 ce întăreşte lui Lazăr şi lui Procopii şi Nechitei pi un loc din pusteiu di ceia parte di Răut, la Puţul Tătărăsc, la capul Brahnovei din sus la doî movili îngemănate şi după o mărturie hotarnică din 7162, mai 14 dela Ghiorghii Catargiu cum şi dupe un ispisoc din 7165, mart 28 dela Domnul Ghiorghii Ştefan Voevod ci pominesc pân în Răut şi cu vadu di moară în Răut, pentru cari din cercetărili ci s'au făcut di către nişte mazili la faţa locului nu s'au putut luoa nici o luminari şi cerând trebuinţa a să faci o pătrunzătoari cercetari la faţa locului ca să să poată dovidi atât sămnili Târzienilor şi a locului de ţarină după ispisocul di sus arătat cât şi sămnili Bravicenilor, după scrisorili arătati şi mai ales după hotarnica lui Ghiorghii Catargiu, aşijdire să să facă şi măsura atât acestor doî moşii ci sânt în pricină, în lungu şi în lat pi câti locuri va ceri trebuinţa cât şi celor megieşite atât dincoaci di Răut cum şi celor dincolo di Răut şi să să facă o hartă cu bună închipuiri şi apoi viind la Divan să să de cuvincioasa hotărîre. Drept aceia, spre această cercetari, te rânduim Domnie Me şi îţi poroncim să mergi la numitele moşii undi faţă fiind toţi răzăşii cum şi megieşii cu toati scrisorile ce vor fi având, să faci această cercetari şi măsură cu cei mai mare luare aminti spre a afla şi a dovidi sămnile ci să cuprind în scrisorile arătate, după cari cercetari făcând şi o hartă cu bună închipuiri cum şi mărturie cu arătare pre largu vor vini la Divan şi să va da cuvincioasa hotărîri.

(Locul peceţii).

1810, Iule 25

Asămine scoasă di pi ce-adivărată din cuvânt în cuvânt di mini

Semnătura indescifrabilă

Colecţia d-lui Ion Emanoil Luca din Isacova.

322.

1803, Iunie 28.

Alexandru Constantin Moruzi Voevod alcătuește și convoacă pe boerii Divanului care să judece pricina dintre boerii Sturzești și căminarul Grigoraș Rășcanul pentru moșia Lucaceuca din ținutul Orheiului. (Original).

Noi Alexandru Constandin Moruzi Voevod cu mila lui Dumnezău Domn Țării Moldavvii.

Preosvinţiia Ta părinti mitropolite,
dumv. veliţi boeri dinpreună cu:
dumlui Neculai Roset biv vel logofăt,
dum. Drăcachi Dăpasti biv vel logofăt,
dum. Ion Razu biv vel logofăt,
dum. Costandin Greceanu biv vel logofăt,
dum. Costachi Ghica hatman,
dum. Deodor Balș biv vel vornic,
dum. Neculai Balș biv vel vornic,
dum. Alecsandru Ianculeu biv vel vornic,
dum. Dimitrii Saul biv vel spatar,

adunându-Vă la un loc să cercetaţi pricina de giudecată ce esti întri ai noștri cinstiţi și credincioș boeri, dumnealui Mihaiu Sturza vel logofăt de Ţara de sus i dumnealui Sandu Sturza vel vistiernic și dumnealui Gligorii Sturza biv vel vistiernic și între dumnealui căminar Gligoraș Rășcanu pentru moșiea Lucaceuca dela ţinutu Orheiului, ce să stăpânești de către dumnealui căminar. Și dumnealor boerii Sturzești acum o cer întru al dumilorsali stăpânire și după cum, din scrisori dovezi ce să vor arăta de înbe părţili, veţ afla, în frica lui Dumnezău, urmare dreptăţii, să giudecaţ, să hotărîţ și cu anafora să avem știre.

Poroncim și dumitali vel vornic de aprozi să stai să să aduni dumnealor boerii, să de sfârșit.

1803, iuni 28

(P. D.) Procit vel logofăt

Colecţia mea.

Comisul Ștefan Rășcanu, fiul căminarului Grigore vinde în 1814 moșiile Seliștea și Lucaceuca lui Dimitrie Vali. Vezi Gh. Ghibănescu, *Surete*, X, p. 153.

323.

1803, August 20.

Sărdarii de Orheiu cercetează pricina dintre medelnicerul Iacovache Carp şi răzăşii săi pentru moşia Potlogeni din ţinutul Orheiului. (Original).

Dela sărdărie Orheiului,

Dumi. Iacovachi Carpu biv vel medelnicer dând jalobă Măriei Sali lui Vodă, au arătat că în moşiea Potlogenii de pe apa Voinovii dela acest ţinut ar fi stăpânind doi bătrâni, însă un bătrân baştină şi unu cumpărătură dipi strămosul dumisali Ioan Rus logofăt, cari moşiie umblă în trii bătrâni şi un bătrân s'au stăpânit de răzăşi anumi Gavril Măgari şi Darie Cobălianu postelnicel şi cu Vasîli diiaconu ci esti niam cu Ioan Volcenschie sudit austriicesc. Acum prin giudicata ce-au avut la Divanu numitul sudet cu acei răzăşi i-au dat din stăpânire bătrânului afară şi ei văzându-să lipsiţi din bătrânu ce-l stăpâne, cu apucătura să acolisăscu ca să între stăpânitori în bătrânii dumisali medelnicerului şi aducând luminată carte gospod ni să poronceşti ca să s[ă] aducă pe acei pârîţi la sărdărie şi să s[ă] facă cercetari. După poroncă fiind faţă atât răzăşii pârîţi cât şi dumnealui medelnicerul şi intrând în cercetari dela însuşi pârîţii ni-am adiverit că această moşiie umblă în trii bătrâni şi pără acum s'au stăpânit doi bătrâni de niamul medelnicerului cum şi din însuş pără acum, unul de baştină şi unul cumpărătură, iar al triilia bătrân l-au stăpânit răzăşi aceştiea. Şi acum fiindcă acel bătrân s'au dat prin giudecata Divanului în stăpânire lui Ioan Volcenschi sudet, răzăşii zîc că ar avè şi ei parte în bătrânul de baştină ce-l stăpâneşti dumnealui medelnicerul Carp, la aceasta, au dat răspuns dumnealui medelnicerul că aceşti doi bătrâni de sumă de ani să stăpânesc de moşii şi părinţii săi, cum şi din însuş până acum şi răzăşii nu s'au amesticat nici au zis vreodată că au parte într'acii doi bătrâni până acum şi că acum fără nici o dovadă nu poati să-i îngăduiască a stăpâni înpreună.

Deci văzindu-să şi de cătră noi că nu au nici o dovadă şi cerând ca să vii la Divan ca să s[ă] giudeci, li s'au pus vadè la Sfeti Dumitru viitori să margă amândoao părţile la Eş şi prin a Divanului

giudicată să ia ce disăvârşit hotărîre, dându-s[ă] şi de către noi această mărturie la mâna dumisali medelnicerului.

Alexandru Carage

1803, Avgust

Manolache Donici spatar

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

324.

1803, Noemvrie 29

Mărturia ce dau mai mulţi răzeşi din Isacova, răzeşilor de Braviceni, de ştiinţa ce au cu privire la mai multe semne de hotare pomenite în documentele vechi. (Original).

Adecă noi Mihai Vârlan i Vasile Ciobanu i Dumitru Filimon şi Andrei Lazar din satul Isacova ţinut Orheiului adeverim cu această mărturie a noastră la mâna răzăşilor de moşiia Bravicenilor pentru să s[ă] ştie că din poronca domniască viind dumnealui Dumitrachi Meleghi vornic de poartă spre cercetare moşiilor Bravicenii şi Târzienii şi citindu-ne scrisorile moşiilor acestora şi auzind semnile acestor doaî moşii ce să cuprind în scrisori, cetindu-ni-să şi carte de blestăm ca pentru cele ce vom ave ştiinţă să mărturisim adevărul şi noi prin carte de blestăm, în frica lui Dumnezău mărturisim întâi pentru semnile moşii Bravicenilor că de Puţul Tătărăsc am auzit din bătrâni, iar la ce loc au fost nu ştim, dar pentru balta Brenova o ştim din bătrâni că iaste în matca Răutului drept satul Bravicenii, unde mai dela deal, de Răut sint şi Movilele Gemenii cum şi pentru stăpânire răzăşilor de Braviceni de treizăci şi şapte de ani, mărturisim că au stăpânit pâr în Răut şi pi din gios au stăpânit pâr în matca Cogâlnicului şi din matcă în gios au stăpânit mănăstire Secului şi pâră astăzi tot aşa li să urmează stăpânire, dar pentru moşiia Târziiani i toate semnile ci să arată în scrisori nu li ştim, ci numai Movila Săpată o ştim că iaste în hotarul Târziianilor din sus despre moşiia Clişova cum şi pentru stăpânire n'am apucat să fi trecut Târziianii piste Răut ce numai de când au luat satul Bravicenii în stăpânire au trecut piste Răut, iar mai de mult n'am auzit că ar fi trecut şi aceste de sus arătate după driaptă ştiinţă noastră prin carte de

blestăm le mărturisim şi spre încredinţare aceştii mărturii neştiind carte ne-[a]m pus degitile iscălindu-s[ă] şi alţii ce s'au întâmplat.

1803, noemv. 29

(x) eu Mihai Vârlan martur am pus degitul
(x) eu Vasile Ciobanu mart.
(x) eu Dumitru Filimon mart.
(x) eu Andrei Lazăr mart.
Şi eu Ştefan Coreţchi mazil m'am tâmplat
Iordachi Coreţchii m'am tâmplat
(x) eu vornic Ioan Petcu m'am tâmplat
Şi eu Andrei dascal am scris această mărturie cu zisa marturilor de sus arătaţi.

Colecţia mazilului Ion Emanoil Luca din Isacova.

325.

1804, Mai 28.

Logofeţia cea Mare, dând urmare jalobei lui Ilie Botezatul cu toţi răzeşii moşiei Braviceni, cheamă dinaintea Divanului pe Grigoraş Popescu din Cricov, pe Ignat din Peresecina şi pe diaconul Loghin din Curchi la cari s'ar găsi scrisorile lor de moşie, pe care le-au îngropat pe vremea răzmeriţei în sat în Bezin. (Original).

Pre Innălţate Doamne,

Jăluesc Mării Tale că având eu multe scrisori di moşii de baştină părinţăşti din Gligorce pitarul şi Andronache, ficiorul său şi din Ionaşco, fratili lor şi în vreme răzmiriţii, îngropând noi alte lucruri cum şi scrisorile toate, în sat în Bezin, la ţinutu Orheiului şi după ce s'au păciuit, mi-au perit atât lucrurile cât şi scrisorile toate din groapă şi de atunce pâră acum noi n'am ştiut nimică de dânsele. Dar acum s'au aflat şi s'au şi dovedit scrisorile noastre la un Grigoraş, ficiorul Popascăi din Cricov şi la un Ignat din Peresecina şi la diiaconu Loghin din Curchi, după cum nici însuşi ei n'au tăgăduit că sânt scrisorile la dânşii, precum adeveriază şi carte gospod a lui Alexandru Neculai Suţul Voevod din let 1801, Octomvrie 30, întru care scrii cătră sărdăria de Orhei ca să cercetezi pentru scrisori şi să dea la parte ci va fi mai în stare bună di răzăşii. Şi fiindcă Popăscul, ci-i zic numi bun Ioniţă, nu este

drept niam cu noi şi din pricină lui noi nu putem stăpâni părţile noastre şi ni-am sărăcit cu totul din vreme răzmiriţii trecute, pentru care cu lacrimi ne rugăm Mării Tale să să triimată om gospod să aducă pe numiţii de mai sus, la care sânt scrisorili noastre, aicea înnaintea dumilorsale veliţi boeri, ca să scoaţă scrisorile noastre aicea de faţă şi să ni să dea la mâna noastră, ca să ni putem şi noi dizbate drepte părţile noastre părinţăşti, ca să le putem stăpâni, precum am stăpânit pâr în vreme răzmiriţii şi ca să nu rămânem depărtaţi de dreptul nostru şi mare pomenire a fi.

Robii Mării Tale
Ilie Botezat înpreună cu soţiia me Paraschiva şi cu toţi răzăşii de moşie Brăvicenii dela ţinutu Orheiului.

Dum. vel logofăt de Ţara de gios, puni la cale. 1804, mai 28. (Indescifrabil).

Dela Logofiţie ce Mare
Să porunceşti tuturor pârîţilor acestora, ce prin jaluba aceasta să cuprindu şi li să pune sorocu ca la 15 zile a lunii lui Iunii negreşit să să afle la Divan cu toati scrisorile şi dovezile ce vor fi având, să ste la giudecată cu jăluitorii, căci dacă la sorocul arătat nu vor fi următori a veni şi vor prelungi mai multu, vor fi aduşi cu aprod şi vor plăti şi ciobote.

1804, mai 28

Costachi vel logofăt

s'au trecut

Originalul în colecţia mea.

326.

1805, Ianuarie 25

Constantin Morţun cu soţia sa Ileana dau ginerelui lor Constantin Mihuleţ jumătatea din jos a moşiei lor Cobâlenii (Original).

Adiverez cu această scrisoare a mè la mâna dumisale ginerilui nostru Costandin Mihuleţ că prin izvodul de zăstre ci i-am dat, i-am dat şi giumătate de moşie Cobălenii, parte den gios, despre moşiea Lopatna a dumisale pitar Ilie, ci esti driaptă a noastră şi dumlui să aibă a stăpâni ca pe o driaptă ocină şi moşie a dums.

în veci de veci şi orici ar voi să facă cu dânsa, volnic să fie cum şi de a voi să o vândă oricui să aibă voe, că este cu bună priimire noastră şi vânzindu-o noi nu avem a trage în supărare pe cumpărători cu vreun protimisăs ca să întoarcem banii, cum şi surorile mele anume Nastasîea i Catrina di vor face vreo supărare cumpărătoriului, noi să avem a răspunde. Şi ori la ce giudecată vom merge noi şi surorile mele şi nepoţii ai noştri să nu poată răscumpăra şi ori la ce giudecată vor merge să nu li să ţîe în samă, fiind cu bună priimire noastră am făcut această legătură şi noi să avem a stăpâni parte den sus de moşie Cobălenii. Şi la această învoială au fost şi alţi oameni cinstiţi, cari mai gios să vor iscăli. Şi noi spre întemiere credinţăi ni-am iscălit mai gios ca să să criază.

1805, ghenar 25

Costandin Morţun
Iliana soţ

Şi eu am scris cu zisa şi priimire a îmbe părţile, sânt martur şi am iscălit. Costachi Vârgolici

Colecţia familiei Crupenschi din Chişinău.

Vezi în legătură cu această scrisoare, documentele nr. 334, 335, 338 şi 369 publicate mai jos.

Moşia Cobăleni s'a mai numit şi Mateuţi. Pentru această moşie se judecă în 1842 Ioan Morţun (Ioan Vasiliev Jâncovici) cu consilierul de curte Pruncul. Vezi: Ioan Nădejde, *V. G. Morţun*, Buc., 1924, p. 222.

327.

1805, Martie 3.

Carte de judecată a serdăriei de Orhei în pricina dintre neamul Durăceştilor şi Pintilie Untilă cu Toader Dângă care a vândut visterniceului Grigoraş Sturza părţile de moşie ce aveau Durăceştii în moşia Tărsăţei din ţinutul Orheiului. (Original).

Dela Sărdăriia Orheiului,

Grigoraş Popăscu i preutul Ioniţi Mania şi cu alţii ai lor, niamul Durăceştilor la velet 1797, mart 10 prin jaloba, ce au dat la Domnul Alexandru Calimah Voevod, au arătat cum că ar fi avut şi iei părţi di moşiie de baştină în moşiia Tărsăţăii dela acest ţinutu al

Orheiului di pi niamul Durăcesc şi un Pintelii Untilă i Toader Dânga şi Sandul pi lângă părţili lor ar fi vândut şi părţile jăluitorilor şi după jaloba lor li s'au dat carte gospod cătră sărdarii de Orheiu că de să va dovedi jaloba lor adivărată, să îndatoriască pe vânzători a da jăluitorilor ori banii, ori alti părţi di moşiie şi di la sărdăriia dintr'acè vremi n'au luat pricina aceasta sfârşit.

Acum numiţîi jăluitori au cerut ca de iznoavă să aibă giudicată cu pârîţii di mai sus şi măcar că Pintelii Untilă şi Sandul să află morţi, dar s'au adus la sărdăriie pe Toader Dânga, undi faţi fiind şi jăluitorii s'au întrebat pe Toader Dânga cu ce chip au vândut iei şi părţili jăluitorilor şi el au arătat că vânzare aceii moşii au făcut-o Pintelii Untilă singur, fiind într'acè vremi om a dumisali vistiernicului Grigoraş Sturza, au luat bani pentru toată moşiia nu numai pe parte sa şi pe câţi din răzăşi i-au putut tragi le-au dat bani câti ceva şi i-au iscălit vânzători precum au vrut, iar aceştiia să vedi că n'au avut ştiinţă de părţili lor care şi lui Toader Dânga i-ar fi dat opt lei numai pe parte sa, zicându-i că atâta i să faci.

Şi, după această arătari a numitului Dânga, ni-am încredinţat şi dintr'un răvaş a dumisali vistiernicului Grigoraş Sturza, ci esti dat la mâna răzăşilor, arătând că ace vânzari numai Pintelei Untilă au făcut-o, din care să înţălegi că mergându jăluitorii la dumnealui vistiernicul ca să-ş cei banii ori stânjănii ce ar fi avut şi dumnealui i-au triimes cu răvaş în care scriie numai lui Pintelii să de banii jăluitorilor ori să margă să răspundă. Şi dintr'acel răvaş s'au cunoscut că Pintelii Untilă au fost vânzători a toati părţili, iar Toader Dânga numai cât au luat şi el acei opt lei pi parte lui, dar nu că au fost cu adivărat vânzători. Dar pentru aceasta am giudicat că jăluitorii aceştiia să aibă a tragi părţili di moşiie a mortului Pintelii Untilă dintr'acesti moşii, pe undi va avè spre înplinire acei părţi a lor ce au vândut Pintelii Untilă fără ştire şi priimire lor, luând diopotrivă stânjănii, iar nu mai mulţi. Şi li s'au dat această carte de giudicată

1805, Mart 3

Alexandru Carage spatar   Manolache Donici spatar

Colecţia mea.

328.

1805, Martie 1

Răzeşii de Isacova dăruesc o bucată de moșie vechiului schit Ciorova, care a ars cu totul, în vederea reclădirei lui. (Original).

† Veniamin, mitropolit Moldaviei.

Noi răzăşii di moşiia Isacovei di la ţînut Orheiului, cari mai gios am iscălit cei cari am ştiut carte, iar cei cari n'am ştiut am pus numili şi degitili, adeverim cu această [1]) şi încredinţată scrisoare noastră precum fiind schit vechiu pe moșie noastră, ci să numeşti Ciorova, cari din întâmpari s'au aprinsă di au arsă cu totul şi fiind că schitul n'au avut moşiie hotărîtă și aliasă, Preosfinţitul mitropolit, înţălegând că n'ari moșie, n'au dat blagoslovenii după ardiri să să facă după cum au fostu, poroncind întâi să să de moșie, apoi să să facă. Cari noi toţi răzăşii, adunându-ne la un loc, ni am socotit și cu sfatul şi priimire tuturor am priimit şi am dat moşii schitului din moșie noastră Isacova din mijloc în stânjăni după cum în gios arătăm, adecă în curmezîşul moşii în lat o sută șasă zăci şi opt stânjăni şi în lungu şasă sute cinci zăci și patru stânjăni, începând a măsura din dial di vie călugărului Muntanul râpa la vale spre amiazăzî până la o poiniță ce-au lucrat niști rotari și tot înnainte lăsând râpa, apucă drumul pren mijlocul poenii Tomăscului şi pen voloacă şi dice apucă câmpu pen poiana Ciorovii cei mari tot spri amiazăzî până la un drum, ci esti alăture cu pârău Ciorovei cei mari și s'au pus lângă drum piatră hotar chiotoare. Şi dela acest hotar să întoarce drumul în sus până în pădure capul despri amiazăzî, pâr la un pădureţ, în care loc înplinindu-să o sută şasă zăci şi opt stânjăni s'au pus piatră hotar lângă pădureț. Şi di la acest hotar să întoarce la dial spri miază noapti pen păduri, pe la rupturi până în locul ci să cotești pădure şi aice tij s'au pus piatră hotar şi tot înnainte şi la dial pen păduri până iar la o poiniţă în cari au lucrat niști rotari şi s'au pus piatră hotar și tot la dial spre miazănoapti până dila dial di vie călugărului Pânzariul în cari loc s'au pus piatră hotar chiotoare şi di aice să întoarce drept spre răsărit pe din dial di vie călugărului Muntianul, de undi au început a măsura.

Deci de aice înnainte, pe acest loc ce s'au arătat mai sus că l-am dat noi de bună voe noastră sfântului schit pintru sufletele

[1]) Probabil s'a sărit un cuvânt de către scriitorul actului.

părinţilor şi a moşilor nostre şi ale noastre să aibă sfântul schit Ciorova să le stăpâniască în veci nestrămutate şi nesupărate de către noi şi de către niamurile noastre niciodinioară şi orce pricină va naşte pintru acist loc or din răzăşii noştri, niamurile noastre, or din alţi, noi să fim datori a răspundi, iar sfântul schit să stăpâniască cu paci. 1805, Mart 1

Costandin Rus

iar pentru vii şi pentru pomete, ci sânt rămasă a călugărilor celor răposaţ mai înnainte, să nu aibă amestec ctitorii sau răzăşii la nimică, ci să fii toate a schitului şi spre încredinţare am iscălit

Condurachi Frăt[escu] căpitan
Deodor Coreţchi răzăş
Iordachi Coreţchi
eu Manole Dodon răzăş Constandin căpitan
(x) Iftodi Petcul răzăş
eu Velişcu Cârlan răzăş
Toader Postolăchel răzăş
(x) eu Niţă Botocel răzăş eu Toader Dânga răzăş
(x) eu Manole Cociovă răzăş eu Mihai Vârlan răzăş
(x) eu Costandin Mardare răzeş
eu Dumitrachi Dânga răzeş
eu Chirică Ionaşcul răzăş eu Ion zăt Dânga
eu Vasile Nuor răzeş eu Toadir Costin răzeş

Viind înnainte me numiţii afierositori şi arătând că de bună voia lor au făcut această daniie sfântului schit, pentru aceia, după rugăminte ce-au făcut ca să aibă scrisoare aceasta tăriia ei, s'au adiverit şi de către mini.

805, Mart 21

Costandin Balş vel logofăt

Când au dat numiţii răzăş din moşie Isacova această parti di moşie din trupul moşii Isacova ci esti la ţinut Orheiului sfântului schit Ciurova, undi să prăznueşti hramul sfântului erarhă Necolai ne-am întâmplat şi noi şi am iscălit

1805, Mart 18
Dumitru Jărdan vornic di poartă Vasile...hiu (?) post.
Ştefan Cabaniur (?) diac.

Originalul în colecţia mănăstirei Hirova, care, după cum se vede din documentul de faţă, s'a numit Ciorova.

329.

1805, Martie 13.

Mărturia hotarnică a jicnicerului Iordache Haitul prin care se însemnează hotarele moşiei Ciopleni din ţinutul Orheiului şi se alege partea lui Ursu din bătrânii pe care umblă moşia. (Original).

Fac înştiinţare cu această mărturie că Sămeon Roade Dial i Samson Zahariia şi cu alţii ai lor răzăşi de moşiia Cioplenii dela ţinutu Orheiului prin jaloba ce au dat cătră Pre Innălţatul nostru Domnu, Măriia Sa Alexandru Costandin Moruz Voevod au arătat că la moşiia Cioplenii ar fi având şi ei parte de moşie de pe strămoşul lor Ursul, făcând cerere ca parte lor, ce să va alege să să aliagă şi să să diosăbască de cătră părţili cerolalţi răzăşi stâlpindu-să şi cu petre hotară, după a cărora jalubă aducând luminată carte gospod cătră dumnealor boerii sărdari ca să rânduiască din mazilii ţinutului ca să le aliagă şi să le deosăbască parte de cătră părţili celoralalţi răzăşi şi nerămâind vreo pricină să să şi stâlpască cu petre hotară. De cătră cinstita sărdărie fiind rânduit eu, am mersu la stare numitii moşii, unde, fiind şi alţi răzăşi a aceii moşii faţi, am cerut ca să-mi arăti în câţi bătrâni să înparte moşiia şi au arătat că, umblă în patru bătrâni anumi Borha i Stăvilă i Hodoroge şi Filip, dintre care să trag numiţii jăluitori, arătând jăluitorii şi spiţi di niamuri iscălită de răzăşi că pe acei patru bătrâni le este înpărţala la moşiie. Şi, după arătare ce-au făcut răzăşii că pe jăluitori nu-i depărtiază şi că cu adevărat sânt drepţi răzăşi şi cu parte în moşiia Cioplenii, am făcut funii de 20 stânjini şi stânjinu de 8 palme gospod şi, înpreună cu răzăşii, am început întâi a măsura margine Cioplenilor pe din sus, alăture cu moşiia Drâmbăşănii, din apa Ichelului la dial pin ţinterimul bisăricii din sălişte Cioplenilor şi piste fundul unui crac de vali, care să scurgi în Ichel şi pe lângă colţul viii [1]) lui Afteni Hodoroge şi la dial pân la o piatră hotar vechi, ci este în prăvalul dialului, despărţitoare Cioplenilor de Drâmbăşăni, pân unde s'au plinit 18 funi, 8 stânjini şi din hotar spre amiazăzi cami pen fundul văii popii pân la altă piatră hotar vechiu, tot despărţitoare Cioplenilor de Drâmbăşăni, ci este din sus în margine drumului ce vini despre Vale Briciului, pân unde s'au plinit 25 funi, 15 stânjăni şi din hotar piste drum şi piste dial şi la vali cam pin fundul văii Câr-

jăului, pân la altă piatră hotar vechiu, iarăş despărţitoari Cioplenilor de Drâmboşăni, ci este în coasta dialului dintre Valea Cârjăului și asupra Văii Briciului, pân unde s'au plinit 20 funii şi din hotar cami pe coasta dialului la vali şi piste pârăul ce vini din izvorul ci este în fundul Văii Briciului şi la dial, peste drumul ce vini pe Vale Briciului pân la o beşică de movilă ci este în zare dialului, de unde să vedi la matca văii Tohatinului şi la Vale Briciului, în care beşică de movili sânt trii petri hotară vechi, una fund Drâmboşănilor și una colțu Cioplenilor și una coastă moșiei Grecii răzăşască, pân la care petre s'au plinit 32 funii 17 stânjăni şi prin sămnili de sus arătati s'au închiet margine pe din sus a Cioplenilor.

Şi din petrile aceste am întorsu cu măsura fundul Cioplenilor prin coasta moşii Grecii, pe culme dialului la vale nu linii driaptă, ce cheziş şi unde s'au înplinit 50 funii 10 stânjini, faţă fiind și răzăşii de moșiia Grecii, au arătat că pân la acel loc le este stăpânire atât răzăşilor de Ciopleni cât şi a răzăşilor de Greci şi fiind priimite amândoi părţile am făcut sămnu crucii în pământ și cu această măsură s'au închiet fundul Cioplenilor şi din sămnul am întorsu cu măsura margine pe din gios a Cioplenilor despre răsărit la vali pin niști tufi de scumpie şi cami pe la gura văii ce-i zic Cioroborta şi la dial pân la o piatră hotar vechi ci este în coasta văi Cioroborta şi aproapi de matca văii pân unde s'au plinit 16 funi, 18 stânjini, pentru care piatră au arătat răzășii că este despărţitoari Cioplenilor de către moșiia Dumbrăviţa răzăşască şi din acelaşi hotar la dial, coasta văii Cioroborta pe despre răsărit, coastă cu moșiia Dumbrăvița și pin fundul văii Cioroborta şi pe zare dialului şi la vali până la o piatră hotar vechi, ci este în matca văii Dumbrăvița, care piatră au arătat răzăşii de Dumbrăvița cum şi răzăşii de Ciopleni că este colţu moşiei Petrosul şi despărţitoari de către moşiia Dumbrăvița, pân unde s'au plinit 64 funii, 10 stânjini și din piatra aceasta am mersu la dial cam cheziş după liniia petrii, fiind *piatra cu jghiab*, coastă cu Petrosul, pân la o piatră hotar vechi, ci este într'o moviliţi în zare dialului între niști bătaguri şi din sus de o movilă mare, pân unde s'au plinit 14 funii, 14 stânjini.

Şi din piatra ci este în moviliţi am mersu drept la vali asupra Ichelului și tot coastă cu Petrosul până la o piatră, hotar vechi,

ci este supt dial dela dial de drumul ce vini pe Ichel dela morili dumisale jicnicer Sămeon şi mergi spre Boşcana, pân unde s'au plinit 41 funii şi 12 stânjini şi din piatră peste drum şi la vali pân în matca Ichelului, pân unde s'au plinit 3 funii şi 10 stânjini şi prin sămnile de sus arătati s'au închiet margine pe din gios a Cioplenilor.

Am măsurat şi capătul Cioplenilor despre Ichel din piatra ce este supt dial, dela dial de drum linii driaptă, pân la ţinterimu di biserică din sălişte Cioplenilor, de unde am început întâi cu măsura şi s'au plinit 33 funii şi 7 stânjini şi cu aceste măsuri s'au închiet moşiia Cioplenii din giur înpregiur.

Am măsurat curmeziş din piatra ce este în matca văii Dumbrăviţa, linii driaptă pân la piatra hotar ce este în coasta dialului dintre vale Cârjăului şi asupra văii Briciului şi s'au plinit 22 funii. Am mai măsurat şi din trii petri ce sânt într'o beşică de movilă din zare dialului, de unde să vedi şi la matca Tohatinului şi la Vale Briciului, de la care petre făcând linii driaptă la margine despre răsărit unde îş dau coasti Cioplenii cu Dumbrăviţa şi s'au plinit 46 funii. Şi analoghisînd stânjinii s'au vinit câti 187 stânjini şi 2 palme de bătrân, iar jăluitorilor, ci să trag din Iliana, fata Ursului, nepoată lui Filip, li s'au venit ca să ia din numita moşii Cioplenii 31 stânjăni, una palmă, cinci pol parmaci, adică a şasa parte din bătrânu lui Filip, pe care stânjăni vrând ca să-i stâlpăscu deoparte, ceialalţi răzăşi n'au priimit ca să puiu petre cu cuvânt că stânjinii aceştiia ce au să-i tragă jăluitorii au să să strigi la mezat şi atunci la strigare mezatului sau că-i vor cumpăra răzăşii sau că dând alţii mai mult şi luându-i, să vor stâlpi.

Precum s'au urmat de către mine, am dat jăluitorilor adecă lui Samson Zahariia şi lui Sămeon Roadi Dial această mărturie

1805, mart 13.

Iordachi Haitu, jăcnicer, hotarnic
preut Gavril răzăş
(x) Ion Brânză răzăş
(x) Pintelei Brânză răzăş
(x) Apostu Şăndre răzăş de moşie Grecii
(x) Aftin Pomotari (?) răzăş de bătrânu Hudoroge

Dela Sărdărie Orheiului

Această mărturie cercetându-să şi încredinţindu-ne că este adivărată s'au adiverit şi de cătră Sărdărie.

1805, mart 22

Alexandru Caragè, spatar

Documentul din colecţia d-lui Ion Pelivan (Arhiva Gh. Sârbu).

Hotarnica este scrisă foarte frumos, cu o elegantă caligrafie de însăşi jicnicerul Iordache Haitul. Acesta este fiul lui Vasile Haitul vel pitar şi fratele lui Dumitraşcu Haitul. Vezi: Aurel V. Sava, *Documente lăpuşnene*, p. 247, nota 1 şi Gheorghe G. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut şi Nistru*, pp. 64 şi 65.

Pe o latură a documentului este însemnată lungimea palmei: *Palma gospod cu care s'au măsurat moşiia Cioplenii.* Lungimea ei este de 270 mm.

330.

1805, Martie 29.

Hotărnicia făcută de către Dimitrie Meleghi, vornicul de poartă între moşia răzăşească Zăhăicana, ce-i mai spune şi Odaia şi moşia Hruşova şi Hruşovăţul a jicnicerului Simion [Glavce]. (Original).

Din luminată porunca a Pre Innălţatului Domnului nostru Mărie Sa Alexandru Costandin Voevoda fiind eu rănduit să hotărăscu moşie Zăhăicana, ce-i zic şi Odaia din ţînut Orheiului, răzăşască, ci este în capul moşiei Boşcana al dumisale spatarului Theodor Dibolu, cari moşîi la capul dispre apus să hotărăşti cu lungul moşîei Hruşova i Hruşovăţul a dumisale jicnicerului Sămeon şi fiind pricină între moşîe Zăhăicana dispre moşie Hruşova, căci unii de răzăşii de moşîe Zăhăicana, niamul Cotruţăştilor, cari au o a trie parti din moşîe Zăhăicana parte acè din sus, cu hotărîtură ce s'ar fi deosăbit parte lor den moşîe Zăhăicana, dând samă că ar fi fost atunce hotarnic răposatul ban Darie Donici şi la aceia hotărîtură pe acè a trie parte au pus doaî hotară în zare dialului dispre moşîe Hruşova şi hotarnică pe aceli hotară au dat samă niamul Cotruţăştilor că n'au, căci nu li-ar fi făcut când ar fi pus aceli pietri. Şi răzăşii de moşîe Zăhăicana, pentru pricinile ce avè dispre moşîe Hruşova, având scoasă şi carte de blăstăm, pentru discoperire adevărului, atât a hotarălor vechi cum şi a vechii stăpâniri, cari carti de blăstăm în multe rânduri am cetit-o înnainte răzăşilor şi a megieşilor ci s'au întâmplat şi însuş răzăşii de Zăhăi-

cana, după carte de blăstăm, m'au dus de mi-au arătat doaî petri hotară vechi, în capul moşîei Zăhăicana dispre lungul moşîei Hruşova, adecă: un hotar în zare dialului, în drum la şliahul Benderiului, în fundul hârtopului adâncu şi altul mai în gios în nişte bătaguri, pe cari hotară li-au priimit de bune atât răzăşii de Zăhăicana cum şi dumnealui jicnicerul Simeon şi cu aceli doaî hotară ce li-au arătat că ar fi pusă de răposatul ban Donici, au trecut piste hotarăle vechi în moşie Hruşova şi cu toţii s'au priimit să să facă linii pin hotarăle vechi şi aceli hotară ce sânt pusă înpotiva hotarălor vechi au rămas reli; iar pentru stăpâniri unul din răzăşii de moşîe Zăhăicana anume Gheorghii Colţa, prin carte de blăstăm au mărturisit că el piiatra hotar vechiu, acè din bătaguri, au ştiut-o, dar cu stăpânire au trecut piste hotarul vechiu şi în moşîe Hruşova, nefiind stăpânul Hruşovii şăzătoriu acolo ca să-l opriască. Dar pentru ca să lipsască pricinile şi giudecăţile şi să nu să atingă vreo parti şi di păcat, fiind în mijloc şi carte de blăstăm şi scrisori pentru dovada despărţîrii între acesti doaî moşîi nefiind nici la o parti, fiindu-le şi stăpânire răzăşilor de Zăhăicana făr de temeiu, căci însuş ei mărturisăscu că au trecut piste hotarul vechiu ce l-au ştiut, intrând cu stăpânire şi pe locul moşîei Hruşova, după cum s'au arătat şi mai sus şi aşă pentru toate pricinile ce-au avut răzăşii de Zăhăicana cu dumnealui jicnicer Simeon, stăpânul moşîei Hruşova, s'au învoit pentru toate şi ş'au dat scrisori de învoială unii la alţii, după cum mai pre largu să arată la scrisorile de învoială. Şi după învoelile ce au făcut, fiind făcute cu bună priimire atât a răzăşilor de moşîe Zăhăicana cum şi a dumisale jicnicerului Simeon, apoi, înpreună cu răzăşii şi cu dumnealui jicnicerul, după cuprindire învoelilor, am pus şi pietri hotară în capul moşîei Zăhăicana dispre lungul moşîei Hruşova, făr de nici o pricină, şi cu priimire dispre amândoaî părţîle. Şi ne mai rămâind nici o pricină moşîei Hruşova dispre moşîe Zăhăicana, au cerşut şi dumnealui jicnicerul hotarnică pe margine moşîei dumisale acè dispre răsărit şi dispre moşîe Zăhăicana, după măsurile şi sămnile hotară ce s'au pus. Şi pentru că n'au mai rămas cât de puţină pricină, am făcut şi dumisale jicnicerului această mărturie, adică întâi s'au pus doaî pietri hotară supt zare dialului dispre Zăhăicana, dela vale de şliahul Benderiului şi dispre capul moşîei Işnovăţul al dumisale stolnicului Matei Donici, unde s'au făcut chio-

toari moșîei Zăhăicana, în coastile moșîei Hrușova, după învoiala ce-au avut niamul Cotruțăștilor cu dumnealui jicnicer Simeon și măsurile locului prin hotarăle ce s'au pus, s'au măsurat cu stânjăn de opt palme domnești, după cum să arată în gios, însă:

263 — din chiotoare din sus arătată, am mersu cu măsura în gios spre amiazăzî, pe lungul moșîei Hrușova și pin capul moșîei Zăhăicana și pe supt zare dialului, în fundul Hârtopului adâncu, pe cari hotar mărturisându-l răzășii de vechiu, s'au dezgropat și s'au găsit supt dânsul *cărbuni, sămni de hotar* și fiind mic s'au scos și în locul lui s'au pus altă piiatră hotar, cari desparte în lungu moșîe Hrușova de capul moșîei Zăhăicana;

380 — din hotarul vechiu din drum tot înnainte în gios spre amiazăzî și tot pe lungul moșîei Hrușova și pin capul moșîei Zăhăicana, pe linie învoelii ce-au avut dumnealui jicnicerul cu răzășii și pe supt zare dialului în costișă dispre Zăhăicana, unde s'au pus iarăși piiatră hotar;

95 4 din hotarul di sus tot înnainte în gios, spre amiazăzî, piste un drum ci mergi din Hrușova lă păduri, până la doaî hotară, ce sânt din gios di drum, undi s'au făcut chiotoari părții niamului Cotruțăștilor din moșîe Zăhăicana, a trie parti, cari hotară sânt și coaste moșîei Hrușova;

447 4 din hotarăle di sus tot înnainte în gios spre amiazăzî, piste o așăzătură și pe costișă, până unde iarăș s'au pus piiatră hotar, cari desparte pe lungu moșîe Hrușova de capul moșîei Zăhăicana, părțile a doi bătrâni din gios;

386 — din hotarul di sus tot înnainte în gios spre amiazăzî și tot pe costișă, până supt zare dialului, unde iarăș s'au pus piiatră hotar, ce disparte pe lungu moșîe Hrușova de capul moșîei Zăhăicana;

299 — din hotarul di sus tot înnainte în gios, spre amiazăzî pe podișul dialului până la hotarul vechiu din Bătaguri, pe cari hotar l-au mărturisit răzășii de bun și priimit de dânșii cum și de dumnealui jicnicer Simeon;

88 — din hotarul vechiu, din Bătaguri, tot înnainte în gios, spre amiazăzî și can pe supt zare dispre Zăhăicana,

până la alt hotar, ce s'au pus tot pe linie hotarălor di sus arătate;

234 — din hotarul di sus, am mersu în gios cu altă linii şi tot înnainte spre amiazăzî şi pe supt zare dialului dispre vale Zăhăicana, până la alt hotar ce s'au pus în dreptul unii movili, ci esti drept în zari, cari hotar desparte în lungu moşîe Hruşova de lungul unii bucăţi di loc ci esă din linie moşîei Zăhăicana, asupra Ichelului, pentru cari loc s'au învoit dumnealui jicniceru cu răzăşii de Zăhăicana;

236 — din hotarul de sus tot înnainte în gios, spre amiazăzî şi tot pe supt zare dialului dispre Zăhăicana, până unde s'au pus iarăş piiatră hotar.

244 — din hotarul de sus tot înnainte în gios spre amiazăzî până la doaî petri hotară ce s'au pus drept în zare dialului în drum, cari hotară s'au pus chiotoari părţii răzăşilor de Zăhăicana, luată cu învoială, dispre parte ci au rămas din chetrile aceste în jos până în Ichel al dumisale jicnicer Simion luată iarăş cu învoială supt numi de Hruşovăţ;

80 — din chiotoare di sus arătată, întorcând cu măsura spre răsărit la vale, pin capul locului di învoială, până la hotarul ce s'au pus supt zare dialului dispre vale Zăhăicana;

200 — din hotarul de sus arătat drept la vale, asupra matcii Zăhăicana şi piste şleahul Benderiului ce merge la Orheiu, până la alt hotar ce s'au pus dela vale de şliah;

48 — din hotarul de sus drept la vale, până în matca văei Zăhăicana şi cu 7 stânjăni din matcă la dial înnapoi spre apus, unde s'au pus piiatra hotar de s'au făcut chiotoari locului de învoială, fiind matca văei Zăhăicana despărţitoari întri această bucată di loc şi dispre moşîe Boşcana şi rămâne, din hotarul acesta în sus, locul răzăşilor de Zăhăicana şi din hotarul acesta în gios pe matca văei Zăhăicana şi alăture cu moşie Boşcana până în apa Ichelului locul dumisale jicnicerului Simion supt nume de Hruşovăţ;

700 — din hotarul de sus întorcând cu măsura în gios spre amiazăzî, pe lângă matca văei Zăhăicana, alăture cu

moşie Boşcana, până în podul ci este peste matca Zăhăicanii;

110 — dela pod, tot înnainte în gios pe şăsu, pe matca văei Zăhăicana şi tot alăture cu moşie Boşcana, până în gura matcei Zăhăicana, unde dă în apa Ichelului.

2811 — fac tot lungul moşîei Hruşova i Hruşovăţul dispre moşîe Zăhăicana şi dispre bucata di loc cu învoială, până în matca văei Zăhăicana şi de acolo, pe matca văei Zăhăicana, în gios, alăture cu moşîe Boşcana, până în apa Ichelului.

Şi cu acesti măsuri şi sămni, pietri hotară de sus arătate, s'au deosăbit lungul moşîei Hruşova i Hruşovăţul, margine acè dispre răsărit şi după alegire şi hotărătura ce am făcut, am dat şi această mărturii hotarnică dumisale jicnicerului Simeon.

1805, mart 29

Dumitru Meleghi, vornic de poartă

Colecţia d-lui Ion Pelivan (Din arhiva Gh. Sârbu).

331.

1805, Mai 27.

Alexandru Constantin Moruzi Voevod rânduește pe Dimitrie Meleghi vornicul de poartă ca să cerceteze împresurările făcute de megieşi, moşiei Paşcani de pe Ichel a şetrăresei Ilinca Donici. (Original).

Noi Alexandru Constandin Moruz Voevoda, cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldaviei.

Boeriul Domnii Mele Dimitrie Meleghi, vornic de poartă, sănătate. Prin jaloba ce au dat Domnii Mele şatrareasa Ilinca Donici au arătat că la ţinut Orheiu, pi apa Ichilului, are o moşie anume Păşcani, unde îi este şi aşăzare, carele aflându-să supt înpresurare de cătră moşiile megieşite, au făcut cerire ca după scrisorile ce are să să facă îndreptare de a să scoate de supt înpresurare. Drept aciie îţi poroncim să mergi la starea locului şi strângând de faţă pe toţi răzăşii şi megieşii cu toate scrisorile ce vor ave, să faci cercetare foarte cu amăruntul tuturor scrisorilor de îmbe părţile, ca să afli şi să dovideşti cele drepte şi adevărate margini

a numitei moşii, pe unde din vechiu au umblat şi de să va dovedi că pătimeşte vreo înpresurare să faci îndreptare, puindu şi pietri hotară pe la locurile pe unde va cere trebuinţa şi va da dreptate, dând după rânduială şi mărturie hotarnică. Iar când la hotărît va naşte pricină di nemulţămire dispre vreo parte, atuncea la locul de pricină pietri hotară nu vei pune, ce în ce chip să va dovedi curgire pricinii, vei da mărturie şi hartă închipuitoare de stare locului la partea ci să va cădè, cu care viind la divan, să va da hotărîre precum va fi cu dreptul.

1805, mai 27

Verso: Boeriului Domnii Meli Dimitrii Meleghi vornic de poartă cu sănătate să se dea.

Şătrăriasa Ilinca Donici
Procit. vel logofăt
S'au trecut

(P. D.)
Pecetea în ceară roşie.

Originalul în colecţia d-lui Andrei Lazu, iar o copie în colecţia mea.

332.

1805, August 5.

Sărdarii de Orhei scriu ţiitorilor moşiei Boşcana să nu ceară căpitanului Macarie Donică, potrivit drepturilor ce are, dijmă pentru casa, via şi stupii ce are în acel sat. (Original).

Dela Sărdărie Orheiului
către
Dumnealor ţiitorii moşii Boşcana

Aice au arătat căpitan Macarie o scrisoare dată dela mâna dumisale spatar Diboglu stăpânul moşii în care hotărăşti ca pentru casă, pentru dejma de pe drepţi stupi ci va ave, cum şi pi o vie ci o are, să nu să supere întru nimică în toată viaţa lui atât despre dumnealui spatarul şi clironomii dumisale, cum şi de către cumpărători, care scrisoare după rânduială, dumneavoastră tre-

bue să o ţineţ în samă, căci a să supăra de havet piste acea scrisoare nu să poate.

1805, avgust 5

Alexandru Carage spatar — Manolache Donici spatar

Colecţia d-lui Anatolie Iaroşevici din Vadul lui Vodă.

Amândouă semnăturile sunt aproape indescifrabile. Cea dintâi este grecească, a doua moldovenească.

Manolache Donici a fost numit serdar la 1804, Dec. 1 (Vezi L. T. Boga, *op. cit.*, XIV, p. 88); că Alexandru Caragea era serdar în 1805, vezi Acad. Rom. doc. nr. 174/XXIII şi 151/XXVI.

333.

1805, Noemvrie 30.

Căpitanul Macarie Donică din satul Boşcana se plânge Domniei că deşi a avut înţelegere cu spătarul Tudorachi Diboglu ca să nu i se ceară dijmă pentru casa, via şi stupii ce are în satul Boşcana, totuşi este supărat în această privinţă de sudetul Costandin Rohmistru, arendaşul moşiei. Se dă poruncă serdarilor de Orhei ca să cerceteze plângerea. (Original).

Pre Innălţate Doamne,

Jăluescu Innălţimei Tali că la anul 1801, apr. 26 am făcut aşăzare cu dumnealui spatar Deodorachi Dibolu; eu i-am dat de istov parte ce-am avut în moşie Boşcana şi dumnealui mi-au dat sinet la mână cu această cuprindere: adică, pe casa me din sat să nu fiu supărat în viiaţi cât oi trăi eu cum şi clironomii mei în veci şi cu dejmă din stupi iarăş să nu fiu supărat; cum şi pentru o vii ce am în sat iarăş să nu fiu supărat cu vreo dare, iar pentru altele ce voi lucra pe moşii să dau dejmă după obicei şi această tocmală să s[ă] ţii ori că va ţine dumnealui moşie, ori că va vinde-o la alţii, asemine să urmezi. Acmu, milostive Doamne, după ce dumnealui spatarul au vândut moşie cu anul unui sudet anumi Costandin Rocmistru, cumpărătoriul acesta îmi faci multe supărări că, milostive Doamne, din vie ce am în vara aceasta au luat cât au voit ca din vie sa, cum şi puţin vin ce-am luat iarăş vra să-mi ei dejmă, cum şi din stupi iarăş aşăzare spatarului nu o ţine în samă ce au zis să-mi caut mai înnainte că apoi la sfeti Gheorghi

mi lua dejmă, cum şi prisăcarii ce i-am avut la stupi mi i-au luat şi i-au lucrat câte 2 zile de boerescu. De aceasta mă rog Mării Tali să fiu pus la cali, căci dacă dumlui spatarul nu să ţine de aşăzare ce mi-au dat în scris cu iscălitura dumisali, apoi şi eu îmi cei moşie înnapoi şi să fiu pus la cali de către înnaltă înţelepciune Innălţimei Tali.

Cum şi pentru o moară de vânt ce am făcut-o eu, cu a me cheltuială, iarăş să nu fiu supărat de către orândatoriu, ce să aibu voi a-m măcina pentru casa me până când, dacă nu voi fi îngăduit a ţine moara că oi vinde-o sau că oi muta-o aiure.

Plecat la mila Innălţimii Tali
Macarii Donică căpitan din sat Boşcana
ţinut Orheiului

Dumneata vel logofăt a Ţării de Gios, să s[ă] scrie carte Domnii Mele către serdar de Orheiu ca numaidecât să supue pe pârît a urma după tocmala ce are spatar Ediboglu cu jăluitoriul.
vel logofăt 805, noem. 30.

Noi Alexandru Constandin Muruz Voevoda, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţării Moldavvii.

Cinstiţi credincioşi boerii Domnii Meli, dumneavoastră sărdari de Orheiu, sănătati. Din jaloba aceasta pre larg veţi înţălegi dumneavoastră arătare şi cerire ce faci numitul jăluitor Macarii Donică căpitan, lăcuitoriu din sat Boşcana dela acel ţinutu, pentru supărare ce ar fi trăgând despre orândatoriul acei moşii Costandin Rohmistru sudet, nevrând a urma aşăzării ce ari făcută el cu dumelui spatar Diboglu cel adivărat stăpân a moşii. Deci fiind că numitul jăluitor spre încredinţare asupra jalobii sali au arătat de s'au văzut de către dumnealui vel logofăt şi scrisoare ce ari la mâna sa dela dumnealui spatar Diboglu, fiind cu această cuprindiri că pi casa sa din sat, de havaetul moşii să nu să supere în viiaţa sa, precum nici pe copii lui şi asămine şi pe drepţi stupii săi ce va avè cum şi pe o viie ce ari încă să nu să superi atât de către dumnealui cât şi de cumpărătorii moşii, cum nici de către clironomii dumisale în veci, iar pentru altili ce va lucra pe moşiia să de dijma obicinuită, cari apoi numitul orândator făr de nici un cuvânt de dreptati îi pricinueşti supărări, pentru cari scriem Domnie Me dumneavoastră să daţi poroncă numitului orândator

ca afară din dijma ce i să va face ca să ia în celi ci va lucra jăluitor pe moşiia, adică din pâni i din fân, cu altă întru nimică să nu-l superi cât de puţîn, iar când jăluitor va fi având viti mai multi de cât pisti trebuinţa casăi sali, pentru fânu ce va ave trebuinţi, pentru aceli mai multi viti a lui, să va învoi cu orândatoriul de-i va da precum şi pentru imaş de păşunat vara, iar cu altă să nu-l superi.

805, decv. 3
Procit. vel logofăt
S'au trecut

Colecţia d-lui Anatolie Iaroşevici din Vadul lui Vodă. Pecetie domnească, octogonală, cu tuş roşu cu data de 1793.

In 1824 se întâmplă acelaşi lucru cu copiii lui Macarie Donică, care plângându-se la judecătoria ţinutului Orheiu că arendatorii moşiei dela spătarul Petrache Cazimir, care a cumpărat moşia dela Diboglu pe la 1809 îi dijmuesc cu de-a sila, obţin câştig de cauză. (Jurnalul din 18 Noemvrie 1825 al jud. ţinut. Orhei aflat în aceeaşi colecţie).

334.

1805, Decemvrie 1. Buşăuca.

Maria, fiica Elenii Juncu şi cu soţul ei Constandin Mihuleţ vând serdarului Chiriac, vornicul de harem al Doamnei Zoiţa Moruzi jumătate din moşia Cobâleni din ţinutul Orheiului. (Original).

Adică eu Marie, fiica Elenii Jânculesăi denpreună cu soţul meu Costandin Mihuleţ adiverim prin acest zapis că de nimine siliţ, nici asupriţ, ci de a noastră bună voe am vândut giumătate de moşie den moşie Cobălenii dela ţinut Orheiului driaptă a me ci o am dată prin izvodul de zăstre dela maică-me, avându-o şi maică-me de zăstre dela răposatul părintele său Ivan vornicul de harem, care după harta dumisale Toader Vârgolici, vornic de poartă să arată şi suma stânjănilor opt sute triizăci şi şapte stânjeni, afară de opt sute triizăci şi şapte stânjăni ci rămâni parte maicii mele, adică iarăş giumătate de moşie, dumisale sărdar Chiriiac, vornic de harem a Mării Sali Doamnii Zoiţa Moruz cu preţ drept 3000 adică trii mii lei, având şi noi interes de a ne cumpăra cu aceşti bani altă parte de moşie la alt loc, însă fiind că această măsură a moşii nu este făcută de inginer, de să va întâmpla a eşi stânjăni mai puţini la măsura ci să va face de către duml.

sărdar mai în urmă, noi să nu fim îndatoriţi a întoarce dumisale din banii aceştie, cum şi de să va întâmpla a să sporì piste stânjănii ci să arată mai sus, nici noi să nu avem a pretenderisî mai mulţi bani, ce duml. sardar să rămâe statornic cu stăpânirea în giumătate de moşie pre cât va stăpânì şi maică-me, după cuprindire hărţii ce este făcută de numitul vornic de poartă den 1803, iuni 15 şi a scrisorii de voe ce am luat ca să o putem vinde den velet 1805, ghenar 20 în care scrisoare este iscălită atât maică-me Iliana Jânculiasă, vitregul meu Costandin Morţun, cât şi Costache Vârgolici martur, carile au scris scrisoare din parte dumlor.

Deci luându-ne toţi banii deplin dela dumnealui sărdar Chiriiac, să aibă şi dumnealui de acum înnainte a stăpânì această giumătate de moşie, atât dumlui fii şi alţi urmaşi a dumisale în veci, ca pe o driaptă moşie a dums. având toată voe a-ş face şi întărituri gospod şi nimine din niamurile noastre să n'aibă voe a întoarce vânzare aceasta, fiindcă pe toţi i-am întrebat şi n'au vrut a cumpăra, cum nici alte scrisori a moşiii aceştiea n'am dat dums. pentrucă toate scrisorile câte sânt pentru această moşie să află în mâna maică-me, având stăpânire în ceialaltă giumătate de moşie şi pentru mai adivărată credinţă ni-am iscălit poftind de s'au mai iscălit faţă la această vânzare. 1805, decv. 1

Costandin Mihuleţ căpitan

Mariea, soţ am pus degitul cu bună voe

eu Catrina, sor Ilenii Jânculesăi, fata vornic Ivan m'am întâmplat faţă şi este şi cu a me priimire, pentru care mi-am pus şi degitul.

eu Iliana Jânculiasa, fata lui Ivan vornic de harem, fiind şi cu bună priimirea me şi neştiind carte mi-am pus degitul, poftind şi pe alţii de s'au iscălit marturì.

Acest zapis l-am scris eu cu zisa şi priimirea iscăliţilor de mai sus şi m'am iscălit martur.

Iordachi Bosăi sulger

şi eu erei Sămeon întâmplăndu-mă faţă la această iscălitură în satul Buşăuca am iscălit.

şi noi întâmplăndu-ne faţă am iscălit

Costachi State martur

Iordachi Sava căpitan, martur

Colecţia familiei Crupenschi — Chişinău.

335.

1806, Mai 3.

Nastasia Enciuleasa cere Domniei să i se dea voe să răscumpere, cu drept de protimisis, moșia Cobăleni, pe care sora sa Ileana Morțun a vândut-o spătarului Iordache Crupenschi. (Original).

Pre înnălțate Doamne,

Jăluesc Mării Tale, eu ce mai gios iscălită, că după trecire de 17 ani după ce au murit tatăl meu, s'au sculat sora mè ce mijlocie, anume Iliana, fiica vornicului Ivan și m'au tras în giudecată pentru o moșie ci este la Cobăleni, care mi-au fost dat-o răposatul tatăl meu zăstre și după ce ni-am giudecat multă vreme i-au dat dreptat[e] giudecata ca să ia moșie în giumătate, care au și luat-o. Pe urmă măritând această soră a mè o fată ce-au avut i-au dat zăstre ginirului său parte sa den moșie aceasta. Și în anul trecut vrând nepoată-mea aceasta măritată să vândă moșie la cucoana Nastasîica sărdăreasa drept 3000 lei, eu nu am priimit nici de cum și nici a mă iscăli în acè vânzare n'am vrut. Cu toate acesti tot într'aceiaș vreme nepoată-me au vândut moșie dumisale spatarului Iordache Crupenschi, făr să mă întrebe pe mine, ca pe una ce-i sânt mătușă, de voesc eu a o cumpăra, ori nu. Pentru aceia, cu ferbinți lacrămi, mă rog Mării Tale, să te milostivești asupra mè ca să să facă luminată poronca Innălțimii Tale cătră dumnealui spatar Iordache Crupenschi ca să-mi de moșie la stăpânire me de vreme că nu sânt iscălită în vânzare și mai ales că nici la mezat nu s'au strigat după obiceiu, când au vândut-o, la numitul boer.

Mă rog Mării Tale ca să s[ă] facă luminată carte gospod cătră dumnealui spatar Caragè și cătră dumnealui banu Dimitrachi Rășcanu dela Chișinău ca să ne giudice dumnealor în pricina moșii aceștiea și precum va fi mila Mării Tale.

A Mării Tale pre plecată slugă

Nastasîica, fiica vornicului Ivan

Dum. vel logofăt de Țara de gios, să s[ă] scrie carte cătră dumlui spatar Iordachi Crupenschi ca să triimată înștiințare cătră

logofeţie, cum este curgire pricinii aceştiea şi ce răspunde la jaloba aceasta.

2-le logofăt 806, mai 3

Alexandru Costandin Moruz Voevod cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldovii.

Cinstit, credincios boeriul Domnii Mele, dum. Iordache Crupenschi biv vel spatar, sănătate. Dintr'această jalobă a Nastasîii, fiica vornicului Ivan pre larg vei înţălege pricina. Deci să scrie dumitale ca asupra pricinii aceştiea numai decât să triimeţi înştiinţare către logofeţie cum este curgirea pricinii şi ci răspuns dai la jaloba aceasta, fiindcă jăluitoare necontenit supără pe Domniea Me cu jalobi, cerşindu-şi dreptate sa.

1806, mai 5

(P. D.)
Vel logofăt

Colecţia Crupenschi — Chişinău.

336.

1806, Mai 6.

Păhărniceasa Zmaranda Hrisoverghi, proprietara moşiei Ichimăuţii din ţinutul Orheiului se plânge că este turburată în stăpânire de căminarul Ziloti, proprietarul moşiei Cinişeuţi. Se dă poruncă domnească serdarilor de Orhei ca ei să cerceteze pricina. (Original).

Pre Innălţate Doamne,

Arătu Innălţimii Tale că dumnealui căminaru Zlot în anul trecut au adus un ingineru şi au măsurat moşiea Şănăşăuţii, ce să hotărăşte cu moşiea mea Ichimăuţii dila ţinutu Orheiului şi cu ace măsură dumnealui acum îm ia o bucată di moşie în tărie. Şi acum, în vreme primăverii, au eşit satul mieu Ichimăuţii să-ş are pâinea acea trebuincioasă, după cum au arat di doîsute şi mai bine di ani de când este satul acesta al mieu Ichimăuţii. Şi fratele dumisale, fiind acolo, au sărit cu tot satul şi mi-au bătutu oaminii mii din satu şi au luat pi vornicu şi pi vreo câţva oamen acolo la dumnealui în satu şi i-au închis, ţiindu-i, într'o zi di vară, toată zioa închişi cu păzitori şi nu le-au datu nici di mâncatu, nici apă măcar să bea. Şi aveam acolo un ficior al mieu pentru trebuinţile

mele trimis şi au umblat să-l prindă şi pi ficior, ca să-l bată şi au pus oaminii dumisale în tărie cu plugurile şi au tăet ogoarăle oamenilor miei în curmeziş şi au arat dumnealui cât i-au plăcut pi moşiea mea.

Milostive Doamne, această moşie a mea Ichimăuţii au stăpânit-o moşii şi strămoşii miei cu bună pace şi satul acest al mieu Ichimăuţii este de doî sute şi mai bine di ani şi tot pi această moşii s'au hrănit şi nu au fostu supăraţ până acum di a le lua hrana lor acea trebuincioasă, iar acum dumnealui cămănaru Zlota vra să mă păgubască şi pi mine luîndu-mi moşiea şi vra să-m risipească şi satu. Milostive Doamne, dumnealui cămănaru Zlota, dacă ş'au măsurat moşiea, să-ş fi căutat cu judecată, iar nu să sae în tărie şi să-m bată oamenii şi să-m ei moşiea. D care mă rogu ca să fie mila Innălţimii Tali asupra mea, să să facă o luminată cartea Innălţimii Tale către dumnealor boerii sărdarii di Orheiu, să li să dei oamenilor locu acela, ca să nu rămâe oamenii fără pâinea acea trebuincioasă şi mare pomană a fi Mării Tale, căci dacă a rămânea lucru să facă dumnealui cămănaru Zlota cum a voi şi eu mă păgubăscu că-m ia moşiea şi satu să răsipeşte şi rămâne fără pâinea acea trebuincioasă. Şi cum a fi mila Mării Tale.

1806, mai 6

A Mării Tale pre plecată slugă

Zmaranda Hrisoverghi păhărniceasă

Dum. vel logofăt al Ţării de gios. Să să scrii carte către sărdarii de Orhei ca să cercetezi pentru bătăile ce să arată prin jaloba aceasta şi să înştiinţează.

vel logofăt 806, mai 7

Noi Alexandru Costandin Moruz Voevoda, cu mila lui Dumnezău Domn Ţării Moldaveii.

Cinstiţi credincioşi boerii Domnii Mele, sărdari de Orhei, sănătate.

Dintr'această jalobă a păhărnicesii Zmaranda Hrisoverghi pre larg veţi înţelege arătare şi cerere ce face. Deci să scrii Dumneavoastră să aduceţi de faţă pi pârît, faţă fiind şi păhărniceasa sau vechilul său şi să faceţi cercetare foarte cu amăruntul, bătăile ce ar fi suferit lăcuitorii di pe moşiea sa şi cu luare de arături ce s'ar fi luat dispre pârît şi după cum viţi afla şi viţi dovedi curgire

pricinii, pre larg să trimiteţi înştiinţare către dumnealui vel logofăt.

806, mai 7

(P. D.)

Vel logofăt

S'au trecut

Colecţia d-lui Petre Lazu.

Este vorba de Cinişăuţi. Catagrafia din Труды, III, p. 125 ne arată la 1817 stăpân în Cinişăuţi pe Matei Ziloti. In satul alăturat Ichimăuţii, la aceiaşi dată, este proprietar Enacachi Lazul.

337.

1806, Mai 23.

Postelnicelul Vasile Roşca, Samuilă Hâncul şi alţi răzeşi din moşiile Bogzeşti, Crăsnăşeni şi Cravăţul dela ţinutul Orheiului, cer să li se aleagă deoparte părţile lor de moşie de acelea ale vornicului Costache Sturza. In urma jalbei lor se dă în acest sens poruncă domnească serdarilor de Orhei. (Original).

Pre Innălţate Doamne,

După multe giudecăţi, ce am avut în anul trecut cu dumnealui vornicul Costache Sturza, înnaintea dumnealor veliţilor boeri pentru părţîle ce cu cumpărătură au întrat între acesti moşii răzăşeşti anume Bogzăştii i Crăşnăşenii şi Cravăţul dela ţînutul Orheiului şi pentru înpresurare ce ni să făcusă cu alegerile acelor părţi, părţîlor noastre, la urmă ne-am învoit într'acestaş chip adecă: câte părţi am avut noi într'acesti numite moşii au rămas să li tragim şi să le facem numai un trup de moşie, adecă în moşia Bogzăştii, unde am mai avut părţi necuprinsă, cum pre largu să arată prin învoelile ce-am făcut, care sint iscălite şi de dumnealor veliţii boeri.

După care, fiindcă până acum această deosăbire nu s'au făcut, ne rugă[m] să să scrie luminată cartea Innălţimii Tale cătră dumnealor sărdarii de Orhei ca dacă unul din dumnealor nu vor putè mergi la stare locului spre această diosăbire, să rânduiască din mazîlii ţînutului pe car[e] vor fi vrednici şi urmând întocma precum prin acesti arătate învoeli să cuprinde, să facă alegire şi dio-

săbire cu pietri hotară înpregiur şi să ne de şi mărturie arătătoare în stânjăni şi a fi pomenire Mării Tale

Pre plecaţi

La mila Mării Tale

Vasîle Roşca postelnicel, Samuilă Hâncul, Ioniţă Roşca i preutul Ştefan i Trohin Codă şi alţii răzăşi ai lor.

Verso: La dumnealui vel logofăt a Ţării de gios

Vel logofăt 806, mai 23

Noi Alexandru Moruz Voevod cu mila lui Dumnezău, Domn Ţării Moldaveii.

Cinstiţi şi credincioşi boerii Domnii Mele, dumneavoastră sărdari de Orheiu, sănătate. Din jaluba jăluitorilor acestora Vasile Roşca postelnicel i Samuilă Hâncul i Ioniţă Roşca i preutul Ştefan şi cu alţîi ai lor, ce-au dat Domnii Mele pre largu veţi înţălege dumneavoastră arătarea şi cerirea ce fac. Deci, pentru această alegire şi deosăbire, ce cer numiţii jăluitori să să facă părţîlor lor, dacă unul din dumneavoastră nu veţi putè mergi la starea locului avându trebile ţînutului, să orânduiţi din mazîlii acelui ţînut, pe cari-i veţi socoti vrednici, cu deplină înţălegire şi ştiinţă, ca să margă la starea locului şi urmându întocma după învoelile arătate, să facă diosăbire părţîlor jăluitorilor, stâlpindu-le cu pietri hotară înpregiur, după care apoi să li de şi mărturie hotarnică, arătătoare în măsuri şi în sămne şi iscălită pe obiceiu, iar de va naşte vreo pricină de nemulţămire despre vreo parte la locu de pricină, hotară să nu pue, ce cu mărturie şi hartă închipuitoare de stare locului şi cu arătarea pricenii pre largu, ce vor da la parte ce să va cădè, să-i sorociţi după vremea a tot lucrul ca să vie la Divan, să să dè hotărîre

1806, mai 29

(L. P.)

Vel logofăt

S'au trecut

Originalul, pe hârtie albă cu pecetea octogonală în tuş roşu a voevodului Alexandru Moruzi, în colecţiunea d-lui Vladimir Minciună, şef de serviciu la primăria oraşului Orhei. In aceeaşi colecţie se mai află:

1. 1810, dechemvrie 18. Mărturia hotarnică făcută de Ion poroşnicu în asistenţa vornicului de poartă Dimitrie Jărdan, intitulată: *Măsurile moşîi Bogzăştii, părţile răzăşilor, cum s'au dispărţit cu petre hotară dispre părţîle*

casăi răposatului logofăt Mihai Sturza şi cum s'au măsurat di giur înpregiur şi prin mijloc în curmeziş.

2. 1845, Iunie 4. Foaia de zestre ce dă Catrina, soţia lui Carp Harştea fiicei sale *Petrea Carpova Harştea din satul Hulboca uizdul Orheiului, carile s'au însoţit după dumnealui dv[oreaninul] Vasîle sîn Ştefan Roşca.* Intre altele îi dă părţile sale de moşii în Hulboca din *partea Irimicească, în bătrânii Săpoteanul şi Codreanul* şi din cumpărătura *în partea Găinească.* Ii mai dă şi ceea ce are cu schimb în moşia Ghermăneşti.

338.

1806, Iunie 1.

Nastasia Enciuleasa dă hărtie la mâna biv vel spătarului Iordach Crupenschi că nu se împotriveşte la vânzarea moşiei Cobâlenii din ţinutul Orheiului, pe care o face spătarului, sora sa Ileana Morţun. (Original).

Eu Nastasîca Enciulias[a] postelniceasă, fată vornicului Ioan, sor[ă] Ilenii Morţunoai adiverez cu această scrisoare a me la mâna dumisale Iordache Crupenschi biv vel spatar precum să s[ă] ştie că soră-me Ileana are o moşie anume Cobălenii în ţinut Orheiului, la malul Nistrului, care moşie este a dumisali baştină dela părinţii noştri, den care giumătate de moşie prin izvod au dat-o zăstre fiicii sale şi nepoatei meli Mariea, ci o ţîne Costandin Mihuleţ, care atât Marie, ace giumătate de moşie ce o are de istov dată de zăstre dela maică-sa, soră-me Iliana, cât şi soră me, pe ceialaltă giumătate de moşie den Cobăleni, ce i-au mai rămas, voind atât soră-me cât şi nepoată-me a vinde cu a mè bună voinţă şi priimire învoesc pe dumnelui spatar Iordache Crupenschi ca să facă de istov în veci cumpărătură numitii moşii Cobălenii atât dela soră-me Iliana cât şi dela nepoată-me Mariea şi eu nici odinioară să nu fiu volnică de a face vreo cerire cu protimisis să o răscumpăr dela dumnealui spatar Iordache Crupenschi, ci dumnealui şi niam de niamul dumisale să rămîe vecinici stăpânitori numitii moşii Cobălenii. Şi în zapisăle de cumpărătură a numitii moşii Cobălenii, ori că mă voiu iscăli, sau că nu mă voiu iscăli, scrisoarea aceasta a me ci dau la mâna dumisale spatar Iordache Crupenschi să aibă putere întocma ca când ar fi iscălită şi în zapisul de vânzare atât despre mine cât şi despre soţul meu şi întocma şi despre fiii noştri (dacă Dumnezău ne va dărui), iar când sora mè sau nepoată mè

vor vinde megieşilor sau la streini pe numita moşie Cobălenii, pe acei cumpărători nu-i voiu îngădui, ce după dreptate cu protimisăs voiu da eu bani şi moşiea oi luao la a mè stăpânire. Atâta numai, precum mai sus arăt, pe dumlui spătar Iordachi Crupenschi sau pe fiii dumisale îi voesc a face vecinică cumpărătură numitii moşii Cobălenii, întru care această scrisoare iscălesc atât eu cât și soţul meu și o am dat-o la mâna dumisale spatarului Iordache Crupenschi, rugându-mă şi altor boeri de au iscălit în scrisoare aceasta spre încredinţare.

1806, iuni 1

eu Nastasîea am iscălit cu mâna me și am pus pecete
Enciul postelnicel am iscălit
Enachi Păun paharnic martur
Grigoraş Răşcanu ban martur
Dimitrachi Răşcanu ban martur
Grigori Cluceresc medelnicer martur
Ilie Botezat pitar martur
Și eu am scris cu zisa dumilor sale și am iscălit
Vasile Terinte

Dela sărdărie Orheiului

Viind însuş postelnicel Enciul şi cu soţul său Nastasîea, arătând că cu a lor bunăvoință au dat scrisoare aceasta la mâna dumisale spatar Iordache Crupenschi, au făcut cerire ca să să adiverească și cu a me iscălitură și după a lor cerire am iscălit

1806, iuni 1

Alexandru Caragè spatar

Colecţia familiei Crupenschi din Chișinău.

339.

1806, Iulie 3. Orhei.

Panaite Scordeli, chihaia de cihodari se învoeşte cu Grigoraş Rășcanu biv vel ban cum să stăpânească moșiile Poiana Mana și Burhuta, care au făcut parte din locul domnesc al târgului Orheiului. (Original).

Eu Panaite Scordeli, chihaiaoa de cihodari, făcut-am adevărată scrisoare me la mâna dumisale Grigoraş Răşcanu biv vel banu precum să să știe că având noi multă pricină de giudecată

pentru nişte părţi de moşii anumi Poiana Mana cu loc de fânaţi şi de arătură şi cu livezi şi Burhuta cu loc de fânaţi şi de arătură şi doîoa livezi, care aceste părţi de moşie au fost din loc domnesc a târgului Orheiului, fiind cumpărătură de Mihalce Durac dela un Mile după cum pre largu arată ispisoacile şi cărţile domneşti şi fiindcă m'am însurat şi am luat pe fiica Marii Ispiroai şi dându-i zăstre şi aceste părţi de moşii, care acesti părţi de moşii era stăpânite de dumnealui banu Grigoraş Răşcanu într'acest chip că părintele dumisale banului au avut multă pricină de giudecată cu moşul soacră-me cu Dumitraşc Mihuleţi 2 armaş în multe rânduri şi învoindu-si cu părintele dumisali banului Grigoraş Răşcanu ca Burhuta să rămâi al dumisali, iar pometile din Burhuta să aibă a le stăpâni Dumitraşc armaşul în câtă vreme vor ţine pometile şi să nu mai aibă a mai mări pomătul, iar Mana să să stăpânească de armaş Dumitraşc Mihuleţi. Şi aşa s'au stăpânit cât au trăit Dumitraşcu armaş. Şi mai pe urmă vânzând şi Mana un Mihuleţ Vârlan, văr lui Dumitraşcu armaş părintelui dumisale banului la let 1772, avgust 23 dinpreună şi cu Gheorghii Uşurel, după cum arată şi zapisul cel de vânzare şi stând soacră-me cum şi eu la giudecată în multe rânduri ca să răscumpărăm acè vânzare înnainte veliţilor boeri şi cu anafora am eşit înnainte Mării Sale lui Alexandru Costandin Moruz Voevod şi Măriea Sa au hotărît ca eu să stăpânesc Poiana Mana, pe unde s'ar dovedi că au fost hotarăle ei şi acele doîo livezi din Burhuta. Şi neputându-să dovedi pe unde au fost hotarăle Manii, am avut multă pricină şi cheltuială.

Apoi întâmplându-se de au venit dumnealui vornicu Dumitraşcu Sturza la Târgul Orheiului cu cercetarea altor pricini de moşii, rugându-l atâta dumnealui banu cât şi eu ca să margă la stare locului şi să cercetezi această pricină şi mergând dumnealui vornicu acolo şi văzând că nu este atâta pricină, au început a ne îndemna ca să facim învoială. Şi socotindu-ni şi noi ca să nu mai întrăm între alte cheltueli şi supărări, ne-am învoit şi ne-am aşezat ca din pârâul Molovatiţului să să facă măsură locului pâră în pârăul Blajii şi acel loc, dintre acesti doî pârai, să-l dăm drept în doîo.

Şi după primire noastră şi învoiala ce am făcut vrând ca să înpărţim acest loc drept în doîo, am poftit pe dumnealui

vornicu de au rânduit pe Chiriiac Ule căpitan i pe căpitanu Ion Boţan şi dumnealui banu din parte dumisale au rânduit pe Parfeni Mândrul i pe Lupul Savin i pe Vasîle Tălpan, carele mergând la faţa locului şi măsurând loc dintr'acesti doîo pomenite pârai, l-au dat drept în doîo şi au deosebit parte me dinspre parte dumisali banului, începând a-l deosebi cu sămni, petri hotară, puind o piiatră în margine apii Vatîciului şi de acole drept la deal şi pe din gios de vale Căuşcăi, din deal de şleah s'au pus piatră. Şi de acole tot la deal, pe margine vâlcelii Căuşcăi tot pe din gios mergând, drept spre amiazăzi, până în margine Codrului, la deal, unde au făcut boor într'un stejar. Şi de acolo apucă drept la dial pin codru, tot pe din gios de vale Căuşcăi pără în piscu în obârşiia ei. Şi de acolo podişu înnainte şi tot pin codru pără ce au venit în coştişa Molovatiţului drept la amiază-zi. Şi de acolo tot pe coştişă şi prin codru până la Otacu Botnarului şi dela dial de Otacu Botnarului s'au făcut boor într'un tei şi s'au pus şi piiatră hotar la rădăcina teiului. Şi de acole au apucat tot coasta Molovatiţului, ce dinspre răsărit, până ci au venit în apa Molovatiţului şi de acolo tot matca Molovatiţului până la obârşiia lui, unde să loveşte cu moşiia Calicii în cap, după stăpânire de acum. Şi cu aceste sămni hotară s'au încheiet şi s'au deosăbit hotarul meu despre dumnealui banu. Şi dintr'aceste sămni în gios să stăpânească dumnealui banu şi în sus să stăpânesc eu şi piste acesti sămni nici eu, nici dumnealui banu să nu mai triacă, ci pe acesti să stăpânim în veci.

Şi pentrucă m'au învoit dumnealui banu a veni pără acole cu hotarul, am dat şi eu livezîle din Burhuta cu loc cu tot cum şi hrisovul ce-l avem dela domnu Alexandru Ilieş Voevod şi de acum înnainte să nu mai aibu eu amestic în Burhuta, ci dumnealui banu să stăpâniască în pace. Şi de să va scula ciniva din niamuĭ meu, eu să aibu a răspunde, iar pe dumnealui banu să nu-l supere nimeni, căci mi-au dat loc pentru loc. Şi făcându-si această învoială ni-am rugat şi dumisali vornicului Dumitrachi Sturza ca să adeverească cu iscălitura dumisale, ca să nu mai avem pricină în veci. Şi pe această aşăzare ni-am priimit şi o parte şi alta şi ni-am dat scrisori unul la mâna altuia şi să ne facim şi întărituri domneşti ca să rămânem odihniţi atât noi cât şi copii şi tot niamul nostru şi niciodată această pricină şi giudecată să

nu să mai caute, iar care parte s'ar mai scula cu pricini sau pâră piste aşăzare aceasta, să-ş piarză dreptate ce ar avè şi să nu se crează, nici să i să mai ţie în samă jalobile sau scrisorile nici la o giudecată.

Şi pentru o mai adevărată credinţă am iscălit ca să rămâi stăpânitoare în veci.

1806, iuli 3

Panait Scordilis (greceşte)

Fiind noi rânduiţi di dumnealui vornicu Dimitrachi Sturza am pus peiatrile dispărţitoare di mai sus cu primire amândurora părţilor şi am iscălit.

Chiriiac Ule căpitan Ion Boţan căpitan

Intâmplându-mă aice la Târgul Orheiului m'au poftitu atât dumnealui banul Grigoraşc Răşcanul cât şi Panaghioti Scordeli ca să mărgu la stare locului, undi au pıicină cu Mana. Deci, după pofta ci mi-au făcut, mergând am văzut că nu era atâta pricină şi stând mijlocitoriu ca să să învoiască şi socotind şi dumnealor ca să nu mai între în cheltueli şi să-ş piarzi vreme prin judecăţi, au stătut şi s'au învoit înnainte me, de bună voi, cu priimire dispre amândouă părţile într'acest chip ci să arată în scrisoare aceasta şi după aceste sămni ce sânt cuprinsă într'însa, cari aceste sămni au a să păzi între dumnealor în veci şi nestrămutat, fiindcă aşa s'au învoit şi s'au aşăzat. Şi m'au poftit de am rânduit pe iscăliţii mai sus căpitan Chiriiac Ule i pi căpitan Ioan Boţan di au diosăbit între moşiile dumilorsale cu sămnile arătate într'această scrisoare. Şi pentru ca să rămâi această învoială şi aşăzari statornică, m'au poftitu ca să încredinţăz scrisoare aceasta şi cu a me iscălitură.

1806, iuli 6

Dumitrachi Sturza vornic

Colecţia mea.

Dintr'o spiţă de neam aflată în colecţia mea rezultă că Ileana, soţia lui Panaite Scordeli, avea doi fraţi pe Mihai Ispir şi pe Lupu Ispir şi o soră, pe Mărgărinta, căsătorită cu Andrei Tăutu. Maria Ispir, soacra lui Scordeli a fost răstrănepoata lui Andrei Mihuleţ.

340.

1806, Iulie 10.

Căpitanul Arsăni Ochincă dă mărturie lui Iordache Vartic că a stăpânit ca vechil al acestuia Balta lui Nedelcu timp de doi ani fără nicio opunere din partea vechililor mănăstirii Neamțului. (Original).

Adiverez cu această mărturii a me la mâna dumisali Iordachi Varticu precum să să ştii că pentru Balta lui Nedelcu, ci au fost a răposatului paharnic Ispir, or fi ca trii ani şi mai bini decând dumnealui pitarul Ion Ispir, fiiul răposatului paharnic mi-au triimis o carte de vechilîcu ca din parte dumisale să stăpânescu acè baltă şi după acel vechilîcu am stăpânit doi ani. de nimine neavând nici o supărare.

Şi după cum ştiu, în frica lui Dumnezău, dau această mărturii unde vechilii mănăstirii Niamţului au fost faţă şi nimică nu mi-au zîs. Deci spre încredinţare că am stăpânit în bună pace, am dat această mărturii la mâna numitului de sus arătat şi neştiind carte mi-am pus numile şi degetul.

(x) eu Arsăni Ochincă căpitan mărturisăscu.

Viind şi înnainte me, asămine au mărturisit.

1806, iuli 10

Dimitrie Sturza, vornic

Colecţia mea.

341.

1806, Iulie 17.

Anaforaua vornicului Dimitrie Sturza prin care arată câtă moşie este domnească, necuprinsă de vatra iazului cel mare al Orheiului, întărită de Domnul Alexandru Constantin Moruzi, care porunceşte să i se facă hatmanului Alexandru Mavrocordat hrisov de danie pe această moşie. (Original).

Noi Alexandru Costandin Moruz Voevod, cu mila lui Dumnezău Domn Ţării Moldovei.

De vreme ce după cercetarea dumnealui, ce-au fost orânduit hotarnic, partea aceasta de loc s'au dovedit făr nici o pricină şi

domnească, Domnie Me încă o dăm desăvârşit danie cinstit şi credincios boeriului nostru, dumnealui Alexandru Mavrocordat hatman, asupra cărie poroncim dumnealui logofăt al Ţării de Gios să i se facă şi hrisovul Domnii Mele.

1806, avgust 15

(L. P.) Procit vtori logofăt

Pre Innălţate Doamne,

Prin luminată carte Innălţimii Tale din 1806, april 4, fiind rânduit ca să mergu la ţinut Orheiului ca să cercetezu o parte de loc ce ar fi arătat unii din lăcuitorii de acolo că ar fi domniască şi ar fi cuprinsă de vatra iazului celui meri, ci este supt Târgu Orheiului, carile iazu să află supt stăpânire mănăstirii Săcul şi de o voi afla că cu adivărat este cuprinsă supt numele acelui iazu, să-l diosăbăsc şi să-l stâlpască. După poroncă am mersu acolo, la stare locului, unde faţă fiind şi vechilii mănăstirii părintele Ambrosie şi Ionichie, am cumpănit cu inginer aciastă vatră de iazu şi aciastă parte de loc, apa când va fi ezit, acest iazu nu o poate cuprinde şi fiindcă rămâne afară din călcare apii iazului, după poroncă, l-am diosăbit şi l-am stâlpit şi cu pietri hotară, după cum pre largul să arată la harta şi mărturie hotarnică ce am făcut pentru acest loc, a căruia lungime pe lângă şliahul cel mare, carile şliah deosăbeşte moşiia sfântului Spiridon de aciastă parte de locu este 3480 stânjăni pâră într'un pod de piatră ci esti piste pârîul Cogâlnicul, iară lăţime lui la un loc 910 stânjini, iar la altu locu 1380 stânjini, iar capul acel dispre târgu a aceştii părţi de loc vine ascuţit, după cum la harta făcută cu ingineriu să vedi mai pre largul.

Pentru cari nu lipsăsc a înştiinţa pe Innălţime Ta.

1806, iuli 17

A Innălţimii Tale,
plecată slugă
Dimitrie Sturza vornic

Colecţia mea.

Hatmanul Alexandru Mavrocordat, peste şase luni, ia în schimbul acestei moşii, moşia Pulbereni din Lăpuşna. Vezi mai jos doc. nr. 345.

342.

1806, Iulie 17.

Impărţirea moşiei Morozenii din ţinutul Orheiului între urmaşii lui Grigorcea Durac. (Original).

Inpărţala ci s'au făcut pe ficiorii lui Grigorce Durac, atât pi baştina ce-au avut Gligorce di pe maică-sa Mărica, ce-au fost fată Bunii şi Danciului, cât şi de cumpărăturile ce-au avut Grigorce în moşiia Morozănii, după cum în gios să arată.

1806, iuli 17

Stănjâni	Palmi	Parmaci	din moşie Morozănii
5	—	s.	baştina lui Gligorce Durac
10	—	—	tij baştină din cumpărăturile Danciului, bunului lui
1	3	2	cumpărătura Grigorcii dila Badiul sin Miron, nepotul Gaftonii din parte Gaftonii a cince parte
5	—	s.	tij doo cumpărături a Grigorcii, una din parte Sorii şi alta dila Isac, ficiorul Todiraşco, nepotul lui Vlasii din Morozăni
21	3	3	fac toată parte Grigorcii baştină i cumpărături, din cari scoţindu-să 4 stânjăni, 2 palmi, 2 parmaci parte lui Chiriiac sin Grigorcii pi cari parte au a o înpărţi niamul acelui Chiriiac, 17 stânjăni, 1 palmă, 1 parmac să înpart în doî părţi, adică 8 stânjăni, 4 palmi, 4 s. parmaci ori să ei Apostol Durac i neamul lui şi 8 stânjăni, 4 palmi, 4 s. parmăci Alexandra ce-au ţinut-o Loghin cu niamul ei.
			Cumpărăturile ci ari Loghin şi Postolachi Durac dila fraţii i surorile Grigorcii:
5	—	s.	parte lui Costin, brat Grigorcii, cari să înparte în doo, o parte ari să o tragă neamul lui Apostol Durac şi o parte niamul lui Loghin ce-au ţinut pi Alexandra
5	—	s.	parte Ţonii, surorii Grigorcii, cari să înparte iarăş în doo, o parte ari să traga neamul

			lui Apostol Durac şi o parte neamul lui Loghin
10	—	1	fac cumpărăturile dila fraţii Grigorcii, a lui Apostol Durac şi a lui Todiraşco Loghin.

Parte Marulii, surorii Grigorcii, baştină

5	—	s.	parte Marulii din cari parte scoţindu-să 6 palmi, 5 s. parmace parte Mihalcii brat Grigorcii, 4 stânjăni, 1 palmă, 3 parmaci ci mai rămânu să înpartu în doo, o parte au a o tragi neamul lui Apostol Durac şi o parte neamul Alexandrii şi a lui Loghin.

Parte Dordii Bosiesii, surorii lui Grigorce Durac, baştină

5	—	s.	parte Dordii Bosiesii, cari să înparte în doo părţi, o parte ari să o tragă neamul lui Apostol Durac şi o parte niamul Coreschestilor, ci să trag din Dorda.

Parte Mihalcii Durac, brat Grigorcii, baştină

5	—	*s*	parte Mihalcii Durac baştină
10	—	—	tij baştină din cumpărăturile Danciului
—	6	5 *s*	tij baştină din parte Marulii, surorii lui
15	6	6	fac parte Mihalcii.

Adunare somilor stânjenilor a tuturor părţilor

21	3	3	parte Grigorcii
5	—	*s*	parte lui Costin
5	—	*s*	parte Ţonii
5	—	*s*	parte Marulii
5	—	*s*	parte Dordei
15	6	6	parte Mihalcii
57	2	3	fac piste tot, din cari somă scăzându[să] 21

stânjăni, 3 palmi, 65 parmaci analogul pi un bătrân şi giumătate ci stăpânesc Corcioveştii i Alexăndreştii după carte de giudecată ce au, rămâne să răspundă neamul lui Apostol Durac din doi bătrâni şi giumătati, ci sânt în stăpânire sa den moşie Morozănii, la neamurile din sus arătate 24 stânjăni, 1 palmă, 4 parmace, însă:

Stânjâni	Palmi	Parmaci	
5	2	6 *s*	Alexandrii i lui Loghin adică neamului acestora
1	4	4	din parte lui Costin tij lui Loghin
1	4	4	din parte Ţonii tij lui Loghin
1	4	4	din parte Marulii tij lui Loghin
1	4	4	din parte Dordii neamului Coreschesc
2	5	3 *s*	neamului lui Chiriiac sin Grigorcii
9	7	2	neamului Mihalcii Durac
24	1	4	fac să de piste tot, neamul lui Apostol Durac

din bătrânii de sus arătaţi, ce sânt în stăpânire lui, iar când vor pute scoate şi celalalt bătrân şi giumătate de supt stăpânire Corcioveştilor şi a Alexăndreştilor rămâne îndatorit neamul lui Apostol Durac a le răspundi şi analogul ci s'au scos din părţile aceste adică 21 stânjăni, 3 palmi, 6 *s* parmaci la niamurile ce sânt arătate mai sus şi fiind că aşa s'au învoit înnainte me şi s'au priimit într'acest chip după cum eu li-am înpărţit din poruncă domnească, fiind eu rănduit di a le alegi părţile fiiştecăruia pentru ca să nu mai fii pricină între aceste neamuri ce sânt cuprinsă aice, făcând doo asămine scrisori s'au încredinţat cu iscălitura me şi s'au dat una la neamul lui Apostol Durac şi alta la celelalte neamuri. Insă, să s[ă] ştii că Apostol Durac, adică neamul lui, ari a tragi şi el parte din moşiia Isacova tot de pi Grigorce Durac, ce-au fost tată lui Apostol şi când ei îi vor da parte aceia din Isacova, atunce şi căpitan[ul] Ioan Bârlădeanul, ci să tragi din Apostol Durac di pi soţie sa Ilinca, fata Catrinii, strănepoata Ilenii, ce-au ţinut-o Costandin Căpoticiu, ari să le de parte ce mai sus să arată din moşie Morozănii.

Dimitrii Sturza vornic

Grigori Clucerescu medelnicer din niamul lui Loghin Clucerescu pârcălabul

Ioan Rus[ul] di nemul lui Loghin Clucerescu pârcălabu

Ioan Bârlădeanu căpitan din niam lui Apost Durac

eu (x) Mihai Vârlan din niamul lui Mihalce Durac

. . . din nemul Dordii

. . .

Chirica din neamul lui Chiriiac Durac sin praporcicului.

Colecţia mea.

343.

1806, August 4. Iaşi.

Alexandru Constantin Moruz Voevod dărueşte lui Theodor Balş biv vel vornic de Ţara de jos o parte de loc de codru, dreaptă domnească, la ţinutul Orheiului, în capul moşiilor Perisăcina, Sămănauca şi Teleşeu. (Copie).

Facem ştire prin acest hrisov a Domnii Mele că după cercetare, ce din poronca Domniei Mele s'au făcut de cinstit şi credincios boeriul nostru dumnealui Manolache Donici biv vel spătar, cum prin mărturiia sa arată, aflându-să la ţinutul Orheiului o parte de loc codru, dreaptă domnească, în capul moşiilor Perisăcina, Sămănauca şi Telişău, care loc în lat cuprinde din capul acestor moşii şi pân în moşiile dumisale Grigorie Răşcan biv vel ban, după cuprindire unii cărţi domneşti dela Domnul Mihai Racoviţă Voevod, în care sint arătate hotarăle moşiilor dumisale banului Răşcanu, iar lungul cât ţine capitile acestor trii moşii, ce mai sus s'au zis, Domniea Me, binevoind, am miluit cu această parte de loc pe al nostru cinstit şi credincios boer, dumnealui Theodor Balş, biv vel vornic de Ţara de gios, pentru cele cu credinţă şi drepte slujbe ce au arătat dumnealui cătră Domnie şi cătră ţară, atât mai înnainte cât şi acum în vremea Domnii Noastre, pe care parte de loc de acum înnainte să o stăpânească dumnealui ca pe a dumisale dreaptă ocină şi moşie cu tot hotarul şi venitul din tot locul. Şi hrisovul acesta a Domnii Mele, întărit cu domneasca noastră iscălitură şi pecete, să-i fie dumisale şi urmaşilor săi, moştenitori, de danie şi întăritură statornic şi neruşuit niciodinioară.

Spre aceasta este credinţa a însu-mi Domnii Mele, noi Alecsandru Costandin Moruz Voevod şi a pre iubiţilor, fiilor Domnii Mele Dimitrie Voevod şi Neculai Voevod; aşijdire şi credinţa a tuturor boerilor noştri mari şi mici.

Scrisu-s'au hrisovul acesta la scaunul Domnii Mele, în oraş Iaşii şi s'au dat în al patrule an a Domnii noastre cei de al doile la Moldova, la anii 1806, avgust 4

(L. P.).

Noi Alexandru Moruz Voevod

Iordache vel logofăt procitoh

Matei Krupenschi vtori logofăt procitelnom

Copia aceasta s'au scos de mini asămine după condica Divanului
Teodor Moţoc ot Divan

Dela Divan

Copia aceasta fiind scoasă întocma depe carte dela Divanului [1]), drept aceia s'au încredinţat şi de către noi.

1814, ghenar 17

Veniamin, mitropolit Moldaviei

Constandin Balş vel logofăt Lupu Balş vel logofăt
Theodor Balş vel vornic Ştefan Negel vel vornic

Trei semnături indescifrabile.

Documentul la Academia Română nr. 203/CXII.

344.

1806, Decemvrie 5.

Ilinca Doniceasa dă nepoatei sale Safta, fiica feciorului său Iordache Rusu moşia Paşcani din ţinutul Orheiului ca să-i fie comând. (Original).

Adiverez cu scrisoare me la mâna nepoatei mele Saftei că având noi, din păcatele noastri, numa un ficior Iordachi, după ci l-am căsătorit, din doao moşii de zăstri dila părinţii mei, ci am avut, i-am dat fiiului meu Iordachi o moşiia anumi Vozdul la ţinutul Sorocei pe Răut, iar pentru moşiia Păşcanii o am propit-o pentru să-m fiie de comândul meu şi întâmplându-să de au făcut fiiul meu Iordachi pe această copilă întâi şi luînd-o eu de mică am crescut-o şi văzind-o că ari firi bună şi iaste milostivă, i-am făcut danii moşiia Păşcaniia cu totă aşăzare, cu casă, cu moară, cu crâşmă de piiatră la drum, cu viia, cu livezi, cu răduri pi moşiie cum şi din vite câte sânt drepte a mele toate a ii să rămâi şi după sfârşitul vieţii mele, ia să-m facă pominirile după obicei, cât a îndura-o Dumnezeu, iar de s'a întâmpla ca să mă săvârşescu eu înnainte măritatului ei, apoi fiiul meu Iordachi să-i rămâi ca un epitrop şi de i-a da mâna s'o mai agiute cu cele ce i-a fi prin putinţă, iar la cele ci i-am dat eu, cielanţi nepoţi să n'aibă trebuinţă la nimică, să stăpânească cu paci după cum Dumnezeu a bla-

[1]) Sic.

goslovit-o, iar întâmplându-să s'o superi vreunul din fraţîi săi, or la ce giudecată a merge să tragă, să nu i să ţîi în samă, că eu m'am dat nepoată-me Safteia, pentru ca să mă comândi şi pentru mai adivărată credinţa am iscălit eu singură cu mâna me, aceasta.

806, dechemvr. 25

Ilenca Doniciască

Originalul în colecţia d-lui Lazu.

Intr'o însemnare în limba rusă se arată că Ilinca Donici era căsătorită cu un Rusu şi că pe nepoata sa o chema Sofia Rusu.

345.

1807, Ianuarie 22.

Alexandru Mavrocordat biv vel postelnic dă în schimb mănăstirii Neamţul şi Secul o bucată a sa din moşia târgului Orheiului pentru moşia Pulberenii dela ţinutul Lăpuşnei. (Original).

† Veniamin, mitropolit Moldaviei.

Alexandru Mavrocordato biv vel postelnicu adeverez cu scrisoarea aceasta că în vatra iazului dela târgu Orheiului, ce este în stăpânire sfintelor mănăstiri Niamţul şi Săcul, găsindu-să o bucată de loc driaptă domniască şi dându-mi-să mii dela Domnii cu hrisov, precum şi sfânta mănăstiri a Niamţului având la ţinutu Lăpuşnii pe Cogâlnic o moşie anume Pulberenii, alăturată cu alte moşii a meli, enteresul au îndămnat pe amândoî părţile a ne alcătui de am făcut schimbu, adică am dat eu la mănăstire bucata acè de loc, fiind alăturată cu vatra iazului şi din parte mănăstirii mi s'au dat mii moşie Pulberenii, fiind alăturată cu alte moşii a meli şi măcar că lucrurile sânt potrivite, dar din bună râvna me am mai agiutat sfânta mănăstire şi cu patru mii lei bani. Drept aceia schimbul acesta, făcându-să cu bună voia şi priimirea despre amândoî părţile pentru enteresul de sus arătat, de astăzi înnainte şi în veci va ave toată tărie lui, adică sfânta mănăstire va stăpâni bucata acè de loc şi eu voiu stăpâni moşie Pulberenii în toate hotarăle ei şi de voiu găsi vreo înpresurare ori despre ce parte să o scot şi tot a me să fie, dând şi scrisorile ce am avut unul la mâna altuia, iar scrisoare aceasta s'au adiverit cu iscălitura me şi s'au întărit de Preosfinţitul mitropolit al Ţării chirio chir Venia-

min i de sfinţii episcopi şi de dumnealor boerii cei mari. Şi asămine scrisoare am luat şi eu din parte sfintei mănăstiri.

1807, ghenar 22

Alexandru Mavrocordato

Arătându-se în Divan scrisoare aceasta şi văzindu-se că schimbătura aceasta s'au făcut cu bună priimire despre amândoaî părţile s'au încredinţat şi cu ale noastre iscăliturì.

1807, fevr. 18

... vel logofăt Niculai Balş vel logofăt ..... Balş logofăt
Dimitrii Sturza vel vornic
Vasile Roset vel vornic Constandin Canta vel vornic

Colecţia mea.
Contrar afirmaţiei din zapis, el nu este subscris de niciun episcop.

346.

1807, Mai 5.

Insemnare de curgerea neamului pitarului Grigore Săpoteanul. (Original).

Insămnare cu bună adeverinţă di spiţa neamului din bătrânul Grigori Săp[o]teanul pitar şi de moşii pi unde are şi la ci ţinut să se ştie cum arată în gios. 1803, noemv. 13.

Bătrânul Grigori Săpoteanul pitar au făcut cinci ficiori anume: Ionaşcu Săpoteanu, Maftei Săpotean, pi Ghervasie, Gavril Săpotean şi pi Tudosca.

Gavril Săpoteanu au făcut pi Ghirvasie Dolociţa, pi Mihai comisul şi pi Andrei Săpotean.

Andrii au făcut pi Vasile şi pi Anghelina, ci au luat-o Mărăscul din Brătuleni. Anghelina au făcut pi Neculai şi pi Pavăl, ci au fost stărp. Neculai au făcut pi Maftei. Maftei au făcut pi Vasile, nepot Mărăscului, ci au ţinut pi Gaftona. Vasile au făcut pi Gavril zăt Moga şi pi fraţii lui.

Iar moşiile sânt aceste ci ari Săpotean, cum să numesc mai gios:

Săpotenii pi Bâc, ţinut Orheiului, Tuzora tij, Dişcul pi Bâc din gios de Călăraş, Movileanii din gios de Chişinău, Măluşcenii tij, Surucenii ţinut Lăpuşna, Voinova, Onîşcanii pi Cula, Hulbuca

tij, Sîngurenii, Ciulucanii ci să zic și Mândreștii, Cruceștii, Cuizăuca, Bravicenii pi Răut, Corneștii ținut Iași, Măgurelile tij, Roșiorii, Găozănii, Mătășănii tij.

Și această scrisoare s'au scos dipi scrisorile ci să află la dumlor Jărdăneștii ot Rădeni, zicând că și acele scrisori s'au scos dipi scrisorile cele vechi a bătrânului Grigori Săp[o]tean și ne-am luat și noi la mână scrisori fiindcă sântem crăngi din vița Săpoteanului, ca să putem trage parte noastră din fiiștici moșie, pi unde să vor dovidi că are Săp[o]tean și cu stăpâniri a ne întări pi a cincea parte din Grigori Săpotean, parte lui Gavril Săpotean, ficiorul lui Grigori Săpotean pitar din tot locul pi unde are și niminea să nu aibă a ne înpinge în laturi că vor fi supt blăstăm și pentru mai bună credința adiverez.

1807, mai 5

Și s'au scris de mine preut Vasile Moga
adiverez și eu că s'au scris dipi scrisorili ci sânt la mâna me
eu Todirașcu Jărdan
Pe verso, *spița de neam* a curgătorilor din Grigore Săpoteanu

Colecția d-lui Vasile Frunză-Orhei.

347.

1807, Mai 10.

Shimonahul Eftimie Iurcu dărueşte mănăstirii Frumoasa din ținutul Orheiului trei stânjeni din moșia Bravicea din cranga iurculiască. (Original).

Adecă eu shimonahu Eftimie Iurcu dat-am adivărat și pre încredințat zapisu meu sfintii mănăstiri Frumușica din ținutu Orgheiului precum să să știe că trii stânjăni moșîe, ci am baștină în moșîea Braghicii, din cranga iurculiască, i-am datu danie sfintii mănăstirii Frumușica, pi cari să-i stăpâniască în veci și nimi să nu să amestici la dânșîi și mănăstiria di-acu nainte ș'a lua totu vinitu din totu locu din țarină, din fânață, din livează, din vii și din mori și din toate pi obicei și cine s'a rădica să strice daniia me aciasta, din rudenii sau din răzăș, să nu i să ții în samă și să fii

ni ertată di Dumnăzău şî di maica precista şî la aciastă danii s'au tâmplat şî alţî oameni buni faţă şî i-am rugat di s'o iscălit marturi.

1807, mai 10

eu shimonahu Eftimie Iurcu am făcut danii di bună voe
monah Chiril am fost faţi
monah Macari am fost faţi.

Originalul în arhiva mânăstirei Frumoasa din județul Orhei.

348.

1807, August 6.

Postelnicelul Darie Cobăleanu şi cu răzeşii săi se înțeleg cu medelnicereasa Ilinca, văduva medelnicerului Iacovache Carp, să se înfăţişeze la Divan pentru moşia Gaiţa pe care medelnicereasa vrea să o stăpânească sub numele de Potlogeni. (Original).

Adică noi cari mai gios ştiind carte ne-am iscălit și cei cari n'am ştiut carte ni s'au scris numile şi am pus degitili, adeverim cu această scrisoare a noastră la mâna dumisali med[elni]ceres[ii] Ilincăi, ci au ţinut răposat boeri medelnicer Iacovachi Carp precum să s[ă] ştii că pentru loc cu pricină, ci zicim noi că dumniaei s'ar fi întinzind cu numi de Potlogeni şi stăpâneşti şi în Gaiţa unde ar fi cosît dumniaei şi câtva fânu, acum pentru multe pricini ci sânt între noi, de faţi înnainte cinstitii sărdării ne-am pus vade ca la lăsat săcului de post Crăciunului a acestui anu 1807 să mergim la Divan amândoî părţile ca să ne giudecăm, iar când nici la această vadi nu vom mergi ca să ne giudecăm ori noi sau dumiai. în urmă ori la ci giudecată cerirea noastră să rămâi anerisită şi dumiai. să stăpânească în bună paci. Iar pentru iarba ci au cosît dumiai. fiindcă noi am rămas făr de fânu au priimit dumniaei ca să ne dei aiure pe câtă iarbă au cosît dumiai. de pe loc acel cu pricina şi pentru ca să fim următori la vade i-am dat ceastă scrisoare a noastră la mâna dumisali, în cari cei cari am ştiut carte ne-am iscălit, iar cei care n'am ştiut carte am pus degitili şi fânu ci ne-au dat dimiaei, de vom rămâne din giudecată, să-l plătim.

1807, avgst. 6.

Darii Cobălean post. Lupul Slănină adeverez
Gavril Măgar adeverez (x) Irimie adeverez

Dela Sărdărie

Această scrisoare au dat însuş postelnicelul Darii Cobălean cu ai săi la mâna dumisali medelniceresii Ilincăi înnainte sărdării şi s'au încredinţat.

807, avgst. 6.

... spatar

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

349.

1807, Septemvrie 6.

Hotărnicia moşiei Paşcani din ţinutul Orheiului a şetrăresei Ileanca Doniceasa. (Original).

Din poronca dumilorsale veliţilor hoeri, într'acest curgătoriu an 1807, mai 6, fiind eu rânduit să hotărăsc moşîe Păşcanii din ţinut Orheiului a dumisale şătrăresăi Ileanca Doniceasa, având înpresurari dispre moşîe Vădenei a dumisale sărdariului Vasîle Onofreiu şi dispre alte megieşite moşîii, după poroncă am mersu la satul Păşcanei ci este pe apa Ichelului la ţinut Orheiului şi întâi am mersu de am văzut stare aceştii moşii pinpregiur şi sămnile hotară, pe care dumneaei şătrăriasa stăpâneşte moşie aceasta Păşcanii, cari moşîi pe lungu dispre răsărit să hotărăşti cu moşîe Vădenei a dum. sărdariului Vasîle Onofreiu şi pe lungu dispre apus până în apa Ichelului să hotărăşti cu moşîe Lohăneştii a dum. pah. Petrachi Cazimir şi piste Ichel tot pe acel lungu să hotărăşti şi cu moşie Măgdăceştii al dumisale spatar Manolachi Donici şi văzindu-se nepotrivite stările aceştii moşîi, cum dumneaei şătrăreasa stăpâneşti pe de amândoaî părţile Ichelului şi nu mergu Păşcanii pe lungu linii driaptă după cum s'ar cădè, ci la margine dispre apus şi piste Ichel o popreşti moşîe Măgdăceştii a dum. spatar Manolachi Donici, fiindu-i şi sălişte vechi piste Ichel în dreptul satului Păşcanei şi la margine dispre răsărit fiind pricină dispre moşîea Vădenei a dum. sărdar Onofreiu, neurmându-să nici pe aceia margine liniea dreaptă şi stăpânire încă le este cu pricină.

Şi după ce aşa cu pricină s'au văzut moşîe Păşcanii, apoi s'au cercetat toate scrisorile câte au arătat dumei. şătrăreasa pe moşîe Păşcanei şi ce mai vechi scrisoari s'au văzut un suret după un

ispisoc dela răposatul domn Ştefan Vvod din anei 7003, mart 13, cu cari întăreşte unui Cozma Neacşa şi frate-său Mihul şi sora lor Naste, ficiorii lui Hodca Peşca pe satul Păşcanei pe Ichel în gios cu heleştiu şi cu fântână, ci esti mai sus de sat, tot într'acelaş hotar şi o sălişti supt Porosăce, unde să înpreună drumurile la fântână şi la prisacă, iar hotarul satului Păşcanei şi sălişte să le fie lor pre unde au hotărît Movila păharnicul, cum pre largu în suret· să arată. Acesti mai vechi sămni să cuprind la scrisorile Păşcanelor şi fiind că hotarnica dela Movila păharnicul nu est şi nici acè fântână ce o arată că au fost mai din sus de sat încă acu în stăpânire Păşcanelor nu să vedi, cum şi ace sălişte ce o arată la ispisoc iarăş nu să stăpâneşti de stăpânei moşîei Păşcanei şi nici să ştii la ce loc au fost, ce numai dintr'aceli sămni heleşteul ce-l pomeneşti la ispisoc esti în stăpânire Păşcanelor şi la ispisoc încă nu zice pe de amândoaî părţîle Ichelului, ce numai pe Ichel în gios, măcar că în zapisăle cu cari răposat logofăt Darii Donici au cumpărat moşîe Păşcanei dela răzăş încă pe când era sărdar, la aceli zapisă scriu şi cu păduri, apoi păduri esti numai la capul moşîei Păşcanei, acel piste Ichel dispre amiazăzî, iar pe la alti locuri pe cât esti stăpânire Păşcanilor să cunoaşti că loc de păduri n'au fost. S'au mai văzut şi o mărturii dela Apostul Donici din anei 7243, ghenar 16 de înştiinţare ce face cătră domnul de atunce cu cuprindere, că fiind rânduit de sărdăriie să ei sama unor hotară dispre sălişte Ceucanilor a lui Apostul Mihuleţ, ce jăluisă că ari înpresurari dispre satul Păşcanei şi arată că mergând la sat la Păşcani au strânsu oameni buni megieş şi întâeşdată au purces cu răzăşii dela Vădeni şi l-au dus la un hotar în coastili unei movili, ce să hotărăşti Păşcanei şi cu Vădenii şi de acolo iarăş au purces pe muchiea în gios până înprotiva unui hotar diasupra dumbrăvii dispre apus şi aflând acel hotar au căutat înnapoi spre răsărit pe cum căuta hotarul şi au purces piste matca văei înnapoi spre Cricov până în zare dialului şi acolo au pus şi hotar şi din hotar în gios au rămas locul Ceucanilor, iar din hotar în sus au rămas locul Păşcanilor. Şi precum caută hotarul li-au mărturisit Cârste din Lohăneşti i Darii zăt Stoian din Păşcani i Moisăiu Chiosa ot tam şi Dănilă vornecul ot tam precum au pucat şi ei dela sucru-său Stoian că până acolo să înpreună locul Păşcanilor şi cu locul Ceucanilor şi aşă arată că au priimit şi dumlui. logofăt Donici

și căpitan Mihuleț, cum pre largu să arată la acea mărturii și sămnile aceștii mărturii sânt pe margine moșîei Pășcanei, ace dispre răsărit și dispre Vădeni și piiatra ce să arată că au pus atunce în zare dialului, unde zici că în gios rămâi locul Ceucanilor și în sus locul Pășcanilor. Acela de atunce hotar să înțălegi acu că esti de la chiotoare Pășcanelor dispre Vădeni mai la dial în zare dispre Ceucani, unde acu esti chiotoari Ceucanilor despre moșie Hulboca, iar hotarul dentâi ce-l arată în coastile unei movili, movilă esti în margine Pășcanilor dispre Vădeni, după cum să stăpânescu acu aceasti moșîi, lângă cari movilă esti și hotar, dar aceia esti Movilă săpată precum să adiverează și la hotarnica vornicului di poartă Arămăscul, iar Apostul Donici nu o numești Movilă săpată. Mai esti și altă movilă în stăpânire Vădenilor dispre vale Scurta, dela care movilă de ar hi mersu atunce până la piiatra ce au pus-o în zare dialului unde ·au diosăbit Ceucanei de Pășcani trebue să triacă piste Ichel și nimică de Ichel nu pomenești și afară de acesti 2 movili alta pe margine din gios nu esti și numai la ace movilă zice de Vădeni și dela movilă până la alt stâlpu di piiatră, iar dela stâlpu înnainte nimică de Vădeni sau de alt nume nu pomenești și petrile hotară, ci să arată la ace mărturii nu s'au putut acum dovedi, fără numai ace ci să arată că au pus în zare dialului, unde atunce au deosăbit Ceucanei de Pășcani, aceia s'au dovedit, precum și mai sus să arată, iar movilile s'au însămnat în hartă și deosăbit s'au mai văzut și hotarneca moșîei Pășcanei dela Sămion Arămăscul, ce-au fost vornec de poartă, din anii 7272, avgust 6 în cari să cuprindi că din poronca gospod fiind rânduit au hotărît moșîe Pășcanei a răposatului pitar Ion Donici, părintile dum. șăt. dispre alte moșîi pinpregiur prin măsuri și sămni pietri hotară cum pre largu să arată la hotarnică și după cuprindire acei hotarnici să stăpânești și acu moșîe Pășcanei pe di amândoî părțile Ichelului și la margine Pășcanilor din gios dispre moșîe Vădenii dela o chiotoari până la alta pe lungu și piste amândoaî părțîle Ichelului numești că să hotărăscu Pășcanei cu Vădenei și pe ace margine toate hotarăle arată că le-au găsit vechi și pricina Pășcanelor dispre Vădeni esti din chiotoari Pășcanilor dispre Scurta și până la hotarul de lângă Movila Săpată, căci dum. șăt. arată că din chiotoari aceiea au mersu drept cu stăpânire piste o vâlcică cari pi aceia ar fi numit-o vornic Arămăscul

vale Tătarului şi pe drumul cel mari ce mergi la Chişinău până în Ichel şi din Ichel până la piiatra de lângă Movila Săpată.

Pentru cari pricini a stăpânirii şi a petrilor hotară având dum. şăt. scoas carte de blăstăm s'au chemat la faţa locului pe vornicelul cu câţva săteni mai bătrâni din satul Vădenii, cărora cetindu-li-să carte de blăstăm şi ei prin carte de blăstăm au mărturisit întâi pentru Vale Tătarului că este ace ce dă în Ichel mai din sus de vadul trecătoarei piste Ichel, ce să numeşti Vadul Vădenilor iar nu vâlcica pe cari o arată dum. şat. cum şi pentru stăpânire Vădenilor dispre Păşcani iarăş au mărturisit că de 40 mai bine de ani au apucat stăpânirele între acesti moşîi dila chiotoari ce esti dispre Scurta piste vale ce o mărturisăscu că să numeşti Vale Tătarului şi pân la piiatra ce esti diasupra Păşcanilor lângă drum şi diacolo piste Ichel la piiatra de lângă Movila Săpată şi în gios pe unde sânt pietrile şi acu şi că dum. şăt. numai de 5 ani s'ar fi întinzându cu stăpânire până la drumul ce mergi la Chişinău, iar nu mai demult şi au mai mărturisit că dela piiatra ce o mărturisăscu ei diasupra Păşcanelor în gios au avut ei ţarină şi tot răzăşii de Vădeni i-au dejmuit, iar nu stăpânei Păşcanilor, la cari mărturisire a lor au fost şi dumneaei şătrăreasa.

Şi aşă pe mărturisirile acestor oamini s'au măsurat margine Păşcanilor dispre Vădeni până la hotarul de lângă Movila Săpată, măsurându-să pe curmeziş şi locul de pricină până la drumul ce mergi la Chişinău şi s'au arătat la hartă.

Apoi am cercetat şi pentru sălişte Vădenilor ca să mărturisască la ce loc esti şi un Petre Donocă om bătrân din Vădeni prin carte de blăstăm au mărturisit că înnainte ce s'au prădat Ţara de gios, fiind trăitoriu la Sălcuţa în Bugeac au venit cu părinţii lui în Moldova înpreună şi cu alţi oameni şi au descălecat pe ţălină de moşie Cricovul, mai sus de sălişte vechi a Cricovului şi la răzmeriţa când s'au prădat Heciul, mergând în bejinii, când s'au întorsu au discălecat satul pe selişte vechi, unde acu sânt trăitori, iar pentru sălişte Vădenilor au mărturisit că n'ari nici o ştiinţă fără numai drumurile ce trec la un loc piste Ichel au auzit că să chiamă Vadul Vădenilor, cum şi un Ştefan a Ştefăniei iarăş om bătrân tot din Vădeni prin carte de blăstăm asămine au mărturisit că au auzit din gura unui Macoveiu şi a unui Leunti ce au fost mai bătrâni răzăşi de Vădeni că acolo la acel vad unde este şi

sălişte au trăit mai de mult un Stoian şi un Jirebii înpreună cu alţi răzăş ai lor de Vădeni, cum și pentru stăpânire între moşîe Păşcanei cu Vădenii au apucat dela piiatra ce esti la Scurta şi la ce diasupra Păşcanilor şi alta de lângă Movila Săpată şi în gios pe unde sânt pietrile şi acu după cum şi la mărturie lor ce au dat-o în scris şi la acel vad al trecătoarei piste Ichel ce să numeşti Vadul Vădenilor să cunoaşti că au fost sălişte, iar ţinterim de biserică că au fost nu să înţălegi. Apoi după mărturisire acestor oamini bătrâni să înţălegi că satul ce-l numescu Vădenei esti pe sălişte vechi a Cricovului şi mai esti o sălişte din gios de ţintirimul vechi a Cricovului şi altă sălişte din sus de vale Cricovului, ce o mărturisăsc că au discălecat-o ei ace sălişte pe ţălină de moşie Cricovul şi o sălişti vechi pe cari esti acu satul, ci esti pe vale Cricovului fiind acesti trei sălişti apropieti una cu alta, după cum să arată la hartă.

Apoi pe acei răzăş ce-i arată că au trăit la ace sălişte, unde esti Vadul Vădenilor să găsăscu în scrisorile Păşcanilor că au fost răzăş de Păşcani şi la ace sălişti să vedi şi o groapă vechi de fântână şi esti şi înpreunari de drumuri vechi cum şi dialuri înnalte cu săpături, fiind ace sălişte în Ichel şi să înţălegi că oameni mulţi acolo n'au putut lăcui, nefiind loc de mulţi oamini şi dacă această sălişti nu s'a dovedi a Vădenilor atunce după stare locului să pripuni a fi sălişte ce o arată la suretul ispisocului Păşcanilor. S'au mai cercat dela ace sălişte în gios pe Ichel până la sălişte ce o mărturisăsc a Cricovului şi altă sălişte nu să găsăşti. Deosăbit s'au mai cercetat şi moşîile din gios de Vădeni şi nici o moşîi piste Ichel nu treci, cum şi moşîile din sus pe Păşcani iarăş piste Ichel nu trec, numai puţîn treci moşîe Lohăneştii pentru cari au mărturisit logofetul Niculai Dumbravă că locul cu cari Lohăneştii trec piste Ichel esti luat din moşîe Drăslicenii, dar cu ce chip nu ştii şi numai Păşcanei şi Vădenii stăpânesc pe de amândoaî părţile Ichelului măcar că dum. şăt. zici că aşă dela părinţi au apucat stăpânire, iar dumnealui spatar Manolachi Donici zici că locul cu care Păşcanei trec piste Ichel esti scos din trupul moşîei Măgdăceştii, au mai arătat vechilul Vădenilor o piiatră în stăpânire Păşcanilor între drumuri aproape de Vale Imputîtei şi de crâşma dumneaei şătrărească ce este lângă drumul cel mare, cari piiatră am cercat-o cu oamenii de Vădeni, şi nu numai că semni de hotar

supt dânsa nu s'au găsit, dar s'au găsit înpregiur, la faţa pământului jghebuită şi scrisă şi nu s'au înţăles ce-i scris şi cât dela pământ a fi fost de naltă să cunoaşti că au sfărmat-o şi să înţălegi că a fi fost pusă pentru vreo întâmplari, iar nu hotar şi s'au socotit netrebnică, iar la hartă s'au arătat cu măsurile din margine stăpânirei Păşcanilor până la ace piiatră.

Şi altă cercetare din scrisorile moşîilor megieşite cu aceste nu s'au făcut din pricină că scrisorile moşîei Vădenii n'au fost să s vază la stare locului, ce numai logofăt Neculai Dumbravă au fost vechil din parte dum. sărdar Onofreiu la măsurile Vădenilor şi văzându-să pricinile între aceste moşîi pre încurcati s'au măsurat cu inginer moşîe Păşcanii şi Vădenii, cum şi Lohăneştii ce sânt din sus de Păşcani şi Măgdăceştii ce sânt în dreptul satului Păşcanei piste Ichel dispre amiazizi şi Cricovul ci esti din gios de Vădeni din Ichel spre amiazizî şi Făureştei tot în gios de Vădeni, ce sânt din Ichel spre miazănoapti, toate aceste s'au măsurat după stăpânire în cari să află acu şi s'au făcut hartă de acesti 6 moşîi cu arătare măsurilor pe lungu şi pe curmeziş şi deosăbit s'au mai făcut şi izvod de măsurile lor şi perelipsîs dipe scrisorile Păşcanelor şi văzindu-să că dupe stăpânire Vădenilor sânt înpresurate şi moşîile Cricovul şi Făureştii, au rămas că atât dum. şătrăreasa Ileanca Donici cum şi stăpânei moşîelor Cricovul şi Făureştii, dinpreună cu toate scrisorile ce vor ave asupra moşîelor să margă la luminatul divan.

1807, săptv. 6

Dumitru Meleghi vornic de poartă

Originalul în colecţia d-lui Andrei Lazu; o copie în colecţia mea.

350.

1807, Septemvrie 6.

Insemnări despre măsurătoarea hotarelor moşiilor Paşcanii a şetrăresei Ileanca Donici, Vădenii a serdarului Vasile Onofrei, Măgdăceştii şi Cricovul ale spătarului Manolache Donici, Făureştii a slugerului Filoctache Căplescu şi Lohăneştii a spătarului Petrache Cazimir. (Original).

Măsurile moşîei Păşcanii, pe apa Ichelului, la ţinut Orheiului al dumisale şătrăresăi Ileanca Donici, ce s'au măsurat cu ingine-

riul monah Isaiia pe dispre fiişte cari parti pin pregiur cu lanțuh de 10 stânjeni și stânjenul de 8 palme domnești, pe sămnile hotară ce să cuprind la hotarneca Pășcanilor din anii 7272, avgust 6, dela Simion Arămăscul, ce au fost vornic de poartă.

1807, săptv. 6

Stânjăni

748 Din chiotoare Pășcanilor, din muchiia dialului din coasta moşîei Vădenii şi dispre moşîea Scurta a negoțitoriului Costandin Bantăș, de acolo s'au început cu măsura can spre apus pe lungu, alăture cu Vădenii la vale piste drumul cel mari ci mergi la Chişinău şi piste vale, ce prin carti de blăstăm au mărturisit-o oaminii din Vădeni că să numeşti Vale Tătarului și la dial piste un drum până la o piatră din zare dialului lângă drum, pe cari iarăș oamenii din Vădeni prin carte de blăstăm au mărturisit-o de hotar și că până într'această piatră au fost stăpânire Vădenilor dispre Pășcani, măcar că dumneaei șătrăriasa zice că stăpânire nu i s'au urmat numai până la această piatră, ce dela piatră în gios până în drumul cel mari ci mergi la Chișinău și s'au măsurat din piiatra aceasta în gios pe curmeziş până în drumul ce mergi la Chişinău, locul de pricină și s'au găsit 436 stânjeni.

387 Din piatra de sus să pliacă linie can spre amiazi zî şi tot înnainte pe lungu alăture cu Vădenii la vale cheziş piste drumul ce mergi pe lângă Ichel și tot la vale până în apa Ichelului.

373 Din apa Ichelului tot înnainte pe lungu cheziş la dial tot alăture cu Vădenii și piste un drum până la o piiatră hotar lângă Movila Săpată.

1007 Din hotarul de sus iarăș să pliacă liniea can spre răsărit dispre amiazi zî şi tot înnainte pe lungu alăture cu Vădenii piste drumul mari ce mergi la Chişinău şi piste Vale Inpuțîtei până la un hotar din zare dialului, ci esti între Vale Inpuțîtei şi între Vale Hodolina.

1097 Din hotarul de sus tot înnainte pe lungu, alăture cu Vădenii la vale piste Vale Hodolina şi la dial, pe coasta dialului dispre apus, până la doaî hotară de supt zare

dialului, ce sânt chiotoari moşîei Păşcanilor dispre moşîile Vădenii şi Cricovul, după cum să stăpânesc acu.

3612 Adică treimii şăsisuti doisprezăci stânjăni tot lungul Păşcanilor dispre răsărit şi dispre moşîe Vădenii al dum. sărdariului Vasîle Onofreiu.

606 Din chiotoare Păşcanilor dispre Vădeni şi Cricov am întorsu cu măsura can spre apus la dial, apoi la vali pin fundul văei Hodolina, pin capul Păşcanilor şi la dial piste drumul cel mari ci mergi la Chişinău, până la sămnul stăpânirăi în zare dialului, lângă drum, dispre moşie Holboca.

380 Din sămnul de sus, drept spre apus, alăture cu moşie Hulboca, pe zare dialului, pe lângă un lac şi la dial până la un hotar ci esti în dumbravă.

35 Din hotarul de sus tot înnainte până la 2 pietri hotară din zare dialului, în capul Păşcanilor, ce li-au arătat că sânt despărţitoari moşîei Hulboca în giumătati.

676 Din hotarăle de sus tot înnainte pe zare dialului pin dumbravă, tot alăture cu Hulboca şi pe zari la vali până la o piatră hotar din zare dispre Hulboca.

297 Din hotarul de sus tot înnainte pe dial pin dumbravă până la o piatră hotar, diasupra rădiului Voi chioarei, cari hotar esti chiotoari moşîei Păşcanii şi moşiei Magdăceştii dispre moşîe Hulboca după cum să stăpâneşti acu şi după cuprindere hotarnicii vornicului Arămăscul.

1994 Adică una miie noaîsute noaîzăci şi patru de stânjăni tot capul Păşcanilor dispre amiazi zî şi dispre moşîe Hulboca.

358 Din chiotoare di sus arătată am întorsu cu măsura can spre miazănoapti pe lungul Păşcanilor şi alăture cu moşîe Măgdăceştii al dumsale spatarului Manolachi Donici, la vali pin rădiu şi pisti vali la dial până la un hotar din coasta dialului în dumbravă.

1038 Din hotarul de sus tot înnainte pe lungu, alăture cu Măgdăceştii la vale pin dumbravă pin Hârtopul Furni-

cosului și tot la vale pe câmpu piste altă vali și piste un drum, până la o piatră hotar din podișul dialului.

245 Din hotarul de sus tot înnainte, alăture cu Măgdăceștii și tot la vale pe câmpu până la sămnul ce s'au făcut în zare dialului dispre Ichel pe linie hotarălor de sus și den sus de o movilă ci esti lângă drum, unde aice scrie la hotarnica vornicului Arămăscul că au pus hotar, cari acu lipsăști și mai scrii că atunce au măsurat pe curmeziș Pășcanii din Movila Săpată până la piatra ce au fost aice 177 stânjăni, iar acu măsurându-să s'au găsit pe curmeziș moșie Pășcanii aice 165 stânjăni.

468 Din sămnul de sus să pliacă linie can spre apus dispre miazănoapti și tot înnainte pe lungu la vale în sus pe drum pin capul Măgdăceștilor și pe șăsul Ichelului până la o piiatră hotar ce esti dela vale de drum și de săliște Măgdăceștilor.

480 Din hotarul de sus iarăș pliacă liniea spre miazănoapti și tot înnainte pe lungu și pin capul Măgdăceștilor chezis pe șăsul Ichelului și piste Ichel pe din gios de o movilă ci esti în malul Ichelului și tot înnainte la dial piste drumul ce mergi pe lângă Ichel până la o piiatră hotar ce este dela dial de drum.

432 Din hotarul de sus iarăș să pliacă linie între miazănoapte și răsărit și tot înnainte pe lungu, alăture cu moșie Lohăneștii drept la dial piste un drum ce vini dela Miclești până la un hotar din zarea dialului.

306 Din hotarul de sus tot înnainte pe lungu, alăture cu Lohăneștii și la vale până la un hotar din matca Văei Lunga.

433 Din hotarul de sus tot înnainte pe lungu și la dial piste un drum până la 2 pietri hotară din zare dialului chiotoari moșîei Pășcanii și Lohăneștii despre moșîe Scurta.

3778 Adică treimii șăptisuti șăptizăci și opt de stânjăni tot lungul Pășcanilor dispre apus, din zare dialului dispre moșîe Hulboca, alăture cu moșîe Măgdăceștii până în apa Ichelului și din apa Ichelului alăture cu moșîe Lohăneștii până la chiotoare dispre moșîe Scurta.

592 Din chiotoare de sus arătată am întorsu cu măsura între răsărit și amiazizî pin capul Pășcanilor alăture cu moșîe Scurta pe muchiea dialului și piste un drum până la o piiatră hotar din muchea dialului.

439 Din hotarul de sus tot înnainte pe muchea dialului și piste drumul cel mari ce mergi la Chișinău până la hotarul de unde s'au început întâi cu măsura, ce esti chiotoari moșîei Pășcanii în coasta moșîei Vădenii.

1031 Adică una mie treizăci și unul de stânjăni tot capul Pășcanilor dispre miazănoapte și dispre moșîe Scurta.

772 Altă măsură pe curmeziș moșîei Pășcanelor dispre Ichel, din hotarul din margine Pășcanilor dispre Lohănești, ci este lângă drum și de acolo în gios pin sat până în linie măsurii Pășcanilor, după mărturisire oamenilor din Vădeni și 414 stânjăni din linie aceasta în gios locul de pricină până în drumul ci mergi la Chișinău.

Măsurile moșîei Vădenii pe apa Ichelului la ținut Orheiului al dumisale sărdariului Vasîle Onofreiu, ce s'au măsurat pe dispre fiiște cari parti pinpregiur după pietrile hotară și sămnile stăpânirei la care măsuri au fost logofătul Neculai Dumbravă, vechil din parte dumisale sărdar Onofreiu:

Stânjăni

1760 Lungul dispre apus din sămnul stăpânirei din matca văei Scurta la dial alăture cu moșîe Scurta până în zare dialului la chiotoară Pășcanilor sânt 252 stănjăni și 1508 stânjăni din chiotoari alăture cu Pășcanii pin piatra ce prin carti de blăstăm au mărturisit-o oamenii din Vădeni de hotar și stăpânire Vădenilor dispre Pășcani și de acolo piste Ichel până la piiatra hotar lângă Movila Săpată.

2104 Capul dispre amiazizî din hotarul de lângă Movila Săpată în gios tot alăture cu moșîe Pășcanii pintr'altă piiatră hotar și până la chiotoare Pășcanilor dispre moșîe Vădenii și Cricovul după cum să stăpânescu acu.

2140 Lungul dispre răsărit din chiotoare dispre Pășcani la dial alăture cu moșîe Cricovul al dum. spatar Manolachi

Donici și la vali pin 2 pietri hotară și pin satul Vădenii pe margine din gios și piste vale Cricovului și pin ținterimul Cricovului la vale și piste matca pârîului din vale Cricovului până în apa Ichelului sânt 1388 de stânjăni și 752 stânjăni din apa Ichelului la dial alăture cu moșîe Făureștii iarăș pin 2 pietri hotară până în matca văei Scurta, după stăpânire Vădenilor.

1270 Capul dispre miazănoapti din sămnul stăpânirei din matca văei Scurta, pe matca văei în sus tot alăture cu moșîe Făureștii până la sămnul stăpânirei Făureștilor din matca aceștii văi sânt 904 stânjăni și 366 de stânjăni din stăpânire Făureștilor tot pe matca aceștii văi în sus alăture cu moșîe Scurta până la sămnul stăpânirei a colțului Vădenilor din matca văei Scurta de unde s'au început întâi cu măsura.

1258 Altă măsură Vădenilor pe curmeziș dispre Ichel din hotarul din malul Ichelului dispre moșîe Făureștii de acolo în sus până în dumul cel mari ci mergi la Chișinău și 414 stânjăni din drum tot în sus locul de pricină până în linie măsurii Pășcanilor după mărturisire oamenilor din Vădeni.

Măsurile moșîei Măgdăceștii tij pe apa Ichelului la ținut Orhciului al dum. spat. Manolachi Donici ce au masurat pe dispre fiiște cari parti pinpregiur după pietrile hotară și sămnile stăpânirei.

1994 Lungul dispre apus din apa Ichelului alăture cu moșîe Lohăneștii pe șăs și la dial până la chiotoare Lohăneștilor din coasta dialului sânt 384 stânjăni și 1610 din chiotoare Lohăneștilor tot la dial alăture cu moșîe Drăslicenii, apoi la vali pintr'altă piiatră hotar ce esti întro vali și din hotar la dial piste drumul ce mergi la Chișinău și pin dumbravă până la un lac ci esti în zare dialului pi cari l-au arătat chiotoari moșîe lor Măgdăceștii și Drăslicenii dispre moșîe Hulboca.

560 Capul dispre amiazăzî din chiotoare din lac în gios pi zare dialului pin dumbravă alăture cu moșîe Hulboca și piste drumul ce mergi la Chișinău până la piiatra

hotar din zare dialului ci esti chiotoari moşîei Măgdăceştii dispre moşîe Păşcanii după cum să stăpânescu acu.

2204 Lungul dispre răsărit din chiotoare de sus arătată la vali alăture cu moşîe Păşcanii pin petrile hotară ce sânt dispre Păşcani şi până în apa Ichelului.

808 Altă măsură Măgdăceştilor pe curmeziş pi coasta dialului dispre Ichel din chiotoare Lohăneştilor dispre Drăsliceni în gios pe costişă până la o piiatră hotar din coasta dialului sânt 460 de stânjăni cari hotar esti diasupra unor fântâni şi diasupra săliştei Măgdăceştilor şi 348 de stânjăni dela hotar în gios până în margine Măgdăceştilor din gios dispre Păşcani.

Năstasi Onică răzăş di moşîe Drăslicenii au fost la măsura Măgdăceştilor.

Măsurile moşîei Cricovul tij pe apa Ichelului la ţinut Orheiului iarăş a dum. spat. Manolachi Donici ce s'au măsurat pe dispre fiişte cari parti pin pregiur după pietrile hotară şi sămnile stăpânirei:

Stânjăni

1534 Lungul dispre apus şi dispre moşie Vădenii din apa Ichelului la dial piste pârîul ce vini din vale Cricovului şi la dial pin ţintirimul vechiu a Cricovului şi piste vale Cricovului pin satul Vădenii pe margine din gios şi tot la dial pin 2 pietri hotară şi pin chiotoare Păşcanilor până la altă piiatră hotar ci esti în zare dialului dispre moşîe Ceucanii pe cari au arătat-o chiotoari moşîelor Cricovul şi Ceucanii după cum să stăpânescu acu.

1380 Capul dispre amiazizî din hotarul de sus arătat în gios alăture moşie Ceucanii pe sămnile stăpânirei, apoi pe zare dialului şi pentru hotar ci esti lângă un lac şi până la hotarul din matca văei Tohatenul ce l-au arătat că esti chiotoari moşîelor Cricovul, Ceucanii i Visternicenii şi Goianul.

2736 Lungul dispre răsărit din chiotoare din matca Tohatinului alăture cu moşîe Goianul la dial pe câmpu, apoi pin păduri pintr'un copaci al stăpânirei ce este în dial şi la vali pin păduri şi pe câmpu pin sămnile stăpânirei

şi pin 2 pietri hotară până în matca Ichelului dispre moşîe Făureştii, fiind matca Ichelului dispărţitoari între acesti moşîi.

1884 Capul dispre miazănoapti din colţul din gios dispre moşîe Goianul pe Ichel în sus piste coturile Ichelului şi piste drumul trecătoarei piste Ichel şi pe lângă moara Cricovului, ci esti pe Ichel, până la colţul stăpânirei Cricovului din sus dispre moşîe Vădenii de unde s'au început întâi cu măsura.

La măsurile moşîei Cricovul au fost de faţă şi dumnealui tretii comis Neculai, stăpânul moşîei Goianul.

Măsurile moşîei Făureştii tij pe apa Ichelului la ţinut Orheiului al dum. sulger Filoctachi ce s'au măsurat pe dispre fiişte cari parti pin pregiur după pietrile hotară şi sămnile stăpânirei:

2434 Lungul dispre răsărit din apa Ichelului din capul unui iazu vechiu, alăture cu moşîe Cruşova a dum. jic. Sămeon şi la dial pintr'o piatră hotar ci esti lângă drumul ci mergi pe lângă Ichel şi piste drum la dial, apoi pe câmpu şi la vale pintr'altă piiatră hotar din vâlcica Hârtopului Andronic şi tot înnainte la dial până la sămnul colţului stăpânirei Făureştilor şi Hruşova dispre moşîe Scurta, nefiind pietri hotară.

812 Capul dispre miază noapte din colţul stăpânirei dispre Hruşova alăture cu moşîe Scurta, piste vale Doroşăuca şi pin trei pietri hotară până în matca văei Scurta dispre capul moşîei Vădenii după cum să stăpâneşti acu.

1654 Lungul dispre apus din matca Scurtei alăture cu Vădenii pe matca văei în gios până la sămnul stăpânirei Vădenilor, apoi lăsând vale Scurtei chezîş piste câmpu tot alăture cu Vădenii pin 2 pietre hotară până în apa Ichelului pe linie hotarălor moşîei Vădenii, după cum să stăpâneşti.

2164 Capul dispre amiazăzî pe Ichel din sămnul stăpânirei dispre Vădeni pe Ichel în gios, pe lângă moara din Ichel a Cricovului şi piste drumul trecătoarei piste Ichel şi piste citurile Ichelului şi pin sălişte Făureştilor până în capul iazului vechiu din gios dispre moşîe Hruşova, de

unde s'au început întâi cu măsura, fiind matca Ichelului despărţitoari între acesti moşîi.

Măsurile moşîei Lohăneştii tij pe apa Ichelului la ţinut Orheiului al dum. paharnicului Petrachi Cazimir, ce s'au măsurat pe dispre fiişte cari parti pin pregiur după pietrile hotară şi sămnile stăpânirei ce li-au arătat Vasîle Roadi Dial, vechil moşîei:

Stânjăni	
1166	Capul dispre miazănoapti din chiotoari dispre moşîe Păşcanii în sus pi muchiea dialului alăture cu moşîe Scurta şi cu moşîe Steţcanii până la chiotoare sămnilor stăpânirei din sus dispre moşîe Epurenii nefiind hotară.
2232	Lungul dispre apus din chiotoare dispre Steţcani la vale pe drum alăture cu moşîe Epurenii pe sămnile stăpânirei piste drumul ce mergi pe lângă Ichel şi pin Fântâna Prale ce esti în şăs şi până în apa Ichelului, nefiind hotară cu 513 stânjăni din apa Ichelului pi şăs şi la dial alăture cu moşîe Micăuţii până la 2 hotară în dial diasupra Ichelului din sus de satul Lohăneştii, ce li-au arătat chiotoari moşîelor Lohăneştii şi Drăslicenii dispre moşîe Micăuţii.
1280	Capul dispre amiazizî din chiotoare de sus arătată la vali piste drum pin capul moşîei Drăslicenii şi pintr'o piatră hotar ci esti în dial lângă crâşma de lângă drum ci esti a Drăslicenilor şi tot la vale piste vale ce vini din Drăsliceni, apoi la dial până la 2 pietri hotară din coasta dialului chiotoari moşîelor Lohăneştii şi Drăslicenii dispre moşîe Măgdăceştii, după cum să stăpânescu acu.
1767	Lungul dispre răsărit din chiotoare de sus arătată drept la vale alăture cu moşîe Măgdiceştii până în apa Ichelului şi din apa Ichelului la dial alăture cu moşîe Păşcanii pin petrile hotară dispre Păşcani şi până la 2 pietri hotară din zare dialului, chiotoari moşîelor Lohăneştii şi Păşcanii dispre moşîe Scurta de unde s'au început întâi cu măsura.

Aceste sus sânt măsurile acestor moşîi: Păşcanii, Vădenii i Măgdăceştii Cricovul, Făureştii şi Lohăneştii, cari s'au măsurat cu inginerul monah Isaiia pe lungu şi pe curmeziş fiişte cari moşîi

după pietrile hotară şi după sămnile stăpânirei, ce li-au arătat precum să stăpânescu după cum mai sus să arată măsurile a fiişte cărue moşii, pentru care s'au făcut şi hartă întocma de stare lor, iarăş cu arătare măsurelor pe lungu şi pe curmeziş şi izvodul acesta fiind asămene măsurilor, l-am iscălit.

1807, săptv. 6

Dumitru Meleghi vornic de poartă

Colecţia d-lui M. Iaroşevici.

351.

1807, Noemvrie 27.

Mărturie pentru împărţirea moşiei Boşcana şi, în special, pentru curgerea neamului Iordăcheştilor. (Original).

Incredinţăm pintru moşiea Boşcana, pintru cei ce sânt stăpânitori moşii, anume: Dumitru armaşul i fratile lui Andruşcu i Ştefan Uşurelul i Macsîm şi Radul, ci sânt s[tă]pânitori din vechi. Dar osăbit, din Dumitru armaşul au avut ficiori pi Iordachi i pi Uliian i pi Zahariia şi o sor a lor Roşculeasă; dar, osăbit, din Iordachi au avut ficiori anumi Ion Iordachi, al doile Ştefan Iordachi, al triile Ocsănti Iordachi şi au mai avut pi o soră Chiliia; dar, osăbit, eu Năstas dau mărturiiă aceasta pintru ficiorii lui Ion Iordachi căţi ficiori au avut, anumi: Dumitraşcu i Todiraşcu i Alecsandru i Silion i Ilinca i Safta i Ioana i Rucsanda i Luchiţa şi Măriuţa. Dar, din Ioana esti Afteni sin porucicului, drept din neamul meu şi eu Năstas sânt din Todiraşcu, ci dau mărturiia aceasta. Dar din Dumitraşcu esti Nuţa cu ficiorii ii Safta stărpa; dar din Rucsanda: Timofti i Ocsânti, Dochiţa; din Luchiţa Sămion.

Şi pintru neamurile din sus arătati ci le-am arătat eu Năstas, în frica lui Dumnăzău, după ştiinţa ci am dila tatăl meu şi dila mini sânt adivărati şi pintru credinţa, neştiind carti me-am pus numile şi degitul

1807, noemvri 27

(x) eu Năstas Iordăchescu din Todiraşcu, ficior lui Ion Iordachi am arătat în frica lui Dumnezău pintru ştiinţa me şi ci am apucat dila părinţii mei.

şi eu am scris această mărturii din gura lui Năstas, ci au arătat toati neamurile ci au fost stăpânitori moşii Boşcanii mai înnainti, din vechi şi am iscălit

Constandin Bivol postelnicel

Această mărturi o dau eu la mâna nepotului meu porucicului Aftănasăi ci esti din Ioana, fiica lui Ion Iordachi

eu Straton Donic[ă] m'am întâmplat faţi la datul mărturii acestii şi am pus degitul, undi s'au aflat şi alţi omini di cinsti.

eu Ion Chiemencan i Ioniţe Cheimecan ci sintem... nam şi răzes la moşie Boşcana care ma[i]ca noastra Iliiţa a fost drapte nipot de sor molşu nostru Donică din Ste[f]an ficiorul lui Iorodachi, care noi nice mose... parte de moşi n'am vâ[n]dut-o ş'avem se ni o tragim în stepânire ş'osebit de parte nostre co protimise avem şi o res[c]unperem dupe stepinire veche şi am iscălit cu condeiul nostru

Ioniţe Ion Căimecan velet 1803, dechevre 1.
Căimecan golova

eu Straton, fecior lui Donică Iordăchescu nici partea din moşiai Boşcana n'am vândut, nici iscălitură n'am dat, cari şi petriili şi ferile două părechi di petri cu ferile lor şi mora cu toltă, nici o păra n'am luat şi osăbit ci am avut mi-au luat-o di beilic.

velet 1807 dechemvre 2

Straton Donică

eu Lupu sin Marcu Iordăche nici parte di moşii n'am vândut, nici iscălitu[ră] n'am dat pentru moşiia Boşcana şi cier ca s[a] răscumpăr cu poruşnic Aftănasăi

Lupu Iordăchescu

Dila sărdării Orheiului

Lupu Marcu Iordăchescu şi Strătanu Donică Iordăchescu au vinit di faţă înnainte noastră şi au arătat că ii di bună voia lor s'au iscălit într'această mărturii; alţii n'au mai vinit

807, dec. 4

Manolache spatar Roset spatar

Colecţia d-lui M. Iaroşevici din Vadul lui Vodă.

352.

1807, Noemvrie 29.

Răzeşii Şaptefraţi, Duca şi Ion Gaşpar din bătrânul Pârvana fac schimb cu căminarul Ioan Matfeu vechilul Doamnei Zoe Moruzi dând 30 de stânjeni de moşie din Căcărezeni pentru 30 de stânjeni din moşia Clişova. (Original).

Adică noi cei mai gios iscăliţi adiverim cu acist zapis a nostru la cinstită mâna dumisali căminariu Ioan Matfei vichilu Mării Sale Doamnei Zoei Moruzi precum să să ştei că având dumnealui treizăci di stânjini în moşîia Clişova cumpăraţi cu bani dila un Ionu Blănariu din Eş, cari aceşti treizăci di stânjini ni i-au dat noaî, în schimbu şi noi i-am dat asăminea stânjini din moşiia Căcărăzeni în schimbu dumisale pentru stânjini di Clişova, cari şi noi aceşti treizăci di stânjini îi avem luaţi dila diiaconu Toader Hamarţe şi dila niamurile lui pentru stânjinei ci ni-au vândut diiaconu Toader şi cu niamurile lui din moşiia Pohrebenii. Şi având noi şi diiaconu cu niamurile lui baştină în moşiia Căcărăzănei în bătrânu lui Parvana, ci ni tragim din Dumitra şi căţi stânjini s'au ales a noştrei, baştină din Căcărăzăni i-am vândut în bani Mărie Sale Doamnei Zoei Moruzi, iar aceşti treizăci di stânjini, ci după dreptate i-am luat din partia diiaconului din Căcărăzăni. Pentru stânjini ci ni-au vândut din Pohribeni i-am făcut şi noi schimbu cu dumnealui cămenariu Ioan Matfeu precum mai sus arată. Şi de acum înnainte să-i rămâi dumisali driaptă ocină şi moşii în veci.

Şi pentru credinţa ni-am pus numile şi degitele care n'am ştiut carte, iar cari am ştiut am iscălit înnaintia dumisali hotarnicului.

1807, noemvr. 29

(x) eu Neculai Şăptifraţi adiverez şi am făcut schimbu
(x) eu Ioniţă Duca adeverez şi am făcut schimbu
(x) eu Ion Şăptifraţi adeverez şi am făcut schimbu
(x) eu Lare Duca adeverez şi am făcut schimbu
(x) eu Ion Gaşpar adeverez şi am făcut schimbu

Nastase Duca căpitan am făcutu schimbu

Acest zapis l-am scris eu cu zîsa şi priimiria tuturor răzăşilor şi am iscălit

Vasîle Cornea

eu Mihai Şeptifraţ am făcut schembu
eu Vasîli Şeptifraţ am făcut schemb
Grigoraşc căpitan rânduit din poronca sărdării
Fiind rânduit hotarnic moşii Purcelul ce să hotăreşte cu Căcărăzănii, m'am întâmplat faţă
Simeon jicnicer

Dela sărdărie Orheiului

Viind înnainte noastră numiţii de mai sus cu zapisul acest de schimbu, după cum să arată mai sus şi macar că schimbul esti făcut mai înnainte vremi, dar au făcut cerire acum ca să să încredinţăze şi de cătră sărdărie, care văzând că s'au făcut cu bună priimire de amândoao părţile, după cercetare ce li s'au făcut, s'au încredinţat şi de cătră noi.

1810, noemv. 15

Manolache Dimache vornic

Colecţia mea.

353.

1808, Aprilie 10.

Sărdăria Orheiului dă mărturie de cercetarea pricinei dintre medelnicereasa Ilinca Roset şi răzăşii Cobâlceni pentru stăpânirea moşiei Grebleşti, de pe Ichel, la ţinutul Orheiului. (Original).

Dela Sărdăriia Orheiului şi spatar Manolachi Donici.

Dumiaei medelnicereasa Ilinca Roset prin jalobă au arătat cinstitului Divanu că moşiia Grebleştii, ci esti pe Ichel, dela acest ţinut a Orheiului, carili ar fi a dumisali, din vechi ar fi umblând în trei bătrâni adecă doî părţi de moşii ar fi a dumisali medelniceresii şi o parte, adecă un al triile bătrânu ar fi a răzăşilor Cobâlceni, ci cu deosăbit trup de moşii să megieşăsc cu moşiia dumisale Grebleştii şi piste un bătrân ci au a tragi din pominita moşii toţi răzăşii s'ar fi întinzind a ceri şi mai mari parte decât li să cade a lua după scrisori vechi ci are dumneei medelnicereasa, aducând în dosul jalobii şi poronca cinst. Divan cătră sărdărie şi cătră mini spatar Manolachi Donici ca să le facim cercetare pre cu amărunt şi în ce chip să va dovedi pricina să dăm şi mărturie de giudecată părţii ce să va căde.

Deci dar noi, după poroncă, am adus de faţă pe părîţii răzăş din Cobâlca, faţi fiind şi dumniaei medelnicereasa şi întrând în cercetare pricina s'au dovedit întru acestaş chip că răzăşii de Cobâlca cu tot neam lor le-ar fi rămas a tragi din moşiia Grebleştii numai un bătrânu din parte de sus, iar dumniaei medelnicereasa are a tragi doi bătrâni întregi din parte de gios, precum la acesta au arătat şi o mărturie din let 7262, iuli 3 de când să văd trecuţi cinzăcişipatru de ani dela Costandin Donici vel medelnicer ci scrii că din poroncă domnească făcând cercetare s'au dovedit că în moşiia Grebleştii Ghiorghi Carp, socrul medelniceresei Ilincăi ar fi având a tragi doi bătrâni adecă un bătrân baştina sa dela părinţi şi un bătrânu cumpărătură, iar un al triile bătrânu în parte de sus ar fi a Cobâlcenilor, precum mai pre larg dovedeşti aceiaş mărturie ci este la mâna dumisali medelniceresei. Asămine şi o anafora ne-au mai arătat din let 7263, noemv. 15, de când să văd trecuţi cinzăcişitrii de ani poate şi mai mult, dela boerii Divanului a acei vremi prin carili să arată că cu domnească ţidulă fiind rânduiţi Ghiorghii Carpu şi cu răzăşii de Cobâlca s'au giudecat înnainte Divanului şi iarăş să dă dreptate ca răzăşii de Cobâlca, precum mai sus să pomineşte să stăpânească din moşiia Grebleştii numai un al triile bătrânu în partea de sus, iar Gheorghii Carp de pe carile au rămas stăpânitoare dumneei medelnicereasa să stăpânească tot doi bătrâni întregi în parte de gios, care anafora este întărită şi cu pecete domnului Matei Ghica Voevod tot dintr'acelaş velet şi aşa însuş răzăşii de Cobâlca la cercetare văzând că scrisorili dumisali medelniceresii sânt cu tot temeiu, unde nu le mai rămâne lor nici un cuvânt însuş au cunoscut că nu au nici o dreptate după cerirea lor, numai au adaos a zice că să amestică la acel bătrânu şi alte neamuri de oameni pe care iai nu-i cunosc de răzăş şi pentru aceia li s'au dat răspuns ca iai să-ş caute cu acel neam de oameni pricinile ci au la bătrânul lor, iar dumiaei medelnicereasa să-ş stăpânească doi bătrâni întregi în partea de gios, precum au stăpânit şi pâră acum şi mai mult să nu să supere de cătră nimi întru nimică.

Deosăbit au mai făcut dumiaei. medelnicereasa arătare că tot cu aceşti răzăş are pricină de giudecată pentru câteva părţi de moşii şi cu iazu, dănii şi cumpărături dela strămoşii dumisali în moşiia Cobâlca, ci să stăpâneşti de aceştiea, pe cari părţi

au arătat şi hrisoave domneşti de întărituri şi întrebându-să de către noi pe răzăş ce au a răspunde iai au răspuns cum că au ştiinţă de aceli părţi a neamului dumisali şi nu pricinuesc a nu le da însă dumiaei să-ş scoată hotarnic carile mergând la starea locului şi făcând cercetare după scrisori câte să vor dovedi drepte părţili dumisali şi dela ce neamuri de răzăşi sânt luate, le vor da, numai ca să aibă şi iai ştiinţă de neamurili acelor vânzători ca să-i lipsască din stăpânire, să nu li să facă înpresurare la părţili lor ci le rămân, care pentru aceasta au rămas ca dumiai. medelnicereasa să-ş scoată hotarnic şi după cuprindere scrisorilor să-i aleagă părţili deosăbit de către răzăş şi aşa după cercetare ci am făcut am dat şi această mărturie de giudecată la mâna dumisali medelniceresei.

1808, apr. 10

Manolache spatar — Vasile Roset spatar

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.

Medelnicereasa Ilinca Roset este văduva medelnicerului Iacovache Carp şi fiica Irinei Roset, soţia polcovnicului rus baron Belinstein. (Vezi generalul R. Rosetti, *Familia Rosetti*, I. p. 106 şi II, p. 52). Asupra acestui baron vezi mai jos doc. nr. 362.

354.

1808, Mai 18.

Ignat maistru din Bravicea se angajează faţă de ctitori să zidească după dimensiuni anumite o mănăstire în valea Ţigăncii. (Original).

Adică eu Ignat maistru ot Bravice, cari mai gios mi-am pus şi degitul, adiverez cu acest adivărat şi încredinţat al meu zapis la mâna părinţilor ctitori anumi Grigoraş Iurco, Ifrim Iurco, Antohi Iurcu i Ioniţi Iurcu i Neculai precum să s[ă] ştiie că m'am tocmit cu Sfinţiile Sale facă o bisărică adică o mănăstiri în boiană pi locul ci toţi ctitorii r[ăz]ăş din moşiea Bravice, din driaptă a lor ocină şi moşiia li-au dat în vale Ţigancii, însă tocmala întru acestaş chip ni-au fost: si aibu eu a faci bisărica di lemn durată şi tăet în beschii, iar timiliia din pământ să fiie di [p]iatră zidită şi cu strani scoasi în laturi afară şi pridvor la uşa bisăricii şi clopotniţa diosăbită să fiia la poarta ogrăzii şi înnalt să fiia 16 di coţi adică di şaisprezăci di coţi păr la cruci şi durată păr' la

locul undi vor să fiia clopotile și un turnu în vărvu supt cruci, ia[r] păreții bisăricii să fiia di opt coți din talpă tot trupul bisăricii și din acoperemânt din costoroavi în sus 12 coți, adică doisprăzăci coți, păr' în vărvul turnului di mijlocu supt cruci închiindu-si coți 20 coți din talpă și păr la cruci în vârful turnului din mijloc, iar cele doîoă turnuri dila capetile bisăricii să fiie după măsură cum și la amândoîoă stranile diasupra sî aibă a faci câti un turnișor mai mic și ușă si aibă a faci, iar înlăuntru poditul să nu aibă a o faci nici strani, nici jărtăvnichi, nici pristol, iar boltile eu am si le facu și cafas cu gratiiă și podit cât și lemnul si aibă eu a-l faci pintru amvon, iar a așăza nu am eu să-l așăz, ci numai locul să-l scot; îns[ă] părinții ctitori înplinind eu după cum scriia mai sus si aibă părinții a-m da 750 lei adică șaptisuti și cinzăci lei din cari bani mi au dat 230 lei adică doîoă suti și treizăci lei și la începere timilii si aibă a-m mai da 170 lei, adică una sută saptezăci lei spre înplinire a patru suti, iar ciialanți bani să aibă a mei da rânduri, rânduri, când îmi va trebui și la rădicare acoperământului să aibă a-m da și un postav 4 coți și spre mai adivărată credința am iscălit amândoă părțile făcându-s[ă] tot un zapis.

1808, mai 18

eu Ignat măistru adiverez
eu Gligoraș
eu Ifrim ctitor eu Nicolaiu ctitor
Toader... (?) răzăș din Bravicea am fost fați
Gherasimu nacealnic schitului Răcilei am fost față
și acest zapis l-am scris eu cu zisa și buna priimire amândurora părțile după tocmala ci au făcut
Irei Vasile, vichilă i răzăș
ieromonah Serafim m'am tâmplat
eu erei Manolache ot schitu Racila m'am întâmplat
eu monah Marcul m'am întâmplat.

Verso: Zapisul lui Ignat maistru pentru tocmala schitului din poiană pi moșiea Bravice.

1808, mai 18

Originalul din colecția mănăstirei Frumoasa, aflat de mine la mânăstirea Țigănești din ținutul Orheiului, la întemeierea căreea se referă documentul.

355.

1808, Mai 29.

Divanul rândueşte pe spătarul Manolache Donici să hotărnicească moşia Grebleşti a medelniceresei Ilinca Roset de o altă parte a aceleeaşi moşii pe care o stăpânesc răzăşii sub numele de Cobâlca şi să-i aleagă şi părţile ce i se cuvin în această din urmă moşie. (Original).

Dela Divan, cătră cinstit dumnealui spatar Manolachi Donici

Dumneaei medelnicereasa Ilinca Roset prin jalobă au făcut arătare că în moşie Grebleştii de la ţinut Orheiului în parte de gios are doi bătrâni întregi baştină şi cumpărături cum şi în al triile bătrân ce să stăpâneşti de cătră răzăşi cu nume de moşie Cobâlca în parte de sus are câteva părţi cumpărături, asupra cărora au arătat dumneaei şi o carte de giudecată dela dumta. spat. Manolachi i dela dumlui spatar Vasîli Roset sărdar de Orhei din 10 zile a trecutii luni ap. întru care să arată că după cercetare ce s'au făcut din poronca Divanului între dumei. medelnicereasa şi între răzeşi Cobâlcenii s'au dovedit că doi bătrâni în parte de gios sânt fără nici o pricină a dumsali, iar în al triile bătrân ce să stăpâneşti de cătră răzăş cu numi de moşie Cobâlca are şi dumneei medelnicereasa câteva părţi de moşii cu iazu i dănii şi cumpărături dela strămoşii dumsali asupra cărora ar fi arătat şi hrisoave domneşti de întărituri cari s'au văzut la cercetare.

Deci fiind că d-ta. prin osăbită carte Divanului din 21 zile aceştii curgătoare luni mai eşti orânduit ca să-i hotărăşti acei doi bătrâni ce s'au dovedit că are d-ei. în parte di gios, după ce vei da sfârşit vei faci cu amăruntul cercetare şi pentru părţile ce să va dovedi că are dumneei în al triile bătrân în parte de sus, ce să stăpâneşte de cătră răzăşi cu nume de Cobâlca şi cât să va dovedi driaptă parte dumsali, dănii şi cumpărături de pe strămoşii dumsali cu iaz după cum îi vor fi scriind scrisorile, măsurându-o şi cu stânjăni gospod pe câte locuri va cere trebuinţa, să o alegi şi să o hotărăşti despre răzeş cătră cielanţi doi bătrâni ce-i are şi de nu va mai rămâne pricină despre răzăş să o stâlpeşti şi cu pietri hotară pe la locurile ci va ceri trebuinţa dând şi mărturii hotarnică pre largu în sămni şi în stânjini ca să le fii ştiută urmare stăpânirii, să lipsască pricinile, iar de va naşte vreo pricină de nemulţămire despre vreo parte, atunce la locul de pricină cu pietri nu

vii stâlpi, ci făcând hartă asemine de stare locului să dai şi mărturii pre largu la parte ce să va căde prin care pe acei nemulţămiţi să-i soroceşti ca să vii la Divan.

1808, mai 29

Lupu Balş vornic Dumitrachi Ghica vor.
Al. Ianculeu vornic Roset vel vornic ... vornic

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.

In aceeaşi colecţie se mai găsesc:

1. *1801, mai 16.* Carte domnească dela Constantin Alexandru Ipsilanti Voevod către serdarii de Orheiu ca să cerceteze plângerea ce face Iacovachi, fiul jignicerului Gheorghe Carp împotriva unor locuitori din Cobâlca pentrucă i-au arat părţi din moşia sa Grebleşti fără să-i plătească dijmă.

2. *1807, dechemvrie 28.* Carte a Divanului către serdarii de Orhei şi spătarul Manolache Donici ca să cerceteze o nouă plângere din partea medelniceresei Ilinca Roset în aceeaşi pricină împotriva aceloraşi răzeşi care pretind împărtăşiri şi în Grebleşti «cu cuvânt că li-ar fi zăstre din vechi dela logofătul Ionaşcu Rusul, la care nu numai că scrisori nu au, ce nici stăpânire niciodată n'au avut».

356.

1809, Iunie 15.

Mărturia Divanului Moldovei pentru curgerea neamului lui Ioniţă Anghel dela ţinutul Orheiului. (Original).

Divanul Cnejîi Moldavviei.

Ioniţ Anghel dela ţînut Orheiului prin jaloba ce au dat cătră Divan au făcut arătare că stare niamului său ar fi din osăbită rânduială şi care nu ar fi fost supus dărilor pământeşti, trăgându-să din jîgnicer Costandin Anghel, după care şi numitul fiind cunoscut, nu numai nu au fost întru toată nesupărare, dar şi la slujbele pământului fiind întrebuinţat, li-au săvârşit cu credinţă. Drept aceia, făcându-să cercetare, i s'au cerut dovezîle după arătare sa şi au înfăţoşat întâi un zapis din anul 7254, septv. 15 dela jîgniceriu Costandin Anghel prin care arată că făcându-i multe slujbe un Ion Angăriţ, spre răsplătire acelora i-au dăruit parte sa din moşîia Păcureştii, la care să nu-i facă vre o supărare nici alţii, nici Ioniţă, ficiorul numitului jîgnicer cum mai pre larg cuprinde acelaş zapis în care sânt iscăliţ şi marturi de credinţă. Al doile un zapis din 1774, fevr. 4 dela un Vasîle Cosuş, ginerile lui Cozuioc

încredinţat şi de marturi scriind că au vândut căpitanului Ioniţă Anghel di veci parte sa din moşîe Ţareuca. Al treile, o poroncă a sărdării Orheiului către ocolaşul Nistrului de sus ca pe postelnicelul Ştefan Anghel să-l pui în stăpânire părţîi de moşîe Ţareuca ce o are de pe tatăl său Ioniţ Anghel, cumpărătură cu zapisul mai sus arătat şi al patrule, câteva cărţi domneşti mărturisitoare pentru Ştefan Anghel, părintele jăluitoriului cu cinu de postelnicel a curţîi gospod, din care dovezi încredinţându-să Divanul că părintele său are cin de postelnicel şi bunul său cu boeria jignicer şi că aceştie au săvârşit slujbe pământului, precum şi condicile vechi căutându-să s'au văzut numiţîi trecuţ, după legiuirile acestui pământ, Divanul cunoaşte şi pe numitul în rânduiala niamurilor de boer. Pentru care i să şi dă aciastă carte numitului de sus Ioniţ Anghel cu arătare de dritul ce are de a fi scutit şi apărat de toate dările şi havalelile vistierii, neorânduindu-să de către dregători la slujbe şi poronci fără numai prin înnadins carte Divanului sau a visterii, precum şi la slujbile rusumaturilor de a scuti toată suma ce va ave, adecă stupi i sfini de desătină, oi de goştină şi vinul de vădrărit, fiind însă aceste drepte bucate a sale şi vinul din adevărate viile sale, iar pentru slujbele sale va ave şi patru liude, oameni străini de piste hotar, fără de amestec de bir cu lăcuitorii ţării, care să vor scuti de tot biru şi havalelile vistierii iar carte aceasta va rămâne la mâna numitului spre întocmai urmare.

1809, iuni 15

Grigori Sturza vistiernic — Sandu Sturza hatman

Iordachi Roset vistiernic. — Răducan Roset, hatman

Originalul în colecţia d-lui avocat Anghel din Orhei.

357.

1809, Iulie 22.

Serdăria porunceşte ocolaşilor ca Ioniţă Anghel din Clişova, să fie scutit de dajdiile vistieriei şi de slujbele ţinutului. (Original).

Dila Sărdărie, către ocolaşii di ocolu Răutului di sus

Ioniţi Anghel din sat Clişova au adus carte cinstitului Divan cuprinzătoare că din cercetare ci s'au făcut dovezilor cu care s'au

înfăţoşat, s'au dovedit că iaste drept fiu postelnicelului Ştefan Anghel, nepotul lui Ioniţi Anghel căpitan şi strănepot răposatului boeri jignicer Costandin Anghel.

Apoi să nu fie supărat atât la dăjdiile vistirii, ci au alte trepte, cât şi la slujbile ţinutului precum şi la plata rusumaturilor şi să i să lasă încă şi patru oamini de scutială pentru slujba casăi sali.

Pentru aceia vi să poronceşti ca să fiţi următoriu întocmai precum cinstit Divan poronceşti prin carte ce are numitul Anghel, care s'au lăsat la mâna sa.

1809, iuli 22

Dracache Rosăt căminar

Colecţia d-lui avocat Anghel din Orhei.

358.

1809, Octomvrie 16.

Medelnicerul Lupul Roset vinde vărului său, spătarul Manolache Donici moşia sa Peticul, de pe Bâc, la ţinutul Orheiului. (Original).

Lupul Roset medelnicer, trebuinţăle mele cerând, am scosu vânzătoare moşiia me ci să numeşti Peticul de pe Bâc, la ţinut Orheiului, care o am depe părinţii mei. Şi eşind muştereu vărul meu, dumnealui spatar Manolachi Donici, cu cari învoindu-mă, am vândut-o cu tocmala carii mai giosu să arată, adică:

1. Vând dumnealui tot cuprinsul trupului aceştii numiti moşii, după glăsuire scrisorilor vechi şi noî, câti noî lei stânjinul curmezîş.

2. Moşiia să să măsoari pe trii locuri, adică amândoî capitile şi mijlocul şi apoi să să analoghisască stânjănii după obiceiu, lepădându-să doî părţi şi pi a triia parti să să facă plata banilor.

3. Eu sânt datoriu a dizbati şi a hotărî numita moşii cu a mè cheltuială şi să o fac teslim dumisali curăţită de toati pricinile, iar di nu m'a erta vreme a li faci eu aceste, să li facă dumnealui spatarul şi eu să fiu datoriu a răspundi dumisali toată cheltuiala ci va faci cu lămurire numitii moşii.

4. Acum înnainti am luat 2000 lei adică doî mii lei şi am dat şi toati scrisorile câti am avut dumisali, iar ciielanţi bani să fii

dumnealui datoriu pe câţi stânjăni să vor faci după hotărîtul moşii a mi-i plăti îndată fără pricinuiri.

5. Oricând va naşti vre o pretenţii asupra aceştii moşii, eu sînt datoriu a răspundi şi a înplini dumisali, însă după hotărîtul moşii.

Deci, de astăzi înnainti şi în veci să aibă dumnealui spatar, fii şi nepoţii dumisali, a stăpâni cu bună paci, în veci, din tot locul cu tot venitul, adică moară, iaz, câmpu i pădurì şi am iscălit, poftind şi altă ipochimeni cinstite ci au fost faţă di s'au iscălit marturi.

1809, ocv. 16.

Lupu Roset medelnicer
Dracachi Roset Ilin[ca] Rusu medelnicereasa
Filoctache Căplescu sulger am fost faţă

şi eu am scris cu zapisul acesta cu zîsa şi priimire dumisale medelnicerului Lupu

Sandul medelnicerul

Colecţia d-lui Ioan Pelivan.

359.

1810, Ianuarie 26.

Consistorul duhovnicesc al mitropoliei Moldovei rândueşte pe Serafim, nacealnicul schitului Gârbovăţ să îngrijească de instalarea unui nacealnic la schitul Bravicea. (Original).

Dela Duhovniceasca consistorie a mitropoliei Moldaviei, către Cuvioşiea Sa Serafim nacealnicul schitului Garboveţului.

Inştiinţarea Cuvioşiei Tali înpreună cu nacealnicul Maxim [1]) şi doi fraţi Efrem şi Grigoraş dela schitul Braghicea au venit şi numitul nacealnic pentru a sa nemulţemire, s'au şi lepădat dându-i-să voe să s[ă] ducă iarăş de unde au venit. Pentru aceia dar să să scrie Cuvioşiei-Tale ca să mergi la numitul schit şi să-i faci curată samă atât de venituri şi cheltuiale şi ceaia ce au găsit drepti a schitului şi le-au înstreinat precum grâul ce au dat la

[1]) E puţin rupt. Probabil însă că transcrierea «Maxim» este exactă.

călugăriță, stupii și altile să le răspundă schitului, iar de va fi trecut ceva mai mult ale sali, în cheltuialele schitului, să i se ție în samă fără a să asupri întru ceva și după înpăcarea ce vei face cu dreptul, apoi proin nacealnic să va duce înnapoi, iară frații să rămâie a căuta isprăvirea lăcașului ce-au început și până atuncea găsîndu-să vreun bun iconom părinte li să va rândui nacealnic. Aceasta.

1810, ghenar 26.

Chiril, arhimandrit

Colecția Sf. mănăstiri Frumoasa.

360.

1810, Octomvrie 31.

Iordache Boghiul, călugărindu-se și închinându-se schitului Frumoasa din ținutul Orheiului dă schitului, cu voia fiilor săi, partea sa de vie și două poloboace de vin, danie întărită și de baș vădrar. (Original).

Adică eu Iordachi Călugăru fiindu că m'am închinat la sfânta mănăstire am dat și parte me di vii cu voia ș'a ficiorilor, a tuturor și am dat și doa poloboci vin danii la spit Frumoasa ținuto Orheiu pe apa Ichelului, unde să prăznuiaști hramu Adormirii Maicii Domnului să fii pomană moșilor, strămoșilor și noao și părentile Iftemi că stăpâniască cu paci în veci. Și pentru mai bună credința ne-am iscălit.

1810, [octmvr.] [1]) 31

eu Iordachi călugâru
și noi ficiorii fiind față ne-am iscălit.
gineri am iscălit cu voia noastră.
eu preot Ion am iscălit.
eu Toader Coman am pus degetu
eu Năstasîi Machido[n] am fost față
eu Parascăvu Trocheș am fost față
eu Machidon am fost față.

---

[1]) Nu s'a trecut luna.

Dela baş vădrar

Viind şi înnainte me Iordachi Boghiul, dătător danii şi întrebându-l de cumva viia îi este zăstre de pe nevastă şi de o dă cu bună voia sa, au răspuns că viia esti din ostenelili sali făcută şi că aflându-să în vârstă de slăbiciune pentru pomenire sa au afierosit-o cu bună voi. 810. oct. 31.

Constantin comis

Colecţia mănăstirii Frumoasa.

361.

1811, Fevruarie 6.

Serdăria Orheiului judecă pricina dintre preotul Ştefan Sachelarie şi alte neamuri ale sale cu şetrăreasa Ilinca Carp şi hotăreşte că cei dintâi nu au împărtăşire în moşia Paşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

Dela sărdăriia Orheiului.

Preotul Ştefan Sachilarie cu alte niamuri a sale prin jaloba ce au dat către cinstitul Divan în trecutul an 1810, fevr. 8 au făcut arătare că în moşiia Păşcanii dela acest ţinut cu scrisori ar fi având şi ei părţ şi făr de dreptate li-ar fi cuprins părţile lor supt stăpânire şătrăriasa Ilinca Carp şi au adus poroncitoare carte ca să să cercetezi şi după dreptate hotărându-să, să de şi carte de giudecată la parte ce să va căde. Deci aducându-să la sărdărie pe dum. Iordache Carp, fiiul şi clironomul răposatei şătrăresi, am întrat în cercetare întrebându-să mai întâi pe jăluitoriul preot cu ai săi cu ce dovezi cer parte de moşie din Păşcani. El au scos şi au arătat un suret di pe un ispisoc vechiu dela Ştefan Vodă bătrânul din anii 7003, mart 13, ce milueşte pe slugile sale Cozma Peşca şi pe fratele său Mihul şi sora lor Nastea, ficiorii lui Hotco Peşca cu moşiia Păşcanii di pe Ichel şi cu o sălişte de supt Porosăcina. Au mai arătat şi o carte a domnului Grigore Ioan Voevod din anii 7271, maiu 24, scriind către boeriul său Costachi spatar, sărdariul de Orheiu că s'au jăluit la Domniia Sa Toader Şuşcă, ce au fost tată jăluitoriului preot, asupra lui Ioniţ Donici cum că au avut o moşie dela moşii şi părinţii săi anume Păşcanii pe Ichel şi n'au ştiut pe nimine să fie stăpânitoriu la moşiia sa, iar atunce s'au

răspuns și Ioniți Donici moșan în Pășcani, zicând că are cumpărătură doi bătrâni și giumătate și poroncè Domnie Sa numitului boer Costachi spatar, sărdariul de Orheiu ca să cercetezi și dovedindu-să că și Ioniț Donici are parte de cumpărătură în Pășcani să rânduiască doi din mazilii ținutului să hotărască moșiia ca să știe și unul și altul stăpânire sa, după care carte s'au întrebat pe jăluitoriul preot ce urmare s'au făcut să ne arăte de are vreo mărturie hotarnică și au răspuns că în urma cărții domnești nu știe de s'au făcut vreo cercetare și nici găsăști dovadă ca aceia. S'au întrebat și pentru stăpânire de când îi lipsăști dela moșie și au arătat că nu știe, decât unul de ai preotului au răspuns fiind mai în vârstă că pân în celalalt rând de Moscali, în vreme lui Romențov de când sint 42 de ani și mai bine știe că au stăpânit niamurile lor, arătând preotul și niște mărturii di pe la megieș, scriind că știu pe niamul său că au stăpânit în Pășcani, dar pân la ce vremi nu adeveresc. După aciasta s'au întrebat și pe Iordachi Carp să arăte cu ce stăpânești moșiia Pășcanii și au arătat aceste scrisori, adică:

1. O hotarnică din anii 7243, ghenar 15 dela un Apostol Donici, prin care scrie că din poronca Mării Sale lui Vodă au fost rânduit Armagu sărdariul și Lupul sărdarii de Orheiu după jaloba unui Apostul Mihuleț căpitan să margă la sat la Pășcani să ia sama unor hotară ce ar fi despre săliște Ceucanilor, că ar fi având înpresurare despre satul Pășcanii și neputând merge acei sărdari la stare locului l-au rânduit pe Apostol Donici de au hotărît, prin care hotarnică nu pomenești nimică de niamul jăluitoriului sau de alț răzăș decât de un logofăt Donici că stăpânè Pășcanii, cum și acel Mihuleț Ceucanii.

2. O carte domniască dela Scarlat Grigore Ghica Voevod din anii 7266, maiu 30 ce întărește stăpânire lui Ion Donici pe moșiia Pășcanii și Calicenii pe hotarăle ei, iar având cineva mai mult a răspunde să margă la divan să arăte.

3. O carte de giudecată dela răpousații boeri Ștefan Sturza logofăt și Ioan Paladi vel vornic din velet 1765, noemvrie 1 scriind că din poronca domnului Grigore Alexandru Ghica Vvod s'au giudecat Toader Șușcă i Anton i Dumitrașco dela Tătărăuca ot ținut Sorocăi cu pitarul Ioniț Donici, dând samă acei oameni că având ei o moșie Pășcanii pe Ichel de baștină strămoșască și în vechi vreme,

când prăzile dedemult, s'ar fi răzleţit ei în Ţara Leşască şi acolo s'au făcut şi ei şi atunce viind în Moldova ş'ar fi găsit moşiia supt stăpânire lui Ioniţ Donici, la care au răspuns Ioniţ Donici că moşiia o are de cumpărătură, arătând şi zapis de cumpărătură de când până la ace vreme era trecuţ 57 ani după cumpărătura sa, arătând şi alte scrisori şi întrebaţ fiind de cătră giudecată acei oameni cu ce dovezi cer moşiia, au arătat o carte veche de 270 ani mărturisind însuş că de când s'au făcut ace carte n'au avut nici o stăpânire niamurile lor, fiind înstreinaţ în Ţara Leşască şi dela ace giudecată să văd daţ rămaş pe acei oameni, rămăind moşiia Păşcanii supt stăpânire pitarului Ioniţ Donici, dar mai adăogând acei oameni a zice că ei vor găsi dovadă că moşii şi părinţii lor au stăpânit moşiia, li s'au pus zi de soroc până la Bobotează să-ş aducă dovezi, iar neaducând dovezi pân la soroc, să rămâe pitarul Donici nesupărat, după care carte s'au întrebat pe jăluitoriul preot are vreo scrisoare că niamurile sale atunce după hotărîre giudecăţii ş'au găsit dovezi precum au zis şi au arătat că nu are.

4. O carte domniască dela Grigore Ioan Calimah Voevod din velet 1767, ocv. 24 ce întăreşte stăpânire paharnicului Darie Donici pe moşie Păşcanii.

Cu aceste scrisori au arătat Iordachi Carp că i-au rămas în stăpânire moşiia Păşcanii, înpotriva cărora s'au cerut la jăluitoriu să arăte de are vreo dovadă vrednică că în urmă s'au aflat stăpânitori părinţii şi niamurile sale la Păşcani şi au răspuns că nu are nici o dovadă decât că ar fi mai având nişte scrisori însă nu le are la sine fiind pe la niamuri înprăştiete, ce după suretul ce au arătat mai sus şi după carte lui Grigore Ghica scrisă după jaloba lui Toader Şuşcă şi după nişte mărturii fără nici un temeiu ce au arătat jăluitoriul au cerşut să-ş afle dreptate, dar numai cu aceste scrisori nu s'au putut agiuta, căci întâi că scrisorile dumisali Iordache Carp pe moşiia Păşcanii sint bune şi preotul nici o dovadă n'au avut să le anerisască, mai ales că din carte de giudecată a răposaţilor boeri Ştefan Sturza logofăt şi Ioan Palade vornic să dovedeşti că acei răzăş din învechime n'au avut stăpânire la Păşcani cum şi în hotarnica lui Apostul Donici nu pomeneşti de răzăş că au fost la Păşcani decât de Donici logofătul, al doile că însuş unul din ai preotului au mărturisit că stăpânire lor lipsăşti din vreme moscalilor, ce au fost cu Romenţov întâi, pentru aciasta

dar cunoscându-să că jăluitoriul preot cu ai săi nu ari nici o dreptati la cerire sa numai cu scrisorile ce au arătat ca să între cu stăpânire în moșia Pășcani, când și stăpânirea ce ar fi avut au trecut piste hotărîre pravilii și piste obiceiul pământului, S'AU HOTARIT ca dum. Iordachi Carp să-ș stăpâniască moșie Pășcanii după scrisorile ce are, însă preotul rămâind nemulțămit și arătând că va mai găsi scrisori dovezi i s'au zis că dacă va mai găsi scrisori vrednice că au avut părinții și niamurile sale vreo stăpânire în urmă să-ș caute prin giudecată, iar dumsale Iordachi Carp i s'au dat aciastă carte de giudecată după hotărîre ce s'au făcut.

1811, fevr. 6

Manolachi Dimachi vornic — Ioan Paladi spatar

362.

1811, Aprilie 10.

Serdăria Orheiului judecă, în două rânduri, pricina dintre niște răzeși Crudești și Iordache Donici pentru moșia Peticul de pe apa Bâcului. Răzeșii sunt trimiși să-și îndrepte pretențiile contra neamurilor lor care au înstrăinat și partea lor de moșie. (Original).

Dela Sărdăriia Orheiului

Dumnealui Iordachi Donici, fiiul răposatului spatar Manolachi Donici, viind la sărdărie, au făcut arătare că are o moșie Peticul, pe apa Bâcului, la acest] ținut, din gios de Vălcineț, între moșiia Novacii și între moșiia Căbăeștii, care o ar fi cumpărat dela dumnealui medelnicer Lupu Roset, având și scrisori pe dânsa. Și niște oameni, ce s'ar fi numind Crudești, s'ar fi acolisind că sint și ei răzăș și pun stăpânire, luând și venit di pe aciastă moșie. Pentru care au cerșut să aibă giudecată cu dânșii.

Deci, triimețindu-să, s'au adus pe o samă dintr'acei oameni de fați la sărdărie și întrând pricina în cercetare, am cerșut la dumnealui Iordachi Donici să ne arăte cu ce trage în stăpânire aciastă moșie. Și au scos de au arătat: întâi, o scrisoare dela mulți oameni, din anii 7289, april 20 prin care scriu că polcovnicu baron cu giupâniasa sa Irina Rusătiască, ce au fost părinți medelnicerului Lupu Rosăt, având parte de moșie dela niamul lor, Crudeștii, în Timiliuți, la Hangul, la Fund i Vraghia și Budișoara, care sint

tot Timiliuți pe Bâc, la acest ținut ș'au adus hotarnici să-ș hotărască părțile, dar fiind că au fost duși în Țara Moschicească, cât au umblat ei acolo, s'au sculat acei răzăș ce stăpânè moșiia Peticul și au vândut Timiliuții cu celelalte părți a polcovnicului baron și a giupânesii sale Irinii, răposatului păharnic Iordachi Panaite. Și pe urmă, după ce s'au întors Irina Rusătiasca din Țara Moschicească, fiind boeriul său polcovnicul baron mort ș'au găsit părțile vândute de cătră răzăș, pe care apucându-i pentru vânzare ce au făcut, ei, cunoscându-ș vinovățiia lor, pentru ca să nu mai fie trași în giudecată scriu că s'au învoit cu Irina Rusătiască și i-au dat moșiia Peticul cu tot hotarul ce o arată că o trage și ei dipe Crudești, care măcar că nu agiunge să-ș înplinească Irina Rusătiasca părțile sale ce le vândusă ei, dar s'au învoit cu dânșii și au luat drept mai puțin moșie Peticul și încă și unii din răzăși, ce le mai rămăsăsi o părticică în moșie Peticul, au dat-o înpreună cu cielalți, iscălindu-să cu toții și au rămas întriagă moșie Peticul în stăpânire Irinii Rusătiască, care răzăș scriu că i-au dat și toate scrisorile vechi și cărți domnești ce au avut pe această moșie și, după rugăminte ce au făcut ei, li-au dat moșie în vânzare cu anul pe șapte ani, câte zăci lei pe an, însă uiumul din moară să-l tragă tot ia, cum pre largul să cuprinde într'aceiaș scrisoare de învoială, care spre încredințare și întărire învoelii că este adevărată, deosăbit de alte scrisori vechi, ce mi-au arătat dumnealui Iordachi Donici, au scos și o carte domniască dela răposatul întru fericire Grigorie Ghica Voevod din anii 7247, mart 5, ci este făcută cu 42 ani înnainte învoelii ce s'au zis, prin care întărești Crudeștilor să stăpâniască moșie Peticul, după giudecata ce au avut înnainte Domnii Sale cu Sandul, ficiorul lui Gavril Silion spătariul.

Pentru care s'au întrebat pe acești oameni, ce să număsc răzăș, cu ce scrisori cer să fie părtaș la moșiia Peticul și cu ce puterì să întind la stăpânire și ei nici o scrisoare altă n'au avut să arăte, decât au răspuns că au scrisori, dar s'ar fi aflând pe la alte niamuri a lor și stăpânire pun pentru că s'ar fi știind răzăși di pe niamul Crudului, însă numai așa cu gura n'au putut să să agiute, după ce nici o scrisoare n'au avut să arăte că ar fi având și ei parte în moșie Peticul și cu toate că unii dintre dânșii, niște preoți dela ținutul Eșii, care nu s'au aflat aice la această cercetare, nevrând să vie după înștiințare, ce au arătat aceștielalți că

le-au făcut, au dat și jalobă la Divan cu pâră asupra medelnicerului Lupu Rosăt că ar fi puind stăpânire pe moșie Petecul cu niște scrisori ce ar fi având dela polcovnicu baron, dar văzându-să că la mâna lor nu este nicio scrisoare sau altă dovadă că au și ei înpărtășire în moșie Peticul și toate scrisorile sint în mâna dumisale Iordachi Donici, pe care, mai mult, agiutându-l învoiala acè dela răzăș, ce au dat toată moșie Peticul pentru vânzarea părților Irinii Rusăteasca, am hotărît după dreptate că dumnealui Iordachi Donici să-ș stăpâniască deplin și întriagă moșiia Peticul în botarăle ce să va fi cuprinzând fără să să amestice acei oomeni întru nimică, cum și pentru o moară ce au arătat ei că au făcut-o cu a lor chletuială acolo pe moșie, câtă să va socoti cheltuiala ce au făcut să o răspundă Iordachi Donici și să rămâe supt stăpânire dumisale, fiind făcută pe acè moșie, iar de vor aduce oameni aceștie, ce să numesc răzăș nișcaiva scrisori și vor adaoge, a trage [în] giudecată cu dumnealui Iordachi Donici, atunce după cercetare ce să va face, având ei vreo dreptate își vor afla-o, iar acum după cercetare ce s'au făcut precum s'au hotărît, s'au dat dumisali Iordachi Donici aciastă carte cu care să fie volnic a-ș stăpâni moșiia Peticul ca una ce este driaptă a dumisale, cumpărată dela dumnealui Lupu Rosăt, după scrisorile ce are, fără a să amesteca acești oameni cât de puțin și întru nimică a-l supăra.

1811, apr. 10

Manolache Dimache vornic Ioan Palade spătar

Dela Sărdărie

Preotul Vasile ot Nisporeni, Chirilă Batâr ot Onîșcani, Ștefan Costru și Vasile Crăciun, care aceștie n'au fost la giudecata dintâi, viind la sărdărie au tras în giudecată pe dumnealui Iordachi Donici, arătând că ei sint răzăș în moșie Peticul și dumnealui Iordache Donici fără dreptate li-ar fi stăpânind moșiia, cerșind punire la cale.

Deci de iznoavă am întrat în cercetare zicându-să jăluitorilor ca să arăte scrisori dovezi ce vor ave. Ei au arătat că alte scrisori nu au decât o spiță de niam, după cum să înparță în moșie Tımiliuții, care au vândut-o răposatului paharnic Iordache Panaite și scoțind Iordachi Donici scrisoare acè dela răzăș anume Crudeștii, ei au răspuns că Crudeștii nu putè să le dè parte lor, mai ales că ei

au cele mai multe părţi într'această moşie Peticul, arătând că nici scrisoare aceia nu este încredinţată de cătră cineva şi cum că nu ar fi adevărată, la care li s'au dat răspuns că de vremi ce sint toate scrisorile moşii Peticul la dumnealui Iordachi Donici să încredinţază că este adevărată scrisoare aceia şi de vremi că Crudeştii au dat acè scricoare pentru parte de moşie ce au avut Irina Rusătiasca, care au vândut-o ei cu toţi răzășii cielalţi de moşie Timeliuţîi, să margă să-ş întrebi cu dânșii, căci aciia sint datori să le răspundă sau să dovediască că Rusătiasca n'au avut moşie în Timeliuţi şi atunce să poate zice că ar fi vreun vicleşug sau vreo agiunsătură la mijloc. Şi nescoţind alte scrisori sau dovezi numiţii jăluitori, au rămas iarăş ca dumnealui Iordachi Donici după cuprindere cărţii și hotărîrii de mai sus să-ş stăpâniască moşiia Peticul în pace şi nesupărat despre jăluitori.

1811, Iulie 10

Manolache Dimache vornic

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

Documentul precizează că Lupul Roset e fiul baronului Bilinstein şi că, prin urmare, cu toate documentele indicate în volumul II, informaţia corectă era cea din volumul I: Vezi generalul R. Rosetti, *Familia Rosetti*, I, p. 106 şi II, p. 50.

363.

1811, Iunie 14.

Gavril Plămădeală cu feciorul său, din satul Boşcana vând lui Toader Carp biv vel ban partea lor de moşie din Ghireşti, pe apa Ichelului, la ţinutul Orheiului. (Copie).

Adică eu Gavril Plămădială din sat Boşcana înpreună cu fiiul mieu Ioan Plămădială adeverez cu acest zapis al mieu la cinstita mâna dumisale boeriului Toader Carp biv vel ban, precum să să știe că de a mè bună voe de nimine silit, nici asuprit, am vândut dumisale a me driaptă ocină și moşie toată partea me ce am în moşiea Ghireştii pe apa Ichelului la ţinut Orheiului, care este aliasă 192 stânjăni, adică una sută noăzăci şi doi stânjăni, după cartea de judecată ce am dela cinstitul Divan, cum și alte scrisori, de istov am vândut-o dumisale cu preț câte 18 lei stânjăni adică opt sprizăci lei, care fac trimii patru sute cincizăci și sase lei pe cari

bani i-am priimit şi toţi deplin în mânule mele şi dumnealui de acum înnainti cum şi urmaşii dumisale să aibă a stăpâni această parte de moşie cu pace nesupărat atât despre urmaşii miei, cât şi despre rudeniile mele, în veci, luînd şi tot venitul de pe dânsa ca de pe o driaptă ocină şi moşie a dumisale. Cu care acest adevărat zapis al mieu am dat dumisale şi toate scrisorile, ce am avut asupra aceştii părţi, ca să-ş facă şi întăritură pe dânsul după obiceiu. Iar născând vre o pricină despre urmaşii miei sau despre alţi străini, pentru această parte de moşie, ori cu protimisis sau cu alt chip, pentru toate, eu să am a răspunde ca unul ce am rugat pe dumnealui de au cumpărat dela mine, în vreme când avem nevoe şi pentru mai adevărată credinţă, ficiorul mieu ştiind carte s'au iscălit însuş, iar mie mi-au scris numile şi eu am pus degitul, cari la facire acestui zapis întâmplându-să şi alţi oameni cinstiţi, i-am poftit de au iscălit.

1811, iuni 14.

Ierei Vasile	Gavril Plămădială vânzător
ierei Deodul	Ioniţ Plămădială vânzător
Ioan Bou Negru	Ioan Plămădială sin
Iordachi Gheorghiu	Gavril Plămădială

Şi eu am scris acest zapis cu zisa vânzătorilor şi am iscălit martur, Grigori Ursul

Anghel Nour căpitan martur

m'am întâmplat şi eu faţă şi sint martur, Isaiea Lupul.

Darie Bobeicul

Deodor Spânu martur

Dela sărdăriea Orheiului.

Viind şi de faţă înnaintea sărdăriei aceşti cu zapisul ce-l dau dumisale banului Toader Carp au arătat că această vânzare au făcut-o de a lor bună voe şi cum că ori ce pricină va naşte în urmă ei vor răspunde. Pentru aceia s'au încredinţat zapisul lor şi de cătră sărdărie.

1811, avgust 23.

Manolachi Dimachi vornic

Departamentul Pricinilor streine

Copie aceasta s'au cercetat şi este întocma cu zapisul orghinal. Pentru aceia s'au încredinţat cu a noastre iscăliturі şi pecete departamentului.

Eşii 1820, iuli 5

no. 1513.

Donici vel vornic ... Bucşinescu ban Costachi... căminar

Posleduit, Vasile Danu

Urmează şi legalizarea consulului rus Andrei Pizani, din 6 Iulie 1820.

Colecţia mea.

364.

1812, Septemvrie 20.

Mărturie dela Dimitrie Jerdan. vornic de poartă şi dela Toader Mavrodin căpitan pentru hotărnicia şi alegerea moşiei Ciocâlteni din ţinutul Orheiului. (Original).

Tomiţa Caimăcanu i frate-său Pahomi i Gheorghii Ivanciu i Vasîli Măcar zăt Gherciu i Tudosei Prechici, ce-i zăt Evanciu i Ioan Lungul şi cu alte neamuri ai lor Gherceşti, după jaloba ci au datu pre cinstitului Divanu, au arătat că în moşiia Ciocâltenii ci iasti pe Răutu la ţînutu Orheiului au părţi di moşii baştină şi au făcutu rugătoare cerere ca să să rânduiască hotarnici pi cine să vor socoti să le hotărască numita moşii, făcându-li-să şi înpărţală între dânşii, ca să ştii fiişticare niam şi răzăş ce părţi are să stăpânească, pentru ca să lipsască pricinele din mijlocul lor. Şi după cererea lor, cinstitul Divan rândueşti pi cinstita sărdării şi pe mine ca să mergim la numita moşii şi după cercetare scrisorilor, de vom cunoaşte că moşiia jăluitorilor să înpresoară dispre vreo parte, să o îndreptăm stâlpindu-o şi cu petre înpregiur, după care apoi să facem alegire şi înpărţală între răzăş, stâlpindu şi cu petre hotară unora di către alţii şi după alegire şi înpărţeli ci vom face să le dăm şi ţîdule la mâna fiiştecăruia răzăş, iar fiind de nemulţămire dispre vreo parte la acel locu di pricină, petre hotar să nu punem, ci numai sămni să facem şi cu hartă di stare locului şi mărturii di curgire pricinii, cu care să margă la Divan de undi să li să dei hotărîre.

Dumnealor sărdarii, neputând mergi la numita moşii, având trebuinţăle ţinutului, au rânduit din parte dumnealor pe căpitan Toader Mavrodinu, cu care eu dinpreună am mărs la moşiia Ciocâltenii şi întâiu am chemat pe răzăşi, atât pe aceia ce trăesc în satu cât şi pe alţii ci trăescu pe la alte locuri, unde au fost de faţă şi răzăşii jăluitori. Şi fiind toate părţile de faţă întâiu s'au cetit carte de poroncă, apoiu am cerutu la numiţii jăluitori să ne arăte cu ce scrisori şi dovezi au la stăpânire numita moşii şi ei au datu răspuns că această moşii fiind răzăşască toate scrisorile ce au sântu răşchirate pe la răzăş, iar cele mai multe din scrisori sânt la căpitanu Vasîle Buciuşcanu, fiind şi el unul di răzăşi aceştii moşii, unde fiind de faţă şi Buciuşcanu, întâiu atât el câtu şi ceialanţi răzăşi au arătat că numiţii jăluitori sânt drepţi răzăşi di baştină la numita moşii în bătrânul Lupa, pe care au ţinut-o un Gherciu; apoi, atât Buciuşcanu cât şi ceialanţi răzăş au scos de faţă la cercetare toate scrisorile numitei moşii şi cercetându-să de noi s'au văzut că moşiia aceasta iaste driaptă de baştină a numiţilor jăluitori şi cu ceialanţi răzăşi şi din scrisori s'au dovedit că această moşii umblă în trii bătrâni anume Grigoraş, din care să trag Hârşteştii, al doile bătrânul Gafiţa, din care să trag Ştirbeştii, al treile bătrân Lupa Ghercioae, din care să trag aceşti jăluitori şi cu alte niamuri ai lor.

Şi la cercetare ci am făcut scrisorilor s'au văzut în mâna răzăşilor pe moşiia Ciocâltenii 2 hotarnici: una din anul 1796 iscălită de răpăosaţii boiari spatar Şarbanu Canano şi spătar Mănolachi Donici, fiind banu, den vreme când din poroncă unbla să găsască moşii domneşti şi atunce, la ace vreme, şi atunce la ace vreme pen petrele vechi ce au găsit la numita moşii, o încungiură în măsuri de giurînpregiur. Apoi altă hotarnecă din anul 1806, când iarăş din poronca domniască răpăosat medelnicer Grigore Cluceresculu totu pren petre vechi, iarăş în măsură încungiră numita moşii degiur înpregiur şi pren mejlocu în curmezîş şi apoiu după învoiala ce au fostu atunce între răzăş au dispărţitu cu petre bătrânu Hârşteştilor şi cu neşti părţi den bătrân Ştirbeştilor a unui căpitan Gavril Corne şi le a[lă]turiază în margine moşii din gios despre hotarul moşii Mălăeştilor puindu şi petre hotară pe unde au cerut trebuinţa, iar bătrânul Ştirbeştilor făr parte lui Gavril Corne şi cu întregu bătrânu Lupa Ghercioae rămânu pe din sus alăture

cu moşiia Sărătenii, iar în lungu să începi din apa Răutului, de unde să desparti cu Cleşova şi Avrămenii şi mergi can spre miaznoapti până în dial, în podiş, unde să loveşti capul Ciocâltenilor în coastile moşii Căcărăzenii.

Şi văzând noi că moşiea aceasta i să urmiază stăpânirea ei prenpregiur făr nici o pricină dispre mejiiaşi, cu funii de 10 stânjăni domneşti denpreună cu unii din răzăşi am măsurat-o şi noi de giurînpregiur şi prin mijlocu în curmeziş, după cari am făcutu osăbitu izvod de măsuri analoghisind şi stânjenii curmezîşului şi înpărţindu-i pe trii bătrâni. Apoi, după spiţile di niam ci am găsît făcute la mâna răzăşilor de răpăosat medelnicer Grigore Clucerescu, den vreme când au hotărît această moşii şi după spiţele ce ş'au mai dat răzăşii şi acum di niamurele ci au eşit dentr'aceşti trii bătrâni, stânjăni ci a eşit analoghisiţ i-amu înpărţit pe niamurile eşite dentr'aceşti trii bătrâni. Apoi am ales toate părţile jăluitorilor şi vrând să le diosăbim şi cu petre hotară, ciialanţi răzăşi ci mai sânt înpreună cu dânşii, unii din bătrânu Lupa, iar cei mai mulţi din bătrânu Ştirbeştilor au pricinuit că nu-i vor îngădui a-ş dispărţi părţile cu petri, ci să-ş stăpâniască părţi lor la un loc frăţăşti şi de altă aceasta nu au făcut-o ei, numai răzăşii pricinuitori să află cu lăcuinţa pe numita moşii, ca să-i poată mânca ei totu vinitu, mai ales avându-o ei toată arături şi fănaţu şi jăluitorii aceştiia trăind înprăştiiaţi pe la alte locuri, nu să folosăscu cu nemica. Şi văzând că nu priimăscu să punem petre, după alegere ce am făcut, am datu tuturora acestor răzăş şi ţîdule de alegire pe stânjăni ci au în numita moşii, dându-le şi această mărturii de curgire pricinii şi osăbit izvod de măsurile ci am făcut curmezîş cu care să margă la cinstita sărdărie să fii puşi la cali, în ce chip să li să urmezi stăpânire.

1812, săptv. 20.

Dimitrie Jărdan vornic de poartă Toader Mavrodin

Această mărturii am scris-o eu cu zisa şi învăţătura dum. hotarnicilor

Constandin Ciohoranu (?) căpitanu

Colecţia mea.

365.

1812, Noemvrie 27.

Serdăria porunceşte Telalbaşei din Târgul Chişinăului să scoată la mezat moşia Cogălnicenii pe care o are de zestre Iordache Filipescu dela socrul său polcovnicul Manolache Balş. Cel mai mare preţ este dat de postelnicelul Ioniţă Roşca din Sănătăuca, ţinutul Sorocii. (Original).

Dela Sărdărîe
cătră Telalbaşa din Târgul Chişinăului.

Cinstit dumnealui Iordachi Filipescu, după cerirea ci au făcut la Divanul Cnejii Moldovii, au adus carti poroncitoari cătră sărdărie la trecuta lună săptămvrie 17 spre a să faci publicaţii asupra moşii dumisali Cogălnicenii dila acest ţînut, ci o ari zăstri dela răposatul polcovnic Manolachi Balş ca prin mezat să o vândă di istov.

Drept aceia făcându-să publicaţii în ţînut, să scrii şi ţii ca să o strigi la mezat şi în tot oraşul Chişinăului în curgirea di 40 zil şi cari să vor arăta di muştirei să iscălească în dosul delii, arătând fiişti cari şi preţul ci vor da şi la înplinirea vadelii care muşterei vor da preţul cel mai mulţămitor, să vii aici, ca să să facă hareci.

1812, noemv. 27.

Iordache Milo

Verso:

Lei

10000 adică zăci mii lei eu dau, megieş moşiei
Ioan Săchiraş

10500 adică zăci mii cinci sute dau eu
Ioniţ Roşca postelnicel dela ţinut Sorocii, satul Sănătăuca şi de vor da alţî mai mult să fiu şi eu să aibu de ştire.

11000 Adică unsprăzăci mii iarăş eu dau şi până la mai [1]) în şase zili să am răspuns, ca să ei sfârşit, de este de vânzare.

1813, april [2]) 7.

Ioniţ Roşca postelnicel

Colecţia d-lui Ion Pelivan.

[1]) Cuvântul Mai şters spre a se scrie în loc Octomvrie.
[2]) Idem, Săptemvrie în loc de April.

366.

1812, Decemvrie 11.

Scarlat Alexandru Calimah Voevod porunceşte epistatului vorniciei de aprozi să scoată în vânzare la sultan mezat moşia Siliştea din ţinutul Orheiului cu siliştile vecine Lucaceúca, Vatici, Pasicina şi Blajia ale lui Ştefan Răşcanul, fiul răposatului ban Grigoraş Răşcanu. (Original).

Noi Scarlat Alexandru Calimah Voevoda, cu mila lui Dumnezeu, Domn Ţării Moldavvii.

Cinstit, credincios boeriul Domnii Meli, dumneta Alecsandru Balş biv vel vist[iernic], epistat vornicii de aprozi, sănătati.

Fiindcă Ştefan Răşcanu, fiiul răposatului ban Grigoraş Răşcanu să află îndatorit a plăti datoriili părintelui său, ca un clironom ce iasti şi el nici o purtare de griji ca să plătiască nu ari şi creditorii neîncetat supără, cerşindu-şi înplinire şi-i prelungeşti din vremi în vremi şi văzând că nici alt chip cu cari să poată plăti nu ari, fără numai vânzîndu-s[ă] din averili părintelui său ce i-au rămas între cari averi fiind şi moşiia Silişte dela ţinutul Orheiului, ce-au fost din locul târgului Orheiului şi cu alti alăturati silişti şi locuri anumi Lucaceuca, Vaticiul, Pasična, Blaǰiia şi altili, după cuprindire ispisocului Domnului Scarlat Ghica Voevod i hotarnica din anii 7269 i ispisocul Domnului Ioan Theodor Voevod şi alti scrisori şi ispisoaci domneşti ce ari, drept aceia scriem Domniea Me dumitali ca să rânduești pe telalbași să strîgi numita moşiia şi cu toati celelalti silişti şi locuri la sultanmezat în curgire de 40 zili, după obiceiu, atât în Divan cât şi pe toati uliţili oraşului şi la înplinire vadelii, muştereului ce va fi și va da cel mai dipi urmă şi mai bun preţ, prin hareciul ce să va faci în Divan, nenăscând nicio pricină, să i să săvârşască vânzare, căruia cumpărătoriu i să va întări vecinica stăpânire şi cu hrisovul Domnii Meli.

1812, decv. 11

(P. D.)

Procit vel logofăt

Pecetie mare, octogonală, cu tuş roşu.

Colecţia mea.

Moşia Siliştea, împreună cu celelalte locuri, se vinde cu zapisul din 1814, Martie 10 lui Spiridon Dimitrie Vela cu suma de 174.000 lei. Vezi: Gh. Ghibănescu, *Surete şi izvoade*, X, p. 153.

367.

1813, Aprilie 15.

Ioniță Sava, urmaș al lui Chirică Mârzacu, vinde preotului Constantin Mogâldea din Hirișeni partea sa de moșie din Hoginești. (Original).

Adică eu Ioniți Sava răzășu din moșie Hogineștii de la ținutul Orheiului, ci mă trag din niamul lui Chirică Mârzacu, adiverez cu această scrisoari a me ci am dat la mâna preutui Costandin Mogâlde din satul Hrișănii, precum să să știi că de nimine sălit, nice asuprit, ci di a me bună voi, am vândut Sfinții Sale preutui Costandin am vândut din a me driaptă ocină și moșii ci o am și eu di pi părinții și strămoși mei ci s'au pominit mai sus din giumătati di sat di Hoginești din parte di sus doi stânjăni domnești pi cari stânjăni mi-am luoat plata deplin în mâinile mele triizăci di lei înnainte a mulți omini cinstiți și răzăși di Hoginești ci s'au întâmplat fați și di astăzi înnainte și în veci să aibă numitul preut a-ș stăpâni acești 2 stânjîni din câmpu, din păduri, din săliști și din tot locu cu tot vinitul după cuprindire hotarălor moșii, nisupărat di nimine, iar di va eși vreo pricină dispre această moșii eu să am a răspundi pentru această vânzari ci am făcut și pentru mai adivărată credința am iscălit însuș cu mâna me.

1813, apr. 15.

eu Ioniți Sava vânzătoriu
și s'au mai întâmplat martur față
Tănasă Cumpănă răjăș
Gligoraș Cotruț (?) răjăș
și eu Lupul Drăgănel răjăs
și eu Ion sin Vasili Drăgănel răjeș
am fostu față Petrachi Cotruț martur și răzăș
Ștefan căpitan am fost faț
Și eu am fost față, Costandin H...liș martur
Și eu am scris acest zapis cu zisa lui Niți Sava și pre încredințare am iscălit martur Ioan Barbul
tij am priimit zăci lei tot în curgire a un stânjăn, cari să să cuprinză 7 stânjâni la desăvârșit zapis ce am să dau
Ioniță Sava

Originalul în arhiva mănăstirei Hârbovăț-Orhei.

368.

1813, Iulie 26.

Vasile Mogâlde și soția sa Anița vinde părintelui econom al schitului Frumoasa zece stânjeni din moșia Bravicea, din bătrânul lui Isac. (Original).

Adică eu Vasîli Mogâlde, înpreună cu soțul meu Anița și cu fii mei cari mai gios ne vom puni numile și degitile, dat-am adivărat și încredințat zapisul nostru la mâna Sfinții Sali părintelui iconomul sfântului schit Frumușica, ce iasti pe apa Biceagului, la ținut Orheiului, precum să să știi că i-am vândut 10 stânjăni de moșie din moșiea Bravice, ce iaste pe apa Culii, însă din dealul Măcsanilor și până în apa Ichilului, ci o am baștină dupi strămoșul mieu din bătrânul Isac, cari stânjăni i-am vândut cu prețul acesta câti 15 lei adică cinsprezăci lei stânjănul pe cari bani i-am priimit toți deplin în mâinile noastre, cari stânjăni, analoghisindu-i, să-i trag la sfântul schit pomenit mai sus și de astăz înnainte și în veci să fii sfântul schit pomenit mai sus stăpânitor în veci, dipi cari stânjăni să-ș tragă tot venitul din câmpu, de păduri, din tot locul cu tot venitul, pe cari stânjăni să-ș facă și întăriturile gubernii și spre mai adivărată și temelnica credință, neștiind carti, am pus numile și degitile înnainte marturilor ci s'au întâmplat.

1813, iuli 26.

x eu Vasile Mogâlde sîn Năstasă Mogâlde și cu soțul meu Anița și cu fii mei am vândut cu voe me.
x eu Irimiia Mogâlde răzeș
x eu Timofte Mogâlde răzăș am fost față
eu Stoian Sârbul am fost faț

Costachi Strătan răzăș

Deuț (?) Boghiul răzăș
și acest zapis s'au scris cu zisa și priimire amândurora părților și am iscălit

Sava Haiuș (?) căpitan răzăș

Colecția monastirii Frumoasa.
Vasile Mogâlde, răzeș de Bravicea, semna în 1780, Decemvrie 23, ca martor hotarnica moșiei Onești-Orhei. Vezi L. T. Boga, *op. cit.*, XX, p. 106.

369.

1813, August 9.

Cercetarea serdăriei de Orhei în pricina dintre vornicul Iordache Crupenschi şi Maria, soţia lui Constantin Mihuleţ, pentru moşia Cobâleni dela ţinutul Orheiului. (Original).

Către ecspediţiia Dipartament întâi a Oblăduirii Basarabiei

Dila sărdărie Orheiului

Căpitanu Ion Săchiraş, vechil fiind din partea boerului din oraş Eşii a oblastiei othomaniceşti dumnealui vornic Iordachi Crupenschi, au făcut ceriri la sărdărie ca prin giudecată să-ş afli dreptate pentru giumătate de moşie Cobălenii dela acest ţinut, ci di către dum. vornic Crupenschi de veci s'au cumpărat dela postelniceasa Anastasie Enciuleasă, care şi numita Enciuleasă cu protimisis a rudeniei au fost luat-o, fiind vândută de către însuş acee ce au fost stăpânitoari, nepoată a ei Marie, fata surori sali Elenii Junculesii cu bărbatul său Costandin Mihuleţ şi acum cu cuvânt că ar fi fost zestrea sa, iarăş de către numita Marie să stăpâneşte, fără nici o dreptate, în vremi când şi banii ş'au priimit după tocmală, deplin, după a căriia ceriri, aducându-să pe pârîta aice, la înfăţoşarea ce au avut amândoî părţile au scos vechil dumisale vornic Crupenschi de au arătat acesti docomenturi asupra numitii moşii, care să arată mai gios:

1. *1805, decv. 1.* Zapis de vânzare a Mariei, ficei Ilenii Junculesăi ci dinpreună cu bărbatul său Costandin Mihuleţ vinde giumătate de Cobăleni drept 3000 lei în sumă de 837 stânjăni sărdarului Chiriiac. vornic de harem, ci o arată că o ari luată zăstre dila maică-sa Ileana, ci şi maică-sa o ari zăstre dila tatăl ei Ivan vornic de harem.

2. *1806, ghenar 22.* Alt zapis tot a Mariei, fiica Ilenii Junculesăi dinpreună cu bărbatul ei Costandin Mihuleţ, ce arată că prin izvodul de zăstre ce au priimit, i s'au dat giumătate de moşie Cobălenii, cari au fost vândut-o sărdarului Chiriiac, vornic de harem în 3000 lei şi după protimisis ce ave maică-sa, i-au dat banii aceştie de sus arătaţi şi au luat ace giumătate de moşie.

3. *1806, mai 3.* O jalobă a Nastasiei, fata vornicului Ivan, ce dă D. Alexandru Moruz Voevod prin carile arată că sora-sa Ileana

au dat zăstre giumătate de moşie Cobălenii şi vrând fiică-sa a vinde această giumătate de moşie sărdăresăi Anastasiei în trii mii lei, cari vânzari neprimindu-o ia, pentru aceasta n'au vrut să să iscălească nici în zapisul vânzării şi întru această vremi, această a ei nepoată o au vândută moşie dumlui. spatar Iordachi Crupenschi fără să fie ea întrebată ca una ce-i este mătuş şi neam şi să roagă ca să i să dei poroncă cătră dum. spatar Iordachi Crupenschi să-i de această moşii, fiind zestri părinţască şi a surorii ei, după care jalobă să poronceşte dum. spatar a trimeti înştiinţarea sa la logofeţie ce mare cum esti curgirea pricinii şi ce răspuns dă la jaloba aceasta, cari poroncă să cuprinde în dosul jalobii sale.

4. *1806*, *mart 21*. O carte dela Ileana Jănculeasă, ci scrii dum. vornic Iordache Crupenschi că au triimes pe gineri-său Costandin Mihuleţ ca să să afle la facirea zapisului şi fiind bolnav n'a putut ca să vie pân la Teleneşti unde să află dum. şi după purcedirea dumisale din Teleneşti îndată au venit însuş ginerile ei şi cu fată-sa, pentru ca să margă la Chişnău şi neputând a mergi, au triimis pe amândoi ca să facă zapisul, şi trecând sfintele sărbători va veni însăş cu bărbatul ei şi să vor iscăli în zapisul de vânzare şi să roagă după ce să va iscăli zapisul de fică-sa şi de ginere-său să-i dei şi cusurul banilor.

5. *1811*, *mai 10*. Un zapis dela Anastasie, fata vornicului Ivan adiverit şi cu alti iscălituri ce dă dum. vornic Iordache Crupenschi prin carile arată că la 1806, iuni 1 de istov au vândut dumisale întreagă giumătate de moşie Cobălenii cu preţ 3350 lei, cari moşie şi e cu puterea protimisirii au fost răscumpărat-o, fiind vândută de însăş nepoată-sa Marie, fiica surori-sa Ilenii, priimită fiind vânzarea şi de soră-sa, precum s'au iscălit şi însuş ea prin zapisul de vânzare, atuncea şi după poronca divanului ce au adus, au dat toţi banii la răscumpărare şi au luat moşie întru a sa stăpânire, pi care au şi stăpânit-o trii luni de zile şi apoi după de bună voe socoteli ce ş'au făcut, au vândut-o de istov dum. vornic Crupenschi şi ş'au primit şi toţi banii deplin, dar fiind că zapisul cel de vânzare, din vremea de sus arătată s'au perdut, acum înpotriva acelue dă scrisoarea aceasta de sus arătată.

6. *1811*, *mai 10*. O carte tot dela Anastasie Enciuleasă, fata vornicului Ivan, ce scrie dumnealui vornicul Iordache Crupenschi

cu cari alăturează scrisoarea vânzării, ce mai sus să arată în locul zapisului perdut, prin cari arată vânzare ce de bună voe şi stăpânirea după puterea răscumpărării ce au făcut ia cu poronca şi hotărîrea divanului, dela locurile ce o vândusă nepoată-sa Marie, fiica surori sale Ilenii şi să îndatoreşte că oricini să va mai scula cu vreo pricinuire să ei moşie din stăpânire dumisale, atunce dumnealui vornicul să aibă a da contractorilor şi scrisorile ce i-au dat, pentrucă ia pe alţii nu voeşti a întra în stăpânire aceştii moşii, fiind părinţască a ei şi această moşie au fost dată de dânsa nepoatii sale şi de vreme ce e singură de bună voe au vândut-o cu preţul ce s'au mulţumit, atunce e au răscumpărat-o şi de bună voe sa au dat-o dum. vornic Iordachi Crupenschi pentrucă Costandin Mihuleţ, bărbatul nepoatii sale, de faţă înnainte pricinue a nu-ş da zestrea femei sale supt vânzari şi e singură înnainte ei au dat răspuns bărbatului său că cu moşie ei nu ari treabă, ce însuş o vinde şi că toţi banii e săngură i-au luat şi i-au cheltuit în trebuinţele ei.

In potriva cărora Marie, fămeia lui Mihuleţ au scos de au arătat o carte de giudecată a divanului cnejii Moldavii din anul 1810, fără să fie cuprinsă şi luna prin care i să dă dreptate Mariei a-ş lua întru a sa stăpânire moşie Cobălenii ca pi o dreaptă zăstri a sa, fără a ave putere bărbatul ei ca să o vândă şi că să cunoaşte că supt iconomie s'au făcut ace răscumpărări de către mă-sa, care în urmă o vinde dum. vornic, netrecând mai multă vreme decât 60 zile şi că dum. vornic n'ar fi având zapıs de cumpărătură nici dela Marie, nici dela muma Mariei pe numile dumisale şi că giudecata nu-l poati cunoaşti pe dum. nici de cumpărători, nici de cumpărători (sic), dreptatea atârnând a avea mai mult protimisis sărdar Chiriiac cumpărătorul cel dintâi decât dum. vornic, arătându-să şi aceasta că când o vânzari ce să va faci mai jos decât giumătate ce faci preţul lucrului ce să vinde, după cum să vedi preţul acei moşii, pravila nu o primeşti şi după dreptăţile acestea să e moşie dela dum. vornic şi să dă numitei Mariei. Dar pentrucă în mijloc să vede răscumpărători moşiei aceştie postelniceasa Anastasie, mătuşa Mariei, cări să vedi şi jaloba sa în mijloc, ce să arată mai sus la numărul al treilea asupra dum. vornic Iordachi Crupenschi, cerând protimisis şi arată că au şi răscumpărat şi e singură o vinde în urmă dum. vornic cum pre larg să

arată la zapisul vânzării ce dă din 1811, mai 10, ce estı arătat la numărul al cincilea, întımeındu-ş vânzarea sa cu scrisoarea dela numărul 6, ce încredinţază că această vânzari au fost făcut-o e singură de cătră Marie, piste voinţa şi vrerea bărbatului său şi de dânsa singură s'au priimit banıi şi s'au cheltuit, carie s'au chemat de s'au întrebat pısti mărturie ce dă prin scris şi prin viu cuvânt tot aceasta o zice, apoi dar singură a ei vânzari urmează şi când de dânsa s'au luat banii, mai mult nu poati faci cerire ca să e moşie, ori să rămâe supus a răspundi banii şi când cumpărătura să cuprinde dela postelniceasa Anastasie ce au răscumpărat cu protimisis de rudenie cumpărătura dum. să cuprinde dela al triile mână fără să să mai poată agiuta să aibă cuvânt său de dreptate Mariei lui Mihuleţ de a ceri moşie înnapoi şi greşală s'au urmat că nu s'au arătat la mijloc zapisul postelnicesăi Anastasiei şi să să încredinţază cum că e au răscumpărat cu protimisis de rudenie şi cum că este vânzătoari că pi o driaptă moşie a sa, rămâind cu totul afară Marie.

Pentru cari ari cinsti sărdărie a înştiinţa cinstitul departament.

1813, avgust 9

Iordachi Milu
no. 518

Colecţia familiei Crupenschi-Chişinău.

Documentul a făcut parte ,desigur, din dosarul nr. 162/1813 citat de Ioan Nădejde în *V. G. Morţun*, Buc., 1924, p. 221 şi 222.

Nu este însă adevărat că Maria a avut încă un bărbat înaintea lui Constantin Mihuleţ, pe Constantin Morţun. Acesta din urmă a fost în realitate tatăl său vitreg. Eroarea provine probabil din redactarea greşită a cărţii domneştii din 1801, Iunie 22, aflată la Academia Română, doc. nr. 196—CXLIII, care vorbeşte de casele din Botoşani vândute de Iliana, fiica vornicului Ivan şi de fiica sa Maria şi soţul ei Costandin Morţun.

Vezi: *Creşterea colecţiilor*, XX 1921, p. 134.

In realitate Constantin Morţun este soţul Ilenii şi nu al fiicei ei Maria Mihuleţ.

Probabil din lipsă de urmaşi, după moartea Mariei, Cobulenii se întorc înapoi la mama acesteia Ileana Jânculeasa, recăsătorită Morţun şi apoi la fiul ei Ioan Morţun Jîncovici, care murind în 1835, moşia se stăpâneşte de soţia sa Maria Feodosiev Morţunoaia pentru copiii ei Dumitru, Vasile, Teodosie, Maranda şi Arefta.

Vezi doc. nr. 326, 334 şi 338 din acest volum.

370.

1815, Noemvrie 2.

Alegerea părților din moșiea Cruceștii de pe bătrânul Costescul.

Inpărțala bătrânului Costescu din moșiea Cruceștii după izvodul hotarnicilor din anu 1797, apr. 14 după cum în gios să arată

1815, noemvrie 7

Stânj.	pal.	păr.	
			Din câmpu:
244	—	—	Costescul bătrânu adică a 6 parti din tot satul Cruceștii după înpărțala ci au făcut hotarnicii la acè vremi Vasili Mihne postelnicel și Toader Mavrodin, cari bătrân l-au înpărțit în 3 părți: o parti Chirița, ficiorul lui Horgilă, al 2-le parti Stanca și Sofiica, al 3-le parti Săpoteanu.

Stânj.	pal.	păr.	
81	2	5	Chirița, ficiorul lui Horgilă
81	2	5	Stanca și Sofiica
81	2	5	Săpoteanu
244	—	—	facu întreg bătrânu Costescu, după cum s'au înpărțit la hotărît.

244	—	—	tij bătrânu Costescu cum s'au găsit cuprinsu în vânzări, însă:
81	2	5	vânzărili de sămințăniile lui Horgilă

13	5	—	Doroftei călugăru din a triea parti din bătrânul Costescului a patra parte
13	5	—	parti Gavril Moga tij din a 3 parti din bătrânul Costescului a
13	5	—	4 parti Lazăr Crâstea din a 3 parti din bătrânu Costescului a 4 parti
13	5	—	Nicolai Pahomi cu frații lui din a 3 parti din bătrânu Costescului a 4 parti
13	4	—	Ștefan Lazăr din a 3 parti din bătrânul Costescului a 6 parti
13	2	5	tij arătați de mai sus ci si trag din Chirița
81	2	5	facu partea Chiriții.

81 2 5 vânzărili den săminţiile Stancăi şi a Sofiicăi însă
20 2 — Ioniţi Buruiană
20 2 — Costandin Veşcă
12 — — Ioana fata Avrămii
13 5 — Neculai Macrei
15 1 5 Ioan Holban cu fraţii lui
81 2 5 facu parti Stancăi şi a Sofiicăi

81 2 5 Săpoteanu a 3 parti din bătrânu Costescu, însă
20 2 — Roşculeştii, partea Bucăi
20 2 — popa Lupu Laşcu i popa Toader Laşcu
40 4 — Sofroniea şi Daşcu
— 2 5 tij a cestor de sus arătaţi
81 2 5 facu partea Săpoteanului
244 facu diplin cuprinsă soma bătrânului Costescu.

40 4 — din Cruceşti giumătati din partea Chiriţii, adică partea lui Darii stolnicul şi a surorii sali Marii păhărniceasăi, însă:
20 2 — Darii stolnicu, din cari să tragi Neculai şi Tudurachi, fraţi Pelineşti cu baştină şi aceşti stânj. i-au vândut arătaţii de mai sus la pitar Postolachi Stăvilă adică Doroftei călugăru i Gavriil Moga i Lazăr Crâstea i Neculai Pahomi şi Ştefan Lazăr, cari vânzători au să răspundă cu asăminea stânj. din alti moşii, iară Pelineştii cer să le dea din Valea Popii sau Singureni.
20 2 — Mariea păhărniceasa, din cari să tragi căpitanu Apostu Morozan cu ai săi cu baştină şi aceşti stânj. i-au vândut arătaţii de mai sus la pit. Postolachi Stăvilă adică Doroftei călugăru i Gavril Moga i

			Lazăr Crâstea i Neculai Pahomi şi Ştefan Lazor cari vânzători au să răspundă cu asăminea stâj. din alti moşii, dar Apostu ceri să-i de din Valea Popii sau din Singureni.
	40	4 —	facu
19	4	—	a 9 parti diņ bătrân Costescului din moşiea Văsienii, ci esti în capul Culişăului din sus pi Măetinu, la ţinutul Orheiului cari la hotărîtul moşii Văsienilor ci au fost la anu 1796 s'au ales această parti să o tragă răzăşii cei ce vor fi nevânduţi şi această parti atuncea la acel hotărît, partea aceasta au vândut-o de istov Neculai Macrei răpousatul spatar Şărban Cananău, iar elelanti părţi din bătrânu Costescu după zapisi s'au găsit vânduti din vechi la niamul boerilor Sturzeşti după cum arată acelaş zapis, ce sânt la stăpânitorii moşîii Văsienii.
20	—	—	de moşiia să să pui partea di sus din bătrânu Costescului din a 3 parti din partea lui Horgilă ci să înparti în 4 părţi pi 4 ficiori a lui Horgilă anumi Lupu călugăru i Săvoai i Darîi stolnicu şi Mariea păhărniceasa şi s'au venit pi un bătrân însă câti 120 stânjini înpărţindu-să în 3 părţi s'au venit o a 3 parti câti 40 stânj. cari dândus[ă] în 4 părţi să vin de parti pi 4 ficiori ai Chiriţii câti 10 stânj. de unu, din cari scoţindu-să partea lui Dării stolnicu, a surori-sa Marii să vin la amândoi 20 stânj. după cum sânt arătaţi mai sus, pi cari stânj. a să-i tragă neamul Pelineştilor şi cu căpitan Apostu cu neamurile lor.

Colecţia Fundaţiei Culturală Mihail Kogălniceanu.

Cruceştii, « *moşia stearpă, pe Cogalnic* », a fost zestrea Catincăi Stăvilă mama marelui Mihail Kogălniceanu, la căsătoria ei cu Ilie Kogalniceanu.

Pitarul Postolachi Stăvilă din documentul de față este așa dar bunicul lui Mihalache Kogălniceanu.

In 1818 Ilie Kogălniceanu transmite această moșie cumnatului său Mihail Hermeziu, care ținuse în căsătorie pe răposata sa soră Catinca. Hermeziu îi dă în schimb niște case ce avea în mahalaoa Muntenimii din Iași (Gh. Ghibănescu, *Kogălnicenii*, *Surete și izvoade*, XXV, 1933, Iași, p. 142.

Moșia este apoi lăsată prin diata sa din 1818 Martie 10, de Mihai Herneziu, unicului său fecior Dimitrie. Moșia era însă grevată de o inscripție ipotecară consimțită către fisc în favoarea serdarului Teodor Măcărescu, ce luase în concesiune, poștele (L. T. Boga, *op. cit.*, III, p. 65; Gh. G. Bezviconi, *op. cit.*, p. 69).

Ilie Kogălniceanu a înstrăinat Crucești din cauza tratatului dela București din 1812, care obliga pe boerii din Moldova să lichideze averile din stânga Prutului. Vezi doc. inedit Acad. Rom. nr. 147—XVII.

371.

1816, Mai 22.

Dania pe care o face mănăstirii Hârbovăț monahul Ilarie în moșiile ce are de pe bătrânul Parasca Huhuloaia în moșiile Săpoteni și Onișcani. (Original).

De bună voia me nesilit, nici asuprit de nimine ci pentru a părinților mei și a tot niamul mieu vecinica pomenire și spre mântuire sufletului mieu am dat danie sfintei mănăstiri Hârbovețile cu hramul Adormirea Maicii Domnului părțile de moșie din moșiea Săpotenii depe Bâc și Onișcanii de pe Cula, din ținut Orheiului, adică parte din Săpoteni, ci o trag din bătrânul Parasca Huhuloai, toată parte ci să va alege din parte Bunii, parte maicii mele Gafița, fata Ecaterinii, fiica lui Iosif Săpoteanul cum și toată partea ci să va alege din Onișcani iarăși de pe maică-mea precum mai sus să arată, după spița de niam ci am dat Sfinției Sali părintelui arhimandritul Serafim și egumen mănăstirei Hârbovețile, care aceste părți ci le am baștină are a le stăpâni sfânta mănăstire Hârbovețile de astăzi înnainte cu tot venitul din câmp, din sîliște, din pădure, din iazuri cu tot venitul, din tot locul, în veci nestrămutat ca pe o dreaptă ocină și moșie și spre întărire aceștii scrisori am rugat și pe Exarhiceasca Dicasterie de au întărit această danie,

făcându-ş mănăstire şi de cătră stăpânire altă întăritură spre vecinica sa stăpânire.

1816, mai 22.

monah Ilarie
protoierei Gheorghii Batin (?) m'am întâmplat faţă
o semnătură grecească

Gavriil diiacon pisar

Documentul, în arhiva mănăstirei Hârbovăţ-Orhei, are întăritura Dicasteriei Mitropoliei Chişinăului şi Hotinului din 22 Mai 1816.

Pe o hârtie, alăturată spiţă:

monah Ilarii şi Andrei
|
Gafiţa Antoniea
|
Catrina şi Vasilca
|
Eosob
|
Maftei
|
Fana
|
Lupaşcu Mitrofan
|
Tudosca Bănuleasa
|
Hagima
|
Ştefan Bârăescu
|
Buna
|
Paraschiva Huhuloae.

S'au scris de mine Tudurachi 1816, mai 22 zile.

372.

1816, Decemvrie 19.

Paraschiva, fata lui Ştefan, nepoată lui Gheorghiţă Buza face danie mănăstirei Hârbovăţ o parte din baştina sa din Onişcani. (Original).

Adecă eu Parascheva, fata lui Ştefan, nepoată lui Gheorghiţă Buza, strănepoată Bunii, a Parascăi Huhuloaii, ce mă trag din Condrea bătrân de moşiea Onişcanii înpreună cu soţul mieu Iamandache încredinţezi cu zapisul mieu ce dau Sfinţii Sale Sf. arhiman-

drit chir Serafim egumenul sf. mănăstiri Hârboveţile precum să să ştie că având eu parte baştină în moşiea Onişcanii, care la ţinut Orheiului pe Cula despre răsărit di pe bătrânu Condria, de nimin sîlită, nici asuprită, ci de a me bună voe am făcut danie toată partea mea câtă să va alege sf. mănăstiri pentru pomeniria mea şi a niamului mieu. Drept aceia de acum înnainte să stăpâniască partea de sus arătată ca pe o driaptă ocină şi moşie din tot locul cu tot venitul pe care să-ş facă şi întăritură şi nimini din niamurile mele să nu facă cât de puţină supărare sf. mănăstiri, căci eu am dat danie numai driaptă parte mea, iar întâmplându-să ceva eu să am a răspunde şi spre credinţă neştiind carte am pus degetul, faţă s'au întâmplat şi alte cinstite feţe.

1816, decv. 19.

x eu Iamandache sin Iliana, ginere Buză am dat danie cu fiiul mieu Costache şi am pus degitul

preot Toader Laşcul

erei Sămion adeverez (?)

şi eu Toader Simioanu m'an întâmplat faţă

Originalul în arhiva mănăstirei Hârbovăţ.

373

1817. Aprilie 20.

Invoială şi împărţirea moşiei Meleşeni din ţinutul Orheiului între neamurile Mavrodin, Vărzar şi Brânză. (Copie).

Noi gios iscăliţii, neamul Vărzăresc şi Brânzesc şi Mavrodinesc facim şteut di opşte cu această scrisoare de večnica şi pačnica învoială precum să fii şteut că născând întri noi pricină di niînvoire şi di giudecată pentru înpărţala între noi şi stăpânire asupra moşii noastre Meleşănii din ţinut Orheiului, pe apa Culei, care moşie se înparte în dou: parte di sus şi parte de gios şi fiişticari parte după scrisori dovezi ci avem să înparte câti în patru bătrâni, adică toată moşiia în opt bătrâni şi neamul Mavrodinesc ceri să stăpânească în parte de sus un întreg bătrân cu zapis din anii 7189, mai 9 şi în parte di gios trii bătrâni cu zapisăle din anii 7221, mart 7 cum şi din 7212, săptemvri 18 şi pe lângă aceştiia să tragă analoghii şi din al patrăle bătrân tot din parte di gios şi noi neamul

Vărzăresc şi Brânzesc ni înpotrivim cu scrisorile noastre a nu-i da mai mult di cât doi bătrâni în parte di gios, iar în parte di sus nimică, cum nici analoghii din al patruli bătrân din parte di gios, pren careli urmând îndestulă judecată pi la ocârmuire Oblastii Basarabii şi niputându-să afla adevărul la ceririle neamului Mavrodinesc, nici la înpotrivirile noastre, neamului Vărzăresc şi Brânzesc, astăzi di bună voia noastră ne-am priimit întri noi neamurile, văzând perdire vremei, cheltuelile ci ni să pricinuesc cu umblare prin judecăţi şi puindu-ni la cale di bună voia noastră, pentru večnica şi pačnica noastră stăpânire în numita moşii Meleşănii, precum să să urmezi în veci dispre toati neamurile şi am hotărît cu un glas unire, priimire şi bună voi a tuturor neamurilor noastre ca di acum înnainti în veci, atât întri noi cât şi întri urmaşii noştri din neam în neam să să urmezi stăpânire într'acestaş chip, adică:

Din tot trupul moşii Meleşănii să stăpânească neamul Mavrodinesc trii bătrâni întregi, nici mai mult şi nici mai puţin şi neamul Vărzăresc şi Brânzesc cinci bătrâni întregi, nici mai mult, nici mai puţin. Insă neamul Mavrodinesc ari să stăpânească doi bătrâni în parte di gios şi un bătrân în parte di sus. Şi neamul Vărzăresc şi Brânzesc ari să stăpânească trii bătrâni întregi în partea di sus şi doi bătrâni în parte di gios, cari bătrâni au să se urmeazi stânjănilor întocma după analoghii fiiştičăruia bătrân, atât la spori cât şi la scăderi. Şi neamul Mavrodinesc rămâni să-ş tragă analoghiia din sălişte pi bătrâni, cum şi neamul Vărzăresc şi Brânzăsc. Asăminea să stăpânească analoghiia săliştii pi bătrâni, fără a să tindi la casăle răzăşilor neamului Vărzăresc şi Brânzăsc. Asăminea şi neamul Vărzăresc şi Brânzăsc să stăpânească asămine după analoghiea părţilor atât din sus cât şi din gios, fără a să întindi la casăli răzăşilor neamului Mavrodinesc. Neamul Mavrodinesc să stăpânească din cinci iazuri, ci să află acum pi această moşii, numai iazul ci este pi partea de gios, în Pârăul Satului, carile să numeşti a lui Mavrodin, măcar ori pi a cui parte va vini, fiind volnic a-l ezi diapururi şi a faci moară, dacă va voi, la cari neamul Vărzăresc şi Brânzăsc să nu să amestice întru cât di puţin, ori la ci şi supt orici cuvânt, cum şi neamul Vărzăresc şi Brânzăsc să stăpânească celelanti iazuri, iarăş tot ori pi a cui parte vor vini, fiind volnici a le ezi diapururea şi a faci mori dacă vor voi şi neamul Mavrodinesc să nu să amestici iarăş întru cât de puţin. Iar di acum

înnainti voind vriunile din neamuri a-ş faci iazuri şi mori din talpă pi părţili lor, volnici să fii, fără a mai ceri celorlalte neamuri vrio înpărtăşire, păzînd însă cu acele iazuri, ci vor faci, să calci părţile celulalt neam sau să facă vreo stricăciuni ori la ci lucru.

Orici parte di pământ și ori dispri care parte să va scoati di supt înpresurare megieșilor şi să va alătura cătră tot trupul moşii Meleşănilor, cum dacă va lipsi dila tot trupul moșii, atuncea şi la câştigare şi la păgubire să să înpărtăşască după analoghii părţilor ci ari fiişti cari neam, sau mai lăţindu-să sau mai scăzându-să, iar cătră părtaşii lor va răspundi fiiştícari neam din părţile sale, cum şi la cheltuelile ci să vor faci pentru tot trupul moşii, ori pentru ci trebuinţă, atuncea fiiştícari neam va răspundi cheltuiala, după analoghiia părţilor sale. In scurt grăind, la toate să va urma după analoghiia fiiştícăruia neam şi fiişticare va fi răspunzători pentru părţile sale, iar pentru trupul tot a moşii, toţi di opştie.

După cari această învoială şi legătură întri noi dî acum înnainti în veci să va urma întocma la toati fără a fi volnici a mai faci vreo cerire di acum înnainti şi în veci un neam di altul înprotiva aceştii învoeli supt orici cuvânt, îndreptare, cugetare şi dezlegare şi cu orice temei di putere. Pentru care am făcut dou asămine scrisori și ne-am dat unii la mâna altora supt a noastre iscalituri, iar carile dintri noi aceste neamuri va voi, după vreme şi oricând supt orice socotinţă şi chipuri să strice această învoială, acel neam, fără a mai găsi vreo bună cuvântare să cază din stăpânire părţilor sale şi să le ə ceialantă parte şi să de și trii mii lei ștraf la şpitalu din Chişinău şi jalobile sale ori la ci ocârmuire să nu fii priimiti și ascultati. Şi pentru di a ave večnica putere şi credinţă spre mai adevărată sîguranţie am iscălit însuş cu mânile noastre fiişti cari neam.

1817, april 20

Năstasă Mândrescul
Iordachi Vărzari
Iordachi Pozdircă
Manole Pozdircă
diiaconul Theodor Bălan

Neculai Vărzari
diiaconul Vasîle Timuş
Zamfira, nepoată lui Pavăl Vărzari
Ştefan Vărzare
Lupu Brânză
Ioan Minciună

Transcris după două copii în dosarul nr. 4748/1827 din arhiva Tribunalului Chişinău. In acest dosar se află o reclamaţie din 1827 a dvoreani-

nu!ui Dimitrie Mavrodin din Meleşeni, în care arată că, deşi s'a învoit încă, după învoia'ă de mai sus, cu răzeşii, ca să-şi ia el şi cu fraţii săi toţi cei trei bătrâni în partea de jos a satului, nici după aceasta nu este lăsat în pace de răzeşi, care taie mai multă pădure decât au dreptul.

Dimitrie Mavrodin este descendent al lui Dimitrie Mavrodin biv vel paharnic, ce trăia în 1706. Acesta a avut trei copii şi anume pe Ştefan Mavrodin, pe Smaranda soţia vel logofătului Darie Donici şi pe Tudoriţa, soţia postelnicului Grigoraş Hâncul. Ştefan Mavrodin vtori paharnic a fost tatăl lui Toader Mavrodin, căpitan de Ciuhur, la rândul lui tatăl dvoreaninului Dimitrie Mavrodin din Meleşeni. Asupra descendenţilor lui Dimitrie Mavrodin a se consulta C. Gane, *Neamurile Mavrodineşti*, 1942, Bucureşti, p. 106. Dvoreaninul Dimitrie Mavrodin a luat de soţie pe Ecaterina, fiica boerului Toader Vuluţă, cu care a avut patru copii. dintre care un singur băiat Constantin. Vezi şi Gh. G. Bezviconi, *op. cit.*, p. 261).

374.

1818, Iulie 20.

Neculai şi Gavril Durac împuternicesc pe nepoţii lor Savin Vârlan şi Vasile Iacob să caute părţile de moşie ce li se cuvin în moşiile Isacova, Morozeni şi Oniţcani de pe strămoşul lor Durac cel bătrân. (Original).

Adică noi cari mai gios vom puni numili şi degitili dăm această scrisoari a noastră la mâna nepoţilor noştri anumi Savin Vârlan, Vasili Iacob precum ştiut să fii că aceli moşii ci li avem di pi tatăl nostru Vasili Durac, anumi Isacova i Morozănii i Oniţcanii, cu trii iazuri ci sint di înpărţit, ci sînt în Vatici şi în Cula di pi strămoşul nostru Durac cel bătrân şi veţuind noi în vremea lajilor în satul Săliştea, undi au trăit şi protopopul Dumitraşcu Coreţchi, fiind răzmiriţi, noi încă ne-am răsărit pi ace vremi, atuncea, cu lăcuinţa pi alti locuri şi hotară streini şi ne-am înstreinat di moşiili noastri di sus pomeniti, rămâindu-ni noî o bucăţică di scrisoari dila părintili nostru Vasili Durac o spiţă di neam. Noi ştiind că avem moşii ci sânt di sus pominiti s'au tras unii din fraţii noştrii i nepoţii noştri şi mergând la moşii s'au îndreptat şi au întrat la stăpâniri, după arătarea părinţilor. Şi fiind noi oameni vechi, apropiindu-să slăbăciunea bătrâneţilor, am dat această scrisoari la mâna nepoţilor noştri di sus pominiţi că aşa ştim şi mărturisim, după cum am zis mai sus, ca să trag[ă] aceli moşii dipi strămoşul nostru Durac, să stăpânească în paci.

Pentru credinţa am pus, neştiind carti, numili şi degitili şi la facirea aceştii scrisoari s'au întâmplat şi alţ oamini streini.

1818, iuli 20.

eu Neculai Durac eu Gavril Durac

eu Mihalachi Chirtoacă adiverez

eu am scris cu zisa părintelui meu şi a moşului meu şi pentru credinţă am iscălit

eu diiacon Ştefan.

Dila căpitan di mazili ot ocolu Răutului di gios.

Faţi viind amândoi părţile cu această mărturii au arătat că esti adivărată sau încredinţat şi di noi.

1819, săpt. 12.

Căpitan Orbu

Originalul în colecţia mea.

375.

1818, Noemvrie 5. Chişinău.

Invoială între banul Iordache Darie şi sfetnicul Curţii Ioan Pruncul referitoare la moşiile Dărieşti aflate în partea stângă a Prutului. (Copie).

Anul 1818, noemvr. 5 zile, oraşul Chişinău. Eu cel mai gios iscălit banu Iordachi Dare m'am alcătuit cu a mè bună priimire cu dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu pentru moşii şi părţî di moşii Dărieşti, ci să află din a stânga Prutului, ca pi temeiul aceştii învoeli să să urmezi cu nestrămutari cuprindirea ponturilor mai gios însămnate:

Intâi, atât moşiea Mlădineştii cum şi alti părţi din moşiea Dărieştii ci la anul 1813 li-am fost vândut cumnatului meu Panaite Catargiu, fiindcă dumnelui nu s'au ţînut de tocmală, rămâne acè vânzare pentru diapurure răsuflată;

al 2-le, de au şi urmat giudecată între cumnatul meu Panaite Catargiu şi între dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu, pentru mai sus pominita moşie Mlădineştii şi de au şi dat giudecătoriile această moşie în deplina stăpânire a dumisale nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu, dar şi acei lucrari a giudecătoriilor în puterea aceştii învoeli rămâne răsuflate;

al 3-le. Fiindcă din a stânga Prutului să află stăpânite cu ră credinţă di către unii şi alţii moşiei Dărieştii anume în ţînutu Orheiului: Mătiuţîi, ci acum să numesc Cobâlenii şi Lopatna, la malul Nistrului, Nebuvaleuca la ţînutu Hotinului, pe Prut cu bălţi de peşti în Prut şi cu doaî heleştei, care să hotărăşti cu satile Medvetca şi Picicul şi la ţînutu Lăpuşnii: Volosănii i Chicera i giumătate de sat di Trifeni i părţîle din Boghiceni şi Cartişa cum şi alte moşii şi părţi di moşii ci să cuprind prin înpărţala spătăresăi Acsăniei, soţiea răposatului spatar Darie, pentru toate acesti moşii să îndatoreşti dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu a să sârguì să li dizbată cu a dumisale cheltuială şi ostineală, pentrucă şi răposat tatăl mieu spatar Iordachi Darie au dezbătut cu a sa ostinială mai sus pominita moşie Mlădineştii.

al 4-le. Măcar că între niamul Dăriesc au urmat după vremi feliuri de înpărţăli, însă toati aceli înpărţăli vor avè tăriea lor pentru moşiile aceli ci pâr acum sânt dezbătute şi din care stăpâneşti fiişticare precum să cuvinę, iară moşiea Mlădineştii şi moşiile nedizbătute din a stânga Prutului pi aceli în puterea aceştii de acum alcătuiri şi învoială, sau toate di să vor putè scoate sau parte dintr'însele să avem a li înpărţi drept în doaî frăţăşti, adică giumătati voi trage eu şi giumătate nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu, neavând a mai tragi parte din aceste nime din neamul Dăriesc, căci precum mai sus s'au zis, au urmat înpărţăli şi ş'au tras fiişti care dreptul său precum şi surorile, atât pentrucă au eşit din casa părinţască cu zăstrea dumilor sale cum şi în puterea osăbitei învoeli ci au urmat între mine şi între dumnelor nu au să mai tragă vreo parte din acesti moşii.

al 5-le. Din vremea ci să vor dezbate vreunile din acesti moşii şi pâr când va urma între noi desfacire şi înpărţală, nici pi aceli, nici pi moşiea Mlădineştii să nu fim volnici, nici eu nici dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu a vinde, a înstreina, a schimba sau a zălogi vreo moşie din acestea di înpărţală.

al 6-le. Din scrisorile acestor moşii cât au avut cuprindire numai pe moşiile ci să află din a stânga Prutului, s'au lăsat în orghinal la dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu, iar acelea întru care să cuprind şi moşii ci sânt din a dreapta Prutului orghinalurile le-am luoat la mine, fiindu-mi acolo trebuitoare, iar la dumnelui nadvornoi sovetnic Pruncul am lăsat copie încredinţat

Şi spre ştiinţa aceştii de bună voe alcătuiri şi învoeli s'au făcut doaî asămine scrisori, încredinţându-să cu însuş a noastre iscălituri.

Iscălit: Iordachi Darie ban.

Giudecătoriea politicească a Basarabiei

Fiindcă amândoaî părţile însuş de faţă au vinit în presudstvie şi au arătat că această învoială esti făcută cu bună voia şi priimirea dumilorsale şi aceasta esti supt însuş adivărată iscălitură a dums. banului Iordachi Darie, drept aceia după ce mărturisîtă bună voinţă, priimire şi cerire a dumilorsale s'au întărit cu iscăliturile členurilor giudecătorii şi punire peceţii înpărăteşti, iar apoi toate delile şi scrisorile urmate între dumnelui nadvornoi sovetnic Ioan Pruncu şi dumnelui Panaite Catargiu închizându-să vor rămâne di acum înnainte fără nici o lucrare sau putere. In Chişinău anul 1818 luna noemvr. 18 zile.

Iscăliţ predsădatel staţschii sovetnic i cavaler Theodor Nidoba
sovetnic colejschii sovetnic i cavaler Dicescolu
sov. colejschie asăsor Vartholomei
sov. Toader Măcărescu sărdar
sov. Dimitrie Donici cluceri (L. P.) Secritar Gianoglu
Docladşcic Iordachi Barbu

S'an scos întocmai di pi ce adivărată învoială.
Manolache Gabur

Arh. St. Chişinău, tribunal; dos. 1339, fila 51.

376.

1819, Fevruarie 24.

Gheorghe Sofronie şi Toader Creţul dau în schimb polcovnicului Andrei Tăutul părţile lor de moşie din Isacova, pentru alte părţi de moşie din Curleni şi din Zahoreni. (Copie).

Adică noi Gheorghii Sofroni, ficiorul Măriuţii, nepot lui Stihiu, strănepot Ilenii, ce au ţinut-o Ştefan Naroi şi Toader Creţul, ce am dipi soţul meu Aftinie, fata lui Afteni, nepoată lui Gheorghii Noroi, strenepoată Ileni, ce au ţinut-o Ştefan Noroi înpreună cu soţul meu şî copiei noştri, care mai gios ne vom iscăli însuş şî vom

pune şi degitile, dăm acest zapis de schimbu dumisale polcovnicu Andrii Tăutu precum să fie ştiut că toată parte Ilenii, ce au ţinut-o Ştefan Noroi, câtă să va alege dreaptă a Ilenii strămoaşă noastră ci avem în moşiia Isacova în parte din gios, în parte lui Costin Durac baştină, am dat-o dumisale în schimbu ca să o stăpânească în veci nestrămutat, nesupărat atât de noi i de neamurile noastre precum şi de toţi urmaşii noştri după noi, din câmpu şi din pădure, din sălişti din orândă şi din tot locul, cu tot venitul, ci să-i fie dumisale şi tuturor urmaşilor dumisale dreaptă ocină şi vecinică a dumisale moşie, înpotriva cărie părţi de moşie am priimit alte asămine părţi dela dumnealui adică cincisprăzăci stânjăni în trupul moşiei Curleni pe care stânjăni îi are cumpărătură dela moşul dumisale Luca şî unsprezăci stânjăni din moşiia Zahorăni din stânjăni de cumpărătură ci are dumnealui într'ace moşie. Şi pentru ca să nu nască vreo pricină înprotiva acestui schimbu ne îndatorim ca neamurili noastre ci trăge la această parte cu noi să le dăm împărtăşire în părţile ce am luat la Curleni şî Zahorăni sau dacă nu să vor găsî şasăsprezăci stânjăni în Isacova precum am luat în Curleni şî Zahorăni, apoi noi să fim răspunzători a priimi pe cât să va alege la Isacova, la Curleni şî Zahorăni.

Şi pentru mai buna întimiere şî di vecinica stăpânire acei ci am ştiut carte am iscălit însuş, iară care n'am ştiut carte am poftit de ne-au scris numile şî noi ne-am pus degitile.

1819, fevruari 24 zile

eu Gheorghie Sofroni adiverez — eu Toader Creţu tij
eu Aftinie, soţie lui Toader Creţu tij
eu Irimiia Gaşpar răzăş di moşie parte di gios priimesc
Iordachi Coreţchi — Anton Buruian
Şi eu am iscălit pe numiţii cu zisa lor
Neculai Zugrav
eu am scris pi Gaşpar cu zisa lor
Iordachi,
Dumitru Rodos
Şi eu priimesc şî am iscălit
Ion Potlog — Gheorghie Potlog — Dumitrachi Potlog
Faţă fiind şî eu la schimbul acesta, Andrunachi Sichiraş răzăş.
eu ureadnic Iosip răzăş m'am tâmplat

Dela ocolaş Răutului di gios

De faţă viind toţi iscăliţi şî neiscăliţii mai sus răzeş den moşiia Isacova din parte di gios şî arătând că zapisul acesta de schimbu l-au săvârşit întri dumnealor cu voia şi priimire amânduror părţilor, s'au încredinţat şî di cătră noi.

1819, fevr. 24 zile

Ocolaş Iordachi sin Todiraşcu Buzălat

Copie adeverită la dosarul nr. 4743/1827 al Trib. Regional din Chişinău. In dosarul respectiv Ştefan Noroi, fiul lui Iosif Noroi pretinde că are drept la ¼ din cranga lui Costin Durac, actul de schimb cu Tăutul, făcut de neamurile sale din satul Bălăşeşti fiind făcut cu înşelăciune. Dosarul se închide înainte de a se da sfârşit pricinii.

377.

1819, Fevruarie 26.

Neculai armanul din Târgul Orheiului vinde lui Arachel Agem armean tot din Orhei o casă a soacrei sale. (Original).

Adecă eu Neculai armanu, croitori de aici din târgu Orheiului încredinţăz cu acestu zapis al meu la mâna dumisale giupânului Arachel Agem armanu di aici din Orhei precum să fii ştiut că am vândut o casă a soacră-meli la dumnealui cu preţ 300 lei, adică trii suti lei şi casa cu toate acareturile lui, însă să nu aibă a nişca nici o noè dintrânsa şi dumnealui să aibă a stăpâni vecinică în pace şi di s'a afla ciniva să facă vreo pritenţie pentru casă, atunce să nu să să ţii în samă şi or şi ce giudecată di s'a afla pentru casă atunce să aibă eu a răspunde. Şi bani am luat diplin la făcire zapisului şi pentru mai adevărată credinţi ne ştiind carte am pus numele şi degitu

1819, fevr. 26

eu Negoos croitoro am vândut cuprinsile soacre meli şi eu cu toată voia me

eu Ana, fiica dumisali încredinţăzi

eu Floare, soţ dumisali încredinţăzi.

eu Bedros, fiiul dumisali încredinţăz.

eu Horocsima încredinţăz.

eu Hatin încredinţăz.

eu Ocănadă încredinţăz.

şi eu Ezeghel megieşu casi, esti cu priimire me şi am fostu faţă la facire zapisului şi să nu aibă nici o pretenţie a faci pe urmă şi am încredinţatu.

eu Ezeghel am priimit

şi eu am scris cu priimire amândoror părţilor

Indescifrabil

David Atamov încredinţez.

Deraţu ([1]) Stepan

Vânzaria aciasta făcându-să cu priimirea amânduror părţilor s'au încredinţat şi de cătră mine.

Staschii sovetnic Ghica 1819, mart 10

Colecţia mea.

Casele din târg fiind proprietăţi embaticare nu se puteau vinde decât cu învoirea proprietarului târgului. De aceia îşi dă consimţământul proprietarul Ghica. Vezi dughenile armeneşti din Orhei în N. Iorga, *Studii şi documente*, XXI, p. 118.

378.

1819, Martie 10.

Guberschi-canţelaristul, Costachi Racu şi Manolache Adam se jeluesc judecătoriei politiceşti a Basarabiei revendicând dela răzeşi bătrânul Albului din moşia Trăistenii pe Cula, cu un ispisoc ce a avut strămoşul lor Nistor vătavu dela Irimia Movila Voevod. (Original).

Cătră giudicătoria politicească a Basarabii dela guberschii canţălerist Costachi Racu şi Manolachi Adam

Jalobă

Un bătrân, ce să numeşti partea Albului din moşiia Trăistenii, pe Cula, din acest ţînut, care îl avem cumpărătură di cătră un strămoş al nostru Nistor vătavu şi să cuvine întru a noastră stăpânire, în multi rânduri părinţii nostri, trăgând în giudicată pi răzăşii acii moşîi la Divanul Cnejîii Moldavii, *când au fost să să înfăţoşăzi, ei au tot fugit pi la casăle lor*, prelungindu-să pân la anul trecut 1809 când ei au avut prilejul lor şi cu mită au dat rămaş din giudecată pi părinţii noştri la Sărdăriia Orheiului din vremea aceia prin medelniceru Isaiia, luând şi ispisocul ce-l avem

[1]) Dascal.

dila domnul Irimiia Movila Voevod, cari întărești stăpânire strămosului nostru Nistor, supt cuvântul acesta că di cătră un neam a lor s'ar fi răscumpărat ace parti din mâna strămoșului nostru. Și arătând spre dovada cuvântului lor acesta numai un zapis iconomicos, scris cu slovă noî pi hârtii vechi, adiveritoare di răscumpărare acestui bătrân di la strămoșul nostru, fără să fie încredințat di cătră cineva.

Pentru cari, cu plecăciuni, ne rugăm aceii giudecătorii să poroncească locului cuviincios ca să să pui supt giurământ pi un Maftei Soroceanu, di acolo, asupra căruia ni esti tot pripusul că au făcut acel zapis iconomicos, ca să arăti adivărul și osăbit că nu prin mită, după cum ni esti știința, au dat rămași din giudictă pi părinții noștri cari cercetari supt giurământ, ci să va faci la starea locului, în urmă să fii pârîții sorociți a să înfățoșa cu noi în giudicată la locul undi să cuvini mai întâi pricina a să căuta, când atunce pârîții să fii îndatoriți a-ș aduci și toati dovezili ci vor avè, adică atât ispisocul ci l-au luoat dela părinții noștri, precum și alti scrisori ci vor mai ave.

Guberschi canțălerist Costachi Racu
Manolachi Adam

1819, Mart 10 zile

Originalul în colecția mea.

Jaloba aduce amănuntul procedural foarte interesant că Divanul nu judeca pricinile civile decât în prezența părților litigante.

Pe jalbă s'a pus următoarea rezoluție de către sovetnicul Măcărescu: «jăluitor cu această jalobă să va înfățoșa cătră giudecătoria ținutului».

Nidoba 1819, mart. 13

Sov. Măcărescu

379.

1819, Noemvrie 20.

Ion Drăgan se închină mănăstirei Frumoasa cu bucate cu tot, pentru a fi pomenit el și neamul său. (Original).

Adică eu Ionu Drăganu dat-am adevărat zapis meu la mâna părintilui Iftimi dela mănăstire Frumoasa, titoru sfintii mănăstiri precum să să știi că m'am închinat sfintiî mănăstiri cu bucati, daru până în primăvară să mă ducu la mănăstire, iaru întâmplân-

du-să vre-o scurtari vieţi meli mai încoace să nu aibă nemene trebuinţi la bucatili meli, fiindu că m'am închinat sfintii mănăstiri cu totul şi pentru pomenire me şi a părinţilor mei şi fraţilor şi a tot neamul meu şi pentru mai adivărată credinţă mi-am pus numeli şi degitul meu, neştiindu carti m'am rugat la căpitan Nicolai şi m'au iscălit.

(x) eu Ionu Drăganu

şi am scrisu eu Neculai Leu (?) cu zisa iscălitului de sus

şi la facire acestui zapis ne-amu întâmplat şi noi în faţă

eu Ştefan Leu m'am întânplat faţă

eu Marcu m'am întânplat faţă

eu... (?) Orvatu m'am întânplat

eu Iosipu m'am întânplat faţă

eu Loghinu m'am întânplat faţă

Originalul în arhiva mănăstirei Frumoasa din judeţul Orhei.

380.

1820, Martie 19.

Lupu Plăcintă vinde mănăstirei Hârbovăţ partea sa de moşie din Onişcani, ţinutul Orheiului. (Original).

Danie

Adică eu care mai gios îmi voiu pune numile şi degitul mieu, adiverez prin această scrisoare de danie ce dau la mâna Sfinţiei Sale părintelui arhimandrit chir Serafim, egumen mănăstirii Hârbovăţul pentru a fi ştiut că de însuş a mea bună voe am făcut danie acestii sfintii mănăstiri Hârbovăţi, unde să cinsteşte şi să prăznueşti hramul adormirii a Prea sfintii slăvitii născătoare de D[u]mnezeu, toată partea mea de moşie Onişcanii din ţinut Orheiului, toată ce să trage de pi neamul mieu Plăcinteşti, care parte o am dat cu tot vinitul din tot locul, din sălişte, din câmp, din codru, din iazuri şi ori de unde or mai fi, fără să mai aibă neamurile mele vre o pritenţie de protimisis cu vre o cerire de a o întoarce şi a strica această danie, căci eu mă îndatoresc a le răspunde lor ori ce. După care să înputerniceşte mănăstirea a stăpâni această parte de moşie în veci nestrămutat de cătră nimine

ca pe o dreaptă a sa ocină şi moşie şi pentru credinţă am şi iscălit dinpreună şi cu soţul mieu şi alţi răzăşi.

1820 anul mart 19 zile

Lupu Plăcintă

a Cunţi

şi eu Condurachi Sava m'am întâmplat faţă

şi eu am scris cu zisa şi buna priimirea numiților de mai sus şi am şi iscălit

Ioan Demitriu

Originalul în arhiva mănăstirei Hârbovăţ.

381.

1820, August 23.

Izvod de zestrea ce dă căminarul Tudorache Ciurea fiicei sale Nastasica la căsătoria ei cu Iordache von Vârnav. (Original).

Izvod di celi ci din agiutoriul milostivului Dumnezău să dau zăstre fiicii meli Nastasăicăi. Anul 1820, Avgust 23.

O icoană, capul Maicii Domnului, ferecată cu argint, să le fie spre agiutori.

O cruce de aur cu doînsprezăce diiamanturi.

O candelă de argint.

Moşie întriagă Chifenii, în malu Nistrului cu casă facută pe dânsa, cu sat lăcuit.

Moşie întriagă Vascăuţii, alăture pe din sus cu Chifenii, cu doîu cutunuri lăcuite pe dânsa cu numire Vascăuţii de sus şi de gios sau Jora de sus şi Jora de gios.

Moşie întriagă Lopatna, alăture pe din sus cu Vascăuţii, cu sat lăcuit pe dânsa numită Lopatna.

Moşie întriagă Bulăeştii, în capu acestora dispre câmp, în care este întrat şi Cotelnicul, iarăş cu sat lăcuit pe dânsa cu numi Bulăeştii.

Toati părţîli din moşia Mârzăştii, alăture cu Bulăeştii, câti li-am avut luati în schimbu dela dumnealui colejschii asesor Ioniţă Iamandi. Toati într'un hotar la ţînut Orheiului, care toati aceste moşii şi sate acum să număsc Jorili, ci li-am avut toati luati cu schimbătură dela dumnealui colejschii asesor Ioniţă Iamandi.

Triizăci sufleti țîgani robi, cu mari cu mici.
Doîu sute de oi cu berbecii lor.
Doîzăci de boi.
Doînzăci de vaci.
Cinci mii de lei bani gata, însă 4500 lei pentru butcă, cai și hamuri și 500 lei să-ș cumperi 50 matci stupi.
Un inel de aur cu noî diamanturi.
O floare de aur cu diiamanturi și rubinuri.
O părechi cercei de aur cu diiamanturi.
Șasă șăraguri mărgăritari.
Doîsprizăci cuțîti de argint.
Doîsprizăci linguri de argint.
O lingură mare pentru ciorbă de argint.
Patru solniți de argint și poliite cu aur
O tava de argint.
Doîsprezăci zarfuri de argint cu felegenile și tavaoa lor.
O afumătoare și o stropitoari de argint.
Doî farfărioare de argint cu șasă linguriț pentru dulceți, iarăș de argint.
Doî sfeșnici mari, iarăș de argint.
Un covor turcesc.
Un salup de postav cu blană de samur și cu samuri.
Doî cațaveici blăniti cu samuri.
Doî cațaveicii blăniti cu cacomi.
Doî șaluri unu bun și altul mai prost.
Zăci rochii.
Un tacâm de așternut cu 7 perne și doî rânduri de fețä.
Un sîpet mare și unul mic.
Un lighian cu ibric de alamă.
O scatulcă cu șîpuri.
Doîzăci și patru șărveti pentru masă.
Doî fețä de masă.
Zăci prosoapi, însă: 4 cusuti cu petială și 6 necusuti.
Doîsprizăci cămeși bărbătești și fimeești.
Șasă boccealîcuri buni cu tot tacâmu lor.
Și dela milostivul Dumnezău și precurata sa maică dar și blagoslovenie, pe care și eu o dau și le rog norocire pacinică și viiață.

(P) Todorache Ciure caminar

Pe verso: Izvodul de zăstre ce au dat răposatul caminar Theodor Ciure fiicii sale Anastasiei când au însoţit-o prin legiuită cununie cu Iordachi fon Vârnav la anul 1820, avgust 23.

Pecetia octogonală cu tuş negru, indescifrabilă.

Iordache von Vârnav se călugăreşte luând numele de Ghedeon. Cf. Gh. G. Bezviconi, *op. cit.*, p. 147, apud A. Gorovei, *Monografia Botoşanilor*.

382.

1822, Iulie 10.

Spiţa pe bătrâni a moşiei Hoimăneşti. (Original).

Spiţa neamului a moşii Hoimăneştenilor, ci esti făcută pi patru bătrâni.

Adică întâi Hoiman, cari au ţinut pi Vidra ot Scorţăni, Gheorghii ficior lui Hoiman, cari au ţinut pi Ursa ot Isacova şi au făcut patru ficiori anumi: Melica, Strătulat, Ileana, Măria.

Şi Melica au făcut pi Ştefana, Ştefana au făcut pi Grigoraş, cari să vedi în hrisov şi Grigoraş au făcut pi Climinti Meleca.

Şi dintr'aceşti patru fraţi a Ursii, ci esti Ileana, Ileana au făcut pi Tălmaci şi Tălmaci au făcut pi Safta, Safta au făcut pi Antohi şi Antiohi au făcut pi Ermurachi.

Măriea au făcut pi Alexandru, Alexandru au făcut pi Vasile Donosi, Vasile Donosi au făcut pi Luchiean şi noi cerem hotarnica lui Darii Donici, cari au luat sfârşit giudecăţii înpreună şi cu spiţa cè adivărată precum şi opt scrîsori ci au intrat în mâna răposatului Strătulat în pricina de giudecată ci au avut cu Dânguleştii, însă aceli opt scrisori, le-au primit cu a dumisale sînet, în carile sînet urmează a răposatului Strătulat iscălitură. Şi alti scrisori a moşii Hoimăneştilor ci sânt rămasă tot în mâna neamului Strătulătesc, pintru care urmează a noastre iscălituri.

1822, iulii 10 zîle

(x) eu Climinti Meleca
(x) eu Ermurachi Ursachi
(x) eu Luchian Donosi.

Din dosarul 2132/1823 din arhiva Tribunalului Lăpuşna.

383.

1823, April 30.

Izvod de zestrea ce dă Iordache Rusu fiicei sale Safta (Original).

Izvod di zăstri ci dau fiicăi mele Safta.
1 o icoană fericată cu argint
3 ineli cu diiamant
1 părechi cercei cu zmărand
6 şiraguri mărgărintare
1 şal beldere
1 moşii Păşcanii de la ţinut Chişinău cu toate acareturile ei
10000 adică zăcimii de lei bani
18 suflete de ţigani
50 di stupi
20 di boi
20 vaci
250 di oi

Iordachi Rusu

1823, apr. 30

Colecţia d-lui Petre Lazu.

384.

1826, Iunie 5.

Nicolae Donici vinde vărului său Iancul Rusu un iaz şi o moară de pe apa Ivancei, din sus de şleah şi de podul de pe apa Ivancei. (Original).

Mai giosul iscălit prin acestu zapis fac ştiut că având eu un iaz cu moară pe apa Ivancei, clironomii dela părintile meu răposatul spatar Manolachi Donici şi vinit în parte me înpreună cu moşiia Pivniţa, la înpărţala ce am avut cu fraţii mei şi fiind că acestu iaz cu moară este pe hotarul moşîi Ivance a vărului meu Iancul Russu din sus de şliahu şi de podul ce este în şleah piste apa Ivăncii, apoi de a me bună voi, am vândut acestu iaz cu moară dumisali vărului meu Iancul Russul cu preţ 3000, adică trii mii lei, cari bani i-am şi priimit acum deplin şi dar di astăz înnainti şi în veci să stăpânească vărul meu pomenitul mai sus

iaz cu moară nesupărat despre nimine, căci aşa esti a me bună voinţă şi am iscălit, poftind şi pe alţă cari s'au întâmplat de au încredinţat zapisul.

Anul 1826, luna Iunii în 5 zîle.

Neculai Donici adiverez
Colejschii asesoru Gheorghii Donici cu voia me
Costandin Donici martur
Iancu Rusul martur
Zamfiriţa Donici cu voia me
Scarlat Pruncu martur
Fotachi inginer martur

Colecţia d-nei Popov din Ivancea. Zapisul este scris pe o hârtie timbrată rusească în valoare de şase ruble.

385.

1827, Martie 7. Chişinău.

Adeverinţă dată de Adunarea deputăţească a nobilimei basarabene lui Timofei Bulat pentru curgerea neamului său. (Original).

După ucazul Inpărăteştii Sale Măriri, Sîngur Stăpânitoriu a Toată Rossiia, Dela Adunarea Deputăţască a Dvorianstii Oblastii Bassarabiei, dumisale dvorianinului Bassarabiei, guberschii secritari Timofei sîn colej[schii] reghistrator ce au fost şi cadet Theodor Bulat, nepot lui Ştefan, strănepot lui Toader, prestrănepot lui Ermurachi Bulat sardariul, ci să tragi din Mihul Bulat vtori visternic, ficiorul Milei călugărului biv vel visternic, precum că la această adunare s'au ascultat jaloba sa din 22 noemv. a trecutului an 1826 pe lângă care înfăţoşând documenturile atât de tragirea strămoşilor săi cât şi de numirea sa, s'au rugat ca cercetându-le să fie trecut la partea ce i să va cădè a condicii de spiţa neamurilor dvoreneşti şi în aceia să i să de cuviincios document, adăogând că vrâsta anilor dumisale este de 36, întru însoţire are pe Zamfira, fiica protopopului Theodor, a căriea vrăstă este de 30 ani, avere nemişcătoare întru a sa stăpânire are părţi răzăşăşti pe la feliuri de locuri ce sânt în cuprinsul ţînutului Orheiului, iar din alăturatile documenturi să vedi:

întâi, pașportul dat la anul 1790, iulie 12, no. 318 supt iscălitura podpolcovnicului Nicoriță, ci au fost *comandiriu Cohurtei volontirești din Bassarabia*, că Theodor Bulat au fost cadet.

Al doilea, atestatul dat tij dela acelaș Nicoriță la anul 1791, Mart 20, supt no. 47, că cadetul Theodor Bulat de la începutul întrării sale în slujba oștenească a Pre fericitei întru pomenire Doamnei înpărătesăi Ecaterina, aflându-să în feliuri de războae s'au arătat înpotriva neprietenilor cu vitejie.

Al 3-le, atestatul dat tij pomenitului Theodor Bulat dela Clenurile ocrujniei magazie a zairelelor din Bratlav primer maior Coșin și căpitan Drozdovschi la anul 1796, iunie 19, supt no. 15, că el au urmat slujba ce i s'au fost încredințat cu căzuta sârguință fără cusur.

Al 4-le, atestatul cu formulearnul spisoc dat de către comisariul zastavii granetii Hlinăii al 8-le clas Papafilov, la anul 1811, iulie în 25, supt no. 220, că colejschii registrator Theodor Bulat au urmat slujba politicească cu sârguință și râvnă fără cusuru, prin care formulear să mărturisăști că el esti ficior lui Ștefan Bulat și că la anul 1791, mart 20 după eșirea sa din slujba oștinească, la anul 1807, septv. 10 au întrat în slujba politicească și pentru osârdnica slujbă ci au arătat s'au cinstit cu un cin afițăresc.

Al 5-le, copie încredințată cu căzuta rânduială de pe mărturiea dată din partea răzășilor ot ținut Orheiului la anul 1797, mart 16 că cadetul Thcodor Bulat, feciorul lui Ștefan Bulat că trage din vechiu neam de boeriu.

Al 6-le, copie încredințată de pe cartea deșchisă a sărdariei Orheiului din anul 1801, septv. 2 prin care pomenitului cadet Theodor Bulat îi dă dreptate ca părțile sale de moșie ce le are pe la multe locuri de pe bunul său Toader Bulat, ficiorul lui Ermurachi Bulat sardariul, carele să trage din Milea călugărul biv vel visternic să fie volnic a și le vinde cui va voi.

Al 7-le, formalnica copie de pe poronca acieaș sărdării din anul 1803, avgust 24 scrisă către răzășii de moșiea Crucești că cadetul Theodor Bulat are asupra lor pretenție pentru părțile de moșie cuvenite lui de pe Milea călugărul ce au fost vel visternic.

Al 8-le, documentul divanului Cnejiei Moldaviei, ce la anul 1819, iunii în 2 s'au dat lui Vasile și Iacob Bulăteștii de tragirea lor din dvoreni și boeri și că din documenturile ce au înfă-

ţoşat la divan să vede că Ermurachi Bulat este ficior Mihului Bulat.

Al 9-le, copie adevrită de pe ecstractul părţilor de moşie ce de către vornicul de poartă la anul 1815, iulii în 2 s'au închipuit că Zahariea Bulat dvorianul, adecă fratele cadetului Theodor Bulat cu neamul său are părţi de moşie de pe strămoşul Ermurachi Bulat sardariul şi că Mihul Bulat vtori visternic este drept ficior visternicului Milea călugărului.

Al 10-lea, copie încredinţată cu căzuta rânduială de pe hrisoavele domnilor Moldaviei, cel întâi a domnului Ilieş Alexandru Voevod din let 7171, iulie 23 că Milea călugărul au fost vel visternic, cel al doilea tot aceluiaş domnu din let 7175, iulie în 15 că Mihul Bulat au fost vtori visternic şi cel al treile a domnului Mihail Racoviţ Voevod. din let 7230, iunie în 7 că Ermurachi Bulat au fost sardari, iar fratile său Nistor Bulat au fost pârcălab.

Al 11-lea, mărturiea dată de către 20 dvoreni la 30 mart anul 1826 şi încredinţată după forma ce să păzăşti că jăluitoriul Timofei Bulat este cu adevarat drept ficior colejscului reghistrator ci-au fost cadet Theodor Bulat, nepot lui Ştefan, strănepot lui Toader, prestrănepot lui Ermurache sardariul, ce este născut din Mihul Bulat vtori visternic, ficiorul Milei călugărului biv vel visternic, precum asămineş să arată şi în spiţa neamului Bulătesc, ce giudecătoriea ţînutului Orheiu, pe temeiul documenturilor înfăţoşate ci au închipuit-o şi cu legiuita rânduială au încredinţat-o la 9 mart, anul 1826.

Iar prin legiuirile aşezate să poronceşte şi anume prin Innalt înbunătăţitul ustav a obrazovaniei oblastii Bassarabiei: « Sosloviai dvoreneşti să lasă întru deplină măsură dreptăţile şi pronomiile ce cu toată milostivire s'au dăruit dvorianstvii rossieneşti cu păzirea pe lângă aceia vechilor a Moldaviei privileghiuri în temeiul hrisovului domnului Ioan Neculai Mavrocordat din let 1734, toţi aceia să cunosc de dvoreni, care au priimit cinuri moldovineşti dela vel logofăt pâr la treti logofăt.

S'au hotărît:

De vremi ce jăluitoriul guberschii secritari Timofei Bulatov prin înfăţoşateli de numirea sa documenturi au dovedit că purcedirea dumisali urmeazi dela Ermurachi Bulat sardariul ce să tragi din Mihul Bulat vtori visternic şi Milea Călugărul biv vel

visternic, de când sânt trecuți piste suta de ani, apoi în temeiul pomenitelor mai sus legiuiri şi a paragrafului 82 din gramota cu toată milostivirea dăruită dvorianstvii să să triacă cu rodul său la al şasălea parte a condicii de spiţa neamurilor dvorene şi în aceia să i să de din neam în neam gramotă, însă pâr când ia să va găti să i să de (şi să dă) această adeverință dumisale dvorianinului Bassarabiei guberschii secritari Timofei Bulat.

Chişinău, anul 1827 mart 7 zile

Predvoditel dvorianstvi, statschii sovetnicu i cavaler Ioan Başota.

Za deputat C. Razu
clucer i cavaler Apostolachi Burda
deputat Ioan Botezat deputat Pavel Măcărescu serdar
dipotat serdaru Toader Măcărescu
dipotat Iordachi Theodosiu
secretar, indescifrabil

(L. P) guberschii secretar Dobrovolschi

Colecţia d-nei Pulheria Bodescu din Chişinău.

Documentul completează cu referinţe genealogice suretul din 1784, August 3 (V. Aurel V. Sava, *Documente Lăpuşna*, pp. 328—240) care arată pe ctitorul mnăstirei Hârjauca în persoana lui Mihul Bulat. Intre ambele documente e o nepotrivire şi anume în cel din 1784 se arată că Toader Bulat nu e fiul lui Ermurache Bulat, ci nepot de fiică.

Mile călugărul este pomenit într'un document din 1546 dela Petru Rareş ca proprietar al satului Săseni din ţinutul Orhei. Vezi mai sus, nota de sub doc. nr. 183.

Adeverinţa de faţă e importantă prin informaţia ce ne dă asupra unei cohorte de volintiri în Basarabia în 1790 de sub comanda podpolcovnicului Nicoriţă.

REGESTELE DOCUMENTELOR

1. *1481, Aprilie 19.* Ştefan Voevod dărueşte lui Ivaşco Andronic un loc în pustietate, pe Răut, în capul Brahnei, la Movila Săpată şi cu balta Briahnova ca să-şi facă acolo sat şi un loc de ţarină lângă Pilişeoani. (Regest).

2. *1495, Maitie 13.* Ştefan Voevod întăreşte lui Cozma şi fratelui său Mihul şi surorii lor Nastea, copiii lui Hodca Pâşca, satul Păşcanii pe Ichel şi o selişte sub Porosăci, unde se împreună drumurile la fântână. (Suret).

3. *1500.* Ştefan Voevod întăreşte lui Duma Pocşescul şi Manei o selişte, lângă Lopatna, cumpărată cu 220 zloţi tătăreşti dela Iacob, Cristina şi Anuşca, copiii lui Mihăilă Oţel, gramatic. (Copie slavonă).

4. *1507, Februarie 28.* Bogdan Voevod dărueşte lui Icn şi nepotului său Lupşe un loc în pustie, pe Sagala, jumătate de fântână, ce se numeşte Pietroasa, partea de jos, ca să-şi aşeze sat. (Original).

5. *1529, Martie 23.* Petre Voevod întăreşte lui Dragotă şi surorilor lui stăpânirea pe o jumătate din satul Hirova, partea din sus. (Regest).

6. *1569, Martie 15. Iaşi.* Bogdan Voevod întăreşte lui Stoica, lui Nicoară şi lui Nichita stăpânirea asupra unei jumătăţi de sat Petroasa, unde a fost casa lui Manole Uşăriul pe care a cumpărat-o dela Neagul şi dela fratele şi sora acestuia Ionaşcu şi Bunata, copiii lui Isai, nepoţii lui Manole Uşăriul (Copie).

7. *1569, Aprilie 2.* Bogdan Voevod întăreşte lui Lazor, Procopi şi Nichitii a patra parte dintr'a patra parte dintr'un loc pustiu de ceia parte de Răut la Puţul Tătăresc, la capul Briahnovei, pe care au cumpărat-o dela Marica şi Stanca, fetele lui Ivancu pârcălabul. (Regest).

8. *1572, Martie 12. Iaşi.* Ioan Voevod dărueşte lui Dumitru armăşelul şi fratelui său Andruşco şi Stefan Uşurelul, Maxim şi Radul o bucată de loc din pustie la gura Boşcanei, unde se varsă în Ichel, până la gura Ichelului, cu loc de moară, ca să-şi aşeze sat. (Traducere după traducerea rusă a unui suret).

9. *1573, Fevruarie 27.* Ioan Voevod reînoeşte şi întăreşte copiiilor lui Maxim Bolcăş dania pe care a avut-o acesta dela Stefan-Vodă bătrânul asupra unui loc din pustie, pe Răut, la Chişinău, la capul piscului Vătricii. (Suret).

10. *1574, Mai 10.* Ioan Voevod întăreşte stăpânirea lui Ion Golăe, marele logofăt şi lui Eremia pârcălabul cu soţia sa Tudora, asupra două locuri în pustie, unul: Oxintia, pe Nistru, între Molovata şi Mocşia cu loc de mori de

cealaltă parte a Nistrului, pe pârâu la gura Iahurlucului şi altul la capătul Peşterii, din sus de vechiul Orheiu, unde cade drumul vechi în Răut, din sus de Chişinău, sub stâncă, locuri pe care ei le-au cumpărat dela însuşi Domnia Sa cu opt cai buni şi patru sute de zloţi tătăreşti. (Original).

11. *1582, Decemvrie 13. Iaşi.* Petru Voevod întăreşte Anei, jupâneasa lui Ioan Golăe, fostul logofăt şi copiilor ei Mihail şi Cristina, satul Golăeşti cu mori pe Răut, pe care l-a avut Ion Golăe cu ispisoc de danie şi de cumpărătură dela Ion Voevod. (Original).

12. *1588, August 4. Iaşi.* Petre Voevod, confirmînd împărţirea făcută între jupâneasa lui Golăe logofătul şi jupâneasa lui Eremia pârcălabul, întăreşte Golăiesei jumătate de sat din Golăeşti pe Răut şi jumătate de sat din Oxintia, o moară la Mihăilaşa şi cu Stuhucinele, loc de folosinţa acestei mori. (Original).

13. *1591, Noemvrie 20. Iaşi.* Ieromonahul Gavril, egumenul sfintei mănăstiri Bistriţa vinde lui Gorciul aprodul a treia parte, din partea de sus din Trebujeni cu a treia parte de moară la Feredeu, cu şapte sute de zloţi tătăreşti. (Original).

14. *1591, Decemvrie 27.* Aron Voevod întăreşte Gorciului aprodul stăpânirea asupra unei părţi de moşie din jumătate de sat din Trebujeni, din ţinutul Orheiului, a treia parte din partea de sus, cumpărată de el dela eromonahul Gavril, egumenul mănăstirii Bistriţa. (Original).

15. *159?, August 11.* Ieremia Movilă Voevod reînoind un hrisov dela Ion Vodă furat din casa popii Drăgan din Suceava, întăreşte Anei, jupâneasa lui Golăe logofătul cu fii săi Mihail, Cristina, Ştefan şi Frăsinei, fata Irimiei pârcălabul, Oxintia şi locul dela capul Peşterei, din sus de vechiul Orhei, mori în Răut cum şi patru mori de ceia parte a Nistrului, în gura Iahurlucului. (Suret).

16. *Fără veleat (cca. 1600).* Ionaşcu Bărboşel din Biliceni vinde lui Nicoară logofătul a cincea parte din jumătate de sat din Dereneu. (Regest).

17. *1602, Fevruarie 24.* Ieremia Voevod întăreşte împărţirea moşiilor şi ţiganilor lui Bucium vornicul între Antemia, văduva lui şi Grigore Bucium cu ceilalţi fraţi ai săi, feciorii vornicului Bucium. Intre aceste moşii se aflau în judeţul Orhei a treia parte din Echimăuţi şi a treia parte din Saharna. (Suret).

18. *1602, Fevruarie 27. Iaşi.* Ieremia Movila Voevod întăreşte stăpânirea Danului din Orhei asupra unui loc de pe apa Vaticiului, cu mori şi fânaţ, pentru care a dat Domniei un cal. (Original).

19. *1602, August 21. Iaşi.* Ieremia Movila Voevod întăreşte stăpânirea jupânesei lui Golăe pe a treia parte din partea de sus din Trebujeni, partea călugărului Gavril, fiul lui Eremia pârcălabul, pe care a cumpărat-o dela Gorciul aprodul. (Original).

20. *1603, Aprilie 12.* Ieremia Movilă Voevod judecă pricina ce au avut Sacotă vătavul şi Lupan, feciorul Ţapului şi Magda, fata Dragăi cu rudeniile lor Gherman, Urâta şi Marina, copiii lui Simeon pentru a patra parte din moşia Pohribeni, cumpărată de moaşa lor Vasca Lehoaia dela Danciul Pohrib. (Suret).

21. *1603.* Ieremia Movilă Voevod rândueşte pe Danciul biv pârcălab ca, după cererea jupânesei lui Golăe şi a lui Simion Portărescul, să-i hotărnicească Golăesei o treime din jumătatea de sus a Golăeştilor, cumpărată de ea dela Gorciul aprodul şi să aleagă şi hotarul Storjecilor dinspre Golăeşti şi cu moara dela Mihailaşa. (Suret).

22. *1603, Decemvrie 4. Văsieni.* Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea pităreilor Ioachim şi Onciul asupra părţii de moşie din Mihăilaşa din ţinutul Orheiului, cumpărată de ei dela Vascan, fiul Dodoşei. (Original).

23. *1604, Mai 10. Iaşi.* Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Cristea sulgerelul asupra unei treimi din partea Nastei din Corotceni pe Molovateţ, treime cumpărată dela Nastasia Oloaga, fata Nastei, nepoata lui Iosip. (Original).

24. *1604, Mai 20.* Ieremia Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Apostol paharnicul cu fraţii săi, nepoţii lui Isai Morozanul şi lui Gheorghe cu fraţii săi, nepoţii lui Ioan Papa asupra satului Terşiţeii de pe Dobruşa, dela ţinutul Orheiului. (Regest).

25. *1607, Fevruarie 10.* Ghermănescu diacul şi cu rudeniile lui, feciori şi nepoţi lui Gavril şi Lupşei şi lui Ion vând lui Dumitrache Chirică marele postelnic un loc de sat Ghermăneştii, la Molovateţ, în ţinutul Orheiului. (Suret).

26. *1607, Fevruarie 21.* Simion Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Dumitrache Chirică, marele postelnic, asupra unui loc de sat, Ghermăneştii, la Molovateţ, în ţinutul Orheiului. (Suret).

27. *1607, Aprilie 15. Iaşi.* Nicoară Donici, fost pârcălab al Orheiului, dărueşte mănăstirii Secul nişte case cu tot locul lor şi cu dughene în târgul Orheiului. (Suret).

28. *1607, Aprilie 15. Iaşi.* Simion Movilă Voevod întăreşte dania unor case şi dughene din târgul Orheiului făcută de Nicoară Donici mănăstirii Secul. (Suret).

29. *1607, Noemvrie 4. Iaşi.* Simion Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Dumitrache vel postelnic pe a treia parte din partea Nastei din satul Corotceni, de pe Molovateţ, cu locuri de iaz şi de mori, pe care a cumpărat-o dela Crâstea sulgerelul. (Original).

30. *1609, Aprilie 8.* Constantin Movilă Voevod împuterniceşte pe Simion şi pe Damian cu răzeşii lor să stăpânească satul Chiperceni din ţinutul Orheiului, pe care Ion Rusulei cu răzeşii lui l-au vândut lui Vasile Lozenschi stolnicul. (Original).

31. *1609, Aprilie 25.* Constantin Movilă Voevod milueşte mănăstirile Dragomirna şi Secul cu un iaz cu ezătură, pustiu, lângă târgul Orheiu, pe apa Răutului. (Suret).

32. *1609, Iulie 25.* Constantin Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Hanţiu pitarul asupra a trei părţi de ocină dintr'un sat indescifrabil din ţinutul Orheiului, cumpărate dela nepoţii lui Pătrăşcanu biv pârcălab. (Regest).

33. *1610, Mai 16. Iaşi.* Pavel şi fratele său Toader vând lui Beldiman biv vornic de poartă, partea lor de ocină din satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Suret).

34. *1611, August 23. Iaşi.* Constantin Movilă Voevod întăreşte boerului său Beldiman biv vornic, cumpărăturile ce a făcut în trupul moşiei Sămăşcani din ţinutul Orheiului, dela nepoţii Armancei. (Suret).

35. *1611, August 23. Iaşi.* Constantin Movilă Voevod întăreşte stăpânirea lui Onciul şi a lui Ioachim asupra părţii de moşie din Mihăilaşa dela ţinutul Orheiului, pe care au cumpărat-o ei dela Văscan, feciorul Dodoşei. (Original).

36. *1612, Ianuarie 17. Iaşi.* Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirii Secul asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, ce le are danie dela Nicoară Donici. (Suret).

37. *1612, Mai 13.* Ştefan Voevod întoarce mănăstirii Golăi satele Oxintia pe Nistru şi Golăeşti pe Răut, pe care le luase Irimia Movilă Voevod ca să le facă ocol cetăţii ce s'a apucat să facă pe apa Răutului, la Peşteră. (Suret).

38. *1612, Septemvrie 24.* Ştefan Voevod dă rămaşi pe Pavel şi Ion Rusulei cu alţi răzeşi ai lor în pricina ce au avut cu Simion spătarul, cu fratele acestuia Damian spătarul, cu Condrea vistierul, cu Ana şi cu popa Orza, care au pus fierie, pentru o jumătate de sat din Chiperceni. (Suret).

39. *1613, Decemvrie 17. Iaşi.* Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea lui Beldiman marele logofăt asupra părţilor de ocină ce au cumpărat dela răzeşii nepoţi ai Armencei şi strănepoţi ai lui Vlaşin din sat din Sămăşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

40. *[1614], Noemvrie 1.* Antemia, soţia lui Pătraşcu visternicelul cu sora sa Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dodcşii şi strănepoatele lui Duma Ciochină, vând lui Beldiman marele logofăt, din jumătatea de jos a satului Sămăşcani, din jumătate de jumătate o a patra parte sub pădurea Horodiştei până la fântână, cu loc de heleşteu. (Original).

41. *1614, Noemvrie 1. Iaşi.* Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea lui Nichifor Beldiman marele logofăt asupra părţilor de ocină ce a cumpărat dela Antimia şi Nastasia, fetele lui Văscan, nepcatele Dodoşii, strănepoatele lui Duma Ciochină, din sat din Sămăşcani, din ţinutul Orheiului. (Suret).

42. *1616, August 16. Iaşi.* Radul Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirei Secul asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, ce le are danie dela Nicoară Donici biv pârcălab. (Suret).

43. *1617, Aprilie 14.* Radul Voevod întăreşte stăpânirea vel stolnicului Rusu şi a soţiei sale asupra unei pătrimi din a treia parte din moşia Căpiniciul cu loc de moară în Vatici, cu vii, păduri, prisăci şi livezi, în ţinutul Orheiului. (Regest).

44. *Fără veleat (cca. 1617), Iulie 25. Peştera.* Aslan pâ călabul Orheiului hotărăşte cu oameni buni, megieşi, slugi domneşti şi vătafi moşiile Trebujeni şi Oxintia ale călugărilor dela mănăstirea Golăii. (Original).

45. *1617, Noemvrie 18. Iaşi.* Radu Voevod întăreşte Frăsinei, fetei lui Irimia pârcălabul şi lui Toader, fiul Tudorei, jupâneasa Irimii pârcălabului o jumătate de sat, partea de sus din Oxintia, pe Nistru la ţinutul Orheiului. (Original).

46. *1617, Noemvrie 22.* Radul Voevod întăreşte lui Simion spătarul şi fratelui său Damian spătarul a opta parte din partea de sus a satului Chi-

perceni, pe care au cumpărat-o cu 62 taleri de argint dela Ana cu feciorii ei, fata lui Buzdugan, nepoata lui Tomşa Piperciu. (Suret).

47. *1618, Noemvrie 26.* Ştefan Voevod judecă pricina dintre Vlasă, pitărelul şi Isac diacul din Dişcova şi dă dreptate celui dintâi să răscumpere dela cel din urmă părţile de moşie ce cumpărase în Morozeni dela câţiva răzeşi. (Regest).

48. *1619, Mai 1. Iaşi.* Gaşpar Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirii Secul asupra unor case şi dugheni din târgul Orheiului, pe care le are danie dela Nicoară Donici biv pârcălab. (Suret).

49. *1619, Mai 26.* Gaşpar Voevod întăreşte lui Niţul aprodul partea de moşie din Popovca, ce se cheamă acum Micleşti, din ţinutul Orheiului pe care a cumpărat-o dela nepoţii Popăscului. (Suret).

50. *1620, Fevruarie 9.* Radul Voevod întăreşte stăpânirea lui Vasile Grămadă biv sulger asupra moşiei Bulăeşti din ţinutul Orheiului. (Regest).

51. *1620, Mai 23.* Gaşpar Voevod întăreşte stăpânirea lui Dumitru Măcaca, asupra unui heleşteu cu moară în pârâul Ichelului, din ţinutul Orheiului cum ărat dela Istrate, feciorul lui Ionaşcu Popizdan şi dela sora lui Chiliana. (Regest).

52. *1622, Fevruarie.* Ştefan Tomşa Voevod întăreşte lui Ionaşcu Rusul şi fratelui său Bosie cumpărături făcute în moşia Căpiniciul. (Regest).

53. *1622, Aprilie 7.* Ştefan Tomşa Voevod judecă pricina dintre Ionaşcu Rusu şi popa Băzdâga din Grebleşti cu nepotul său Crâstea, pentru o parte din Căpiniciu. (Regest).

54. *1622, August 16.* Ştefan Tomşa Voevod întăreşte lui Ionaşcu Rusul părţile din moşia Căpiniciul ce i-a dăruit unchiul său Cărăbaş. (Regest).

55. *1622, August 19.* Ştefan Tomşa Voevod întăreşte stăpânirea lui Ionaşcu Rusul, diacul şi fratelui său Bosie, feciorii stolnicului Rusu, cumpărăturile şi clironomia unchiului lor Cărăbaş, în satul Căpiniciul. (Regest).

56. *1623, Mai 18. Iaşi.* Ştefan Voevod întăreşte lui Ursu medelnicerul o parte de ocină din satul Micleşti din ţinutului Orheiului şi anume jumătate din cumpărătura Mogâldei pitarului dela Cozma Stravoe, pe care Ursul a cumpărat-o dela Ileana şi Alexandra, fetele Mogâldei. (Original).

57. *1625, Fevruarie 20. Buceaci.* Maria Chiriţoaia a răposatului Chiriţa Dumitraşcu Paleolog postelnicul, dărueşte lui Mardarie, fiul Tomei, ocina sa Ghermăneşti din ţinutul Orheiului. (Original).

58. *1628, Iunie 24. Iaşi.* Ionică şi surorile lui Mărica şi Odochia, copiii Diniului sin Anghelinii, nepoţi Micului, vând lui Vlase cămăraşul a şasea parte din jumătatea de jos a satului Dereneu şi din Prihodişte, dela ţinutul Orheiului. (Suret).

59. *Fără veleat (cca. 1630).* Lupul, marele vornic mărturiseşte că s'a înţeles cu Frusîna, fata Eremiei ce a fost pârcălab, cu Toader şi Ileana, copiii Tudorei să cumpere jumătate de sat la Chişinău, în apa Răutului, dar că nu a plătit până atunci preţul vânzării. (Original).

60. *1630, Decemvrie 10.* Nepoţii şi strănepoţii Eremiei pârcălabului şi a jupânesei acestuia Tudora, vând lui Lupu, marele vornic, o jumătate din satul Oxintia, de pe Nistru, dela ţinutul Orheiului. (Suret).

62. *1631, Octomvrie 5.* Mărturie hotarnică dela Toader Bârsan vornicul de gloată pentru despărţirea a două sate: Hogineştii şi Bravicea. (Regest).

62. *1633, Septemvrie 6. Iaşi.* Moisei Movilă Voevod dărueşte lui Pătraşcu Danovici, logofătul, un sat domnesc Movilova, la ţinutul Orheiului, sat aşezat de părinţii domnului pe loc domnesc, lângă vechiul Orhei. (Original).

63. *1634, Iulie 22. Iaşi.* Vasile Voevod întăreşte stăpânirea lui Savin Prăjescul asupra unor moşii din Sămăşcani, Mihăilaşa, Flămânzeni şi Bucişca. (Original).

64. *1635, Martie 5.* Vasile Voevod scrie lui Niţul ce-a fost vornic, că împăcându-se dinaintea sa Negrescul şi Guroaia cu Pantiul, cel dintâi au dat celui din urmă părţile lor de moşie din Epureni. (Original).

65. *1637, Mai 7. Iaşi.* Vasile Voevod rândueşte pe Harea din Verejeni să aleagă şi să stâlpească partea de ocină ce are Moga din Ciocâlteni, în moşia Căcărezeni. (Original).

66. *1638, Iulie 7.* Vasile Voevod rândueşte pe Sturza şi Ionaşco să aleagă siliştea Vozliublena, dintre Sircova şi Sămăşcani şi s'o dea lui Neculai din Ghireni şi lui Bârsan vornicul. (Regest).

67. *1638, Octomvrie 15.* Vasile Voevod întăreşte stăpânirea lui Andrei Donici asupra hotarului Ivancea, danie dela Irimia Movilă Voevod. (Copie).

68. *Fără veleat (cca. 1639). Ianuarie 1.* Mihalcea Durac căpitanul face schimb de sălaşe de ţigani cu Toderaşcu logofătul al treilea. (Original).

69. *1639, Iunie 25.* Vasile Voevod împuterniceşte pe Ghermăneşti să oprească partea de moşie din sat din Ghermăneşti a răzeşilor lor care n'au contribuit la cheltuelile procesului lor cu vornicul Roşca. (Original).

70. *1639, Iulie 13. Orhei.* Drăgan şi cu fraţii săi, feciorii Hârcescului vând lui Mateiaş Sturza a patra parte din partea lui Stan din moşia Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

71. *Fără veleat (cca. 1639). August 19. Orheiu.* Mihalcea Durac, pârcălabul Orheiului întăreşte de faţă cu martori mărturia dată de Cazac căpitanul de călăraşi din Orhei, de Cociorveiu hotnogul, de Moldovan fost hotnog şi de alţii în ce priveşte cumpărarea unui ţigan de către răposatul Irimia vornic mare, socrul şetrarului Malcoci, dela jupâneasa lui Vreme din Cunicea. (Original).

72. *1639, Septemvrie 3.* Gheorghe, fiul Lupului marele vornic dărueşte mănăstirii Golia o jumătate din siliştea Oxintia de pe Nistru, la ţinutul Orheiului pentru sufletul tatălui şi rudelor sale. (Original).

73. *1639, Noemvrie 1.* Vasile Vodă dărueşte lui Apostol Catargiul vel postelnic, satul Peştera, numit mai înainte Movilova, ce făcea parte din ocolul târgului Orhei. (Regest).

74. *1640, Martie 11.* Vasile Voevod judecând pricina dintre răzeşii de Târzieni şi cei din Braviceni dă rămaşi pe cei din urmă. (Regest).

75. *1641, Aprilie 22. Iaşi.* Vasile Voevod rândueşte pe Ionaşcu Rusul, pârcălabul Orheiului să fixeze zi de soroc la Divan lui Gavril Stencu din Tulbureşti şi Petrii din Sămănauca cu Nicoară Nistre din Mărtineşti şi lui Vasile din Pocşeşti ca să se judece pentru un heleşteu din Popşeşti. (Copie).

76. *1641, Mai 18.* Axenia Boldușoaia dă danie nepotului său Gavril, feciorul lui Toader din Voinova partea sa de moșie din satul Drăgușani. (Regest).

77. *1642, Aprilie 2.* Ioan Vasile Voevod, întărește între altele, lui Ionașcu Rusul pârcălab părți de moșie în Căpinici la ținutul Orhei. (Regest).

78. *1643, Octomvrie 12. Iași.* Vasile Voevod întărește stăpânirea lui Pantiu din Peresecina asupra părților de ocină ce are Guroaia la Epureni, în ținutul Orheiului pe care ea i le-a dat ca să scape capul fiului ei Poiană ce l-a prădat pe Pantiul de nouă epe. (Original).

79. *1645, Mai.* Gheorghe Ștefan sulgerul și Apostol pârcălabul de Orhei despart hotarul satului Isacova de acela al târgului Orheiului. (Regest).

80. *1646, Aprilie 8. Orhei.* Andrei feciorul lui Vicol din Braviceni, vinde a patra parte din bătrânul tatălui său din sat din Braviceni vornicului Apostol. (Original).

81. *Fără veleat (cca. 1646). Orhei.* Donosie, fiul lui Gherasim din Bogzești vinde partea sa din sat din Braviceni vornicului Apostol. (Original).

82. *1646, August 5.* Vasile Voevod întărește stăpânirea lui Andrei căpitanul de curteni și a femeii sale asupra unor părți de ocină din Biliceni, din Horodiște și din Prihodiște cu locuri de mori pe Ciuluc, Ichel și Dereneu cumpărate dela Micul și Sacota, feciorii lui Vasile Portărescul, dela Vremeș și Constantin, feciorii lui Simion Portărescul și dela Nastasia, fata Chirinei, nepoata Portăreștilor. (Suret).

83. *1647, Ianuarie 18.* Vasile Voevod întărește lui Vasile Grozav diacul și soției sale Anisia cumpărătura ce au dobândit în satele Pocșești și Lopatna din ținutul Orheiului drept un cal bun dela Sora, fata Anghelinei, dela fiul ei Bradul și dela nepotul ei Cozma din Cristești. (Copie).

84. *1647.* Mărturia lui Verha din Căcărezeni și a lui Leica, feciorul lui Ivanco cu frații lui Sema și Gligina din Căcărezeni, prin care vând lui Paul și feciorilor săi Moga și Odochia din Ciocâlteni, părțile de moșie din satul Căcărezeni. (Original).

85. *1647, Martie 20.* Andrei, Floca și Ciurca, feciorii lui Ghervasie, nepoții Lupului, vând lui Ionășcuță Rusul, marele sulger, moșia lor din jumătate de sat din Verpca, a cincea parte, pe Bâc, în ținutul Orheiului. (Original).

86. *1650, Noemvrie 24.* Vasile Vodă dăruește lui Gheorghe Catargiul pârcălabul satul Peștera, cu loc de moară în Răut, rămas iarăș domnesc prin moartea fără urmași a lui Enache Catargiul, fiul lui Apostol Catargiul postelnicul. (Regest).

87. *1651, Iunie 8. Iași.* Vasile Vodă reînoește privilegiile și dresele ce a avut Mateiaș Sturza jignicerul, pe satul Bucișca de pe Nistru și pe părți din satul Sârcova, ambele din ținutul Orheiului, dresele vechi fiind pierdute din vremea năvălirei Sultanului cu oști tătărești și a lui Hmielnițchi cu cazaci zaporojeni. (Original).

88. *1652, Martie 20.* Maftei sîn Todoran și cu alți nepoți ai Pistrugii și strănepoți ai lui Dragoș, vând lui Vasile Mârzacul vel căpitan de Soroca, trei moșii, în pustie, pe apa Coboltii, Petroasa, Grăpenii și Șochinii din ținutul Sorocăi, a treia parte din Pistrueni pe Răut și jumătate de Olișcani din ținutul Orheiului. (Suret).

89. *1652, Mai 15.* Vasile Voevod, Domnul Moldovei, judecând pricina dintre Toma Cantacuzino şi răzeşii de moşia Corotceni din ţinutul Orheiului, întăreşte stăpânirea acestora din urmă asupra a două părţi din sat, cu un iaz cu moară şi încă o jumătate de iaz. (Suret).

90. *1652, Septemvrie 1. Iaşi.* Strănepoţii lui Toma Săsanul vând lui Toma, marele vornic a treia parte din jumătatea din sus a moşiei Coropceni, pe care o aveau răscumpărată dela Chiriţă postelnicul. (Original).

91. *1654, Mai 14.* Hotarnica moşiei Braviceni, făcută după poruncă domnească de Gheorghe Catargiu. (Copie şi regest).

92. *1655, Aprilie 30. Iaşi.* Gheorghe Ştefan Voevod judecând pricina dintre Sava Sădlariul şi tot satul Ghermăneşti, hotăreşte că fiecare sătean este liber să-şi pue casele fie în partea de sus, fie în partea de jos a satului. (Original).

93. *1656, Fevruarie 28. Iaşi.* Gheorghe Ştefan Voevod dă slobozie pe şase ani oamenilor din Ţara Turcească sau Leşască, cari se vor aşeza pe siliştea Trebujenii a lui Nicolae Buhuş, logofătul al treilea. (Original).

94. *1656, Martie 12. Iaşi.* Gheorghe Ştefan Voevod dărueşte lui Apostclache pârcălabul Orheiului, siliştea Ivancea, ascultătoare de ocolul domnesc al cetăţii Orheiului, pentru şase cai suri, pe care la rândul său i-a dat şi Domnul la trebuinţa împărătească, fiindcă s'au cerut o sumă de cai de Sultanul Mohamet. (Original şi suret).

95. *1656, August 6.* Veliţii boeri întăresc cumpărătura făcută de Bădiul dascălul şi de Danciul visternicelul dela răzeşii de moşia Tătăreşti din ţinutul Orheiului. (Suret).

96. *1657, Decemvrie 1.* Gavril Palade cu soţia sa Alexandra, fata lui Sturza visternicul şi cu copiii lor vând lui Grigoraşco Hăbăşescul serdarul partea lor de moşie din sat din Sămăşcani cu vecini şi heleşteu. (Original).

97. *1657, Decemvrie 21. Iaşi.* Mărturia veliţilor boeri în care se arată cá Gavril Palade cu soţia şi copiii lor au vândut serdarului Grigoraşco Hăbăşescul partea lor de moşie din satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

98. *1658, Iunie 18. Iaşi.* Gheorghe Ghica Voevod da mănăstirei Goliei carte să întemeieze slobozie la siliştea din Trebujeni, la Peşteră, în ţinutul Orheiului. (Original).

99. *1659, Fevruarie 18. Iaşi.* Gheorghe Ghica Voevod rândueşte pe pârcălabii Orheiului să judece pricina dintre Erena, fata lui Ioniţă, nepoata lui Nedelcu cu un Corban, care şi-a făcut moară pe Balta lui Nedelcu, ce s'ar cuveni Erenei. (Original).

100. *Fără veleat (cca. 1659).* Mălureanu, Apostol şi Avrămia, nepoţii Sofroniei dăruesc lui Constantin pârcălabul partea lor de ocină din satul Drăguşăni. (Regest).

101. *1660, Martie 26. Iaşi.* Ştefan Vodă întăreşte mărturia prin care Mihăilă, fiul lui Bălan, vinde lui Constantin pârcălabul a patra parte din satul Drăguşăni, partea de sus. (Regest).

102. *1660, Mai 4. Iaşi.* Niculae Buhuş marele medelnicer, judecându-se cu urmaşii lui Dumitraşcu Portărescul pentru nişte părţi de ocină din Chişinău,

ce se chiamă Trebujeni, la Orhei, pe Răut, ca să nu fie suflet vătămat, le dărueşte acestora pământul ce a câştigat prin judecată. (Original).

103. *1660, August 27. Iaşi.* Ştefan Voevod dă rămas pe Constantin obligându-l să fie vecin al mănăstirii Golăi, cu toate că fusese înscris printre curteni, după ce în zilele lui Gheorghe Ştefan Voevod, se risipise satul său Trebujenii din ţinutul Orheiului. (Original).

104. *1661, Aprilie 9. Iaşi.* Ştefan Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirii Golăi asupra unei pătrimi dintr'un bătrân din moşia Trebujeni din ţinutul Orheiului, pe care mănăstirea a cumpărat-o dela Odochia, femeia lui Vreme şi dela feciorii ei. (Original).

105. *1661, August 18. Iaşi.* Ştefan Vasile Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirii Goliei asupra moşiei ce i-a fost dăruită de Mirăuţă şi Draga, feciorii preotului Toader din Trebujeni. (Original).

106. *1662, Mai 20.* Eustratie Dabija Voevod judecă pâra dintre mănăstirea Golăia şi Gheorghe Catargiu, proprietarul moşiei Peştera şi-l obligă pe cel din urmă să nu încalce hotarele moşiilor Golăeşti, Mihălaşa şi Stohoceni, ce sunt ale mănăstirei. Mănăstirea pune fierie. (Copie).

107. *1662/1663, (fără lună) 22. Iaşi.* Eustratie Dabija Voevod, întăreşte feciorilor lui Ionaşcu Pruteanul părţile lui Moţoc şi Irimicea din satul Ţiberiha, amândouă din bătrânul Liciului, cea dintâi răscumpărată dela Ilie Sturza paharnicul şi cea de a doua cumpărată de «îma» lor Irina dela nepoata ei Lupa, fata Irimicei. (Original).

108. *1664, Fevruarie 9. Iaşi.* Mihăilaş Beldiman şi cu sora sa Maria dăruesc lui Gligoraşcu Hăbăşescul fost paharnic ocina şi cumpărăturile lor din satul Sămăşcani. (Original).

109. *1665, Iulie 20.* Eustratie Dabija Voevod, Domnul Moldovei întăreşte paharnicului Ilie Sturza stăpânirea asupra unei bucăţi din moşia Vozlublenii ce fusese împresurată de răzeşii hotarului Caraginului. (Regest).

110. *Fără veleat (cca. 1665).* Vârlan pârcălabul Orheiului, judecând pricina dintre Mircea şi egumenul mănăstirii Golia, îndatoreşte pe acesta din urmă, să plătească aceluia dintâi şapte lei şi un zlot rest din preţul vânzării unei ocini din Trebujeni. (Original).

111. *1666, August 10. Iaşi.* Iliaş Alexandru Voevod porunceşte lui Gheorghe Catargiul şi lui Postolache biv pârcălabi de Orhei să aleagă hotarul satului Oneţcani şi să-l împartă pe fraţi. (Original).

112. *1667, Fevruarie 15. Iaşi.* Iliaş Alexandru Voevod împuterniceşte pe Alexei neguţătorul din Iaşi să stăpânească Balta lui Nedelcu din ţinutul Orheiului. (Original).

113. *1667. Aprilie 22.* Iliaş Alexandru Voevod întăreşte stăpânirea lui Ilie Sturza paharnic asupra satului Pişcăreşti cu Vozliublina. (Regest).

114. *1667, Aprilie 23. Iaşi.* Iliaş Alexandru Voevod întăreşte stăpânirea lui Apostolache biv vel pârcălab de Orhei asupra satului Ivancea, din hotarul târgului domnesc al Orheiului. (Suret).

115. *1668, Mai 19. Iaşi.* Iliaş Alexandru Voevod rândueşte pe Gheorghe Catargiu, biv clucer, să judece pricina dintre Neculai Donici şi Ghiorghieş Zanohie cu Nicoară şi Strătulat, feciorii Tâmpei din Ciopleni, pentru dania

unei părţi de ocină din Hruşova ce le-a făcut acestora din urmă Ştefan Niţul: să asculte jurători spre a stabili dacă în realitate a fost danie sau vânzare. (Original).

116. *1668, Iulie 15.* Iliaş Alexandru Voevod rândueşte pe Postolache pârcălabul şi pe Istrate Beişorul să aleagă părţile cumpărate de Ilie Sturza stolnicul dela Irimiceşti, în satul Sircova. (Regest).

117. *1669, Aprilie 20.* Aniţa şi Mardaria, nepoatele Bunei Dăncioaei, vând lui Apostol Durac biv serdar, părţile lor de moşie din Morozeni din ţinutul Orheiului. (Regest).

118. *1669, Mai 25. Iaşi.* Duca Voevod întăreşte lui Saulea din Biliceni ocina şi moşia ce are dela moşul şi tatăl său la Prihodişte şi în partea Dereneului. (Copie).

119. *1669, August 17. Iaşi.* Duca Voevod porunceşte pârcălabilor de Orhei să cerceteze pricina dintre Gheorghe, feciorul popei din târgul Orheiului şi feciorii Bosnei pentru o parte de moşie din Corotceni, pe care feciorii Bosnei pretind că a căpătat-o Bosna danie dela Chiriţoaia, când s'a întors din pribegie din Ţara Leşască. (Original).

120. *1669, Decemvrie 18. Iaşi.* Duca Voevod porunceşte pârcălabilor de Orhei să apere stăpânirea Alexoaei asupra Bălţii lui Nedelcu din ţinutul Orheiului, iar de va fi vreo pricină, să fixeze zi de judecată la Divan. (Original).

121. *1670, Fevruarie 4. Pupezeni.* Enache, feciorul Ştefănie, nepotul Micului Buză Neagră, vinde lui Ilie Sturzea biv paharnic părţile de moşie ale bunicului său din sat din Pupezeni. (Copie).

122. *1670. Fevruarie 27.* Ionaşco Pilat, fost căpitan, cu alţi răzeşi ai săi, vând postelnicului Iani jumătate din a cincea parte din moşia Bulăeşti. (Regest).

123. *1670, Iulie 4. Iaşi.* Duca Voevod rândueşte pe Constantin, ce a fost clucer, să cerceteze pâra ce face Nicolae Donici şi cu Gheorghiaş Zanohie împotriva lui Nicoară şi Stratulat, feciorii Tâmpei din Ciopleni, cu privire la dania cu « meşteşug »,, ce au căpătat dela Ştefan Niţul, în moşia Hruşova. Să se asculte câte 6 jurători din partea fiecărui pârîş. (Original).

124. *1670, Iulie 12.* Duca Voevod rândueşte pe Durac, ce a fost serdar, să aleagă cu oameni buni partea Doniceştilor din satul Clişova. (Copie veche).

125. *1670, Octomvrie 18. Bolcăşeşti.* Partenie, feciorul lui Grigore Bene, nepotul lui Avram Matei, dărueşte fetei lui Miron, pe care a botezat-o, partea sa de moşie din Bolcăşeşti pe apa Răutului. (Suret).

126. *1671, Ianuarie 8. Chişinău.* Vasile Suriceanu vinde partea sa de moşie din Hruşova de pe Ichel, lui Necoară şi fraţilor acestuia, Stratulat şi Andreica. (Original).

127. *1671, Martie 10. Iaşi.* Grigore Hăbăşescul, marele vornic cu soţia sa Safta, vinde lui Chiriac Sturzea, care a fost jignicer, părţile lui de ocină şi de cumpărătură din Sămăşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

128. *1671, Aprilie 13. Iaşi.* Duca Voevod împuterniceşte pe Donici, ce a fost agă, să oprească pe Nicoară din Ciopleni dela stăpânirea unor cumpărături ce a făcut la Hruşova. (Original).

129. *1671, Iunie 28.* Berghe fiul Ţocăi, fata Grăjdănesei vinde medelnicerului Apostol Durac a treia parte din partea cuvenită mamei sale în Oniţcani. (Regest).

130. *1671, Iulie 2.* Copiii şi nepoţii lui Bratiş vând lui Gheorghe Catargiul vornicul, Heleşteul Lucăi de pe Ivancea. (Regest).

131. *1671, August 1. Orhei.* Istrate din Cihperceni, feciorul lui Dragomir cel Bătrân din Indărăpnici vinde lui Ilie Sturza, marele stolnic, jumătate din satul Indărăpnici, ales şi stâlpit. (Copie).

132. *1671/1672.* Axinia şi cu soţul ei Stahie dăruesc lui Ilie Sturzea, marele stolnic, partea lor de moşie din Pupezeni. (Copie).

133. *1673, Martie 1.* Grăjdean, fiul lui Pleş vinde vameşului Chiriac Sturza a şaptea parte din a treia parte din satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

134. *1673, Martie 21.* Ţuţui şi cu femeia lui Sofia, fata lui Stan, fac danie a şasea parte din Sămăşcani postelnicului Chiriac Sturzea. (Original).

135. *1673, Iunie 12. Hotin.* Ştefan Petru Voevod dărueşte lui Chiriac Sturzea biv jignicer satul Lucaceuca din hotarul târgului Orhei. (Original).

136. *1673, Iunie 15. Hotin.* Ştefan Petru Voevod împuterniceşte pe Donici jicnicerul să stăpânească moşia Hruşova, dându-i dreptul să răscumpere dela Nicoară părţile cumpărate de acesta dela răzeşi. (Original).

137. *1675, Iulie 20.* Dumitraşco Cantacuzino Voevod întăreşte stăpânirea lui Andrei Mihuleţ pârcălabul asupra părţilor de moşie ale lui Grăjdean din Oniţcani din ţinutul Orheiului. (Original).

138. *Fără veleat (cca. 1675).* Mărturie dela mai mulţi răzeşi din Bezeni că Andrei Golăe a răscumpărat dela Apostol pârcălabul partea de moşie vândută de nepotul lui Gheorghiţă ca să-şi scoată mama din robie, dela Tătari. (Original).

139. *1677, Martie 20. Peştera.* Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din Trebujeni, nepotul Irimii medelnicerului, strănepotul lui Golăi logofătul, dărueşte naşului său Andrei Mihulet, pârcălabul Orheiului, părţi de baştină şi cumpărături în moşia Trebujenii. (Original).

140. *1677, Aprilie 24.* Dumitraşcu Pir Mahmet, feciorul Gligăi din Lunca Mare dărueşte lui Ştefan spătarul, feciorul lui Constantin Clucerul părţile sale de moşie din Tătăreşti, din Lunca Mare şi din Belăuza. (Original).

141. *1677, Mai 2.* Dumitraşcu Murguleţ, vornicul de poartă şi cu femeia sa Bote, fata lui Durac, împrumutându-se cu 16 lei şi un zlot dela Loghin pârcălabul îi pun zălog părţile lor de moşie din Oniţcani. (Regest).

142. *1677, Iunie 28.* Antonie Rusăt Voevod porunceşte pârcălabilor de Orhei să cerceteze pagubele făcute de Zbârcea din Voinova pârcălabului Loghin, pe verso căreia se aflä mărturia cercetării ce s'a făcut. (Regest).

143. *1678, Decemvrie 15.* Maria fata Ţonii, nepoata lui Durac vinde lui Loghin pârcălabul partea ei de moşie din Oniţcani. (Regest).

144. *1679, Aprilie 14.* Chilia, femeia lui Salmaş, feciorul lui Mihalcea Durac, vinde lui Loghin pârcălabul partea de moşie din Oniţcani a tatălui său. (Regest).

145. *1679, Mai 20. Iași.* Hilip și Dumitrașco și Toader și Vasilie cu feciorii și semințiа lor din satul Ciopleni s'au învoit cu Donici clucerul și cu rudele acestuia Andrei Benga și Mafteiu Nițul să-i dea o bucată de pământ din hotarul Cioplenilor pentru o jumătate de iaz din satul Hrușovățul. (Original).

146. *1679, Iunie 5. Iași.* Andrei Mihuleț, fostul pârcălab de Orhei, dărueşte mănăstirii Golăi, mai multe părți de moşie din Trebujeni, de pe Răut, dela ținutul Orheiului pe care și el le are dela finul lui de botez și de cununie Donosie, fiul lui Dumitrașcu Portărescul, nepotul Irimiei medelnicerul și strănepotul lui Golăe marele logofăt, ctitorul mănăstirei. (Original).

147. *1679, August 30. Orhei.* Maria sîn Ion cu cumnata Alexandra și cu feciorii ei vând diaconului Negruță, un vad de moară în gura Vaticiului, pe locul târgului Orheiului. (Original).

148. *1680, Iulie 16.* Pântea din Ghirești face danie lui Constantin Cluceréscul două părți din trei din bătrânul Breahnă din Ghirești. (Regest).

149. *1681, Martie 5.* Macovei din Tătărești cu soția sa vând postelnicului Nicolae, fiul lui Constantin clucerul, partea sa de moşie, a treia parte din bătrânul Hrinco din sat din Tătărești. (Original).

150. *1681, Aprilie 15.* Andrei Mihuleț luând cu împrumut dela Loghin pârcălabul o sută de lei bătuți, îi pune zălog părțile sale din moșia Onițcani, dăruindu-i chiar, în aceiaș moşie, partea ce o are dela vărul său Țigoe feciorul Marului. (Regest).

151. *(1681), Mai 15.* Andrei Mihuleț se împrumută dela Loghin pârcălabul cu șasezeci oca de ceară, adică treizeci de lei bătuți. (Regest).

152. *1683, Aprilie 12.* Ambrohie, feciorul Anghelinii, nepot Ilenii, cu feciorii săi vinde lui Loghin pârcălabul ocina sa din sat din Drăgușăni. (Regest).

153. *1686, Ianuarie 22. Iași.* Constantin Voevod întărește stăpânirea lui Chirică asupra heleșteului, ce a ezit la Ghermănești pe Măetin, la Molovateț, până când vor veni la Divan răzeşii lui, cari n'au vrut să contribue la cheltuelile ezitului. (Original).

154. *1689, Iulie 18. Iasi.* Preotul Loghin dela Orhei, se învoește cu Iacob, fostul patriarh al Țarigradului și egumen al mănăstirii Golăi, să facă moară pe vadul de moară ce are mănăstirea la Peșteră în ținutul Orheiului. (Original).

155. *1691, Mai 13.* Marula diacul vinde lui Stratul din Cucioaia, un vad de moară în gura Vaticiului, pe locul târgului Orheiu. (Regest).

156. *1691, Mai 29.* Constantin Voevod judecă pricina dintre Stratul din Cucioaia și Ursu din Orhei, pentru un vad de moară, din gura Vaticiului pe locul târgului Orhei. (Regest).

157. *1691, Iulie 16.* Grigore și Leca, fiii lui Leca dau pârcălabului Loghin, care le-a plătit la visterie o datorie a lor către Domnul Duca Vodă, părți de moșii din Isacova și din Morozăni, din ținutul Orheiului. (Regest).

158. *1697, Noemvrie 10.* Andrei Săpoteanul, vornic de poartă, vinde lui Neculai postelnicul ocina sa din sat din Drăgușeni, din partea de sus, din partea Condreștilor. (Regest).

159. *1698, Mai. Drăsliceni.* Mierla Râulețoaia, fata lui Andrei Donici, dăruește nepotului său Darie, partea sa de ocină din satul Hrușova, pe Ichel, în ținutul Orheiului. (Original).

160. *1699, Septemvrie 1. Iaşi.* Antioh Constantin Voevod dă egumenului mănăstirii Golăi slobozie pe un an de zile, pentru oamenii ce vor veni să se aşeze din ţări străine sau dintre băştinaşii înstrăinaţi, la siliştea Trebujenilor din ţinutul Orheiului. (Original).

161. *1701, Mai 15. Iaşi.* Vasile Cantacuzino, marele vornic, se recunoaşte dator cu o mie cinci sute de lei vărului său Iordache Ruset, marele visternic. (Original).

162. *1702, Fevruarie 7.* Isac feciorul lui Fodor din Cobâlca, vinde lui Loghin pârcălabul ocina sa din sat din Drăguşeni şi din Voinova. (Regest).

163. *1704, Decemvrie 11. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod scuteşte de dări pe patru oameni, vecini ai mănăstirii Goliei aflaţi la morile mănăstirii, în ţinutul Orheiului. (Original).

164. *1705, Fevruarie 7. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte lui Gheorghe serdarul un ţigan « alăutar » Andronache Chemingiu pe care Gheorghe serdarul l-a avut de împărţeală cu mănăstirea Homorului. (Original).

165. *1705, Fevruarie 28.* Lupul, feciorul Cătălinii vinde lui Loghin pârcălabul partea de moşie ce a avut în Drăguşeni, strămoşul său Sulă. (Regest).

166. *1705, Decemvrie 11. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod scuteşte de orice bir patru vecini aduşi « din ceia parte » pe moşia Trebujeni a mănăstirii Golăi. (Original).

167. *1707, Fevruarie 23.* Antioh Constantin Voevod hotărăşte « după legea şi giudecata ţării » ca moşia ce are diaconul Artenie Bontaş să se cumpere jumătate de serdarul Ştefan Milescu şi altă jumătate de marele vornic Iordache Rusăt. (Original)

168. *1708, Ianuarie 12. Iaşi.* Năstase şi cu mama sa Maria, soţia lui Gligoraşco din Perirâta anulează zapisul prin care Ion Leaţea zălogise la ei pentru un cal o parte din moşia Ghireni. (Original).

169. *1709, Fevruarie 20.* Vlasie Stoian vinde serdarului Darie Donici o jumătate din bătrânul Jirebia, adică a şasea parte din satul Paşcani din ţinutul Orheiului cu vad de moară în Ichel. (Original).

170. *1709, Aprilie 2.* Ion, feciorul Mariei Jrebie vinde serdarului Darie Donici partea de moşie ce a avut mama sa în Paşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

171. *1709, Aprilie 13. Steţcani.* Toader, Mitrofan şi Ştefan, nepoţi de soră ai lui Andrei Grosul şi strănepoţii lui Frăţiman, vând serdarului Darie Donici partea lor de moşie din satul Paşcani. (Original).

172. *1709, Aprilie 20.* Năstase feciorul Mierlii, nepotul lui Frăţiman vinde serdarului Darie Donici jumătate din bătrânul lui Frăţiman, care « se vine a patra parte » din bătrânul lui Stoian din satul Paşcani cu vad de moară în Ichel. (Original).

173. *1709, Iunie 25. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea marelui paharnic Ion Sturza asupra satului Lucaceuca din hotarul târgului Orheiului. (Original).

174. *1709, Decemvrie 7. Lucaceuca.* Mărturia ce dau Gavriliţă din Lucaceuca şi Dumitraşcu Harghel asupra chipului cum a trecut satul Ivancea din stăpânirea Doniceştilor în aceia a Ionăşcuţeştilor pe vremea răzvrătirei

ui Gheorghe Ştefan, când Andrei Donici a pribegit, moşia rămânând pustie, adică fără stăpân. (Original).

175. *1710, Fevruarie 26.* Poiană, feciorul lui Nacu, vinde lui Loghin Clucerescul pârcălabul partea moşului său Gavril din Drăguşeni. (Regest).

176. *1711, Mai. Steţcani.* Lupaşco din Drăsliceni vinde serdarului Darie Donici partea de moşie a lui Constantin din Paşcani, moşie ce i se cuvine deoarece Constantin i-a vândut un cal ce nu era al lui. (Original).

177. *1712/1713.* Pintilie feciorul Ştefaniei, nepotul Ilenei Dămienesei dn Onişcani cu neamurile lor dăruesc pârcălabului Constantin Carpuz părţile lor de moşie din doi bătrâni din satul Onişcani. (Original)

178. *1714, Iunie 13. Iaşi.* Nicolae Alexandru Voevod rândueşte pe Constantin Costache vel stolnic ce se află trimis « la Margine » să cerceteze pricina dintre serdarul Darie Donici şi Gligoraş fost stolnic pentru moşia Poiana Ivancei. (Original).

179. *1715, Aprilie 8. Iaşi.* Nicolae Alexandru Voevod rândueşte pe Toderaşco Clucerescul, pe Pavel Chirica pârcălabul şi pe Enache a Savii să cerceteze pricina dintre Carpuz pârcălabul şi mai mulţi răzeşi din Oniţcani, cari i-ar fi dat lui Carpuz mai multe părţi de moşie ca să-i plătească o pagubă de 24 de stupi şi zece lei. (Original).

180. *1716, Iunie 9. Iaşi.* Mihai Racoviţa Voevod, judecând pricina dintre Darie Donici, marele ban şi Gligoraş stolnicul, fiul lui Postolache pârcălabul, întăreşte stăpânirea celui dintâi asupra satului Poiana Ivăncii din ţinutul Orheiului. (Original).

181. *1716, Iulie 15.* Constantin, feciorul răposatului Scărlet biv vel comis dă lui Gugea, fostul vornicel al unchiului său Antiohie Jora la moşia Mihuleni din ţinutul Sorocei, siliştea Lipiceni dela ţinutul Orheiului, cu vaduri de moară, cu loc de prisacă şi pădure pentrucă a plătit pentru el unor turci 140 de vedre de miere, constrâns fiind de Drăcache serdarul. (Original).

182. *1717, Decemvrie 9.* Pahomie sîn Neculai Bărgan din Viprova vinde lui Gheorghe, nepotul Paicului, o bucată de loc din bătrânul Brăilescului din satul Viprova. (Copie).

183. *1718, Ianuarie 11. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea lui Toderaşco, strănepotul pitarului Grigore Săpoteanul pe nişte părţi de moşii şi anume, din Săpoteni, Săseni şi Voinova din ţinutul Orheiului şi din Corneşti, Hărmăneşti şi Ţăfurleni din ţinutul Iaşilor. (Original).

184. *1719, Ianuarie 30.* Mai mulţi răzeşi din Bravicea scot de sub zălog partea de moşie a lui Enache Grecul dela Aftenie, feciorul lui Mârzac. (Copie).

185. *1721, Fevruarie 15.* Izvod de moşiile împărţite de vornicul Ion Sturza cu cumnaţii săi. (Original).

186. *1721, Mai 10.* Constantin Carpuz, biv pârcălab de Orhei dărueşte lui Darie Donici, marele vornic de Ţara de Jos, partea sa de moşie din sat din Horodiştea, dela ţinutul Orheiului. (Original).

187. *1721, Iunie 8.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea preotului Timuş asupra părţilor de moşie dela Benghidire şi Micleşti. (Suret).

188. *1722, Fevruarie 20. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea boerului său Ioan Paladi, fost mare spătar, asupra unei jumătăţi de sat din Vcvineşti, partea din jos, din ţinutul Orheiului. (Original).

189. *1722, Septemvrie 20.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea lui Tănase, feciorul lui Postclache, asupra unor heleşteie şi locuri de fânaţă, pe apa Vaticiului din ţinutul Orheiului. (Original).

190. *1723, August 21. Iaşi.* Mihai Racoviţă Voevod porunceşte lui Lupu Gheuca, serdarul de Orhei, să cerceteze plângerea lui Ghiluţă din Marcăuţi, contra lui Huhule, vătavul lui Leca serdarul, care ar fi cules poamele din livada fratelui Ghiluţă. Se dispune ca în caz de vinovăţie. Huhulea să fie certat cu bătae. (Original).

191. *1723, Decemvrie 18.* Mihai Racoviţă Voevod rândueşte pe Leca pârcălabul să cerceteze dacă pretenţia răzeşilor de Isacova, contra târgoveţilor de Orhei pentru zeciuiala vetrei iazului Orheiului este întemeiată. (Regest).

192. *1724, Aprilie 15.* Ion Gugea dă zapis fratelui său Andrei Gugea, ca să stăpânească şi jumătate din moşia Lipiceni, pentrucă i-a întors jumătate din cât a dat şi el ca să cumpere această moşie. (Original).

193. *1724, Mai 1.* Hotărnicia moşiei Sămăşcani din ţinutul Orheiului, făcută de Lupul serdarul. (Copie).

194. *1724, Iunie 26.* Mihai Racoviţă Voevod rândueşte pe serdarul Lupu Gheuca şi pe pârcălabii Gligoraş Leca şi Pavel Chirica să cerceteze ce încălcări s'au făcut moşiei domneşti a târgului Orheiului de către toţi megieşii, printre care şi marele logofăt. (Original).

195. *1724, Iulie 28.* Mihai Racoviţă Voevod, judecând pricinile dintre târgoveţii din Orhei şi moşiile megieşe, întăreşte hotărnicia făcută a locului târgului Orhei, care moşie va rămâne şi mai departe domnească. (Suret).

196. *1725, Decemvrie 9.* Mihai Racoviţă Voevod întăreşte stăpânirea răzeşilor din Isacova şi Morozeni asupra acestor moşii, pe care le trag după Danciul pârcălabul şi după Durac cel bătrân. (Regest).

197. *1727, Martie.* Insemnare de moşiile orheiene ale lui I. Paladie vornicul. (Original).

198. *1727, Iulie 7.* Grigore Ghica Voevod rândueşte pe Mogâldea biv vel medelnicer şi pe Grigoraş Leca pârcălabul, să judece pricina dintre Darie Donici marele vornic şi Grigore Terchilă, pentru jumătate de sat din Epureni, pe Ichel. (Original).

199. *1729/1730.* Vlasie vinde fraţilor Constantin şi Todiraşco Borş partea de moşie din sat din Verpca a tatălui său Hoţul şi a surorii acestuia Vasilica. (Original).

200. *1730, Aprilie 5.* Grigore Ghica Voevod delimitează atribuţiunile serdarilor de acelea ale pârcălabilor din ţinuturile Orhei, Lăpuşna şi Soroca. (Copie).

201. *1730, Noemvrie 15.* Miron Scurtul, nepot Chifii, dărueşte căpitanului Carp Rusu, partea de moşie a moaşei sale Nastasia, fata Sădlariului Savii din Ghermăneşti. (Original).

202. *1731, Iunie 1 Iaşi.* Grigore Ghica Voevod împuterniceşte pe Grigoraş Leca biv pârcălab, să stăpânească cumpărăturile şi daniile ce a avut în Mărcăuţi fratele său Apostol Leca, serdarul. (Original).

203. *1732, Mai 12. Iaşi.* Grigore Ghica Voevod împuterniceşte pe Stroescul biv comis, să cheme şi să sorocească la Divan pe răzeşii de Temilăuţi din ţinutul Orheiului ca să se judece pentru acea moşie. (Original).

204. *1734, Martie 18.* Constantin Nicolae Voevod ordonă scutirea călăraşilor de Bărăiac de toate beilicurile. (Copie).

205. *1735, Ianuarie 16.* Din poruncă domnească, Apostol Donici face mărturie de cercetarea hotarului moşiei Ceucani, a lui Apostol Mihuleţ biv căpitan, despre moşia Paşcanii a logofătului Donici. (Original).

206. *1736, Septemvrie 2.* Grigore Ghica Voevod întăreşte stăpânirea boerului său Sandu Sturza, marele vornic, asupra moşiei sale Ţibiriha, din ţinutul Orheiului, în hotare amănunţit arătate. (Copie).

207. *1737, Martie 21.* Copiii lui Manolache Hrisoverghi biv vel stolnic, împart între ei moşiile ce le-au rămas moştenite. (Original).

208. *1739, Ianuarie 18.* Grigore Ghica Voevod dă carte lui Silion spătarul, să aducă la Divan, la judecată, pe fraţii Tănase şi Mihăilă Crudul, pentru moşia Novaci.

209. *1739, Ianuarie 30.* Grigore Ghica Voevod, judecând pricina dintre Crudeşti şi spătarul Sandu Silion pentru bucata de loc numită Peticul, hotărăşte că dacă nu se vor găsi doi oameni să jure că încă de pe vremea lui Irimicea Jora sau a Joroaei, tot Crudeştii au stăpânit, atunci să se înglobeze Peticul în moşia Novacii a spătarului Silion. (Original).

210. *1739, Martie 5. Iaşi.* Grigore Ghica Voevod, judecând pricina dintre răzeşii Crudeşti şi Sandul Silion, întăreşte celor dintâi stăpânirea lor asupra moşiei Peticul, de pe apa Bâcului, din ţinutul Orheiului. (Original).

211. *1741, Fevruarie 10.* Gligorăşcuţă, feciorul Sandului, nepot lui Nour vinde lui Carp marele medelnicer o jumătate din bătrânul Marcu, unul din cei trei bătrâni pe care umbă moşia Verpca, de pe Bâc, din ţinutul Orheiului. (Original).

212. *1741, Aprilie 30.* Mărturia mai multor preoţi şi oameni bătrâni de prin satele învecinate că, de când au dat Turcii Cameniţa, moşia Trebujeni din ţinutul Orheiului a fost stăpânită de călugării dela mănăstirea Golia. (Original).

213. *1741, Mai 7. Chişinău.* Mărturia mai multor boeri că în faţa lor au arătat oameni bătrâni că de pe vremea mai multor evenimente istorice, ţin minte că numai călugării dela mănăstirea Golia au stăpânit moşia Trebujenilor. (Original).

214. *1741, Iunie 16.* Grigore Ghica Voevod întăreşte stăpânirea mănăstirilor Dragomirna şi Secul asupra heleşteului cel mare, ce este în apa Răutului la târgul Orheiului potrivit vechilor danii domneşti. (Original).

215. *1741, Iulie 6. Iaşi.* Grigore Ghica Voevod rândueşte pe Postolache Donici fost al doilea logofăt şi pe Carp fost mare căpitan să cerceteze pricina dintre mai mulţi răzeşi de Ciohoreni, cari şi-au pierdut scrisorile › la vremea turburării muscalilor » şi Sandu Leahul care a obţinut hotarnică pe moşia Ciohoreni, fără să ţie seamă de răzeşi. (Original).

216. *1741, Iulie 10. Trebujeni.* Costandin Donici biv vel medelnicer şi Vasilache [Măzărache] fost logofăt al doilea stâlpesc în moşia Trebujeni,

atât părţile mănăstirei Golia cât şi acelea ale neamului Portărescului. (Original).

217. *1741, Iulie 10.* Constantin Donici biv vel medelnicer şi cu Vasile Măzărache biv vtori logofăt cercetează scrisorile mănăstirei Golăi asupra moşiei Trebujeni, din ţinutul Orheiului spre a stabili care este partea mănăstirii şi care este aceea a neamului Portărescului, urmaşul lui Irimia pârcălabul. (Original).

218. *1742, Mai 20.* Ioniţă feciorul popei Constantin Albul dărueşte vornicului Costache Razul moşia sa Cogălniceni, dela ţinutul Orheiului. (Original).

219. *1742, Iunie 29.* Constantin-Nicolae Voevod porunceşte lui Pavăl sărdarul, ispravnicul Orheiului şi Lăpuşnei să nu judece nici el, nici nemesnicii lui feţele bisericeşti. (Copie).

220. *1743, Iulie 7.* Iordache Guriţescu, strănepotul lui Dumitraşco Portărescu, se învoeşte cu egumenul mănăstirei Golia să locuiască pe moşia Oxintia şi să se întovărăşească pentru a face moară pe moşia Trebujeni. (Original).

221. 1745, Iulie 1. Mărturie dela Enache aga, serdar de Orhei prin care arată că balta lui Nedelco, deşi face parte din locul domnesc al târgului Orhei, nu se cuvine târgoveţilor, ci lui Leondari Iordăchele, urmaş al lui Nedelcu. (Original).

222. *1751, Iunie 28.* Mărturie de judecată dela Radu Racoviţă vel vornic şi dela Costache Razul hatman prin care se hotăreşte că moşia Petecul a Crudeştilor nu face parte din hotarul moşiei Novacii, cum pretindea vechilul lui Ioniţă Cuza vel pitar. (Original).

223. *1751, Iunie 28.* Constantin Mihail Cehan Racoviţa Voevod porunceşte lui Vasilache vel serdar ca să se scoată pietrele puse de hotarnicii rânduiţi la moşia Novacii a lui Ioniţă Cuza, pentrucă în urma jalobii Crudeştilor s'a stabilit că s'a înglobat pe nedrept în moşia Novaci şi moşia Petecul a acestor răzeşi. (Original).

224. *1751, Iulie 12.* Serdarul porunceşte hotarnicilor ca, potrivit poruncei domneşti să scoată pietrele de hotar ce au pus la moşia Peticul, pentrucă au greşit înglobând parte din moşia Peticul în moşia Novacii. (Original).

225. *1753, Iunie 7.* Mărturie hotarnică a părţilor de moşie ce are Mihalache Sturzea biv vel paharnic în satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului, pe pârâul Sârcovii. (Original).

226. *1754, Noemvrie 16.* Matei Ghica Voevod confirmă anaforaua Divanului, prin care întăreşte stăpânirea paharnicului Mihalache Sturza asupra unei jumătăţi din satul Sămăşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

227. *1756, Iunie 27.* Mărturia lui Donici medelnicerul în pricina împărţirei moştenirei între nepoţii lui Grigore Leca. (Original).

228. *1757, Octomvrie 29.* Scarlat Grigore Ghica Vodă rândueşte pe serdarul de Orhei să cerceteze pricina ce s'a iscat între Darie Băluţel şi Ioniţă Brâncă, pentru stăpânirea şi dijma unei jumătăţi din satul Hârtop, ce se chiamă Cotelnicii din ţinutul Orheiului. (Copie).

229. *1757, Noemvrie 23.* Darie Băluţăl din Hârtop din ţinutul Orheiului, fiindcă i-au fost arse hârtiile de un turc, dă mărturie fiilor şi fiicelor sale

că i se cuvine să aibă în stăpânirea sa părţi din moşiile Cotelnicii, Ohrincea, Boşcana, Chetrosul, Verpca, Păuleşti, Ciocana, Cârsteşti, Căzăneşti, Găleşti, Focşeşti şi Oniţcani. (Copie).

230. *1758, Mai 30.* Scarlat Grigore Ghica împuterniceşte pe Ion Donici pitar să stăpânească şi să dijmuiască moşiile sale Paşcanii şi Calicenii din ţinutul Orheiului. (Original).

231. *1758, Iulie 28.* Păun biv vel stolnic, serdar de Orhei, judecă pricina dintre Gheorghe Brahă şi Vârlan, feciorul Munteniţii, pentru un pârîu de pe moşia lui Gheorghe Brahă, pe care l-a ezit el, apoi a făcut râmnic şi a pus şi peşte. (Original).

232. *1758, August 1. Iaşi.* Scarlat Grigore Ghica Voevod dă danie lui Constantin Răşcanul biv vel stolnic, în locul unei case din Iaşi, ce a fost cuprinsă în ograda caselor de Beilic, o bucată de loc domnesc a târgului Orheiului. (Original).

233. *1759, Iunie 1.* Gheorghe Scobiciu, Ioan Păucă, Iuraşcu şi alţii vând lui Vasile Costache biv vel stolnic partea lor din moşia Rădeni, bătrânul Păcurar cu care cumpărătură proprietarul dobândeşte ultima parte răzăşească din moşie. (Original).

234. *1760, Noemvrie 30.* Carte de judecată dela Ion Bogdan marele logofăt, prin care, dându-se rămas părintele Neofit, egumenul mănăstirii Trei Sfetitele din Iaşi, se întăreşte stăpânirea lui Constantin Răşcanul, biv vel stolnic pe moşiile Vaticiul, Pacicina şi Blajia din hotarul târgului Orheiului. (Original).

235. *1761, Mai 21.* Mărturia hotarnică făcută de Ioniţă Meleghie vornic de poartă moşiei târgului Orheiului a boerului Constantin Răşcanul biv vel stolnic. (Original).

236. *1761, Mai 31.* Ioan Toader Voevod rânduește pe Simion Arămăscul vornic de poartă şi pe alţi doi mazili să cerceteze plângerea lui Ion Donici pitarul că răzeşii i-ar împresura moşiile Paşcani, Caliceni, Steţcani şi Epureni, ce are în ţinutul Orheiului. (Original).

237. *1761, Iunie 1. Iaşi.* Ioan Theodor Voevod, întăreşte stăpânirea boerului său Constantin Răşcanul biv vel stolnic asupra locului târgului Orheiului în hotarele arătate în mărturia hotarnică din 1761, Mai 21. (Original).

238. *1761, Iunie 11.* Hotărnicia şi împărţirea moşiei Epureni din ţinutul Orheiului între răzeşi şi Ion Donici biv vel pitar făcută de Simion Arămăscul vornicul de poartă. (Copie).

239. *1762, Fevruarie. Hârbovăţ.* Răzeşii Carpuzeşti şi eromonahul Pahomie, nacealnicul Hârbovăţului, dau lui Miron sotnicul o bucată de pământ din moşia făgăduită mănăstirii pentru a putea astfel să se achite de o datorie făcută în vederea zidirii mănăstirei. (Copie).

240. *Fără veleat (cca. 1763).* Vasile Crudul din Bărăiac se plânge Domnului Moldovei împotriva pitarului Ioniţă Cuza din a căruia pricină, ca să se judece, s'a împrumutat cu camătă dela un turc,pe care acum nu-l mai poate plăti decât dându-i un copil. (Original).

241. *1763, Decemvrie 12.* Sandul Furculiţa căpitanul cu soţia sa Safta şi cu fiul său Manoli vel ciubucciu dărueşte finului răposatului său fecior

Miron paharnicul, lui Miron sin preutului Epate din Ciohoreni, ca să fie pomeniţi cu toţi la sfânta liturghie, partea lor din bătrânul lui Cabac din Chiperceni. (Original).

242. *1765, August 13.* Grigore Alexandru Ghica Voevod împuterniceşte pe Darie Donici biv vel paharnic să stăpânească moşiile Răşcana pe Cogâlnic şi Mălăeşti pe Răut la ţinutul Orheiului. (Original).

243. *1765, Noemvrie 1.* Carte de judecată dela Ştefan vel logofăt şi Ioan Paladi vel vornic în pricina dintre Ioniţă Donici şi nişte răzeşi din Ţara Leşească pentru moşia Paşcanii de pe Ichel. (Original).

244. *1765, Noemvrie 1.* Grigore Alexandru Ghica Voevod pune zi de soroc lui Ioniţă Busuioc şi răzeşilor din moşia Paşcani ot Orhei spre a se judeca plângerea pitarului Ion Donici. (Original).

245. *1766, Moi 2.* Grigore Alexandru Ghica Voevod întăreşte stăpânirea biv vel paharnicului Constantin Răşcanul asupra locului târgului Orheiului. (Copie).

246. *1766, Iunie 11.* Grigore Alexandru Ghica Voevod rânduește pe Păun biv vel paharnic şi vel serdar să cerceteze pricina dintre Hilip sin Ion, nepotul lui Andronache din Bezin şi paharnicul Andronache Donici pentru a patra parte din moşia Micleşti dela Orhei. (Original).

247. *1766, Septemvrie 11.* Lupul biv vel paharnic pune la cale neînţelegerea dintre Darie Donici vel paharnic şi răzeşii săi pentru stăpânirea şi împărţirea fructelor moşii, în special a rodului unor perji, replantaţi şi de negustorii turci, pe când se aflau cu câşle în ţară. (Original).

248. *1766, Septemvrie 24.* Grigore Alexandru Ghica Voevod porunceşte lui Darie biv vel paharnic să meargă la moşia Sămăşcani şi să cerceteze dacă Vasile Buhăescul paharnicul a ales bine partea jigniceroaei Zmaranda despre aceia a răzeşilor. (Original).

249. *1767, Octomvrie 24.* Grigore Ion Calimah Voevod întăreşte stăpânirea lui Darie Donici biv vel paharnic asupra moşiei Paşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

250. *1772, Octomvrie 24.* Preotul Stratulat din Leuşeni vinde lui Sandu Munteanu o vie dela Leuşeni, din dealul Holmului, pe care şi el o cumpărase dela Ioana Agăchiasă. (Original).

251. *1775, Iunie 23.* Grigore Alexandru Ghica Voevod împuterniceşte pe Darie Donici biv vel paharnic, să-şi trimită vechil la moşiile Paşcani şi Măgdăceşti din ţinutul Orheiului şi să strângă venitul. (Original).

252. *1775, Noemvrie 4.* Grigore Alexandru Ghica Voevod rânduește pe Ianacache Milo biv vel spătar şi vel sărdar, să cerceteze plângerea ce face paharnicul Darie Donici contra unor oameni care se pretind răzeşi în moşia sa Paşcani dela ţinutul Orheiului. (Original).

253. *1776, Octomvrie 28.* Crăciun, feciorul Mogăldei şi Damaschin, fiul Aniţei, dăruesc părintelui Toader Pozdârcă o parte din moşia Bravicea, din bătrânul Istrati. (Original).

254. *1776, Noemvrie 22.* Năstase Busuioc, Ion Porosăci, Năstase sin Grigore, fost căpitan de Bărăiac şi Andrei Gore, dau zapis că nu mai au

pretenţie asupra moşiei Paşcanii de pe Ichel, pe care şetrarul Vasile Carp o are zestre dela socrul său, pitarul Ion Donici. (Original).

255. *1777, Fevruarie 28.* Antohi Vâlcu cu soţia sa, vând lui Vasile Mihnea moara ce au făcut în apa Cogâlnicului, pe moşia Bravicenii din ţinutul Orheiului. (Original).

256. *1777, Noemvrie 3.* Sandul Munteanu vinde lui Vasile Crăciun via dela Leuşeni, cumpărată dela preotul Stratulat. (Original).

257. *1778, August 12. Iaşi.* Constantin Dimitrie Moruzi Voevod întăreşte stăpânirea marelui logofăt Vasile Razul asupra satului Cogâlnicenii, în fundul Cogâlnicului, la ţinutul Orheiului, între hotarele anume arătate. (Copie).

258. *1779, Mai 29.* Anaforaua Divanului şi întăritura domnească a Domnului Constantin Dimitrie Moruzi în pricina heleşteului cel mare din apa Răutului de sub Târgul Orheiului, ce se cuvine mănăstirilor Dragomirna şi Secul, iar nu mănăstirei Sfântului Spiridon, care-l stăpânea la acea dată. (Original).

259. *1779, Iunie 5.* Ioan Geantaoan fost al doilea medelnicer cu alţi răzeşi ai săi dăruesc marelui logofăt Vasile Razul unul din cei doi bătrâni pe care umblă moşia Năpădeni din ţinutul Orheiului. (Copie).

260. *1779, Iunie 19.* Constantin Dimitrie Moruzi Voevod porunceşte serdarilor de Orhei să stâlpească hotarele heleşteului cel mare al Orheiului cu vatra lui şi să ajute pe vechilii mănăstirilor Dragomirna şi Secul, proprietarele heleşteului, să-şi ia venitul şi din velniţe şi crâşme. (Original).

261. *1779, Iulie 2.* Hotarnica moşiei Mălăeşti din judeţul Orhei a lui Lisul Agapi biv vel şetrar. (Copie).

262. *1780, Ianuarie 6.* Constantin Dimitrie Moruzi Voevod rânduеşte pe Constantin Răşcanu biv vel spătar şi pe Darie Donici biv vel paharnic, sărdari de Orhei, să meargă la Sămăşcani şi să aleagă un bătrân de moşie ce se numeşte al Măricuţii preotesii, fata lui Irimicel, pe care l-a cumpărat Şerban Buhuş vel armaş. (Original).

263. *1780, Aprilie 4.* Constantin Dimitrie Moruzi Voevod rânduеşte pe serdarii ţinutului Orhei să cerceteze pricina ce au pentru moşia Marcăuţi din acel ţinut Pavel Ghiluţă cu Ion Piliposchi al doilea medelnicer. (Original).

264. *1780, August 9.* Mărturia lui Ion Strătan de cercetarea ce a făcut la moşia Verejeni în pricina dintre Postolache sin Enachi şi Răculeşti. (Original).

265. *1781, Mai 26.* Invoială între Ioniţă Laşcu din satul Peciştea şi alţi răzeşi ai lui pentru un bătrân din moşia Măgireşti dela ţinutul Orheiului, pe care el l-a cumpărat dela Toader Gaşpar. (Original).

266. *1781, Iulie 19.* Constantin Dimitrie Moruzi, Domnul Moldovei, întăreşte împărţirea anterioară a moşiei Trebujeni între mănăstirea Golia şi răzeşii din neamul Portărescului şi rânduеşte pe Iancul Razul serdarul de Orhei să cerceteze pe a cui parte şi cu a cui cheltuială s'au făcut două mori de pe moşie. (Original).

267. *1782. Fevruarie 25.* Ilieş Diaconu, fiul lui Ioniţă Ghinescu Cernitul ot Soroca, vinde căpitanului Ştefan Roşca un vad de moară pe apa Vaticiului. (Original).

268. *1782, Martie 3.* Miron stegariul de copii, feciorul lui Enache pârcălabul de Orhei, strănepotul lui Andrei Mihuleț, vinde lui Vasile Cumpănă jumătatea unuia din cei trei bătrâni pe care umblă moșia Măgirești, din ținutul Orheiului. (Original).

269. *1782, Martie 15.* Ispir Băibărăcaru cu soția sa Maria, strănepoata Mariței, sora lui Andrei Mihuleț, vinde lui Vasile Cumpănă, jumătate din bătrânul Mihulețesc din moșia Măgirești dela ținutul Orheiului. (Original).

270. *1783, Fevruarie 10.* Preotul Costandin Ciorbă din Puțuntei și cu alți strănepoți ai lui Nistor, fost vătaf de ținut, vând lui Vasile Cumpănă, negustor din Iași, unul din cei trei bătrâni ai moșiei Măgirești din ținutul Orheiului. (Original).

271. *1783, Iunie 20.* Alexandru Constantin Voevod, Domnul Moldovei, rânduește pe serdarii de Orhei și Lăpușna să ia măsuri pentru hotarnicirea moșiei Balta lui Nedelcu a Saftei, fiica lui Costandin Canela, soția lui Ispir, fost al doilea paharnic. (Original).

272. *1783, Septemvrie 3.* Condrea Târâială ot Izbiște și Nistor Săveaschi din Teleșeu ot Orhei, vând lui Climent logofătul, diac de vistierie părțile ce trag de pe strămoașa lor Tudosca, fata lui Ionel Nohit în moșia Iurceni din ținutul Lăpușnei. (Original).

273. *1783, Septemvrie 18.* Insemnarea stânjenilor găsiți la măsurătoare în moșia Morozeni. (Copie).

274. *1784, Mai 29.* Alexandru Constantin Voevod rânduește pe Grigore Ipsilant biv vel aga, serdar de Orhei și pe Darie Donici biv vel ban să cerceteze pricina dintre stolnicul Ion Carp și răzeșii dinprejur și în special cei din Recea pentru împresurarea moșiilor Rădeni, Borzăști și Căpinigiul din ținutul Orheiului. (Original).

275. *1785, Martie 15.* Mihalache Căpitanul din Chiperceni vinde marelui vornic Iordache Canta a șaptea parte din moșia Pripiceni din ținutul Orheiului, pe care o stăpânește împreună cu Lupul Batcu. (Original).

276. *1785, Iunie 20.* Ion Paciul, Gavril, ginerile protopopului Nicolae Gașpar și Leonte Hagimă se împrumută cu 90 lei dela vornicul Iordache Cantacuzino spre a-și răscumpăra părțile ce au vândut din moșia Măgirești lui Vasile Cumpănă, făgăduind că le vor vinde după aceea vornicului. (Original).

277. *1786, Ianuarie 13.* Răzeșii din Chetroasa, de pe valea Sagalii, din ținutul Orheiului își pun zi de soroc cu Anania egumenul mănăstirii Bărboiului pentru alegerea hotarelor moșiei. (Original).

278. *1786, Aprilie 25.* Alexandru Ioan Mavrocordat, Domnul Moldovei, rânduește pe serdarul de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea părților de moșie ce are mănăstirea Bărboiului la Petrosul, Coropceni, Beșăni, Brăvicea, Pleșca și Pistrueni din ținutul Orheiului. (Original).

279. *1786, Aprilie 28.* Alexandru Ioan Mavrocordat, Domnul Moldovei, poruncește serdarului de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea moșiilor ce are Iordache Cantacuzino biv vel vornic în ținutul Orheiului. (Original).

280. *1786, Mai 29.* Răzeșii din moșiile Pripiceni, Măgirești și Roșcana dau hârtie la mâna hotarnicilor rânduiți după cererea lui Iordache Cantacuzino biv vel vornic că sunt mulțumiți cu lucrarea făcută. (Original).

281. *1786, Mai 31.* Mihai Vârlan cu nepoţii săi confirmă vânzarea făcută de nepoata sa Maria, soţia lui Ispir Băibărăcar, care a vândut vornicului Iordache Cantacuzino odată cu părţile ei şi părţile lor din moşia Măgireşti. (Original).

282. *1786, Iunie 12.* Hotărnicia părţilor din moşia Măgireşti din ţinutul Orheiului, cumpărate de Iordache Cantacuzino biv vel vornic dela răzeşi. (Original).

283. *1786, Iunie 12.* Hotărnicia părţilor din moşia Piripicenii dela ţinutul Orheiului, cumpărate dela răzeşi de Iordache Cantacuzino biv vel vornic. (Original).

284. *1786, Septemvrie 25.* Ioan şi Agapie Paciul dau chitanţă lui Toader, vătavul vornicului Iordache Cantacuzino, că au primit bani pentru bătrânul Crâstinei din moşia Măgireşti. (Original).

286. *1786, Septemvrie 27.* Izvod de stânjenii din trei bătrâni din moşia Măgireşti, care au fost vânduţi de răzeşi vornicului Iordache Cantacuzino. (Original).

286. *1786. Octomvrie 27.* Adeverinţa ce dă Ion Paciul că a primit dela vătavul vornicului Iordache Canta, preţul vânzării unui bătrân din moşia Mărgineşti. (Original).

287. *1786, Noemvrie 4.* Alexandru Ioan Mavrocordat Voevod porunceşte răzeşilor din Mărcăuţi să se înfăţişeze, cu scrisorile ce au, dinaintea Divanului la o zi hotărîtă. (Original).

288. *1786, Noemvrie 28.* Dimitrie Sturza biv vel logofăt face schimb cu fraţii Gavril şi Grigoraş Jerdan, dându-le părţile de moşie ce a cumpărat dela mănăstirea Bărboi în Dereneu şi în Prihodişte, pentru părţile de moşie ale acestora din Bălcăşeşti, Cerceleşti şi Sârbeni de pe Răut, în ţinutul Orheiului. (Original).

289. *1786, Decemvrie 22.* Vasile Cumpănă negustor din Iaşi vinde lui Iordache Canta biv vel vornic părţile de moşie ce a cumpărat în Măgireşti, la ţinutul Orheiului. (Original).

290. *1786, Decemvrie 22.* Gavril călăraş de Ţarigrad, împreună cu cumnatele sale, fetele lui Nicolae Gaşpar, vând părţile lor de moşie din Măgireşti. astfel cum au fost alese la faţa locului, biv vel vornicului Iordache Canta, proprietarul moşiilor megieşe Perieni şi Roşcani. (Original).

291. *Fără veleat (cca. 1786).* Izvodul stânjenilor rămaşi nevânduţi din bătrânul Lăşculeştilor, din moşia Măgireşti dela ţinutul Orheiului. (Original).

292. *1787, Iunie 5.* Luca Cristea cu soţia sa Ruxanda, nepoata lui Doi, vând lui Şerban Buhuş biv vel paharnic partea de moşie din Sămăşcani, pe care o au de pe moşul lor Doi, în bătrânul Nosăiasca. (Original).

293. *1790, Mai 23.* Cercetarea făcută de căpitanul Ianache şi de căpitanul Gavril Cărăman despre cheltuiala ce a făcut Ignat Lepovanul cu un iaz şi o moară din satul Fuzăuca de pe moşia lui Iamandi, al doilea cămăraş. (Original).

294. *1791, Fevruarie 20.* Petre Zatic vinde lui Iacovache Carp, în achi tarea unui împrumut, partea lui de moşie din Bucşeşti din bătrânul al treilea, ce se va alege de pe partea Găleteştilor. (Original).

295. *1793, Aprilie 29.* Maria fata lui Ion Bărgan din Răzălăi dărueşte schitului Hârbovăţ partea ce i se va alege din moşia Hogineşti. (Original).

296. *1793. Iulie 12.* Carte de judecată în pricina dintre Toader Baicu biv căpitan cu banul Darie Donici pentru moşia Micleştii din ţinutul Orheiului. (Original).

297. *1793, Noemvrie.* Mihail Constantin Şuţu Voevod porunceşte aşezarea lui Vasile Levinţă din Chiperceni în rânduiala mazililor. (Copie).

298. *1794, Ianuarie 22.* Mărturia banului Darie Donici despre înrudirea postelnicelului Vasile Mihnea cu boerii Rusul şi Carp. (Original).

299. *1795, Fevruarie 28.* Mihail Constantin Şuţu Voevod rânduește pe Vasile Bocan ca, după povăţuirile serdarului de Orhei, căminarul Dumitrache să primească două paşale turceşti la conacul dela Şişcani din ţinutul Orheiului. (Original).

300. *1795, August 21.* Egumenul mănăstirii Dancu dă o firtă de vie ce avea mănăstirea pe moşia sa Leucuşenii din ţinutul Orheiului în stăpânirea lui Vasile Crăciun, pentrucă dijmaşul de mai înainte Dimitrie Calu a lăsat-o paragină. (Original).

301. *1795, Decemvrie 8.* Alexandru Ioan Calimah Voevod chiamă la Divan să se judece cu stolnicul Iordache Crupenschi pe Andrei Sârbul din Târgul Chişinăului şi cu alte neamuri a Goreştilor din ţinutul Orheiului. (Original).

302. *1796, Fevruarie 18.* Serdarii de Lăpuşna şi Orhei judecă pricina dintre Gavril şi Apostol din Peresecina cu diaconul Grigore şi cu Vasile Buciuşcanu din neamurile Hârsteştilor şi Ştirbeştilor, cei dintâi cerând împărtăşire, în moşiile Ciocâlteni şi Căcărezeni din ţinutul Orheiului de pe un bătrân al lor Moga. (Original).

303. *1796, Fevruarie.* Alexandru Ioan Calimah Voevod dă lui Vasile Bocanu biv căpitan, pentru serviciile făcute de el « pământului » scutire de slujbele sărdăriei şi de biruri. (Original).

304. *1796, Aprilie 8.* Zamfira fata lui Dumitru Sârbul vinde o vie nănaşului său Vasile Crăciun din Leuşeni. (Original).

305. *1796, Iulie 20.* Mărturie de cercetarea făcută pentru a se dovedi că moşia Ciocâlteni este moşia domnească şi hotărnicirea făcută aceleiaşi moşii. (Original).

306. *1796, August 24.* Simina, soţia răposatului Vasile Doroftii ot Roşcani împreună cu fii ei vând jupânului Iurca Chilianu o vie păragină de pe moşia Roşcani. (Original).

307. *1796, Septemvrie 11.* Vechilii răzeşilor din Ciocâlteni dau mărturie că dacă nu vor dovedi cu martori şi alte dovezi, până la vadeaua ce li s'a mai dat, că stăpânirea lor este străveche, moşia să rămână domnească. (Original).

308. *1797, Ianuarie 28.* Alexandru Ion Calimah Voevod porunceşte biv vel postelnicului Iordache Negrea, serdar de Orhei să ia măsuri pentru hotărnicirea moşiei Hruşova pe apa Ichelului a jicnicerului Simion Glavce (Original).

309. *1797, Fevruarie 10.* Alexandru Ioan Calimah Voevod întăreşte anaforaua Divanului prin care s'a hotărît că moşia Ciocâlteni din ţinutul Orheiului nu este moşie domnească, ci răzăşească. (Copie).

310. *1797, Martie 5.* Răvaşul vistiernicului Grigore Sturza către Pintilie Vintilă privitor la nişte cumpărături de pământ în moşia Târşăţei din ţinutul Orheiului. (Original).

311. *1797, Iunie 14.* Alexandru Ioan Calimah Voevod întăreşte anaforaua Divanului şi recunoaşte că jumătate din moşia Indărăpnicii din ţinutul Orheiului nu e moşie domnească, ci moşie răzăşească. (Copie).

312. *1797, Decemvrie 4.* Postelnicul Iordache Negrea. serdar de Orhei rânduește pe căpitanii Toader Mavrodin şi Dumitru Jărdan să cerceteze dacă moşiile Micleştii şi Ivancea ale spătarului Manolache Donici sunt împresurate de răzeşii de Peresecina. (Original).

313. *1797, Decemvrie 8.* Cercetarea mazililor şi aceia a serdarului de Orhei Iordache Negrea biv vel postelnic în pricina dintre spătarul Manolache Donici proprietarul moşiilor Micleşti şi Ivancea cu răzeşii de Peresecina. (Original).

314. *1798, Martie 9. Chiştelniţa.* Melinte Gherciu cu copiii, fraţii şi surorile vând lui Maftei Untilă părţile de moşie ce a avut bunicul lor Tănase Gherciu în satul Căcărezeni din ţinutul Orheiului. (Original).

315. *1798, Mai 19.* Costache Ghica hatman se învoeşte cu răzeşii de moşia Coropceni din ţinutul Orheiului în ce priveşte stăpânirea acestei moşii, făcând în acest scop un schimb cu ei. (Copie).

316. *1798, Iani 7.* Scrisoarea lui Iordache Canta către fica sa Măriuţa în pricinile moşiei Măgireşti din ţinutul Orheiului. (Original).

317. *1799, August 10.* Ionaşcu Carp dărueşte fratelui său Iacovache două sălaşe de ţigani ca să-i poarte de grije după moarte, după cum i-a purtat şi în timpul vieţii. (Original).

318. *1799, Noemvrie 24.* Spătarul Manolache Donici face schimb cu vărul său Iacovache Carp, căruia îi dă în schimbul părţilor sale din moşia Tătăraşti de pe Bâc, părţi din moşia Potlogeni de pe Ichel. (Original).

319. *1800, Mai 30.* Anaforaua veliţilor boeri întărită de Domnul Constantin Alexandru Ypsilante Voevod în pricina dintre Zmaranda Hrisoverghi, văduva paharnicului Iordache Lazul şi cumnatul său paharnicul Răducanul Roset pentru moşia Ichimăuţi din ţinutul Orheiului. (Original).

320. *1801, Aprilie 26.* Spătarul Teodor Edibzade scuteşte pe căpitanul Macarie Donică şi pe copiii săi de orice dijmă pentru casa, prisaca şi via ce are în satul său Boşcana din ţinutul Orheiului. (Original).

321. *1803, Mai 29.* Alexandru Constantin Moruzi Voevod rânduește pe Dimitrache Meleghi, vornicul de poartă să cerceteze şi să afle care este hotarul între moşiile Târzieni şi Braviceni. (Copie).

322. *1803, Iunie 28.* Alexandru Constantin Moruzi Voevod alcătueşte şi convoacă pe boerii Divanului care să judece pricina dintre boerii Sturzeşti şi căminarul Grigoraş Răşcanul pentru moşia Lucaceuca din ţinutul Orheiului. (Original).

323. *1803, August 20.* Sărdarii de Orhei cercetează pricina dintre medelnicerul Iacovache Carp şi răzeşii săi pentru moşia Potlogeni din ţinutul Orheiului. (Original).

324. *1803, Noemvrie 29.* Mărturia ce dau mai mulţi răzeşi din Isacova, răzeşilor de Braviceni de ştiinţa ce au privire la mai multe semne de ho'are pomenite în documentele vechi. (Original).

325. *1804, Mai 28.* Logofeţia cea Mare, dând urmare jalobei lui Ilie Botezatul cu toţi răzeşii moşiei Braviceni, cheamă dinaintea Divanului pe Grigoraş Popescu din Cricov, pe Ignat din Peresecina şi pe diaconul Loghin din Curchi la care s'ar găsi scrisorile lor de moşie, pe care le-a îngropat pe vremea răzmeriţei în sat în Bezin. (Original).

326. *1805, Ianuarie 25.* Constantin Morţun cu soţia sa Ileana dau ginerelui lor Constantin Mihuleţ jumătatea din jos a moşiei lor Cobâlenii. (Original).

327. *1805, Martie 3.* Carte de judecată a serdăriei de Orhei în pricina dintre neamul Durăceştilor şi Pintilie Dângă, care a vândut v'stiernicului Grigoraş Sturza părţile de moşie ce aveau Durăceştii în moşia Tărsă ei din ţinutul Orheiului. (Original).

328. *1805, Martie 1.* Răzeşii de Isacova dăruesc o bucată de moşie vechiului schit Ciorova, care a ars cu totul, în vederea reclădirii lui. (Original).

329. *1805, Martie 13.* Mărturia hotarnică a jicnicerului Iordache Haitul prin care se însemnează hotarele moşiei Ciopleni din ţinutul Orheiului şi se alege partea lui Ursu din bătrânii pe care umblă moşia. (Original).

330. *1805, Martie 29.* Hotărnicia făcută de către Dimitrie Meleghi, vornicul de poartă între moşia răzăşească, Zăhăicana, ce-i mai spune şi Odaia şi moşia Hruşova şi Hruşovăţul a jicnicerului Simion [Glavce]. (Original).

331. *1805, Mai 27.* Alexandru Constantin Moruzi Voevod rânduește pe Dimitrie Meleghi vornicul de poartă ca să cerceteze împresurările făcute de megieşi, moşiei Paşcani de pe Ichel a şetrăresei Ilinca Donici. (Original).

332. *1805, August 5.* Serdarii de Orhei scriu ţiitorilor moşiei Boşcana, să nu ceară căpitanului Macarie Donică, potrivit drepturilor ce are, dijmă pentru casa, via şi stupii ce are în acel sat. (Original).

333. *1805, Noemvrie 30.* Căpitanul Macarie Donică din satul Boşcana se plânge Domniei că deşi în urma înţelegerii ce a avut cu stăpânul Tudorachi Diboglu ca să nu i se ceară dijmă pentru casa, via şi stupii ce are în satul Boşcana, totuşi este supărat în această privinţă de sudetul Constandin Rohmistru, arendaşul moşiei. Se dă poruncă serdarilor de Orhei ca să cerceteze plângerea. (Original).

334. *1805, Decemvrie 1. Buşăuca.* Maria, fiica Elenii Juncu şi cu soţul ei Constantin Mihuleţ vând serdarului Chiriac, vornicul de harem al Doamnei Zoiţa Moruzi jumătate din moşia Cobâleni din ţinutul Orheiului. (Original)

335. *1806, Mai 3.* Nastasia Enciuleasa cere Domniei să i se dea voie să răscumpere cu drept de protimisis, moşia Cobăleni, pe care sora sa Ileana Morţun a vândut-o spătarului Iordache Crupenschi. (Original).

336. *1806, Mai 6.* Păhărniceasa Zmaranda Hrisoverghi, proprietara moşiei Ichimăuţi din ţinutul Orheiului se plânge că este turburată în stăpâ-

nire de căminarul Ziloti, proprietarul moşiei Cinişeuţi. Se dă poruncă domnească serdarilor de Orhei ca ei să cerceteze pricina. (Original).

337. *1806, Mai 23.* Postelnicelul Vasile Roşca, Samuilă Hâncul şi alţi răzeşi din moşiile Bogzeşti, Crăsnăşeni şi Cravăţul dela ţinutul Orheiului, cer să li se aleagă de o parte părţile lor de moşie de acelea ale vornicului Costache Sturza. In urma jalobii lor se dă în acest sens poruncă domnească serdarilor de Orhei. (Original).

338. *1806, Iunie 1.* Nastasia Enciuleasa dă hârtie la mâna biv vel spătarului Iordache Crupenschi că nu se împotriveşte la vânzarea moşiei Cobâlenii din ţinutul Orheiului, pe care o face spătarului, sora sa Ileana Morţun. (Original).

339. *1806, Iulie 3. Orhei.* Panaite Scordeli, chihaia de cihodari se învoeşte cu Grigoraş Răşcanu biv vel ban cum să stăpânească moşiile Poiana Mana şi Burhuta, care au făcut parte din locul domnesc al târgului Orheiului. (Original).

340. *1806, Iulie 10.* Căpitanul Arsăni Ochincă dă mărturie lui Iordache Vartic că a stăpânit ca vechil al acestuia Balta lui Nedelcu timp de doi ani fără nicio opunere din partea vechililor mănăstirii Neamţului. (Original).

341. *1806, Iulie 17.* Anaforaua vornicului Dimitrie Sturza prin care arată câtă moşie este domnească, necuprinsă de vatra iazului cel mare al Orheiului, întărită de Domnul Alexandru Constantin Moruzi, care porunceşte să i se facă hatmanului Alexandru Mavrocordat hrisov de danie pe această moşie. (Original).

342. *1806, Iulie 17.* Impărţirea moşiei Morozenii din ţinutul Orheiului între urmaşii lui Grigorcea Durac. (Original).

343. *1806, August 4. Iaşi.* Alexandru Constantin Moruz Voevod dărueşte lui Theodor Balş biv vel vornic de Ţara de jos o parte de loc de codru, dreaptă domnească, la ţinutul Orheiului, în capul moşiilor Perisăcina, Sămănauca şi Teleşeu. (Copie).

344. *1806, Decemvrie 5.* Ilinca Doniceasa dă nepoatei sale Safta, fiica feciorului său Iordache Rusu moşia Paşcani din ţinutul Orheiului ca să-i fie comând. (Original).

345. *1807, Ianuarie 22.* Alexandru Mavrocordat biv vel postelnic dă în schimb mănăstirii Neamţul şi Secul o bucată a sa din moşia târgului Orheiului pentru moşia Pulberenii dela ţinutul Lăpuşna. (Original).

346. *1807, Mai 5.* Insemnare de curgerea neamului pitarului Grigore Săpoteanul. (Original).

347. *1807, Mai 10.* Shimonahul Eftimie Iurcu dărueşte mănăstirii Frumoasa din ţinutul Orheiului trei stânjeni din moşia Bravicea din creanga iurculească. (Original).

348. *1807, August 6.* Postelnicelul Darie Cobăleanu şi cu răzeşii săi se înţeleg cu medelnicereasa Ilinca, văduva medelnicerului Iacovache Carp, să se înfăţişeze la Divan pentru moşia Gaiţa pe care medelnicereasa vrea să o stăpânească sub numele de Potlogeni. (Original).

349. *1807, Septemvrie 6.* Hotărnicia moşiei Paşcani din ţinutul Orheiului a şetrăresei Ileanca Doniceasa. (Original.

350. *1807, Septemvrie 6.* Insemnări despre măsurătoarea hotarelor moşiilor Paşcanii a şetrăresei Ileanca Donici, Vădenii a serdarului Vasile Onofrei, Măgdăceştii şi Cricovul ale spătarului Manolache Donici, Făureştii a slugerului Filoctache Căplescu şi Lohăneştii a spătarului Petrache Cazimir. (Original).

351. *1807, Noemvrie 27.* Mărturie pentru împărţirea moşiei Boşcana şi, în special, pentru curgerea neamului Iordăcheştilor. (Original).

352. *1807, Noemvrie 29.* Răzeşii Şaptefraţi, Duca şi Ion Gaşpar din bătrânul Pârvana fac schimb cu căminarul Ion Matfeu vechilul Doamnei Zoe Moruzi dând 30 de stânjeni de moşie din Căcărezeni pentru 30 de stânjeni din moşia Clişova. (Original).

353. *1808, Aprilie 10.* Sărdăria Orheiului dă mărturie de cercetarea pricinei dintre medelnicereasa Ilinca Roset şi răzeşii Cobâlceni pentru stăpânirea moşiei Grebleşti, de pe Ichel, la ţinutul Orheiului. (Original).

354. *1808, Mai 18.* Ignat maistru din Bravicea se angajează faţă de ctitori să zidească după dimensiuni anumite o mănăstire în valea Ţigăncii. (Original).

355. *1808, Mai 29.* Divanul rândueşte pe spătarul Manolache Donici să hotărnicească moşia Grebleşti a medelniceresei Ilinca Roset de o altă parte a aceleiaşi moşii pe care o stăpânesc răzeşii sub numele de Cobâlca şi să-i aleagă şi părţile ce i se cuvin în această din urmă moşie. (Original).

356. *1809, Iunie 15.* Mărturia Divanului Moldovei pentru curgerea neamului lui Ioniţă Anghel dela ţinutul Orheiului. (Original).

357. *1809, Iulie 22.* Serdăria porunceşte ocolaşilor ca Ioniţă Anghel din Clişova, să fie scutit de dăjdiile vistieriei şi de slujbele ţinutului. (Original).

358. *1809, Octomvrie 16.* Medelnicerul Lupu Roset vinde vărului său, spătarul Manolache Donici moşia sa Peticul, de pe Bâc, la ţinutul Orheiului. (Original).

359. *1810, Ianuarie 26.* Consistorul duhovnicesc al mitropoliei Moldovei rândueşte pe Serafim nacealnicul schitului Gârbovăţ să îngrijească de instalarea unui nacealnic la schitul Bravicea. (Original).

360. *1810, Octomvrie 31.* Iordache Boghiul, călugărindu-se şi închinându-se schitului Frumoasa din ţinutul Orheiului dă schitului, cu voia fiilor săi, partea sa de vie şi două poloboace de vin, danie întărită şi de baş vădrar. (Original).

361. *1811, Fevruarie 6.* Serdăria Orheiului judecă pricina dintre preotul Ştefan Sachelarie şi alte neamuri ale sale cu şetrăreasa Ilinca Carp şi hotăreşte că cei dintâi nu au împărtăşire în moşia Paşcani din ţinutul Orheiului. (Original).

362. *1811, Aprilie 10.* Serdăria Orheiului judecă în două rânduri, pricina dintre nişte răzeşi Crudeşti şi Iordache Donici pentru moşia Peticul de pe apa Bâcului. Răzeşii sunt trimişi să-şi îndrepte pretenţiile contra neamurilor lor care au înstrăinat şi partea lor de moşie. (Original).

363. *1811, Iunie 14.* Gavril Plămădeală cu feciorul său, din satul Boşcana, vând lui Toader Carp biv vel ban partea lor de moşie din Ghireşti, pe apa Ichelului, la ţinutul Orheiului. (Copie).

364. *1812, Septemvrie 20.* Mărturie dela Dimitrie Jerdan vornic de poartă şi dela Toader Mavrodin căpitan pentru hotărnicia şi alegerea moşiei Ciocâlteni din ţinutul Orheiului. (Original).

365. *1812. Noemvrie 27.* Serdăria porunceşte Telalbaşei din Târgul Chişinăului să scoată la mezat moşia Cogălnicenii pe care o are de zestre Iordache Filipescu dela socrul său polcovnicul Manolache Balş. Cel mai mare preţ este dat de postelnicelul Ioniţă Roşca din Sănătăuca ţinutul Sorocii. (Original).

366. *1812, Decemvrie 11.* Scarlat Alexandru Calimah Voevod porunceşte epistatului vorniciei de aprozi să scoată în vânzare la sultan mezat moşia Siliştea din ţinutul Orheiului cu siliştile vecine Lucaceuca, Vatici, Pasicina şi Blajia ale lui Ştefan Răşcanul, fiul răposatului ban Grigoraş Răşcanu. (Original).

367. *1813, Aprilie 15.* Ioniţă Sava, urmaş al lui Chirică Mârzacu, vinde preotului Constantin Mogâldea din Hirişeni partea sa de moşie din Hogineşti. (Original).

368. *1813, Iulie 26.* Vasile Mogâlde şi soţia sa Aniţa vinde părintelui econom al schitului Frumoasa zece stânjeni din moşia Bravicea, din bătrânul lui Isac. (Original).

369. *1813, August 9.* Cercetarea serdăriei de Orhei în pricina dintre vornicul Iordache Crupenschi şi Maria, soţia lui Constantin Mihuleţ, pentru moşia Cobâleni dela ţinutul Orheiului. (Original).

370. *1815, Noemvrie 2.* Alegerea părţilor din moşia Cruceştii de pe bătrânul Costescul.

371. *1816, Mai 22.* Dania pe care o face mănăstirii Hârbovăţ monahul Ilarie în moşiile ce are de pe bătrânul Parasca Huhuloaia în moşiile Săpoteni şi Onişcani.

372. *1816, Decemvrie 19.* Paraschiva, fata lui Ştefan, nepoată lui Gheorghiţă Buza face danie mănăstirei Hârbovăţ o parte din baştina sa din Onişcani. (Original).

373. *1817, Aprilie 20.* Invoială şi împărţirea moşiei Meleşeni din ţinutul Orheiului între neamurile Mavrodin, Vărzar şi Brânză. (Copie).

374. *1818, Iulie 20.* Neculai şi Gavril Durac împuternicesc pe nepoţii lor Savin Vârlan şi Vasile Iacob să caute părţile de moşie ce li se cuvin în moşiile Isacova, Morozeni şi Oniţcani de pe strămoşul lor Durac cel bătrân. (Original).

375. *1818, Noemvrie 5. Chişinău.* Invoială între banul Iordache Darie şi sfetnicul Curţii Ioan Pruncul, referitoare la moşiile Dărieşti aflate în partea stângă a Prutului. (Copie).

376. *1819, Fevruarie 24.* Gheorghe Sofronie şi Toader Creţul dau în schimb polcovnicului Andrei Tăutul părţile lor de moşie din Isacova, pentru alte părţi de moşie din Curteni şi din Zahoreni. (Copie).

377. *1819, Fevruarie 26.* Neculai armanul din Târgul Orheiului vinde lui Arachel Agem armean tot din Orhei o casă a soacrei sale. (Original).

378. *1819, Martie 10.* Guberschi-canţelaristul, Costache Racu şi Manolache Adam se jeluesc judecătoriei politiceşti a Basarabiei revendicând dela

răzeşi bătrânul Albului din moşia Trăistenii pe Cula, cu un ispisoc ce a avut strămoşul lor Nistor vătavu dela Irimia Movilă Voevod. (Original).

379. *1819, Noemvrie 20.* Ion Drăgan se închină mănăstirii Frumoasa cu bucate cu tot pentru a fi pomenit el şi neamul său. (Original).

380. *1820, Martie 19.* Lupu Plăcintă vinde mănăstirei Hârbovăţ partea sa de moşie din Onişcani, ţinutul Orheiului. (Original).

381. *1820, August 23.* Izvod de zestrea ce dă căminarul Tudorache Ciurea fiicei sale Nastasia la căsătoria ei cu Iordache von Vârnav. (Original).

382. *1822, Iulie 10.* Spiţa pe bătrâni a moşiei Hoimăneşti. (Original).

383. *1823, April 30.* Izvod de zestre ce dă Iordache Rusu fiicei sale Safta. (Original).

384. *1826, Iunie 5.* Nicolae Donici vinde vărului său Iancul Rusu un iaz şi o moară de pe apa Ivancei, din sus de şleah şi de podul de pe apa Ivăncii. (Original).

385. *1827, Martie 7. Chişinău.* Adeverinţă dată de Adunarea deputăţească a nobilimii basarabene lui Timofei Bulat pentru curgerea neamului său (Original).

INDICE

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

T

U

V

Z

PUBLICAȚIILE INSTITUTULUI DE ISTORIE NAȚIONALĂ DIN BUCUREȘTI

DIRECTORUL INSTITUTULUI: CONSTANTIN C. GIURESCU

Documente

Maria I. Negreanu, *Românii din Tg.-Săcuesc și satele învecinate, după condica bisericii ortodoxe din Tg.-Săcuesc (1781—1898)*, București, 1943, 115 p. în 8° + 3 planșe și 2 hărți.

George D. Florescu, *Divanele domnești din Țara Românească*, vol. I, 1389—1495, București, 1943, 373 p. în 8° + 2 planșe.

Vasile Grecu, *Viața Sfântului Nifon. O redacțiune grecească inedită*, București, 1944, 195 p. în 8° + 5 planșe.

C. Giurescu, *Material pentru istoria Olteniei supt Austriaci*, vol. II, publicat de Const. C. Giurescu, București, 1944, XXVIII + 544 p. în 8°.

A. Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Orheiului*. București, 1944, LV + 562 p. în 8°.

Sub tipar

Sterie Stinghe, *Documente privitoare la Românii din Șcheii Brașovului*.

C. Giurescu, *Material pentru istoria Olteniei sub Austriaci*, vol. III, publicat de Const. C. Giurescu.

Studii

Siebenbürgen, București, 1943, 2 vol., X + 794 p. în 4°, cu numeroase ilustrații, hărți și grafice.

Emil Micu, *Contribuțiuni la istoricul Regimentului grăniceresc întâi valah*, București, 1943, 119 p. în 8°.

Gh. G. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut și Nistru*, vol. II, București, 1943, 320 p. în 8°.

N. I. Șerbănescu, *Istoria mânăstirii Snagov*, București, 1944, 221 p. în 8° + 11 planșe.

Dr. P Cazacu, *Témoignages russes concernant le caractère roumain de la Bessarabie*, Bucarest, 1944, 26 p. în 12°.

Dr. P Cazacu, *Pourparlers et discussions diplomatiques au sujet de la Bessarabie*.

Sub tipar

Pr. C. Mătasă, *Stațiunea preistorică Frumușica*.

Prețul Lei 600.

MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ. — BUCUREȘTI 1944.

C. 82.598

Joli